Mini Biblija

Pregled

Ovo je pažljivo odabrana zbirka antičkih grčkih tekstova namijenjena što boljem prikazivanju učenja Isusa i spisa koje je On poučavao, na koje se pozivao i koje je ispunio. Naš cilj je pružiti vam što točniji prikaz izvornog grčkog teksta u modernom, čitljivom formatu.

Odricanje od odgovornosti

Ovaj prijevod je nastao iz izvornog grčkog Septuaginte i bizantskih tekstova pomoću velikih jezičnih modela. Iz tog razloga sadrži mnoge artefakte kulture i gramatike izvornog jezika, ali može sadržavati i pogreške. Ako nešto izgleda čudno, molimo provjerite izvorni grčki tekst. Ako pronađete pogrešku, molimo pošaljite je na jesusislord@joshuabible.com.

Licenciranje

Imate dopuštenje za reprodukciju i distribuciju ovog prijevoda djelomično ili u cijelosti. Nije vam dopušteno mijenjati ga ili prodavati. Ako pronađete grešku, molimo pošaljite e-mail na jesusislord@joshuabible.com kako bismo je mogli ispraviti i pružiti vam ažurirano izdanje.

Evanđelje po Mateju

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Evanđelje po Marku

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Evanđelje po Ivanu

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Ivanova poslanica

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Postanak

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Izlazak

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Brojevi

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Ponovljeni zakon

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Jošua

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Evanđelje po Mateju

1

Knjiga o podrijetlu Isusa Krista, sina Davidova, sina Abrahamova. Abraham rodi Izaka, a Izak rodi Jakova, a Jakov rodi Judu i braću njegovu, a Juda rodi Pereza i Zeraha od Tamare, a Perez rodi Hezrona, a Hezron rodi Arama, a Aram rodi Aminadaba, a Aminadab rodi Nahšona, a Nahšon rodi Salmona, a Salmon rodi Boaza od Rahabe, a Boaz rodi Obeda od Rute, a Obed rodi Jišaja, a Jišaj rodi Davida kralja. David kralj je rodio Salomona od žene Urije, a Salomon je rodio Roboama, a Roboam je rodio Abiju, a Abija je rodio Asu, a Asa je rodio Jošafata, a Jošafat je rodio Jorama, a Joram je rodio Uziju, a Uzija je rodio Jotama, a Jotam je rodio Ahaza, a Ahaz je rodio Ezekiju, a Ezekija je rodio Manasea, a Manase je rodio Amona, a Amon je rodio Jošiju, a Jošija je rodio Jekoniju i braću njegovu u vrijeme deportacije u Babilon. Nakon progonstva u Babilon Jekonija rodi Salatiela, a Salatiel rodi Zerubabela, a Zerubabel rodi Abiuda, a Abiud rodi Elijakima, a Elijakim rodi Azora, a Azor rodi Sadoka, a Sadok rodi Ahima, a Ahim rodi Eliuda, a Eliud rodi Eleazara, a

Eleazar rodi Matana, a Matan rodi Jakova, a Jakov rodi Josipa, muža Marije, od koje se rodio Isus zvani Krist. Dakle, sve generacije od Abrahama do Davida četrnaest generacija, i od Davida do deportacije u Babilon četrnaest generacija, i od deportacije u Babilon do Krista četrnaest generacija. Rođenje Isusa Krista bilo je ovako. Jer pošto je bila zaručena majka njegova Marija s Josipom, prije nego su došli zajedno, nađena je da ima u utrobi od Duha Svetoga. Josip, njezin muž, bio je pravedan i nije želio nju javno osramotiti, pa ju je želio potajno otpustiti. Dok je on razmišljao o ovim stvarima, evo, anđeo Gospodnji pojavio mu se u snu govoreći: Josipe, sine Davidov, ne boj se primiti Mariju, svoju ženu, jer ono što je u njoj začeto od Duha je Svetoga. Rodit će sina i nazvat ćeš ga Isus, jer on će spasiti svoj narod od njihovih grijeha. Ovo se sve dogodilo da bi se ispunilo ono što je rekao Gospodin kroz proroka: evo, djevica će zatrudnjeti i rodit će sina, i zvat će ga imenom Emanuel, što prevedeno znači Bog s nama. Probuđen, a Josip od sna učinio je kao što mu je naredio glasnik Gospodnji i primio je ženu svoju, i nije je poznavao dok nije rodila svog prvorođenog sina, i nazvao je njegovo ime Isus.

2

Kada je Isus bio rođen u Betlehemu u Judeji u danima kralja Heroda, evo, mudraci s istoka stigli su u Jeruzalem govoreći: Gdje je rođeni kralj Židova? Jer vidjeli smo njegovu zvijezdu na istoku i došli smo da mu se poklonimo. Čuvši to, kralj Herod bio

je uznemiren i sav Jeruzalem s njim, i sabravši sve glavne svećenike i pismoznance naroda raspitivao se od njih gdje se Krist rađa. Oni su mu rekli: U Betlehemu Judeje; jer tako je napisano po proroku: I ti, Betleheme, zemljo Jude, ni na koji način nisi najmanji među vođama Jude; jer iz tebe će izaći vođa koji će biti pastir mome narodu Izraelu. Tada je Herod, tajno pozvavši mudrace, točno utvrdio od njih vrijeme pojave zvijezde, i poslavši ih u Betlehem rekao: Otiđite i točno istražite o djetetu, a kada ga nađete, javite mi, tako da i ja dođem i poklonim mu se. A oni, pošto su čuli kralja, otišli su; i evo, zvijezda koju su vidjeli na istoku vodila ih je naprijed, dok nije došla i stala iznad mjesta gdje je bilo dijete; a vidjevši zvijezdu, radovali su se vrlo velikom radošću, i došavši u kuću vidjeli su dijete s Marijom, majkom njegovom, i padavši poklonili su mu se, i otvorivši svoje riznice donijeli su mu darove: zlato i tamjan i smirnu; i bivši upozoreni u snu da se ne vrate Herodu, drugim putem povukli su se u svoju zemlju. Pošto su se oni povukli, evo, glasnik Gospodnji se pojavljuje u snu Josipu govoreći: ustani, uzmi dijete i njegovu majku i bježi u Egipat, i budi tamo dok ti ne kažem; jer Herod namjerava tražiti dijete da ga uništi. A on, ustavši, uze dijete i njegovu majku noću i povuče se u Egipat, i bio je tamo do Herodove smrti, da bi se ispunilo ono što je Gospodin rekao preko proroka: iz Egipta sam pozvao sina svoga. Tada Herod, vidjevši da je bio ismijan od magova, razljutio se vrlo, i poslavši ubio je svu djecu u Betlehemu i u svim njegovim granicama od dvogodišnje dobi i niže, prema vremenu koje je točno utvrdio od magova. Tada je bilo ispunjeno ono što je rekao prorok Jeremija govoreći: Glas je u Rami bio čut, jadikovka i plač

i veliko naricanje; Rahela je plakala za svojom djecom i nije htjela biti utješena, jer ih nema. A nakon što je Herod umro, evo, glasnik Gospodnji se pojavljuje Josipu u snu u Egiptu govoreći: Ustavši, uzmi dijete i njegovu majku i idi u zemlju Izraela, jer su umrli oni koji su tražili dušu djeteta. A on, ustavši, uzeo je dijete i njegovu majku i došao u zemlju Izraela. Čuvši da Arhelaj vlada nad Judejom umjesto Heroda, oca njegova, bojao se tamo otići; ali, bivši božanski upozoren u snu, povukao se u krajeve Galileje, i došavši, nastanio se u gradu zvanom Nazaret, tako da bude ispunjeno ono što je rečeno kroz proroke, da će biti nazvan Nazarejac.

3

U one dane dolazi Ivan Krstitelj, propovijedajući u pustinji Judeje i govoreći: Pokajte se, jer se približilo kraljevstvo nebesa. Jer ovaj je onaj o kojem je govorio prorok Izaija rekavši: Glas onoga koji viče u pustinji: Pripremite put Gospodnji, ravnima činite staze njegove. Sam Ivan je imao svoju odjeću od devine dlake i kožni pojas oko svojeg struka, a njegova hrana bila je skakavci i divlji med. Tada su izlazili prema njemu Jeruzalem i sva Judeja i sva okolna regija Jordana, i bili su krštavani u Jordanu od njega ispovijedajući njihove grijehe. Vidjevši pak mnoge od farizeja i saduceja kako dolaze na njegovo krštenje, rekao im je: Potomstvo zmija, tko vam je pokazao da pobjegnete od nadolazeće srdžbe? Učinite dakle plod dostojan pokajanja, i nemojte misliti da govorite u sebi: Imamo oca Abrahama. Jer

kažem vam da Bog može od ovog kamenja podići djecu Abrahamu. Već i sjekira leži prema korijenu stabala, svako stablo dakle koje ne rađa dobar plod siječe se i baca u vatru. Ja doista krstim vas u vodi za pokajanje, ali onaj koji dolazi nakon mene jači je od mene, čije sandale nisam sposoban nositi, on će vas krstiti u Svetom Duhu i vatrom. Čija je vijevačka vilica u ruci i temeljito će očistiti svoje gumno, i skupit će svoje žito u skladište, a plevu će spaliti ognjem koji se ne gasi. Tada dolazi Isus iz Galileje na Jordan k Ivanu da bude kršten od njega. Ali Ivan ga je sprječavao govoreći: Ja trebam biti kršten od tebe, a ti dolaziš k meni? Odgovorivši, Isus reče njemu: Pusti sada; jer tako je prikladno nama ispuniti svu pravednost. Tada ga je pustio; i nakon što je bio kršten, Isus je odmah izašao iz vode; i evo, otvorila su mu se nebesa, i vidio je Duha Božjeg kako silazi poput golubice i dolazi na njega; i evo, glas s nebesa je govorio: Ovo je moj voljeni Sin, u kojem sam bio zadovoljan.

4

Tada je Isus bio odveden u pustinju od Duha da bude iskušan od đavla, i postivši četrdeset dana i četrdeset noći, poslije je ogladnio. I približivši mu se kušatelj reče: Ako si Sin Božji, reci da ovo kamenje postane kruhovima. Ali on odgovarajući reče: Napisano je: neće čovjek živjeti samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi iz usta Božjih. Tada ga đavao uzima u sveti grad i postavlja ga na vrh hrama i kaže mu: ako si sin Božji, baci se dolje; jer napisano je da će svojim glasnicima zapovjediti o tebi, i

na rukama će te nositi, da ne udariš svoju nogu o kamen. Isus mu reče: Opet je napisano: Nećeš kušati Gospodina, Boga svoga. Opet ga đavao uzima na vrlo visoku planinu, i pokazuje mu sva kraljevstva svijeta i njihovu slavu i kaže mu: sve ovo dat ću ti, ako padneš i pokloniš mi se. Tada Isus reče njemu: Idi iza mene, sotono, jer pisano je: Gospodinu Bogu svojemu klanjat ćeš se i njemu jedinom služiti. Tada ga đavao napusti i gle, glasnici pristupiše i služahu mu. Čuvši da je Ivan predan, Isus se povukao u Galileju, i ostavivši Nazaret, došao je i nastanio se u Kafarnaumu primorskom u granicama Zebuluna i Naftalija, da bi se ispunilo rečeno kroz proroka Izaiju koji govori: zemlja Zebuluna i zemlja Naftalija, put mora, s one strane Jordana, Galileja naroda, narod koji je sjedio u tami vidio je veliko svjetlo, i onima koji su sjedili u zemlji i sjeni smrti svjetlo je osvanulo. Od tada je Isus počeo propovijedati i govoriti: Pokajte se, jer se približilo kraljevstvo nebesko. Šetajući pak kraj mora Galileje, vidio je dva brata, Šimuna zvanog Petar i Andriju, brata njegova, kako bacaju mrežu u more; bili su jer ribari; i kaže im: dođite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi. Oni su odmah ostavili mreže i slijedili ga. I idući dalje odatle, vidio je druga dva brata, Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata njegova, u brodu sa Zebedejem, ocem njihovim, kako krpe mreže svoje, i pozvao ih je. Oni su pak odmah ostavili brod i svoga oca te ga slijedili. I Isus je išao okolo po cijeloj Galileji, podučavajući u njihovim skupovima i propovijedajući dobru vijest o kraljevstvu i služeći svaku bolest i svaku slabost u narodu. I glas o njemu se proširio u cijelu Siriju, i donosili su mu sve koji su bili u lošem stanju, mučene raznim bolestima i patnjama, i opsjednute demonima i

mjesečare i paralizirane, i izliječio ih je; i slijedilo ga je mnogo mnoštava iz Galileje i Dekapolisa i Jeruzalema i Judeje i s one strane Jordana.

5

Vidjevši gomile, otišao je gore na planinu, i kad je sjeo, prišli su mu njegovi učenici, i otvorivši usta, učio ih je govoreći: Blaženi siromašni duhom, jer njihovo je kraljevstvo nebesko. Blaženi oni koji tuže, jer će biti utješeni. Blaženi su krotki, jer će oni naslijediti zemlju. Blaženi oni koji gladuju i žeđaju za pravdom, jer oni će biti zadovoljeni. Blaženi su milosrdni, jer će im biti ukazana milost. Blaženi čisti srcem, jer će oni vidjeti Boga. Blago mirotvorci, jer će biti nazvani sinovima Božjim. Blaženi su oni koji su proganjani zbog pravednosti, jer njihovo je kraljevstvo nebesko. Blagoslovljeni ste kada vas rugaju i progone, i kada lažući govore svaku zlu riječ protiv vas zbog mene. Radujte se i kličite, jer je nagrada vaša velika u nebesima, jer su tako progonili proroke prije vas. Vi ste sol zemlje; ali ako sol postane besmislena, čime će biti posoljena? Ni za što više nije jaka osim da bude bačena van i gažena od strane ljudi. Vi ste svjetlo svijeta. Ne može grad biti skriven koji leži na vrhu planine; niti pale svjetiljku i stavljaju je pod posudu, nego na svijećnjak, i svijetli svima koji su u kući. Tako neka zasija vaše svjetlo pred ljudima, tako da vide vaša dobra djela i slave vašega Oca koji je na nebesima. Ne mislite da sam došao uništiti Zakon ili Proroke; nisam došao uništiti, nego ispuniti. Uistinu, kažem vama, dok ne

prođu nebo i zemlja, ni jedna jota ni jedna crtica neće proći od zakona dok se sve ne ispuni. Tko dakle uništi jednu od ovih najmanjih zapovijedi i tako uči ljude, najmanji će biti nazvan u kraljevstvu nebeskome; a tko čini i uči, ovaj će biti nazvan velikim u kraljevstvu nebeskome. Jer kažem vam da ako vaša pravednost ne bude obilovala više od pravednosti pismoznanaca i farizeja, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Čuli ste da je bilo rečeno drevnima: Ne ćeš ubiti, a tko ubije, bit će kriv pred sudom. Ja vam kažem da će svaki onaj koji se nasumce ljuti na svoga brata biti kriv pred sudom, tko bi rekao svome bratu raka bit će kriv pred vijećem, a tko bi rekao luđače bit će kriv za pakao vatre. Ako dakle prinosiš svoj dar na žrtvenik i tamo se sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi tamo svoj dar pred žrtvenikom, i idi prvo pomiri se sa svojim bratom, i tada došavši prinesi svoj dar. Budi dobro raspoložen prema svom protivniku brzo dok si na putu s njim, da te protivnik ne preda sucu i sudac te ne preda službeniku, i da ne budeš bačen u tamnicu; zaista ti kažem, nećeš izaći odatle dok ne platiš posljednji kvadrans. Čuli ste da je rečeno drevnima: Ne čini preljub. Ja vam kažem da svatko tko gleda ženu kako bi je poželio, već je počinio preljub s njom u svom srcu. Ako te tvoje desno oko navodi na grijeh, izvadi ga i baci od sebe, jer ti je korisno da propadne jedan od tvojih udova, a ne da cijelo tvoje tijelo bude bačeno u gehenu. I ako te tvoja desna ruka navodi na grijeh, odsijeci je i baci od sebe, jer ti je korisno da propadne jedan od tvojih udova, a ne da cijelo tvoje tijelo bude bačeno u gehenu. Rečeno je: tko god otpusti svoju ženu, neka joj da otpusno pismo. Ja vam kažem da tko otpusti svoju ženu, osim

zbog bludništva, čini da ona počini preljub, i tko se oženi otpuštenom, počini preljub. Opet ste čuli da je bilo rečeno drevnima: nećeš se krivo zaklinjati, nego ćeš ispuniti Gospodinu svoje zakletve. Ja pak kažem vama da se ne zaklinjete uopće: niti nebom, jer je prijestolje Boga; niti zemljom, jer je podnožje stopala njegovih; niti Jeruzalemom, jer je grad velikog kralja; niti glavom svojom da se zakleneš, jer ne možeš jednu kosu bijelu ili crnu učiniti. Neka vaša riječ bude da da, ne ne, a sve što je više od toga je iz zla. Čuli ste da je bilo rečeno, oko umjesto oka i zub umjesto zuba. A ja vam kažem ne oduprijeti se zlu, nego tko god te udari po desnom obrazu, okreni mu i drugi. I onome koji želi s tobom biti na sudu i uzeti tvoju tuniku, ostavi mu i ogrtač. I tko god te prisili jednu milju, idi s njim dvije. Onome koji te moli daj, i onoga koji želi od tebe posuditi ne odbij. Čuli ste da je rečeno: Ljubit ćeš bližnjega svoga i mrzit ćeš neprijatelja svoga. Ja vam kažem, ljubite svoje neprijatelje, blagoslivljajte one koji vas proklinju, činite dobro onima koji vas mrze i molite se za one koji vas zlostavljaju i progone vas, kako biste postali sinovi vašeg oca koji je na nebesima, jer njegovo sunce izlazi nad zle i dobre i kiši nad pravedne i nepravedne. Jer ako volite one koji vole vas, kakvu nagradu imate? Ne i carinski službenici čine isto? I ako pozdravite samo svoje prijatelje, što više činite? Zar ne čine tako i carinski službenici? Bit ćete dakle vi savršeni, baš kao što je savršen vaš Otac koji je na nebesima.

6

Pazite da svoje milostinje ne činite pred ljudima kako biste bili viđeni od njih, jer inače nemate plaću od vašega Oca koji je u nebesima. Kada dakle činiš milostinju, ne trubi pred sobom, baš kao što licemjeri čine u skupštinama i na ulicama, kako bi bili proslavljeni od ljudi; uistinu vam kažem, primili su svoju nagradu. A kad ti činiš milostinju, neka tvoja lijeva ruka ne zna što čini tvoja desna ruka, tako da tvoja milostinja bude u skrivenom, i tvoj otac koji gleda u skrivenom vratit će ti u javnom. I kada se moliš, nećeš biti kao licemjeri, jer oni vole u skupštinama i na kutovima ulica stojeći moliti se, kako bi se pokazali ljudima. Zaista vam kažem da su primili svoju nagradu. Ali ti, kada se moliš, uđi u svoju unutarnju sobu i, zatvorivši svoja vrata, pomoli se svome Ocu u tajnosti, i tvoj Otac koji vidi u tajnosti dat će ti javno. Moleći se, ne brbljajte baš kao pogani, jer oni misle da će u svojoj opširnosti biti saslušani. Ne budite dakle slični njima, jer vaš Otac zna što vam treba prije nego što ga zamolite. Tako dakle molite se vi: Oče naš koji si u nebesima, neka bude posvećeno ime tvoje, neka dođe kraljevstvo tvoje, neka bude volja tvoja, kao u nebu, i na zemlji, kruh naš svagdanji daj nam danas, i oprosti nam dugove naše, kao i mi opraštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u iskušenje, ali izbavi nas od zla. Jer tvoje je kraljevstvo i moć i slava u vijeke; amen. Jer ako oprostite ljudima njihove prijestupe, oprostit će i vama vaš nebeski Otac; ali ako ne oprostite ljudima njihove prijestupe, niti vaš Otac neće oprostiti vaše prijestupe. Kada postite, ne budite tužni kao licemjeri, jer oni nakazuju svoja lica da bi se ljudima pokazali da poste, uistinu vam kažem da su primili svoju nagradu. A ti kad postiš, pomaži svoju glavu i operi

svoje lice, tako da se ne pojaviš ljudima da postiš, nego svome ocu u skrivenom, i tvoj otac koji gleda u skrivenom vratit će ti u javnom. Ne skupljajte sebi blaga na zemlji, gdje moljac i hrđa uništava, i gdje lopovi prokopavaju i kradu; nego skupljajte sebi blago na nebu, gdje ni moljac ni hrđa ne uništava, i gdje lopovi ne prokopavaju niti kradu; jer gdje je vaše blago, ondje će biti i vaše srce. Svjetiljka tijela je oko; ako je dakle tvoje oko jednostavno, cijelo tvoje tijelo bit će puno svjetla; ali ako je tvoje oko zlo, cijelo tvoje tijelo bit će tamno. Ako je dakle svjetlo koje je u tebi tama, kolika je onda tama? Nitko ne može služiti dva gospodara; jer ili će jednog mrziti i drugog voljeti, ili će se jednog držati i drugog prezirati. Ne možete služiti Bogu i mamonu. Zbog ovoga vam kažem: ne brinite se za dušu vašu što ćete jesti i što ćete piti, niti za tijelo vaše što ćete obući. Nije li duša više od hrane i tijelo od odjeće? Pogledajte ptice nebeske, jer ne siju niti žanju niti skupljaju u žitnice, a otac vaš nebeski hrani ih. Niste li vi vredniji od njih? Tko od vas može brigom dodati svojoj dobi jedan lakat? I zašto brinete o odjeći? Naučite temeljito ljiljane polja kako rastu ne trude se niti predu a kažem vam da niti Salomon u svoj svojoj slavi nije se obukao kao jedan od ovih. Ako li travu polja, koja danas postoji a sutra se baca u peć, Bog tako oblači, neće li mnogo više vas, malovjerni? Ne brinite se dakle govoreći: Što ćemo jesti ili što ćemo piti ili što ćemo nositi? Jer sve ovo traže narodi, a vaš nebeski Otac zna da trebate sve ovo. Tražite prvo kraljevstvo Božje i njegovu pravednost, i sve će vam ovo biti dodano. Ne brinite se dakle za sutra, jer sutra će brinuti za svoje vlastito; dovoljan je danu njegov vlastiti zao.

7

Ne sudite, da ne budete suđeni; jer u kojem sudu sudite, bit ćete suđeni, i u kojoj mjeri mjerite, bit će vama izmjereno. Zašto vidiš trun u oku brata svoga, a gredu u svom oku ne primjećuješ? Ili kako ćeš reći bratu svome: Dopusti, izbacit ću trun iz oka tvoga, a evo grede u oku tvome? Licemjere, izvadi prvo gredu iz svog oka, i tada ćeš jasno vidjeti da izvadiš trun iz oka svog brata. Ne dajte sveto psima niti bacajte bisere svoje pred svinje, da ne pogaze ih nogama svojim i, okrenuvši se, rastrgnu vas. Tražite, i bit će vam dano, tražite, i naći ćete, kucajte, i bit će vam otvoreno; jer svaki onaj koji traži prima i onaj koji traži nalazi i onomu koji kuca otvorit će se. Ili tko je od vas čovjek koji će, ako ga sin zamoli za kruh, dati mu kamen? I ako zatraži ribu, neće mu valjda dati zmiju? Ako dakle vi, premda ste zli, znate davati dobre darove svojoj djeci, koliko će više vaš Otac koji je na nebesima dati dobre stvari onima koji ga traže? Sve dakle, koliko god biste htjeli da ljudi čine vama, tako i vi činite njima, jer ovo jest zakon i proroci. Uđite kroz uska vrata, jer široka su vrata i prostran je put koji vodi u propast, i mnogi su oni koji ulaze kroz njih. Kako uska su vrata i stisnut put koji vodi u život, i malo je onih koji ga nalaze. Pazite pak na lažne proroke, koji dolaze k vama u odjeći ovaca, ali iznutra su vukovi grabežljivci. Po njihovim plodovima ćete ih znati. Zar ne skupljaju s trnja grožđe ili s čička smokve? Tako svako dobro stablo donosi dobre plodove, a trulo stablo donosi zle plodove. Dobro stablo ne može donositi zle plodove, niti trulo stablo može donositi dobre

plodove. Svako stablo koje ne rađa dobar plod biva posječeno i bačeno u vatru. Dakle, po plodovima njihovim spoznat ćete ih. Ne svi koji mi govore Gospodine, Gospodine, će ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji čini volju Oca mojega koji je na nebesima. Mnogi će mi reći u onaj dan: Gospodine, Gospodine, nismo li u tvoje ime prorokovali, i u tvoje ime demone istjerivali, i u tvoje ime mnoga čudesa učinili? I tada ću im priznati da vas nikada nisam poznavao, odlazite od mene vi koji činite bezakonje. Svaki dakle tko čuje ove moje riječi i čini ih, usporediti ću ga s mudrim čovjekom koji je sagradio svoju kuću na stijeni; i sišla je kiša i došle su rijeke i puhali su vjetrovi i udarili su u onu kuću, i nije pala; jer bila je utemeljena na stijeni. I svatko tko sluša ove moje riječi i ne čini ih bit će uspoređen s ludim čovjekom, koji je sagradio svoju kuću na pijesku; i sišla je kiša i došle su rijeke i puhali su vjetrovi i udarali su u onu kuću, i pala je, i njezin pad bio je velik. I dogodilo se kada je Isus završio ove riječi, gomile su bile zapanjene njegovim učenjem; jer ih je poučavao kao da ima autoritet, a ne kao pismoznanci.

8

Kada je sišao s planine, slijedilo ga je mnogo ljudi. I evo, gubavac je došao i klanjao mu se govoreći: Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti. I pružajući ruku, Isus se dotaknuo njega govoreći: Želim, budi očišćen. I odmah je bila očišćena njegova guba. I kaže mu Isus: Pazi da nikome ne kažeš, nego idi, pokaži se

svećeniku i prinesi dar koji je zapovjedio Mojsije za svjedočanstvo njima. Kada je pak ušao u Kafarnaum, pristupio mu je stotnik moleći ga i govoreći: Gospodine, moje dijete leži u kući paralizirano, strašno se muči. I kaže mu Isus: Ja ću doći i izliječiti ga. I odgovarajući, satnik reče: Gospodine, nisam dostojan da uđeš pod moj krov; ali samo reci riječ, i moj sin će biti izliječen. Jer i ja sam čovjek pod autoritetom, imam pod sobom vojnike, i kažem ovome, idi, i ide, i drugome, dođi, i dolazi, i mom robu, učini ovo, i čini. Čuvši to, Isus se začudio i rekao onima koji su ga slijedili: Zaista vam kažem, niti u Izraelu nisam našao toliku vjeru. Kažem vam da će mnogi s istoka i zapada doći i ležati za stolom s Abrahamom i Izakom i Jakovom u kraljevstvu nebesa, a sinovi kraljevstva bit će bačeni u vanjsku tamu, tamo će biti plač i škrgut zubiju. I reče Isus stotniku: Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude. I njegovo dijete je bilo izliječeno u onaj sat. I došavši Isus u kuću Petra, vidio je njegovu punicu kako leži i ima groznicu, i dotakao se njezine ruke, i groznica ju je napustila, i ustala je i služila mu. A kada je navečer, donijeli su mu mnoge opsjednute demonima, i izbacio je duhove riječju i izliječio je sve koji su bili bolesni, tako da se ispuni ono što je rečeno po proroku Izaiji koji je govorio: on je uzeo naše slabosti i ponio naše bolesti. Vidjevši pak Isus mnoge gomile oko sebe, naredio je otići na drugu stranu. I jedan pisac pristupi i reče mu: Učitelju, slijedit ću te kamo god da ideš. I kaže mu Isus: Lisice imaju jame i ptice nebeske gnijezda, ali Sin Čovječji nema gdje glavu nasloniti. Drugi od njegovih učenika rekao mu je: Gospodine, dopusti mi prvo otići i pokopati svoga oca. Ali Isus mu reče: Slijedi me i pusti mrtve da pokopaju svoje mrtve. I

nakon što se ukrcao u brod, slijedili su ga njegovi učenici. I gle, veliki potres dogodio se u moru, tako da je brod bio pokriven valovima, a on je spavao. I pristupiivši, njegovi učenici podigli su ga govoreći: Gospodine, spasi nas, propadamo! I reče im: Zašto ste plašljivi, vi male vjere? Tada, ustavši, ukorio je vjetrove i more, i nastala je velika tišina. Ali ljudi su se začudili govoreći: Tko je ovaj, jer čak i vjetrovi i more ga slušaju? I kad je došao on na onu stranu u zemlju Gergesenaca, susrela su ga dva opsjednuta demonima koji su izlazili iz grobnica, vrlo opasni, tako da nitko nije mogao proći onim putem. I evo, vikali su govoreći: Što je nama i tebi, Isuse, sine Božji? Jesi li došao ovdje prije vremena da nas mučiš? Bilo je daleko od njih veliko krdo svinja koje je pašlo. Ali demoni su ga molili govoreći: Ako nas izgonjuješ, dopusti nam otići u stado svinja. I rekao im je: Idite. A oni, izašavši, otišli su u stado svinja; i gle, cijelo stado svinja pojurilo je niz liticu u more i umrli su u vodama. Pastiri su pobjegli i, otišavši u grad, javili su sve, pa i ono o opsjednutima. I evo, sav grad izašao je u susret Isusu, i vidjevši ga, molili su da ode s njihovih granica.

9

I ušavši u brod, preselio se i došao u vlastiti grad. I evo, donosili su mu paralitičara koji je ležao na postelji, i vidjevši Isus njihovu vjeru, rekao je paralitičaru: Ohrabri se, dijete, oprošteni su ti tvoji grijesi. I evo, neki od pisara rekli su u sebi: Ovaj huli. I vidjevši Isus njihove misli, rekao je: Zašto mislite zle stvari u

vašim srcima? Što je jer lakše reći: Oprošteni su ti grijesi, ili reći: Ustani i hodaj? Kako biste znali da Sin čovjeka ima vlast na zemlji opraštati grijehe, tada govori paralitičaru: Ustani, uzmi svoju postelju i idi u svoju kuću. I ustavši, otišao je u svoju kuću. Vidjevši to, gomile su se zadivile i proslavile Boga koji je dao takav autoritet ljudima. I prolazeći odatle, Isus je vidio čovjeka kako sjedi u carinarnici, zvanog Matej, i kaže mu: slijedi me. I ustao je, slijedio ga. I dogodilo se dok je on ležao u kući, i gle, mnogi carinici i grešnici koji su došli ležali su zajedno s Isusom i njegovim učenicima. I vijevši to, farizeji su rekli njegovim učenicima: Zašto vaš učitelj jede s carinicima i grešnicima? Ali Isus, čuvši to, rekao im je: Jaki nemaju potrebu za liječnikom, nego oni koji su bolesni. Otišavši pak, naučite što je: milost želim, a ne žrtvu. Jer nisam došao pozvati pravedne, nego grešnike na pokajanje. Tada mu pristupaju učenici Ivana govoreći: Zašto mi i farizeji postimo mnogo, a tvoji učenici ne poste? I reče im Isus: Zar mogu sinovi svadbene odaje tugovati dok je mladoženja s njima? Ali doći će dani kada bude oduzet od njih zaručnik, i tada će postiti. Nitko ne stavlja zakrpu od neskupljene krpe na staru odjeću, jer ona uzima njezinu puninu od odjeće i nastaje gora pukotina. Niti bacaju mlado vino u stare mješine, jer inače mješini pucaju, i vino se izlijeva i mješini će propasti, ali mlado vino bacaju u nove mješine, i oboje se čuvaju. Dok je on govorio ove stvari njima, evo, jedan vladar je prišao i klanjao mu se govoreći: Kći moja je upravo sada umrla, ali dođi, stavi ruku svoju na nju i živjet će. I ustavši, Isus je pošao za njim i njegovi učenici. I evo, žena koja je patila od krvarenja dvanaest godina, prišavši odostraga, dodirnula je rešu njegove

odjeće. Govorila je jer u sebi: Ako se samo dotaknem njegove odjeće, bit ću spašena. A Isus, okrenuvši se i vidjevši ju, reče: Hrabro, kćeri! Tvoja vjera te je spasila. I žena je bila spašena od onoga sata. I kada je Isus došao u kuću vladara i vidio svirače frula i uznemirenu gomilu, kaže im: povucite se, jer djevojčica nije umrla, nego spava. I smijali su se njemu. Kada je gomila bila istjerana, ušavši je uhvatio njezinu ruku, i djevojčica je ustala. I taj glas se proširio po cijeloj onoj zemlji. I dok je Isus prolazio odatle, slijedila su ga dva slijepca vičući i govoreći: Smiluj nam se, sine Davidov. Došavši u kuću, prišli su mu slijepi, i kaže im Isus: Vjerujete li da mogu ovo učiniti? Kažu mu: Da, Gospodine. Tada se dotaknuo njihovih očiju govoreći: Prema vašoj vjeri neka vam bude učinjeno. I otvorile su se njihove oči, i Isus im je strogo zaprijetio govoreći: Pazite da nitko ne sazna. Ali oni su, pošto su izašli, proširili vijest o njemu po cijeloj onoj zemlji. Dok su oni izlazili, evo, donijeli su mu čovjeka nijemog koji je bio opsjednut demonom; i kada je demon bio izbačen, nijemi je progovorio, i gomile su se divile govoreći da se nikada ovako nije pokazalo u Izraelu. Ali farizeji su govorili: Pomoću vladara demona on izbacuje demone. I Isus je obilazio sve gradove i sela, podučavajući u njihovim skupštinama i propovijedajući radosnu vijest kraljevstva te liječeći svaku bolest i svaku slabost u narodu. Vidjevši gomile, sažalio ih se jer su bili iscrpljeni i bačeni kao ovce koje nemaju pastira. Tada govori svojim učenicima: Žetva je doista velika, a radnika malo. Molite se dakle Gospodara žetve da pošalje radnike u njegovu žetvu.

10

I privukavši svojih dvanaest učenika, dao im je vlast nad nečistim dusima tako da ih mogu izbacivati i liječiti svaku bolest i svaku nemoć. A dvanaest apostola, imena su ova: prvi Šimun zvani Petar i Andrija brat njegov, Jakov sin Zebedeja i Ivan brat njegov, Filip i Bartolomej, Toma i Matej carinik, Jakov sin Alfeja i Lebej prozvani Tadej, Šimun Kananejac i Juda Iškariotski koji ga je predao. Ovih dvanaest poslao je Isus naredivši im i govoreći: na put naroda ne idite i u grad Samarijanaca ne ulazite; idite ali radije prema izgubljenim ovcama kuće Izraelove. Idući pak propovijedajte govoreći da se približilo kraljevstvo nebesa. Bolesne liječite, gubavce čistite, mrtve podižite, demone izbacujte; besplatno ste primili, besplatno dajte. Ne stječite zlato niti srebro niti broncu u svoje pojaseve, ne torbu za put niti dvije tunike niti sandale niti štap; jer radnik je dostojan svoje hrane. U koji god grad ili selo uđete, raspitajte se tko je u njemu dostojan, i ondje ostanite dok ne odete. Ulazeći pak u kuću, pozdravite je govoreći: Mir ovoj kući. I ako je doista kuća vrijedna, neka dođe vaš mir na nju, ako pak nije vrijedna, neka se vaš mir vrati k vama. I tko god vas ne primi niti čuje vaše riječi, izlazeći iz kuće ili iz onoga grada, otresite prašinu sa svojih stopala. Uistinu vam kažem, podnošljivije će biti zemlji Sodoma i Gomore na dan suda nego onomu gradu. Evo, ja vas šaljem kao ovce usred vukova; budite dakle mudri kao zmije i nevini kao golubovi. Čuvajte se ljudi; jer će vas predati u vijeća i u njihovim skupovima bičevat će vas; i pred poglavare i kraljeve

bit ćete dovedeni zbog mene za svjedočanstvo njima i narodima. Kada vas predaju, ne brinite kako ili što ćete govoriti, jer bit će vam dano u onome času što ćete govoriti. Jer ne govorite vi, nego Duh oca vašega koji govori u vama. Predat će brat brata u smrt i otac dijete, i ustat će djeca protiv roditelja i usmrtit će ih; i bit ćete mrženi od svih zbog imena mojega; a onaj koji izdrži do kraja, ovaj će biti spašen. Kada vas progone u ovom gradu, bježite u drugi, jer zaista vam kažem, nećete završiti gradove Izraela dok ne dođe Sin Čovječji. Učenik nije iznad učitelja niti rob iznad svoga gospodara. Dovoljno je učeniku da postane kao njegov učitelj, i robu da postane kao njegov gospodar. Ako su gospodara kuće nazvali Beelzebul, koliko više članove njegove kuće? Ne bojte se dakle njih, jer ništa nije pokriveno što neće biti otkriveno, i ništa skriveno što neće biti poznato. Ono što vam govorim u tami, recite na svjetlu, i ono što slušate na uho, propovijedajte na krovovima. I ne bojte se onih koji ubijaju tijelo, ali dušu ne mogu ubiti; bojte se više onoga koji može i dušu i tijelo uništiti u paklu. Zar se ne prodaju dva vrapca za asarion? I ni jedan od njih neće pasti na zemlju bez vašeg Oca. Vaše pak i dlake glave sve su prebrojane. Ne bojte se dakle, vi ste vrijedniji od mnogo vrabaca. Svaki dakle tko me prizna pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem mojim koji je u nebesima; a tko god me porekne pred ljudima, poreći ću i ja njega pred Ocem mojim koji je u nebesima. Ne mislite da sam došao donijeti mir na zemlju; nisam došao donijeti mir, nego mač. Jer došao sam podijeliti čovjeka protiv njegova oca i kćer protiv njezine majke i nevjestu protiv njezine svekrve; i neprijatelji čovjeka su njegovi kućani. Onaj koji voli oca ili

majku više od mene nije me dostojan; i onaj koji voli sina ili kćer više od mene nije me dostojan; i tko ne uzima svoj križ i ne slijedi za mnom, nije me dostojan. Onaj koji nađe svoju dušu izgubit će je, a onaj koji izgubi svoju dušu radi mene naći će je. Onaj koji prima vas, prima mene, i onaj koji prima mene, prima onoga koji me poslao. Onaj koji prima proroka u ime proroka primit će nagradu proroka, i onaj koji prima pravednika u ime pravednika primit će nagradu pravednika. I tko god napoji jednog od ovih malih čašom hladne vode samo u ime učenika, zaista vam kažem, neće nikako izgubiti svoju nagradu.

11

I dogodilo se kada je Isus završio s poučavanjem svojih dvanaest učenika, otišao je odatle da uči i propovijeda u njihovim gradovima. Ivan pak, čuvši u zatvoru djela Krista, poslavši dvojicu od svojih učenika, rekao mu je: Jesi li ti onaj koji dolazi ili drugoga očekujemo? I odgovorivši, Isus im reče: otišavši, javite Ivanu što čujete i vidite: slijepi ponovno vide i hromi hodaju, gubavi se čiste i gluhi čuju, mrtvi ustaju i siromasima se navješćuje radosna vijest; i blažen je onaj koji se ne sablaznuje o mene. A dok su ovi odlazili, Isus je počeo govoriti gomilama o Ivanu: što ste izašli u pustinju vidjeti? Trsku koju trese vjetar? Ali što ste izašli vidjeti? Čovjeka odjevenog u meku odjeću? Evo, oni koji nose mekane stvari su u kućama kraljeva. Ali što ste izašli vidjeti? Proroka? Da, kažem vam, i više od proroka. Jer ovo je onaj o kojem je napisano: Evo, ja šaljem svog glasnika pred

tvojim licem, koji će pripremiti tvoj put pred tobom. Uistinu vam kažem, nije ustao među rođenima od žena veći od Ivana Krstitelja, ali najmanji u kraljevstvu nebeskome veći je od njega. Od dana Ivana Krstitelja do sada kraljevstvo nebesko trpi nasilje, i nasilnici ga grabe. Jer svi proroci i zakon prorokovali su do Ivana. I ako želite primiti, on je Ilija koji treba doći. Onaj koji ima uši za slušanje, neka čuje. Čemu ću usporediti ovu generaciju? Slično je djeci koja sjede na tržnicama, koja dozivaju svoje drugove i govore: svirali smo vam frulu, i niste plesali, tugovali smo vam, i niste tugovali. Jer je došao Ivan, niti je jeo niti je pio, i govore: Ima demona. Došao je sin čovjeka jedući i pijući, i kažu: evo čovjek proždrljivac i vinopija, prijatelj carinika i grešnika. I mudrost je opravdana od svoje djece. Tada je počeo prijekoriti gradove u kojima su se dogodila najčešća čudesa njegova, jer se nisu pokajali. Jao tebi, Korazine, jao tebi, Betsaido, jer da su se u Tiru i Sidonu dogodila čudesa koja su se dogodila u vama, davno bi se u kostrijeti i pepelu sjedeći pokajali. Osim, kažem vama, Tiru i Sidonu bit će podnošljivije na dan suda nego vama. I ti, Kapernaume, koji si do neba uzdignut bio, do pakla ćeš biti spušten, jer da su se u Sodomi dogodila čudesa koja su se dogodila u tebi, ona bi ostala do danas. Ali kažem vama da će zemlji Sodoma biti podnošljivije u dan suda nego tebi. U ono vrijeme Isus je odgovorio i rekao: Priznajem ti, Oče, Gospodaru neba i zemlje, da si sakrio ove stvari od mudrih i razumnih, i otkrio si ih dojenčadi; da, Oče, jer je tako bila dobra volja pred tobom. Sve mi je predano od moga oca, i nitko ne poznaje sina osim oca, niti oca tko poznaje osim sina i onoga kome sin želi otkriti. Dođite k meni svi koji radite i opterećeni

ste, i ja ću vam dati odmor. Uzmite moj jaram na sebe i naučite od mene, jer sam blag i ponizan srcem, i naći ćete počinak za vaše duše; jer moj jaram je dobar i moj teret je lagan.

12

U ono vrijeme otišao je Isus subotom kroz žitna polja, a njegovi učenici ogladnjeli su i počeli čupati klasje i jesti. Ali farizeji, vidjevši to, rekli su mu: Evo, tvoji učenici čine ono što nije dopušteno činiti u subotu. Ali im reče: Niste li čitali što je učinio David kada je bio gladan, on i oni koji su bili s njim? Kako je ušao u kuću Boga i jeo kruhove predstavljanja, koje nije bilo moguće jesti njemu niti onima s njim, ako ne samo svećenicima? Ili niste pročitali u zakonu da subotom svećenici u hramu oskvrnjuju subotu, a bez krivnje su? Kažem vam da je ovdje nešto veće od hrama. Ako biste znali što je milosrđe želim, a ne žrtvu, ne biste osudili nevine. Jer je Sin Čovječji gospodar i subote. I prošavši odatle, došao je u njihovu skupštinu. I evo, čovjek je bio tamo koji je imao suhu ruku; i pitali su ga govoreći: Je li dopušteno subotom liječiti? Da bi mogli optužiti njega. Ali on im reče: Tko će biti među vama čovjek koji će imati jednu ovcu, i ako ona padne u jamu subotom, neće li je uhvatiti i podići? Po čemu se onda čovjek razlikuje od ovce? Tako da je dopušteno činiti dobro subotom. Tada kaže čovjeku: Ispruži svoju ruku. I ispružio ju je, i bila je vraćena zdrava kao druga. Pošto su izašli, farizeji su održali vijeće protiv njega kako bi ga uništili. A Isus, saznav, povukao se odatle; i slijedila su ga mnoga

mnoštva, i izliječio ih je sve, i ukorio ih je da ga ne učine očitim, kako bi se ispunilo rečeno kroz proroka Izaiju koji govori: Evo sin moj kojeg sam izabrao, ljubljeni moj, u kojeg se svidjela duša moja; stavit ću duh moj na njega, i sud narodima objavit će. Neće se svađati niti vikati, niti će tko na ulicama čuti glas njegov. Trsku slomljenu neće slomiti i lan tinjajući neće ugasiti, dok ne izbaci sud u pobjedu; i u njegovo ime narodi će se nadati. Tada je njemu bio doveden opsjednut demonima, slijep i nijem, i izliječio ga je, tako da je slijepac i nijemac mogao i govoriti i vidjeti; i sve su gomile bile zapanjene i govorile: Zar ovaj nije Krist, sin Davidov? Ali farizeji, čuvši to, rekli su: Ovaj ne izbacuje demone nego silom Beelzebula, vladara demona. Znajući pak Isus njihove misli, rekao im je: Svako kraljevstvo podijeljeno protiv sebe opustošava se, i svaki grad ili kuća podijeljena protiv sebe neće opstati. I ako sotona izbacuje sotonu, podijeljen je protiv sebe sama, kako će onda opstati njegovo kraljevstvo? I ako ja po Beelzebulu izgonim demone, vaši sinovi po kome će ih izgnati? Zbog ovoga oni sami će biti vaši suci. Ako li ja u Duhu Božjem izgonim demone, onda je kraljevstvo Božje stiglo na vas. Ili kako može tko ući u kuću jakog čovjeka i oteti njegove posude, ako prvo ne veže jakog? I tada će opljačkati njegovu kuću. Onaj koji nije sa mnom, protiv mene je, i onaj koji ne skuplja sa mnom, rasipa. Zbog ovoga kažem vama, svaki grijeh i hula oprostit će se ljudima, ali hula Duha neće se oprostiti ljudima; i tko god kaže riječ protiv Sina Čovječjeg, oprostit će mu se; ali tko god kaže protiv Duha Svetoga, neće mu se oprostiti ni u ovom vijeku ni u budućem. Ili učinite stablo dobrim i plod njegov dobrim, ili učinite stablo trulim i plod njegov trulim, jer

po plodu se stablo poznaje. Potomci guja, kako možete govoriti dobre stvari budući zli? Jer iz obilja srca usta govore. Dobar čovjek iz dobre riznice izvlači dobre stvari, a zao čovjek iz zle riznice izvlači zle stvari. Kažem vam da za svaku praznu riječ koju ljudi govore, dat će račun o njoj na dan suda; jer od tvojih riječi bit ćeš opravdan i od tvojih riječi bit ćeš osuđen. Tada su neki od pisara i farizeja odgovorili govoreći: Učitelju, želimo vidjeti znak od tebe. Ali on im odgovarajući reče: Zlo i preljubničko pokoljenje traži znak, i znak neće biti dan njemu osim znaka proroka Jone. Jer baš kao što je Jona prorok bio u trbuhu velike ribe tri dana i tri noći, tako će i Sin Čovječji biti u srcu zemlje tri dana i tri noći. Muškarci Ninivljani ustat će na sudu s ovom generacijom i osudit će je, jer su se pokajali na proklamaciju Jone, i evo, više od Jone je ovdje. Kraljica juga ustat će na sudu s ovim naraštajem i osuditi će ga, jer je došla s krajeva zemlje da čuje mudrost Salomonovu, i evo, ovdje je više od Salomona. Kada nečisti duh izađe iz čovjeka, prolazi kroz bezvodna mjesta tražeći odmor, ali ga ne nalazi. Tada kaže: U kuću moju vratit ću se odakle sam izašao, i došavši nalazi je praznom, pometenom i ukrašenom. Tada ide i uzima sa sobom sedam drugih duhova zlobnijih od sebe, i ušavši stanuju tamo, i postaju posljednje stvari tog čovjeka gore od prvih. Tako će biti i s ovom zločestom generacijom. Dok je još govorio gomilama, gle, majka i njegova braća stajali su vani, tražeći razgovarati s njim. Rekao mu je netko: Evo, tvoja majka i tvoja braća stoje vani i traže te vidjeti. Ali on odgovarajući reče onome koji mu je govorio: Tko je moja majka i tko su moja braća? I pružajući svoju ruku prema svojim učenicima rekao je: evo moja majka i

moja braća; jer tko god učini volju moga oca koji je u nebesima, on je moj brat i sestra i majka.

13

U taj dan, izašavši Isus iz kuće, sjedio je kraj mora; i skupilo se prema njemu mnogo mnoštvo, tako da je on, ušavši u brod, sjedio, a sav narod je stajao na obali. I govorio im je mnogo u prispodobama, govoreći: Gle, izašao je sijač da sije. I dok je on sijao, neko sjeme palo je kraj puta, i ptice su došle i pojele su ga; drugo je pak palo na kamenjar, gdje nije imalo mnogo zemlje, i odmah je niklo jer nije imalo dubinu zemlje, a kad je sunce izašlo bilo je sprženo, i jer nije imalo korijen usahlo je; drugo je pak palo na trnje, i trnje je izraslo i ugušilo ga je; drugo je pak palo na dobru zemlju i davalo je rod - jedno stotinu, jedno šezdeset, jedno trideset. Onaj koji ima uši za slušanje, neka čuje. I pristupivši, učenici mu rekli: Zašto im govoriš u prispodobama? A on odgovarajući reče im da vama je dano spoznati otajstva kraljevstva nebesa, a onima nije dano. Jer tko god ima, bit će mu dano i imat će obilje, a tko god nema, i ono što ima bit će mu oduzeto. Zbog ovoga njima govorim u prispodobama, da gledajući ne vide i slušajući ne čuju niti razumiju, da se ne obrate; i tada će se ispuniti njima proročanstvo Izaije koje govori: sluhom ćete čuti i nećete razumjeti, i gledajući ćete gledati i nećete vidjeti; jer se zadebljalo srce ovoga naroda, i ušima su teško čuli, i oči svoje su zatvorili, da ne vide očima i ušima ne čuju i srcem ne razumiju i ne obrate se, i iscijelit ću ih.

Blažene su vaše oči jer vide, i vaše uši jer čuju. Zaista vam kažem da su mnogi proroci i pravednici željeli vidjeti što vidite, i nisu vidjeli, i čuti što čujete, i nisu čuli. Vi dakle čujte prispodobu sijača. Svaki koji čuje riječ kraljevstva i ne razumije, dolazi zli i uzima posijano u njegovu srcu, ovaj je onaj posijan uz put. A onaj posijan na kamenito tlo, to je onaj koji sluša riječ i odmah je prima s radošću; ali nema korijen u sebi, nego je privremen, a kada se dogodi nevolja ili progonstvo zbog riječi, odmah se spotiče. Onaj koji je posijan u trnje, to je onaj koji sluša riječ, ali briga ovog vijeka i obmana bogatstva guše riječ, i on postaje neplodan. Onaj koji je posijan na dobru zemlju, ovaj je onaj koji sluša riječ i razumije je, koji doista rađa plod i donosi: jedan doista stotinu, drugi šezdeset, a treći trideset. Drugu prispodobu stavio je pred njih govoreći: uspoređeno je kraljevstvo nebesa s čovjekom koji je posijao dobro sjeme na svom polju; a dok su ljudi spavali, došao je njegov neprijatelj i posijao korov između žita i otišao. Kada je trava proklijala i donijela plod, tada se pojavilo i korov. Pristupi li sluge gospodara kuće, rekli su njemu: Gospodaru, nisi li dobro sjeme posijao u tvome polju? Odakle onda ima korova? A on im reče: neprijatelj je ovo učinio. A robovi su mu rekli: Želiš li dakle da ih skupimo pošto odemo? A on reče: ne, da ne skupljajući korov iščupate s korijenom istovremeno s njim žito; pustite rasti zajedno oboje do žetve, i u vrijeme žetve reći ću žeteocima: skupite prvo korov i svežite ga u snopove da ga spalite, a žito skupite u moju žitnicu. Drugu prispodobu stavio je pred njih govoreći: slično je kraljevstvo nebesko zrnu gorušice koje je čovjek uzeo i posijao na svom polju; ono je doista najmanje od sveg sjemena, ali kada poraste,

veće je od sve zelenjave i postaje stablo, tako da ptice nebeske dođu i gnijezde se u njegovim granama. Drugu prispodobu govorio im je: Slično je kraljevstvo nebesko kvascu koji je žena uzela i sakrila u tri mjere brašna, dok se cijelo nije ukvasilo. Sve ove stvari govorio je Isus u prispodobama gomilama, i bez prispodoba ništa nije govorio njima, da bi se ispunilo ono što je rečeno kroz proroka koji kaže: otvorit ću u prispodobama usta moja, izreći ću skrivene stvari od postanka svijeta. Tada, ostavivši gomile, došao je u svoju kuću. I njegovi učenici prišli su njemu govoreći: Objasni nam parabolu o korovu polja. A on odgovarajući reče im: onaj koji sije dobro sjeme je sin čovjekov; a polje je svijet; a dobro sjeme, ovi su sinovi kraljevstva; a korovi su sinovi zloga; a neprijatelj koji je posijao ih je đavao; a žetva je završetak vijeka; a žeteoci su glasnici. Baš kao što se dakle sakuplja korov i vatrom gori, tako će biti na završetku ovog vijeka. Poslat će Sin čovjeka anđele svoje, i skupit će iz kraljevstva njegova sve sablazni i one koji čine bezakonje, i bacit će ih u peć ognjenu; tamo će biti plač i škrgut zuba. Tada će pravedni zasjati kao sunce u kraljevstvu njihova Oca. Onaj koji ima uši da čuje, neka čuje. Opet je kraljevstvo nebesko slično blagu skrivenom u polju, koje čovjek našavši sakri, i od radosti svoje ide i prodaje sve što ima te kupuje ono polje. Opet je kraljevstvo nebesa slično čovjeku trgovcu koji traži lijepe bisere; koji je, našavši jedan vrlo dragocjen biser, otišao, prodao sve što je imao i kupio ga. Opet je slično kraljevstvo nebesa mreži bačenoj u more i koja je sakupila od svake vrste; koju, kada je bila napunjena, izvukavši je na obalu i sjedivši sakupili su dobre u posude, a trule bacili van. Tako će biti pri završetku vijeka.

Izaći će glasnici i odvojiti će zle iz sredine pravednih, i bacit će ih u peć vatre; tamo će biti plač i škrgut zuba. Isus im kaže: Jeste li razumjeli sve ovo? Kažu mu: Da, Gospodine. On im reče: Zato je svaki pisac poučen za kraljevstvo nebesko sličan gospodaru kuće koji iz svoje riznice iznosi novo i staro. I dogodilo se kada je Isus završio te usporedbe, otišao je odatle, i došavši u svoju domovinu poučavao ih je u njihovoj skupštini, tako da su bili zadivljeni i govorili: Odakle ovome ova mudrost i te moći? Nije li ovaj sin tesara? Ne zove li se njegova majka Marija i njegova braća Jakov i Josip i Šimun i Juda? A njegove sestre, nisu li sve kod nas? Odakle dakle ovaj ima sve ovo? I bili su sablaznjavani njime. A Isus im reče: prorok nije bez časti, osim u svojoj domovini i u svojoj kući. I ne učini ondje mnoga čudesa zbog njihova nevjerovanja.

14

U ono vrijeme čuo je Herod tetrarh vijest o Isusu i rekao svojim slugama: Ovaj je Ivan Krstitelj; on je ustao od mrtvih, i zbog toga moći djeluju u njemu. Jer Herod, uhvativši Ivana, vezao ga je i stavio u zatvor zbog Herodijade, žene njegova brata Filipa. Jer mu je Ivan govorio: Nije ti dopušteno imati je. I želeći ga ubiti, bojao se gomile jer su ga smatrali prorokom. Kada se održavao Herodov rođendan, plesala je kći Herodijade pred njima i svidjela se Herodu; stoga je sa zakletvom obećao njoj dati što god zatraži. Ona pak, poticana od strane svoje majke, kaže: Daj mi ovdje na pladnju glavu Ivana Krstitelja. I kralj se ožalostio, ali

zbog zakletve i onih koji su ležali s njim za stolom naredio je da se to da, i poslavši nekoga odrubio je glavu Ivanu u tamnici. I glava njegova bila je donesena na pladnju i dana djevojci, a ona ju je donijela svojoj majci. I pristupi njegovi učenici, uzeli tijelo i pokopali ga, te došavši javili Isusu. Čuvši to, Isus se povukao odatle brodom na pusto mjesto nasamo, a kad su čuli, mnoštva su ga slijedila pješice iz gradova. I izašavši, Isus je vidio veliku gomilu, sažalio se na njih i izliječio njihove bolesne. Kad je navečer prošlo, prišli su mu njegovi učenici govoreći: Pust je ovo mjesto i sat je već prošao; otpusti gomile da odu u sela i kupe sebi hranu. Ali Isus im reče: Nemaju potrebu otići, vi im dajte jesti. Oni mu pak kažu: Nemamo ovdje ništa osim pet kruhova i dvije ribe. On pak reče: Donesite mi ih ovamo. I naređivši gomilama da legnu na travu, uzevši pet hljebova i dvije ribe, pogledavši u nebo, blagoslovio je, i razlomivši dao je učenicima hljebove, a učenici gomilama. I jeli su svi i bili zadovoljeni, i podigli su što je preostalo od ulomaka - dvanaest punih košara. A oni koji su jeli bili su muškarci, oko pet tisuća, ne računajući žene i djecu. I odmah je Isus primorao svoje učenike da se ukrcaju u brod i idu naprijed prema onoj strani, dok ne otpusti gomile. I otpustivši gomile, otišao je na planinu nasamo da se pomoli. Kada je pala večer, bio je sam tamo. A brod je već bio usred mora, mučen valovima, jer je vjetar bio suprotan. U četvrtoj straži noći Isus je otišao prema njima hodajući po moru. I vidjevši ga, učenici su se, dok je hodao po moru, uznemirili govoreći da je utvara, i od straha su povikali. Odmah im je govorio Isus rekavši: Hrabrite se, ja sam, ne bojte se. Odgovarajući mu, Petar reče: Gospodine, ako si ti, zapovjedi mi

da dođem k tebi po vodama. A on reče: Dođi. I siđavši s broda, Petar je hodao po vodi da dođe k Isusu. Gledajući jak vjetar, uplašio se, i počevši tonuti, viknuo je: Gospodine, spasi me. Isus je odmah ispruživši ruku uhvatio njegovu i rekao mu: O ti malovjerniče, zašto si posumnjao? I kad su oni ušli u brod, prestao je vjetar; a oni u brodu, došavši, poklonili su mu se govoreći: Uistinu si sin Božji. I nakon što su prešli preko, došli su u zemlju Genezaret. I ljudi tog mjesta, prepoznavši ga, poslali su u cijelu onu okolnu regiju i donijeli su mu sve koji su bili bolesni, i molili su ga da makar samo dotaknu rub njegove odjeće; i koliko god ih je dotaklo, spašeni su.

15

Tada dolaze Isusu pismoznanci i farizeji iz Jeruzalema govoreći: Zašto tvoji učenici prekršaju predaju starješina? Jer ne peru ruke kada jedu kruh. Ali on im odgovori: Zašto i vi prelazite zapovijed Božju zbog svoje predaje? Jer Bog je zapovjedio govoreći: poštuj oca i majku, i tko zlo govori o ocu ili majci neka umre smrću. Ali vi kažete: tko god kaže ocu ili majci, dar je ono čime bi od mene imao koristi, i neće poštovati oca svoga ili majku svoju; i poništili ste zapovijed Božju zbog vaše predaje. Licemjeri, dobro je prorokovao o vama Izaija govoreći: približava mi se ovaj narod svojim ustima i usnama me poštuje, ali njihovo srce daleko je od mene; uzalud me štuju, učeći kao nauke zapovijedi ljudi. I pozavši gomilu, rekao im je: Slušajte i razumijte; ne ono što ulazi u usta čini čovjeka nečistim, nego

ono što izlazi iz usta, to čini čovjeka nečistim. Tada su njegovi učenici prišli i rekli mu: Znaš li da su farizeji bili uvrijeđeni kada su čuli tu riječ? Ali on odgovarajući reče: Svaka biljka koju nije posadio moj nebeski Otac bit će iščupana s korijenom. Pustite ih, oni su slijepi vodiči slijepih, a ako slijepac vodi slijepca, oboje će pasti u jamu. Odgovarajući, Petar mu reče: Objasni nam ovu prispodobu. Ali Isus reče: Zar i vi još uvijek niste shvatili? Zar još ne razumijete da sve što ulazi u usta ide u trbuh i izbacuje se u zahod? Ono što izlazi iz usta dolazi iz srca, i to oskvrnjuje čovjeka. Jer iz srca izlaze zle misli, ubojstva, preljubi, bludničenja, krađe, lažna svjedočanstva, bogohuljenja. Ove stvari su one koje kaljaju čovjeka, ali jesti neopranim rukama ne kalja čovjeka. I izašavši odatle, Isus se povukao u krajeve Tira i Sidona. I evo, žena Kananejka iz onih krajeva, izašavši, povikala je njemu govoreći: Smiluj se meni, Gospodine, sine Davidov, kćer moja teško je opsjednuta demonom. Ali on joj nije odgovorio ni riječ. I njegovi učenici su prišli i pitali su ga govoreći: Otpusti je, jer viče iza nas. A on odgovarajući reče: Nisam poslan nego k izgubljenim ovcama kuće Izraelove. Ona je došla, poklonila mu se i rekla: Gospodine, pomozi mi. A on odgovarajući reče: Nije dobro uzeti kruh djece i baciti ga psićima. Ona je pak rekla: Da, Gospodine, jer i psi jedu mrvice koje padaju sa stola njihovih gospodara. Tada, odgovorivši, Isus joj reče: O ženo, velika je tvoja vjera! Neka ti bude kako želiš. I njezina kći bila je izliječena od tog sata. I prešavši odatle, Isus je došao uz more Galileje, i uzašavši u goru, sjedio je tamo. I mnogi narodi su mu prišli imajući sa sobom hrome, slijepe, gluhe, sakate i mnoge druge, i bacili su ih kraj nogu Isusa, i on ih je izliječio, tako da su

se narodi čudili gledajući gluhe kako čuju, nijeme kako govore, sakate zdrave, hrome kako hodaju i slijepe kako vide; i slavili su Boga Izraela. A Isus, pozvavši svoje učenike, reče: Sažaljavam se nad mnoštvom, jer već tri dana ostaju sa mnom i nemaju što jesti, a ne želim ih otpustiti gladne, da ne bi obamrli na putu. I kažu mu njegovi učenici: Odakle nama u pustinji toliko kruha da nasitimo toliku gomilu? I Isus im kaže: Koliko kruhova imate? Oni su rekli: Sedam, i nekoliko malih ribica. I naredio je gomilama da legnu na zemlju. I uzevši sedam kruhova i ribe, zahvalivšiломио je i dao svojim učenicima, a učenici su ih dali gomilama. I svi su jeli i bili zadovoljni, i podigli su višak lomljenih komada - sedam punih košara; a oni koji su jeli bilo je četiri tisuće muškaraca bez žena i djece. I otpustivši gomile, ukrcao se u brod i došao u krajeve Magdale.

16

I pristupiše farizeji i saduceji kušajući ga i upitaše ga da im pokaže znak s neba. A on odgovarajući reče im: Navečer govorite: Lijepo vrijeme; jer nebo je crveno; i ujutro: Danas oluja; jer nebo je crveno i mračno. Licemjeri, lice neba znate razlikovati, ali znakove vremena ne možete spoznati? Zla i preljubnička generacija traži znak, i znak neće joj biti dan osim znaka proroka Jone. I ostavivši ih, otišao je. I kada su njegovi učenici došli na drugu stranu, zaboravili su uzeti kruhove. Ali Isus im reče: Gledajte i čuvajte se kvasca farizeja i saduceja. Oni su pak raspravljali među sobom govoreći da nisu uzeli kruhove.

Znajući to, Isus im reče: Što razmišljate u sebi, malovjerni, da niste uzeli kruhove? Još ne razumijete, niti se sjećate pet kruhova za pet tisuća i koliko ste košara uzeli? Niti sedam hljebova za četiri tisuće i koliko ste košara uzeli? Kako ne razumijete da vam nisam govorio o kruhu kada sam rekao da pazite na kvasac farizeja i saduceja? Tada su razumjeli da nije rekao da se čuvaju kvasca kruha, nego učenja farizeja i saduceja. Došavši pak Isus u krajeve Cezareje Filipove, pitao je svoje učenike govoreći: Za koga ljudi govore da je Sin Čovječji? Oni su rekli: Jedni kažu Ivan Krstitelj, drugi Ilija, a treći Jeremija ili jedan od proroka. Kaže im: A vi, koga kažete da sam ja? Odgovarajući, Šimun Petar reče: Ti si Krist, Sin živoga Boga. I odgovorivši, Isus mu reče: Blažen si, Šimune Barjona, jer ti to nisu otkrili meso i krv, nego moj Otac koji je na nebesima. I ja tebi kažem da ti jesi Petar, i na ovoj stijeni sagradit ću svoju Crkvu, i vrata Hada neće je nadvladati. I dat ću ti ključeve kraljevstva nebesa, i što god svežeš na zemlji, bit će svezano u nebesima, i što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno u nebesima. Tada je zapovjedio svojim učenicima da nikomu ne kažu da je on Isus Krist. Od tada je Isus počeo pokazivati svojim učenicima da je potrebno da on ode u Jeruzalem i da mnogo pretrpi od starješina i glavnih svećenika i pismoznanaca i da bude ubijen, i trećeg dana da bude podignuti. I uzevši ga sa strane, Petar mu je počeo prigovarati govoreći: Bože sačuvaj, Gospodine, to ti se neće dogoditi. Ali on, okrenuvši se, reče Petru: Idi za mnom, sotono! Sablast si mi, jer ne misliš na ono što je Božje, nego na ono što je ljudsko. Tada je Isus rekao svojim učenicima: Ako tko želi doći za mnom, neka se odrekne samoga

sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi. Jer tko bi želio spasiti svoju dušu, izgubit će je, a tko bi izgubio svoju dušu radi mene, naći će je. Jer što ima koristi čovjek ako cijeli svijet dobije, ali svoju dušu izgubi? Ili što će čovjek dati u zamjenu za svoju dušu? Jer Sin Čovječji namjerava doći u slavi Oca svojega sa svojim anđelima, i tada će platiti svakome prema njegovu djelu. Uistinu vam kažem, ima nekih od onih koji ovdje stoje koji neće nikako okusiti smrti dok ne vide Sina Čovječjega kako dolazi u svojem kraljevstvu.

17

I nakon šest dana Isus uzima Petra i Jakova i Ivana, brata njegova, i vodi ih na visoku goru nasamo, i bio je preobražen pred njima, i lice njegovo zasjalo je kao sunce, a odjeća njegova postala je bijela kao svjetlo. I gle, pojaviše im se Mojsije i Ilija koji su razgovarali s njim. Odgovarajući, Petar reče Isusu: Gospodine, dobro je da smo ovdje. Ako želiš, napravimo ovdje tri šatora: tebi jedan, Mojsiju jedan i Iliji jedan. Dok je on još govorio, evo svijetli oblak ih je zasjenio, i evo glas iz oblaka koji je govorio: Ovaj je moj ljubljeni sin, u kojem sam bio zadovoljan; njega slušajte. I kada su to čuli, učenici su pali na svoja lica i vrlo su se bojali. I pristupio je Isus, dodirnuo ih i rekao: Ustanite i ne bojte se. A podigavši svoje oči, nisu vidjeli nikoga osim Isusa samog. I dok su silazili s planine, zapovjedio im je Isus govoreći: Nikome ne recite viđenje dok Sin Čovječji ne ustane iz mrtvih. I njegovi učenici pitali su ga govoreći: Zašto dakle pismoznanci

govore da Ilija treba doći prvo? A Isus odgovarajući rekao im: Ilija doista dolazi prvi i obnovit će sve; govorim vam da je Ilija već došao, i nisu ga prepoznali, nego su učinili s njim što su htjeli; tako će i Sin čovječji trpjeti od njih. Tada su učenici razumjeli da im je govorio o Ivanu Krstitelju. I kad su oni došli k gomili, pristupio mu je čovjek klečeći pred njim i govoreći: Gospodine, smiluj se nad mojim sinom, jer je lunatičan i loše pati; jer često pada u vatru i često u vodu. I doveo sam ga tvojim učenicima, ali ga nisu mogli izliječiti. Odgovorivši, Isus reče: O naraštaju nevjeran i izopačen, do kada ću biti s vama? Do kada ću vas trpjeti? Donesite mi ga ovamo. I Isus ga je ukorio, i demon je izašao iz njega, i dijete je bilo izliječeno od toga sata. Tada su učenici prišli Isusu nasamo i rekli: Zašto mi nismo bili u mogućnosti to izbaciti? A Isus im reče: Zbog vašeg nevjerstva. Zaista vam kažem, ako imate vjeru kao zrno gorušice, reći ćete ovoj gori: Premjesti se odavde tamo, i premjestit će se, i ništa vam neće biti nemoguće. Ova vrsta ne izlazi osim molitvom i postom. Dok su se oni vraćali u Galileju, rekao im je Isus: Sin čovjeka će biti predan u ruke ljudi i ubit će ga, i trećeg dana bit će podignut. I bili su vrlo žalosni. Kada su došli u Kapernaum, prišli su Petru oni koji uzimaju didrahme i rekli: Vaš učitelj ne plaća didrahme? Kaže: Da. I kad je ušao u kuću, preduhitrio ga je Isus govoreći: Što ti se čini, Šimune? Kraljevi zemlje od koga uzimaju poreze ili porez? Od njihovih sinova ili od stranaca? Petar mu kaže: Od stranaca. Isus mu reče: Dakle, sinovi su slobodni. Ali da ih ne uvrijedimo, idi na more, baci udicu i prvu ribu koja izađe uzmi, i kad joj otvoriš usta, naći ćeš stater; uzmi ga i daj im ga za mene i za tebe.

18

U onom satu pristupiše učenici k Isusu govoreći: Tko je dakle najveći u kraljevstvu nebeskome? I pozivajući dijete, Isus ga je postavio usred njih i rekao: Uistinu vam kažem, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Tko god dakle ponizi samoga sebe kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskome. I tko primi jedno takvo dijete u moje ime, mene prima; a tko sablaži jednog od ovih malih koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo da mu se objesi magarećki mlinarski kamen o vrat i da bude utopljen u dubini mora. Jao svijetu od sablazni, jer nužno je da dođu sablazni, ali jao onomu čovjeku kroz kojega sablazan dolazi. Ako li tvoja ruka ili tvoje stopalo tjera te na grijeh, odsijeci ih i baci od sebe, jer bolje ti je ući u život hrom ili sak□□, nego imati dvije ruke ili dva stopala i biti bačen u vječnu vatru. I ako te tvoje oko navodi na grijeh, izvadi ga i baci od sebe, jer ti je bolje jednooki ući u život nego s dva oka biti bačen u gehenu ognjenu. Pazite da ne prezrete nijednog od ovih malih, jer vam kažem da njihovi anđeli na nebesima uvijek gledaju lice moga Oca koji je na nebesima. Jer je sin čovjeka došao spasiti izgubljeno. Što vam se čini? Ako neki čovjek ima stotinu ovaca i jedna od njih zaluta, neće li ostaviti devedeset devet na planinama i otići tražiti onu koja luta? I ako se dogodi da ga pronađe, zaista vam kažem da se raduje nad njim više nego nad devedeset devet onih koji nisu zalutali. Tako nije volja pred vašim Ocem koji je u nebesima da propadne jedan od ovih malih. Ako li sagriješi protiv tebe brat tvoj, idi i

ukori ga između tebe i njega samog; ako te čuje, dobio si brata svoga; ako li ne čuje, uzmi sa sobom još jednog ili dva, da na ustima dva svjedoka ili tri stoji svaka riječ. Ako li ne posluša njih, reci skupštini; ako li i skupštinu ne posluša, neka ti bude kao poganin i carinik. Uistinu vam kažem, što god vežete na zemlji, bit će vezano na nebu, i što god razvežete na zemlji, bit će razvezano na nebu. Opet vam uistinu kažem da ako se dvoje od vas slože na zemlji o bilo kojoj stvari koju zatraže, bit će im dana od moga Oca koji je u nebesima. Jer gdje su dvojica ili trojica sakupljeni u moje ime, ondje sam među njima. Tada, prišavši njemu, Petar reče: Gospodine, koliko puta zgriješit će protiv mene brat moj i oprostit ću mu? Do sedam puta? Isus mu kaže: Ne kažem ti do sedam puta, nego do sedamdeset puta sedam. Zbog ovoga kraljevstvo nebesko bilo je učinjeno slično čovjeku kralju koji je htio poravnati račune sa svojim robovima. Kada je počeo poravnavati račune, doveden mu je jedan dužnik od deset tisuća talenata. Budući da on nije imao čime vratiti, naredio je gospodar njegov da bude prodan on i žena njegova i djeca i sve što je imao, i da bude vraćeno. Pao je dakle rob te mu se klanjao govoreći: Gospodaru, budi strpljiv prema meni i sve ću ti vratiti. Imajući samilost, gospodar onoga roba otpustio ga je i oprostio mu zajam. Izašavši van, taj rob je našao jednog od svojih surobova koji mu je dugovao stotinu denara, i zgrabivši ga, gušio ga je govoreći: Vrati mi ako mi nešto duguješ. Pao je dakle njegov susluga na njegova stopala i molio ga govoreći: Budi strpljiv prema meni i vratit ću ti. Ali on nije htio, nego je otišao i bacio ga u zatvor dok ne vrati dug. Vidjevši pak njegovi surobovi ono što se dogodilo, bili su veoma ožalošćeni, i došavši, objasnili

su jasno svome gospodaru sve što se dogodilo. Tada ga je njegov gospodar pozvao i rekao mu: Zli robe, sav onaj dug sam ti oprostio, budući da si me molio. Nije li bilo potrebno i da se ti smiluješ na svoga suslugu, kao što sam se i ja smilovao na tebe? I razljutivši se, gospodar njegov predao ga je mučiteljima dok ne vrati sve što mu duguje. Tako će i moj nebeski Otac učiniti vama, ako ne oprostite svaki njegov brat od srca vaših njihove prijestupe.

19

I dogodilo se kada je Isus završio ove riječi, otišao je iz Galileje i došao u krajeve Judeje s one strane Jordana. I slijedile su ga mnoge gomile i izliječio ih je tamo. I pristupiše mu farizeji kušajući ga i govoreći mu: Je li dopušteno čovjeku otpustiti svoju ženu iz bilo kojeg razloga? A on odgovarajući reče im: Niste li čitali da je onaj koji je stvorio od početka muško i žensko stvorio ih, i rekao: Zbog ovoga ostavit će čovjek oca svoga i majku i bit će priključen ženi svojoj, i bit će njih dvoje jedno tijelo? Tako da više nisu dvoje, nego jedno tijelo. Ono što je dakle Bog spojio zajedno, čovjek neka ne rastavlja. Govore mu: Što je onda Mojsije zapovjedio - dati knjigu razvoda i otpustiti je? Kaže im da je Mojsije zbog tvrdoće vašega srca dopustio vama da otpustite svoje žene, ali od početka nije bilo tako. Kažem vam da onaj tko otpusti svoju ženu, osim zbog bludništva, i oženi drugu, čini preljub, a tko se oženi otpuštenom, čini preljub. Njegovi mu učenici kažu: Ako je takav odnos čovjeka sa ženom, ne isplati se

ženiti. A on im reče: Ne prihvaćaju svi ovu riječ, nego oni kojima je dano; jer postoje uškopljeni koji su tako rođeni iz utrobe majke. I postoje uškopljeni koji su bili uškopljeni od strane ljudi, i postoje uškopljeni koji su uškopili sami sebe zbog kraljevstva nebeskog. Tko može primiti, neka primi. Tada su mu dovedena djeca, da bi stavio na njih ruke i molio se; a učenici su ih ukorili. A Isus reče: pustite djecu i ne sprječavajte ih da dođu k meni; jer takvih je kraljevstvo nebesko. I položivši ruke na njih, otišao je odatle. I evo, jedan je pristupio i rekao njemu: Učitelju dobri, što dobro da učinim kako bih imao život vječni? A on mu reče: Zašto me zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim jednoga Boga. A ako želiš ući u život, čuvaj zapovijedi. Kaže mu: Kakve? A Isus je rekao: ne ćeš ubiti, ne ćeš počiniti preljub, ne ćeš ukrasti, ne ćeš lažno svjedočiti, poštuj oca i majku, i ljubit ćeš bližnjega svoga kao samoga sebe. Mladi čovjek mu kaže: Sve sam ovo čuvao od svoje mladosti. Što mi još nedostaje? Isus mu reče: Ako želiš biti savršen, idi, prodaj svoja imanja i daj siromasima, i imat ćeš blago u nebu, i dođi te me slijedi. A kad je mladić čuo te riječi, otišao je žalostan, jer je imao mnogo imanja. Ali Isus reče svojim učenicima: Uistinu vam kažem da će bogataš s poteškoćom ući u kraljevstvo nebesko. Opet vam kažem, lakše je kamili proći kroz iglene uši nego bogatom ući u kraljevstvo Božje. Čuvši to, njegovi učenici bili su veoma zapanjeni i govorili: Tko onda može biti spašen? Pogledavši ih, Isus reče: Kod ljudi je ovo nemoguće, ali kod Boga sve je moguće. Tada je Petar odgovarajući mu rekao: Evo, mi smo ostavili sve i slijedili smo te; što će dakle biti s nama? Ali Isus im reče: Uistinu vam kažem da vi koji ste me slijedili, u obnovi, kada Sin Čovječji sjedne na prijestolje svoje

slave, sjedit ćete i vi na dvanaest prijestolja sudeći dvanaest plemena Izraela. I svaki tko je ostavio kuće ili braću ili sestre ili oca ili majku ili ženu ili djecu ili polja radi moga imena, stostruko će primiti i naslijedit će život vječni. Mnogi koji su prvi bit će posljednji, i posljednji prvi.

20

Jer slično je kraljevstvo nebesko čovjeku, gospodaru kuće, koji je izišao rano ujutro unajmiti radnike u svoj vinograd. I dogovorivši se s radnicima za denar na dan, poslao ih je u svoj vinograd. I izašavši oko trećeg sata vidio je druge kako stoje na tržnici besposlene, i njima je rekao: idite i vi u vinograd, i što bude pravedno dat ću vam. Oni su pak otišli. Opet je izašao oko šestog i devetog sata i učinio isto. O ali oko jedanaestog sata, izišavši, našao je druge kako stoje neradni, i govori im: Što ovdje stojite cijeli dan neradni? Kažu mu: Zato što nas nitko nije unajmio. Kaže im: Idite i vi u vinograd, i primit ćete ono što bude pravedno. Kada je nastupila večer, gospodar vinograda reče svojem upravitelju: Pozovi radnike i isplati im plaću, počevši od posljednjih do prvih. I došavši oni oko jedanaestog sata, uzeli su po jedan denarij. Došavši, prvi su mislili da će uzeti više, ali su i oni uzeli po jedan denarij. A uzevši, gunđali su protiv gospodara kuće govoreći da ovi posljednji jedan sat učiniše, i jednakima s nama si ih učinio, onima koji su podnijeli teret dana i vrelinu. Ali odgovarajući, rekao je jednom od njih: Druže, ne činim ti nepravdu. Nisi li se sa mnom dogovorio za

denar? Uzmi svoje i idi; želim pak ovom posljednjem dati kao i tebi; ili mi nije dozvoljeno učiniti što želim sa svojima? Je li tvoje oko zlo zato što sam ja dobar? Tako će posljednji biti prvi i prvi posljednji, jer mnogi su pozvani, ali malo odabranih. I idući gore u Jeruzalem, Isus je uzeo dvanaest učenika nasamo na putu i rekao im: Evo, idemo gore u Jeruzalem, i Sin Čovječji bit će predan glavnim svećenicima i pismoznancima i osudit će ga na smrt, i predat će ga narodima da ga rugaju i bičuju i razapnu, i trećeg dana ustat će. Tada mu je pristupila majka sinova Zebedejevih sa svojim sinovima, klanjajući se i tražeći nešto od njega. A on joj reče: Što želiš? Kaže mu: reci da sjednu ova dva moja sina, jedan s tvoje desne strane i jedan s tvoje lijeve strane u tvom kraljevstvu. Odgovorivši, Isus reče: Ne znate što tražite. Možete li piti čašu koju ja namjeravam piti, ili biti kršteni krštenjem kojim ja budem kršten? Kažu mu: Možemo. I kaže im: Čašu moju doista ćete piti, i krštenjem kojim sam ja kršten bit ćete kršteni, ali sjediti s moje desne strane i s moje lijeve strane nije moje dati, nego onima kojima je pripremljeno od moga Oca. I kad je deset čulo, bili su ogorčeni zbog dvojice braće. Ali Isus, pozvavši ih, rekao je: Znate da vladari naroda gospodare nad njima i veliki vrše vlast nad njima. Neće tako biti među vama, nego tko god želi među vama postati velik, bit će vaš sluga, i tko god želi među vama biti prvi, bit će vaš rob; baš kao što sin čovjeka nije došao da bude poslužen, nego da posluži i da dušu svoju da kao otkup umjesto mnogih. I dok su izlazili iz Jerihona, slijedila ga je velika gomila. I evo, dva slijepa čovjeka koji su sjedili pokraj puta, čuvši da Isus prolazi, povikali su govoreći: Smiluj se nama, Gospodine, sine Davidov! Ali gomila ih je ukorio

da budu tihi, no oni su još glasnije vikali govoreći: Smiluj nam se, Gospodine, sine Davidov. I stojeći, Isus ih pozva i reče: Što želite da vam učinim? Kažu mu: Gospodine, da nam se otvore oči. Isus je, ganut samilošću, dodirnuo njihove oči i odmah su njihove oči progledale, te su ga slijedili.

21

I kad su se približili Jeruzalemu i došli u Betfagu kod Maslinske gore, tada je Isus poslao dva učenika govoreći im: Idite u selo koje je nasuprot vas, i odmah ćete naći vezanu magaricu i magare s njom; odvežite ih i dovedite mi. I ako vam tko što kaže, reći ćete da Gospodin ima potrebu za njima, a odmah ih šalje natrag. A ovo sve se dogodilo da bi se ispunilo ono što je rečeno po proroku koji govori: recite kćeri Sion, evo tvoj kralj dolazi k tebi blag i uzjahao na magaricu i magare, sina tovarne životinje. A učenici, otišavši i učinivši baš kao što im je naredio Isus, doveli su magaricu i magare, i stavili su na njih svoju odjeću, i on je sjeo na njih. Ali najveća gomila prostrijela je svoju odjeću na put, a drugi su rezali grane sa stabala i prostirali ih na put. A gomile koje su išle naprijed i one koje su slijedile vikale su govoreći: Hosana sinu Davidovu! Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje! Hosana na visini! I kad je ušao u Jeruzalem, sav grad bio je potresen govoreći: Tko je ovaj? A gomile su govorile: Ovo je Isus, prorok iz Nazareta u Galileji. I Isus je ušao u hram Boga i izbacio sve one koji su prodavali i kupovali u hramu, i preokrenuo stolove mjenjača novca i sjedala onih koji su

prodavali golubove, i kaže im: napisano je, moja kuća će biti nazvana kućom molitve; vi ste je pak učinili pećinom razbojnika. I pristupiše mu hromi i slijepi u hramu, i izliječi ih. Vidjevši pak vrhovni svećenici i pismoznanci čudesa koja je učinio i djecu koja viču u hramu i govore: Hosana sinu Davidovu, bili su ogorčeni i rekli su mu: Čuješ li što ovi govore? A Isus im kaže: Da; zar nikada niste čitali da si iz usta dojenčadi i onih koji sišu pripremio hvalu? I ostavivši ih, izašao je iz grada u Betaniju i ondje prenoćio. Ujutro, vraćajući se u grad, bio je gladan, i vidjevši jednu smokvu na putu, došao je do nje, i ništa nije našao na njoj osim samog lišća, i kaže joj: Neka više od tebe rod ne bude zauvijek. I smokva se odmah osušila. I vidjevši to, učenici su se začudili govoreći: Kako se smokva odmah osušila? Odgovorivši pak, Isus im reče: Zaista vam kažem, ako imate vjeru i ne sumnjate, ne samo ono sa smokvom učinit ćete, nego i ako ovoj gori kažete: Budi podignuta i bačena u more, to će se dogoditi; i sve što god zatražite u molitvi vjerujući, primit ćete. I nakon što je došao u hram, pristupili su mu, dok je učio, glavni svećenici i starješine naroda govoreći: Po kakvom ovlaštenju ovo činiš i tko ti je dao to ovlaštenje? Odgovarajući, Isus im reče: Upitat ću i ja vas jednu stvar; ako mi kažete, i ja ću vama reći u kakvom autoritetu činim ovo. Odakle je bilo Ivanovo krštenje, s neba ili od ljudi? A oni su raspravljali među sobom govoreći: ako kažemo, s neba, reći će nam, zašto onda niste vjerovali njemu; ako pak kažemo, od ljudi, bojimo se gomile; jer svi smatraju Ivana prorokom. I odgovorivši Isusu, rekli su: Ne znamo. Rekao im je i on: Niti ja vama govorim po kakvom autoritetu činim ove stvari. A što vama se čini? Neki čovjek je imao dvoje djece, i

prišavši prvom rekao: dijete, idi danas radi u mom vinogradu. Ali on odgovarajući reče: Ne hoću. Kasnije, međutim, pokajao se i otišao. I pristupio je drugom, rekao je isto. A on odgovarajući reče: Ja, gospodaru, i nije otišao. Tko od to dvoje je učinio volju oca? Kažu mu: Prvi. Isus im kaže: zaista vam kažem da carinici i bludnice idu prije vas u kraljevstvo Božje. Jer je došao k vama Ivan na putu pravednosti, i niste mu povjerovali, ali carinski sakupljači i bludnice povjerovale su mu, a vi, vidjevši to, niste se kasnije pokajali da mu povjerujete. Čujte drugu prispodobu. Bio je neki čovjek gospodar kuće, koji je posadio vinograd i stavio ogradu oko njega i iskopao u njemu tijesak i sagradio toranj, i iznajmio ga poljoprivrednicima i otišao u inozemstvo. Kada se približilo vrijeme plodova, poslao je svoje robove poljoprivrednicima da uzmu njegove plodove. I uzevši farmeri njegove robove, jednog su istukli, drugog ubili, a trećeg kamenovali. Opet je poslao druge robove, više nego prvih, i učinili su im isto tako. Kasnije je pak poslao k njima sina svoga govoreći: Poštovat će sina mojega. Ali farmeri, vidjevši sina, rekli su među sobom: Ovo je nasljednik, hajde da ga ubijemo i da zaposjednemo njegovu baštinu. I uzevši ga, izbacili su ga van iz vinograda i ubili. Kada dakle dođe gospodar vinograda, što će učiniti onim vinogradarima? Kažu mu: Zle će zlo uništiti, a vinograd će iznajmiti drugim vinogradarima koji će mu vraćati plodove u njihovo vrijeme. Kaže im Isus: Zar nikada niste pročitali u Pismima: Kamen koji su odbacili graditelji, taj je postao glava ugla; od Gospodina se ovo dogodilo i čudesno je u našim očima? Zbog ovoga kažem vama da će vam biti uzeto kraljevstvo Božje i bit će dano narodu koji čini njegove plodove;

i onaj koji padne na ovaj kamen bit će razbijen na komade; a na koga on padne, razbit će ga. I kad su čuli glavni svećenici i farizeji njegove prispodobe, znali su da govori o njima; i tražeći da ga uhvate, bojali su se gomile, jer su ga smatrali prorokom.

22

I odgovarajući, Isus im je opet rekao u parabolama govoreći: Kraljevstvo nebesko uspoređeno je s čovjekom kraljem koji je priredio svadbu za svoga sina. I poslao je svoje robove pozvati pozvane na vjenčanje, ali oni nisu htjeli doći. Opet je poslao druge robove govoreći: Recite pozvanima: Evo, pripremio sam svoju gozbu, moji bikovi i ugojene životinje su zaklani, i sve je spremno, dođite na svadbu. Ali oni, zanemarivši, otišli su - jedan doduše na svoje polje, drugi pak u svoju trgovinu; a preostali, uhvativši njegove sluge, uvrijedili su ih i ubili. Čuvši to, taj se kralj razljutio, i poslavši svoje vojske, uništio je one ubojice i spalio njihov grad. Tada kaže svojim slugama: Svadba je doista spremna, ali pozvani nisu bili dostojni; idite dakle na raskrižja putova i koliko god nađete, pozovite na svadbu. I izašavši, oni su robovi na putove sakupili sve koje su našli, zle i dobre, i svadba se napunila uzvanicima. Ušavši kralj da vidi one koji su ležali, vidio je tamo čovjeka koji nije bio obučen u vjenčano ruho, i kaže mu: prijatelju, kako si ušao ovdje ne imajući vjenčano ruho? A on je bio ušutkan. Tada je kralj rekao slugama: Svezavši mu noge i ruke, podignite ga i bacite u vanjsku tamu, tamo će biti plač i škrgut zubâ. Jer mnogi su pozvani, ali malo je

izabranih. Tada su farizeji otišli i održali vijeće kako bi ga uhvatili u zamku riječju. I šalju mu njihove učenike s Herodijancima govoreći: Učitelju, znamo da si istinit i da učiš put Boga u istini, i ne brineš se ni za koga, jer ne gledaš u lice ljudi. Reci nam dakle, što ti se čini? Je li dopušteno dati porez Cezaru ili ne? Isus je, znajući njihovu opakoću, rekao: Što me iskušavate, licemjeri? Pokažite mi novčić za porez. Oni su mu donijeli denar. I kaže im: Čija je ova slika i natpis? Kažu mu: Cezarov. Tada im kaže: vratite dakle Cezarovo Cezaru i Božje Bogu. I kad su čuli, divili su se te su ga ostavili i otišli. U onaj dan prišli su mu saduceji, oni koji govore da nema uskrsnuća, i pitali su ga govoreći: učitelju, Mojsije je rekao, ako netko umre ne imajući djece, oženiti će se brat njegov ženom njegovom i podići će sjeme bratu njegovu. Bilo je među nama sedam braće; i prvi se oženio i umro, i ne imajući potomstva ostavio je svoju ženu svome bratu; slično i drugi i treći, do sve sedmorice. Poslije svih umrla je i žena. U uskrsnuću, dakle, čija će od sedmorice biti žena? Jer su je svi imali. A Isus im odgovori: Varate se ne znajući Pisma niti moć Božju. Jer u uskrsnuću se niti žene niti udaju, nego su kao Božji glasnici u nebu. A o uskrsnuću mrtvih niste li čitali ono što vam je rekao Bog govoreći: Ja sam Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova? Bog nije Bog mrtvih, nego živih. I gomile su bile zapanjene njegovom poukom kad su je čule. A farizeji, čuvši da je ušutkao saduceje, skupili su se zajedno, i upitao ga je jedan od njih, zakonnik, kušajući ga: Učitelju, koja je zapovijed velika u zakonu? A Isus mu reče: Ljubit ćeš Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim. Ovo je prva i velika zapovijed. Druga je slična ovoj: ljubit

ćeš bližnjega svoga kao sebe samoga. U ove dvije zapovijedi visi cijeli Zakon i Proroci. Kad su farizeji bili sakupljeni, Isus ih je upitao govoreći: Što vama se čini o Kristu? Čiji je sin? Kažu mu: Davidov je. Kaže im: kako dakle David u Duhu njega zove Gospodinom govoreći, rekao je Gospodin Gospodinu mom, sjedi s desne strane moje dok ne stavim neprijatelje tvoje za podnožje stopala tvojih? Ako dakle David zove njega Gospodinom, kako je on njegov sin? I nitko mu nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se je tko usudio od toga dana pitati ga više.

23

Tada je Isus govorio gomilama i svojim učenicima govoreći: Na Mojsijevo sjedalo sjeli su pismoznanci i farizeji. Sve dakle, koliko god vam kažu da čuvate, čuvajte i činite, ali prema njihovim djelima ne činite, jer govore, a ne čine. Oni vežu teške i teško nosive terete i stavljaju ih na ramena ljudi, ali svojim prstom ne žele ih pomaknuti. Sva pak njihova djela čine da bi ih vidjeli ljudi. Jer oni proširuju svoje filakterije i povećavaju rese svojih odjeća, a vole mjesto časti na gozbama i prva sjedala na skupovima i pozdrave na tržnicama i biti zvani od ljudi rabi rabi. Vi pak ne budite zvani rabbi, jer jedan je vaš učitelj, Krist, a svi ste vi braća. I oca ne zovite vašega na zemlji, jer jedan je Otac vaš, onaj koji je na nebesima. Niti budite zvani učitelji, jer jedan je vaš učitelj, Krist. Onaj koji je veći među vama bit će vaš sluga. Tko god uzviši sebe bit će ponižen, a tko god ponizi sebe bit će uzvišen. Jao vama, pisari i farizeji licemjeri, jer proždirete kuće

udovica i pod izgovorom se dugo molite; zbog toga ćete primiti veći sud. Jao vama, pisari i farizeji licemjeri, jer zatvarate kraljevstvo nebesko pred ljudima: vi doista ne ulazite, niti one koji ulaze puštate da uđu. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer prelazite more i suhu zemlju da biste učinili jednog pridošlicu, a kada to postane, činite ga sinom gehene dvostruko većim od vas. Jao vama, slijepi vodiči, koji kažete: tko se zakune u hramu, to nije ništa, ali tko se zakune zlatom hrama, dužan je. Budale i slijepi! Tko je veći: zlato ili hram koji posvećuje zlato? I tko se zakune oltarom, to ništa ne znači, ali tko se zakune darom koji je na njemu, taj je dužan. Ludi i slijepi, što je veće: dar ili žrtvenik koji posvećuje dar? Onaj dakle koji se zakleo na oltaru kune se na njemu i na svemu što je iznad njega; i onaj koji se zakleo na hramu kune se na njemu i na onome koji u njemu stanuje; i onaj koji se zakleo na nebu kune se na prijestolju Boga i na onome koji sjedi iznad njega. Jao vama, pisari i farizeji licemjeri, jer dajete desetinu od metvice i kopra i kima, a zanemarili ste teže stvari zakona: sud i milosrđe i vjeru. Ovo je bilo potrebno činiti, a ono ne zanemarivati. Slijepi vodiči, koji cijedite komarca, a devu gutate! Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer čistite izvana čašu i zdjelu, a iznutra su pune pljačke i nepravde. Slijepi farizeje, očisti prvo unutrašnjost čaše i zdjele, tako da postane i vanjština njihova čista. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer ličite na okrečene grobove koji izvana doista izgledaju lijepo, ali iznutra su puni kostiju mrtvih i sve nečistoće. Tako i vi izvana doista izgledate ljudima pravedni, ali iznutra ste puni licemjerja i bezakonja. Jao vama, pismoznanci i farizeji licemjeri, jer gradite grobove proroka i

ukrašavate spomenike pravednih, i govorite: da smo bili u danima naših otaca, ne bismo bili njihovi suučesnici u krvi proroka. Tako da svjedočite sami sebi da ste sinovi onih koji su ubili proroke. I vi ispunite mjeru svojih očeva. Zmije, potomci guja, kako ćete pobjeći od suda pakla? Zbog ovoga evo ja šaljem prema vama proroke i mudre i pismoznance, i od njih ćete ubiti i razapeti, i od njih ćete bičevati u vašim skupovima i progoniti od grada u grad, tako da dođe na vas svaka pravedna krv prolivena na zemlji od krvi pravednog Abela do krvi Zaharije sina Barahijina, kojeg ste ubili između hrama i žrtvenika. Uistinu vam kažem da će sve ovo doći na ovu generaciju. Jeruzaleme, Jeruzaleme, koja ubijaš proroke i kamenuješ one koji su poslani k tebi, koliko sam puta želio sakupiti tvoju djecu kao što kokoš sakuplja svoje piliće pod krila, a vi niste htjeli. Evo, vaša kuća vam se ostavlja pusta. Jer kažem vama, nećete me vidjeti od sada dok ne kažete: Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodnje.

24

I izašavši, Isus je išao od hrama, i prišli su njegovi učenici da mu pokažu zgrade hrama. A Isus im je rekao: Zar ne vidite sve ovo? Zaista vam kažem, neće biti ostavljen ovdje kamen na kamenu koji neće biti srušen. Dok je sjedio na Maslinskoj gori, prišli su mu učenici nasamo govoreći: Reci nam, kada će ove stvari biti, i što je znak tvog dolaska i svršetka vijeka? I odgovarajući, Isus im reče: Pazite da vas nitko ne zavede. Jer mnogi će doći u moje ime

govoreći: Ja sam Krist, i mnoge će zavesti. Vi ćete čuti o ratovima i glasinama o ratovima, pazite da ne budete uznemireni, jer sve to mora se dogoditi, ali još nije kraj. Jer će se podići narod protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva, i bit će gladi i kuge i potresi po mjestima; a sve ovo je početak porođajnih bolova. Tada će vas predati u nevolju i ubiti će vas, i bit ćete mrženi od svih naroda zbog moga imena. I tada će se mnogi sablazniti i jedni druge će predati i mrzit će jedni druge. I mnogi lažni proroci će ustati i zavest će mnoge, i zbog umnožavanja bezakonja ohladit će se ljubav mnogih. Ali onaj koji je izdržao do kraja, taj će biti spašen. I ova dobra vijest o kraljevstvu bit će proglašena u cijelom obitavanom svijetu za svjedočanstvo svim narodima, i tada će doći kraj. Kada dakle vidite gadost pustoši koja je rečena kroz proroka Daniela kako stoji na svetom mjestu, onaj koji čita neka razumije, tada oni u Judeji neka bježe na planine, onaj na krovu neka ne silazi uzeti stvari iz svoje kuće, i onaj na polju neka se ne vraća natrag uzeti svoju odjeću. Jao trudnicama i dojiljama u one dane. Molite se da vaš bijeg ne bude zimi niti subotom. Jer tada će biti velika nevolja, kakva nije bila od početka svijeta do sada, niti će ikada biti. I ako ti dani ne bi bili skraćeni, ne bi bilo spašeno nijedno tijelo, ali zbog izabranih bit će skraćeni ti dani. Tada ako vam netko kaže: Evo, ovdje je Krist ili ovdje, ne vjerujte; jer će ustati lažni kristi i lažni proroci i dat će velike znakove i čudesa, tako da zavede, ako je moguće, čak i one izabrane. Evo, unaprijed sam vam rekao. Ako vam dakle kažu, evo je u pustinji, ne izlazite, evo u unutarnjim sobama, ne vjerujte; jer kao što munja izlazi s istoka i pojavljuje se do zapada, tako će biti i dolazak sina čovjeka; jer gdje je

lešina, tamo će se skupiti orlovi. Odmah nakon nevolje onih dana sunce će biti zamračeno i mjesec neće dati svoje svjetlo, i zvijezde će pasti s neba, i sile nebesa će biti potresene. I tada će se pojaviti znak Sina Čovječjega na nebu, i tada će naricati sva plemena zemlje i vidjet će Sina Čovječjega kako dolazi na oblacima nebeskim s velikom moći i slavom. I poslat će svoje glasnike s glasom velike trube, i skupit će zajedno svoje izabranike iz četiri vjetra, od krajeva nebesa do njihovih krajeva. A od smokve naučite prispodobu. Kada već njezina grana postane meka i lišće izbije, znate da je ljeto blizu; tako i vi, kada vidite sve ove stvari, znate da je blizu, na vratima. Uistinu vam kažem, neće proći ova generacija dok se sve ovo ne zbude. Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći. O tome danu i satu nitko ne zna, niti glasnici nebesa, osim moga oca samoga. Baš kao što su bili dani Noe, tako će biti i dolazak Sina Čovječjeg. Jer kao što su bili u danima prije potopa jedući i pijući, ženeći se i udajući, sve do dana kada je Noa ušao u korablju, i nisu znali dok nije došao potop i odnio sve, tako će biti i dolazak Sina Čovječjeg. Tada će dvojica biti u polju, jedan se uzima i jedan se ostavlja; dvije žene koje melju u mlinu, jedna se uzima i jedna se ostavlja. Bdijte dakle, jer ne znate u koji sat dolazi vaš Gospodin. Ali to znajte: da je gospodar kuće znao u kojoj straži dolazi lopov, bdio bi i ne bi dopustio da mu kuća bude provaljena. Zato i vi budite spremni, jer u sat u koji ne mislite, Sin Čovječji dolazi. Tko je onda vjeran i mudar rob, kojeg je njegov gospodar postavio nad svojom službom da im daje hranu u pravo vrijeme? Blažen je onaj rob kojeg će njegov gospodar, kada dođe, naći kako tako čini. Uistinu vam kažem da će ga postaviti nad

svim svojim imanjem. Ako ali kaže onaj loš rob u svom srcu, moj gospodar kasni doći, i počne udarati svoje susluge, jede i pije s pijanima, doći će gospodar toga roba u dan koji ne očekuje i u sat koji ne zna, i razrezat će ga na pola, i njegov dio stavit će s licemjerima; tamo će biti plač i škrgut zuba.

25

Tada će biti upodobljeno kraljevstvo nebesa s deset djevica, koje su uzevši svoje baklje izašle u susret zaručniku. Pet ih je bilo mudrih, a pet ludih. Koje su bile ludice, uzevši svoje baklje, nisu uzele sa sobom ulje; a mudre su uzele ulje u svojim posudama sa svojim bakljama. Dok je mladoženja odgađao, sve su postale pospane i zaspale. Usred noći krik se razlegao: Evo, mladoženja dolazi, izađite u susret njemu! Tada su ustale sve one djevice i ukrasile svoje svjetiljke. A ludice rekoše mudrima: Dajte nam od vašeg ulja, jer se naše baklje gase. Odgovorile su pak mudre govoreći: Da ne bi bilo nedovoljno nama i vama, idite radije k prodavačima i kupite sebi. Dok su one odlazile kupiti, došao je mladoženja i spremne su ušle s njim na svadbu, i vrata su se zatvorila. Kasnije dolaze i preostale djevice govoreći: Gospodaru, gospodaru, otvori nam. Ali on odgovarajući reče: Uistinu vam kažem, ne poznajem vas. Bdijte dakle, jer ne znate ni dan ni sat u koji Sin Čovječji dolazi. Jer kao čovjek koji odlazi u inozemstvo pozvao je svoje robove i predao im svoju imovinu, i jednom je dao pet talenata, drugom dva, trećem jedan, svakom prema njegovoj sposobnosti, i odmah je otišao u inozemstvo.

Otišavši, onaj koji je uzeo pet talenata radio s njima i napravio drugih pet talenata. Također i onaj s dva talenata stekao je i on sam druga dva. Onaj koji je uzeo jedan talent, otišao je, iskopao rupu u zemlji i sakrio srebro svoga gospodara. Nakon mnogo vremena dolazi gospodar onih robova i poravnava s njima račune. I približivši se, onaj koji je uzeo pet talenata donio je drugih pet talenata govoreći: Gospodaru, pet talenata si mi povjerio, vidi, drugih pet talenata sam stekao na njima. Rekao mu je njegov gospodar: Dobro, dobri i vjerni robe! Nad malo si bio vjeran, nad mnogo ću te postaviti. Uđi u radost svoga gospodara. Pristupio je i onaj koji je uzeo dva talenta i rekao: Gospodaru, dva talenta si mi povjerio, evo, stekao sam još dva talenta na njima. Rekao mu je njegov gospodar: Dobro, dobri i vjerni robe! Nad malim si bio vjeran, nad mnogo ću te postaviti. Uđi u radost svoga gospodara. Pristupio je i onaj koji je primio jedan talenat i rekao: Gospodaru, znao sam da si tvrd čovjek, žanješ gdje nisi sijao i skupljaš odakle nisi rasuo, i uplašivši se otišao sam i sakrio tvoj talenat u zemlju. Evo, imaš svoje. Odgovarajući, a gospodar njegov rekao mu je: Zli robe i lijeni! Znao si da žanjem gdje nisam sijao i skupljam odakle nisam rasuo. Bilo je potrebno dakle da baciš moje srebro bankarima, i došavši ja bih primio ono moje s kamatom. Uzmite dakle od njega taj talent i dajte onomu koji ima deset talenata. Jer onome koji ima sve, bit će dano i imat će u izobilju, a od onoga koji nema, i ono što ima bit će mu uzeto. I beskorisnog roba bacite u vanjsku tamu; ondje će biti plač i škrgut zuba. Kada dođe Sin Čovječji u svojoj slavi i svi sveti glasnici s njim, tada će sjesti na prijestolju svoje slave, i bit će sakupljeni pred njim svi narodi, i

odvojit će ih jedne od drugih kao što pastir odvaja ovce od jarića, i postavit će ovce s njegove desne strane, a jarce s lijeve. Tada će kralj reći onima s njegove desne strane: Dođite, vi blagoslovljeni moga Oca, naslijedite kraljevstvo pripremljeno za vas od postanka svijeta. Bio sam gladan jer, i dali ste mi jesti, bio sam žedan, i dali ste mi piti, stranac sam bio, i primili ste me, gol, i obukli ste me, bio sam bolestan, i posjetili ste me, u zatvoru sam bio, i došli ste k meni. Tada će mu pravedni odgovoriti govoreći: Gospodine, kada smo te vidjeli gladnog i nahranili te, ili žednog i napojili te? Kada li te vidjesmo kao stranca i primili smo te, ili golog i obukli smo te? Kada li te vidjesmo slaba ili u zatvoru, i došli k tebi? I odgovarajući, kralj će im reći: Zaista vam kažem, što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste. Tada će reći i onima s lijeve strane: Idite od mene, vi prokleti, u vječnu vatru pripremljenu đavlu i njegovim glasnicima. Jer bio sam gladan, i niste mi dali jesti, bio sam žedan, i niste me napojili, stranac sam bio, i niste me primili, gol, i niste me obukli, slab i u zatvoru, i niste me posjetili. Tada će mu i oni odgovoriti govoreći: Gospodine, kada smo te vidjeli gladnog ili žednog ili stranca ili golog ili slabog ili u tamnici, i nismo ti poslužili? Tada će im odgovoriti govoreći: Uistinu vam kažem, koliko god niste učinili jednom od ovih najmanjih, niti meni niste učinili. I ovi će otići u vječnu kaznu, a pravednici u vječni život.

26

I dogodilo se kada je Isus završio sve ove riječi, rekao je svojim učenicima: Znate da za dva dana dolazi Pasha, i Sin Čovječji se predaje da bude raspet. Tada su se skupili glavni svećenici i pismoznanci i starješine naroda u dvorištu glavnog svećenika koji se zvao Kajfa, i savjetovali su se da Isusa prijevarom uhvate i ubiju. Govorili su pak: Ne na svetkovini, da se ne dogodi pobuna u narodu. Kad je Isus bio u Betaniji u kući Šimuna gubavca, prišla mu je žena koja je imala alabastar vrlo dragocjenog mirisavog ulja i izlila ga je na njegovu glavu dok je ležao. Vidjevši to, njegovi učenici bili su ogorčeni govoreći: Čemu ovo rasipanje? Jer ovo mirisno ulje moglo je biti prodano za mnogo i dano siromašnima. Znajući to, Isus im reče: Zašto zadajete nevolje ženi? Jer je lijepo djelo učinio prema meni. Siromašne jer uvijek imate sa sobom, mene pak ne uvijek imate. Jer ova je, izlivši ovaj miris na moje tijelo, učinila to da me pokopa. Uistinu vam kažem, gdje god bude objavljena ova dobra vijest u cijelom svijetu, bit će ispričano i ono što je ona učinila na spomen nje. Tada je otišao jedan od dvanaestorice, zvani Juda Iskariot, glavnim svećenicima i rekao: Što želite meni dati, i ja ću vam ga predati? A oni su mu odredili trideset srebrnika. I od tada je tražio priliku da ga preda. A prvoga dana Beskvasnih kruhova pristupili su učenici Isusu govoreći mu: Gdje želiš da ti pripremimo jesti Pashu? On pak reče: Idite u grad k tomu čovjeku i recite mu: Učitelj poručuje: Moje vrijeme je blizu, kod tebe ću slaviti Pashu sa svojim učenicima. I učenici učiniše kako im zapovjedi Isus i pripremiše Pashu. Kada je nastupila večer, ležao je s dvanaestorice. I dok su jeli, rekao je: Zaista vam kažem da će me jedan od vas izdati. I žaleći vrlo, svaki od njih poče mu

govoriti: Zar ne ja sam, Gospodine? Ali on odgovarajući reče: Onaj koji je umočio s mnom ruku u zdjelu, taj će me izdati. Sin čovjekov doista ide kako je napisano o njemu, ali jao onom čovjeku kroz kojeg je sin čovjekov izdan, bilo bi mu dobro da se taj čovjek nije rodio. A Juda koji ga je predavao odgovori i reče: Nisam valjda ja, rabbi? Kaže mu: Ti si to rekao. Dok su oni jeli, Isus je uzeo kruh i zahvalivši slomio ga je i davao ga je učenicima i rekao: uzmite, jedite, ovo je moje tijelo. I uzevši čašu i zahvalivši dao ju je njima govoreći: pijte iz nje svi, jer ovo je moja krv novog zavjeta koja se izlijeva za mnoge na otpuštanje grijeha. Kažem vam da neću piti od sada od ovog ploda vinove loze do onog dana kada ga budem pio s vama novi u kraljevstvu Oca mojega. I nakon što su otpjevali himnu, izašli su na Maslinsku goru. Tada im kaže Isus: Svi vi bit ćete sablazneni zbog mene u ovu noć, jer pisano je: Udarit ću pastira i ovce stada bit će raspršene. Ali nakon što budem podignuti, poći ću pred vama u Galileju. A Petar mu odgovori i reče: Ako se svi sablazne zbog tebe, ja se nikada neću sablazniti. Rekao mu je Isus: Uistinu ti kažem da ćeš me ove noći, prije nego pijetao zapjeva, tri puta poreći. Kaže mu Petar: Čak i ako moram s tobom umrijeti, neću te zanijekati. Slično su rekli i svi učenici. Tada Isus dolazi s njima na mjesto zvano Getsemani i kaže učenicima: Sjednite ovdje dok ne odem da se pomolim tamo. I uzevši Petra i dva sina Zebedeja, počeo je biti žalostan i uznemiren. Tada im Isus govori: Duboko je ožalošćena duša moja do smrti; ostanite ovdje i bdijte sa mnom. I pošavši malo naprijed, pao je na svoje lice moleći se i govoreći: Oče moj, ako je moguće, neka prođe od mene ovaj kalež, ali ne kako ja hoću, nego kako ti. I dolazi k učenicima i

nalazi ih kako spavaju, i kaže Petru: tako niste mogli jedan sat bdijeti sa mnom? Bdijte i molite se, da ne uđete u iskušenje; duh je doista voljan, ali tijelo slabo. Opet, po drugi put otišavši, molio se govoreći: Oče moj, ako ovaj čaša ne može proći od mene ako je ne pijem, neka bude volja tvoja. I dođavši, nalazi ih opet kako spavaju, jer su im oči bile opterećene. I ostavivši ih, otišao je opet i molio se po treći put, rekavši istu riječ. Tada dolazi k svojim učenicima i kaže im: Spavate li još i odmarate se? Evo, približio se sat i Sin Čovječji predaje se u ruke grešnika. Ustanite, idemo! Evo, približio se onaj koji me izdaje. I dok je još govorio, gle, Juda, jedan od dvanaestorice, došao je, i s njim velika gomila s mačevima i toljagama, poslana od glavnih svećenika i starješina naroda. Onaj koji ga je izdavao dao im je znak govoreći: Koga poljubim, on je, uhvatite ga. I odmah prišavši Isusu, rekao je: Zdravo, rabi! i poljubio ga je. A Isus mu reče: prijatelju, učini za što si došao. Tada su prišli, stavili ruke na Isusa i uhvatili ga. I evo, jedan od onih s Isusom ispruži ruku, otrgnu svoj mač i udari roba velikog svećenika te mu odsječe uho. Tada mu Isus kaže: Vrati svoj mač na njegovo mjesto, jer svi koji uzmu mač, od mača će umrijeti. Ili misliš da ne mogu sada pozvati oca moga i pružit će mi više od dvanaest legija glasnika? Kako će se dakle ispuniti pisma da tako mora biti? U onom času reče Isus gomilama: Kao na razbojnika izašli ste s mačevima i toljagama da me uhvatite. Svaki dan sjedio sam među vama podučavajući u hramu, i niste me uhvatili. A ovo sve se dogodilo da bi bili ispunjeni spisi proroka. Tada su ga svi učenici ostavili i pobjegli. Oni koji su prevladali Isusa odveli su ga Kajafi, velikom svećeniku, gdje su bili skupljeni pisari i starješine. Ali Petar ga je

pratio izdaleka do dvorišta velikog svećenika, i ušavši unutra sjedio je s pomoćnicima da vidi kraj. A visoki svećenici i starješine i cijelo vijeće tražili su lažno svjedočanstvo protiv Isusa kako bi ga usmrtili, ali nisu ga našli; i iako su mnogi lažni svjedoci došli, nisu ga našli. Kasnije su prišla dva lažna svjedoka i rekla: ovaj je rekao, mogu srušiti hram Boga i za tri dana ga sagraditi. I ustavši, velećernik mu je rekao: ništa ne odgovaraš? Što ovi protiv tebe svjedoče? A Isus je šutio. I odgovarajući, veliki svećenik mu rekao: Zaklinjam te po Bogu živome da nam kažeš jesi li ti Krist, sin Božji. Isus mu kaže: Ti si rekao. Osim toga, kažem vama: od sada ćete vidjeti Sina Čovječjeg kako sjedi s desne strane Sile i kako dolazi na oblacima nebeskim. Tada je veliki svećenik poderao svoju odjeću govoreći da je hulio - što nam još trebaju svjedoci? Gle, sada ste čuli njegovo bogohulstvo; što vi mislite? Oni pak, odgovorivši, rekli su: Kriv je - zaslužuje smrt. Tada su pljunuli u njegovo lice i udarili ga šakama, a drugi su ga udarili govoreći: prorokuj nam, Kriste, tko je taj koji te udario? Petar je pak vani sjedio u dvorištu, i prišla mu je jedna sluškinja govoreći: I ti si bio s Isusom Galilejcem. Ali on je porekao pred svima njima govoreći: Ne znam što govoriš. A kada je on izašao na kapiju, vidjela ga je druga i kaže onima tamo: I ovaj je bio s Isusom Nazarećaninom. I opet je zanijekao sa zakletvom da ne zna toga čovjeka. Nakon malo vremena pristupiše oni koji su stajali i rekoše Petru: Uistinu i ti si jedan od njih, jer te tvoj govor odaje. Tada je počeo proklinjati i zaklinjati se da ne zna tog čovjeka. I odmah je pijetao zapjevao. I Petar se sjetio riječi Isusa koji mu je rekao da će ga, prije nego pijetao zapjeva, tri puta poreći, i izašavši van, gorko je zaplakao.

27

Kad je nastalo jutro, svi vrhovni svećenici i starješine naroda održali su vijeće protiv Isusa kako bi ga usmrtili, i pošto su ga svezali, odveli su ga i predali ga Ponciju Pilatu upravitelju. Tada, vidjevši Juda koji ga je izdavao da je osuđen, pokajivši se vratio je trideset srebrnika glavnim svećenicima i starješinama govoreći: sagriješio sam predavši nevinu krv. Oni pak rekoše: Što je to nama? Ti ćeš vidjeti. I bacivši srebrnjake u hramu, povukao se, i otišavši, objesio se. Glavni svećenici, uzevši srebrnjake, rekli su: Nije dopušteno baciti ih u riznicu, jer je to cijena krvi. A uzevši savjet, kupili su od njih polje lončara za pokop stranaca; zato je nazvano to polje Polje krvi do danas. Tada je bilo ispunjeno ono što je rečeno kroz proroka Jeremiju koji je govorio: i uzeli su trideset srebrnika, cijenu onoga koji je bio cijenjen, kojega su cijenili sinovi Izraela, i dali su ih za polje lončara, kao što mi je zapovjedio Gospodin. A Isus je stao pred vođom; i upitao ga je vođa govoreći: Jesi li ti kralj Židova? A Isus mu reče: ti kažeš. I dok je bio optuživan od glavnih svećenika i starješina, ništa nije odgovorio. Tada mu Pilat govori: Ne čuješ koliko svjedoče protiv tebe? I nije mu odgovorio ni jednom riječju, tako da se zapovjednik vrlo čudio. Prema prazniku, vođa je bio naviknut oslobađati gomili jednog zatvorenika, kojeg su htjeli. Imali su tada jednog značajnog zatvorenika zvanog Baraba. Kada su bili skupljeni, dakle, Pilat im je rekao: Koga želite da pustim vama? Barabu ili Isusa zvanog Krist? Znao je da su ga zbog zavisti predali. Dok je on sjedio na platformi, poslala

mu je njegova žena poruku govoreći: Nemoj imati ništa s tim pravednikom, jer sam mnogo patila danas u snu zbog njega. Ali vrhovni svećenici i starješine nagovorili su gomile da zatraže Barabu, a Isusa da unište. Odgovorivši pak, vođa im reče: Kojeg želite od ova dva da vam pustim? A oni rekoše: Barabu. Pilat im kaže: Što ću onda učiniti s Isusom zvanim Krist? Svi mu kažu: Neka bude raspet! A vođa reče: Što je jer zla učinio? Oni su pak pretjerano vikali govoreći: Neka bude raspet! Vidjevši pak Pilat da ništa ne koristi, nego da se više pobuna diže, uzevši vodu oprao je ruke pred gomilom govoreći: Nevin sam od krvi ovog pravednika, vi ćete vidjeti. I odgovorivši, sav narod reče: Krv njegova na nas i na djecu našu! Tada im je otpustio Barabbu, a Isusa, pošto ga je bičevao, predao da bude raspet. Tada su vojnici zapovjednika, uzevši Isusa u pretorij, skupili oko njega cijelu četu; i svukavši ga, stavili su mu grimizni plašt, i isplevši vijenac od trnja, stavili su mu ga na glavu i trsku u desnu ruku, i poklekavši pred njim, rugali su mu se govoreći: Zdravo, kralju Židova! I pljunuvši na njega, uzeli su trsku i udarali ga po glavi. I kada su ga ismijali, svukli su s njega plašt i obukli su ga u njegovu odjeću, i odveli su ga da ga razapnu. Izlazeći, pronašli su čovjeka Kirenjca imenom Šimun; njega su prisilili da ponese njegov križ. I došavši na mjesto zvano Golgota, koje je zvano mjesto lubanje, dali su mu piti ocat pomiješan sa žuči; i okusivši ga nije htio piti. Razapevši ga na križ, podijelili su njegove haljine bacivši ždrijeb, i sjedeći su ga čuvali tamo. I postaviše iznad njegove glave natpis: Ovaj je Isus, kralj Židova. Tada su raspeta s njim dva razbojnika, jedan s desne i jedan s lijeve strane. Oni koji su prolazili pored hulili su na njega mašući

glavama i govoreći: Onaj koji razara hram i u tri dana gradi, spasi sebe! Ako si sin Boga, siđi s križa. Slično i glavni svećenici, rugajući se sa pismoznancima i starješinama i farizejima, govorili su: druge je spasio, sebe ne može spasiti; ako je kralj Izraela, neka siđe sada s križa i vjerovat ćemo u njega; pouzdao se u Boga, neka ga sada izbavi, ako ga želi; jer je rekao da sam Božji sin. I isto tako razbojnici koji su bili razapeti s njim rugali su mu se. Od šestog sata nastala je tama na svoj zemlji do devetog sata. Oko devetog sata Isus je viknuo velikim glasom govoreći: Eli, eli, lema sabaktani? Ovo je, Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio? Neki od onih koji su tamo stajali, čuvši to, govorili su: Ovaj zove Iliju. I odmah je jedan od njih potrčao, uzeo spužvu, napunio je octom, stavio je na trsku i davao mu je piti. Ali preostali su govorili: Pusti, da vidimo dolazi li Ilija da ga spasi. Ali Isus, opet povikavši velikim glasom, otpustio je duh. I evo, zavjesa hrama se razderala na dva od odozgo do dolje, i zemlja se potresla i stijene su se raspukle, i grobnice su se otvorile i mnoga tijela zaspalih svetaca su se podigla, i izašavši iz grobnica, nakon njegova uskrsnuća ušli su u sveti grad i pojavili su se mnogima. Stotnik i oni s njim koji su čuvali Isusa, vidjevši potres i ono što se dogodilo, veoma su se uplašili govoreći: Uistinu, ovaj je bio Sin Božji. Bile su i tamo mnoge žene koje su promatrale iz daleka, koje su slijedile Isusa iz Galileje služeći mu; među njima je bila Marija Magdalena, i Marija majka Jakova i Josea, i majka sinova Zebedeja. A kad je večer nastala, došao je bogat čovjek iz Arimateje, imenom Josip, koji je i sam bio učenik Isusa; ovaj je, prišavši Pilatu, zatražio tijelo Isusa. Tada je Pilat naredio da tijelo bude vraćeno. I uzevši tijelo, Josip

ga je umotao u čisto platno i stavio ga u svoj novi grob koji je isklesao u stijeni, i prikotrljao je veliki kamen vratima groba i otišao je. Bila je pak tamo Marija Magdalena i druga Marija, koje su sjedile nasuprot groba. A sljedeći dan, koji je nakon pripreme, skupili su se veliki svećenici i farizeji kod Pilata govoreći: gospodaru, sjetili smo se da je onaj varalica rekao dok je još živio, nakon tri dana ustajem. Naredi dakle da bude osiguran grob do trećeg dana, da ne dođu njegovi učenici noću i ukradu ga te kažu narodu: Bio je podignut od mrtvih, i bit će posljednja zabluda gora od prve. Pilat im reče: Imate stražu, idite i osigurajte kako znate. Oni su pak otišli i osigurali grob, zapečativši kamen sa stražom.

28

Kasno u subotu, na svitanju prvog dana u tjednu, došla je Marija Magdalena i druga Marija vidjeti grob. I evo, dogodio se veliki potres, jer anđeo Gospodnji sišao je s neba, prišao, odvalio kamen od vrata i sjedio na njemu. Bio je njegov izgled kao munja, a njegova odjeća bijela kao snijeg. Od straha njegova potresli su se oni koji su čuvali i postali su kao mrtvi. Odgovorivši pak, glasnik reče ženama: Ne bojte se vi; znam jer da tražite Isusa raspetog; nije ovdje; uskrišen je jer, kao što je rekao. Dođite i vidite mjesto gdje je ležao Gospodin. I brzo otišavši, recite njegovim učenicima da je ustao od mrtvih, i evo, ide prije vas u Galileju; tamo ćete ga vidjeti. Evo, rekao sam vam. I izašavši brzo iz groba sa strahom i velikom radošću, otrčale su

javiti njegovim učenicima. Kako su išle javiti njegovim učenicima, i evo Isus ih je susreo govoreći: Radujte se. One koje su prišle uhvatile su njegove noge i poklonile su mu se. Tada im Isus govori: Ne bojte se, idite i javite mojoj braći da odu u Galileju, i tamo će me vidjeti. Dok su oni išli, evo, neki od straže došli su u grad i javili glavnim svećenicima sve što se dogodilo. I okupivši se sa starješinama i uzevši savjet, dali su dovoljno srebrnika vojnicima govoreći: Recite da su njegovi učenici došli noću i ukrali ga dok smo mi spavali. I ako se ovo čuje kod upravitelja, mi ćemo ga uvjeriti i učiniti da budete bez brige. Oni su, uzevši srebrnjake, učinili kako su naučeni. I ova priča bila je raširena među Židovima do danas. Jedanaest učenika otišlo je u Galileju, na planinu gdje im je Isus bio odredio. I vidjevši ga, pokloniše mu se, a neki posumnjaše. I pristupio je Isus i govorio im rekavši: Dana mi je sva vlast u nebu i na zemlji. Otišavši, učinite učenicima sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha, učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio; i evo, ja sam s vama sve dane do svršetka vijeka. Amen.

Evanđelje po Marku

1

Početak dobre vijesti Isusa Krista, sina Božjega. Kao što je napisano u prorocima, evo ja šaljem glasnika moga prije lica tvoga, koji će pripremiti put tvoj pred tobom; glas onoga koji viče u pustinji, pripremite put Gospodnji, ravnim činite staze njegove, Ivan je krstio u pustinji i propovijedao krštenje pokajanja za otpuštanje grijeha. I izlazila je k njemu sva judejska zemlja i svi Jeruzalemci, i krštavali su se svi u rijeci Jordanu od njega, ispovijedajući grijehe svoje. Bio je Ivan obučen u dlake deve i kožni pojas oko struka, i jeo je skakavce i divlji med. I kazo govoreći: Dolazi onaj koji je jači od mene poslije mene, kojemu nisam dostojan da se sagnuvši odriješim remenje sandala njegovih. Ja sam doista krstio vas vodom, ali on će vas krstiti Duhom Svetim. I dogodilo se u one dane da je došao Isus iz Nazareta u Galileji i bio je kršten od Ivana u Jordanu. I odmah izlazeći iz vode, vidio je kako se nebesa razdiru i Duh kao golubica silazi na njega; i glas se začuo s nebesa: Ti si moj ljubljeni sin, u tebi sam našao zadovoljstvo. I odmah ga Duh

izbacuje u pustinju, i bio je tamo u pustinji četrdeset dana iskušavan od Sotone, i bio je sa divljim zvijerima, i glasnici su mu služili. Nakon što je Ivan predan, došao je Isus u Galileju propovijedajući evanđelje kraljevstva Božjeg i govoreći da je ispunjeno vrijeme i približilo se kraljevstvo Božje; pokajte se i vjerujte u evanđelje. Šetajući pak pokraj mora Galileje, vidio je Šimuna i Andriju, brata Šimunova, kako bacaju mrežu u more; bili su naime ribari. I rekao im je Isus: Dođite za mnom, i učinit ću da postanete ribari ljudi. I odmah ostavivši svoje mreže, slijedili su ga. I otišavši odatle malo, vidio je Jakova, sina Zebedejeva, i Ivana, brata njegova, i njih u brodu kako popravljaju mreže, i odmah ih je pozvao. I ostavivši njihovog oca Zebedeja u brodu s najamnicima, otišli su za njim. I oni ulaze u Kapernaum, i odmah subotom, ušavši u zajednicu, poučavao je. I bili su zapanjeni nad njegovim učenjem, jer ih je poučavao kao onaj koji ima autoritet, a ne kao pismoznanci. I bio je u njihovom skupu čovjek u nečistom duhu, i poviknuo je govoreći: ha, što nama i tebi, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš? Znam tko si, Sveti Božji. I Isus ga je ukorio govoreći: Budi tih i izađi iz njega. I konvulziravši ga, nečisti duh, viknuvši glasom velikim, iziđe iz njega. I svi su bili zadivljeni, tako da su raspravljali među sobom govoreći: Što je ovo? Što je ovo novo učenje, da s autoritetom zapovijeda i nečistim duhovima, i slušaju ga? I glas o njemu odmah se proširio po cijeloj okolnoj regiji Galileje. I odmah pošto su izašli iz skupštine, došli su u kuću Šimuna i Andreje s Jakovom i Ivanom. A Šimunova punica je ležala i patila od groznice. I odmah mu govore o njoj. I priđavši, podigao ju je uhvativši je za ruku, i groznica ju je

odmah napustila, i ona im je služila. Navečer, kada je sunce zašlo, donosili su k njemu sve bolesne i opsjednute demonima. I cijeli grad bio je skupljen pred vratima, i izliječio je mnoge koji su bili bolesni raznim bolestima, i mnoge demone je izbacio, i nije dopuštao demonima da govore, jer su znali da je on Krist. I rano ujutro, još u noći, ustavši izašao je i otišao na pustinjsko mjesto, i tamo se molio. I njega su progonili Šimun i oni s njim, i našavši ga rekli su mu da svi te traže. I kaže im: Idemo u susjedne gradove da i tamo propovijedam, jer sam za to došao. I bio je propovijedajući u njihovim skupovima po cijeloj Galileji i istjerajući demone. I dolazi k njemu gubavac moleći ga i klečeći pred njim i govoreći mu: Ako hoćeš, možeš me očistiti. A Isus, osjećajući samilost, ispruži ruku, dotače ga se i reče mu: Hoću, budi očišćen. I nakon što je rekao, guba je odmah otišla od njega i bio je očišćen. I strogo ga opomenuvši, odmah ga je izbacio i kaže mu: Pazi, nikome ništa ne reci, ali idi, pokaži se svećeniku i prinesi za svoje čišćenje ono što je naredio Mojsije za svjedočanstvo njima. Ali on je, izašavši, počeo mnogo propovijedati i širiti riječ, tako da više nije mogao otvoreno ući u grad, nego je bio vani na pustim mjestima, i dolazili su k njemu sa svih strana.

2

I opet je ušao u Kapernaum nakon nekoliko dana i čulo se da je u kući. I odmah se skupilo mnogo ljudi, tako da više nije bilo mjesta ni kod vrata, i govorio im je riječ. I dolaze k njemu noseći

paralitičara, podizanog od četvorice, i ne mogavši pristupiti njemu zbog gomile, otkrili su krov gdje je bio, i prokopavši spuštaju ležaj na kojem je paralitičar ležao. Vidjevši pak Isus njihovu vjeru, govori uzetome: Dijete, oprošteni su ti tvoji grijesi. Bilo je nekih pisara tamo koji su sjedili i razmišljali u svojim srcima: Što ovaj tako govori bogohuljenja? Tko može otpuštati grijehe ako ne jedan Bog? I odmah spoznavši Isus svojim duhom da oni tako razmišljaju u sebi, rekao im je: Zašto razmišljate o ovim stvarima u srcima vašim? Što je lakše, reći paralitičaru: Oprošteni su tvoji grijesi, ili reći: Ustani i podigni svoju prostirku i hodaj? Ali da biste znali da Sin čovjeka ima vlast otpuštati grijehe na zemlji, govori paralitičaru: tebi kažem, ustani i uzmi svoju prostirku i idi u svoju kuću. I ustao je odmah, i podigavši prostirku, izašao je pred svima, tako da su se svi čudili i slavili Boga govoreći: Nikada ovako nismo vidjeli. I izašao je opet kod mora, i sva gomila dolazila je k njemu, i poučavao ih je. I prolazeći vidio je Levija, sina Alfejeva, kako sjedi u porezničkom uredu, i reče mu: slijedi me. I ustao je, slijedio ga. I dogodilo se dok je on ležao u svojoj kući, da su mnogi carinici i grešnici zajedno ležali s Isusom i njegovim učenicima, jer ih je bilo mnogo, i slijedili su ga. I pismoznanci i farizeji, vidjevši ga kako jede s carinicima i grješnicima, govorili su njegovim učenicima: Zašto jede i pije s carinicima i grješnicima? I čuvši to, Isus im kaže: Nemaju potrebu za liječnikom oni koji su jaki, nego oni koji su bolesni. Nisam došao pozvati pravednike, nego grešnike na pokajanje. I učenici Ivana i oni farizeja su postili. I dolaze i kažu mu: Zašto učenici Ivana i oni farizeja poste, a tvoji učenici ne poste? I reče im Isus: Ne

mogu li sinovi svadbene odaje, u kojoj je mladoženja s njima, postiti? Koliko vremena imaju zaručnika sa sobom, ne mogu postiti. Doći će, međutim, dani kada bude oduzet od njih mladoženja, i tada će postiti u onim danima. Nitko ne prišiva zakrpu od neskupljene tkanine na staru odjeću, jer inače nova zakrpa uzima dio od stare, i nastaje gora poderotina. I nitko ne baca mlado vino u stare mješine, jer ako to učini, mlado vino će rasprsnuti mješine, i vino će se izliti i mješine će propasti, ali mlado vino mora biti stavljeno u nove mješine. I dogodilo se da je prolazio subotom kroz žitna polja, i njegovi su učenici počeli praviti put čupajući klasje. I Farizeji su mu govorili: Vidi što oni čine subotom, što nije dopušteno. I on im je govorio: Nikada niste čitali što je učinio David kada je imao potrebu i bio gladan, on i oni koji su bili s njim? Kako je ušao u kuću Božju za prvosvecenika Abijatara i jeo kruhove predstavljanja, koje nije dozvoljeno jesti nikome osim svećenicima, i dao ih i onima koji su bili s njim? I govorio im je: subota je nastala zbog čovjeka, a ne čovjek zbog subote; tako da je Sin čovječji gospodar i subote.

3

I ušao je opet u skupštinu, i bio je tamo čovjek koji je imao osušenu ruku. I promatrali su ga hoće li subotom izliječiti ga, kako bi ga mogli optužiti. I kaže čovjeku koji ima osušenu ruku: Ustani u sredinu. I kaže im: je li dopušteno subotom činiti dobro ili činiti zlo? Dušu spasiti ili ubiti? A oni su šutjeli. I pogledavši oko sebe na njih s ljutnjom, duboko žaleći se zbog otvrdnuća

njihova srca, kaže čovjeku: ispruži svoju ruku. I ispružio je ruku, i vraćena je njegova ruka zdrava kao druga. I Farizeji, pošto su izašli, odmah su s Herodijancima držali vijeće protiv njega kako bi ga uništili. I Isus se povukao sa svojim učenicima prema moru; i veliko mnoštvo iz Galileje slijedilo ga je, i iz Judeje i iz Jeruzalema i iz Idumeje i s one strane Jordana i oni oko Tira i Sidona, veliko mnoštvo, čuvši koliko je činio, došli su k njemu. I rekao je svojim učenicima da mali brod bude spreman za njega zbog gomile, da ga ne pritiskaju; jer je mnoge izliječio, tako da su padali na njega da ga dodirnu koliko god ih je imalo bolesti; i nečisti duhovi, kada su ga vidjeli, padali su pred njega i vikali govoreći da si ti sin Božji. I mnogo ih je ukorio da ga ne učine poznatim. I uzlazi na planinu i poziva one koje je htio, i oni su otišli k njemu. I napravio je dvanaest, da budu s njim i da ih šalje propovijedati i imati vlast liječiti bolesti i izgoniti demone; i dao je ime Šimunu - Petar, i Jakova sina Zebedejeva i Ivana brata Jakovljeva; i dao je njima imena Boanerges, što znači sinovi groma; i Andriju i Filipa i Bartolomeja i Mateja i Tomu i Jakova sina Alfejeva i Tadeja i Šimuna Kanaanca i Judu Iskariotskog, koji ga je i predao. I dolaze u kuću, i opet se skuplja gomila, tako da oni ne mogu ni kruha jesti. I pošto su čuli, njegovi su izašli da ga uhvate, jer su govorili da je izvan sebe. I pisari koji su sišli iz Jeruzalema govorili su da ima Beelzebula i da pomoću vladara demona izbacuje demone. I pozivajući ih, govorio im je u prispodobama: Kako može sotona sotonu izbacivati? I ako kraljevstvo bude podijeljeno protiv sebe, to kraljevstvo ne može opstati; i ako kuća bude podijeljena protiv sebe, ta kuća ne može opstati. I ako je sotona ustao protiv samoga sebe i podijeljen je,

ne može opstati, nego ima kraj. Nitko ne može opljačkati posuđe jakog čovjeka ušavši u njegovu kuću, ako prvo ne sveže tog jakog, i tada će opljačkati njegovu kuću. Uistinu vam kažem da će sve biti oprošteno sinovima ljudi, grijesi i hule koliko god da hule; ali tko bi hulio na Duha Svetoga, nema oproštenje zauvijek, nego je kriv vječne osude; jer su govorili da ima nečistog duha. Dolaze dakle njegova majka i njegova braća te, stojeći vani, poslali su k njemu da ga pozovu. I sjedio je oko njega gomila, a rekli su mu: Evo, majka tvoja i braća tvoja vani te traže. I odgovorio im je govoreći: Tko je moja majka ili moja braća? I pogledavši uokolo one koji sjede oko njega, kaže: Evo majka moja i braća moja; jer tko učini volju Boga, ovaj je brat moj i sestra moja i majka.

4

I ponovno je počeo poučavati pokraj mora, i skupila se prema njemu velika gomila, tako da je on ušao u brod i sjedio na moru, a sva gomila bila je na zemlji prema moru. I poučavao ih je u mnogim prispodobama, i govorio im je u svom poučavanju: slušajte. Evo, izašao je sijač da sije. I dogodilo se pri sijanju da je jedno palo na put, i došle su ptice i proždrale su ga; i drugo je palo na kamenito tlo, gdje nije bilo mnogo zemlje, i odmah je niklo jer nije imalo dubinu zemlje, a kad je sunce izašlo bilo je oprženo, i jer nije imalo korijen usahlo je; i drugo je palo u trnje, i trnje je izašlo i ugušilo ga, i nije dalo plod; i drugo je palo u dobru zemlju i davalo je plod koji je rastao i povećavao se, i

donosilo je trideset i šezdeset i sto. I govorio je njima: Onaj tko ima uši za slušanje, neka sluša. Kada je pak bio sam, pitali su ga oni oko njega zajedno s dvanaestoricom o prispodobi. I govorio je njima: vama je dano znati tajne kraljevstva Božjeg; ali onima izvana sve postaje u pričama, da gledajući gledaju i ne vide, i slušajući slušaju i ne razumiju, da se ne obrate i ne oprost im se grijesi. I kaže im: Ne znate ovu parabolu, pa kako ćete znati sve paraбole? Onaj koji sije riječ, sije. Ovi su oni uz put gdje je posijana riječ, i kada čuju, odmah dolazi sotona i uzima riječ posijanu u njihovim srcima. I ovi su slično oni koji su sijani na kamenito tlo, koji kada čuju riječ, odmah je s radošću primaju, i nemaju korijen u sebi, nego su privremeni; zatim kada nastane nevolja ili progonstvo zbog riječi, odmah se sablaznjavaju. I ovi su oni koji su sijani u trnje, oni koji slušaju riječ, i brige ovog doba i obmana bogatstva i želje za preostalim ulaze i guše riječ, i ona postaje neplodna. I ovi su posijani na dobru zemlju, koji čuju riječ i primaju je, i rađaju plod: trideset, šezdeset i sto puta. I govorio je njima: Zar svjetiljka dolazi da bude stavljena pod posudu ili pod krevet? Nije li da bude stavljena na svijećnjak? Jer nije ništa skriveno što neće biti otkriveno, niti je što postalo tajno, nego da dođe na vidjelo. Ako netko ima uši za čuti, neka čuje. I govorio je njima: pazite što slušate. Kojom mjerom mjerite, mjerit će se vama, i dodat će se vama koji slušate. Tko ima, bit će mu dano, a tko nema, i ono što ima bit će mu oduzeto. I govorio je: Tako je kraljevstvo Božje, kao kad čovjek baci sjeme na zemlju, i spava i ustaje noću i danju, i sjeme niče i raste kako on ne zna. Zemlja sama od sebe rađa plod: prvo travu, zatim klas, zatim puno zrno u klasu. Kada pak plod sazrije, odmah

šalje srp, jer je nastupila žetva. I govorio je: Čemu da usporedimo kraljevstvo Božje? Ili u kojoj usporedbi da to usporedimo? Kao zrno gorušice, koje kada je posijano na zemlju, manje je od svih sjemena koja su na zemlji; i kada je posijano, raste i postaje veće od sveg povrća, i čini velike grane, tako da ptice nebeske mogu gnijezditi pod njegovom sjenom. I takvim mnogim pričama govorio je njima riječ, kako su mogli slušati, a bez priče nije govorio njima riječ; nasamo pak svojim učenicima objašnjavao je sve. I kaže im u onaj dan, kada je nastala večer: Prijeđimo na onu stranu. I ostavivši gomilu, uzimaju ga kako je bio u brodu, a i drugi brodovi bili su s njim. I nastade velika oluja vjetra, a valovi su udarali u brod, tako da se već počeo puniti vodom. I bio je on na krmi, spavajući na jastuku, i probude ga i govore mu: Učitelju, zar te nije briga da propadamo? I budući probuđen, ukorio je vjetar i rekao moru: Šuti, budi zauzdano. I vjetar je prestao i nastala je velika tišina. I rekao im: Zašto ste tako kukavički? Zar nemate vjeru? I bojali su se velikim strahom i govorili su jedan drugome: Tko je onda ovaj, jer i vjetar i more ga slušaju?

5

I došli su na drugu stranu mora u zemlju Gergesenaca. I kada je izašao iz broda, odmah ga je susreo čovjek s nečistim duhom iz grobova, koji je stanovanje imao u grobovima, i nitko ga nije mogao vezati ni lancima, zato što je često bio vezan okovima i lancima, i lance je rastrgao i okove polomio, i nitko ga nije

mogao ukrotiti; i stalno, noću i danju, u grobovima i u planinama bio je vičući i režući se kamenjem. Vidjevši Isusa izdaleka, potrčao je i poklonio mu se, i povikavši velikim glasom kaže: Što meni i tebi, Isuse, sine Boga Najvišega? Zaklinjem te Bogom, nemoj me mučiti. Govorio mu je: Izađi, nečisti duše, iz toga čovjeka. I pitao ga je: Što ti je ime? I odgovorio je rekavši: Legija mi je ime, jer nas je mnogo. I molio ga je mnogo da ih ne pošalje izvan te zemlje. Bilo je tamo veliko krdo svinja koje se paslo prema planini; i svi demoni su ga molili govoreći: pošalji nas u svinje, da u njih uđemo. I Isus im je odmah dopustio. I nečisti duhovi, izašavši, ušli su u svinje; i stado se oborilo niz liticu u more; bilo ih je oko dvije tisuće; i davili su se u moru. I oni koji su čuvali svinje pobjegli su i javili u gradu i po poljima, i ljudi su izašli vidjeti što se dogodilo. I dolaze k Isusu i promatraju opsjednutog demonom kako sjedi, odjeven i razuman, onoga koji je imao legiju, i uplašili su se. I oni koji su vidjeli ispričali su im kako se dogodilo onomu opsjednutom demonom i o svinjama. I počeli su ga pozivati da ode s njihovih granica. I kad se ukrcavao u brod, molio ga je čovjek koji je bio opsjednut demonom da bude s njim. I ne dopusti mu, nego mu reče: Idi svojoj kući k svojima i javi im koliko ti je Gospodin učinio i kako ti se smilovao. I otišao je i počeo propovijedati u Dekapolisu koliko mu je učinio Isus, i svi su se divili. I kada je Isus opet prešao u brodu na onu stranu, skupilo se veliko mnoštvo oko njega, i bio je kod mora. I dolazi jedan od poglavara sinagoge, imenom Jair, i vidjevši ga pada mu pred noge i molio ga je mnogo, govoreći da mu je kćerkica krajnje loše, da dođeš i staviš joj ruke, tako da bude spašena i živjet će. I

otišao je s njim, i slijedila ga je velika gomila, i pritiskali su ga. I neka žena koja je bila u krvarenju dvanaest godina, i mnogo patila od mnogih liječnika i potrošila sve što je imala, i ništa nije bila pomognuta, nego joj je postalo još gore, čuvši o Isusu, došla je u gomilu odostraga i dodirnula njegovu haljinu; govorila je jer u sebi da ako dotaknem makar i njegove haljine, bit ću spašena. I odmah se isušio izvor njezine krvi, i osjetila je tijelom da je izliječena od bolesti. I odmah je Isus, spoznavši u sebi snagu koja je izašla iz njega, okrenuvši se u gomili, govorio: Tko se dotaknuo mojih odjeća? I govorili su mu njegovi učenici: Vidiš gomilu koja te pritišće, a govoriš: Tko me je dotakao? I gledao je okolo da vidi onu koja je ovo učinila. Žena, bojeći se i drščući, znajući što joj se dogodilo, došla je, pala pred njega i rekla mu svu istinu. Ali on joj reče: Kćeri, tvoja vjera te spasila, idi u miru i budi zdrava od svoje nevolje. Dok je još govorio, dolaze od predstojnika zajednice govoreći da je tvoja kći umrla. Zašto još uznemiruješ učitelja? A Isus, odmah pošto je čuo riječ koja se govorila, kaže poglavaru sinagoge: Ne boj se, samo vjeruj. I nije dopustio nikome da ga prati osim Petra, Jakova i Ivana, brata Jakovljeva. I dolazi u kuću poglavara sinagoge i vidi galamu i plačuće i naricuće mnogo, i ušavši kaže im: Što pravite galamu i plačete? Dijete nije umrlo, nego spava. I smijali su se njemu. A on, izbacivši sve, uzima oca djeteta i majku i one s njim, i ulazi gdje je bilo dijete koje je ležalo, i uhvativši ruku djeteta kaže joj: talitha, kumi; što je prevedeno, djevojčice, tebi kažem, ustani. I djevojčica je odmah ustala i hodala je uokolo; jer je bila stara dvanaest godina. I bili su vrlo zadivljeni. I strogo im zapovjedio da nitko ne sazna za ovo, i rekao da joj se da jesti.

6

I otišao je odande i došao je u svoju domovinu, a njegovi učenici slijede ga. I kad se subota dogodila, počeo je učiti u skupštini, i mnogi koji su slušali bili su zapanjeni govoreći: Odakle ovome ove stvari? I koja je mudrost koja mu je dana, i takve sile postaju kroz njegove ruke? Nije li ovaj majstor, sin Marije, a brat Jakova i Josea i Jude i Šimuna? Zar njegove sestre nisu ovdje s nama? I sablažnjavali su se zbog njega. Govorio je pak njima Isus da nije prorok bez časti, osim u svojoj domovini i među svojim rođacima i u svojoj kući. I nije mogao tamo učiniti nikakvo čudo, osim što je nekolicini bolesnika položio ruke i iscijelio ih. I čudio se zbog njihovog nevjerovanja. I on je išao okolo po selima podučavajući. I pozva dvanaestoricu, i počeo ih slati dva po dva, i davao im vlast nad nečistim dusima, i naredio im da ništa ne uzmu na put osim samo štapa, ni torbu, ni kruh, ni bakar u pojas, ali da budu obuveni u sandale, i da ne budu obučeni u dvije tunike. I govorio im je: gdje god uđete u kuću, tamo ostanite dok ne izađete odatle; i svi oni koji vas ne prime niti vas čuju, izlazeći odatle otresite prašinu ispod vaših stopala za svjedočanstvo njima; zaista vam kažem, podnošljivije će biti Sodomu ili Gomori na dan suda nego onom gradu. I otišavši, propovijedali su da se pokaju, i mnoge demone izgonili su, i mazali su uljem mnoge bolesne i liječili su ih. I čuo je kralj Herod, jer je njegovo ime postalo poznato, i govorio je da je Ivan Krstitelj ustao iz mrtvih i da zbog toga djeluju sile u njemu. Drugi su govorili da je Ilija, a drugi su govorili da je prorok kao

jedan od proroka. Čuvši to, Herod je rekao: Onaj kojeg sam ja obezglavio, Ivan, ovaj je on - ustao je iz mrtvih. Sam je naime Herod, poslavši ljude, uhvatio Ivana i vezao ga u zatvor zbog Herodijade, žene svoga brata Filipa, jer se njome oženio. Jer Ivan je govorio Herodu da mu nije dozvoljeno imati ženu svoga brata. Herodijada je držala ljutnju protiv njega i htjela ga je ubiti, ali nije mogla; jer se Herod bojao Ivana, znajući da je on pravedan i svet čovjek, i čuvao ga je, i kad ga je slušao mnogo je činio i rado ga je slušao. I kad je nastupio povoljan dan, kada je Herod na svoj rođendan pravio večeru za svoje velikaše i vojskovođe i prvake Galileje, i kad je ušla njezina kći Herodijada i plesala i ugodila Herodu i onima koji su s njim ležali za stolom, rekao je kralj djevojci: traži od mene što god želiš i dat ću ti. I zakleo joj se da što god me zamoli, dat ću joj, do polovice mog kraljevstva. A ona je izašla i rekla svojoj majci: Što da tražim? A ona reče: Glavu Ivana Krstitelja. I ušavši odmah sa žurbom prema kralju, zatražila je govoreći: Hoću da mi odmah daš na pladnju glavu Ivana Krstitelja. I duboko ožalošćen, kralj zbog zakletve i gostiju nije htio nju odbaciti. I odmah je kralj, poslavši krvnika, naredio donijeti njegovu glavu. A on, otišavši, odrubio mu je glavu u tamnici, donio njegovu glavu na pladnju i dao ju djevojci, a djevojka ju je dala svojoj majci. I pošto su čuli, njegovi učenici došli su i podigli njegovo tijelo te ga stavili u grobnicu. I apostoli se okupljaju kod Isusa i izvijestili su mu sve što su učinili i što su poučavali. I reče njima: Dođite vi sami na pustinjsko mjesto, i odmorite se malo, jer bilo je mnogo onih koji su dolazili i onih koji su odlazili, i nisu imali vremena ni za jelo. I otišli su u pust kraj brodom sami. I vidjeli su ih kako odlaze, i mnogi su ih

prepoznali, i pješke iz svih gradova strčali su tamo i stigli prije njih i skupili se kod njega. I izašavši, Isus je vidio veliku gomilu i sažalio se na njih, jer su bili kao ovce koje nemaju pastira, i počeo ih je poučavati mnogim stvarima. I već kad je mnogo sati prošlo, prišavši mu njegovi učenici kažu da je mjesto pusto i već je mnogo sati; otpusti ih, da odu u okolna polja i sela i kupe sebi kruha; jer nemaju što jesti. A on im odgovori: Vi im dajte jesti. I kažu mu: Da odemo i kupimo kruha za dvjesto denara i damo im da jedu? A on im kaže: koliko kruhova imate? Idite i vidite. I saznali su pa kažu: pet i dvije ribe. I zapovjedio im je da polože sve u skupinama na zelenoj travi. I pali su u grupama, po stotinu i po pedeset. I uzevši pet kruhova i dvije ribe, pogledavši u nebo, blagoslovio je i razlomio kruhove te ih davao učenicima da ih postave pred njih, a dvije ribe podijelio je svima. I svi su jeli i bili zadovoljni, i podigli su dvanaest punih košara komada i od riba. I bilo je pet tisuća muškaraca koji su jeli kruhove. I odmah je prisilio svoje učenike da uđu u brod i odu naprijed na onu stranu prema Betsaidi, dok on ne otpusti gomilu; i rekavši im zbogom otišao je na planinu moliti se. I kad se večer spustila, brod je bio usred mora, a on sam na kopnu. I vidjevši ih kako se muče veslajući, jer je vjetar bio suprotan njima, oko četvrte straže noći dolazi prema njima hodajući po moru, i htio je proći mimo njih. Oni su, vidjevši ga kako hoda po moru, mislili da je utvara i poviknuli su; jer su ga svi vidjeli i uznemirili su se. I odmah je progovorio s njima i kaže im: Ohrabrite se, ja sam, ne bojte se. I otišao je u brod k njima, i vjetar je prestao, i bili su krajnje zapanjeni u sebi i divili su se. Jer nisu razumjeli o kruhovima, nego im je srce bilo otvrdnuto. I nakon što su prešli,

otišli su u zemlju Genezaret i usidrili se. I kada su izašli iz broda, odmah su ga prepoznali, otrčali su po cijeloj onoj okolnoj krajini i počeli su na prostirkama nositi okolo one koji su bili bolesni, gdje god su čuli da je tamo. I gdje god bi ulazio u sela ili gradove ili polja, na trgovima su stavljali bolesne i molili su ga da se makar dotaknu ruba njegove odjeće, i koliko god ih se dotaklo njega, bili su spašeni.

7

I skupljaju se k njemu farizeji i neki od pismoznanaca došavši iz Jeruzalema; i vidjevši neke od njegovih učenika kako jedu kruhove prljavim rukama, to jest neopranima, okrivili su ih; jer farizeji i svi Židovi, ako ne operu ruke šakom, ne jedu, držeći se predaje starješina; i s tržnice, ako se ne okupe, ne jedu; i mnoga su druga koja su primili da drže, pranja čaša i vrčeva i bakrenih posuda i ležajeva; zatim ga pitaju farizeji i pismoznanci: zašto tvoji učenici ne hode prema predaji starješina, nego jedu kruh neopranim rukama? A on im odgovarajući reče da je dobro prorokovao Izaija o vama licemjerima, kao što je napisano: ovaj narod usnama me poštuje, ali srce njihovo daleko je od mene; uzalud me štuju, učeći kao nauke zapovijedi ljudi. Jer, ostavivši zapovijed Boga, držite predaju ljudi: pranja vrčeva i čaša, i mnoge druge slične stvari činite. I govoraše im: Dobro odbacujete zapovijed Božju da biste čuvali svoju tradiciju. Mojsije je jer rekao: Poštuj oca svoga i majku svoju, i Onaj koji govori zlo protiv oca ili majke, smrću neka umre. Vi pak kažete:

Ako čovjek kaže ocu ili majci: Korban, što je dar, ono čime bi od mene imao koristi, i više ne dopuštate njemu ništa učiniti za oca njegova ili majku njegovu, poništavajući riječ Božju predajom vašom koju ste predali. I mnoge slične takve stvari činite. I privavši svu gomilu, govorio im je: Slušajte me svi i razumijte. Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga oskvrnuti, ali ono što izlazi iz njega oskvrnjuje čovjeka. I kada je ušao u kuću daleko od gomile, učenici su ga pitali o usporedbi. I kaže im: Zar ste i vi bez razumijevanja? Zar još ne razumijete da sve ono što izvana ulazi u čovjeka ne može njega oskvrniti? jer ne ulazi u njegovo srce, nego u trbuh, i izlazi u zahod, čisteći svu hranu. Govorio je da ono što izlazi iz čovjeka, to oskvrnjuje čovjeka. Iznutra jer iz srca ljudi zle misli izlaze, preljubi, bludnosti, ubojstva, krađe, pohlepe, zloće, prijevara, razuzdanost, zlo oko, hula, oholost, ludost; sve ove zle stvari izlaze iznutra i oskvrnjuju čovjeka. I odatle, ustavši, otišao je u granice Tira i Sidona. I ušavši u kuću, nije htio da itko zna, ali nije mogao ostati neprimijećen. Jer žena, pošto je čula o njemu, čija mala kći je imala nečisti duh, došla je i pala k njegovim nogama; a žena je bila Grkinja, Sirofeničanka po rođenju; i pitala ga je da izbaci demona iz njezine kćeri. Ali Isus joj reče: Pusti prvo da se djeca nasite, jer nije dobro uzeti kruh djece i baciti ga psićima. A ona je odgovorila i kaže mu: Da, Gospodine; i mali psi ispod stola jedu mrvice od djece. I reče joj: Zbog ove riječi idi, demon je izašao iz tvoje kćeri. I otišavši u svoju kuću, našla je dijete položeno na krevet i demon je izašao. I ponovno je, izašavši iz granica Tira i Sidona, došao prema Galilejskom moru kroz sredinu granica Dekapolisa. I donose mu gluhog i govornog oštećenika i mole ga da mu položi ruku na

njega. I odvevši ga od gomile nasamo, stavio je prste svoje u uši njegove, i pljunuvši dotaknuo se jezika njegovog, i pogledavši u nebo uzdahnuo je i kaže mu: Efata, što znači otvori se. I odmah su mu se otvorila uha i razriješila se spona njegova jezika, te je govorio ispravno. I zapovjedio im da nikome ne kažu, ali što im je više zapovjedao, to su više propovijedali. I bili su iznad mjere zaprepašteni govoreći: Dobro je sve učinio, i gluhonijeme čini da čuju i nijeme da govore.

8

U one dane opet je bila velika gomila i nisu imali što jesti, pa je Isus pozvao svoje učenike i rekao im: Sažaljevam se na gomilu, jer već tri dana ostaju sa mnom i nemaju što jesti; i ako ih otpustim gladne kućama njihovim, onesvijestit će se na putu; jer neki od njih došli su izdaleka. I odgovorili su mu njegovi učenici: Odakle će tko ovdje moći nasititi ove kruhom na pustinji? I pitao ih je: Koliko imate kruhova? Oni su rekli: Sedam. I zapovjedio je gomili da legne na zemlju, i uzevši sedam kruhova, zahvalivši, slomio ih je i davao svojim učenicima da ih postave pred ljude, i postavili su ih pred gomilu. I imali su nekoliko malih riba, i blagoslovivši ih, rekao je da se postave i one. Jeli su i bili zadovoljeni, te su podigli ostatke komada - sedam košara. Bilo ih je oko četiri tisuće, i otpustio ih je. I ukrcavši se odmah u brod sa svojim učenicima, došao je u krajeve Dalmanuthe. I izašli su farizeji i počeli raspravljati s njim, tražeći od njega znak s neba, kušajući ga. I duboko uzdahnuvši u svom duhu, kaže: Zašto ova

generacija traži znak? Zaista vam kažem, hoće li biti dan znak ovom naraštaju. I ostavivši ih, ušao je u brod i ponovno otišao. Zaboravili su uzeti kruhove i osim jednog kruha nisu imali ništa sa sobom u brodu. I zapovjedao im je govoreći: Pazite, čuvajte se kvasca farizeja i kvasca Herodova. I razmišljali su među sobom govoreći da nemamo kruha. I znajući to, Isus im kaže: Zašto raspravljate zato što nemate kruha? Još ne razumijete niti shvaćate? Imate li još uvijek otvrdnuto srce? Imate oči a ne vidite, i imate uši a ne slušate? I zar se ne sjećate? Kada самломио pet kruhova za pet tisuća, koliko ste košara punih krhotina podigli? Kažu mu: Dvanaest. Kada sedam za četiri tisuće, koliko košara punih krhotina ste podigli? Oni su rekli: Sedam. I govorio je njima: Zar još ne razumijete? I dolazi u Betsaidu. I donesu mu slijepca i mole ga da ga dotakne. I uzevši slijepca za ruku, izveo ga je van iz sela, i pljunuvši mu u oči, položivši ruke na njega, pitao ga je vidi li što. I pogledavši gore, govorio je: Vidim ljude kao stabla kako hodaju. Zatim je opet položio ruke na njegove oči i učinio da pogleda gore, i vid mu je bio vraćen, i gledao je jasno sve. I poslao ga je kući govoreći: Nemoj ući u selo niti govoriti ikome u selu. I izašao je Isus i njegovi učenici u sela Cezareje Filipove, i na putu je pitao svoje učenike govoreći im: Tko, kažu ljudi, da jesam? Oni su odgovorili: Ivan Krstitelj, a drugi Ilija, drugi pak jedan od proroka. I on im kaže: A vi, tko kažete da sam ja? A Petar odgovarajući mu kaže: ti si Krist. I ukorio ih da nikome ne govore o njemu. I počeo je učiti ih da Sin čovječji mora mnogo patiti, i biti odbačen od starješina i glavnih svećenika i pismoznanaca, i biti ubijen, i nakon tri dana ustati; i govorio je

tu riječ sa smjelošću. I uzevši ga, Petar je počeo ga ukoravati. Ali okrenuvši se i vidjevši svoje učenike, ukorio je Petra govoreći: Idi iza mene, Sotono, jer ne misliš na stvari Božje, nego na stvari ljudske. I pozivajući gomilu zajedno sa svojim učenicima, rekao im je: Tko god želi slijediti za mnom, neka se odrekne samoga sebe i neka uzme svoj križ, i neka me slijedi. Jer tko bi želio svoju dušu spasiti, izgubit će je, a tko bi izgubio svoju vlastitu dušu radi mene i dobre vijesti, taj će je spasiti. Jer što će koristiti čovjeku ako stekne cijeli svijet, a izgubi svoju dušu? Ili što će čovjek dati u zamjenu za dušu svoju? Tko se bude postidio mene i mojih riječi u ovom preljubničkom i grešnom naraštaju, i Sin Čovječji postidit će se njega kada dođe u slavi Oca svojega sa svetim glasnicima.

9

I govorio im je: Zaista vam kažem da su neki od onih koji ovdje stoje takvi da neće okusiti smrti dok ne vide kraljevstvo Božje došlo u snazi. I nakon šest dana Isus uzima Petra i Jakova i Ivana i vodi ih na visoku goru nasamo same, i preobražen je bio pred njima, i odjeća njegova postala je blistava, vrlo bijela kao snijeg, kakvu belilac na zemlji ne može tako izbijeljeti. I pokazao se njima Ilija s Mojsijem, i razgovarali su s Isusom. I odgovarajući, Petar kaže Isusu: Rabi, dobro je da budemo ovdje, i napravimo tri šatora, tebi jedan i Mojsiju jedan i Iliji jedan. Nije znao što da govori, jer su bili prestrašeni. I pojavio se oblak koji ih je zasjenjivao, i došao je glas iz oblaka govoreći: Ovo je moj

ljubljeni Sin, njega slušajte. I iznenada, pogledavši okolo, više nikoga nisu vidjeli, nego samo Isusa sa sobom. Dok su silazili s planine, zapovjedio im je da nikome ne ispričaju što su vidjeli, osim kada Sin čovjeka ustane od mrtvih. I zadržaše tu riječ, raspravljajući među sobom što znači ustati iz mrtvih. I pitali su ga govoreći: Zašto pismoznanci govore da Ilija mora doći prvi? Ali on odgovarajući reče im: Ilija doista, došavši prvi, obnavlja sve, i kako je napisano o Sinu čovječjem da mnogo trpi i bude prezren? Ali kažem vama da je i Ilija došao, i učinili su mu sve što su htjeli, kao što je pisano o njemu. I došavši k učenicima, vidio je veliku gomilu oko njih i pismoznance kako raspravljaju s njima. I odmah sva gomila, vidjevši ga, bila je zapanjena i pritrčavši su ga pozdravili. I upitao je pismoznance: Što raspravljate među sobom? I jedan iz gomile odgovarajući reče: Učitelju, doveo sam svog sina k tebi, koji ima nijemog duha. I gdje god ga uhvati, baca ga, i pjeni se i škripi zubima, i suši se, i rekao sam tvojim učenicima da ga istjeraju, i nisu bili sposobni. A odgovarajući mu kaže: o nevjerujući naraštaju, dokle ću biti s vama? Do kada ću vas trpjeti? Dovedite ga k meni. I donijeli su ga k njemu. I vidjevši ga, duh ga je odmah potresao, i pao je na zemlju te se kotrljao pjeneći. I upita njegova oca: Koliko je vremena prošlo otkako mu se ovo dogodilo? On je rekao: Od djetinjstva. I često ga je bacalo i u vatru i u vode da ga uništi, ali ako išta možeš, pomozi nam sažalivši se nad nama. Ali Isus mu reče: Ako si u stanju vjerovati, sve je moguće onomu koji vjeruje. I odmah povikavši, otac djeteta sa suzama reče: Vjerujem, Gospodine! Pomozi mom nevjerju. Vidjevši da se gomila strči, Isus ukori nečisti duh govoreći mu: Nijemi i gluhi duše,

zapovijedam ti, izađi iz njega i više ne ulazi u njega. I povikavši i mnogo ga konvulziravši, izašao je i postao je kao mrtav, tako da su mnogi govorili da je umro. Ali Isus, uhvativši ga za ruku, podigao ga je, i on ustade. I kad je ušao u kuću, njegovi su ga učenici nasamo pitali: Zašto mi nismo mogli to izbaciti? I reče im: Ova vrsta ne može izaći ni na koji način osim molitvom i postom. I odatle izašavši prolazili su kroz Galileju, i nije želio da itko zna; jer je učio svoje učenike i govorio im je da se Sin Čovječji predaje u ruke ljudi, i ubit će ga, i pošto bude ubijen trećeg dana ustat će. Oni pak nisu razumjeli tu riječ i bojali su se upitati ga. I došao je u Kafarnaum, i kada je bio u kući, pitao ih je: Što ste na putu među sobom raspravljali? Oni su pak šutjeli, jer su na putu raspravljali među sobom tko je veći. I севши, pozvao je dvanaestoricu i kaže im: Ako tko želi biti prvi, bit će od svih posljednji i svima sluga. I uzevši dijete, postavio ga je u sredinu njih, i zagrlivši ga, rekao im: tko primi jedno od takve djece u moje ime, mene prima; i tko mene primi, ne prima mene, nego onoga koji me je poslao. Odgovorio mu je Ivan govoreći: Učitelju, vidjeli smo nekoga u tvome imenu kako tjera demone, koji ne slijedi nas, i zabranili smo mu, jer ne slijedi nas. Ali Isus reče: Ne zabranjujte mu, jer nitko tko čini čudo u moje ime neće moći brzo zlo govoriti o meni. Tko nije protiv vas, za vas je. Tko god bi vama dao da pijete čašu vode u moje ime, jer ste Kristovi, uistinu vam kažem, neće izgubiti svoju plaću. I tko god bi uzrokovao posrnuće jednom od ovih malih koji vjeruju u mene, bolje bi mu bilo da mu je mlinarski kamen obješen oko vrata i da je bačen u more. I ako te sablažnjava ruka tvoja, odsijeci je; bolje ti je ući u život sakato, nego imajući obje ruke

otići u gehenu, u vatru neugasivu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. I ako te tvoja noga sablažnjava, odsijeci je; bolje ti je ući u život hrom nego biti bačen u gehenu s obje noge, u vatru neugasivu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. I ako te tvoje oko sablažnjava, izbaci ga; bolje ti je jednooki ući u kraljevstvo Božje, nego s dva oka otići u gehenu ognjenu, gdje njihov crv ne umire i vatra se ne gasi. Jer svatko će biti posoljen vatrom, i svaka žrtva će biti posoljena solju. Dobra je sol; ali ako sol postane bezslana, čime ćete je začiniti? Imajte u sebi sol i budite u miru jedni s drugima.

10

I odatle ustavši, dolazi u granice Judeje preko one strane Jordana, i opet se skupljaju gomile prema njemu, i kao što je bio naviknut, opet ih je poučavao. I farizeji su prišli i pitali ga je li dopušteno muškarcu otpustiti ženu, kušajući ga. On pak odgovarajući reče im: Što vam je zapovjedio Mojsije? Oni su pak rekli: Mojsije je dopustio napisati knjigu razvoda i otpustiti. I odgovarajući, Isus im reče: Zbog tvrdoće vašeg srca napisao vam je ovu zapovijed; ali od početka stvaranja, Bog ih je učinio muškarcem i ženkom; zbog ovoga ostavit će čovjek svoga oca i majku, i bit će pridružen svojoj ženi, i bit će dvoje jedno tijelo. Tako da više nisu dvoje, nego jedno tijelo; što je dakle Bog spojio, čovjek neka ne razdvaja. I u kući su ga opet učenici pitali o ovome, i kaže im: tko otpusti svoju ženu i oženi drugu, čini preljub nad njom; i ako žena otpusti muža i uda se za drugog,

čini preljub. I donosili su mu djecu da bi ih dodirnuo; a učenici su ukoravali one koji su ih donosili. Vidjevši to, Isus se razljutio i rekao im: Pustite djecu da dolaze k meni i ne sprječavajte ih, jer takvih je kraljevstvo Božje. Zaista vam kažem, tko ne primi kraljevstvo Božje kao dijete, neće ući u njega. I zagrlivši ih, blagoslovio ih je stavljajući ruke na njih. I kad je izlazio na put, pritrčao je jedan i kleknuvši pred njega pitao ga: Učitelju dobri, što ću učiniti da naslijedim vječni život? A Isus mu reče: Zašto me zoveš dobrim? Nitko nije dobar osim Boga. Zapovijedi znaš: ne čini preljub, ne ubij, ne kradi, ne svjedoči lažno, ne varaj, poštuj oca svoga i majku. Ali on mu odgovarajući reče: Učitelju, sve ovo čuvao sam od svoje mladosti. Ali Isus, pogledavši ga, zavolio ga je i rekao mu: Jedno ti nedostaje. Ako želiš biti savršen, idi, prodaj sve što imaš i daj siromasima, i imat ćeš blago u nebu, i dođi te me slijedi, podigavši svoj križ. Ali on, postav mračan zbog te riječi, otišao je žalostan, jer je imao mnoga imanja. I osvrnuvši se, Isus kaže svojim učenicima: Kako teško oni koji imaju novac ući će u kraljevstvo Božje! A učenici su bili zapanjeni nad njegovim riječima. A Isus opet odgovarajući kaže njima: Djeco, kako je teško onima koji su se pouzdali u novac ući u kraljevstvo Božje! Lakše je kamili proći kroz uho igle nego bogatašu ući u kraljevstvo Božje. Oni su bili pretjerano zapanjeni i govorili su među sobom: Tko onda može biti spašen? Pogledavši ih, Isus kaže: Kod ljudi je nemoguće, ali ne kod Boga, jer je sve moguće kod Boga. Petar mu je počeo govoriti: Evo, mi smo ostavili sve i slijedili smo te. Odgovarajući, a Isus je rekao: uistinu vam govorim, nitko nije tko je ostavio kuću ili braću ili sestre ili oca ili majku ili ženu ili djecu ili polja

zbog mene i zbog evanđelja, a da ne primi stostuko sada u ovom vremenu kuće i braću i sestre i oca i majku i djecu i polja s progonstvima, i u dobu koje dolazi život vječni. Mnogi će prvi biti posljednji, a posljednji prvi. Bili su na putu idući gore u Jeruzalem, i Isus je išao naprijed vodeći ih, i bili su zadivljeni, a oni koji su pratili bojali su se. I uzevši opet dvanaest, počeo im je govoriti stvari koje će mu se dogoditi, da evo idemo gore u Jeruzalem i Sin Čovječji bit će predan glavnim svećenicima i pismoznancima, i osudit će ga na smrt i predat će ga poganima, i rugat će mu se i bičevat će ga i pljunut će na njega i ubit će ga, i trećeg dana ustat će. I prilaze mu Jakov i Ivan, sinovi Zebedejevi, govoreći: Učitelju, želimo da učiniš nama ono što zatražimo. A on im reče: Što želite da vam učinim? Oni mu rekli: Daj nam da jedan s tvoje desne strane i jedan s tvoje lijeve strane sjednemo u tvojoj slavi. A Isus im reče: ne znate što tražite. Možete li piti čašu koju ja pijem i biti kršteni krštenjem kojim se ja krstim? A oni mu rekoše: Možemo. A Isus reče njima: čašu koju ja pijem piti ćete, i krštenje kojim ja sam kršten biti ćete kršteni; a sjediti s desne strane moje i s lijeve nije moje dati, nego onima kojima je pripremljeno. I kad je deset čulo, počeli su biti ogorčeni zbog Jakova i Ivana. A Isus, pozvavši ih k sebi, kaže im: znate da oni koji izgledaju da vladaju narodima gospodare nad njima i njihovi veliki vrše vlast nad njima; ali neće tako biti među vama, nego tko god želi postati velik među vama, bit će vaš sluga, i tko god želi među vama postati prvi, bit će rob sviju; jer i sin čovjeka nije došao da bude poslužen, nego da posluži, i da dade svoju dušu kao otkup umjesto mnogih. I dolaze u Jerihon. I kada je izlazio on iz Jerihona i njegovi učenici i dovoljna gomila, sin

Timeja Bartimej slijepi sjedio je pokraj puta prosjačeći. I čuvši da je to Isus Nazarejac, počeo je vikati i govoriti: Sine Davidov, Isuse, smiluj mi se! I mnogi su ga ukorili da bi šutio, ali on je mnogo više vikao: Sine Davidov, smiluj mi se! I Isus je stao i rekao: Pozovite ga. I oni pozivaju slijepca govoreći mu: Hrabro, ustani, zove te! Ali on, bacivši svoj ogrtač i ustavši, dođe k Isusu. I odogovorivši, Isus mu kaže: Što želiš da ti učinim? A slijepac mu reče: Rabuni, da mogu ponovno vidjeti. I Isus mu reče: Idi, tvoja vjera te spasila. I odmah je progledao i slijedio je Isusa na putu.

11

I kada se približavaju Jeruzalemu, Betfagi i Betaniji prema Maslinskoj gori, šalje dvojicu svojih učenika i kaže im: idite u selo koje je nasuprot vas, i odmah ulazeći u njega naći ćete vezano magare na koje nitko od ljudi nije sjeo; odvežite ga i dovedite. I ako vam netko kaže: Zašto radite ovo? Recite da Gospodin ima potrebu za njim, i odmah ga ponovno šalje ovamo. Otišli su pak i našli ždrebe vezano kod vrata vani na ulici, i odvezuju ga. I neki od onih koji su tamo stajali govorili su im: Što radite odvezujući ždrebe? Oni su im rekli kao što je zapovjedio Isus, i pustili su ih. I doveli su ždrijebe k Isusu i položili su na njega svoje odjeće, i on je sjeo na njega. Mnogi su pak svoju odjeću prostirali na put, a drugi su sjekli lisnate grane sa drveća i prostirali ih na put. I oni koji su išli naprijed i oni koji su slijedili vikali su: Hosana! Blagoslovljen onaj koji dolazi u ime

Gospodnje! Blagoslovljeno dolazno kraljevstvo u ime Gospodina, oca našega Davida, hosana na visini. I ušao je Isus u Jeruzalem i u hram, i pogledavši sve okolo, pošto je već bila večer, izašao je u Betaniju s dvanaestoricom. I sljedeći dan, kada su oni izašli iz Betanije, bio je gladan; i vidjevši smokvu izdaleka koja je imala lišće, došao je da vidi hoće li možda naći nešto na njoj; i došavši do nje, ništa nije našao osim lišća; jer nije bilo vrijeme smokava. I odgovorivši, rekao joj je: Više nikada iz tebe u vijek nitko plod ne jede. I njegovi učenici su čuli. I dolaze opet u Jeruzalem, i ušavši Isus u hram, počeo je izbacivati one koji prodaju i one koji kupuju u hramu, i stolove mjenjača novca i sjedala onih koji prodaju golubove prevrnuo je, i nije dopuštao da tko ponese posudu kroz hram, i poučavao je govoreći im: Nije li pisano da će moja kuća biti nazvana kuća molitve svim narodima? Vi ste ga učinili pećinom razbojnika. I čuli su pismoznanci i farizeji i veliki svećenici, i tražili su kako da ga unište, jer su ga se bojali, zato što je sav narod bio zapanjen njegovim učenjem. I kada je bilo kasno, izlazio je van iz grada. I prolazeći ujutro vidjeli su smokvu osušenu od korijena. I sjetivši se, Petar mu kaže: Rabbi, vidi, smokva koju si prokleo usahnula je! I odgovarajući, Isus im govori: Imajte vjeru u Boga. Uistinu vam kažem da tko god kaže ovoj planini: Budi uzdignut i bačen u more, i ne sumnja u svom srcu, nego vjeruje da se ono što kaže događa, bit će mu ono što kaže. Zato vam kažem, sve što god moleći se tražite, vjerujte da primate, i bit će vam. I kad stojite moleći, opraštajte ako nešto imate protiv nekoga, tako da i vaš Otac koji je na nebesima oprosti vama vaše prijestupe. Ako vi ne opraštate, ni vaš Otac neće oprostiti vaše prijestupe. I dolaze opet u Jeruzalem, i dok je

on hodao po hramu, dolaze k njemu glavni svećenici i pismoznanci i starješine i govore mu: Kojom vlašću činiš ove stvari? Ili tko ti je dao ovaj autoritet da ove stvari radiš? A Isus im odgovarajući reče: Upitat ću i ja vas jednu stvar, i odgovorite mi, pa ću vam reći po kakvom autoritetu ove stvari činim. Krštenje Ivana je bilo s neba ili od ljudi? Odgovorite mi. I razmatrali su među sobom govoreći: Ako kažemo iz neba, reći će: Zašto mu onda niste povjerovali? Ali recimo, od ljudi? Bojali su se naroda; jer su ga svi smatrali prorokom. I odgovorivši, kažu Isusu: Ne znamo. I Isus odgovarajući kaže njima: niti ja vama kažem po kakvom autoritetu činim ove stvari.

12

I počeo im je u prispodobama govoriti: Vinograd je posadio čovjek i postavio ogradu i iskopao tijesak i sagradio toranj, i iznajmio ga zemljoradnicima i otputovao. I poslao je farmeru u pravo vrijeme roba kako bi od farmera uzeo od ploda vinograda. I uzevši ga, pretukli su ga i poslali praznih ruku. I opet je poslao prema njima drugog roba, i onog su, kamenovavši ga, ranili u glavu i poslali obeščašćenog. I opet je poslao drugog, i njega su ubili, i mnoge druge - neke tukući, a neke ubijajući. Još dakle, imajući jednog sina, svog ljubljenog, poslao je i njega posljednjeg k njima govoreći da će poštovati moga sina. Oni farmeri, vidjevši ga kako dolazi, rekli su među sobom: Ovaj je nasljednik, dođite da ga ubijemo, i nasljedstvo će biti naše. I uzevši ga, ubili su ga i izbacili van vinograda. Što će dakle učiniti gospodar vinograda?

Doći će i uništiti te vinogradare, i dat će vinograd drugima. Niste li čak ni ovo pismo pročitali: kamen koji su odbacili graditelji, ovaj je postao glava ugla; od Gospodina je postalo ovo, i jest čudesno u našim očima? I tražili su ga uhvatiti, i bojali su se gomile; jer znali su da je prema njima prispodobu rekao. I nakon što su ga ostavili, otišli su. I šalju mu neke od farizeja i herodijana da ga uhvate riječju. A oni koji su došli govore mu: učitelju, znamo da si istinit i ne brineš se ni o kome; jer ne gledaš u lice ljudi, nego u istini učiš put Božji. Rekli su dakle nama: Je li dopušteno dati porez Cezaru ili ne? Dajmo ili ne dajmo? Ali on, znajući njihovo licemjerje, reče im: Zašto me kušate? Donesite mi denarij da vidim. Oni su donijeli. I kaže im: Čija je ova slika i ovaj natpis? A oni rekoše: Cezarov. I odgovarajući, Isus im je rekao: Vratite Cezaru ono što je Cezarovo, a Bogu ono što je Božje. I čudili su mu se. I dolaze saduceji k njemu, koji kažu da uskrsnuća nema, i pitali su ga govoreći: Učitelju, Mojsije nam je napisao da ako nečiji brat umre i ostavi ženu, a ne ostavi djecu, da njegov brat uzme njegovu ženu i podigne potomstvo svom bratu. Bilo je dakle sedam braće. I prvi uze ženu, i umirući ne ostavi sjeme. I drugi ju je uzeo, i umro je, i ni on nije ostavio sjemena. I treći isto tako. I uzela ju je onih sedmorica, i nisu ostavili potomstva. Posljednja od svih umrla je i ta žena. U uskrsnuću dakle, kada ustanu, čija od njih će biti žena? Jer svih sedmorica su je imali za ženu. I odgovarajući, Isus im reče: Ne varate li se zbog toga što ne poznajete spise niti moć Božju? Jer kada ustanu iz mrtvih, niti se žene niti se udaju, nego su kao glasnici na nebesima. A o mrtvima, da ustaju, niste li čitali u knjizi Mojsija, kod grma, kako

mu je rekao Bog govoreći: Ja sam Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova? Bog nije Bog mrtvih, nego živih; vi ste, dakle, u velikoj zabludi. I pristupio je jedan od pisara, čuvši kako raspravljaju, i vidjevši da im je dobro odgovorio, upitao ga: Koja je prva od svih zapovijedi? A Isus mu je odgovorio da je prva od svih zapovijedi: slušaj, Izraele, Gospodin Bog naš Gospodin jedan je; i ljubit ćeš Gospodina Boga svoga iz cijelog srca svoga i iz cijele duše svoje i iz cijelog uma svoga i iz cijele snage svoje. Ovo je prva zapovijed. I druga je slična, ova: volit ćeš bližnjega svoga kao sebe samoga. Nema druge zapovijedi veće od ovih. I reče mu pisac: Dobro, učitelju, u istinu si rekao da je jedan i nema drugog osim njega; i ljubiti ga iz cijelog srca i iz cijelog razumijevanja i iz cijele duše i iz cijele snage, i ljubiti bližnjega kao samoga sebe više je od svih paljenica i žrtava. I Isus, vidjevši da je razumno odgovorio, rekao mu je: Nisi daleko od kraljevstva Božjeg. I nitko se više nije usuđivao pitati ga. I Isus je odgovarajući govorio podučavajući u hramu: Kako govore pismoznanci da je Krist sin Davidov? Jer sam David reče u Duhu Svetom: Kaže Gospodin Gospodinu mom, sjedi s desne strane moje dok ne stavim neprijatelje tvoje za podnožje stopala tvojih. Sam David ga dakle naziva Gospodinom; i kako je onda njegov sin? I velika gomila ga je rado slušala. I govorio je njima u svom učenju: čuvajte se pisara koji žele hodati u haljinama i primati pozdrave na tržnicama i zauzimati prva sjedala u skupovima i prva mjesta na gozbama. Oni koji proždiru kuće udovica i pod izgovorom se dugo mole, oni će primiti veći sud. I Isus, севши nasuprot riznice, promatrao je kako svjetina baca novac u riznicu. I mnogi bogati bacali su mnogo, a došavši jedna

siromašna udovica bacila je dva sitna novčića, što je kvadrans. I pozvavši svoje učenike, rekao im je: Istinu vam govorim da je ova siromašna udovica više od svih bacila od onih koji bacaju u riznicu. Svi su jer od svog viška bacili, ali ova je od svog nedostatka bacila sve što je imala, cijeli svoj život.

13

I dok je izlazio iz hrama, govori mu jedan od njegovih učenika: Učitelju, vidi kakvo kamenje i kakve zgrade! I Isus mu odgovarajući reče: Vidiš li ove velike zgrade? Neće ovdje biti ostavljen kamen na kamenu koji neće biti srušen. I dok je sjedio na Gori maslina nasuprot hramu, pitali su ga nasamo Petar i Jakov i Ivan i Andrija: Reci nam kada će ove stvari biti, i kakav je znak kada sve ove stvari budu trebale biti dovršene? Isus im je odgovarajući počeo govoriti: Pazite da vas nitko ne zavede. Jer mnogi će doći u moje ime govoreći da sam ja, i mnoge će zavesti. Kada pak čujete za ratove i glasine o ratovima, ne uznemirujte se, jer to mora biti, ali još nije kraj. Jer narod će ustati protiv naroda i kraljevstvo protiv kraljevstva, i bit će potresa po mjestima, i bit će gladi i nemira. Ovo su početci porođajnih bolova. Ali vi pazite na sebe. Jer će vas predati u vijeća i u njihovim skupovima bit ćete tučeni, i pred vođama i kraljevima bit ćete postavljeni zbog mene za svjedočanstvo njima. I dobra vijest mora prvo biti objavljena svim narodima. Kada vas budu vodili predajući, ne brinite unaprijed što ćete govoriti, niti vježbajte, nego što vam bude dano u onom satu, to govorite, jer

niste vi oni koji govore, nego Duh Sveti. Brat će izručiti brata na smrt i otac dijete, i djeca će ustati na roditelje i usmrtit će ih. I bit ćete mrzeni od svih zbog moga imena, ali onaj koji izdrži do kraja, taj će biti spašen. Kada vidite gadost pustoši koju je rekao prorok Daniel stojeći gdje ne treba, onaj koji čita neka razumije, tada oni u Judeji neka bježe u planine, a onaj na krovu neka ne silazi u kuću niti neka uđe uzeti nešto iz svoje kuće, i onaj koji je u polju neka se ne vraća natrag uzeti svoj ogrtač. Jao trudnicama i dojiljama u one dane. Molite se da vaš bijeg ne bude zimi. Jer oni dani bit će nevolja kakva nije bila od početka stvaranja koje je Bog stvorio do sada i neće biti. I da Gospodin nije skratio dane, ne bi bilo spašeno nijedno tijelo, ali zbog izabranih koje je izabrao, skratio je dane. I tada, ako vam tko kaže: Gle, ovdje je Krist ili Gle, tamo je, ne vjerujte. Jer će ustati lažni kristovi i lažni proroci i davat će znakove i čudesa da zavedu, ako je moguće, i izabrane. Vi pak pazite, evo, unaprijed sam vam rekao sve. Ali u one dane, nakon one nevolje, sunce će biti zamračeno, i mjesec neće dati svoje svjetlo, i zvijezde će padati s neba, i sile u nebesima će biti potresene. I tada će vidjeti Sina čovječjeg kako dolazi u oblacima s velikom silom i slavom. I tada će poslati svoje glasnike i skupit će svoje izabranike iz četiri vjetra, od kraja zemlje do kraja neba. A od smokve naučite prispodobu. Kada njezina grana već postane meka i izbaci lišće, znate da je ljeto blizu; tako i vi, kada vidite da se ove stvari događaju, znate da je blizu na vratima. Amen, kažem vama da neće proći ova generacija dok se sve ove stvari ne dogode. Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi neće proći. O onom danu ili satu nitko ne zna, niti glasnici na nebu, niti Sin, osim Oca. Pazite, bdijte i

molite se, jer ne znate kada je vrijeme. Kao čovjek na putovanju koji je ostavio svoju kuću i dao svojim robovima vlast i svakom njegov posao, i vrataru zapovjedio da bdije. Bdijte dakle; jer ne znate kada gospodar kuće dolazi, kasno ili u ponoć ili u pijevanje pijetla ili ujutro; da ne dođe iznenada i nađe vas kako spavate. Ono što vama govorim, svima govorim: bdijte.

14

Pasha i Blagdan beskvasnog kruha bili su nakon dva dana. I glavni su svećenici i pismoznanci tražili kako da ga prijevarom uhvate i ubiju. Govorili su: Ali ne tijekom svetkovine, da ne bi bilo nereda među narodom. I dok je bio u Betaniji u kući Šimuna Gubavca, dok je ležao, došla je žena koja je imala alabastarsku posudu s čistom, skupocjenom nardovom mašću, i razbivši alabastarsku posudu, izlila mu je na glavu. Bili su neki koji su bijedili među sobom govoreći: Čemu je bilo ovo rasipanje pomasti? Jer je ovo mirisavo ulje moglo biti prodano za više od tristo denara i dano siromasima, i grdili su je. A Isus reče: ostavite je; zašto joj pričinjavate nevolje? Lijepo djelo učinio je na meni. Jer siromašne uvijek imate sa sobom, i kada želite možete im dobro učiniti, ali mene nemate uvijek. Što je imala, to je učinila; preduhitrila je pomazati moje tijelo za pokop. Uistinu vam kažem, gdje god bude objavljena ova dobra vijest u cijelom svijetu, i ono što je ona učinila bit će govoreno na spomen nje. I Juda Iskariotski, jedan od dvanaestorice, otišao je glavnim svećenicima da im ga preda. Oni su se, čuvši to, obradovali i

obećali su mu dati srebrnjake, i tražio je kako da ga prikladno preda. I prvoga dana beskvasnih kruhova, kada su žrtvovali pashu, kažu mu njegovi učenici: Gdje hoćeš da odemo i pripremimo ti pashu? I šalje dvojicu svojih učenika i kaže im: Idite u grad, i susrest će vas čovjek koji nosi vrč vode. Slijedite ga, i gdje god uđe, recite gospodaru kuće da učitelj pita: Gdje je moja soba gdje ću jesti pashu sa svojim učenicima? I on će vam pokazati veliku gornju sobu, namještenu i gotovu; tamo pripremite za nas. I njegovi učenici iziđoše i dođoše u grad, i nađoše kako im je rekao, i pripremiše Pashu. I kad se navečer dogodilo, dolazi s dvanaestoricom, i dok su oni ležali i jeli, rekao je Isus: Zaista vam kažem da će me jedan od vas predati, onaj koji jede sa mnom. Oni su počeli tugovati i govoriti mu jedan po jedan: Zar ne ja? I reče drugi: Zar ne ja? Ali odgovarajući rekao im: Jedan od dvanaestorice, onaj koji umače sa mnom u zdjelu. Sin čovjeka doista ide kako je napisano o njemu, ali jao onom čovjeku kroz kojeg je sin čovjeka izdan, bilo bi mu dobro da se taj čovjek nije rodio. I dok su oni jeli, Isus uze kruh, blagoslovi ga, slomi i dade im ga te reče: Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje. I uzevši čašu, zahvalivši, dao im je, i pili su iz nje svi. I reče im: Ovo je krv moja novoga zavjeta koja se za mnoge izlijeva. Uistinu vam kažem da više neću piti od ploda loze do onoga dana kada ga budem pio novo u kraljevstvu Božjem. I pjevajući himnu, izašli su na Maslinsku goru. I kaže im Isus da ćete svi vi posrnuti zbog mene u ovoj noći, jer je napisano: Udarit ću pastira i ovce će biti raštrkane, ali nakon što budem podигnut, poći ću pred vama u Galileju. Ali Petar mu reče: Ako se i svi sablazne, ja se neću. I kaže mu Isus: Zaista ti kažem da ćeš me ti

danas, u ovoj noći, prije nego pijetao dvaput zapjeva, triput poreći. A Petar je još više govorio: ako treba da umrem s tobom, neću te poreći. Isto tako su i svi govorili. I dolaze na mjesto kojemu je ime Getsemani, i govori svojim učenicima: Sjednite ovdje dok se pomolim. I uzima sa sobom Petra i Jakova i Ivana, i počeo je biti duboko uznemiren i biti uznemiren i govoriti im: duboko je ožalošćena duša moja do smrti; ostanite ovdje i bdijte. I pošavši malo naprijed, pao je licem na zemlju i molio se da, ako je moguće, prođe od njega taj sat, i govorio je: Abba, Oče, sve je moguće tebi; odnesi ovu čašu od mene; ali ne što ja hoću, nego što ti hoćeš. I dolazi i nalazi ih kako spavaju, i kaže Petru: Šimune, spavaš? Niste mogli jedan sat bdijeti? Bdijte i molite se kako ne biste upali u iskušenje; duh je, doduše, voljan, ali tijelo slabo. I opet, otišavši, molio se govoreći istu riječ. I vrativši se, našao ih je opet kako spavaju, jer su im oči bile opterećene, i nisu znali što da mu odgovore. I dolazi treći put i kaže njima: Spavate još i odmarate se? Dosta! Došao je sat. Evo, predaje se Sin Čovječji u ruke grešnika. Ustanite, idemo! Evo, onaj koji me izdaje približio se. I odmah, dok je još govorio, dolazi Juda Iskariotski, jedan od dvanaestorice, i s njim velika gomila s mačevima i toljagama, poslani od glavnih svećenika i pisara i starješina. Onaj koji ga je izdavao dao im je signal govoreći: Koga poljubim, on je taj, uhvatite ga i odvedite sigurno. I došavši, odmah mu je prišao i rekao: Zdravo, rabbi! i poljubio ga. Oni su pak položili na njega svoje ruke i uhvatili ga. Ali netko od onih koji su stajali ondje, izvukavši mač, udario je roba velikog svećenika i odrezao mu uho. I odgovorivši, Isus im reče: Kao na razbojnika izašli ste s mačevima i toljagama da me uhvatite;

svaki dan bio sam kod vas u hramu podučavajući, i niste me uhvatili. Ali da bi bila ispunjena pisma. I svi su ga ostavili i pobjegli. I jedan mladić slijedio je za njim, obučen u platno na golom tijelu, i mladi ljudi ga uhvatiše. Ali on, ostavivši platno, gol pobježe od njih. I odveli su Isusa velikom svećeniku, i skupili su se k njemu svi veliki svećenici i starješine i pisari. I Petar ga je slijedio iz daleka do unutra u dvorište velikog svećenika, i sjedio je zajedno s pomoćnicima i grijao se kod vatre. A glavni svećenici i cijelo vijeće tražili su svjedočanstvo protiv Isusa da ga predaju smrti, i nisu ga nalazili; jer mnogi su lažno svjedočili protiv njega, a svjedočanstva nisu bila jednaka. I neki, ustavši, lažno su svjedočili protiv njega govoreći da smo mi čuli njega kako govori da će on razoriti ovaj hram rukotvoreni i za tri dana drugi nerukotvoreni sagraditi. I ni tako nisu bila jednaka njihova svjedočanstva. I ustavši, visoki svećenik je u sredinu pitao Isusa govoreći: Zar ne odgovaraš ništa? Što ovi svjedoče protiv tebe? Ali on je šutio i ništa nije odgovorio. Opet je veliki svećenik pitao ga i kaže mu: jesi li ti Krist, Sin Blagoslovljenog? Ali Isus reče: Ja sam, i vidjet ćete Sina Čovječjega kako sjedi s desne strane Sile i dolazi na oblacima nebeskim. Ali veliki svećenik, poderavši svoje haljine, kaže: Kakvu još potrebu imamo za svjedocima? Čuli ste svakako bogohulstvo; što vam se čini? I svi su ga osudili da je kriv i zaslužuje smrt. I neki su počeli pljuvati na njega i pokrivati njegovo lice i udarati ga šakama i govoriti mu: prorokuj nam tko je onaj koji te udario. I sluge su ga udarale. I dok je Petar bio dolje u dvorištu, dolazi jedna od sluškinja velikog svećenika i, vidjevši Petra kako se grije, pogleda ga i kaže: I ti si bio s Isusom Nazarećaninom. Ali

on je poricao govoreći: Ne znam niti razumijem što ti kažeš. I izašao je van u dvorište, i pijetao je zapjevao. I sluškinja, vidjevši ga opet, počela je govoriti onima koji su stajali da je ovaj jedan od njih. A on je opet poricao. I nakon malo opet oni koji su stajali blizu govorili su Petru: uistinu od njih si; jer i Galilejac si i govor tvoj sliči. A on je počeo proklinjati i zaklinjati se da ne zna tog čovjeka o kojem govorite. I pijetao je zakukurikao drugi put. I sjetio se Petar riječi koju mu je rekao Isus: Prije nego pijetao zapjeva dvaput, poricati ćeš me triput, i bacio se plakao.

15

I odmah ujutro, pošto su održali vijeće, glavni svećenici sa starješinama i pismoznancima i cijelo vijeće, svezavši Isusa, odveli su ga i predali Pilatu. I Pilat ga je upitao: Jesi li ti kralj Židova? A on odgovorivši reče mu: ti kažeš. I glavni svećenici su ga mnogo optuživali, ali on nije ništa odgovorio. A Pilat ga je opet pitao govoreći: Zar ne odgovaraš ništa? Vidi koliko toga svjedoče protiv tebe. Ali Isus više ništa nije odgovorio, tako da se Pilat čudio. Prema blagdanu pak oslobađao im je jednog zatvorenika kojeg su tražili. Bio je pak zvani Barabba vezan sa suustašnicima koji su u ustanku počinili ubojstvo. I gomila je uzviknula i počela tražiti kao što im je uvijek činio. Ali Pilat im odgovori govoreći: Želite li da vam pustim kralja Židova? Znao je da su ga glavni svećenici predali zbog zavisti. Ali glavni svećenici uzburkali su gomilu da im radije otpusti Barabu. Ali Pilat im opet odgovarajući reče: Što dakle želite da učinim s

onim kojeg zovete kraljem Židova? Oni pak opet povikaše: Razapni ga! A Pilat im je govorio: Što je jer zla napravio? Ali oni još glasnije povikaše: Raspni ga! Pilat, želeći ugoditi gomili, pusti im Barabu, a Isusa, pošto ga je bičevao, predade da bude raspet. A vojnici su ga odveli unutar dvorišta, što je pretorijum, i sazvali su cijelu kohortu; i obukli su ga u purpur i stavili su oko njega ispleteni trnoviti vijenac, i počeli su ga pozdravljati. Zdravo, kralju Židova! I udarali su ga po glavi trskom i pljuvali su na njega, i spuštajući koljena klanjali su mu se. I kada su mu se rugali, svukli su s njega purpur i obukli su ga u njegovu vlastitu odjeću, i izvode ga da ga razapnu. I prisiljuju nekog Šimuna Cirenjca koji je prolazio, dolazećeg s polja, oca Aleksandrova i Rufova, da ponese njegov križ. I donose ga na Golgotu, mjesto koje je prevedeno kao mjesto lubanje. I davali su mu da pije vino pomiješano sa smirnom, ali on ga nije uzeo. I razapevši ga, dijele njegove odjeće bacajući ždrijeb na njih da vide tko će što uzeti. Bio je treći sat i razapeli su ga. I natpis njegova optužbe bio je napisan: Kralj Židova. I s njim razapinjaju dva razbojnika, jednog s desne i jednog s lijeve strane. I ispunilo se pismo koje govori: i s bezakonicima bio je ubrojan. I oni koji su prolazili pored huleći na njega, mašući glavama i govoreći: Jao, ti koji rušiš hram i u tri dana ga gradiš, spasi sam sebe i siđi s križa. Slično tome, i glavni svećenici, rugajući se među sobom zajedno s pismoznancima, govorili su: Druge je spasio, sebe ne može spasiti. Krist, kralj Izraela, neka siđe sada s križa, da vidimo i vjerujemo u njega. I oni koji su bili razapeti s njim rugali su mu se. Kada je nastupio šesti sat, tama je postala na cijeloj zemlji do devetog sata; i u devetom satu poviknuo je Isus velikim glasom

govoreći: Eloi Eloi, lema sabahthani? Što je prevedeno: Bože moj, Bože moj, zašto si me napustio? I neki od onih koji su stajali pored, čuvši to, govorili su: Gle, zove Iliju. Otrčao je jedan i napunio spužvu octom, stavio je oko trske i davao mu je piti govoreći: Pustite, da vidimo dolazi li Ilija da ga skine. A Isus, ispustivši veliki glas, izdahnuo je. I zavjesa hrama razdrije se nadvoje odozgo do dolje. Vidjevši to, centurion koji je stajao nasuprot njemu kako je tako povikavši izdahnuo, rekao je: Uistinu, ovaj čovjek bio je sin Božji. Bile su i žene iz daleka koje su promatrale, među kojima je bila i Marija Magdalena i Marija majka Jakova Malog i Josea, i Saloma, koje su i kada je bio u Galileji slijedile ga i služile mu, i mnoge druge koje su došle gore s njim u Jeruzalem. I već kad se spustila večer, budući da je bila priprema, što je dan prije subote, došao je Josip iz Arimateje, ugledni vijećnik, koji je i sam očekivao kraljevstvo Božje, usudio se, ušao je k Pilatu i zatražio tijelo Isusovo. A Pilat se začudio je li već umro, i pozvavši centuriona upitao ga je li davno umro; i saznavši od centuriona darovao je tijelo Josipu. I kupivši platno i skinuvši ga, omotao ga je platnom i položio ga u grobu koji je bio isklesan iz stijene, i otkotrljao je kamen na vrata groba. A Marija Magdalena i Marija Josejeva gledale su gdje je položen.

16

I nakon što je prošla subota, Marija Magdalena i Marija, majka Jakovljeva, i Saloma kupile su mirodije da dođu i pomažu ga. I vrlo rano ujutro, prvog dana u tjednu, dolaze na grob kad je

sunce izašlo. I govorile su među sobom: Tko će nam odvaliti kamen s ulaza u grobnicu? I pogledavši gore, vide da je kamen odvaljen, jer je bio vrlo velik. I ušavši u grob, vidjele su mladića kako sjedi s desne strane, obučena u bijelu haljinu, i bile su jako zapanjene. Ali on im kaže: Ne budite uznemirene, tražite Isusa Nazarećanina, raspetog. Ustao je, nije ovdje. Evo mjesta gdje su ga stavili. Ali idite i recite njegovim učenicima i Petru da ide prije vas u Galileju; tamo ćete ga vidjeti, kao što vam je rekao. I izašavši, pobjegle su od groba, jer ih je obuzelo drhtanje i panika, i nikome ništa nisu rekle, jer su se bojale. Ustavši pak ujutro prvoga dana u tjednu, pojavio se najprije Mariji Magdaleni, iz koje je bio istjerao sedam demona. Ona je otišla i javila onima koji su bili s njim, a koji su tugovali i plakali. I oni, čuvši da živi i da ga je ona vidjela, nisu povjerovali. Nakon ovih stvari pojavio se dvojici od njih u drugom obliku, dok su putovali u polje. I oni su otišli i javili ostalima, ali ni njima nisu povjerovali. Kasnije, dok su jedanaestorica ležali za stolom, objavio im se i ukorio njihovo nevjerstvo i tvrdoću srca, jer nisu povjerovali onima koji su ga vidjeli uskrslog. I reče im: Otišavši u sav svijet, propovijedajte evanđelje svakom stvorenju. Onaj koji povjeruje i krsti se spasit će se, a onaj koji ne povjeruje bit će osuđen. A ovi znakovi će pratiti one koji su povjerovali: u moje ime će izagnati demone, govorit će novim jezicima, podizat će zmije, i čak ako popiju nešto smrtonosno, neće ih ozlijediti, na bolesne će staviti ruke, i imat će se dobro. Gospodin je dakle, nakon što im je govorio, uzdignut u nebo i sjeo s desne strane Boga. Oni pak, izašavši, propovijedali su svugdje, dok je Gospodin surađivao i potvrđivao riječ kroz znakove koji su

slijedili. Amen.

Evanđelje po Ivanu

1

U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga, i Bog bijaše Riječ. Ovaj je bio u početku s Bogom. Sve je kroz njega nastalo, i bez njega nije nastalo ništa što je postalo. U njemu je bio život, i život je bio svjetlo ljudi. I svjetlo u tami sija, i tama ga nije obuhvatila. Bio je čovjek poslan od Boga, ime mu Ivan; ovaj je došao za svjedočanstvo, da svjedoči o svjetlu, da svi vjeruju kroz njega. Nije on bio svjetlo, već je došao da svjedoči o svjetlu. Bilo je istinsko svjetlo koje prosvjetljuje svakog čovjeka koji dolazi na svijet. U svijetu je bio, i svijet je kroz njega postao, i svijet ga nije spoznao. Došao je k svojima, a njegovi ga nisu primili. A koliko ih je primilo njega, dao im je vlast da postanu djeca Božja, onima koji vjeruju u njegovo ime, koji nisu rođeni od krvi, niti od volje tijela, niti od volje muškarca, nego od Boga. I Riječ je postala tijelo i nastanila se među nama, i promatrali smo slavu njegovu, slavu kao jedinorođenoga od Oca, pun milosti i istine. Ivan svjedoči o njemu i viče govoreći: Ovaj je bio onaj o kojem sam rekao: Onaj koji dolazi nakon mene postao je ispred mene, jer je

bio prije mene. I iz punine njegove mi svi primismo, i milost umjesto milosti; jer zakon je kroz Mojsija dan, a milost i istina su kroz Isusa Krista postale. Boga nitko nije vidio ikada; jednorodeni Sin koji je u krilu Oca, on ga je objasnio. I ovo je svjedočanstvo Ivana, kada su Židovi poslali iz Jeruzalema svećenike i levite da ga pitaju: Tko si ti? I priznao je i nije zanijekao, i priznao je: Nisam ja Krist. I pitali su ga: Što onda? Jesi li ti Ilija? I kaže: Nisam. Jesi li ti prorok? I odgovorio je: Ne. Rekli su dakle njemu: Tko si? Da možemo dati odgovor onima koji su nas poslali; što kažeš o sebi? Rekao je: Ja sam glas onoga koji viče u pustinji: Poravnajte put Gospodnji, kao što je rekao prorok Izaija. I oni poslani bili su od farizeja, i pitali su ga i rekli su mu: Zašto onda krstiš, ako ti nisi Krist niti Ilija niti prorok? Odgovorio im je Ivan govoreći: Ja krstim u vodi, ali među vama stoji onaj kojega vi ne poznajete. On je taj koji dolazi za mnom, koji je postao preda mnom, čiji nisam dostojan da odvežem remen sandale. Ove stvari dogodile su se u Betaniji s one strane Jordana, gdje je Ivan krstio. Sljedećeg dana Ivan vidi Isusa kako dolazi prema njemu i kaže: Evo janjeta Božjeg koje nosi grijeh svijeta. Ovaj je onaj o kojem sam rekao: Nakon mene dolazi čovjek koji je preda mnom postao, jer je bio prije mene. I ja nisam znao njega, ali da bi bio otkriven Izraelu, zato sam došao krsteći u vodi. I svjedočio je Ivan govoreći: Vidio sam Duha kako silazi kao golubica iz neba i ostao je na njemu. I ja nisam znao njega, ali onaj koji me je poslao krstiti u vodi, taj mi je rekao: Na koga vidiš Duha kako silazi i ostaje na njemu, taj je onaj koji krsti u Duhu Svetom. I ja sam vidio i svjedočio da je ovaj Sin Božji. Sljedećeg dana opet je stajao Ivan i dva od njegovih

učenika, i pogledavši u Isusa koji hoda, kaže: evo jaganjac Boga. I dva učenika čuli su ga kako govori, i slijedili su Isusa. A Isus, okrenuvši se i vidjevši ih kako slijede, kaže njima: Što tražite? A oni mu rekoše: Rabbi, što se prevodi učitelju, gdje ostaneš? Kaže im: Dođite i vidite. Došli su dakle i vidjeli gdje ostaje, i ostali su kod njega taj dan; bio je otprilike deseti sat. Bio je Andrija, brat Šimuna Petra, jedan od dvojice koji su čuli od Ivana i slijedili ga. Ovaj najprije nalazi svog vlastitog brata Šimuna i kaže mu: Našli smo Mesiju, što prevedeno znači Krist. I doveo ga je k Isusu. Pogledavši ga, Isus reče: Ti si Šimun, sin Jonin. Ti ćeš se zvati Kefa, što se tumači kao Petar. Sljedeći dan Isus je htio poći u Galileju i nalazi Filipa te mu govori: Slijedi me. Bio je pak Filip iz Betseide, iz grada Andreje i Petra. Filip nalazi Natanaela i govori mu: Onoga o kojem je pisao Mojsije u zakonu i proroci, našli smo - Isusa, sina Josipova iz Nazareta. I Natanael mu reče: Može li biti nešto dobro iz Nazareta? Filip mu kaže: Dođi i vidi. Isus je vidio Natanaela kako dolazi prema njemu i kaže o njemu: Gle, uistinu Izraelac u kojem nema prijevare. Natanael mu kaže: Odakle me poznaješ? Isus je odgovorio i rekao mu: prije nego što te je Filip pozvao, dok si bio pod smokvom, vidio sam te. Natanael je odgovorio i rekao mu: Rabi, ti si Sin Božji, ti si kralj Izraela. Isus je odgovorio i rekao mu: Zato što sam ti rekao da sam te vidio ispod smokve, vjeruješ? Veće od ovih ćeš vidjeti. I kaže mu: Uistinu, uistinu, kažem vama, od sada vidjet ćete nebo otvoreno i anđele Božje kako uzlaze i silaze na Sina čovječjega.

2

I trećeg dana dogodila se svadba u Kani Galilejskoj, i majka Isusova bila je tamo; a pozvan je i Isus i njegovi učenici na svadbu. I kada je vina ponestalo, majka Isusa mu govori: Nemaju vina. Kaže joj Isus: Što meni i tebi, ženo? Moj sat još nije došao. Njegova majka kaže slugama: Što god vam kaže, učinite. Bilo je tamo šest kamenih posuda za vodu koje su stajale prema običaju čišćenja Židova, a svaka je držala između dvije ili tri mjere. Kaže im Isus: Napunite posude vodom. I napunili su ih do vrha. I kaže im: Crpite sada i nosite glavnom upravitelju gozbe. I donijeli su. Kao što je starješina gozbe kušao vodu koja je postala vino i nije znao odakle je, ali sluge su znale, one koje su crpile vodu, starješina gozbe zove mladoženju i kaže mu: svaki čovjek prvo stavlja dobro vino, i kada se napiju, tada lošije; ti si sačuvao dobro vino do sada. Ovo je učinio kao početak znakova Isus u Kani Galilejskoj i objavio je svoju slavu, i njegovi učenici su povjerovali u njega. Nakon ovoga sišao je u Kapernaum on i njegova majka i njegova braća i njegovi učenici, i tamo su ostali nekoliko dana. I blizu bijaše Pasha Židova, i Isus uzađe u Jeruzalem. I nađe u hramu one koji su prodavali volove i ovce i golubove, i mjenjače novca kako sjede. I napravivši bič od užadi, sve je istjerao iz hrama, i ovce i volove, a mjenjačima novca prosuo je novčiće i stolove prevrnuo, i onima koji su prodavali golubove rekao je: Uzmite ove stvari odavde; ne činite kuću oca mojega kućom trgovine. Sjetili su se pak njegovi učenici da je napisano: Revnost za tvoju kuću će me progutati. Odgovorili su dakle Židovi i rekli mu: Koji nam znak pokazuješ da ovo činiš? Isus im je odgovorio i rekao: Uništite ovaj hram, i u tri dana podignuti ću ga. Rekli su dakle Židovi: Četrdeset i šest godina

gradio se ovaj hram, a ti ćeš ga u tri dana podići? Onaj je pak govorio o hramu svoga tijela. Kada je dakle bio podignut iz mrtvih, sjetili su se njegovi učenici da je ovo govorio, i povjerovali su pismu i riječi koju je rekao Isus. Dok je bio u Jeruzalemu na Pashi, za vrijeme svetkovine, mnogi su povjerovali u njegovo ime, videći znakove koje je činio. Sam Isus nije povjeravao sebe njima zato što je on poznavao sve, i zato što nije imao potrebu da netko svjedoči o čovjeku; jer on je znao što je bilo u čovjeku.

3

Bio je pak čovjek iz farizeja, Nikodim mu je bilo ime, vladar Židova. Ovaj je došao k njemu noću i rekao mu: Rabbi, znamo da si od Boga došao kao učitelj, jer nitko ne može činiti ove znakove koje ti činiš, ako Bog nije s njim. Isus mu odgovori i reče: Uistinu, uistinu ti kažem, ako tko ne bude rođen odozgo, ne može vidjeti kraljevstvo Božje. Nikodim mu kaže: Kako može čovjek biti rođen kad je star? Ne može li drugi put ući u trbuh svoje majke i roditi se? Isus odgovori: Uistinu, uistinu, kažem ti, ako tko ne bude rođen iz vode i Duha, ne može ući u kraljevstvo Božje. Ono što je rođeno iz tijela jest tijelo, i ono što je rođeno iz Duha jest duh. Ne čudi se što sam ti rekao: potrebno je da se rodite odozgo. Duh puše gdje želi, i glas njegov čuješ, ali ne znaš odakle dolazi i kamo ide; tako je sa svakim koji je rođen iz Duha. Nikodim je odgovorio i rekao mu: Kako to može biti? Isus je odgovorio i rekao mu: Ti si učitelj Izraela i ne znaš ove stvari? Uistinu,

uistinu ti kažem da ono što znamo govorimo, i ono što smo vidjeli svjedočimo, a svjedočanstvo naše ne primate. Ako sam vam rekao zemaljske stvari i ne vjerujete, kako ćete vjerovati ako vam kažem nebeske stvari? I nitko nije uzašao na nebo osim onoga koji je sišao s neba, Sin Čovječji koji je u nebu. I kao što je Mojsije podigao zmiju u pustinji, tako treba biti podignut Sin čovječji, da svatko tko vjeruje u njega ne propadne, nego ima život vječni. Jer tako je Bog volio svijet da je dao svoga jedinorođenog Sina, da tko god vjeruje u njega ne propadne, nego ima život vječni. Jer Bog nije poslao svoga Sina u svijet da sudi svijetu, nego da svijet bude spašen po njemu. Onaj koji vjeruje u njega nije suđen, ali onaj koji ne vjeruje već je suđen, jer nije vjerovao u ime jedinorođenog Sina Božjeg. Ovo je sud: svjetlo je došlo u svijet, a ljudi su više voljeli tamu nego svjetlo, jer su njihova djela bila zla. Jer svaki koji čini bezvrijedne stvari mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu, da ne budu izložena njegova djela; a onaj koji čini istinu dolazi k svjetlu, da budu otkrivena njegova djela, jer su u Bogu učinjena. Nakon ovih stvari došao je Isus i njegovi učenici u Judejsku zemlju, i tamo je boravio s njima i krstio. Bio je i Ivan koji je krstio u Ainonu blizu Salima, jer je tamo bilo mnogo vode, i dolazili su i bili kršteni; jer Ivan još nije bio bačen u zatvor. Dogodilo se dakle prepiranje između Ivanovih učenika i nekog Židova o obredu čišćenja. I došli su k Ivanu i rekli su mu: Rabbi, onaj koji je bio s tobom s one strane Jordana, kome si ti svjedočio, evo ovaj krsti i svi dolaze k njemu. Odgovorio je Ivan i rekao: Ne može čovjek primiti ništa, ako mu ne bude dano s neba. Sami vi meni svjedočite da sam rekao: Nisam ja Krist, nego sam poslan prije njega. Onaj koji ima

nevjestu je mladoženja; a prijatelj mladoženje, onaj koji stoji i sluša ga, raduje se radošću zbog glasa mladoženje. Ova je dakle moja radost ispunjena. Njega treba da raste, a mene da se umanjujem. Onaj koji dolazi odozgo je iznad svih. Onaj koji je od zemlje, od zemlje je i od zemlje govori; onaj koji dolazi s neba iznad svih je, i što je vidio i čuo, to svjedoči, i njegovo svjedočanstvo nitko ne prima. Onaj koji je primio njegovo svjedočanstvo potvrdio je da je Bog istinit. Onaj kojeg je Bog poslao govori riječi Božje, jer Bog ne daje Duha iz mjere. Otac voli sina i sve mu je dao u ruku. Onaj koji vjeruje u Sina ima vječni život, ali onaj koji ne pokorava Sinu neće vidjeti život, nego gnjev Božji ostaje na njemu.

4

Kao što je dakle Gospodin znao da su farizeji čuli da Isus čini više učenika i krsti nego Ivan, iako Isus sam nije krstio, nego njegovi učenici, napustio je Judeju i otišao u Galileju. Bilo je potrebno da on prođe kroz Samariju. Dolazi dakle u grad Samarije zvani Sihar, blizu mjesta koje je Jakov dao Josipu, sinu svojemu; bio je pak tamo Jakovljev izvor. Dakle, Isus, postavši umoran od putovanja, sjedao je tako na izvoru; sat je bio kao šesti. Dolazi žena iz Samarije da crpi vodu. Kaže joj Isus: Daj mi piti. Jer njegovi učenici bijahu otišli u grad da kupe hranu. Kaže dakle njemu žena Samarijanka: Kako ti, budući Židov, tražiš od mene da piješ, budući da sam žena Samarijanka? Jer Židovi ne koriste ništa zajedno sa Samaritanima. Odgovorio je Isus i rekao

joj: Ako bi znala dar Božji i tko je onaj koji ti govori Daj mi piti, ti bi pitala njega, i on bi ti dao živu vodu. Žena mu kaže: Gospodine, nemaš ni kantu, a bunar je dubok, odakle dakle imaš živu vodu? Nisi li ti veći od našeg oca Jakova, koji nam je dao bunar, i sam je iz njega pio i njegovi sinovi i njegova stoka? Isus je odgovorio i rekao joj: Svaki koji pije od ove vode žedjeti će opet, ali tko god pije od vode koju ja ću mu dati, neće žedjeti zauvijek, nego voda koju ću mu dati postat će u njemu izvor vode koja izvire u vječni život. Žena mu kaže: Gospodine, daj mi tu vodu, da ne žednim niti ne dolazim ovamo crpsti. Isus joj kaže: Idi, pozovi svog muža i dođi ovamo. Odgovorila je žena i rekla: Ne imam muža. Kaže joj Isus: dobro si rekla da nemam muža; jer si imala pet muževa, a sada onaj kojeg imaš nije tvoj muž; ovo si istinito rekla. Žena mu kaže: Gospodine, vidim da si prorok. Naši su se oci klanjali na ovoj planini, a vi kažete da je u Jeruzalemu mjesto gdje se treba klanjati. Kaže joj Isus: Ženo, vjeruj mi da dolazi sat kada se nećete klanjati Ocu ni na ovoj planini ni u Jeruzalemu. Vi obožavate ono što ne znate, mi obožavamo ono što znamo, jer spasenje je iz Židova. Ali dolazi sat, i sada je, kada će pravi obožavatelji obožavati Oca u duhu i istini, jer Otac traži takve koji ga obožavaju. Bog je Duh, i oni koji ga obožavaju moraju ga obožavati u duhu i istini. Žena mu kaže: Znam da dolazi Mesija, zvani Krist; kada on dođe, objavit će nam sve. Kaže joj Isus: Ja sam onaj koji ti govori. I na to su došli njegovi učenici i čudili su se što je govorio sa ženom, ali nitko nije rekao: Što tražiš? ili Što govoriš s njom? Ostavila je dakle žena svoj vrč i otišla u grad, i kaže ljudima: dođite vidjeti čovjeka koji mi je rekao sve što sam učinila; zar nije ovaj Krist?

Dakle, izašli su iz grada i dolazili su k njemu. U međuvremenu su ga učenici pitali govoreći: Rabi, jedi. Ali on im reče: Ja imam hranu za jesti koju vi ne znate. Učenici su dakle govorili jedan drugome: Nije li mu netko donio jesti? Kaže im Isus: Moja hrana je da činim volju onoga koji me je poslao i da dovršim njegovo djelo. Zar vi ne kažete da još ima četiri mjeseca i onda dolazi žetva? Evo, kažem vama, podignite svoje oči i pogledajte polja, jer su bijela za žetvu već. I žetelac prima nagradu i skuplja plod za vječni život, da se i sijač zajedno raduje i žetelac. Jer u ovome je riječ istinita: jedan je onaj koji sije, a drugi onaj koji žanje. Poslao sam vas žeti ono što vi niste radili, drugi su radili, i vi ste ušli u njihov trud. Iz onoga grada mnogi Samaritanci povjerovali su u njega zbog riječi žene koja je svjedočila: Rekao mi je sve što sam učinila. Kada su dakle Samaritanci došli k njemu, molili su ga da ostane kod njih, i ostao je ondje dva dana. I mnogo više ih je vjerovalo zbog njegove riječi, a ženi su govorili: Ne vjerujemo više zbog tvog govora, jer sami smo čuli i znamo da je ovaj uistinu spasitelj svijeta, Krist. A nakon dva dana izašao je odatle i otišao u Galileju. Jer sam Isus je svjedočio da prorok u vlastitoj domovini nema časti. Kada je dakle došao u Galileju, primili su ga Galilejci, jer su vidjeli sve što je učinio u Jeruzalemu za vrijeme svetkovine, budući da su i oni bili došli na svetkovinu. Došao je dakle opet Isus u Kanu Galilejsku, gdje je pretvorio vodu u vino. I bio je neki kraljevski službenik čiji je sin bio bolestan u Kafarnaume; ovaj, čuvši da je Isus došao iz Judeje u Galileju, otišao je k njemu i molio ga da siđe i izliječi mu sina; bio je naime pri smrti. Rekao je dakle Isus prema njemu: Ako ne vidite znakove i čudesa, nećete vjerovati. Kraljevski mu kaže:

Gospodine, siđi prije nego umre moje dijete. Isus mu kaže: Idi, tvoj sin živi. I čovjek je vjerovao riječi koju mu je rekao Isus i otišao je. Već dok je on silazio, njegovi robovi su ga susreli i javili mu govoreći da tvoje dijete živi. Saznao je dakle od njih sat u kojem mu je bilo bolje. I rekli su mu da ga je jučer u sedmi sat napustila groznica. Otac je dakle znao da je to bio onaj sat u kojem mu je Isus rekao da njegov sin živi, i povjerovao je on i cijela njegova kuća. Ovo je drugi znak koji je Isus učinio pošto je došao iz Judeje u Galileju.

5

Nakon ovih stvari bila je svetkovina Židova, i Isus je uzašao u Jeruzalem. A u Jeruzalemu je na Ovčarskom bazenu, nazvana hebrejski Betesda, koja ima pet trijemova. U njima je ležalo veliko mnoštvo bolesnih, slijepih, hromih, usahlih, čekajući pokret vode. Jer glasnik je s vremena na vrijeme silazio u bazen i uzburkavao vodu; stoga je prvi koji je ušao nakon uzburkavanja vode postajao zdrav od bilo koje bolesti kojom je bio obuzet. Bio je pak tamo neki čovjek koji je trideset i osam godina bio u svojoj slabosti. Vidjevši ovog kako leži i znajući da već dugo vremena ima, Isus mu kaže: Hoćeš li postati zdrav? Bolesnik mu odgovori: Gospodine, nemam čovjeka da me baci u bazen kada se voda uzburka, ali dok ja dolazim, drugi prije mene silazi. Isus mu kaže: Ustani, podigni svoju prostirku i hodaj. I odmah je čovjek postao zdrav, podigao je svoju prostirku i hodao je okolo. A bio je subota toga dana. Govorili su dakle

Židovi onomu koji je bio izliječen: Subota je, nije ti dozvoljeno nositi prostirku. Odgovorio im je: Onaj koji me je učinio zdravim, taj mi je rekao: Podigni svoju prostirku i hodaj. Upitali su ga dakle: Tko je taj čovjek koji ti je rekao: Podigni svoju prostirku i hodaj? Onaj koji je bio izliječen nije znao tko je, jer se Isus sklonio dok je gomila bila na tom mjestu. Nakon toga Isus ga nalazi u hramu i reče mu: Evo, zdrav si postao, više ne griješi, da ti se ne dogodi nešto gore. Otišao je čovjek i javio Židovima da je Isus onaj koji ga je učinio zdravim. I zbog ovoga su Židovi progonili Isusa i tražili da ga ubiju, jer je ove stvari činio u subotu. Ali Isus im odgovorio: Otac moj do sada radi, i ja radim. Zbog ovoga su dakle Židovi još više nastojali ubiti njega, jer ne samo da je kršio subotu, nego je i Boga nazivao vlastitim ocem, čineći sebe jednakim Bogu. Odgovorio je dakle Isus i rekao im: Uistinu, uistinu vam kažem, sin ne može činiti ništa od sebe samoga, osim ako ne vidi oca kako čini. Jer što god onaj čini, to i sin slično čini. Jer Otac voli Sina i pokazuje mu sve što on čini, i pokazat će mu veća djela od ovih, da se vi čudite. Jer baš kao što Otac podiže mrtve i daje život, tako i Sin daje život onima kojima želi. Jer ni otac ne sudi nikome, nego je sav sud dao sinu, da svi poštuju sina kao što poštuju oca. Onaj tko ne poštuje sina, ne poštuje oca koji ga je poslao. Uistinu, uistinu vam kažem da onaj koji sluša moju riječ i vjeruje onomu koji me je poslao, ima vječni život i ne dolazi na sud, već je prešao iz smrti u život. Zaista, zaista vam kažem da dolazi čas, i sada je, kada će mrtvi čuti glas Sina Božjeg, i oni koji čuju živjet će; jer kao što Otac ima život u sebi, tako je dao i Sinu da ima život u sebi; i dao mu je vlast da vrši sud, jer je Sin čovječji. Ne čudite se ovome, jer

dolazi sat u kojem će svi oni u grobovima čuti njegov glas, i izaći će oni koji su činili dobra djela u uskrsnuće života, a oni koji su činili zla djela u uskrsnuće suda. Ja ne mogu sam od sebe činiti ništa. Kao što čujem, sudim, i sud moj pravedan je, jer ne tražim volju svoju, već volju Oca koji me je poslao. Ako ja svjedočim o sebi samom, moje svjedočanstvo nije istinito. Drugi je onaj koji svjedoči o meni, i znam da je istinito ono svjedočanstvo koje svjedoči o meni. Vi ste poslali k Ivanu, i on je svjedočio istini; ja pak ne primam svjedočanstvo od čovjeka, ali ovo govorim da vi budete spašeni. On je bio svjetiljka koja gori i svijetli, a vi ste htjeli kratko vrijeme radovati se u njegovu svjetlu. Ja pak imam svjedočanstvo veće od Ivanova, jer djela koja mi je Otac dao da ih dovršim, ta djela koja ja činim svjedoče o meni da me je Otac poslao. I Otac koji me je poslao sam je svjedočio o meni. Niti ste ikada čuli njegov glas niti ste vidjeli njegov oblik, i nemate njegovu riječ koja ostaje u vama, jer onome koga je onaj poslao, vi ne vjerujete. Istražujete pisma, jer vi mislite da u njima imate vječni život; i ona su ta koja svjedoče o meni; i ne želite doći k meni da imate život. Slavu od ljudi ne primam; ali sam upoznao vas da ljubav Boga nemate u sebi. Ja sam došao u ime oca moga i ne primate me, ako drugi dođe u svoje vlastito ime, onoga ćete primiti. Kako možete vi vjerovati, primajući slavu jedni od drugih, a slavu od jedinog Boga ne tražite? Ne mislite da ću ja optužiti vas pred Ocem; postoji onaj koji vas optužuje - Mojsije, u kojega ste se nadali. Jer ako ste vjerovali Mojsiju, vjerovali biste meni, jer je on o meni pisao. Ako pak njegovim pismima ne vjerujete, kako ćete mojim riječima vjerovati?

6

Nakon ovih stvari otišao je Isus s one strane Galilejskog mora, Tiberijadskog, i slijedilo ga je veliko mnoštvo jer su vidjeli znakove koje je činio na bolesnima. Isus je otišao gore u planinu i tamo sjedio sa svojim učenicima. Bio je blizu pasha, praznik Židova. Podigavši dakle oči, Isus je vidio da veliko mnoštvo dolazi prema njemu i reče Filipu: Odakle da kupimo kruhove da ovi jedu? Ovo je govorio kušajući ga, jer je on znao što je namjeravao učiniti. Odgovorio mu je Filip: Kruhovi za dvjesto denara nisu im dovoljni da bi svaki od njih uzeo barem malo. Kaže mu jedan od njegovih učenika, Andrija, brat Šimuna Petra: Ovdje je jedan dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribice; ali što su to za toliko mnogo ljudi? Rekao je Isus: Neka ljudi legnu; bilo je mnogo trave na tom mjestu. Dakle, muškarci su pali natrag, broj oko pet tisuća. Uzeo je pak kruhove Isus i, zahvalivši, podijelio učenicima, a učenici onima koji su ležali; slično i od riba koliko su htjeli. Kad su bili siti, kaže svojim učenicima: skupite preostale komade, da ništa ne propadne. Stoga su skupili i napunili dvanaest košara ulomaka od pet ječmenih kruhova koji su preostali nakon što su ljudi jeli. Ljudi su dakle, vidjevši znak koji je učinio Isus, govorili da je ovaj uistinu prorok koji dolazi na svijet. Jesus, dakle, znajući da namjeravaju doći i zgrabiti ga kako bi ga učinili kraljem, povukao se opet u planinu sam. Kad je večer nastala, njegovi su učenici sišli na more, i ušavši u brod, dolazili su s one strane mora u Kafarnaum. I tama je već nastala i Isus nije bio došao k

njima, a more se dizalo jer je puhao jak vjetar. Odveslavši dakle oko dvadeset pet ili trideset stadija, ugledaju Isusa kako hoda po moru i kako se približava brodu, i uplašiše se. On im kaže: Ja sam, ne bojte se. Bili su voljni dakle uzeti ga u brod, i odmah je brod bio na zemlji prema kojoj su išli. Sljedećeg dana gomila koja je stajala s one strane mora, vidjevši da drugog malog broda nije bilo tamo osim onog jednog u koji su ušli njegovi učenici, i da Isus nije ušao zajedno sa svojim učenicima u mali brod, nego da su samo njegovi učenici otišli; ali su došli drugi mali brodovi iz Tiberijada blizu mjesta gdje su jeli kruh nakon što je Gospodin zahvalio; kada je dakle gomila vidjela da Isus nije tamo niti njegovi učenici, oni su ušli u brodove i došli u Kafarnaum tražeći Isusa. I našavši ga s one strane mora, rekli su mu: Rabi, kada si ovdje došao? Odgovorio im je Isus i rekao: Zaista, zaista vam kažem, tražite me ne zato što ste vidjeli znakove, nego zato što ste jeli od kruhova i bili ste nasićeni. Radite ne za hranu koja propada, nego za hranu koja ostaje za vječni život, koju će vam dati Sin Čovječji, jer njega je zapečatio Otac Bog. Rekli su dakle njemu: Što trebamo činiti da bismo radili djela Božja? Isus je odgovorio i rekao im: Ovo je djelo Boga, da vjerujete u onoga koga je on poslao. Rekli su dakle njemu: Što dakle ti činiš za znak da vidimo i vjerujemo u tebe? Što radiš? Naši oci jeli su manu u pustinji, kao što je napisano: kruh s neba dao im je da jedu. Rekao je dakle njima Isus: Zaista, zaista, kažem vama, nije vam Mojsije dao kruh s neba, nego vam moj Otac daje pravi kruh s neba. Jer kruh Božji je onaj koji silazi s neba i daje život svijetu. Rekli su mu dakle: Gospodine, uvijek nam daj taj kruh. Rekao im je Isus: Ja sam kruh života. Onaj koji dolazi k meni neće

gladovati, i onaj koji vjeruje u mene neće nikada žeđati. Ali rekao sam vam da ste me vidjeli i ne vjerujete. Sve što mi otac daje, doći će k meni, i onoga koji dolazi k meni neću izbaciti van; jer sam sišao s neba ne da činim svoju volju, nego volju onoga koji me je poslao. Ovo je volja Oca koji me je poslao, da ne izgubim ništa od svega što mi je dao, nego da to uskrisim u posljednji dan. Ovo je volja onoga koji me je poslao, tako da svatko tko promatra Sina i vjeruje u njega ima vječni život, i podići ću ga ja u posljednji dan. Gunđali su dakle Židovi o njemu jer je rekao: Ja sam kruh koji je sišao s neba, i govorili su: Nije li ovo Isus, sin Josipov, čijega mi oca i majku znamo? Kako onda ovaj kaže da sam sišao s neba? Odgovorio je dakle Isus i rekao im: Ne gunđajte jedni s drugima. Nitko ne može doći k meni, ako ga Otac koji me je poslao ne privuče, i ja ću ga podignuti u posljednji dan. Jest napisano u prorocima: i bit će svi naučeni od Boga. Svatko tko sluša od Oca i nauči, dolazi k meni; ne da je netko vidio Oca, osim onoga koji je od Boga - ovaj je vidio Oca. Amen, amen, kažem vama, onaj koji vjeruje u mene ima život vječni. Ja sam kruh života. Vaši očevi jeli su manu u pustinji i umrli su; ovo je kruh koji silazi s neba, da tko god jede od njega ne umre. Ja sam živi kruh koji je sišao s neba; ako tko jede od ovog kruha, živjet će vječno. I kruh koji ću ja dati jest moje tijelo, koje ću ja dati za život svijeta. Židovi su se dakle borili među sobom govoreći: Kako nam ovaj može dati svoje meso da ga jedemo? Rekao im je dakle Isus: Zaista, zaista vam kažem, ako ne jedete meso Sina Čovječjega i ne pijete njegovu krv, nemate života u sebi. Onaj koji jede moje meso i pije moju krv ima vječni život, i ja ću ga podignuti u posljednji dan. Jer moje tijelo uistinu

je hrana, i moja krv uistinu je piće. Onaj koji jede moje tijelo i pije moju krv ostaje u meni, a ja u njemu. Kao što me poslao živući Otac i ja živim po Ocu, tako i onaj koji me jede živjet će po meni. Ovo je kruh koji je sišao s neba, ne kao što su jeli vaši oci manu i umrli; onaj koji jede ovaj kruh živjet će zauvijek. Ove stvari rekao je u zajednici podučavajući u Kapernaumu. Mnogi dakle od njegovih učenika, čuvši to, rekli su: Težak je ovaj govor, tko ga može slušati? Znajući u sebi da njegovi učenici gunđaju o ovome, Isus im reče: Ovo vas sablaznuje? Ako dakle vidite Sina čovječjeg kako uzlazi onamo gdje je bio prije? Duh je ono što oživljuje, tijelo ne koristi ništa; riječi koje vam govorim duh su i život su. Ali ima među vama nekih koji ne vjeruju. Jer Isus je znao od početka tko su oni koji ne vjeruju i tko je onaj koji će ga predati. I govorio je: Zbog ovoga sam vam rekao da nitko ne može doći k meni, ako mu nije dano od moga Oca. Zbog ovoga mnogi od njegovih učenika otišli su natrag i više nisu hodili s njim. Rekao je dakle Isus dvanaestorici: Zar i vi želite otići? Odgovorio mu je dakle Šimun Petar: Gospodine, kome ćemo otići? Imaš riječi vječnog života; i mi smo povjerovali i spoznali da si ti Krist, Sin Boga živoga. Isus im je odgovorio: Nisam li ja vas dvanaest izabrao? I jedan od vas je vrag. Govorio je pak o Judi, sinu Šimuna Iskariotskog, jer je ovaj bio spreman njega predati, budući jedan od dvanaestorice.

7

I hodao je Isus nakon ovih stvari u Galileji, jer nije htio hodati u

Judeji, zato što su ga Židovi tražili ubiti. Bio je blizu židovska svetkovina Šatori. Rekli su dakle njemu njegova braća: otiđi odavde i idi u Judeju, da i tvoji učenici vide tvoja djela koja činiš; jer nitko ne čini nešto u tajnosti i traži da bude u javnosti. Ako ove stvari radiš, objavi sebe svijetu. Jer ni braća njegova nisu vjerovala u njega. Isus im dakle kaže: Moje vrijeme još nije došlo, a vaše vrijeme uvijek je spremno. Svijet ne može mrziti vas, ali mene mrzi, jer ja svjedočim o njemu da su njegova djela zla. Vi idite na ovu svetkovinu, ja još ne idem na ovu svetkovinu, jer moje vrijeme još nije ispunjeno. Ove stvari rekavši njima, ostao je u Galileji. Kao što su otišla gore njegova braća, tada je i on otišao gore na svetkovinu, ne otvoreno, nego kao u tajnosti. Židovi su ga stoga tražili na svetkovini i govorili: Gdje je onaj? I bilo je mnogo roппanja o njemu među gomilama. Jedni su govorili da je dobar; drugi su govorili: Ne, nego zavodi gomilu. Nitko međutim nije govorio otvoreno o njemu zbog straha od Židova. Već kada je svetkovina bila pri polovici, Isus je otišao u hram i podučavao. I Židovi su se čudili govoreći: Kako ovaj zna pisma, a nije učio? Odgovorio je dakle njima Isus i rekao: moja nauka nije moja, nego onoga koji me je poslao; ako tko želi činiti njegovu volju, znat će o nauci, je li od Boga ili ja sam od sebe govorim. Onaj koji govori sam od sebe traži vlastitu slavu, ali onaj koji traži slavu onoga koji ga je poslao, taj je istinit i nema nepravde u njemu. Nije li vam Mojsije dao zakon? I nitko od vas ne izvršava zakon. Zašto pokušavate me ubiti? Gomila je odgovorila i rekla: Demon imaš! Tko te traži ubiti? Isus im je odgovorio i rekao: Jedno djelo učinio sam, i svi se čudite zbog toga. Mojsije vam je dao obrezanje, ne zato što je od Mojsija,

nego od očeva, i u subotu obrezujete čovjeka. Ako čovjek prima obrezanje u subotu da se ne razbije zakon Mojsijev, na mene ste ljuti jer sam cijelog čovjeka zdravim učinio u subotu. Ne sudite prema izgledu, nego pravedni sud sudite. Govorili su dakle neki od Jeruzalemaca: Nije li ovo onaj kojeg traže ubiti? I evo, govori s smjelošću, i ništa mu ne govore. Da ne bi vladari uistinu znali da je ovaj uistinu Krist? Ali ovog znamo odakle je, a kada Krist dolazi, nitko ne zna odakle je. Vikao je dakle Isus u hramu podučavajući i govoreći: I mene znate, i znate odakle sam; i od sebe samog nisam došao, ali je istinit onaj koji me poslao, kojeg vi ne znate; ja ga znam, jer sam od njega i onaj me poslao. Tražili su ga stoga uhvatiti, ali nitko nije bacio ruku na njega, jer još nije došao njegov sat. Mnogi iz gomile povjerovali su u njega i govorili: Kada Krist dođe, neće li učiniti više znakova od ovih koje je ovaj učinio? Farizeji su čuli gomilu kako mrmlja o njemu ove stvari, i farizeji i glavni svećenici poslali su pomoćnike da ga uhvate. Rekao je dakle Isus: Još sam malo vremena s vama, a onda idem k onome koji me je poslao. Tražit ćete me i nećete me naći, i gdje sam ja, vi ne možete doći. Rekli su dakle Židovi među sobom: Kamo ovaj namjerava ići da ga mi nećemo naći? Neće valjda ići u rasijanje Grka i učiti Grke? Što je ova riječ koju je rekao: Tražit ćete me i nećete me naći, i gdje sam ja, vi ne možete doći? U posljednji veliki dan svetkovine stajao je Isus i poviknuo govoreći: Ako tko žeđa, neka dođe k meni i neka pije. Onaj koji vjeruje u mene, kao što je reklo pismo, rijeke žive vode teći će iz trbuha njegova. Ovo je pak rekao o Duhu kojega su trebali primiti oni koji su vjerovali u njega, jer još nije bilo Duha Svetoga, jer Isus još nije bio proslavljen. Mnogi dakle iz gomile,

čuvši tu riječ, govorili su: Ovaj je uistinu prorok. Drugi su govorili: Ovaj je Krist. Drugi su govorili: Zar Krist dolazi iz Galileje? Nije li Pismo reklo da Krist dolazi iz sjemena Davida i iz Betlehema, sela gdje je bio David? Podjela je dakle nastala u gomili zbog njega. Neki su od njih htjeli uhvatiti ga, ali nitko nije podigao ruke na njega. Došli su dakle pomoćnici glavnim svećenicima i farizejima, a oni su im rekli: Zašto ga niste doveli? Pomoćnici su odgovorili: Nikada čovjek nije tako govorio kao ovaj čovjek. Farizeji su im dakle odgovorili: Niste valjda i vi zavedeni? Nije li tko od vladara vjerovao u njega ili od farizeja? Ali ovaj narod koji ne poznaje zakon prokleti su, kaže im Nikodim, onaj koji je došao noću k njemu, bivajući jedan od njih; ne sudi li naš zakon čovjeka, ako ne čuje od njega prije i sazna što čini? Odgovorili su i rekli mu: Nisi valjda i ti iz Galileje? Istraži i vidi da prorok iz Galileje nije ustao. I svaki je otišao u svoju kuću.

8

Isus je otišao na Brdo maslina; u zoru je opet došao u hram, i sav narod je dolazio k njemu; i sevši poučavao ih je. A pisari i farizeji vode ženu uhvaćenu u preljubu, i postavivši je u sredinu govore mu: Učitelju, ova žena uhvaćena je na djelu kako čini preljub; i u našem zakonu Mojsije je zapovjedio kamenovati takve. Što ti onda kažeš? A ovo su rekli iskušavajući ga, da bi imali optužbu protiv njega. A Isus, sagnuvši se dolje, prstom je pisao po zemlji. Kako su ustrajali pitajući ga, uspravio se i rekao

im: Tko je bezgrešan među vama, prvi neka baci kamen na nju. I opet, savivši se dolje, pisao je u zemlju. Oni pak, čuvši to, izlazili su jedan po jedan, počevši od starijih, i ostao je Isus i žena u sredini. Podigavši se pak, Isus joj reče: Ženo, gdje su oni? Nitko te nije osudio? Ona pak reče: Nitko, Gospodine. Rekao je Isus: Ni ja te neću osuditi; idi i od sada više ne griješi. Opet je dakle njima Isus govorio rekavši: Ja sam svjetlo svijeta, onaj koji slijedi mene neće hodati u tami, nego će imati svjetlo života. Rekli su mu dakle farizeji: Ti svjedočiš o sebi, tvoje svjedočanstvo nije istinito. Odgovorio je Isus i rekao im: Čak i ako ja svjedočim o sebi, istinito je moje svjedočanstvo, jer znam odakle sam došao i kamo idem. Vi pak ne znate odakle dolazim ili kamo idem. Vi sudite prema tijelu, ja ne sudim nikoga. I ako sudim ja, sud moj istinit je, jer nisam sam, nego ja i Otac koji me je poslao. I u vašem zakonu napisano je da je svjedočanstvo dvojice ljudi istinito. Ja sam onaj koji svjedoči o sebi samom, i svjedoči o meni Otac koji me je poslao. Govorili su dakle njemu: Gdje je tvoj otac? Odgovorio je Isus: Ne poznajete ni mene ni moga oca; da ste poznavali mene, poznavali biste i moga oca. Ove riječi govorio je Isus u riznici, podučavajući u hramu, i nitko ga nije uhvatio, jer još nije došao njegov sat. Rekao je dakle opet njima Isus: Ja odlazim i tražit ćete me, i umrijet ćete u svom grijehu. Kamo ja odlazim, vi ne možete doći. Govorili su dakle Židovi: Zar se neće ubiti, jer kaže: Gdje ja idem, vi ne možete doći? I reče im: Vi ste odozdo, ja sam odozgo; vi ste od ovoga svijeta, ja nisam od ovoga svijeta. Rekao sam vam dakle da ćete umrijeti u svojim grijesima, jer ako ne vjerujete da ja jesam, umrijet ćete u svojim grijesima. Pitali su ga dakle: Tko si ti? I reče im Isus: Od početka

ono što vam i govorim. Mnogo imam o vama govoriti i suditi, ali onaj koji me je poslao istinit je, i ja ono što sam čuo od njega, to govorim svijetu. Nisu znali da im je govorio o Ocu. Rekao je dakle njima Isus: Kada podignete Sina Čovječjega, tada ćete znati da ja jesam i da od sebe ne činim ništa, nego kao što me naučio Otac moj, to govorim. I onaj koji me je poslao sa mnom je, nije me ostavio samog Otac, jer ja uvijek činim ono što je njemu ugodno. Dok je on govorio ove stvari, mnogi su povjerovali u njega. Govorio je dakle Isus onima koji su mu povjerovali, Židovima: ako vi ostanete u mojoj riječi, uistinu ste moji učenici, i znat ćete istinu, i istina će vas osloboditi. Odgovorili su mu: Sjeme smo Abrahamovo i nikome nismo bili porobljeni nikada. Kako ti kažeš da ćete postati slobodni? Odgovorio im je Isus: Zaista, zaista, kažem vam da je svaki koji čini grijeh rob grijeha. Ali rob ne ostaje u kući zauvijek, sin ostaje zauvijek. Ako vas dakle Sin oslobodi, uistinu ćete biti slobodni. Znam da ste sjeme Abrahamovo, ali tražite me ubiti, jer moja riječ ne nalazi mjesta u vama. Ja govorim ono što sam vidio kod moga Oca, a vi činite ono što ste vidjeli kod vašega oca. Odgovorili su i rekli mu: Otac naš je Abraham. Isus im kaže: Ako biste bili djeca Abrahamova, činili biste djela Abrahamova. Sada ali tražite me ubiti, čovjeka koji vam je istinu govorio, koju sam čuo od Boga; ovo Abraham nije učinio. Vi činite djela vašeg oca. Rekli su dakle njemu: Mi nismo rođeni od bluda; imamo jednog oca, Boga. Rekao je dakle Isus njima: Ako bi Bog bio vaš otac, voljeli biste me, jer ja sam izašao iz Boga i došao sam; niti sam od sebe samog došao, nego me je onaj poslao. Zašto moj govor ne razumijete? Zato što ne možete čuti moju riječ. Vi ste od oca đavola, i želje oca vašega

želite činiti. Onaj je bio ubojica od početka i ne stoji u istini, jer nema istine u njemu; kada govori laž, govori iz svojega vlastitog, jer je lažac i njegov otac. Ja, ali zato što govorim istinu, ne vjerujete mi. Tko od vas me obličava zbog grijeha? Ali ako istinu govorim, zašto mi vi ne vjerujete? Onaj koji je iz Boga čuje riječi Božje; zato vi ne čujete, jer niste iz Boga. Židovi su mu dakle odgovorili i rekli: Ne govorimo li mi dobro da si ti Samarijanac i da imaš demona? Odgovorio je Isus: Ja nemam demona, ali poštujem svog Oca, a vi me ne poštujete. Ja pak ne tražim slavu svoju; postoji onaj koji traži i sudi. Zaista, zaista, kažem vam, ako netko moju riječ čuva, smrt neće vidjeti dovijeka. Židovi su mu dakle rekli: Sada smo spoznali da imaš demona. Abraham je umro i proroci, a ti kažeš, ako netko moju riječ čuva, neće okusiti smrti zauvijek? Nisi li ti veći od oca našeg Abrahama, koji je umro? I proroci su umrli; kim se ti činiš? Odgovorio je Isus: ako ja slavim sebe, moja slava ništa je; moj je otac koji me slavi, za kojeg vi kažete da je vaš Bog, i niste ga poznali; ja pak ga znam. I ako kažem da ga ne znam, bit ću lažac kao vi; ali znam ga i čuvam njegovu riječ. Abraham, vaš otac, radovao se da vidi moj dan, i vidio ga je i radovao se. Rekli su dakle Židovi njemu: Još nemaš pedeset godina, a Abrahama si vidio? Rekao im je Isus: Uistinu, uistinu, kažem vam, prije nego što je Abraham postao, ja jesam. Podigli su dakle kamenje da bi ga bacili. Isus se sakrio i izašao je iz hrama prošavši kroz njihovu sredinu, i tako je prošao.

9

I prolazeći, vidio je čovjeka slijepog od rođenja. I njegovi učenici pitali su ga: Rabbi, tko je sagriješio, ovaj ili njegovi roditelji, da se rodi slijep? Isus je odgovorio: Niti je ovaj sagriješio niti njegovi roditelji, nego da se objave Božja djela u njemu. Moram raditi djela onoga koji me je poslao dok je dan, jer dolazi noć kada nitko ne može raditi. Kad god sam u svijetu, svjetlo sam svijeta. Ovo rekavši, pljunuo je na zemlju i napravio blato od pljuvačke, i namazao blato na oči slijepca i rekao mu: idi operi se u bazenu Siloam, što se tumači poslani. Otišao je dakle i oprao se, i došao je videći. Susjedi i oni koji su ga prije vidjeli da je bio slijep, govorili su: Nije li ovo onaj koji je sjedio i prosjačio? Drugi su govorili da je to on; drugi pak da je sličan njemu. Govorio je da sam ja. Govorili su dakle njemu: Kako su ti se otvorile oči? Odgovorio je onaj i rekao: Čovjek zvani Isus napravio je blato i namazao mi oči i rekao mi: Idi u bazen Siloam i operi se. Otišao sam, oprao se i progledao sam. Rekli su dakle njemu: Gdje je on? Kaže: ne znam. Vode ga k farizejima, nekad slijepog. Bio je subota kada je Isus napravio blato i otvorio njegove oči. Opet su ga dakle pitali i farizeji kako je progledao. A on im je rekao: Stavio je blato na moje oči, i oprao sam se, i vidim. Govorili su dakle neki od farizeja: Ovaj čovjek nije od Boga, jer ne drži subotu. Drugi su govorili: kako može čovjek grešnik takve znakove činiti? I bila je podjela među njima. Kažu slijepcu opet: ti što kažeš o njemu zato što je otvorio tvoje oči? A on je rekao da je prorok. Židovi dakle nisu vjerovali o njemu da je bio slijep i da je progledao, sve dok nisu pozvali roditelje onoga koji je progledao i pitali ih govoreći: je li ovo vaš sin, za kojeg vi kažete da je rođen slijep? Kako onda sada vidi? Odgovorili su pak njima

njegovi roditelji i rekli: Znamo da je ovaj naš sin i da je rođen slijep; kako pak sada vidi ne znamo, ili tko mu je otvorio oči mi ne znamo; on ima dob, pitajte njega, on će o sebi govoriti. Ovo su rekli njegovi roditelji zato što su se bojali Židova, jer su se Židovi već dogovorili da, ako ga tko prizna kao Krista, bude izbačen iz sinagoge. Zbog ovoga su njegovi roditelji rekli: Punoljetan je, pitajte njega. Pozvali su dakle po drugi put čovjeka koji je bio slijep i rekli su mu: Daj slavu Bogu, mi znamo da je ovaj čovjek grešnik. Odgovorio je dakle onaj i rekao: Je li grešnik, ne znam; jedno znam: da sam bio slijep, a sada vidim. Rekli su mu opet: Što ti je učinio? Kako ti je otvorio oči? Odgovorio im je: Rekao sam vam već, a niste čuli; zašto opet želite čuti? Zar i vi ne želite postati njegovi učenici? Ogrdiše ga i rekli: Ti si učenik onoga, a mi smo učenici Mojsijevi. Mi znamo da je Bog govorio Mojsiju, ali ne znamo odakle je ovaj. Čovjek je odgovorio i rekao im: U ovome je zaista čudesno, da vi ne znate odakle je, a otvorio je moje oči. Mi znamo da Bog ne čuje grešnike, ali ako je tko bogobojažljiv i čini njegovu volju, njega čuje. Od vijeka nije bilo čuto da je netko otvorio oči slijepog rođenog. Ako ovaj nije bio od Boga, nije mogao činiti ništa. Odgovorili su i rekli mu: Ti si cijeli rođen u grijesima, i ti nas učiš? I izbacili su ga van. Isus je čuo da su ga izbacili van, i našavši ga rekao mu je: Vjeruješ li ti u Sina Božjeg? Odgovorio je on i rekao: I tko je, Gospodine, da vjerujem u njega? Rekao mu je Isus: I vidio si ga, i onaj koji govori s tobom taj je. A on reče: Vjerujem, Gospodine i pokloni mu se. I reče Isus: Za sud sam ja u ovaj svijet došao, da oni koji ne vide progledaju, a oni koji vide postanu slijepi. I čuli su neki od farizeja ove stvari, oni koji su bili s njim, i rekli su mu: Zar

nismo i mi slijepi? Rekao im je Isus: Ako biste bili slijepi, ne biste imali grijeha, ali sada kažete da vidite, stoga vaš grijeh ostaje.

10

Uistinu, uistinu vam kažem, onaj koji ne ulazi kroz vrata u dvorište ovaca, nego se penje s nekog drugog mjesta, taj je lopov i razbojnik; a onaj koji ulazi kroz vrata pastir je ovaca. Ovome vratar otvara, i ovce slušaju njegov glas, i vlastite ovce zove po imenu i izvodi ih. I kad vlastite ovce izbaci, ide pred njima, i ovce ga slijede, jer znaju njegov glas; strancu pak neće slijediti, nego će pobjeći od njega, jer ne znaju glas stranaca. Ovu proverbu rekao im je Isus, ali oni nisu znali što je bilo ono što im je govorio. Rekao je dakle opet njima Isus: Uistinu, uistinu, kažem vama da ja jesam vrata ovaca. Svi koji su došli prije mene lopovi su i razbojnici, ali ovce ih nisu slušale. Ja sam vrata; ako tko uđe kroz mene, bit će spašen, ulazit će i izlazit će, i pašu će naći. Lopov dolazi samo da ukrade, ubije i uništi; ja sam došao da imaju život i da ga imaju u izobilju. Ja sam dobar pastir. Dobri pastir polaže svoju dušu za ovce; najamnik pak, koji nije pastir i čije ovce nisu vlastite, vidi vuka kako dolazi i napušta ovce i bježi; i vuk ih grabi i raspršuje ovce. Ali najamnik bježi jer je najamnik i nije mu stalo do ovaca. Ja sam dobar pastir, i poznajem svoje i poznat sam od svojih, kao što me poznaje Otac i ja poznajem Oca, i dušu svoju polažem za ovce. I druge ovce imam koje nisu iz ovog dvorišta, i njih također moram dovesti, i čut će moj glas, i postat će jedno stado, jedan pastir. Zbog ovoga

me Otac voli, jer ja polažem svoju dušu da je opet uzmem. Nitko je ne uzima od mene, nego ja je polažem sam od sebe. Vlast imam položiti je i vlast imam opet je uzeti. Ovu zapovijed primio sam od svoga Oca. Podjela je dakle opet nastala među Židovima zbog ovih riječi. Govorili su mnogi od njih: Demon ima i ludi je, zašto ga slušate? Drugi su govorili: Ove riječi nisu od opsjednutog čovjeka. Zar demon može otvarati oči slijepih? Dogodilo se pak posvećenje u Jeruzalemu, i zima je bila; i Isus je hodao u hramu u trijemu Salomonovu. Okružili su ga dakle Židovi i govorili su mu: dokle ćeš našu dušu uzimati? Ako si ti Krist, reci nam otvoreno. Odgovorio im je Isus: Rekao sam vam, i ne vjerujete; djela koja ja činim u ime oca moga, ova svjedoče o meni; ali vi ne vjerujete, jer niste od ovaca mojih, kao što sam vam rekao. Moje ovce čuju moj glas, i ja ih poznajem, i slijede me, i ja im dajem vječni život, i neće propasti zauvijek, i nitko ih neće oteti iz moje ruke. Moj Otac, koji mi je dao, veći je od svih, i nitko ne može oteti iz ruke moga Oca. Ja i otac jedno smo. Židovi su dakle opet nosili kamenje da bi ga kamenovali. Odgovorio im je Isus: Mnoga dobra djela pokazao sam vam od moga Oca; zbog kojeg od tih djela me kamenujete? Odgovorili su mu Židovi govoreći: Ne kamenujemo te zbog dobrog djela, već zbog bogohuljenja, i zato što ti, budući čovjek, činiš sebe Bogom. Odgovorio im je Isus: Nije li napisano u vašem zakonu: Ja rekoh, bogovi ste? Ako je one nazvao bogovima, prema kojima je riječ Boga došla, i ne može se razriješiti pismo, onoga koga je Otac posvetio i poslao u svijet, vi govorite da huliš, zato što sam rekao: sin Boga sam? Ako ne činim djela svoga Oca, ne vjerujte mi; ako li činim, čak ako mi ne vjerujete, djelima vjerujte, da

biste znali i vjerovali da je Otac u meni i ja u njemu. Tražili su ga dakle opet uhvatiti, ali im je izmakao iz ruke. I otišao je opet s one strane Jordana, na mjesto gdje je Ivan prije krstio, i ostao je tamo. I mnogi su došli k njemu i govorili: Ivan doista nije učinio nijedan znak, ali sve što je Ivan rekao o njemu bilo je istinito. I mnogi su ondje vjerovali u njega.

11

Bio je pak neki bolestan, Lazar iz Betanije, iz sela Marije i Marte, njezine sestre. Bila je pak Marija ona koja je pomazala Gospodina mašću i obrisala stopala njegova svojom kosom, čiji je brat Lazar bio bolestan. Sestre su dakle poslale k njemu poručivši: Gospodine, gle, onaj kojeg voliš boluje. Čuvši to, Isus reče: Ova slabost nije za smrt, već za slavu Boga, da bi Sin Božji bio proslavljen kroz nju. Volio je Isus Martu i njezinu sestru i Lazara. Kad je dakle čuo da je bolestan, tada je ostao na mjestu gdje je bio dva dana; zatim nakon toga kaže učenicima: idemo opet u Judeju. Učenici mu kažu: Rabi, Židovi su te upravo htjeli kamenovat, a ti opet ideš tamo? Isus je odgovorio: Zar nije dvanaest sati dana? Ako tko hoda danju, ne spotiče se, jer vidi svjetlo ovoga svijeta; ali ako tko hoda noću, spotiče se, jer svjetlo nije u njemu. Ovo je rekao, i nakon toga im kaže: Lazar, naš prijatelj, zaspao je, ali idem da ga probudim. Rekli su dakle njegovi učenici: Gospodine, ako je zaspao, bit će spašen. Bio je rekao Isus o njegovoj smrti, ali njima se činilo da govori o spavanju sna. Tada je dakle Isus njima rekao otvoreno: Lazar je

umro, i radujem se zbog vas da biste vjerovali, jer nisam bio tamo; ali idemo k njemu. Rekao je dakle Toma, zvani Blizanac, suučenicima: Idimo i mi da umremo s njim. Došavši dakle, Isus ga je našao kako već četiri dana leži u grobu. Betanija je bila blizu Jeruzalema, oko petnaest stadija daleko, i mnogi Židovi bili su došli k Marti i Mariji da ih utješe zbog njihovog brata. Marta je dakle, kada je čula da Isus dolazi, izašla u susret njemu, a Marija je sjedila u kući. Rekla je dakle Marta Isusu: Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi umro. Ali i sada znam da će ti Bog dati sve što god zamolis od Boga. Isus joj kaže: Tvoj brat će ustati. Marta mu kaže: Znam da će ustati u uskrsnuću posljednjega dana. Rekao joj je Isus: Ja sam uskrsnuće i život. Onaj koji vjeruje u mene, čak i ako umre, živjet će; i svaki onaj koji živi i vjeruje u mene neće nikako umrijeti zauvijek. Vjeruješ li ovo? Kaže mu: Da, Gospodine, ja sam povjerovala da si ti Krist, Sin Božji, onaj koji dolazi na svijet. I rekavši ove stvari, otišla je i potajno pozvala svoju sestru Mariju, rekavši: Učitelj je prisutan i zove te. Ona, čim je čula, brzo ustaje i dolazi k njemu. Isus još nije bio došao u selo, ali je bio na mjestu gdje ga je susrela Marta. Židovi koji su bili s njom u kući i tješili su je, vidjevši da je Marija brzo ustala i izišla, slijedili su je, govoreći da ide u grob da tamo plače. Marija je dakle, kada je došla gdje je bio Isus, vidjevši ga, pala mu pred stopala govoreći mu: Gospodine, da si bio ovdje, ne bi umro moj brat. Isus dakle, kao što je vidio nju kako plače i Židove koji su došli zajedno s njom kako plaču, duboko se uzbuđen u duhu i uznemiren samog sebe, i rekao: Gdje ste ga položili? Kažu mu: Gospodine, dođi i vidi. Isus je zaplakao. Govorili su dakle Židovi: Vidi kako ga je volio! Neki

pak od njih rekli su: Nije li mogao ovaj, koji je otvorio oči slijepog, učiniti da i ovaj ne umre? Isus dakle, opet duboko pokrenut u sebi, dolazi do groba. Bio je pak špilja, i kamen je ležao na njemu. Kaže Isus: Podignite kamen. Kaže mu sestra umrlog, Marta: Gospodine, već smrdi, jer je četvrti dan. Kaže joj Isus: Nisam li ti rekao da ćeš, ako povjeruješ, vidjeti slavu Božju? Podigli su dakle kamen gdje je ležao mrtvac. A Isus podiže oči gore i reče: Oče, zahvaljujem ti jer si me čuo. Ja sam znao da me uvijek slušaš, ali sam rekao zbog naroda koji stoji okolo, da povjeruju da si me ti poslao. I rekavši ove stvari, povikaše velikim glasom: Lazare, dođi van! I mrtvi je izašao vezan za noge i ruke trakama od platna, i lice njegovo bilo je omotano maramom. Kaže im Isus: Odvežite ga i pustite ga da ide. Mnogi od Židova koji su došli k Mariji i vidjeli što je učinio Isus, povjerovali su u njega. Neki od njih otišli su farizejima i rekli im što je učinio Isus. Skupili su dakle glavni svećenici i farizeji vijeće i govorili: Što činimo, jer ovaj čovjek čini mnoge znakove? Ako ga pustimo tako, svi će vjerovati u njega, i doći će Rimljani i oduzet će nam i mjesto i narod. Jedan od njih, Kajfa, koji je bio visoki svećenik te godine, rekao im je: vi ne znate ništa, niti razmatrate da nam je korisno da jedan čovjek umre za narod i da ne propane cijeli narod. Ovo nije rekao od sebe, nego budući da je bio visoki svećenik te godine, prorokovao je da je Isus trebao umrijeti za narod, i ne samo za narod, nego da i rasijanu djecu Božju skupi u jedno. Stoga su se od toga dana savjetovali kako bi ga ubili. Isus dakle više nije otvoreno hodao među Židovima, nego je otišao odatle u krajeve blizu pustinje, u grad zvani Efraim, i ondje je boravio sa svojim učenicima. Bio je pak

blizu Pasha Židova, i mnogi su otišli u Jeruzalem iz zemlje prije Pashe da očiste sebe. Tražili su dakle Isusa i govorili jedni s drugima stojeći u hramu: Što mislite, neće li doći na svetkovinu? Glavni su svećenici i farizeji bili dali zapovijed da, ako tko zna gdje je, prijavi, kako bi ga uhvatili.

12

Isus je dakle došao šest dana prije Pashe u Betaniju, gdje je bio Lazar, umrli, kojega je podigao od mrtvih. Napravili su mu dakle tamo večeru, i Marta je posluživala, a Lazar je bio jedan od onih koji su ležali s njim. Marija je dakle, uzevši funtu čiste skupe pomasti od narde, pomazala stopala Isusa i obrisala ih svojom kosom, a kuća se napunila mirisom pomasti. Kaže dakle jedan od njegovih učenika, Juda Šimunov Iskariotski, koji je namjeravao ga predati: Zašto ovo mirisavo ulje nije bilo prodano za tristo denara i dano siromasima? Rekao je to ne zato što mu je bilo stalo do siromašnih, nego zato što je bio lopov, i imao je blagajnu i odnosio je ono što je bilo stavljano u nju. Rekao je dakle Isus: Pusti je, za dan moga pokopa sačuvala je to. Siromašne jer uvijek imate sa sobom, ali mene ne imate uvijek. Velika gomila Židova doznala je dakle da je tamo, i došli su ne samo zbog Isusa, nego i da vide Lazara kojeg je podigao iz mrtvih. Planirali su pak glavni svećenici da ubiju i Lazara, jer su mnogi od Židova zbog njega odlazili i vjerovali u Isusa. Sljedećeg dana veliko mnoštvo koje je došlo na svetkovinu, čuvši da Isus dolazi u Jeruzalem, uzelo je palmove grane i izašlo u susret

njemu, i vikalo: Hosana, blagoslovljen onaj koji dolazi u ime Gospodina, kralj Izraela. I nađavši magarence, Isus je sjeo na njega, kao što je napisano: ne boj se, kćeri Siona; evo tvoj kralj dolazi sjedeći na ždrebe magarca. Ove stvari njegovi učenici nisu znali isprva, ali kada je Isus bio proslavljen, tada su se sjetili da su ove stvari bile o njemu napisane, i da su mu ove stvari učinili. Svjedočila je dakle gomila koja je bila s njim kada je pozvao Lazara iz groba i podigao ga iz mrtvih. Zbog ovoga mu je i gomila izašla u susret, jer su čuli da je on učinio taj znak. Farizeji su dakle rekli jedni drugima: Vidite da ne postižete ništa? Gle, svijet je otišao za njim. Bilo je nekih Grka među onima koji su odlazili gore da se poklone na svetkovini. Ovi su dakle pristupili Filipu, onom iz Betsaide u Galileji, i pitali su ga govoreći: Gospodaru, želimo vidjeti Isusa. Dolazi Filip i kaže Andreji, i opet Andreja i Filip kažu Isusu; a Isus im je odgovorio govoreći: Došao je sat da bude proslavljen Sin čovjeka. Zaista, zaista vam kažem, ako zrno pšenice ne padne u zemlju i ne umre, ostaje samo, ali ako umre, donosi mnogo ploda. Onaj koji voli svoju dušu izgubit će je, a onaj koji mrzi svoju dušu u ovome svijetu, čuvat će je za vječni život. Ako mi tko služi, neka me slijedi, i gdje sam ja, ondje će biti i moj sluga, i ako mi tko služi, počastit će ga Otac. Sada je duša moja uznemirena, i što da kažem? Oče, spasi me od ovog sata. Ali zato sam došao u ovaj sat. Oče, proslavi svoje ime. Došao je dakle glas s neba: I proslavio sam i opet ću proslaviti. Gomila koja je stajala i čula govorila je da je bio grom, drugi su govorili da mu je glasnik govorio. Isus je odgovorio i rekao: Ovaj glas nije došao zbog mene, već zbog vas. Sada je sud ovog svijeta, sada će vladar ovog

svijeta biti izbačen van; i ja, ako budem podignut od zemlje, sve ću privući k sebi. Ovo je pak govorio označavajući kakvom smrću je trebao umrijeti. Odgovorila mu je gomila: mi smo čuli iz zakona da Krist ostaje zauvijek, i kako ti kažeš da je potrebno da bude uzdignut sin čovjeka? Tko je taj Sin čovječji? Rekao im je dakle Isus: Još malo vremena svjetlo je s vama. Hodajte dok imate svjetlo, da vas tama ne obuzme, jer onaj koji hoda u tami ne zna kamo ide. Dok imate svjetlo, vjerujte u svjetlo, da postanete sinovi svjetla. Ove stvari govorio je Isus i, otišavši, sakrio se od njih. Ali iako je toliko mnogo znakova napravio pred njima, nisu vjerovali u njega, da se ispuni riječ proroka Izaije koju je rekao: Gospodine, tko je vjerovao našoj poruci? I kome je otkrivena ruka Gospodnja? Zbog ovoga nisu mogli vjerovati, jer je opet rekao Izaija: zaslijepio je njihove oči i otvrdnuo je njihovo srce, da ne vide očima i ne razumiju srcem i ne obrate se, i izliječit ću ih. Ovo je rekao Izaija kada je vidio njegovu slavu i govorio je o njemu. Ipak, međutim, i od vladara mnogi su vjerovali u njega, ali zbog farizeja nisu to priznali, da ne budu izbačeni iz sinagoge; jer su voljeli slavu ljudi više nego slavu Boga. Isus je pak povikao i rekao: onaj koji vjeruje u mene ne vjeruje u mene, nego u onoga koji me poslao, i onaj koji vidi mene vidi onoga koji me poslao. Ja sam kao svjetlo došao na svijet, tako da tko god vjeruje u mene ne ostane u tami. I ako tko čuje moje riječi i ne vjeruje, ja ga ne sudim, jer nisam došao da sudim svijetu, nego da spasim svijet. Onaj koji odbacuje mene i ne prima moje riječi, ima onoga koji ga sudi; riječ koju sam govorio, ona će ga suditi u posljednji dan; jer ja nisam govorio od sebe, nego Otac koji me poslao, on mi je dao zapovijed što da

kažem i što da govorim; i znam da je njegova zapovijed život vječni. Ono što dakle govorim, baš kao što mi je rekao Otac, tako govorim.

13

Prije svetkovine Pashe, znajući Isus da je došao njegov sat da bi otišao iz ovoga svijeta k Ocu, volivši svoje u svijetu, do kraja ih je volio. I tijekom večere, kad je đavao već bacio u srce Jude sina Šimuna Iskariotskog da ga preda, znajući Isus da mu je Otac sve dao u ruke, i da je od Boga izašao i da ide prema Bogu, ustaje od večere i odlaže odjeću, i uzevši ručnik opasao je sebe. Zatim baca vodu u umivaonik i počne prati stopala učenika i brisati ih ručnikom kojim je bio opasan. Dolazi dakle do Šimuna Petra, i onaj mu govori: Gospodine, ti meni pereš stopala? Odgovorio je Isus i rekao mu: Ono što ja činim, ti sada ne znaš, ali znat ćeš nakon ovoga. Kaže mu Petar: nećeš mi oprati stopala dovijeka. Isus mu je odgovorio: ako te ne operem, nemaš dio sa mnom. Kaže mu Šimun Petar: Gospodine, ne samo moja stopala, nego i ruke i glavu. Kaže mu Isus: Onaj koji je okupan nema potrebu prati ništa osim nogu, nego je cijeli čist; i vi ste čisti, ali ne svi. Znao je jer onoga koji ga predaje, zbog toga je rekao: Niste svi čisti. Kada je dakle oprao njihove noge i uzeo svoju odjeću, ponovno se naslonivši rekao im je: Znate li što sam vam učinio? Vi me zovete Učitelj i Gospodar i dobro govorite, jer jesam. Ako sam dakle ja oprao vaše noge, Gospodin i Učitelj, i vi ste dužni jedni drugima prati noge. Primjer sam jer dao vama, da kako

sam ja učinio vama, tako i vi činite; zaista, zaista vam kažem, nije rob veći od gospodara svoga, niti apostol veći od onoga koji ga je poslao. Ako znate ove stvari, blaženi ste ako ih činite. Ne govorim o svima vama; ja znam koje sam izabrao; ali da se pismo ispuni, onaj koji jede kruh sa mnom podigao je svoju petu protiv mene. Od sada vam govorim prije nego što se dogodi, tako da kada se dogodi, vjerujete da ja jesam. Zaista, zaista vam kažem: onaj koji prima nekoga koga pošaljem, mene prima, a onaj koji mene prima, prima onoga koji me je poslao. Ove stvari rekavši, Isus bi uznemiren duhom, i posvjedoči i reče: Uistinu, uistinu kažem vam da će me jedan od vas izdati. Učenici su dakle gledali jedan u drugog, ne znajući o kome govori. Bio je ležeći jedan od njegovih učenika u Isusovu krilu, kojeg je Isus volio; daje dakle znak njemu Šimun Petar da upita tko bi bio o kojem govori. Pao pak onaj na prsa Isusa, kaže mu: Gospodine, tko je? Isus odgovara: Onaj je kome ću ja dati zalogaj nakon što ga umočim. I umočivši zalogaj, daje ga Judi, sinu Šimuna Iskariotskoga. I nakon zalogaja tada je Sotona ušao u njega. Isus mu dakle kaže: Ono što činiš, učini brže. Ali ovo nitko od onih koji su ležali za stolom nije znao zašto mu je to rekao; neki su naime mislili, budući da je Juda imao blagajnu, da mu Isus kaže: kupi što nam treba za blagdan, ili da nešto da siromasima. Uzevši dakle zalogaj, onaj odmah izađe; a bila je noć. Kada je dakle izašao, kaže Isus: Sada je proslavljen Sin Čovječji, i Bog je proslavljen u njemu. Ako je Bog bio proslavljen u njemu, i Bog će ga proslaviti u sebi, i odmah će ga proslaviti. Djeco mala, još malo sam s vama. Tražit ćete me, i kao što sam rekao Židovima da gdje ja idem, vi ne možete doći, i vama kažem sada. Novu

zapovijed dajem vama da ljubite jedni druge, kao što sam vas ljubio, da i vi ljubite jedni druge. Po ovome će svi znati da ste moji učenici, ako imate ljubav jedni prema drugima. Kaže mu Šimun Petar: Gospodine, gdje ideš? Isus mu je odgovorio: Gdje ja idem, ne možeš me sada slijediti, ali kasnije ćeš me slijediti. Petar mu kaže: Gospodine, zašto te ne mogu slijediti upravo sada? Dušu moju za tebe stavit ću. Odgovorio mu je Isus: Dušu svoju za mene položit ćeš? Zaista, zaista ti kažem, neće pijetao zapjevati dok me ne porekneš triput.

14

Neka vaše srce ne bude uznemireno; vjerujete u Boga, vjerujte i u mene. U kući oca moga mnoga su stanovanja; ako ne, rekao bih vam; idem pripremiti mjesto za vas; i ako odem i pripremim vam mjesto, opet dolazim i uzet ću vas k sebi, da gdje sam ja, i vi budete. I znate kamo ja idem, i znate put. Kaže mu Toma: Gospodine, ne znamo kamo ideš, i kako možemo znati put? Kaže mu Isus: Ja sam put i istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu ako ne kroz mene. Da ste me znali, znali biste i moga oca. I od sada poznajete ga i vidjeli ste ga. Filip mu kaže: Gospodine, pokaži nam Oca i to nam je dovoljno. Isus mu kaže: Toliko vremena sam s vama, a nisi me upoznao, Filipe? Onaj koji je vidio mene, vidio je Oca; i kako ti kažeš, pokaži nam Oca? Ne vjeruješ da sam ja u Ocu i da je Otac u meni? Riječi koje ja govorim vama, od sebe samog ne govorim; ali Otac koji ostaje u meni, on sam čini djela. Vjerujte mi da sam ja u Ocu i Otac u meni, a ako ne, vjerujte mi

barem zbog samih tih djela. Zaista, zaista vam kažem, onaj koji vjeruje u mene, djela koja ja činim i on će činiti, i veća od ovih će činiti, jer ja idem k ocu mome, i što god zatražite u ime moje, to ću učiniti, da bi bio proslavljen otac u sinu. Ako išta zatražite u moje ime, ja ću to učiniti. Ako me volite, čuvajte moje zapovijedi, i ja ću pitati Oca i dat će vam drugog Zagovornika, da ostane s vama zauvijek, Duha istine, kojeg svijet ne može primiti, jer ga ne vidi niti ga poznaje; ali vi ga poznajete, jer ostaje kod vas i bit će u vama. Neću vas ostaviti kao siročad, dolazim k vama. Još malo i svijet me više neće vidjeti, ali vi me vidite, jer ja živim i vi ćete živjeti. U onaj dan znat ćete da sam ja u Ocu mom i vi u meni i ja u vama. Onaj koji ima moje zapovijedi i čuva ih, taj je onaj koji ljubi mene, a onaj koji ljubi mene bit će ljubljen od moga Oca, i ja ću ljubiti njega i pokazat ću mu sebe samoga. Kaže mu Juda, ne onaj Iskariot: Gospodine, što se dogodilo da se nama namjeravaš objaviti, a ne svijetu? Isus je odgovorio i rekao mu: Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ, i moj Otac ljubit će ga, i k njemu ćemo doći i učinit ćemo boravište kod njega. Onaj koji me ne ljubi ne čuva moje riječi, i riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me je poslao. Ove stvari sam vama govorio ostajući kod vas; a Zagovornik, Duh Sveti kojeg će poslati Otac u moje ime, on će vas naučiti sve i podsjetit će vas na sve što sam vam rekao. Mir ostavljam vama, mir svoj dajem vama; ne kao što svijet daje, ja dajem vama. Neka vaše srce ne bude uznemireno niti uplašeno. Čuli ste da sam vam rekao: idem i dolazim k vama; ako ste me voljeli, radovali biste se što sam rekao da idem k Ocu, jer Otac moj veći je od mene; i sada sam vam rekao prije nego što se dogodi, da kada se dogodi, vjerujete.

Neću više mnogo govoriti s vama; jer dolazi vladar svijeta, i u meni nema ništa; ali da svijet zna da volim Oca, i kao što mi je zapovjedio Otac, tako činim. Ustanite, idemo odavde.

15

Ja sam istinita vinova loza, i moj otac je vinogradar. Svaku granu u meni koja ne nosi plod, on je uzima, i svaku onu koja nosi plod, on je čisti, tako da nosi više ploda. Već ste čisti zbog riječi koju sam vam govorio. Ostanite u meni, i ja u vama. Baš kao što grančica ne može nositi rod sama od sebe ako ne ostane na lozi, tako ni vi ne možete ako ne ostanete u meni. Ja sam loza, vi ste grane. Onaj koji ostaje u meni i ja u njemu, taj nosi mnogo voća, jer bez mene ne možete činiti ništa. Ako netko ne ostane u meni, biva bačen van kao loza i osuši se, i skupljaju ih i bacaju u vatru, i gori. Ako ostanete u meni i moje riječi ostanu u vama, što god želite tražite i bit će vam. U ovome je proslavljen Otac moj, da mnogo ploda nosite i da postanete moji učenici. Kao što me Otac volio, tako sam i ja vas volio; ostanite u mojoj ljubavi. Ako čuvate moje zapovijedi, ostat ćete u mojoj ljubavi, kao što sam ja sačuvao zapovijedi moga oca i ostajem u njegovoj ljubavi. Ovo sam vam govorio da moja radost ostane u vama i da vaša radost bude potpuna. Ovo je moja zapovijed: da ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio vas. Veću ljubav od ove nitko nema, nego da tko svoju dušu položi za svoje prijatelje. Vi ste moji prijatelji ako činite sve što vam ja zapovijedam. Ne zovem vas više robovima, zato što rob ne zna što čini njegov gospodar, već sam

vas nazvao prijateljima, zato što sam vam učinio poznatim sve što sam čuo od svoga oca. Niste vi mene izabrali, nego sam ja izabrao vas i postavio sam vas da vi idete i plod nosite, i da vaš plod ostane, kako bi vam dao što god zatražite od Oca u moje ime. Ovo vam zapovijedam da ljubite jedni druge. Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene prije vas mrzio. Ako biste bili od svijeta, svijet bi volio svoje, ali zato što niste od svijeta, nego sam ja vas izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi. Sjećajte se riječi koju sam vam rekao: sluga nije veći od svoga gospodara. Ako su mene progonili, i vas će progoniti; ako su moju riječ čuvali, i vašu će čuvati. Ali sve ove stvari učinit će vama zbog imena mojega, jer ne znaju onoga koji me je poslao. Ako nisam došao i govorio njima, ne bi imali grijeha, ali sada nemaju izgovor za svoj grijeh. Onaj koji mrzi mene, mrzi i moga oca. Ako ne bih učinio među njima djela koja nitko drugi nije učinio, ne bi imali grijeha, ali sada su vidjeli i mrzili i mene i oca mojega. Ali da se ispuni riječ napisana u njihovu zakonu: Mrzili su me bez razloga. Kada pak dođe Zagovornik kojeg ja šaljem vama od Oca, Duh istine koji od Oca izlazi, on će svjedočiti o meni; i vi također svjedočite, jer ste od početka sa mnom.

16

Ove stvari sam vam govorio da ne budete uvrijeđeni. Učinit će vas izopćenicima, ali dolazi sat kada će svaki onaj koji vas ubije misliti da prinosi službu Bogu. I ove stvari će učiniti jer nisu upoznali Oca niti mene. Ali ove stvari sam vam govorio da kada

dođe sat, sjetite se njih da sam vam ja to rekao. Ali ove stvari vam od početka nisam rekao, jer sam bio s vama. Sada ali idem k onome koji me je poslao, i nitko od vas me ne pita gdje ideš, ali zato što sam vama ove stvari govorio, tuga je ispunila vaše srce. Ali ja vam govorim istinu: korisno je za vas da ja odem. Jer ako ja ne odem, zagovornik neće doći k vama; ali ako odem, poslat ću ga k vama; i došavši onaj će ukoriti svijet o grijehu i o pravednosti i o sudu. O grijehu, doista, zato što ne vjeruju u mene; o pravednosti, pak, zato što idem k ocu mom i više me ne vidite; o sudu, pak, zato što je vladar ovog svijeta osuđen. Još vam mnogo imam za reći, ali to sada ne možete podnijeti. Kada pak dođe onaj, Duh istine, vodit će vas u svu istinu, jer neće govoriti sam od sebe, nego će govoriti sve što čuje, i objavit će vam što dolazi. Onaj će me proslaviti, jer će uzeti od moga i objaviti vama. Sve što ima Otac moje je; zato sam rekao da će od moga uzeti i objaviti vama. Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me, jer ja idem k Ocu. Rekli su dakle njegovi učenici jedan drugome: Što je ovo što nam govori: Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me, i Jer ja idem k Ocu? Govorili su dakle: Što je to malo o čemu on govori? Ne znamo što govori. Znao je dakle Isus da su ga htjeli pitati, i rekao im je: O ovome razgovarate jedni s drugima zato što sam rekao: Malo i ne vidite me, i opet malo i vidjet ćete me? Uistinu, uistinu kažem vama da ćete plakati i naricati vi, a svijet će se radovati; vi ćete biti ožalošćeni, ali vaša tuga će postati radost; žena kada rađa, tugu ima, jer je došao njezin čas; kada pak rodi dijete, više se ne sjeća nevolje zbog radosti jer se rodio čovjek na svijet. I vi dakle sada imate tugu, ali opet ću vas vidjeti i vaše će se srce radovati, i

vašu radost nitko ne oduzima od vas. I u onaj dan mene nećete pitati ništa. Amen, amen, govorim vama da će vam Otac dati koliko god zatražite u moje ime. Do sada niste tražili ništa u moje ime; tražite i primit ćete, da vaša radost bude ispunjena. Ove stvari govorio sam vama u pričama, ali dolazi sat kada vam više neću govoriti u pričama, nego ću vam otvoreno objavljivati o Ocu. U onaj dan u moje ime tražit ćete; i ne govorim vama da ću ja moliti Oca za vas; jer sam Otac voli vas, zato što ste vi mene zavoljeli i povjerovali ste da sam ja od Boga izašao. Izašao sam od Oca i došao sam u svijet; opet ostavljam svijet i idem k Ocu. Njegovi učenici mu kažu: Gle, sada govoriš otvoreno i ne kažeš nikakvu prispodobu. Sada znamo da znaš sve i nemaš potrebu da te netko pita. U ovome vjerujemo da si od Boga izašao. Odgovorio im je Isus: Sada vjerujete? Evo dolazi sat, i sada je došao, da budete raštrkani svaki u svoje i mene samog ostavite; i nisam sam, jer Otac je sa mnom. Govorio sam vam ove stvari da u meni imate mir. U svijetu ćete imati nevolju; ali hrabrite se, ja sam pobijedio svijet.

17

Ove stvari govorio je Isus, i podigao je svoje oči u nebo i rekao: Oče, došao je sat; proslavi svoga sina, da i tvoj sin proslavi te, kao što si dao njemu vlast nad svakim tijelom, da sve što si dao njemu dat će njima vječni život. Ovo je vječni život, da poznaju tebe, jedinog istinitog Boga, i onoga kojeg si poslao, Isusa Krista. Ja sam te proslavio na zemlji, posao sam završio koji si mi dao

da učinim; i sada proslavi me ti, Oče, kod sebe slavom koju sam imao prije nego što je svijet bio kod tebe. Objavio sam tvoje ime ljudima koje si mi dao iz svijeta. Bili su tvoji i dao si mi ih, i čuvali su tvoju riječ. Sada su spoznali da je sve što si mi dao od tebe; da sam riječi koje si mi dao dao njima, i oni su ih primili, i uistinu su spoznali da sam od tebe izašao, i povjerovali su da si me ti poslao. Ja molim za njih; ne molim za svijet, već za one koje si mi dao, jer su tvoji, i sve moje je tvoje i tvoje je moje, i proslavljen sam u njima. I više nisam u svijetu, i ovi su u svijetu, i ja dolazim k tebi. Oče sveti, čuvaj ih u tvome imenu koje si mi dao, da budu jedno kao što smo mi. Kada sam bio s njima u svijetu, čuvao sam ih u tvoje ime; one koje si mi dao čuvao sam, i nitko od njih nije propao osim sina uništenja, da se pismo ispuni. Ali sada dolazim k tebi i ove stvari govorim u svijetu da imaju moju radost ispunjenu u sebi. Ja sam dao njima tvoju riječ, i svijet ih je mrzio, jer nisu iz svijeta, kao što ni ja nisam iz svijeta. Ne molim da ih uzmeš iz svijeta, već da ih sačuvaš od zla. Nisu iz svijeta, kao što ni ja nisam iz svijeta. Posveti ih u svojoj istini; tvoja riječ je istina. Kao što si me ti poslao u svijet, tako sam i ja poslao njih u svijet. I za njih ja posvećujem sebe, tako da i oni budu posvećeni u istini. Ne pitam samo o ovim stvarima, nego i o onima koji vjeruju u mene kroz njihovu riječ, da svi budu jedno, kao što si ti, Oče, u meni i ja u tebi, da i oni budu jedno u nama, da svijet vjeruje da si me ti poslao. I ja slavu koju si mi dao dao sam njima, da budu jedno kao što smo mi jedno, ja u njima i ti u meni, da budu usavršeni u jedno, i da svijet zna da si me ti poslao i da si volio njih kao što si volio mene. Oče, želim da oni koje si mi dao budu sa mnom gdje sam ja, da vide moju

slavu koju si mi dao, jer si me volio prije postanka svijeta. Oče pravedni, i svijet te nije upoznao, ali ja sam te upoznao, i ovi su upoznali da si ti me poslao; i učinio sam poznatim njima tvoje ime i učinit ću poznatim, da ljubav kojom si me volio u njima bude, i ja u njima.

18

Ove stvari rekavši, Isus je izašao sa svojim učenicima s one strane potoka Kedrona, gdje je bio vrt u koji je ušao on i njegovi učenici. Znao je i Juda, koji ga je izdavao, to mjesto, jer se Isus često tamo sastajao sa svojim učenicima. Juda je dakle, uzevši kohortu i pomoćnike od glavnih svećenika i farizeja, došao onamo s bakljama i svjetiljkama i oružjem. Isus dakle, znajući sve što dolazi na njega, izašao je i rekao im: Koga tražite? Odgovorili su mu: Isusa Nazarećanina. Kaže im Isus: Ja sam. Stajao je i Juda koji ga je predavao s njima. Kada im je dakle rekao da ja jesam, otišli su natrag i pali na tlo. Opet ih je dakle upitao: Koga tražite? A oni rekoše: Isusa Nazarećanina. Isus je odgovorio: Rekao sam vam da sam ja. Ako dakle mene tražite, pustite ove da odu; da bi se ispunila riječ koju je rekao: One koje si mi dao, nisam izgubio od njih nijednog. Šimun Petar dakle, imajući mač, izvukao ga je i udario roba velikog svećenika i odrezao mu desno uho; a ime roba bilo je Malko. Rekao je dakle Isus Petru: Baci mač u korice! Čašu koju mi je dao Otac, zar da je ne pijem? Kohorta dakle i vojni tribun i sluge Židova uhvatili su Isusa i vezali su ga, i odveli su ga prvo k Ani; bio je jer tast Kajfe,

koji je bio veliki svećenik te godine. Bio je a Kajfa onaj koji je savjetovao Židovima da je korisno da jedan čovjek propada za narod. Slijedio je pak Isusa Šimun Petar i drugi učenik. A taj učenik bio je poznat velikom svećeniku, i ušao je zajedno s Isusom u dvorište velikog svećenika; a Petar je stajao kod vrata vani. Izašao je dakle drugi učenik, koji je bio poznat velikom svećeniku, i rekao vratarki, i uveo Petra. Kaže dakle sluškinja vratarka Petru: Nisi li i ti jedan od učenika ovoga čovjeka? Kaže onaj: Nisam. Stajali su robovi i pomoćnici koji su naložili vatru od drvenog ugljena, jer je bilo hladno, i grijali su se, a s njima je bio Petar, stojeći i grijeći se. Veliki svećenik je dakle upitao Isusa o njegovim učenicima i o njegovu nauku. Isus mu je odgovorio: Ja sam otvoreno govorio svijetu, uvijek sam poučavao u skupštini i u hramu, gdje se Židovi uvijek sastaju, a u tajnosti nisam govorio ništa. Što me pitaš? Pitaj one koji su čuli što sam govorio njima; evo, ovi znaju što sam rekao ja. Kada je on to rekao, jedan od pomoćnika koji je stajao dao je udarac Isusu rekavši: Ovako odgovaraš velikom svećeniku? Isus mu odgovori: Ako sam loše govorio, posvjedoči o zlu; ako li dobro, zašto me udaraš? Ana ga je poslao svezanog Kajfi, velikom svećeniku. Šimun Petar je stajao i grijao se. Rekli su dakle njemu: Nisi li i ti jedan od njegovih učenika? Zanijekao je dakle onaj i rekao: Nisam. Kaže jedan od slugu glavnog svećenika, koji je bio rođak onoga kome je Petar odsijekao uho: Nisam li te ja vidio u vrtu s njim? Petar je dakle opet porekao, i odmah je pijetao zakukurikao. Vode dakle Isusa od Kajafe u pretorij. Bilo je pak jutro, i oni ne uđoše u pretorij, da se ne okaljaju, nego da jedu pashu. Izašao je dakle Pilat k njima i rekao: Koju optužbu

donosite protiv ovoga čovjeka? Odgovorili su i rekli mu: Da ovaj nije zločinac, ne bismo ti ga predali. Pilat im je dakle rekao: Uzmite ga vi i sudite ga prema vašem zakonu. Rekli su dakle njemu Židovi: Nama nije dozvoljeno ubiti nikoga, da se ispuni riječ Isusa koju je rekao naznačujući kakvom smrću je trebao umrijeti. Pilat je dakle opet ušao u pretorij i pozvao Isusa te mu rekao: Jesi li ti kralj Židova? Odgovorio mu je Isus: Od sebe ti ovo kažeš ili su ti drugi rekli o meni? Pilat je odgovorio: Nisam valjda ja Židov? Tvoj narod i glavni svećenici predali su te meni; što si učinio? Odgovorio je Isus: Kraljevstvo moje nije iz ovoga svijeta. Ako bi kraljevstvo moje bilo iz ovoga svijeta, sluge bi se moje borile da ne budem predan Židovima. Sada pak kraljevstvo moje nije odavde. Rekao mu je dakle Pilat: Dakle ti si kralj? Isus je odgovorio: Ti kažeš da sam ja kralj. Ja sam za ovo rođen i za ovo sam došao na svijet da svjedočim istini. Svatko tko je od istine sluša moj glas. Pilat mu kaže: Što je istina? I ovo rekavši, opet je izašao prema Židovima i kaže im: Ja ne nalazim nikakav uzrok u njemu. Ali je običaj vama da vam jednog pustim na Pashu. Želite li dakle da vam pustim kralja Židova? Vikali su dakle opet svi govoreći: Ne ovoga, nego Barabu! Barabas je bio razbojnik.

19

Tada je dakle Pilat uzeo Isusa i bičevao ga. I vojnici, isplevši krunu od trnja, stavili su je na njegovu glavu, i grimizni ogrtač bacili su oko njega i govorili: Zdravo, kralju Židova; i davali su mu udarce. Izašao je dakle Pilat opet van i reče im: Evo, vodim

vam ga van, da znate da u njemu ne nalazim nikakav razlog. Izašao je dakle Isus van noseći trnovitu krunu i grimizni plašt, i kaže im: evo čovjek. Kada su dakle glavni svećenici i sluge vidjeli njega, vikali su govoreći: Raspni ga, raspni ga! Pilat im kaže: Uzmite ga vi i raspnite; jer ja ne nalazim u njemu krivnju. Odgovorili su mu Židovi: Mi imamo zakon, i prema našem zakonu treba umrijeti, jer je sebe učinio Božjim sinom. Kada je dakle Pilat čuo ovu riječ, još više se bojao, i ušao je u pretorij opet i kaže Isusu: Odakle si ti? A Isus mu nije dao odgovor. Pilat mu dakle kaže: Meni ne govoriš? Ne znaš li da imam vlast razapeti te i da imam vlast osloboditi te? Odgovorio je Isus: Ne bi imao nikakav autoritet nada mnom da ti nije bio dan odozgo; zato onaj koji me predaje tebi ima veći grijeh. Od toga je Pilat tražio da ga pusti; ali Židovi su vikali govoreći: Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj Cezara. Svatko tko sebe čini kraljem govori protiv Cezara. Pilat dakle, čuvši ovu riječ, izveo je van Isusa i sjeo na sudačko mjesto na mjestu zvanom Popločano Kamenom, a na hebrejskom Gabata; bilo je pak pripremanje Pashe, a sat kao šesti; i kaže Židovima: evo vaš kralj. A oni su vikali: Makni ga, makni ga, razapni ga! Pilat im kaže: Vašeg kralja da razapnem? Odgovorili su glavni svećenici: Nemamo kralja osim Cara. Tada ga je dakle predao njima da bude razapet. Preuzeli su Isusa i odveli ga, i noseći svoj križ izašao je na mjesto zvano Lubanja, koje se hebrejski zove Golgota, gdje su ga razapeli, i s njim dvojicu drugih s jedne i s druge strane, a Isusa u sredinu. Napisao je i natpis Pilat i stavio ga na križ, a bilo je napisano: Isus Nazaretski, kralj Židova. Ovaj natpis dakle mnogi su pročitali od Židova, jer je blizu grada bilo mjesto gdje je razapet

Isus, i bilo je napisano hebrejski, grčki i rimski. Govorili su dakle Pilatu glavni svećenici Židova: Ne piši Kralj Židova, nego da je onaj rekao: Kralj sam Židova. Pilat je odgovorio: Što sam napisao, napisao sam. Vojnici su dakle, kada su razapeli Isusa na križ, uzeli njegovu odjeću i napravili četiri dijela, svakom vojniku po dio, i tuniku. Tunika je pak bila bez šavova, odozgo tkana u cijelosti. Rekli su dakle jedan drugome: nemojmo ga derati, nego bacimo ždrijeb za njega čiji će biti; da bi se ispunilo pismo koje kaže: podijelili su haljine moje među sobom, i na odjeću moju bacili su ždrijeb. Vojnici su dakle doista učinili ove stvari. Stajale su pak kod križa Isusova njegova majka i sestra njegove majke, Marija od Klope i Marija Magdalena. Jesus dakle, vidjevši majku i učenika koji je stajao kojeg je ljubio, kaže njegovoj majci: Ženo, evo sina tvoga. Zatim kaže učeniku: Evo tvoje majke. I od tog sata učenik ju je uzeo k sebi. Nakon ovoga, znajući da je sve već dovršeno, Isus kaže, da bi se dovršilo Pismo: Žedan sam. Posuda puna octa dakle je ležala, a oni su napunili spužvu octom i, stavivši je na izop, prinesli su je njegovim ustima. Kada je dakle Isus uzeo ocat, rekao je: Dovršeno je, i nagnuvši glavu, predao je duh. Židovi su dakle, da tijela ne ostanu na križu u subotu, budući da je bila priprava, jer je bio veliki dan one subote, zamolili Pilata da budu slomljene njihove noge i da budu odnesena. Došli su dakle vojnici i prvome slomili noge i drugome koji je bio razapet s njim; ali kad su došli do Isusa, kako su vidjeli da je već mrtav, nisu mu slomili noge, nego je jedan od vojnika kopljem probio njegovu stranu, i odmah je izašla krv i voda. I onaj koji je vidio svjedočio je, i istinito je njegovo svjedočanstvo, i onaj zna da istinu govori,

tako da i vi vjerujete. Jer se dogodilo ovo, da se pismo ispuni: kost njegova neće biti slomljena. I opet drugo pismo kaže: gledat će onoga koga su proboli. Nakon ovih stvari upitao je Pilata Josip iz Arimateje, koji je bio učenik Isusa, ali skriven zbog straha od Židova, da bi mogao odnijeti tijelo Isusa; i Pilat je dopustio. Došao je dakle i uzeo tijelo Isusovo. Došao je i Nikodim, onaj koji je prvi put došao Isusu noću, noseći mješavinu smirne i aloje, oko stotinu litara. Uzeli su dakle tijelo Isusa i zavili ga u platna s mirisima, kao što je običaj Židova pokapati. Bio je pak na mjestu gdje je bio razapet vrt, i u vrtu grob nov, u kojem još nitko nije bio položen; ondje dakle, zbog pripreme Židova, jer blizu je bio grob, položiše Isusa.

20

Ali prvog dana u tjednu Marija Magdalena dolazi rano ujutro, dok je još bila tama, na grob i vidi kamen uklonjen s groba. Trči dakle i dolazi k Šimunu Petru i k drugom učeniku kojeg je Isus volio, i kaže im: Uzeli su Gospodina iz groba i ne znamo gdje su ga stavili. Izašao je dakle Petar i drugi učenik i dolazili su grobu. Trčala su dvojica zajedno; i drugi učenik pretrčao je brže od Petra i došao je prvi do groba, i sagnuvši se vidi kako leže platneni povoji, ali ipak nije ušao. Dolazi dakle Šimun Petar prateći ga, i ušao je u grob i vidi lanena platna kako leže, i maramu koja je bila na njegovoj glavi, koja nije ležala s lanenim platnima, nego odvojeno zamotana na jednom mjestu. Tada je dakle ušao i drugi učenik koji je došao prvi do groba, i vidio je i

povjerovao; jer još nisu znali iz pisma da je potrebno da on ustane od mrtvih. Učenici su dakle opet otišli kućama. Marija je stajala vani kod groba i plakala. Kako je dakle plakala, sagnula se u grob i vidje dva anđela u bijelom kako sjede, jednog kod glave i jednog kod nogu, gdje je ležalo tijelo Isusovo. I oni joj kažu: Ženo, zašto plačeš? Kaže im: Uzeli su moga Gospodina i ne znam gdje su ga stavili. I rekavši ove stvari, okrenula se natrag i vidi Isusa kako stoji, ali nije znala da je to Isus. Kaže joj Isus: Ženo, što plačeš? Koga tražiš? Ona, misleći da je vrtlar, govori mu: Gospodine, ako si ti odnio njega, reci mi gdje si ga stavio, i ja ću ga podići. Kaže joj Isus: Marija. Okrenuvši se, ona mu reče: Rabuni - što znači Učitelju. Kaže joj Isus: Ne dodiruj me, jer još nisam uzašao k Ocu svojemu. Idi pak k mojoj braći i reci im: Uzlazim k Ocu svojemu i Ocu vašemu, i Bogu svojemu i Bogu vašemu. Dolazi Marija Magdalena javljajući učenicima da je vidjela Gospodina i da joj je ovo rekao. Budući da je bila navečer onoga dana, prvoga u tjednu, i vrata su bila zatvorena gdje su učenici bili skupljeni zbog straha od Židova, došao je Isus i stao u sredinu, i kaže im: Mir vama. I rekavši ovo, pokazao im je ruke i svoj bok. Učenici su se dakle radovali kad su vidjeli Gospodina. Rekao im je dakle Isus opet: Mir vama. Kao što me je poslao Otac, i ja šaljem vas. I to rekavši, udahnuo je i kaže njima: primite Duha Svetoga; ako nekima oprostite grijehe, oprošteni su njima; ako nekima zadržite, zadržani su. Toma, jedan od dvanaest, zvani Didim, nije bio s njima kada je došao Isus. Drugi učenici su mu dakle govorili: Vidjeli smo Gospodina. A on im reče: ako ne vidim u njegovim rukama oblik čavala, i ne stavim svoj prst u oblik čavala, i ne stavim svoju ruku u njegov bok,

neću vjerovati. I nakon osam dana opet su njegovi učenici bili unutra i Toma s njima. Dolazi Isus dok su vrata bila zatvorena, i stao je u sredinu i rekao: Mir vama. Tada kaže Tomi: Donesi svoj prst ovamo i vidi moje ruke, i donesi svoju ruku i stavi je u moj bok, i ne budi nevjeran, nego vjeran. I odgovorio je Toma i rekao mu: Gospodin moj i Bog moj. Isus mu kaže: Zato što si me vidio, povjerovao si. Blaženi oni koji nisu vidjeli, a povjerovali su. Mnogo je doista i drugih znakova učinio Isus pred svojim učenicima, koji nisu napisani u ovoj knjizi; ali ove stvari su napisane da biste vjerovali da je Isus Krist, Sin Božji, i da vjerujući imate život u njegovu imenu.

21

Nakon ovih događaja Isus se ponovno objavio učenicima na Tiberijadskom moru, a objavio se ovako. Bili su zajedno Šimun Petar i Toma zvani Didim, i Natanael iz Kane Galilejske, i sinovi Zebedejevi, i dvojica drugih njegovih učenika. Šimun Petar im kaže: Idem loviti ribu. Kažu mu: Dolazimo i mi s tobom. Izašli su i odmah ušli u brod, i te noći nisu ništa uhvatili. Kada je jutro već nastalo, Isus je stao na obali, ali učenici nisu znali da je to Isus. Isus im dakle kaže: Djeco, imate li nešto hrane? Odgovorili su mu: Ne. A on im reče: Bacite mrežu na desnu stranu broda i naći ćete. Bacili su dakle, i više nisu bili u stanju to povući zbog množine riba. Dakle, kaže onaj učenik kojeg je volio Isus Petru: To je Gospodin. Šimun Petar, dakle, čuvši da je to Gospodin, opasao se gornjom odjećom, jer je bio go, i bacio se u more. A

drugi učenici došli su malim brodom, jer nisu bili daleko od zemlje, nego oko dvjesto lakata, vukući mrežu s ribama. Kada su dakle izašli na zemlju, vide vatru od drvenog ugljena koja leži i ribu postavljenu na nju i kruh. Kaže im Isus: Donesite od riba koje ste upravo ulovili. Otišao je gore Šimun Petar i povukao mrežu na zemlju, punu velikih riba, stotinu pedeset tri, i premda ih je bilo toliko mnogo, mreža nije bila podrana. Kaže im Isus: Dođite doručkujte. Nitko od učenika se nije usudio pitati ga Tko si ti?, znajući da je to Gospodin. Dolazi dakle Isus i uzima kruh te ga daje njima, i ribu također. Ovo se već treći put pokazao Isus svojim učenicima pošto je ustao iz mrtvih. Kada su dakle doručkovali, kaže Šimunu Petru Isus: Šimune, sine Jonin, voliš li me više od ovih? Kaže mu: Da, Gospodine, ti znaš da te volim. Kaže mu: Hrani moje jaganjce. Kaže mu opet, drugi put: Šimune, sine Jonin, voliš li me? Kaže mu: Da, Gospodine, ti znaš da te volim. Kaže mu: Pasi ovce moje. Kaže mu treći put: Šimune Jonin, voliš li me? Petar je bio ožalošćen zato što mu je rekao treći put: Voliš li me?, i rekao mu je: Gospodine, ti sve znaš, ti znaš da te volim. Kaže mu Isus: Hrani ovce moje. Uistinu, uistinu ti kažem, kada si bio mlađi, opasivao si se sam i hodio si kamo si htio, ali kada ostariš, ispružit ćeš ruke svoje, i drugi će te opasati i odvesti kamo ne želiš. Ovo je rekao označavajući kakvom smrću će proslaviti Boga. I rekavši ovo, kaže mu: Slijedi me. Okrenuvši se, Petar vidi učenika kojeg je Isus volio kako ga slijedi, onoga koji je za večerom legao na njegova prsa i rekao: Gospodine, tko je onaj koji te izdaje? Vidjevši ovoga, Petar kaže Isusu: Gospodine, a što s ovim? Isus mu kaže: Ako želim da on ostane dok ja dođem, što je tebi do toga? Ti slijedi me. Izašla je

dakle ta riječ među braću da onaj učenik ne umire, a Isus mu nije rekao da ne umire, nego: Ako hoću da on ostane dok ja dođem, što je tebi do toga? Ovo je učenik koji svjedoči o ovome i koji je napisao ovo, i znamo da je istinito njegovo svjedočanstvo. Ima i mnoge druge stvari koje je učinio Isus, koje ako se pišu jedna po jedna, mislim da ni sam svijet ne bi mogao sadržavati knjige koje bi se pisale. Amen.

Ivanova poslanica

1

Ono što je bilo od početka, što smo čuli, što smo vidjeli svojim očima, što smo promatrali i što su naše ruke dodirnule, o Riječi života; i život je bio objavljen, i vidjeli smo i svjedočimo i objavljujemo vama vječni život, koji je bio kod Oca i bio je objavljen nama; što smo vidjeli i čuli, objavljujemo vama, da i vi zajedništvo imate s nama; a naše zajedništvo je s Ocem i sa Sinom njegovim Isusom Kristom. I ove stvari pišemo vama da naša radost bude ispunjena. I ovo je poruka koju smo čuli od njega i objavljujemo vama, da je Bog svjetlo i da u njemu nema nikakve tame. Ako kažemo da imamo zajedništvo s njim i hodamo u tami, lažemo i ne činimo istinu; ako li hodamo u svjetlu, kao što je on u svjetlu, imamo zajedništvo jedni s drugima, i krv Isusa Krista, sina njegova, čisti nas od svakoga grijeha. Ako kažemo da nemamo grijeha, varamo sami sebe i istina nije u nama. Ako priznamo naše grijehe, vjeran je i pravedan, tako da nam oprosti grijehe i očisti nas od sve nepravde. Ako kažemo da nismo sagriješili, činimo ga lažovcem,

i njegova riječ nije u nama.

2

Djeco moja mala, ove stvari pišem vama da ne sagriješite; i ako tko sagriješi, zagovornika imamo kod Oca, Isusa Krista pravednog; i on je pomirenje za grijehe naše, ne samo za naše, nego i za cijeli svijet. I po ovome znamo da smo ga upoznali, ako čuvamo njegove zapovijedi. Onaj koji govori Poznajem ga, a ne drži njegove zapovijedi, lažac je, i u njemu nema istine; tko god drži njegovu riječ, uistinu je u njemu ljubav Boga usavršena. U ovome znamo da smo u njemu. Onaj koji govori da ostaje u njemu dužan je hodati kao što je onaj hodao. Braćo, ne pišem vama novu zapovijed, već staru zapovijed koju ste imali od početka; stara zapovijed jest riječ koju ste čuli od početka. Opet vam pišem novu zapovijed, što je istinito u njemu i u vama, jer tama prolazi i istinito svjetlo već sja. Onaj koji govori da je u svjetlu, a mrzi svoga brata, u tami je do sada. Onaj koji voli svog brata ostaje u svjetlu, i nema kamena spoticanja u njemu; a onaj koji mrzi svog brata je u tami i hoda u tami, i ne zna kamo ide, jer tama je zaslijepila njegove oči. Pišem vama, djeco mala, jer su vam oprošteni grijesi zbog njegova imena. Pišem vama, očevi, jer ste upoznali onoga od početka. Pišem vama, mladići, jer ste pobijedili Zloga. Pisao sam vam, djeca, jer ste upoznali Oca. Pisao sam vama, očevi, jer ste upoznali onoga od početka. Pisao sam vama, mladi ljudi, zato što ste jaki i riječ Božja ostaje u vama i pobijedili ste zloga. Ne ljubite svijet niti stvari u svijetu.

Ako netko voli svijet, nije ljubav Oca u njemu; jer sve u svijetu, želja tijela i želja očiju i oholost života, nije od Oca, nego je od svijeta. I svijet prolazi i želja njegova, a onaj koji čini volju Božju ostaje zauvijek. Djeco, posljednji je sat, i kao što ste čuli da antikrist dolazi, tako je i sada mnogo antikrista postalo; odatle znamo da je posljednji sat. Iz naših redova izišli su, ali nisu bili iz naših redova, jer ako su bili iz naših redova, ostali bi s nama, ali da bi se objavilo da nisu svi iz naših redova. I vi imate pomazanje od Svetoga i znate sve. Nisam vam pisao zato što ne znate istinu, nego zato što je znate, i zato što nijedna laž ne dolazi iz istine. Tko je lažac ako ne onaj koji poriče da Isus jest Krist? Ovo je antikrist, onaj koji poriče Oca i Sina. Tko god poriče Sina, nema ni Oca. Vi dakle, ono što ste čuli od početka, neka ostane u vama. Ako u vama ostane ono što ste čuli od početka, i vi ćete ostati u Sinu i u Ocu. I ovo je obećanje koje nam je on obećao - vječni život. Ove stvari napisao sam vama o onima koji vas varaju. I vi, pomazanje koje ste primili od njega ostaje u vama, i nemate potrebu da vas tko uči, ali kao što to isto pomazanje uči vas o svemu, i istinito je i nije laž, i kao što vas naučilo, ostat ćete u njemu. I sada, djeco mala, ostanite u njemu, tako da kada se pojavi, imamo smjelost i ne postidimo se pred njim u njegovu dolasku. Ako znate da je pravedan, znajte da je svatko tko čini pravdu rođen od njega.

3

Vidite kakvu ljubav nam je dao Otac da se nazovemo djeca

Božja. Zbog ovoga svijet ne poznaje vas, jer ga nije poznavao. Voljeni, sada smo djeca Božja, i još nije otkriveno što ćemo biti, ali znamo da ako bude otkriven, bit ćemo slični njemu, jer ćemo ga vidjeti kakav jest. I svatko tko ima ovu nadu u njega čisti sebe, kao što je onaj čist. Svaki onaj koji čini grijeh čini i bezakonje, i grijeh jest bezakonje. I znate da se onaj objavio da uzme naše grijehe, i grijeha u njemu nema. Svatko tko ostaje u njemu ne griješi, svatko tko griješi nije ga vidio niti ga je spoznao. Mala djeco, nitko neka vas ne vara; onaj koji čini pravednost pravedan je, baš kao što je onaj pravedan; onaj koji čini grijeh od đavla je, jer đavao griješi od početka. Za ovo je objavljen Sin Božji, da uništi djela đavola. Tko je rođen od Boga ne čini grijeh, jer njegovo sjeme ostaje u njemu i ne može griješiti, jer je rođen od Boga. U ovome su vidljiva djeca Božja i djeca đavolja. Svatko tko ne čini pravednost nije od Boga, i tko ne ljubi svoga brata. Jer ovo je poruka koju ste čuli od početka, da volimo jedni druge, ne kao Kajin koji je bio od zloga i zaklao je brata svoga; i zbog čega ga je zaklao? Jer njegova djela bijahu zla, a djela njegova brata pravedna. Ne čudite se, braća moja, ako vas mrzi svijet. Mi znamo da smo prešli iz smrti u život, jer volimo braću. Onaj koji ne ljubi brata ostaje u smrti. Svatko tko mrzi svoga brata ubojica je, i znate da nijedan ubojica nema vječni život koji prebiva u njemu. U ovome smo upoznali ljubav, jer je onaj za nas svoju dušu položio, i mi dugujemo za braću duše polagati. Tko god ima život ovoga svijeta i promatra svoga brata kako ima potrebu, pa zatvori svoje utrobe pred njim, kako ljubav Božja ostaje u njemu? Djeco moja, ne ljubimo riječju niti jezikom, nego djelom i istinom. I po ovom znamo da smo od istine, i pred njim ćemo

uvjeriti naša srca, jer ako nas osuđuje srce, Bog je veći od našeg srca i zna sve. Ljubljeni, ako nas naše srce ne osuđuje, imamo slobodu govora prema Bogu, i što god tražimo primamo od njega, jer čuvamo njegove zapovijedi i činimo ugodne stvari pred njim. I ovo je njegova zapovijed: da vjerujemo u ime njegova sina Isusa Krista i da ljubimo jedni druge, kao što je dao zapovijed. I onaj koji drži njegove zapovijedi ostaje u njemu, i on u njemu. I po ovome znamo da ostaje u nama, od Duha kojega nam je dao.

4

Voljeni, ne vjerujte svakom duhu, nego ispitujte duhove jesu li od Boga, jer su mnogi lažni proroci izišli u svijet. Po ovome poznajete Duha Božjeg: svaki duh koji priznaje da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga je; i svaki duh koji ne priznaje da je Isus Krist došao u tijelu, od Boga nije; i ovo je duh antikrista za koji ste čuli da dolazi, i sada je već u svijetu. Vi ste od Boga, djeco mala, i pobijedili ste ih, jer veći je onaj u vama nego onaj u svijetu. Oni su iz svijeta, zbog toga govore iz svijeta i svijet ih čuje. Mi smo od Boga; onaj koji poznaje Boga sluša nas. Tko nije od Boga, ne sluša nas. Iz ovoga poznajemo duha istine i duha zablude. Voljeni, ljubimo jedni druge, jer ljubav je iz Boga, i svatko tko ljubi iz Boga je rođen i poznaje Boga. Onaj koji ne ljubi nije upoznao Boga, jer Bog je ljubav. U ovome se objavila ljubav Boga prema nama, jer je Bog poslao svoga jedinorođenog Sina u svijet da živimo po njemu. U ovome je ljubav, ne da smo

mi voljeli Boga, već da je on volio nas i poslao sina svoga kao pomirenje za naše grijehe. Ljubljeni, ako nas je Bog tako volio, i mi smo dužni voljeti jedni druge. Boga nitko nikada nije vidio; ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama i njegova ljubav je usavršena u nama. Po ovome znamo da ostajemo u njemu i on u nama, jer nam je dao od svoga Duha. I mi smo vidjeli i svjedočimo da je Otac poslao Sina kao Spasitelja svijeta. Tko prizna da je Isus Sin Božji, Bog ostaje u njemu i on u Bogu. I mi smo spoznali i povjerovali u ljubav koju Bog ima prema nama. Bog je ljubav, i onaj koji ostaje u ljubavi ostaje u Bogu i Bog u njemu. U ovome je ljubav s nama usavršena, da imamo smjelost na dan suda, jer kao što je onaj, tako smo i mi u ovome svijetu. Straha nema u ljubavi, već savršena ljubav izbacuje strah, jer strah nosi kaznu, a onaj koji se boji nije usavršen u ljubavi. Mi ga ljubimo, zato što nas je on prvi ljubio. Ako netko kaže da voli Boga, a mrzi svoga brata, lažac je, jer onaj koji ne voli brata kojeg je vidio, kako može voljeti Boga kojeg nije vidio? I ovu zapovijed imamo od njega: da onaj koji ljubi Boga ljubi i brata svoga.

5

Svaki onaj koji vjeruje da je Isus Krist, rođen je iz Boga, i svaki onaj koji ljubi onoga koji je rodio, ljubi i onoga koji je rođen iz njega. Po ovome znamo da ljubimo djecu Božju, kada ljubimo Boga i držimo njegove zapovijedi. Ovo je jer ljubav Boga, da čuvamo njegove zapovijedi; i njegove zapovijedi nisu teške, jer

sve što je rođeno od Boga pobjeđuje svijet; i ovo je pobjeda koja je pobijedila svijet, naša vjera. Tko je onaj koji pobjeđuje svijet ako ne onaj koji vjeruje da je Isus sin Božji? Ovo je onaj koji je došao kroz vodu i krv, Isus Krist, ne samo u vodi, nego u vodi i krvi, i Duh je onaj koji svjedoči, jer je Duh istina. Jer tri su oni koji svjedoče u nebu: Otac, Riječ i Sveti Duh, i ova tri jedno su; i tri su oni koji svjedoče na zemlji: Duh i voda i krv, i ta tri u jedno su. Ako primamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo Boga je veće, jer ovo je svjedočanstvo Boga koje je svjedočio o svome Sinu. Onaj koji vjeruje u Sina Božjega ima svjedočanstvo u sebi, onaj koji ne vjeruje Bogu učinio ga je lažovom, jer nije vjerovao u svjedočanstvo koje je Bog posvjedočio o svome Sinu. I ovo je svjedočanstvo da je Bog dao nama vječni život, i ovaj život je u njegovu Sinu. Onaj koji ima Sina ima život; onaj koji nema Sina Božjega nema život. Ovo sam napisao vama koji vjerujete u ime Sina Božjega, da biste znali da imate vječni život i da biste vjerovali u ime Sina Božjega. I ovo je pouzdanje koje imamo prema njemu: da ako išta tražimo prema njegovoj volji, on nas sluša. I ako znamo da čuje naše molbe, znamo da imamo ono što smo tražili od njega. Ako netko vidi svog brata kako griješi grijeh koji nije prema smrti, tražit će i dat će mu život, onima koji griješe ne prema smrti. Postoji grijeh prema smrti; ne govorim o onom da bi molio. Sva nepravda je grijeh, i postoji grijeh koji ne vodi k smrti. Znamo da nitko tko je rođen od Boga ne griješi, nego onaj koji je rođen od Boga čuva sebe, i zli se ga ne dotiče. Znamo da smo od Boga, i cijeli svijet leži u zlu. Znamo da je Sin Božji došao i dao nam um da poznamo Istinskog, i jesmo u Istinskom, u njegovu Sinu Isusu Kristu. Ovaj je pravi Bog i vječan

život. Djeco, čuvajte se idola, amen.

Postanak

1

U početku je Bog stvorio nebo i zemlju. A zemlja bijaše nevidljiva i neuređena, i tama bijaše nad ponorom, i Duh Božji lebdio je nad vodom. I reče Bog: Neka bude svjetlo! I bi svjetlo. I Bog vidje svjetlo da je dobro, i Bog razdvoji svjetlo od tame. I Bog je nazvao svjetlo danom, a tamu je nazvao noću. I nastala je večer i nastalo je jutro, dan jedan. I reče Bog: Neka bude svod usred vode i neka razdvaja vodu od vode. I bi tako. I Bog stvori svod i razdvoji Bog vodu koja bijaše ispod svoda od vode koja bijaše iznad svoda. I nazvao je Bog svod nebom, i vidio je Bog da je dobro, i bila je večer i bilo je jutro, dan drugi. I reče Bog: Neka se skupi voda pod nebom u jedno skupljanje, i neka se pojavi suho. I postalo je tako, i skupila se voda pod nebom u njihova skupljanja, i pojavilo se suho. I Bog nazvao je suho zemljom, a skupove voda nazvao je morima, i Bog vidje da je dobro. I reče Bog: Neka zemlja izbije biljku trave koja sije sjeme prema vrsti i prema sličnosti, i plodno drvo koje čini plod, čije sjeme je u njemu prema vrsti na zemlji. I postalo je tako. I zemlja je iznijela

biljku trave koja sije sjeme prema svojoj vrsti i sličnosti, i plodonosno drvo koje rađa plod sa sjemenom u sebi prema svojoj vrsti na zemlji, i Bog je vidio da je dobro. I bi večer i bi jutro, dan treći. I reče Bog: Neka postanu svjetla na svodu nebeskom da svijetle nad zemljom, da razdvajaju dan od noći, i neka budu za znakove i za vremena, i za dane i za godine. I neka budu svjetla u svodu neba, tako da svijetle na zemlju, i postalo je tako. I učinio je Bog dva velika svjetla: veliko svjetlo za vladavinu dana i manje svjetlo za vladavinu noći, te zvijezde. I stavio ih je Bog u svod neba, tako da svijetle na zemlji, i vladaju danom i noći, i razdvajaju između svjetla i između tame; i vidio je Bog da je dobro. I bi večer i bi jutro, dan četvrti. I reče Bog: Neka vode iznesu gmizavce živih duša i ptice koje lete po zemlji prema svodu neba. I bi tako. I stvorio je Bog velika morska stvorenja i svaku dušu životinja gmizavaca koje su izvele vode prema njihovim vrstama, i svaku krilatu pticu prema vrsti, i vidio je Bog da je dobro. I Bog ih je blagoslovio govoreći: Rastite i množite se, i ispunite vode u morima, a ptice neka se množe na zemlji. I navečer postade i jutro postade, dan peti. I reče Bog: Neka zemlja iznese živu dušu prema vrsti: četveronošce, gmizavce i zvijeri zemaljske prema vrsti. I postade tako. I napravi Bog divlje životinje zemlje prema vrsti, i stoku prema njihovoj vrsti, i sve gmizavce zemlje prema vrsti, i vidje Bog da je dobro. I reče Bog: Načinimo čovjeka prema našoj slici i prema našoj sličnosti, i neka vladaju ribama mora i pticama neba i stoci i svoj zemlji i svim gmizavcima koji gmižu po zemlji. I stvorio je Bog čovjeka prema slici Božjoj; stvorio ga je muško i žensko, stvorio ih je. I Bog ih blagoslovi govoreći: Rastite i množite se,

napunite zemlju i podložite je, vladajte ribama mora, pticama neba, svoj stoci, svoj zemlji i svim gmizavcima koji gmižu po zemlji. I reče Bog: Evo, dao sam vama svu travu koja nosi sjeme i sije sjeme, koja je povrh sve zemlje; i svako drvo koje ima u sebi plod sjemena koje nosi sjeme, bit će vama za hranu, i svim zvijerima zemlje, i svim pticama neba, i svakom gmizavcu koji puže po zemlji, koji ima u sebi dušu života, i svu zelenu travu za hranu. I postade tako. I Bog je vidio sve što je napravio, i evo, bilo je vrlo dobro, i bila je večer, i bilo je jutro, dan šesti.

2

I nebo i zemlja bili su dovršeni, i sav njihov svijet. I Bog je završio šestoga dana svoja djela koja je učinio, i počinuo je sedmoga dana od svih svojih djela koja je učinio. I blagoslovio je Bog sedmi dan i posvetio ga, jer je u njemu počinuo od svih svojih djela koja je Bog započeo činiti. Ovo je knjiga postanka neba i zemlje, kada je postalo, koji dan je napravio Gospodin Bog nebo i zemlju, i svako zeleno polja prije nego što je postalo na zemlji, i svu travu polja prije nego što je niklo; jer Bog nije pustio kišu na zemlju, i čovjeka nije bilo da je obrađuje. Izvor je izvirao iz zemlje i natapao cijelu površinu zemlje. I oblikovao je Bog čovjeka od praha zemlje i udahnuo mu u lice dah života, i postao je čovjek živa duša. I Bog zasadi raj u Edemu na istoku i ondje postavi čovjeka kojega je oblikovao. I uzrastio je Bog još iz zemlje svako drvo lijepo na pogled i dobro za hranu, i drvo života usred raja, i drvo spoznaje dobra i zla. Rijeka pak izlazi iz

Edena da natapa raj, a odatle se dijeli na četiri rukavca. Ime jednog je Pishon, ovaj koji okružuje svu zemlju Havilah, tamo gdje je zlato. Zlato te zemlje je dobro, i tamo se nalazi karfunkul i zeleni kamen. I ime druge rijeke Gihon, ova koja okružuje svu zemlju Etiopije. I treća rijeka, Tigris, ona koja teče nasuprot Asiraca, a četvrta rijeka je Eufrat. I uzeo je Gospodin Bog čovjeka kojeg je oblikovao i postavio ga u raj užitka da ga obrađuje i čuva. I naredi Gospodin Bog Adamu govoreći: Od svakog drveta u raju slobodno možeš jesti. Ali od stabla spoznaje dobra i zla nećete jesti, jer kojeg dana budete jeli od njega, smrću ćete umrijeti. I reče Gospodin Bog: Nije dobro da čovjek bude sam, načinimo mu pomoćnika prema njemu. I oblikovao je Bog još iz zemlje sve zvijeri polja i sve ptice neba, i doveo ih je k Adamu da vidi što će ih nazvati, i sve što je Adam nazvao živom dušom, to mu je bilo ime. I Adam nazva imenima svu stoku, sve ptice nebeske i sve zvijeri poljske, ali za Adama se nije našao pomoćnik njemu sličan. I Bog je bacio Adama u trans i uspavao ga, te uzeo jedno od njegovih rebara i ispunio mesom umjesto njega. I Bog je sagradio rebro koje je uzeo od Adama u ženu i doveo ju Adamu. I reče Adam: Ovo je sada kost od mojih kostiju i meso od mojega mesa. Ova će se zvati žena, jer je iz muškarca uzeta. Zbog ovoga ostavit će čovjek oca svoga i majku i pridružit će se svojoj ženi, i bit će njih dvoje jedno tijelo. I bijahu oboje goli, Adam i žena njegova, i nisu se stidjeli.

3

A zmija je bila najmudrija od svih zvijeri na zemlji koje je napravio Gospodin Bog, i rekla je zmija ženi: Što, zar je Bog rekao da ne smijete jesti ni s jednog drveta u raju? I rekla je žena zmiji: Od voća stabla raja ćemo jesti. A od voća stabla koje je u sredini raja, rekao je Bog, nećete jesti od njega, niti ćete ga dodirnuti, da ne umrete. I reče zmija ženi: nećete smrću umrijeti. Jer Bog je znao da kojeg dana jedete od njega, otvorit će se vaše oči, i bit ćete kao bogovi, znajući dobro i zlo. I žena je vidjela da je drvo dobro za hranu, i da je ugodno očima za gledanje, i da je lijepo za razumijevanje, i uzevši od njegova ploda, jela je, i dala je i svome mužu s njom, i jeli su. I otvorile su se oči njih dvojice, i spoznali su da su goli, i sašili su lišće smokve, i napravili su sebi pregače. I čuli su glas Gospodina Boga kako hoda u raju navečer, i sakrili su se Adam i njegova žena od lica Gospodina Boga usred drveća raja. I pozva Gospodin Bog Adama i reče mu: Adame, gdje si? I čuo sam tvoj glas kako hodaš u raju, i bojao sam se jer sam gol, i sakrio sam se. I reče mu Bog: Tko ti je javio da si go, ako ne zato što si jeo od drveta s kojeg sam ti zapovjedio da samo s njega ne jedeš? I reče Adam: Žena koju si dao sa mnom, ona mi je dala od stabla, i jeo sam. I reče Gospodin Bog ženi: Što si ovo učinila? I žena reče: Zmija me prevarila, pa sam jela. I reče Gospodin Bog zmiji: Jer si učinio ovo, proklet si od sve stoke i od svih zvijeri na zemlji. Na prsima svojim i trbuhom ići ćeš i zemlju ćeš jesti sve dane života svoga. I neprijateljstvo stavit ću između tebe i žene, i između tvoga sjemena i njezina sjemena; on će ti čuvati glavu, a ti ćeš čuvati njegovu petu. I ženi je rekao: Umnožavajući ću umnožiti tvoje boli i tvoj jauk, u bolima ćeš rađati djecu, i prema tvome

mužu bit će tvoje okretanje, i on će tobom vladati. Tome ali Adamu rekao: Zato što si čuo glas žene svoje i jeo od drveta kojeg sam ti zapovjedio da samo od njega ne jedeš, od njega si jeo, prokleta je zemlja u djelima tvojim; u tugama ćeš je jesti sve dane života svoga. Trnje i čičak će ti nicati, i jest ćeš travu polja. U znoju lica svoga jesti ćeš kruh svoj, dok se ne vratiš u zemlju iz koje si uzet, jer zemlja jesi i u zemlju ćeš se vratiti. I Adam je nazvao ime svoje žene Život, jer je ona majka svih živih. I načinio je Gospodin Bog Adamu i njegovoj ženi kožne haljine i obukao ih. I reče Bog: Gle, Adam je postao kao jedan od nas, da zna dobro i zlo, i sada da nikada ne ispruži svoju ruku i ne uzme od stabla života i ne jede, i ne živi u vječnost. I Gospodin Bog ga je poslao iz raja blaženstva da obrađuje zemlju iz koje je uzet. I protjerao je Adama i nastanio ga nasuprot raju raskoši, i postavio je kerubine i plameni mač koji se okreće da čuvaju put drveta života.

4

Adam je poznao Evu, svoju ženu, i ona je zanijela te rodila Kaina, i rekla: Stekla sam čovjeka kroz Boga. I dodala je roditi njegova brata Abela, i Abel je postao pastir ovaca, a Kajin je bio onaj koji je obrađivao zemlju. I dogodilo se nakon dana da je Kajin donio od plodova zemlje žrtvu Gospodinu. I Abel je donio i on sam od prvorođenaca ovaca svojih, i od masti njihovih. I pogledao je Bog na Abela i na darove njegove. A na Kaina i na žrtve njegove nije obratio pozornost, i Kain se veoma ožalostio, i

lice mu pade. I rekao je Gospodin Bog Kainu: Zašto si postao tako tužan i zašto ti je lice palo? Ako ispravno prineseš, ali ne podijeliš ispravno, nisi li sagriješio? Budi tiha; prema tebi je njegovo okretanje, i ti ćeš vladati nad njim. I reče Kajin Abelu, bratu svojemu: Prijeđimo u ravnicu. I dogodi se dok su bili u ravnici, ustade Kajin na Abela, brata svojega, i ubi ga. I reče Gospodin Bog Kajinu: Gdje je Abel, tvoj brat? I reče: Ne znam. Nisam li ja čuvar svoga brata? I reče Gospodin: Što si to učinio? Glas krvi tvoga brata viče k meni iz zemlje. I sada si proklet od zemlje koja je otvorila svoja usta da primi krv tvoga brata iz tvoje ruke. Kada obradiš zemlju, ona ti neće više davati svoju snagu; stenjući i dršćući bit ćeš na zemlji. I reče Kajin Gospodinu Bogu: Veća je moja krivnja nego da mi bude oprošteno. Ako me danas izbacuješ s lica zemlje, skriti ću se i od tvoga lica, i biti ću stenjući i dršćući na zemlji, i svaki koji me pronađe ubiti će me. I reče mu Gospodin Bog: Ne tako; tko god ubije Kaina, sedmerostruko će biti osvećeno. I Gospodin Bog postavio je znak Kajinu, da ga ne ubije nitko tko ga nađe. Izašao je Kajin od lica Božjeg i nastanio se u zemlji Naid nasuprot Edenu. I Kajin je poznao svoju ženu, i ona je, zatrudnjevši, rodila Enoka. I gradio je grad i nazvao je grad po imenu svoga sina, Enoh. Enohu se rodio Gaidad, i Gaidad je rodio Maleleela, i Maleleel je rodio Metušalaha, i Metušalah je rodio Lameha. I Lameh uze sebi dvije žene: ime jednoj bijaše Ada, a ime drugoj Sella. I rodila je Ada Jobela; ovaj je bio otac onih koji stanuju u šatorima, stočara. A ime bratu njegovu bilo je Jubal; ovaj je bio onaj koji je izumio psaltir i kitaru. Zillah je i sama rodila Tubala; i on je bio kovač bronce i željeza. A sestra Thobelova bila je Noema. Rekao je pak

Lameh svojim ženama, Ada i Sella: Čujte moj glas, žene Lamehove, slušajte moje riječi, jer čovjeka ubio sam zbog rane sebi, i mladića zbog modrice sebi. Zato što je Kain osvećen sedam puta, ali Lamech sedamdeset puta sedam. Adam je poznao Evu, ženu svoju, i ona je začela te rodila sina, i nazvao je njegovo ime Set, govoreći: Bog mi je podigao drugo sjeme umjesto Abela, kojeg je ubio Kain. I Setu se rodio sin, i nazvao je njegovo ime Enos. Ovaj se nadao prizivati ime Gospodina Boga.

5

Ovo je knjiga postanka ljudi; kojeg dana je Bog stvorio Adama, prema slici Božjoj stvorio ga je; Muško i žensko stvorio ih je; i blagoslovio ih je; i nazvao ih je imenom Adam, kojeg dana ih je stvorio. Živio je Adam dvjesto trideset godina, i rodio je sina prema svojoj ideji i prema svojoj slici, i nazvao ga je Set. Postali su dani Adamovi, koje je živio nakon što je rodio Šeta, sedam stotina godina, i rodio je sinove i kćeri. I postadoše svi dani Adamovi koje je živio devetsto i trideset godina, i umro je. Živio je Set dvjesto pet godina i rodio je Enosa. I živio je Set nakon što je rodio Enosa sedam stotina sedam godina i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Šetovih bijaše devetsto dvanaest godina, i umrije. I Enos je živio stotinu devedeset godina i rodio Kainana. I živio je Enos nakon što je rodio Kajnana sedam stotina petnaest godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Enosovih bijaše pet godina i devetsto godina, i umro je. I Kajnan je živio sto sedamdeset godina i rodio je Maleleela. I živio je Kajnan nakon

što je rodio Mahalalela sedam stotina i četrdeset godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Kajnanovih bijaše deset godina i devetsto, i umro je. I Maleleel je živio sto šezdeset i pet godina i rodio je Jareda. I živio je Maleleel nakon što je rodio Jareda sedam stotina i trideset godina, i rodio je sinove i kćeri. I postadoše svi dani Maleleelov osam stotina devedeset i pet godina, i umrije. I živio je Jared sto šezdeset i dvije godine i rodio Enoha. I živio je Jared nakon što je rodio Enoha osam stotina godina i rodio je sinove i kćeri. I postali su svi dani Jaredovi devet stotina šezdeset i dvije godine, i umro je. I Enoh je živio sto šezdeset i pet godina i rodio je Metušalaha. Enoh je ugodio Bogu nakon što je rodio Metušalaha, dvjesto godina, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Enoha bijaše tristo šezdeset i pet godina. I ugodio je Henok Bogu i nije bio pronađen, jer ga je Bog premjestio. I Metuzalem je živio sto šezdeset i sedam godina i rodio je Lameka. I živio je Metuzalem nakon što je rodio Lameka dvjesto i dvije godine, i rodio je sinove i kćeri. I svih dana Metuzalemovih koje je proživio bilo je devetsto šezdeset i devet godina, i umro je. I Lameh je živio sto osamdeset i osam godina i rodio sina. I nazvao je njegovo ime Noa, govoreći: Ovaj će nam dati odmor od naših djela i od boli naših ruku, i od zemlje koju je prokleo Gospodin Bog. I Lameh je živio, nakon što je rodio Nou, petsto šezdeset i pet godina i rodio je sinove i kćeri. Svih dana Lameha bilo je sedam stotina pedeset i tri godine, i umro je. I bio je Noa star pet stotina godina i rodio je tri sina: Šema, Hama i Jafeta.

6

I dogodilo se kada su ljudi počeli postajati brojni na zemlji, i kćeri su im se rodile. Vidjevši pak sinovi Božji kćeri ljudske da su lijepe, uzeli su sebi žene od svih koje su izabrali. I reče Gospodin Bog: Neće ostati duh moj u ovim ljudima zauvijek, jer su oni tijelo; biti će pak njihovih dana stotinu dvadeset godina. Divovi su bili na zemlji u one dane, i nakon toga, kada su sinovi Božji ulazili k kćerima ljudskim i rađali im djecu, oni su bili divovi od davnina, ljudi od glasa. Vidjevši a Gospodin Bog da su se umnožila zla ljudi na zemlji, i da svaki misli u srcu svom marljivo na zlo sve dane; I razmislio je Bog da je stvorio čovjeka na zemlji, i razmislio je. I rekao je Bog: Izbrisat ću čovjeka kojeg sam stvorio s lica zemlje, od čovjeka do stoke, i od gmizavaca do ptica nebeskih, jer žalim što sam ih stvorio. Noa je pronašao milost pred Gospodom Bogom. Ovo su rođenja Noe. Noa, pravedan čovjek, bivajući savršen u svom naraštaju, ugodio je Bogu. Noa je rodio tri sina: Šema, Hama i Jafeta. Zemlja je bila uništena pred Bogom i bila je ispunjena nepravdom. I Gospodin Bog vidje zemlju, i bila je uništena, jer je svako tijelo uništilo svoj put na zemlji. I reče Gospodin Bog Noi: Vrijeme svakog čovjeka došlo je pred mene, jer se zemlja napunila nepravdom od njih, i evo ja ću uništiti ih i zemlju. Napravi dakle sebi kovčeg od četvrtastog drva, napravit ćeš gnijezda u kovčegu i prekriti ćeš ga iznutra i izvana smolom. I tako ćeš načiniti kovčeg: tri stotine lakata dužina kovčega, pedeset lakata širina i trideset lakata visina njegova. Skupljajući zajedno učinit ćeš arku i u

lakat ćeš je završiti odozgo, a vrata arke učinit ćeš sa strane; donje, dvokatne i trokatne učinit ćeš je. Ja pak, evo, dovodim poplavu, vodu na zemlju, da uništim svako tijelo u kojem je duh života pod nebom, i sve što bude na zemlji umrijet će. I uspostavit ću savez svoj s tobom, a ući ćeš u kovčeg ti i sinovi tvoji i žena tvoja i žene sinova tvojih s tobom. I od sve stoke, i od svih gmizavaca, i od svih zvijeri, i od svega mesa, po dvoje od svega uvest ćeš u kovčeg da ih hraniš sa sobom; bit će muško i žensko. Od svih ptica prema vrsti, i od sve stoke prema vrsti, i od svih gmizavaca koji gmižu po zemlji prema njihovoj vrsti, dva po dva od svih će ući k tebi da budu hranjeni s tobom, mužjak i ženka. Ti ćeš uzeti sebi od sve hrane koju ćete jesti, i sakupit ćeš je k sebi, i bit će tebi i njima za jelo. I Noa je učinio sve što mu je zapovjedio Gospodin Bog, tako je učinio.

7

I reče Gospodin Bog Noi: Uđi ti i sav tvoj dom u korablju, jer sam te vidio pravednim pred sobom u ovom naraštaju. Od čiste stoke unesi k sebi po sedam mužjaka i ženki, a od nečiste stoke po dva mužjaka i ženki. I od ptica nebeskih čistih sedam sedam mužjaka i ženki, i od svih ptica nečistih dva dva mužjaka i ženki, da se održi sjeme na svoj zemlji. Još sedam dana ja ću dovesti kišu na zemlju, četrdeset dana i četrdeset noći, i izbrisat ću svako živo biće koje sam napravio s lica cijele zemlje. I Noa učinio je sve što mu je zapovjedio Gospodin Bog. Noa je bio šest stotina godina star i potop vode se dogodio na zemlji. Ušao je

pak Noa i njegovi sinovi, i njegova žena, i žene njegovih sinova s njim u kovčeg zbog voda potopa. I od čistih ptica, i od nečistih ptica, i od čiste stoke, i od nečiste stoke, i od svih gmizavaca na zemlji, dva po dva ušli su k Noi u korablju, mužjak i ženka, kako je zapovjedio Bog Noi. I dogodilo se nakon sedam dana da je voda potopa došla na zemlju. U šeststotoj godini života Noinog, drugog mjeseca, sedmog i dvadesetog dana mjeseca, toga dana prsnuli su svi izvori ponora i ustave nebeske otvorile su se. I kiša je padala na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći. U taj dan ušli su Noa, Šem, Ham, Jafet, sinovi Noine, i žena Noe, i tri žene njegovih sinova s njim, u kovčeg. I sve zvijeri prema vrsti, i sva stoka prema vrsti, i svaki gmizavac koji se kreće po zemlji prema vrsti, i svaka ptica krilata prema svojoj vrsti, ušli su k Noi u korablju, dva po dva mužjak i ženka od svega mesa u kojem je duh života. I ono što je ulazilo, muško i žensko od svega tijela, ušlo je kao što je zapovjedio Bog Noi, i Gospodin Bog zatvorio je korablju izvana. I dogodila se poplava četrdeset dana i četrdeset noći na zemlji, i umnožila se voda, i podigla kovčeg, i podigao se od zemlje. I voda je prevladavala i umnožavala se silno na zemlji, a korablja se nosila povrh vode. Voda je prevladavala veoma jako na zemlji i pokrila sve visoke planine koje su bile pod nebom. Petnaest lakata iznad uzdignula se voda i pokrila sve visoke planine. I umrlo je sve tijelo koje se kreće na zemlji: ptice, stoka, zvijeri i sve gmizavce koje se kreću na zemlji, i svaki čovjek. I sve što je imalo dah života, i sve što je bilo na suhom, umrlo je. I izbrisao je sva živa bića koja su bila na licu zemlje, od čovjeka do stoke, i gmizavce, i ptice nebeske, i bili su izbrisani sa zemlje, i ostao je sam Noa i oni koji su bili s njim u kovčegu. I

voda se uzdizala nad zemljom stotinu pedeset dana.

8

I sjetio se Bog Noe i svih zvijeri i sve stoke i svih ptica i svih gmizavaca što su gmizali, koliko ih je bilo s njim u kovčegu, i doveo je Bog duh na zemlju i prestala je voda. I bili su pokriveni izvori bezdana i ustave neba, i kiša s neba je bila zadržana. I voda je opadala odlazeći sa zemlje, i voda se smanjivala nakon stotinu pedeset dana. I kovčeg je sjeo u sedmom mjesecu, dvadeset sedmog dana mjeseca, na planine Ararat. Voda je opadala sve do desetog mjeseca. I u desetom mjesecu, prvog dana mjeseca, pokazali su se vrhovi planina. I dogodilo se nakon četrdeset dana da je Noa otvorio prozor kovčega koji je napravio. I poslao je gavrana, i on je izašao i nije se vratio dok se voda nije osušila sa zemlje. I poslao je golubicu poslije sebe da vidi je li opadnula voda sa zemlje. I ne našavši golubica počinak za svoje noge, vratila se k njemu u kovčeg, jer je voda bila na svemu licu zemlje, i ispruživši ruku uzeo ju je i uveo ju k sebi u kovčeg. I pričekavši još sedam drugih dana, opet je poslao golubicu iz arke. I golubica se vratila k njemu navečer, i imala je komadić maslinova lista u svojim ustima, i Noa je znao da je voda prestala sa zemlje. I pričekavši još sedam drugih dana, opet je poslao golubicu, i ona se nije vratila k njemu više. I dogodilo se u šest stotoj i prvoj godini života Noine, prvog mjeseca, prvog dana mjeseca, nestala je voda sa zemlje. I Noa je otkrio krov korablje koju je napravio i vidio je da je voda nestala s lica

zemlje. U drugom mjesecu osušila se zemlja, dvadeset sedmog dana u mjesecu. I reče Gospodin Bog Noi: Izađi iz korablje ti i žena tvoja i sinovi tvoji i žene sinova tvojih s tobom. I sve zvijeri koliko ih je s tobom, i svako tijelo od ptica do stoke, i svaki gmizavac koji se kreće po zemlji, izvedi sa sobom. I povećavajte se i množite se na zemlji. I izašao je Noa, i žena njegova, i sinovi njegovi, i žene sinova njegovih s njim. I sve zvijeri, i sva stoka, i svaka ptica, i sve što puže i kreće se po zemlji prema vrsti njihovoj, izašli su iz korablje. I Noa je sagradio žrtvenik Gospodinu i uzeo od sve čiste stoke i od svih čistih ptica te ih prinio kao paljenicu na žrtveniku. I Gospodin Bog osjetio je miris ugodni. I rekao je Gospodin Bog razmislivši: Neću više proklinjati zemlju zbog djela ljudi; jer um čovjeka pažljivo leži na zlu od njegove mladosti; neću dakle više udariti svako živo tijelo, kao što sam učinio. Sve dane zemlje, sjeme i žetva, hladnoća i vrućina, ljeto i proljeće, dan i noć, neće prestati.

9

I Bog blagoslovi Nou i sinove njegove, i reče im: Množite se i umnožavajte se, i napunite zemlju, i zavladajte njom. I drhtanje i strah vaš bit će na svim zvijerima zemlje, na svim pticama neba i na svemu što se kreće po zemlji i na svim ribama mora - pod vaše ruke dao sam ih. I svaka stvar koja puže, a živa je, bit će vam za hranu; kao što sam vam dao povrće od trave, dao sam vam sve. Osim mesa u krvi duše nećete jesti. Jer vašu krv vaših duša iz ruke svih zvijeri tražit ću, i iz ruke čovjeka brata tražit ću

dušu čovjeka. Tko prolije krv čovjeka, njegova krv bit će prolivena, jer sam čovjeka stvorio na sliku Božju. Vi se povećavajte i množite, napunite zemlju i zavladajte njom. I reče Bog Noi i sinovima njegovim s njim govoreći: i evo ja uspostavljam savez moj s vama, i sa sjemenom vašim s vama, i sa svakom dušom živom s vama, od ptica i od stoke, i sa svim zvijerima zemlje, koliko ih je s vama od svih onih koji su izašli iz korablje. I uspostavit ću svoj savez s vama i neće više umrijeti svako tijelo od vode potopa, i neće više biti potopa vode da uništi svu zemlju. I reče Gospodin Bog Noi: Ovo je znak zavjeta koji ja postavljam između mene i vas, i između svake žive duše koja je s vama, za vječne naraštaje. Svoj luk stavljam u oblak, i bit će znak saveza između mene i zemlje. I bit će kada budem skupljao oblake nad zemljom, da će se luk vidjeti u oblaku. I sjetit ću se svog zavjeta koji je između mene i vas, i između svake žive duše u svakom tijelu, i neće više biti voda za potop da uništi svako tijelo. I moj će luk biti u oblaku, i vidjet ću ga da se sjetim vječnog saveza između mene i zemlje i između svake žive duše u svakom tijelu koje je na zemlji. I reče Bog Noi: Ovo je znak saveza koji sam uspostavio između mene i svega tijela koje jest na zemlji. Sinovi Noe koji su izašli iz kovčega bili su Šem, Ham i Jafet. A Ham je bio otac Kanaana. Ovo su tri sina Noe, od njih su bili raspršeni po svoj zemlji. I Noa, čovjek zemljoradnik, počeo je obrađivati zemlju i zasadio je vinograd. I popio je od vina, opio se i bio je razgolićen u svojoj kući. I Ham, otac Kanaana, vidio je golotinju svoga oca, te je izašao i javio svojoj dvojici braće vani. I Šem i Jafet, uzevši ogrtač, stavili su ga na svoja dva ramena i išli su unatrag i pokrili su golotinju svoga oca; i njihovo lice je bilo

okrenuto unatrag, i golotinju svoga oca nisu vidjeli. Probudio se Noa od vina i saznao što mu je učinio njegov mlađi sin. I reče: Proklet bio Kanaan, sin! Sluga će biti svojoj braći. I reče: Blagoslovljen Gospodin, Bog Šemov, i Kanaan će biti njegov sluga. Neka proširi Bog Jafeta, i neka stanuje u kućama Šema; i neka postane Kanaan sin njegov. Živio je Noa nakon potopa tristo pedeset godina. Svih dana Noinih bilo je devet stotina pedeset godina i umro je.

10

Ovi su rodovi sinova Noinih: Šema, Hama i Jafeta, i rodili su im se sinovi nakon potopa. Sinovi Jafeta: Gomer, Magog, Madai, Jovan, Elisa, Tubal, Mešek i Tiras. I sinovi Gomera: Ashkenaz, Riphath i Togarmah. I sinovi Jovana: Elisha i Tarshish, Kittim i Rodanim. Iz ovih su bili odvojeni otoci naroda u njihovoj zemlji, svaki prema jeziku u njihovim plemenima i u njihovim narodima. Sinovi Hamovi: Kuš i Mesraim, Fud i Kanaan. Sinovi Kuša: Saba, Havila, Sabata, Regma i Sabataka. Sinovi Regme: Saba i Dadan. Kuš je rodio Nimroda; on je počeo biti div na zemlji. Ovaj je bio div lovac pred Gospodom Bogom, zbog toga će reći: kao Nimrod, div lovac pred Gospodom. I početak njegovog kraljevstva bio je Babilon, i Orech, i Archad, i Chalanne, u zemlji Senaar. Iz te zemlje izašao je Asur i sagradio Ninivu i grad Rehobot i Kalah i Šume između Ninive i između Kalaha, ovo je veliki grad. I Misrajim rodi Ludejce i Neftalejce i Enamejce i Labejce i Patrosejce i Hasmonejce, odakle izađoše Filistejci, i

Gaftorejce. Kanaan je rodio Sidona, svog prvorođenca, i Hetita, i Jebusita, i Amorita, i Girgašita, i Hivita, i Arkita, i Sinita, i Arvadita, i Zemarita, i Hamatita. I nakon toga raširila su se plemena Kanaanaca. I granice Kanaanaca bile su od Sidona do dolaska u Geraru i Gazu, do dolaska do Sodoma i Gomore, Adame i Seboima do Laše. Ovo su sinovi Hamovi, u svojim plemenima, prema svojim jezicima, u svojim zemljama i u svojim narodima. I Šemu je rođen, i njemu, ocu svih sinova Eberovih, bratu Jafeta starijeg. Sinovi Shema: Elam, Ashur, Arphaxad, Lud, Aram i Kainan. I sinovi Arama: Uz, Ul, Gater i Mesek. I Arfaksad je rodio Kajnana, i Kajnan je rodio Salu, a Sala je rodio Ebera. Eberu su rođena dva sina; ime jednomu bijaše Faleg, jer su se za njegova vijeka podijelili stanovnici zemlje, a ime njegovu bratu bijaše Jektan. Joktan je rodio Elmodada, i Šelefa, i Hazarmaveta, i Jeraha, i Hadorama, i Uzala, i Diklu, i Obala, i Abimaela, i Šebu, i Ofira, i Havilu, i Jobaba; svi ovi sinovi Joktanovi. I njihovo stanovanje bilo je od Masse do dolaska u Sapheru, planinu istoka. Ovo su sinovi Šemovi, u njihovim plemenima, prema njihovim jezicima, u njihovim zemljama i u njihovim narodima. Ova su plemena sinova Noinih prema njihovim pokoljenjima, prema njihovim narodima; od njih su se raspršili otoci naroda po zemlji nakon potopa.

11

I bila je sva zemlja jedne usne i jedan glas svima. I dogodilo se kada su se kretali od istoka, pronašli su ravnicu u zemlji Senaar i

naselili se tamo. I reče čovjek svome susjedu: Hajdemo, napravimo cigle i ispečemo ih vatrom. I postala im je cigla kao kamen, a asfalt im je bio umjesto gline. I rekoše: Hajdemo, sagradimo sebi grad i kulu čiji će vrh sezati do neba, i stečimo sebi ime, prije nego što budemo rasuti po licu sve zemlje. I Gospodin siđe da vidi grad i kulu koju su sagradili sinovi ljudi. I rekao je Gospodin: Gle, jedan narod i jedan jezik svih, i ovo su počeli činiti, i sada im neće biti nemoguće ništa što bi pokušali učiniti. Dođite i sišavši zbunimo njihov jezik tamo, tako da ne čuje svatko glas susjeda. I raspršio ih je Gospodin odatle po licu cijele zemlje, i prestali su graditi grad i kulu. Zbog toga je bilo nazvano njezino ime Zbrka, jer je tamo Gospodin zbunio usne cijele zemlje, i odande ih je Gospodin raspršio po licu cijele zemlje. I ovo su rodovi Šema, i bio je Šem sin od stotinu godina kada je rodio Arfaksada, druge godine nakon potopa. I Šem je živio, nakon što je rodio Arfaksada, petsto godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Arphaxad je živio sto trideset pet godina i rodio Kainana. I Arfaksad je živio, nakon što je rodio Kajnana, četiri stotine godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Kajnan je živio sto i trideset godina, i rodio je Salu; i živio je Kajnan, nakon što je rodio Salu, tristo trideset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Sala sto trideset godina i rodio Ebera. I živio je Sala nakon što je rodio Ebera tristo trideset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Eber je živio sto trideset i četiri godine i rodio je Falega. I Eber je živio, nakon što je rodio Pelega, dvjesto sedamdeset godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Faleg sto trideset godina i rodio je Ragaua. I Faleg je živio, nakon što je rodio Ragaua, dvjesto devet

godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Ragau je živio stotinu trideset i dvije godine i rodio je Seruha. I živio je Ragau, nakon što je rodio Seruha, dvjesto sedam godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I živio je Seruh sto trideset godina i rodio Nahora. I živio je Seruh, nakon što je rodio Nahora, dvjesto godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Nahor je živio sto sedamdeset i devet godina i rodio je Teraha. I živio je Nahor, nakon što je rodio Teraha, stotinu dvadeset pet godina, i rodio je sinove i kćeri, i umro je. I Tara je živio sedamdeset godina i rodio Abrama, Nahora i Arana. Ovo su rodovi Terahovi. Terah rodi Abrama i Nahora i Harana, a Haran rodi Lota. I umro je Aran pred Terahom, ocem svojim, u zemlji u kojoj se rodio, u kraju Kaldejaca. I uzeli su Abram i Nahor sebi žene; ime ženi Abramovoj Sara, a ime ženi Nahorovoj Melka, kći Harana, koji je bio otac Melke i otac Jeske. I Sara je bila neplodna i nije rađala djecu. I uzeo je Terah svoga sina Abrama i Lota, sina Haranova, sina svoga sina, i Saru, svoju snahu, ženu Abrama, svoga sina, i izveo ih je iz zemlje Kaldejaca da idu u zemlju Kanaan, i došli su do Harana i nastanio se ondje. I svih dana Terahovih u zemlji Haran bijaše dvjesto pet godina, i umro Terah u Haranu.

12

I reče Gospodin Abramu: Izađi iz zemlje tvoje, i iz srodstva tvoga, i iz kuće oca tvoga, i dođi u zemlju koju ću ti pokazati. I učinit ću te velikim narodom, i blagoslovit ću te, i uveličat ću tvoje ime, i bit ćeš blagoslovljen. I blagoslovit ću one koji te

blagoslivljaju, i one koji te proklinju proklet ću, i bit će blagoslovljena u tebi sva plemena zemlje. I otišao je Abram, baš kao što mu je govorio Gospodin, i otišao je s njim Lot. Abram je pak imao sedamdeset pet godina kada je izašao iz Harana. I uzeo je Abram Saru, ženu svoju, i Lota, sina brata svojega, i sva imanja njihova koliko su stekli, i svaku dušu koju su stekli iz Harana, i izišli su poći u zemlju Kanaan. I Abram je prošao kroz zemlju po njezinoj dužini do mjesta Sihema, do visokog hrasta, a Kanaanci su tada živjeli u zemlji. I Gospodin se ukaza Abramu i reče mu: Tvome sjemenu dat ću ovu zemlju. I Abram sagradi ondje žrtvenik Gospodinu koji mu se ukaza. I odmaknuo se odatle u planinu istočno od Betela i postavio tamo svoj šator u Betelu prema moru, a Angai prema istoku, i sagradio tamo žrtvenik Gospodinu i prizvao ime Gospodnje. I Abram je otišao i, pošavši, utaborio se u pustinji. I dogodila se glad na zemlji, pa je Abram sišao u Egipat da ondje boravi, jer je glad na zemlji ojačala. Dogodilo se kada se Abram približio da uđe u Egipat, rekao je Abram Saraj, svojoj ženi: Znam da si žena lijepa lica. Bit će stoga, kada te vide Egipćani, reći će da je ova njegova žena, i ubit će me, a tebe će poštedjeti. Rekao sam dakle da sam njegova sestra, kako bi mi dobro bilo zbog tebe, i moja duša će živjeti zbog tebe. Dogodilo se, kada je Abram ušao u Egipat, da su Egipćani, vidjevši njegovu ženu, primijetili da je bila veoma lijepa. I vidjeli su je faraonovi vladari i pohvalili su je faraonu i uveli su je u faraonovu kuću. I s Abramom su dobro postupali zbog nje i dobio je ovce i telad i magarce i sluge i sluškinje i mazge i deve. I Bog je mučio faraona velikim i zloćudnim mukama, i njegovu kuću, zbog Sare, žene Abramove. Pozvavši

Farao Abrama, rekao je: Što si mi ovo učinio, jer mi nisi javio da je tvoja žena? Zašto si rekao da je ona moja sestra? I uzeo sam je sebi za ženu, i sada evo tvoje žene pred tobom, uzmi je i bježi. I Faraon je zapovjedio muškarcima da otprate Abrama, i njegovu ženu, i sve što mu je pripadalo.

13

Otišao je Abram iz Egipta, on i žena njegova, i sve njegovo, i Lot s njim, u pustinju. Abram je bio vrlo bogat stokom, srebrom i zlatom. I otišao je odakle je došao u pustinju do Betela, do mjesta gdje je bio njegov šator prije, između Betela i Aja, na mjesto žrtvenika koji je tamo napravio na početku, i prizvao je tamo Abram ime Gospodnje. I Lot koji je putovao s Abramom imao je ovce, i volove, i šatore. I zemlja ih nije mogla primiti da stanuju zajedno, jer su njihova imanja bila mnoga, i zemlja ih nije mogla primiti da stanuju zajedno. I dogodila se svađa između pastira stoke Abramove i pastira stoke Lotove, a Kanaanci i Perižani tada su živjeli u zemlji. Rekao je Abram Lotu: Neka ne bude bitke između mene i tebe, i između mojih pastira i tvojih pastira, jer smo mi braća. Nije li, evo, sva zemlja pred tobom? Odvoji se od mene; ako ti ideš nalijevo, ja ću nadesno; ako li ti ideš nadesno, ja ću nalijevo. I podigavši Lot svoje oči, vidio je svu okolnu krajinu Jordana, da je sva bila natapana, prije nego što je Bog uništio Sodom i Gomoru, kao raj Božji i kao zemlja egipatska, sve do Zoara. I Lot je odabrao za sebe svu okolnu regiju Jordana, i Lot je otišao s istoka, i razdvojili su se jedan od

drugoga. Abram je stanovao u zemlji Kanaan, a Lot je stanovao u gradu okolnih krajeva i razapeo svoj šator u Sodomi. Ali ljudi u Sodomi bili su vrlo zli i grešnici pred Bogom. A Bog reče Abramu nakon što se Lot odvojio od njega: Podigni svoje oči i vidi od mjesta gdje sada ti jesi prema sjeveru i jugu i istoku i zapadu, jer svu zemlju koju ti vidiš, dat ću je tebi i tvome sjemenu zauvijek. I učinit ću sjeme tvoje kao pijesak zemlje; ako tko može izbrojiti pijesak zemlje, i sjeme tvoje bit će izbrojeno. Ustavši, prođi kroz zemlju po dužini i po širini, jer ću je tebi dati i tvome sjemenu zauvijek. I premjestivši svoj šator, Abram je došao i nastanio se kod hrasta Mamre, koji bijaše u Hebronu, i sagradio je tamo žrtvenik Gospodinu.

14

Dogodilo se u kraljevstvu Amarfala kralja Šineara, i Arioka kralja Elasara, Kedor-Laomera kralja Elama, i Tidala kralja naroda, da su napravili rat s Berom kraljem Sodome, i s Biršom kraljem Gomore, i sa Šinabom kraljem Adme, i sa Šemeberom kraljem Seboima, i s kraljem Balaka; ovo je Soar. Svi su se ovi složili oko slane doline, to jest Slanog mora. Dvanaest godina služili su Kodolaogomoru, a trinaeste godine su se odvojili. U četrnaestoj godini došao je Kodolagomor i kraljevi s njim, i posjekoše divove u Astarotu i Karnaimu, i jake narode zajedno s njima, i Omejce u gradu Saui. I Horejce u planinama Seira, do terebinta Parana, koji je u pustinji. I vratili se, došli su na izvor suda; ovo je Kadeš. I posekli su sve vladare Amaleka i Amorejce,

stanovnike u Hazazon Tamaru. Izašao je pak kralj Sodome i kralj Gomore i kralj Adme i kralj Seboima i kralj Balaka; ovo je Soar. I poredali su se protiv njih u rat u slanoj dolini, prema Kedor-Laomeru, kralju Elama, i Tidalu, kralju naroda, i Amrafelu, kralju Šineara, i Ariohu, kralju Elasara, četiri kralja prema pet. Slana dolina imala je bunare asfalta. Kralj Sodome i kralj Gomore pobjegli su i pali tamo, a oni koji su preostali pobjegli su u brdovitu krajinu. Uzeli su svu konjicu Sodome i Gomore, i svu njihovu hranu, i otišli. Uzeli su i Lota, sina brata Abramova, i prtljag njegov, i otišli su, jer je stanovao u Sodomi. Stigavši pak, netko od spašenih izvijestio je Abrama Hebrejca, a on je stanovao kod hrasta Mamre Amorejca, brata Eškolova i brata Aunana, koji su bili saveznici Abramovi. Čuvši pak Abram da je zarobljen Lot, brat njegov, prebrojao je vlastite ukućane svoje, tristo deset i osam, i progonio je za njima do Dana. I napao je na njih noću on sam i njegova djeca, i udario ih, i progonio ih do Hoba, koja je lijevo od Damaska. I vratio svu konjicu Sodoma i Lota, nećaka svojega, vratio je i svu njegovu imovinu, i žene, i narod. Izašao je kralj Sodoma u susret njemu, nakon što se vratio od poraza Kodolaogomora i kraljeva koji su bili s njim, u dolinu Sabua; ovo je bila ravnica kraljeva. I Melkisedek, kralj Salema, iznio je kruhove i vino, a bio je svećenik Boga Najvišega. I blagoslovio je Abrama i rekao: Blagoslovljen Abram Bogu Najvišem, koji je stvorio nebo i zemlju. I blagoslovljen Bog Svevišnji, koji je predao tvoje neprijatelje pod tvoju vlast, i Abram mu je dao desetinu od svega. Kralj Sodoma reče Abramu: Daj mi ljude, a konje uzmi sebi. Rekao je Abram kralju Sodome: Podići ću ruku moju prema Gospodinu, Bogu Najvišem, koji je

stvorio nebo i zemlju, neću od konca do remena sandala uzeti od svega tvoga, da ne kažeš da sam ja obogatio Abrama. Osim onoga što su pojeli mladići i dijela ljudi koji su išli sa mnom - Eshcol, Onan i Mamre - oni će uzeti svoj dio.

15

Nakon ovih riječi dogodilo se da je riječ Gospodina došla Abramu u viđenju, govoreći: Ne boj se, Abrame, ja te štitim, nagrada tvoja bit će veoma velika. I kaže Abram: Gospodaru Gospodine, što ćeš mi dati? Ja pak odlazim bez djece; a sin Maseka iz moga domaćinstva, ovaj Elizier Damaščanin. I reče Abram: Budući da mi nisi dao potomstvo, domaći rođeni moj naslijedit će me. I odmah se glas Gospodnji obratio njemu govoreći: Neće te naslijediti ovaj, nego onaj koji će izaći iz tebe, taj će te naslijediti. Izveo ga je van i rekao mu: Pogledaj doista u nebo i prebroj zvijezde, ako ih možeš prebrojati. I rekao je: Tako će biti tvoje potomstvo. I vjerovao je Abram Bogu, i bilo mu je uračunato u pravednost. Rekao mu je: Ja sam Bog koji sam te izveo iz zemlje Haldejaca, da ti dam ovu zemlju da je naslijediš. Rekao je pak: Gospodaru Gospodine, prema čemu ću znati da ću je naslijediti? Rekao mu je: Uzmi mi junicu od tri godine, kozu od tri godine, ovna od tri godine, grlicu i golubicu. Uzeo je za njega sve to i podijelio ih po sredini, i stavio ih nasuprot jedan drugome, a ptice nije podijelio. Sišle su pak ptice na tijela, na njihove polovice, i Abram je sjeo s njima. O zalasku sunca trans pade na Abrama i evo, velik taman strah pada na njega. I bilo je

rečeno Abramu: Sigurno ćeš znati da će tvoje potomstvo biti pridošlice u zemlji koja nije njihova, i porobit će ih, i zlostavit će ih, i ponizit će ih, četiri stotine godina. Ali narod kojem budu služili, ja ću suditi, a nakon toga, izići će odavde s mnogo prtljage. Ti ćeš pak otići k ocima svojim u miru, odgojen u dobroj starosti. U četvrtoj generaciji vratit će se ovdje, jer još nisu ispunjeni grijesi Amorejaca do sada. Budući da je sunce zašlo prema zapadu, pojavio se plamen, i gle, peć koja se dimila i vatrene baklje koje su prošle kroz sredinu tih podijeljenih komada. U taj dan sklopio je Gospodin s Abramom savez, govoreći: Tvom potomstvu dat ću ovu zemlju, od rijeke Egipta do velike rijeke Eufrata; Kenijce i Kenezijce i Kadmonjce i Hetite i Perizijce i Refaime i Amorejce i Kanaance i Hivijce i Girgašane i Jebusejce.

16

Sarai, žena Abramova, nije mu rađala, a imala je sluškinjy Egipćanku po imenu Hagar. Rekla je Sara Abramu: Evo, Gospodin me zatvorio da ne rađam. Uđi dakle k mojoj sluškinji, da bih mogla dobiti djecu od nje. I Abram je poslušao glas Sare. I uzevši Sara, žena Abramova, Hagaru Egipćanku, svoju sluškinju, nakon deset godina Abramova stanovanja u zemlji Kanaanu, dala ju je svome mužu Abramu za ženu. I ušao je k Hagari, i ona je začela, i vidjela je da nosi u utrobi, i gospodarica je bila obeščašćena pred njom. Rekla je Sara Abramu: Nepravda mi se čini od tebe; ja sam dala sluškinju svoju u zagrljaj tvoj, ali kad je

vidjela da je trudna, bila sam obeščašćena pred njom. Neka Bog sudi između mene i tebe. Rekao je Abram Sari: Evo, tvoja sluškinja je u tvojim rukama, postupaj s njom kako ti je ugodno. I Sara ju je zlostavljala, i ona je pobjegla od nje. Pronašao ju je glasnik Gospodnji na izvoru vode u pustinji, na izvoru na putu prema Šuru. I reče joj glasnik Gospodnji: Hagar, sluškinja Sare, odakle dolaziš? I kamo ideš? I rekla je: Bježim od lica Sare, moje gospodarice. Rekao joj je anđeo Gospodnji: Vrati se svojoj gospodarici i ponizi se pod njezine ruke. I reče joj glasnik Gospodnji: Umnožavajući umnožit ću potomstvo tvoje i neće biti izbrojano zbog množine. I rekao joj je anđeo Gospodnji: Evo, ti si u drugom stanju i rodit ćeš sina, i nazvat ćeš ga imenom Izmael, jer je Gospodin čuo tvoje poniženje. Ovaj će biti divlji čovjek, njegove ruke protiv svih, i ruke svih protiv njega, i nasuprotno svoj svojoj braći stanovati će. I ona nazva ime Gospodina koji je govorio prema njoj: Ti si Bog koji me vidi, jer je rekla: Jer sam doista pred sobom vidjela onoga koji se pojavio meni. Zbog ovoga nazvao je bunar, bunar koji sam vidio pred sobom; evo, između Kadeša i Barada. I Hagar rodi Abramu sina, i Abram nazva ime sina svoga, kojega mu rodi Hagar, Izmael. Abram je bio osamdeset i šest godina kada je Hagar rodila Abramu Išmaela.

17

Abram je imao devedeset i devet godina. I Gospodin se ukaza Abramu i reče mu: Ja sam tvoj Bog; budi ugodan preda mnom i

budi besprijekoran. I stavit ću svoj savez između mene i tebe, i umnožit ću te veoma. I Abram pade ničice. I govorio mu je Bog rekavši: I ja, evo saveza mojeg s tobom, i bit ćeš otac mnoštva naroda. I neće se više zvati tvoje ime Abram, nego će tvoje ime biti Abraham, jer sam te postavio ocem mnogih naroda. I umnožit ću te veoma, veoma, i učinit ću te narodima, i kraljevi će izaći iz tebe. I uspostavit ću svoj savez između tebe i tvoga sjemena s tobom za njihove naraštaje, u vječni savez, da budem tvoj Bog i Bog tvoga sjemena s tobom. I dat ću tebi i tvome sjemenu nakon tebe zemlju u kojoj boraviš, svu zemlju Kanaan, u vječni posjed, i bit ću im Bog. I rekao je Bog Abrahamu: A ti... Savez moj čuvat ćeš, ti i sjeme tvoje nakon tebe u njihovim generacijama. I ovo je savez koji ćeš čuvati između mene i vas, i između tvoga potomstva s tobom kroz njihove naraštaje: bit će obrezan svaki vaš muškarac. I obrezat ćete meso vaše predkožice, i to će biti znak saveza između mene i vas. I dijete od osam dana bit će obrezano kod vas, svaki muškarac u vašim generacijama; i kućno rođeni i kupljeni sa srebrom od svakog stranog sina, koji nije od tvoga sjemena. Obreznošću bit će obrezan kućno rođeni tvoje kuće i kupljeni sa srebrom; i bit će moj savez na vašem tijelu u vječni savez. I neobrezani muškarac koji neće biti obrezan na mesu kožice svoje osmoga dana, bit će uništena ona duša iz roda njezina, jer je moj zavjet razbio. I reče Bog Abrahamu: Sara, žena tvoja, neće se zvati imenom Sara, nego će joj ime biti Sarra. Blagoslovit ću je i dat ću ti dijete iz nje, i blagoslovit ću ga, i bit će u narode, i kraljevi naroda bit će iz njega. I Abraham je pao na svoje lice i smijao se, i rekao u svom umu, govoreći: Hoće li stogodišnjaku biti sin? I hoće li Sara s

devedeset godina roditi? Rekao je Abraham Bogu: Neka Izmael živi pred tobom. Rekao je Bog Abrahamu: Da, evo Sara, žena tvoja, rodit će ti sina i zvat ćeš ga imenom Izak, i uspostavit ću savez moj s njim, savez vječni, da budem njemu Bog i njegovu potomstvu s njim. O Izmaelu, evo, čuo sam te, i evo, blagoslovio sam ga, i povećat ću ga i umnožit ću ga veoma; dvanaest naroda rodit će i učinit ću ga velikim narodom. Ali moj savez uspostavit ću s Izakom, kojega će ti roditi Sara u ovo vrijeme, sljedeće godine. Završio je govoriti s njim, i Bog se uzdigao od Abrahama. I uzeo je Abraham Išmaela, sina svoga, i sve svoje kućne rođene, i sve kupljene sa srebrom, i svaku mušku osobu od ljudi u kući Abrahamovoj, i obrezao je njihove prednje kožice u vrijeme onoga dana, kao što mu je govorio Bog. Abraham je pak imao devedeset i devet godina kada je obrezao meso svoga prepucija. Ishmael, sin njegov, bio je star trinaest godina kada je obrezan na mesu svoje prednje kožice. U to vrijeme tog dana obrezani su Abraham i Izmael sin njegov, i svi muškarci kuće njegove, i kućni robovi njegovi, i kupljeni za srebro od stranih naroda.

18

Pojavio se njemu Bog kod hrasta Mamre dok je on sjedio na vratima svoga šatora u podne. Podigavši oči, vidio je, i gle, tri muškarca stajala su pred njim, i vidjevši ih, potrčao im je u susret od vrata svog šatora i naklonio se do zemlje. I reče: Gospodine, ako sam dakle našao milost pred tobom, nemoj proći mimo svoga sluge. Neka bude uzeta voda, i neka operu vaša

stopala, i ohladite se pod stablom. Uzet ću kruh i vi ćete jesti. I nakon ovoga nastavit ćete svojim putem, zbog kojeg ste skrenuli k sluzi svome. I reče: Učini tako, kao što si rekao. I požuri Abraham na šator prema Sari i rekao joj: Požuri i zamijesi tri mjere finog brašna i napravi pogače. I Abraham je otrčao k volovima i uzeo meko i dobro tele, i dao ga je djetetu, i ono je požurilo da ga pripravi. Uzeo je maslac i mlijeko i tele koje je napravio i stavio je pred njih, i jeli su, a on je stajao pokraj njih pod drvetom. I rekao mu je: Gdje je Sara, tvoja žena? A on odgovarajući reče: Evo u šatoru. Rekao je: Vraćajući se, doći ću k tebi prema ovom vremenu u sate, i imat će sina Sara, žena tvoja. Sara je čula kod vrata šatora, buduća iza njega. Abraham i Sara bili su stariji, uznapredovali u danima, a Sari je prestalo ono što je žensko. Nasmijala se Sara u sebi govoreći: Nije mi se još dogodilo do sada, a gospodar moj je star. I reče Gospodin Abrahamu: Zašto se Sara nasmijala u sebi govoreći: Zar ću doista roditi? Ja sam ostario. Neće li riječ biti nemoguća kod Boga? U ovo vrijeme vratit ću se k tebi za godinu dana, i Sara će imati sina. Ali Sara je negirala govoreći: Nisam se smijala, jer se bojala. I reče joj: Ne, nego si se smijala. Ustavši odatle, ljudi su pogledali dolje prema Sodomi i Gomori. Abraham je pak putovao zajedno s njima, prateći ih. A Gospodin reče: Neću sakriti od Abrahama, sluge moje, ono što ja činim. Abraham će postati velik i mnogobrojan narod, i bit će blagoslovljeni u njemu svi narodi zemlje. Znao sam jer da će zapovjediti svojim sinovima i svojoj kući nakon njega, i oni će čuvati putove Gospodina, činiti pravednost i sud, tako da Gospodin može donijeti na Abrahama sve što mu je govorio. Rekao je Gospodin:

Vapaj Sodoma i Gomore umnožio se prema meni, i grijesi njihovi vrlo su veliki. Sišavši dolje, vidjet ću je li prema njihovu viku koji dolazi do mene sve dovršeno, a ako nije, da znam. I okrenuvši se odatle, muškarci su došli u Sodom, a Abraham je još uvijek stajao pred Gospodinom. I približivši se, Abraham reče: Nemoj uništiti pravednika zajedno s bezbožnikom, jer će pravednik biti kao bezbožnik. Ako bude pedeset pravednih u gradu, uništit ćeš ih? Nećeš li poštedjeti cijelo mjesto zbog pedeset pravednika, ako ih ima u njemu? Ni u kojem slučaju ti nećeš učiniti prema ovoj riječi, da ubiješ pravednika s bezbožnikom, i da pravednik bude kao bezbožnik, ni u kojem slučaju! Onaj koji sudi cijeloj zemlji, zar nećeš učiniti sud? Rekao je pak Gospodin: Ako bude u Sodomi pedeset pravednika u gradu, poštedit ću cijeli grad i cijelo mjesto zbog njih. I odgovarajući, Abraham reče: Sada sam počeo govoriti Gospodinu mom, a ja sam zemlja i pepeo. Ako pak pravednika bude umanjeno s pedeset na četrdeset i pet, hoćeš li uništiti cijeli grad zbog pet? I reče: Neću uništiti ako nađem tamo četrdeset i pet. I dodao je još govoriti s njim, i rekao: Ako li se nađe tamo četrdeset, i rekao je: Neću uništiti zbog četrdeset. I rekao je: Zar ne, Gospodine, ako progovorim? A ako ih tamo bude pronađeno trideset? I reče: Neću ga uništiti zbog tih trideset. I rekao je, budući da imam govoriti Gospodinu, a ako bude nađeno tamo dvadeset? I reče: Neću ga uništiti ako tamo nađem dvadeset. I reče: Nemoj mi zamjeriti, Gospodine, ako progovorim još jednom? A ako tamo bude nađeno desetorica? I reče: Neću uništiti zbog desetorice. Otišao je pak Gospodin, kada je prestao govoriti Abrahamu, i Abraham se vratio na svoje mjesto.

19

Došla su, pak, dva glasnika u Sodomu navečer. Lot je sjedio kod vrata Sodoma; a kad je Lot vidio, ustao je u susret njima i naklonio se licem na zemlju. I rekao je: Evo, gospodari, svratite u kuću vašeg sluge i prenoćite, i operite vaše noge, i ustavši rano otići ćete svojim putem. I rekli su: Ne, nego ćemo prenoćiti na trgu. I navaljivao je na njih, pa su skrenuli k njemu i ušli u njegovu kuću. Napravio im je piće i beskvasne kruhove ispeče im, i jeli su. Prije nego što su legli spavati, muškarci grada, Sodomiti, okružili su kuću, od mladića do starca, sav narod zajedno. I zvali su Lota i govorili su mu: Gdje su muškarci koji su ušli k tebi te noći? Izvedi ih k nama da bismo se srodili s njima. Lot je izašao prema njima na prag, a vrata je zatvorio iza sebe. Rekao im je: Ni na koji način, braćo, ne činite zlo. Imam dvije kćeri koje nisu poznavale muškarca, izvest ću ih k vama i rabite s njima kako vam bude ugodno, samo ovim ljudima ne činite nepravdu, jer su zato ušli pod zaklon moga krova. Rekli su mu: Odlazi odavde! Ušao si da privremeno boraviš, a ne i da sudiš! Sada dakle ćemo tebe tretirati gore nego njih. I silili su čovjeka Lota jako, i približili su se da slome vrata. Ispruživši ruke, muškarci su uvukli Lota prema sebi u kuću i zatvorili vrata kuće. A ljude koji su bili na vratima kuće udarili su sljepoćom, od malog do velikog, i bili su zbunjeni tražeći vrata. Rekli su muškarci Lotu: Imaš li ovdje zetove ili sinove ili kćeri? Ili ako imaš bilo koga drugog u gradu, izvedi ga iz ovog mjesta, jer mi uništavamo ovo mjesto; jer se uzdigao vapaj njihov pred

Gospodinom, i Gospodin nas je poslao da ga uništimo. Izašao je Lot i govorio je sa svojim zetovima koji su uzeli njegove kćeri, i rekao je: Ustanite i izađite iz ovoga mjesta, jer Gospodin uništava grad. Ali činilo se da se šali pred svojim zetovima. Kada je svanulo, glasnici su poticali Lota govoreći: Ustani, uzmi svoju ženu i svoje dvije kćeri koje imaš i izađi, kako ne bi i ti propao zajedno s bezakonjima grada. I bili su uznemireni, pa su anđeli uhvatili njegovu ruku, i ruku njegove žene, i ruke njegove dvije kćeri, jer ga je Gospodin pošteđivao. I dogodilo se kada su ih izveli van, i rekli su: Spašavajući spasi svoju dušu, ne gledaj iza sebe, niti stani u cijeloj okolnoj regiji, na planinu se spašavaj, da ne budeš ikada odnesen. Rekao je Lot njima: Molim, Gospodine, budući da je sluga tvoj našao milost pred tobom, i uvećao si pravednost svoju koju činiš prema meni, da živi duša moja; ali ja neću moći biti spašen na planini, da me ne bi ikad sustigla zla, i da ne umrem. Evo, ovaj grad je blizu da pobegnem tamo, koji je mali; i tamo ću biti spašen; nije li mali? I duša moja živjet će zbog tebe. I rekao mu je: Evo, divio sam se tvom licu i ovoj riječi, da ne razoriš grad o kojem si govorio. Požuri dakle da budeš spašen tamo, jer neću moći ništa učiniti dok ne dođeš ti tamo. Zbog ovoga nazvao je ime tog grada Segor. Sunce je izašlo nad zemljom, i Lot je ušao u Soar. I Gospodin je pustio da padne kiša sumpora i vatre na Sodomu i Gomoru od Gospodina iz neba. I on uništio je ove gradove i svu okolnu regiju, i sve stanovnike u tim gradovima, i sve što je nicalo iz zemlje. I njegova žena pogledala je natrag i postala stup soli. Abraham je rano ujutro ustao na mjesto gdje je stajao pred Gospodinom. I pogledao je prema Sodomi i Gomori, i prema okolnom kraju, i vidio je, i evo, dizao

se plamen iz zemlje, poput pare iz peći. I dogodilo se da je Bog, kada je uništavao sve gradove okolice, sjetio se Abrahama i poslao Lota iz sredine uništenja, kada je Gospodin uništavao gradove u kojima je Lot stanovao. Lot je otišao iz Zoara i nastanio se u planini, on i njegove dvije kćeri s njim, jer se bojao stanovati u Zoaru, pa je stanovao u špilji, on i njegove dvije kćeri s njim. Rekla je starija mlađoj: Otac naš je star, i nema nikoga na zemlji koji bi ušao k nama, kako dolikuje cijeloj zemlji. Dođi i dajmo našem ocu da pije vino, legnimo s njim i podignimo sjeme od našeg oca. Napojile su pak svoga oca vinom one noći, i ušavši starija je spavala sa svojim ocem one noći, a on nije znao kada je legla ni kada je ustala. Dogodilo se sljedećeg dana, i rekla je starija mlađoj: Evo, spavala sam jučer s našim ocem. Dajmo mu piti vino i ove noći, i ti uđi i legni s njim, i podignimo sjeme od našeg oca. Dali su piti i te noći svome ocu vino, i ušavši mlađa spavala je sa svojim ocem, a on nije znao kada je ona legla i kada ustala. I dvije Lotove kćeri začeše od svoga oca. I starija je rodila sina i nazvala ga Moab, govoreći: Iz moga oca. Ovaj je otac Moabita do današnjega dana. Rodila je i mlađa sina, i nazvala ga je Amon, govoreći: Sin roda mog, ovaj je otac Amonita do današnjeg dana.

20

I Abraham se odatle pomaknuo u zemlju prema jugu, i nastanio se između Kadeša i Sura, i boravio je u Gerari. Rekao je Abraham o Sari, ženi svojoj, da je sestra njegova, jer se bojao reći da je

žena njegova, da ga ne bi ikad ubili muškarci grada zbog nje, a poslao je Abimeleh, kralj Gerara, i uzeo je Saru. I Bog uđe k Abimeleku u snu noću i reče: Evo, ti ćeš umrijeti zbog žene koju si uzeo, a ona je već udana za muža. Abimelech se ali nije dotakao nje, i rekao je: Gospodine, hoćeš li uništiti narod koji ne zna i pravedan je? Nije li mi on sam rekao: Ona je moja sestra? I ona mi je rekla: Je li moj brat? U čistom srcu i u pravednosti ruku učinio sam ovo. Rekao mu je Bog u snu: I ja sam znao da si u čistom srcu učinio ovo, i poštedjeh te da ne sagriješiš protiv mene, zato ti nisam dopustio da je dotakneš. Sada vrati ženu tom čovjeku, jer on je prorok i molit će se za tebe, pa ćeš živjeti. Ali ako je ne vratiš, znaj da ćeš umrijeti ti i svi tvoji. I Abimeleh je ustao rano ujutro, i pozvao je sve svoje sluge, i govorio je sve ove riječi u njihove uši; a svi su se ljudi vrlo bojali. I Abimeleh je pozvao Abrahama i rekao mu: Što si nam ovo učinio? Nismo li sagriješili protiv tebe, da si doveo na mene i na moje kraljevstvo veliki grijeh? Djelo koje nitko neće učiniti, ti si učinio za mene. Abimeleh je rekao Abrahamu: Što si vidjevši učinio ovo? Rekao je Abraham: Rekao sam jer nema pobožnosti na ovom mjestu, pa će me ubiti zbog moje žene. I zaista, ona je moja sestra po ocu, ali ne po majci, a postala mi je žena. Dogodilo se, kada me je Bog izveo iz kuće moga oca, da sam joj rekao: Ovu pravednost učinit ćeš prema meni: u svako mjesto gdje uđemo, reci za mene da je moj brat. A Abimeleh je uzeo tisuću didrahmi, i ovce, i telad, i sluge, i sluškinje, i dao Abrahamu; i vratio mu Saru, njegovu ženu. I rekao je Abimelech Abrahamu: Evo, moja zemlja je pred tobom, gdje god ti se svidi, nastani se. A Sari je rekao: Evo, dao sam tisuću didrahmi tvome bratu. Ovo će ti biti za čast tvoga

lica, i svima onima s tobom, i sve govori istinito. Molio se pak Abraham Bogu, i Bog je izliječio Abimeleka i ženu njegovu i sluškinje njegove, i rodile su. Jer Gospodin je zatvorio izvana svaku maternicu u kući Abimeleka zbog Sare, žene Abrahama.

21

I Gospodin je posjetio Saru, kao što je rekao, i učinio je Gospodin Sari, kao što je govorio. I zatrudnjevši, rodila je Abrahamu sina u starosti, u vrijeme kako mu je rekao Gospodin. I Abraham je nazvao ime svoga sina koji mu se rodio, kojeg mu je rodila Sara, Izak. A Abraham je obrezao Izaka osmoga dana, kao što mu je zapovjedio Bog. I Abraham bijaše sto godina kada mu se rodio Izak, sin njegov. Rekla je pak Sara: Smijeh mi je učinio Gospodin, jer tko god čuje, radovat će se sa mnom. I tko bi rekao Abrahamu da Sara doji dijete? Jer sam rodila sina u mojoj starosti. I dijete je raslo i bilo je odvojeno od dojenja; i Abraham je napravio veliku gozbu onog dana kada je Izak, njegov sin, bio odvojen od dojenja. Vidjevši Sara sina Hagare Egipćanke, koji se rodio Abrahamu, kako se igra s Izakom, njenim sinom, rekla je Abrahamu: Istjeraj tu sluškinju i njenog sina; jer sin te sluškinje neće naslijediti zajedno s mojim sinom Izakom. Ta je riječ bila vrlo teška pred Abrahamom glede njegova sina. Rekao je Bog Abrahamu: Neka ti ne bude teško zbog dječaka i zbog sluškinje; sve što ti Sara kaže, slušaj njezin glas; jer će ti u Izaku biti nazvano potomstvo. I sina ove sluškinje učinit ću velikim narodom, jer je tvoje sjeme. Abraham je ustao ujutro i uzeo

kruhove i mješinu vode i dao Hagari; i stavio je dijete na njezino rame i poslao ju; A ona je otišavši lutala po pustinji, po zdencu zakletve. Nestala je voda iz mjehura; i bacila je dijete ispod jedne jele. Otišavši je sjedila nasuprot njemu izdaleka, kao hitac luka; rekla je jer neću vidjeti smrt moga djeteta. I sjedila je nasuprot njega; a dijete, poviknuvši, zaplakalo je. Bog je čuo glas djeteta iz mjesta gdje je bilo; i glasnik Božji pozvao je Hagaru s neba i rekao joj: Što je, Hagara? Ne boj se; jer Bog je čuo glas djeteta s mjesta gdje je. Ustani i uzmi dijete, i drži ga svojom rukom; jer ću od njega učiniti veliki narod. I Bog je otvorio njezine oči i vidjela je bunar žive vode i otišla je i napunila mijeh vode i napojila dijete. I Bog je bio s djetetom; i rastao je, i nastanio se u pustinji; a postao je strijelac. I stanovao je u pustinji, i majka mu je uzela ženu iz Farana u Egiptu. Dogodilo se u ono vrijeme da su Abimelek i Ohozat, njegov savjetnik, i Fikol, vrhovni zapovjednik njegove vojske, rekli Abrahamu govoreći: Bog je s tobom u svemu što činiš. Sada dakle zakuni mi se Bogom da nećeš nanijeti nepravdu meni, niti mom sjemenu, niti mom imenu, nego prema pravednosti koju sam učinio s tobom, učinit ćeš sa mnom i sa zemljom u kojoj si boravio. I Abraham reče: Ja ću se zakleti. I Abraham je ukorio Abimeleka zbog bunara vode koje su oteli sluge Abimeleka. I reče mu Abimelek: Nisam znao tko ti je to učinio, niti si mi ti izvijestio, niti sam ja čuo, osim danas. I Abraham uze ovce i telad i dade ih Abimelehu, te obojica sklope savez. I Abraham postavi sedam jaganjica ovaca odvojeno. I reče Abimeleh Abrahamu: Što su ovih sedam janjica ovaca koje si postavio odvojeno? I reče Abraham da sedam jaganjica uzeš od mene, kako bi mi bile za svjedočanstvo da sam

ja iskopao ovaj bunar. Zbog ovoga nazvao je to mjesto Bunar zakletve, jer su se tamo obojica zaklela. I sklopili su savez kod Bunara zakletve, a ustao je Abimelek, Ohozat, njegov savjetnik, i Fikol, vrhovni zapovjednik njegove vojske, i vratili su se u zemlju Filistejaca. I posadio je Abraham polje na Bunaru zakletve i ondje je prizivao ime Gospodina, Boga vječnoga. Abraham je stanovao u zemlji Filistejaca mnogo dana.

22

I stalo se nakon tih riječi da je Bog iskušao Abrahama, i rekao mu: Abrahame, Abrahame, a on reče: Evo me. I reče: Uzmi sina svoga ljubljenog, kojega si volio, Izaka, i idi u visoku zemlju, i prinesi ga tamo kao paljenicu na jednoj od planina koje ću ti reći. Ustavši Abraham ujutro, osamarao je svoga magarca; uzeo je sa sobom dva sluge i Izaka, sina svoga; i nacijepavši drva za paljenicu, ustavši otišao je i došao na mjesto koje mu je rekao Bog, trećeg dana. I podigavši pogled Abraham svojim očima, vidio je mjesto izdaleka. I Abraham reče svojoj djeci: Sjednite ovdje s magarcem; ja i dječak ćemo proći do tamo; i poklonivši se vratit ćemo se k vama. Uzeo je pak Abraham drva za paljenicu i stavio ih je Izaku, sinu svojemu, a uzeo je u ruke vatru i mač, i išla su njih dvojica zajedno. Rekao je Izak Abrahamu, ocu svome: Oče. A on je rekao: Što je, sine? Rekao je, ali, evo vatre i drva, gdje je ovca za cjelopaljenicu? Rekao je pak Abraham: Bog će vidjeti sebi ovcu za cjelopaljenu žrtvu, dijete. Otišavši pak obojica zajedno, došli su na mjesto koje mu je rekao

Bog; i sagradio je tamo Abraham žrtvenik i stavio drva; i svezavši Izaka, sina svoga, stavio ga je na žrtvenik povrh drva. I Abraham ispruži svoju ruku da uzme mač i zakolje sina svoga. I Anđeo Gospodnji dozvao ga je s neba i rekao: Abrahame, Abrahame! A on reče: Evo me! I reče: Ne stavi ruku svoju na dijete, niti mu učini ništa; sada sam spoznao da se ti bojiš Boga; i nisi poštedjeo sina svoga ljubljenoga zbog mene. I podigavši pogled Abraham je vidio svojim očima, i evo ovana jednog držanog u grmlju Sabek za rogove. I Abraham je otišao i uzeo ovna i prinio ga kao cjelopaljenu žrtvu umjesto Izaka, sina njegova. I Abraham je nazvao ime toga mjesta Gospodin je vidio, tako da se danas kaže: Na planini se Gospodin pojavio. I Glasnik Gospodnji pozvao je Abrahama drugi put s neba, govoreći: Prema sebi samom zakleo sam se, kaže Gospodin, zbog toga što si učinio ovu stvar i nisi poštedio sina svog ljubljenog zbog mene, doista blagoslivljajući blagoslovit ću te i umnožavajući umnožit ću sjeme tvoje kao zvijezde neba i kao pijesak koji je uz rub mora; i naslijedit će sjeme tvoje gradove protivnika. I bit će blagoslovljeni u tvom sjemenu svi narodi zemlje, zato što si poslušao moj glas. A Abraham se okrenuo prema svojoj djeci i ustavši otišli su zajedno na Bunar zakletve. I Abraham se nastanio kod bunara zakletve. Dogodilo se nakon ovih riječi da je bilo javljeno Abrahamu, govoreći: Evo, rodila je i Melha sinove tvome bratu Nahoru: Uza prvorođenca, i Buza brata njegova, i Kamouela oca Siraca, i Hazada, i Azaua, i Faldesa, i Ieldafa, i Batouela. Betuel je rodio Rebeku. Ovih osam sinova rodila je Melcha Nahoru, bratu Abrahamovu. I njegova ložnica, kojoj je ime Reuma, rodila je i ona Tabeka, i Taama, i Tohosa, i

Mohu.

23

Sarin je život bio stotinu dvadeset sedam godina. I umrla je Sara u gradu Arboku, koji je u udolini, a to je Hebron u zemlji Kanaanu. Došao je Abraham oplakivati Saru i tugovati. I Abraham je ustao od svog mrtvog, i rekao je Abraham sinovima Heta, govoreći: Pridošlica i privremeni stanovnik ja sam s vama, dajte mi dakle posjed groba među vama, i pokopat ću svog mrtvog od sebe. Odgovorili su pak sinovi Hetovi Abrahamu govoreći: Ne, gospodaru. Čuj nas, kralju, ti si od Boga među nama, u našim odabranim grobnicama pokopaj svog mrtvog, jer nitko od nas neće ti spriječiti svoj grob da pokopaš svog mrtvog tamo. Ustavši, Abraham se poklonio narodu zemlje, sinovima Hetovim. I govorio je Abraham prema njima, govoreći: Ako imate u svojoj duši da pokopate mog mrtvaca ispred mog lica, čujte me i govorite o meni Efronu, sinu Sohara. I neka mi da dvostruku špilju koja mu pripada, onu koja se nalazi u dijelu njegova polja, za srebro pune vrijednosti dajte mi je među vama u posjed grobnice. Efron je sjedio usred sinova Hetovih; a odgovarajući, Efron Hetit reče Abrahamu, dok su slušali sinovi Hetovi i svi koji su ulazili u grad, govoreći: Budi kod mene, gospodaru, i slušaj me; polje i pećinu koja je u njemu dajem ti; pred svim mojim građanima dao sam ti ga; pokopaj svoga mrtvaca. I pokorio se Abraham pred narodom zemlje. I reče Efronu na uši pred narodom zemlje: Budući da si prema meni,

čuj me, srebro za polje uzmi od mene, i pokopat ću svoga mrtvaca ondje. Odgovorio je pak Efron Abrahamu, govoreći: Ne, gospodaru; čuo sam, zemlja četiri stotine didrahmi srebra; ali što bi bilo ovo između mene i tebe? A ti pokopaj svog mrtvaca. I čuo je Abraham Efrona, i vratio je Abraham Efronu srebro koje je govorio pred sinovima Hetovim, četiri stotine didrahmi srebra odobrenog među trgovcima. I polje Efronovo koje je bilo kod dvostruke pećine, koja je prema Mamri, polje i pećina koja je bila u njemu, i svako drvo koje je bilo u polju, i sve što je u njegovim granicama uokolo, pripalo je Abrahamu u posjed pred sinovima Hetovim i svima koji ulaze u grad. Nakon ovoga pokopao je Abraham svoju ženu Saru u špilji dvostrukog polja, koje je nasuprot Mamre, a to je Hebron u zemlji Kanaan. I potvrđeno je polje i špilja koja je bila u njemu Abrahamu u posjed groba od sinova Heta.

24

I Abraham bijaše star i napredovao u danima, i Gospodin blagoslovi Abrahama u svemu. I Abraham reče svom sluzi, starijem njegove kuće, vladaru svega njegovog: Stavi svoju ruku pod moje bedro. I zaklinjam te Gospodinom, Bogom neba i Bogom zemlje, da ne uzmeš ženu mome sinu Izaku od kćeri Kanaanaca, među kojima ja stanujem. Nego u zemlju moju, gdje sam rođen, ti ćeš ići, i u pleme moje, i uzet ćeš ženu sinu mojem Izaku odande. A sin mu reče: Ako možda žena ne bude htjela ići sa mnom natrag u ovu zemlju, trebam li vratiti tvoga sina u

zemlju odakle si otišao? Rekao mu je Abraham: Pazi da ne odvedeš moga sina tamo. Gospodin, Bog neba i Bog zemlje, koji me je uzeo iz kuće oca moga i iz zemlje u kojoj sam rođen, koji mi je govorio i koji mi se zakleo govoreći: Tebi ću dati ovu zemlju i tvome sjemenu - on će poslati svoga Anđela pred tebe, i uzet ćeš ženu za sina moga odande. Ako pak žena ne želi ići s tobom u ovu zemlju, bit ćeš oslobođen moje zakletve, samo moga sina ne vraćaj tamo. I sluga stavi svoju ruku pod bedro Abrahama, svoga gospodara, i zakle mu se o ovoj stvari. I sluga uze deset deva od deva svoga gospodara, i od svih dobrih stvari svoga gospodara sa sobom; i ustavši ode u Mesopotamiju u grad Nahor. I dao je devama da legnu izvan grada pored bunara vode kasno poslijepodne, kada izlaze žene koje crpe vodu. I reče: Gospodine, Bože gospodara moga Abrahama, učini uspješnim pred mnom danas i učini milost s gospodarom mojim Abrahamom. Evo, ja stojim kod izvora vode, a kćeri stanovnika grada izlaze crpiti vodu. I djevojka kojoj ja kažem, nagni svoj vrč za vodu, da pijem, i kaže mi, pij ti, i tvoje deve napojiću, dok ne prestanu piti, nju si pripremio svom sinu Izaku; i po ovome znat ću da si učinio milosrđe s mojim gospodarom Abrahamom. I dogodilo se prije nego što je završio govoriti u svom umu, i evo Rebeka je izlazila, ona koja je rođena od Betuela, sina Milke, žene Nahora, brata Abrahamova, noseći vrč na svojim ramenima. Djevica je bila vrlo lijepa na izgled, bila je djevica, muškarac je nije poznavao, a sišavši na izvor, napunila je svoj vrč i popela se. Dijete je potrčalo u susret njoj i reklo: Daj mi da pijem malo vode iz tvog krčaga. Ona pak reče: Pij, gospodaru, i požuri te spusti vrč za vodu na svoju ruku i napoji ga,

dopuštajući dok ne presta piti. I rekla je: I tvojim devama ću davati vodu dok sve ne popiju. I požurila je i ispraznila vrč za vodu u korito, i otrčala je na bunar da opet crpi, i nacrpila je vodu svim devama. A čovjek ju je pomno promatrao i šutio kako bi saznao je li Gospodin dao uspjeh njegovu putu ili ne. Dogodilo se, kada su sve deve prestale piti, da je čovjek uzeo zlatne naušnice težine jedne drahme i dvije narukvice za njezine ruke, težine deset zlatnika. I upitao ju je i rekao: Čija si kći? Javi mi, ima li kod tvoga oca mjesta gdje bismo mogli prenoćiti. Ona mu je rekla: Kći sam Batuela, sina Melke, koju je rodila Nahoru. I reče mu: Ima kod nas i slame i hrane u izobilju, kao i mjesta za prenoćište. I čovjek, budući zadovoljan, poklonio se Gospodinu i rekao: Blagoslovljen Gospodin, Bog moga gospodara Abrahama, koji nije napustio svoju pravdu i istinu prema mom gospodaru; mene je Gospodin doveo u kuću brata moga gospodara. I djevojka, otrčavši, prijavila je u kuću svoje majke prema ovim riječima. A Rebeka je imala brata po imenu Laban, i Laban je potrčao prema čovjeku vani kod izvora. I dogodilo se kada je vidio naušnice i narukvice u rukama svoje sestre, i kada je čuo riječi Rebeke, svoje sestre, koja je govorila: Ovako mi je govorio čovjek, i došao je k čovjeku koji je stajao kod deva pri izvoru. I reče mu: Ovamo, uđi, blagoslovljeni Gospodnji! Zašto stojiš vani? Ja sam pripremio kuću i mjesto za deve. Ušao je čovjek u kuću, istovario deve i dao slamu i krmu devama, te vodu da opere svoje noge i noge ljudi koji su bili s njim. I stavio je pred njih kruhove da jedu, i rekao je: Neću jesti dok ne izgovorim svoje riječi. I rekao je: Govori. I reče: Ja sam sin Abrahama. Gospodin je blagoslovio moga gospodara vrlo, i on je bio uzdignut; i dao

mu je ovce, i telad, i srebro, i zlato, sluge, i sluškinje, deve, i magarce. I Sara, žena moga gospodara, rodila je sina svome gospodaru nakon što je ostario, i dao mu je sve što je imao. I moj gospodar me zakle govoreći: Nećeš uzeti ženu za moga sina od kćeri Kanaanaca, među kojima ja boravim kao stranac u njihovoj zemlji. Ali ćeš ići u kuću moga oca i u moje pleme, i odande ćeš uzeti ženu momu sinu. Rekao sam svom gospodaru: Možda žena neće htjeti ići sa mnom. I reče mi: Gospodin Bog, kojemu sam ugodio pred njim, on će poslati svoga Glasnika s tobom i učinit će uspješnim tvoj put, i uzet ćeš ženu za sina moga iz moga plemena i iz kuće moga oca. Tada ćeš biti nevin od mog prokletstva, jer kada dođeš u moje pleme i ne daju tebi, bit ćeš nevin od moje zakletve. I došavši danas na izvor rekao sam: Gospodine, Bože gospodara moga Abrahama, ako ti činiš uspješnim put moj kojim sada idem, evo ja stojim na izvoru vode, i kćeri ljudi grada izlaze crpiti vodu; i bit će djevica kojoj ja kažem Napoj me iz vrča tvoga malo vode, i kaže mi I ti pij, i devama tvojim napojit ću, ova žena koju je pripremio Gospodin sluzi svojemu Izaku; i po ovome znat ću da si učinio milost gospodaru mome Abrahamu. I dogodilo se prije nego što sam završio govoreći u svom umu, odmah je Rebeka izlazila, imajući vrč za vodu na ramenima, i sišla je na izvor i crpila je vodu. Rekao sam joj: Napoj me. I požurivši, spustila je vrč za vodu na svoju ruku i rekla: Pij ti, a tvoje deve napojit ću. I popio je, i deve je napojila. I upitao sam je i rekao sam: Čija si kći? Javi mi. A ona reče: Kći sam Betuela, sina Nahorova, kojeg mu rodi Melha. I stavio sam joj naušnice i narukvice oko ruku njezinih. I bio sam zadovoljan, poklonio sam se Gospodinu i blagoslovio Gospodina

Boga gospodara moga Abrahama, koji me je učinio uspješnim na putu istine da uzmem kćer brata gospodara moga za sina njegova. Ako dakle činite milost i pravednost prema mom gospodaru, a ako ne, javite mi da se mogu okrenuti nadesno ili nalijevo. Odgovarajući, Laban i Bethuel rekli su: Od Gospodina je izašla ova stvar, nećemo ti moći proturječiti ni zlim ni dobrim. Evo Rebeke pred tobom, uzmi je i idi, i neka bude žena sinu gospodara tvoga, kao što je govorio Gospodin. A dogodilo se kada je sluga Abrahamov čuo njihove riječi, naklonio se na zemlju Gospodinu. I sin, iznijevši srebrne i zlatne posude i odjeću, dao je Rebeki; i darove je dao njenom bratu i njenoj majci. I jeli su i pili, i on i muškarci koji su bili s njim, i spavali su. A ustavši ujutro, rekao je: Pošaljite me da odem k svome gospodaru. Rekli su njezina braća i majka: Neka djevica ostane s nama desetak dana, i nakon toga će otići. Ali on im reče: Ne zadržavajte me, jer Gospodin je učinio uspješnim moj put. Pošaljite me da odem svome gospodaru. Oni su rekli: Pozovimo dijete i upitajmo njezina usta. I pozvaše Rebeku i rekoše joj: Hoćeš li ići s ovim čovjekom? A ona reče: Ići ću. I poslali su Rebeku, sestru njihovu, i imanja njezina, i slugu Abrahamova, i one koji su bili s njim. I blagosloviše Rebeku i rekli su joj: Sestra naša ti, postani tisuće desetaka tisuća, i neka tvoje sjeme nasledi gradove protivnika. Ustavši pak Rebeka i njezine sluškinje, uzjahale su na deve i otišle su s čovjekom; i sluga, uzevši Rebeku, otišao je. Izak je putovao kroz pustinju prema bunaru viđenja, a stanovao je u zemlji prema jugu. I Izak je izašao razgovarati u ravnicu prema večeri, i podigavši svoje oči vidio je deve kako dolaze. I Rebeka, podigavši pogled, vidjela je Izaka i

skočila je s deve. I reče sinu: Tko je onaj čovjek koji ide poljem ususret nama? Dijete je reklo: Ovaj je moj gospodar; a ona, uzevši veo, obukla se. I sluga ispriča Izaku sve riječi koje je učinio. Izak je ušao u kuću svoje majke i uzeo Rebeku, i ona je postala njegova žena, i volio ju je, i Izak se utješio zbog Sare, svoje majke.

25

Pridruživši se pak, Abraham je uzeo ženu kojoj je ime bilo Ketura. Rodila mu je Zombrana, Iezana, Madala, Madijama, Iesboka i Soiea. Iezan je rodio Sabu i Dedana, a sinovi Dedana bili su Assourieim, Latousieim i Laomeim. Sinovi Midiana bili su Gepher, Apher, Enoch, Abida i Eldaag; svi su oni bili sinovi Keturine. Dao je Abraham sva svoja imanja Izaku, svome sinu. I sinovima svojih inoča dao je Abraham darove i poslao ih od svoga sina Izaka, dok je još bio živ, prema istoku, u zemlju istoka. Ovo su pak godine dana života Abrahamova koliko je živio: stotinu sedamdeset pet godina. I klonuvši snagom, umro je Abraham u dobroj starosti kao star čovjek, pun dana, i pridružen je svome narodu. I pokopali su ga Izak i Izmael, sinovi njegovi, u dvostruku špilju, na polje Efrona sina Saara Hetita, koje je nasuprot Mamri, polje i špilju koju je stekao Abraham od sinova Hetovih; tamo su pokopali Abrahama i Saru, ženu njegovu. Dogodilo se nakon što je Abraham umro da je Bog blagoslovio Isaaca, sina njegova, i Isaac je stanovao kod bunara viđenja. Ovo su pak rodoslovi Išmaela, sina Abrahamova, kojega

je rodila Hagar Egipćanka, sluškinja Sarina, Abrahamu. I ovo su imena sinova Išmaelovih, prema imenima njihovih pokoljenja: prvorođenac Išmaelov Nebajot, i Kedar, i Adbeel, i Mibsam, i Mišma, i Duma, i Massa, i Hadad, i Tema, i Jetur, i Nafiš i Kedma. Ovo su sinovi Išmaela i ovo su njihova imena u njihovim šatorima i u njihovim naseljima, dvanaest vladara prema njihovim narodima. I ovo su godine života Išmaela: stotinu trideset sedam godina, i klonuvši je umro, i pridružen je svome rodu. Nastanio se pak od Evilata do Sura, koji je prema Egiptu do dolaska prema Asircima; pred licem sve svoje braće nastanio se. I ovo su potomci Izaka, sina Abrahamova; Abraham rodi Izaka. Bio je pak Izak četrdeset godina star kada je uzeo Rebeku, kćer Betuela Sirijca iz Mezopotamije Sirije, sestru Labana Sirijca, sebi za ženu. Izak se molio Gospodinu za Rebeku, ženu svoju, jer je bila nerotkinja, a Bog ga je uslišao i Rebeka, žena njegova, začela je. Djeca su skakala u njoj; a ona reče: Ako ovako treba biti sa mnom, zašto mi ovo? I otišla je raspitati se kod Gospoda. I rekao je Gospodin njoj: dva su naroda u tvojoj utrobi, i dva naroda iz tvoje utrobe će biti odvojena, i narod će nadmašiti narod, i veći će služiti manjem. I ispunili su se dani da ona rodi, i evo, blizanci su bili u njezinu trbuhu. Izašao je prvorođeni crvenkast, cijeli kao dlakava koža, i nazvao mu je ime Ezav. I nakon ovoga izašao je njegov brat, i njegova ruka je bila uhvaćena za petu Ezava, i nazvao ga je Jakov. Izak je bio šezdeset godina kada ih je rodila Rebeka. Povećali su se mladi ljudi, i bio je Ezav čovjek koji je znao loviti, seljak, a Jakov bio je čovjek jednostavan koji je stanovao u kući. Izak je volio Ezava, jer mu je njegov lov bio hrana, a Rebeka je voljela Jakova. Jakov je skuhao varivo, a Ezav

je došao s polja klonuo. I reče Ezav Jakovu: Nahrani me od ove crvene kuhane hrane, jer sam iscrpljen. Zbog toga je njegovo ime nazvano Edom. Jakov reče Ezavu: Prodaj mi danas svoje prvorodstvo. I reče Ezav: Evo, ja idem umrijeti, pa čemu mi ovo prvorodstvo? I reče mu Jakov: Zakuni mi se danas. I zakleo mu se. A Ezav proda prvorodstvo Jakovu. Jakov je dao Ezavu kruh i kuhano leće, i jeo je i pio, i ustavši otišao je, i Ezav je prezreo prvorodstvo.

26

Dogodila se glad na zemlji, osim ranije gladi koja se dogodila u vrijeme Abrahamovo, pa je Izak otišao Abimeleku, kralju Filistejaca, u Geraru. Pojavio se njemu Gospodin i rekao: Ne silazi u Egipat, nego stanuj u zemlji koju ću ti reći. I stanuj u ovoj zemlji, i bit ću s tobom, i blagoslovit ću te, jer tebi i tvome sjemenu dat ću svu ovu zemlju, i uspostavit ću svoju zakletvu koju sam se zakleo Abrahamu, tvome ocu. I umnožit ću tvoje potomstvo kao zvijezde na nebu i dat ću tvojemu potomstvu svu ovu zemlju, i blagoslovljeni će biti u tvojemu potomstvu svi narodi zemlje. Zato što je Abraham, tvoj otac, poslušao moj glas i čuvao moje zapovijedi, i moje naredbe, i moje uredbe, i moje zakone. Nastanio se pak Izak u Gerari. Pitali su pak muškarci toga mjesta o Rebeki, ženi njegovoj, i rekao je: Sestra moja jest. Bojao se je naime reći: Žena moja jest, da ne bi ikada ubili njega muškarci toga mjesta zbog Rebeke, jer lijepa izgledom bijaše. Dogodilo se da je tamo bio dugo vremena, i Abimeleh, kralj

Gerara, sagnuvši se kroz prozor, vidio je Izaka kako se igra sa svojom ženom Rebekom. Abimelek je pozvao Izaka i rekao mu: Dakle, zaista je ona tvoja žena? Zašto si rekao da je moja sestra? A rekao mu je Izak: Rekao sam jer, da ne umrem zbog nje. I rekao mu je Abimeleh: Što si nam ovo učinio? Malo je netko iz moje obitelji spavao s tvojom ženom, i ti bi doveo na nas neznanje. Zapovjedio je Abimelech svemu svom narodu govoreći: Svaki koji dotakne ovog čovjeka i njegovu ženu bit će kriv smrti. Sijao je pak Izak u onoj zemlji i našao je u onoj godini stostruki ječam, a blagoslovio ga je Gospodin. I čovjek bi uzdignut, i napredujući postajao sve veći, dok nije postao veoma velik. I njemu postade stado ovaca i stado goveda i mnogo slugu. I zavidili su mu Filistejci. I sve bunare koje su iskopali sinovi njegova oca u vrijeme njegova oca, začepili su ih Filistejci i napunili su ih zemljom. Rekao je Abimelech Isaku: Idi od nas, jer si postao mnogo jači od nas. I Izak je otišao odatle, prenoćio u dolini Gerara i nastanio se ondje. I Izak je opet iskopao bunare za vodu koje su iskopali sluge Abrahama, njegova oca, a Filistejci su ih zapušili nakon što je umro Abraham, njegov otac; i dao im je imena prema imenima koja im je dao njegov otac. I kopala su djeca Izaka u dolini Gerara i našla su tamo bunar žive vode. I borili su se pastiri Gerara s pastirama Izaka, tvrdeći da je voda njihova, i nazvali su ime bunara Nepravda, jer su mu učinili nepravdu. Otišavši odande, iskopao je drugi bunar, ali svađali su se i oko njega, pa mu je dao ime Neprijateljstvo. Otišavši odatle, iskopao je drugi bunar i nisu se borili oko njega, pa ga je nazvao Široko mjesto, govoreći: Jer sada nam je Gospodin proširio prostor i uvećao nas na zemlji. Otišao je odatle gore na Bunar

zakletve. I pojavio se njemu Gospodin u onu noć i rekao: Ja sam Bog Abrahama, oca tvoga, ne boj se, jer sam s tobom, i blagoslovit ću te i umnožit ću sjeme tvoje zbog Abrahama, oca tvoga. I tamo je sagradio žrtvenik i prizvao ime Gospodnje i razapeo tamo svoj šator; a sluge Izakove iskopale su tamo bunar u dolini Gerara. I Abimeleh je otišao k njemu iz Gerara, i Ohozat, njegov savjetnik, i Fihol, vrhovni zapovjednik njegove vojske. I reče im Izak: Zašto ste došli k meni? Vi ste me mrzili i poslali ste me od sebe. A oni rekoše: Vidjevši, vidjeli smo da je Gospodin bio s tobom, i rekosmo: neka bude dakle između nas i između tebe, i sklopit ćemo s tobom savez da ne učiniš nama zlo, jer mi nismo te prezirali, i na koji način smo s tobom dobro postupali, i otpremili smo te s mirom; i sada si ti blagoslovljen od Gospodina. I napravio im je gozbu, i jeli su i pili. I ustavši ujutro, zakleo se svaki susjed, i Izak ih je poslao, i otišli su od njega u miru. I dogodilo se toga dana da su Izakova djeca, pošto su stigla, javila mu o bunaru koji su iskopali i rekla: Nismo našli vodu. I nazvao ga je Zakletva, zbog toga je nazvao ime onoga grada Bunar Zakletva, do današnjeg dana. Bio je pak Ezav četrdeset godina, i uzeo je za ženu Juditu, kćer Beoka Hetejca, i Basemat, kćer Elona Hetejca. I bile su izvor svađe Izaku i Rebeki.

27

Dogodilo se nakon što je Izak ostario i oči njegove bile su zamračene da vidi, te je pozvao Ezava, sina svoga starijega, i rekao mu: Sine moj, a on reče: Evo me. I rekao je: Evo, ostario

sam i ne znam dan svoje smrti. Sada dakle uzmi svoje oružje, tobolac i luk, i izađi u ravnicu, i ulovi mi plijen. I pripravi mi jela kako ja volim, i donesi mi da jedem, kako bi te blagoslovila duša moja prije nego umrem. Rebecca je čula Isaaca kako govori svome sinu Esau, a Esau je otišao u ravnicu loviti divljač svome ocu. Rebeka je rekla Jakovu, svome mlađem sinu: Evo, čula sam tvoga oca kako govori tvome bratu Ezavu, govoreći: Donesi mi lov i napravi mi jela, da te blagoslovim pred Gospodom nakon što jedem, prije nego umrem. Sada dakle, sine moj, slušaj me, kao što ti zapovijedam. I otišavši k ovcama, uzmi mi odatle dva mlada i dobra janjeta, i učinit ću od njih jela tvome ocu, kako voli. I ti ćeš unijeti svome ocu, i on će jesti, tako da te otac tvoj može blagosloviti prije nego umre. Rekao je Jakov svojoj majci Rebeki: Ezav, moj brat, je dlakav čovjek, a ja sam gladak čovjek. Ne bi li me ikada opipao otac, i bit ću pred njim kao onaj koji prezire, i donijet ću na sebe prokletstvo, a ne blagoslov. Rekla mu je majka: Na mene neka padne tvoje prokletstvo, dijete, samo poslušaj moj glas, idi i donesi mi. Otišavši je uzeo i donio majci, a njegova majka napravila je jela kako je volio njegov otac. I uzevši Rebeka lijepo odijelo svoga starijeg sina Ezava, koje je bilo kod nje u kući, odjenu u njega svoga mlađeg sina Jakova. I kože mladih koza stavio je oko njegovih ruku i na goli dio njegova vrata. I dala je jela i kruhove koje je napravila u ruke Jakova, sina svoga. I donio je svome ocu i rekao: Oče. A on reče: Evo me, tko si ti, dijete moje? I Jakov reče ocu: Ja sam Ezav, tvoj prvorođenac. Učinio sam kao što si mi govorio. Ustani, sjedni i jedi od mog lova, tako da me tvoja duša blagoslovi. Rekao je pak Izak svom sinu: Što je ovo što si tako brzo našao,

dijete moje? A on reče: Ono što je predao Gospodin, tvoj Bog, preda me. Rekao je pak Izak Jakovu: Priđi mi i opipat ću te, dijete, jesi li ti sin moj Ezav ili ne. Približio se pak Jakov Izaku, ocu svojem, i opipao ga, i rekao: Glas je doduše glas Jakovljev, ali ruke su ruke Ezavove. I nije ga prepoznao, jer su njegove ruke bile dlakave kao ruke njegova brata Ezava; i blagoslovio ga je, i rekao: Jesi li ti moj sin Ezav? A on reče: Ja. I reče: Donesi mi i jest ću od tvoga lova, dijete, da te blagoslovi duša moja. I donio mu je, i jeo je, i donio mu je vino, i pio je. I reče mu Izak, otac njegov: Priđi mi i poljubi me, dijete. I približivši se poljubio ga je, i namirisao miris njegove odjeće, i blagoslovio ga je, i rekao: Evo, miris sina moga, kao miris punog polja, koje je blagoslovio Gospodin. I neka ti Bog da od rose nebeske i od bogatstva zemlje, i mnoštvo žita i vina. I neka ti služe narodi i neka ti se poklone vladari, i postani gospodar brata svoga, i poklonit će ti se sinovi oca tvoga. Onaj koji te proklinje neka je proklet, a onaj koji te blagoslivlja neka je blagoslovljen. I dogodilo se nakon što je Izak prestao blagoslivljati Jakova, sina svoga, i dogodilo se, kada je Jakov izašao od lica Izaka, oca svoga, da je Ezav, brat njegov, došao s lova. I napravi i on jela, i donio ih ocu svome, i rekao ocu: Neka ustane otac moj i neka jede od lova sina svoga, tako da me blagoslovi duša tvoja. I reče mu Izak, njegov otac: Tko si ti? A on reče: Ja sam tvoj sin, prvorođeni Ezav. Izak je bio vrlo jako iznenađen i rekao je: Tko je onda ulovio za mene divljač i donio mi je, i ja sam jeo od svega prije nego što si ti došao? I ja sam ga blagoslovio i blagoslovljen će biti. Dogodilo se da kada je Ezav čuo te riječi svoga oca Izaka, povikao je glasom velikim i vrlo gorkim, i rekao: Blagoslovi doista i mene, oče. Rekao mu je: Tvoj

brat je došao s prijevarom i uzeo tvoj blagoslov. I reče: Pravedno je nazvano ime njegovo Jakov, jer me potkopao evo drugi put ovo. I prvorođenstvo moje uzeo je, i sada je uzeo blagoslov moj. I reče Ezav ocu svome: Nisi li ostavio meni blagoslov, oče? Odgovarajući, Izak reče Ezavu: Ako sam ga učinio tvojim gospodarom, i svu njegovu braću učinio sam njegovim slugama, žitom i vinom podupro sam ga, tebi pak što ću učiniti, dijete? Rekao je pak Ezav svome ocu: Zar imaš samo jedan blagoslov, oče? Blagoslovi doista i mene, oče; a kad je Izak bio duboko dirnut, Ezav je podigao glas i zaplakao. Odgovarajući, Izak, otac njegov, rekao mu je: Evo, od bogatstva zemlje bit će tvoje boravište i od rose neba odozgo. I na mač svoj živjet ćeš i bratu svojemu služit ćeš, ali bit će kada razbiješ i skineš jaram njegov s vrata svoga. I gajio je Ezav zamjerku prema Jakovu zbog blagoslova kojim ga je blagoslovio njegov otac, a rekao je Ezav u svom umu: Neka se približe dani žalovanja za mojim ocem, da ubijem svoga brata Jakova. Rebeki su javljene riječi njezina starijeg sina Ezava, i poslavši pozvala je svoga mlađeg sina Jakova, i rekla mu: Evo, tvoj brat Ezav ti prijeti da će te ubiti. Sada dakle, dijete, slušaj moj glas i ustavši pobjegni u Mesopotamiju prema Labanu, bratu mom, u Haran. I stanuj s njim neke dane, dok se ne odvrati gnjev i srdžba tvoga brata od tebe, i dok ne zaboravi što si mu učinio; i poslavši pozvat ću te odande, da ne budem lišena vas dvoje u jedan dan. Rekla je Rebeka Isaku: Umorna sam od svog života zbog kćeri sinova Hetovih. Ako Jakov uzme ženu od kćeri ove zemlje, što će mi život?

28

Pozvavši pak Izak Jakova, blagoslovio ga je i zapovjedio mu govoreći: Ne uzmi ženu od kćeri Kanaanaca. Ustavši, pobjegni u Mezopotamiju, u kuću Betuela, oca tvoje majke, i uzmi sebi odande ženu od kćeri Labana, brata tvoje majke. A moj Bog neka te blagoslovi, neka te poveća i neka te umnoži, i bit ćeš skupovi naroda. I neka ti da blagoslov Abrahama, oca moga, tebi i tvome sjemenu s tobom, da naslijediš zemlju tvoga boravka, koju je Bog dao Abrahamu. I Izak je poslao Jakova, i otišao je u Mezopotamiju prema Labanu, sinu Betuela Sirca, bratu Rebeke, majke Jakova i Ezava. Ezav je vidio da je Izak blagoslovio Jakova i poslao ga u Mezopotamiju Sirije da uzme sebi ženu odande, te da mu je blagoslivljajući zapovjedio govoreći: Nećeš uzeti ženu od kćeri Kanaanaca. I Jakov je poslušao oca i majku svoju te otišao u Mesopotamiju Sirsku. Vidjevši i Ezav da su zle kćeri Kanaana pred Izakom, ocem njegovim, otišao je Ezav k Izmaelu; i uzeo je Maeletu, kćer Izmaela sina Abrahamova, sestru Nabajotovu, uz žene njegove za ženu. I Jakov je izašao od studenca zakletve i otišao u Haran. I sreo je neko mjesto i spavao je tamo, jer je sunce zašlo, i uzeo je od kamenja toga mjesta i stavio ga prema svojoj glavi, i spavao je na tome mjestu. I sanjao je, i evo ljestava postavljenih na zemlji čiji je vrh dosezao do neba, i Božji glasnici uspinjali su se i silazili po njima. Ali Gospodin je stajao na njoj i rekao: Ja sam Bog Abrahama, oca tvoga, i Bog Isaka. Ne boj se! Zemlju na kojoj spavaš dat ću tebi i tvome sjemenu. I tvoje će sjeme biti kao pijesak zemlje, i raširiti

će se prema moru, i jugu, i sjeveru, i istoku, i bit će blagoslovljena u tebi sva plemena zemlje, i u tvome sjemenu. I evo, ja sam s tobom, čuvajući te na svemu putu kamo god pošao, i vratit ću te u ovu zemlju, jer neću te napustiti dok ne učinim sve što sam ti govorio. I probudio se Jakov iz svog sna i rekao: Gospodin je na ovom mjestu, a ja nisam znao. I bojao se i rekao: Kako je strašno ovo mjesto! Ovo nije ništa drugo nego kuća Božja, i ovo su vrata nebesa. I ustao je Jakov ujutro i uzeo kamen koji je bio stavio tamo pod svoju glavu, i postavio ga kao stub, i izlio ulje na njegov vrh. I nazvao je ime toga mjesta Kuća Božja, a grad se prije zvao Oulamluz. I Jakov je molio molitvu, govoreći: Ako bude Gospodin Bog sa mnom, i čuva me na ovom putu kojim ja idem, i da mi kruh za jesti, i odjeću za obući, i vrati me sa spasenjem u kuću moga oca, tada će Gospodin biti meni Bog. I ovaj kamen koji sam postavio kao stup bit će mi kuća Božja, i od svega što mi daš, dat ću ti desetinu.

29

I podigavši Jakov stopala, otišao je u zemlju istoka k Labanu, sinu Betuela Sirijca, bratu pak Rebeke, majke Jakova i Ezava. I vidi, i gle, bunar u ravnici. Bila su pak tamo tri stada ovaca koja su počivala kod njega, jer iz onoga bunara napajali su stada. Kamen pak bijaše velik na ustima bunara. I tamo su se skupljala sva stada, i odvaljivali su kamen s usta bunara, i pojili su ovce, i vraćali su kamen na usta bunara na njegovo mjesto. Rekao im je Jakov: Braćo, odakle ste vi? A oni rekoše: Iz Harana smo. I rekao

im je: Poznajete li Labana, sina Nahorova? A oni su rekli: Znamo. I rekao im je: Je li zdrav? A oni rekoše: Zdrav je; i evo Rahela, kći njegova, dolazila je s ovcama. I reče Jakov: Još je dan velik, nije još vrijeme da se sakupi stoka. Napojite ovce, pa idite i pasete ih. Oni su pak rekli: Nećemo moći dok se ne skupe svi pastiri i dok ne odvale kamen s otvora bunara, pa ćemo napojiti ovce. Dok je još govorio s njima, evo Rahela, kći Labanova, dolazila je s ovcama oca svoga, jer je ona pasla ovce oca svoga. Dogodilo se da je Jakov, kada je vidio Rahelu, kćer Labana, brata svoje majke, i ovce Labana, brata svoje majke, prišao i odvalio kamen s otvora bunara te napojio ovce Labana, brata svoje majke. I poljubio je Jakov Rahelu i, povikavši svojim glasom, zaplakao je. I javio je Raheli da je brat njezina oca i da je sin Rebeke, a ona je potrčavši javila svojem ocu prema ovim riječima. Dogodilo se da kada je Laban čuo ime Jakova, sina svoje sestre, potrčao mu je u susret, obgrlio ga je i poljubio, uveo ga je u svoju kuću, i Jakov je ispričao Labanu sve ove riječi. I reče mu Laban: Iz kostiju mojih i iz tijela mojega jesi ti. I bijaše s njim mjesec dana. Rekao je pak Laban Jakobu: Zato što si moj brat, nećeš mi služiti besplatno. Reci mi, koja je tvoja nagrada? Laban je imao dvije kćeri, ime starije bilo je Leja, a ime mlađe Rahela. Oči Leje bile su slabe, ali Rahela je bila lijepa obličjem i vrlo lijepa izgledom. Volio je Jakov Rahelu, i rekao: Služit ću ti sedam godina za Rahelu, tvoju mlađu kćer. Rekao mu je Laban: Bolje je dati je tebi nego dati je drugom muškarcu, stanuj sa mnom. I služio je Jakov za Rahelu sedam godina, i bilo mu je kao malo dana, zbog toga što ju je ljubio. Rekao je Jakov Labanu: Daj mi moju ženu, jer su dani ispunjeni da uđem k njoj. Sakupio je

pak Laban sve muškarce mjesta i priredio vjenčanje. I dogodilo se navečer, i uzevši Leju, kćer svoju, uveo ju je k Jakovu, i Jakov je ušao k njoj. Laban je dao svojoj kćeri Leji Zelfu, svoju sluškinjicu, njoj kao sluškinjicu. Bilo je ujutro, i evo, bila je Lea; a Jakov je rekao Labanu: Što si mi ovo učinio? Nisam li služio kod tebe za Rahelu? I zašto si me prevario? Odgovorio je Laban: Nije tako u našem kraju da se daje mlađa prije starije. Dovrši dakle tjedan ove, i dat ću ti i ovu umjesto rada koji radiš kod mene još sedam drugih godina. Jakov je tako učinio i ispunio tu sedmicu, i Laban mu je dao svoju kćer Rahelu za ženu. Laban je dao svojoj kćeri Bilhi svoju sluškinju, njoj kao sluškinju. I ušao je k Raheli, ali volio je Rahelu više nego Leu, i služio mu je drugih sedam godina. Vidjevši da je Leja bila mrzena, Gospodin Bog otvorio je njezinu utrobu, a Rahela je bila nerotkinja. I zatrudnjela je Lea i rodila sina Jakovu. Nazvala je pak njegovo ime Ruben, govoreći: Jer je Gospodin vidio moje poniženje i dao mi je sina, sada će me dakle moj muž ljubiti. I ona zatrudnje opet i rodi drugog sina Jakovu, i rekla: Čuo je Gospodin da sam mržena i dao mi je i ovoga. I nazvala je njegovo ime Šimun. I zatrudnjela je još, i rodila sina, i rekla: U ovom trenutku bit će moj muž uz mene, jer sam mu rodila tri sina. Zbog toga je nazvala njegovo ime Levi. I začevši, još je rodila sina i rekla: Sada ću se još za ovo zahvaliti Gospodinu. Zbog toga je nazvala njegovo ime Juda. I prestala je rađati.

30

Vidjevši da nije rodila Jakovu, Rahela je postala ljubomorna na svoju sestru i rekla je Jakovu: Daj mi djecu, a ako ne, umrijet ću. Bijesan, Jakov reče Rachel: Nisam li ja na mjestu Boga, koji te je lišio ploda utrobe? Rekla je Rahela Jakovu: Evo moje sluškinje Bilhe, uđi k njoj, i rodit će na mojim koljenima, pa ću i ja dobiti djecu kroz nju. I dala mu je Bilhu, svoju sluškinju, za ženu, i Jakov je ušao k njoj. I zatrudni Bilha, sluškinja Rahelina, i rodi Jakovu sina. I rekla je Rahela: Sudio mi je Bog i čuo je glas moj i dao mi je sina; zbog toga nazvala sam ime njegovo Dan. I zatrudnje još Bilha, sluškinja Rahelina, i rodi drugog sina Jakovu. I rekla je Rahela: Suborila se je moj Bog, i hrvala sam se sa sestrom svojom, i bila sam sposobna. I nazvala je ime njegovo Neftalim. Vidjela je Leja da je prestala rađati, pa je uzela Zelfu, svoju sluškinju, i dala ju je Jakovu za ženu, i on je ušao k njoj. I zatrudnjela je Zelfa, sluškinja Leje, i rodila Jakovu sina. I Lea reče: U sreći! I nazvala ga je Gad. I zatrudni još Zelfa, slušavka Leje, i rodi Jakovu drugog sina. I reče Leja: Blažena sam ja, jer će me žene zvati blaženom, i nazvala je ime njegovo Ašer. Otišao je Ruben u dane žetve pšenice i našao je jabuke mandragora u polju, te ih je donio Leji, svojoj majci. A Rahela reče Leji, svojoj sestri: Daj mi od mandragora tvoga sina. Rekla je Lea: Nije li ti dovoljno što si uzela mojega muža? Zar nećeš uzeti i mandragore mojega sina? Rekla je Rahela: Ne tako; neka spava s tobom ovu noć umjesto mandragora tvoga sina. Jakov je ušao s polja navečer, i Lea je izašla u susret njemu, i rekla: K meni ćeš ući danas, jer sam te unajmila umjesto mandragora moga sina. I spavao je s njom tu noć. I Bog je čuo Leju, i začevši, rodila je Jakovu petog sina. I reče Lea: Dao mi je Bog moju nagradu zato

što sam dala svoju sluškinje svome mužu, i nazvala je njegovo ime Jisakar, što znači nagrada. I Lea je ponovno zatrudnjela i rodila šestog sina Jakovu. I reče Lea: Bog mi je dao dobar dar u ovo vrijeme, sada će me moj muž izabrati, jer sam mu rodila šest sinova. I nazvala je njegovo ime Zabulon. I nakon toga rodila je kćer i nazvao je njezino ime Dina. Sjeti se Bog Rahele, uslišio ju je Bog i otvorio joj utrobu. I zatrudnivši, rodila je Jakovu sina, a Rahela je rekla: Oduzeo je moj Bog sramotu. I ona ga nazva Josip, govoreći: Neka mi Bog doda još jednog sina. Dogodilo se da kada je Rahela rodila Josipa, Jakov reče Labanu: Pošalji me, da odem na svoje mjesto i u svoju zemlju. Vrati mi žene i djecu, za koje sam ti služio, da mogu otići; jer ti znaš službu koju sam ti služio. Rekao mu je Laban: Ako sam našao milost pred tobom, proricao sam da me je Bog blagoslovio zbog tvog dolaska. Odredi svoju plaću prema mni, i dat ću je. Rekao je pak Jakov: Ti znaš kako sam ti služio i koliko je tvoje stoke bilo sa mnom. Malo je bilo ono što si ti imao prije mene, i uvećalo se u mnoštvo, i blagoslovio te je Gospodin Bog otkako sam došao, sada dakle kada ću i ja sebi učiniti kuću? I reče mu Laban: Što ću ti dati? Rekao je pak njemu Jakov: Nećeš mi dati ništa, ako mi učiniš ovu stvar, opet ću pasti tvoje ovce i čuvat ću ih. Neka danas prođu sve tvoje ovce, i odvoji odatle svaku tamnu ovcu među janjcima i svaku prugastu i pjegavu među kozama - to će biti moja nagrada. I moja pravda će mi svjedočiti sljedećeg dana, jer je moja nagrada pred tobom: sve što nije pjegavo i prugasto među kozama i tamno među janjcima, smatrat će se ukradenim kod mene. Laban mu je rekao: Neka bude prema tvojoj riječi. I odvojio je toga dana jarce šarene i prugaste, i sve koze šarene i

prugaste, i sve što je bilo sivo među janjcima, i sve što je bilo bijelo među njima, i dao je u ruke svojih sinova. I udaljio je put od tri dana između njih i Jakova, a Jakov je pasao preostale Labanove ovce. Jakov je uzeo za sebe svježu šipku od stiraksa, oraha i platana te ih je ogulио u bijele pruge, i skidajući zeleno, na šipkama se pojavilo šareno bijelo koje je oljuštio. I stavio je šipke koje je ogulио u korita pojilišta za vodu, tako da kada ovce dođu piti, pred šipkama, kada one dođu da piju, ovce zatrudne gledajući u šipke. I ovce su se parile kod štapova, i ovce su rađale čisto bijele i šarene i pepeljasto prošarane. Janjce pak odvojio je Jakov, i postavio je pred ovce ovna prugastog i sve šareno među janjcima, i odvojio je sebi stada za sebe, i nije ih pomiješao s ovcama Labanovim. Dogodilo se u vrijeme kada su ovce bile u toplini i uzimale u utrobu, da je Jakov stavio šipke pred ovce u korita, kako bi začele prema šipkama. Kada bi ovce rodile, nije postavljao, pa su neobilježene bile Labanove, a obilježene Jakovljeve. I čovjek je postao vrlo, vrlo bogat, i imao je mnogo stoke, volove, sluge, sluškinje, deve i magarce.

31

Jakov je čuo riječi Labanovih sinova koji su govorili: Jakov je uzeo sve što je pripadalo našem ocu, i od onoga što je pripadalo našem ocu stekao je sve ovo bogatstvo. I vidio je Jakov lice Labana, i gle, nije bilo prema njemu kao jučer i prekjučer. Rekao je Gospodin Jakovu: Vrati se u zemlju svoga oca i k svojem rodu, i bit ću s tobom. Poslavši pak Jakov, pozvao je Leu i Rahelu u

ravnicu gdje su bila stada. I vidim ja lice vašeg oca da nije prema meni kao jučer i prekjučer, ali Bog moga oca bio je sa mnom. I vi same znate da sam svom snagom služio vašem ocu. Ali vaš otac me prevario i promijenio moju plaću deset puta, ali Bog mu nije dao da mi naudi. Ako tako kaže, šarene će biti tvoja nagrada i sve će ovce roditi šarene. Ako li kaže da će bijele biti tvoja nagrada, sve će ovce roditi bijele. I Bog je uzeo svu stoku vašega oca i dao mi je. I desilo se kada su ovce začinjale, noseći u utrobi, i vidio sam svojim očima u snu; i evo, jarci i ovnovi su se penjali na ovce i koze, bijeli prugasti i šareni i pepeljasti prošarani. I reče mi Anđeo Božji u snu: Jakove! A ja rekoh: Što je? I reče: Podigni oči svoje i vidi jarce i ovnove kako se penju na ovce i koze prugaste, šarene i pepeljaste pjegave, jer sam vidio sve što ti Laban čini. Ja sam Bog koji ti se pojavio na mjestu Božjem, gdje si mi tamo pomazao stup i gdje si mi tamo učinio zavjet. Sada dakle ustani i izađi iz ove zemlje i odi u zemlju svoga rođenja, i ja ću biti s tobom. I odgovorivši, Rahela i Lea rekle su mu: Zar nama još postoji dio ili baština u kući našega oca? Nismo li smatrani kao strane od njega? Jer nas je prodao, i proždiranjem je proždrla naše srebro. Sve bogatstvo i slavu koju je oduzeo Bog našega oca bit će nama i našoj djeci; sada dakle, što god ti je rekao Bog, čini. Ustavši, Jakov je uzeo svoje žene i svoju djecu na deve. I odveo je svu svoju imovinu i svu svoju prtljagu koju je stekao u Mezopotamiji i sve svoje da ode k svom ocu Izaku u zemlju Kanaan. Laban je otišao strići svoje ovce, a Rachel je ukrala idole svoga oca. Jakov je pak sakrio od Labana Sirijca da mu ne najavi da bježi. I pobjegao je on i sve njegovo, i prijeđe rijeku, i krenu prema gori Gilead. Labanu Sirijcu bilo je

javljeno trećeg dana da je Jakov pobjegao. I uzevši svoju braću sa sobom, progonio je za njim put od sedam dana i sustigao ga u planini Gilead. Bog je došao Labanu Sirijcu u snu noću i rekao mu: Čuvaj se da ikad ne govoriš s Jakovom zlo. I Laban je stigao do Jakova, a Jakov je razapeo svoj šator u planini, a Laban je postavio svoju braću u planini Gilead. A Laban je rekao Jakovu: Što si učinio? Zašto si tajno pobjegao i ukrao si me i odveo si moje kćeri kao zarobljenice mačem? I da si mi objavio, poslao bih te s veseljem, i s glazbenicima, i bubnjevima, i lirom. I nisam bio smatran dostojnim da poljubim svoju djecu i svoje kćeri, a sada si postupio ludo. I sada je jaka ruka moja da ti učinim zlo, ali Bog oca tvoga jučer mi je rekao govoreći: Čuvaj se da nikada ne govoriš s Jakovom zlo. Sada si dakle otišao, jer si silno želio otići u kuću svoga oca, ali zašto si ukrao moje bogove? Odgovorivši, Jakov reče Labanu: Bojao sam se, jer sam pomislio: Ne bi li možda oduzeo svoje kćeri od mene i sve što je moje. I reče Jakov: Kod koga god nađeš svoje bogove, neće živjeti pred našom braćom. Prepoznaj što je od tvojih stvari kod mene i uzmi. Ali nije prepoznao kod njega ništa. Jakov nije znao da je Rahela, njegova žena, ukrala ih. Ušavši, Laban je pretraživao kuću Leje i nije našao ništa, pa je izašao iz kuće Leje i pretraživao kuću Jakova i kuću dviju sluškinja, ali nije našao ništa, zatim je ušao i u kuću Rahele. Rachel je uzela idole, bacila ih u torbe sedla deve i sjela na njih. I reče svome ocu: Ne ljuti se, gospodaru, ne mogu ustati pred tobom, jer imam ono što je običaj kod žena. Laban je pretražio cijelu kuću i nije našao idole. Razljutio se pak Jakov i borio se s Labanom; odgovorivši pak Jakov, rekao je Labanu: Što je moja nepravda? I što je moj grijeh

da si me progonio i da si pretražio sve posude moje kuće? Što si našao od svih posuda tvoje kuće? Stavi ovdje pred tvoju braću i moju braću, i neka oni sude između nas dvojice. Evo dvadeset godina sam s tobom; tvoje ovce i tvoje koze nisu bile jalove; ovnove tvojih ovaca nisam pojeo. Razderano od zvijeri nisam ti donosio; ja sam plaćao iz vlastitog džepa krađe danju i krađe noću. Postao sam danju spaljivan vrućinom, a noću mrazom, i san je odlazio od mojih očiju. Ovih dvadeset godina bio sam u tvojoj kući, služio sam ti četrnaest godina za tvoje dvije kćeri i šest godina za tvoje ovce, a ti si mi plaću promijenio deset puta. Ako ne bi bilo Boga oca moga Abrahama, i straha Izakova, sada bi me praznog otpremio. Poniženje moje i trud ruku mojih vidio je Bog, i ukorio te jučer. Odgovarajući, Laban reče Jakobu: Kćeri su moje kćeri, i sinovi su moji sinovi, i stoka je moja stoka, i sve što vidiš moje je, i što se tiče mojih kćeri, što ću učiniti njima danas ili njihovoj djeci koju su rodile? Sada dakle dođi, sklopimo savez ja i ti, i bit će za svjedočanstvo između mene i tebe. Rekao mu je: evo nitko s nama nije, vidi, Bog je svjedok između mene i tebe. Uzevši pak Jakov kamen, postavio ga je kao stup. Rekao je Jakov svojoj braći: Skupljajte kamenje, i skupili su kamenje, i napravili su brdo, i jeli su tamo na brdu, i rekao je Laban njemu: Ovo brdo svjedoči između mene i tebe danas. I Laban ga je nazvao gomila svjedočanstva, a Jakov ga je nazvao gomila svjedok. Rekao je Laban Jakobu: Evo, ova gomila i ovaj stup koji sam postavio između mene i tebe, ova gomila svjedoči i ovaj stup svjedoči, zbog toga je nazvano ime: Gomila svjedoči. I vizija o kojoj je govorio: Neka Bog pogleda između mene i tebe, jer ćemo se odvojiti jedan od drugog. Ako poniziti budeš moje kćeri,

ako uzmeš žene uz moje kćeri, vidi, nitko s nama nije koji vidi - Bog je svjedok između mene i tebe. Ako ja ne prođem prema tebi, niti ti ne prođeš prema meni preko ovog brda i ovog stupa sa zlim namjerama. Bog Abrahamov i Bog Nahorov neka sudi između nas, i Jakov se zakleo strahom oca svoga Izaka. I žrtvovao je žrtvu na planini i pozvao je svoju braću, i jeli su i pili su, i spavali su na planini.

32

Ustavši ujutro, Laban je poljubio svoje sinove i kćeri i blagoslovio ih, a zatim se Laban okrenuo i otišao na svoje mjesto. I Jakov je otišao svojim putem, i podigavši pogled vidio je utaboren Božji logor, i susreli su ga Božji glasnici. Rekao je Jakov, kada ih je vidio: Ovo je Božji logor, i nazvao je to mjesto Logori. Poslao je pak Jakov glasnike prije sebe prema Ezavu, bratu svome, u zemlju Seir, u zemlju Edom. I zapovjedio im je govoreći: Ovako ćete reći mom gospodaru Ezavu: Ovako govori tvoj sluga Jakov: Boravio sam s Labanom i ostao sam dugo do sada. I dobio sam volove i magarce i ovce i sluge i sluškinje; i poslao sam da javim mom gospodaru Ezavu, da tvoj sluga nađe milost pred tobom. I glasnici se vratiše Jakovu govoreći: Došli smo k tvome bratu Ezavu, i evo on dolazi u susret tebi, i četiri stotine ljudi s njim. Jakov se veoma bojao i bio je uznemiren, pa je podijelio narod koji je bio s njim, volove, deve i ovce u dva logora. I reče Jakov: Ako Ezav dođe u jedan tabor i udari ga, drugi tabor će biti spašen. Rekao je Jakov: Bože oca moga

Abrahama i Bože oca moga Izaka, Gospodine, ti koji si mi rekao: Vrati se u zemlju rođenja svoga, i dobro ću ti učiniti. Neka mi bude dovoljno od sve pravednosti i od sve istine koju si učinio sluzi svojemu; jer s ovim svojim štapom prešao sam ovaj Jordan; sada pak sam postao dva tabora. Izbavi me iz ruke moga brata, iz ruke Ezava, jer se bojim ga, da ne bi došao i udario mene i majku s djecom. Ti si pak rekao: Dobro ću te učiniti i učinit ću tvoje potomstvo kao pijesak mora, koji se neće moći prebrojati zbog množine. I spavao je tamo onu noć i uzeo je od onoga što je nosio darove i poslao je Ezavu, bratu svome, koze dvjesto, jaraca dvadeset, ovce dvjesto, ovnova dvadeset, deve koje doje i njihovu djecu trideset, volove četrdeset, bikova deset, magarce dvadeset i ždrijebad deset. I dao ih je svojoj djeci, svako stado zasebno; a rekao je svojoj djeci: Idite preda mnom i držite razmak između stada i stada. I zapovjedio je prvom, govoreći: Ako te sretne moj brat Ezav i pita te, govoreći: Čiji si? I kamo ideš? I čija su ova koja idu ispred tebe? Reći ćeš: Tvoga sina Jakova; darove je poslao mom gospodaru Ezavu; i evo, on je iza nas. I zapovjedio je prvom i drugom i trećem i svima koji idu ispred stada, govoreći: Prema ovoj riječi govorite Ezavu kada nađete njega. I reći ćete: Evo, sin tvoj Jakov dolazi iza nas. Rekao je jer: Umiriti ću lice njegovo darovima koji idu ispred njega, i nakon ovoga vidjet ću lice njegovo; možda jer će prihvatiti lice moje. I darovi su išli naprijed pred njim, a on je spavao tu noć u logoru. Ustavši te noći, uzeo je dvije žene, i dvije služavke, i njegovo jedanaestero djece, i prešao je prijelaz Jaboka. I uzeo ih je, prešao bujicu i preveo sve svoje. Ostao je Jakov sam, i hrvao se čovjek s njim do jutra. Vidio je da nije sposoban protiv njega,

pa je dotaknuo udubljenje njegova bedra, i ukočilo se udubljenje Jakovljeva bedra dok se hrvao s njim. I reče mu: Pošalji me, jer je zora uzašla. A on reče: Neću te pustiti ako me ne blagosloviš. Rekao mu je: Kako ti je ime? A on je rekao: Jakov. I reče mu: Neće se više zvati ime tvoje Jakov, nego će Izrael biti ime tvoje, jer si nadvladao s Bogom i s ljudima moćan ćeš biti. A Jakov je upitao i rekao: Objavi mi svoje ime. I rekao je: Zašto pitaš moje ime? I blagoslovio ga tamo. I Jakov je nazvao ime tog mjesta Oblik Boga; jer sam vidio Boga lice prema licu, i moja duša je spašena. Sunce mu je uzašlo kada je prošao oblik Boga, a on je šepao na svoje bedro. Zbog ovoga sinovi Izraela neće jesti živac koji je utrnu, koji je na udubljenju bedra, do ovoga dana, jer je dotakao udubljenje bedra Jakova, živac koji je utrnu.

33

Podigavši Jakov svoje oči vidio je; i evo Ezav njegov brat dolazi, i četiri stotine ljudi s njim; i podijelio je Jakov djecu na Leu, i na Rahelu, i dvije sluškinje. I postavio je dvije sluškinje i njihove sinove na prvo mjesto, i Leju i njezinu djecu iza, i Rahelu i Josipa na posljednje mjesto. On sam napredovao prije njih i poklonio se na zemlju sedam puta, dok se nije približio svome bratu. I Ezav potrča u susret njemu i, zagrlivši ga, pade na vrat njegov i poljubi ga, i plakahu obojica. I podignuvši pogled, Ezav vidje žene i djecu, i reče: Što ti je ovo? A on reče: Djeca kojima je Bog pokazao milost tvome slugu. I približile su se mlade žene i njihova djeca, te su se poklonile. I približila se Lea i djeca

njezina, i poklonili se, i nakon ovoga približila se Rahela i Josip, i poklonili se. I reče: Što ti znače svi ovi logori koje sam sreo? A on reče: Da tvoj sin nađe milost pred tobom, gospodaru. Rekao je Ezav: Imam mnogo, brate, neka tebi ostane tvoje. Rekao je Jakov: Ako sam našao milost pred tobom, primi darove iz mojih ruku; zbog toga sam vidio tvoje lice kao što bi netko vidio lice Božje, i bit ćeš zadovoljan sa mnom. Uzmi moje blagoslove koje sam ti donio, jer je Bog imao milost prema meni i imam sve, te ga je prisiljavao, i uzeo je. I reče: Otišavši, pođimo ravno. Rekao mu je: Moj gospodar zna da su djeca nježnija, i ovce i krave doje kod mene; ako ih dakle potjeram jedan dan, umrijet će sva stoka. Neka ide naprijed moj gospodar prije svoga sluge; ja ću pak polako napredovati na putu prema tempu putovanja koje je preda mnom, i prema koraku djece, dok ne dođem ja k svom gospodaru u Seir. Rekao je Ezav: Ostavit ću s tobom dio naroda koji je sa mnom. A on reče: Zašto? Dovoljno je da sam našao milost pred tobom, gospodaru. Ezav se pak onoga dana okrenuo na svoj put u Seir. I Jakov odlazi u šatore i napravio je sebi tamo kuće, a za svoju stoku napravio je šatore. Zbog toga je nazvao ime onoga mjesta Šatori. I Jakov je došao u Salem, grad Šekima, koji je u zemlji Kanaan, kada se vratio iz Mesopotamije Sirije, i utaborio se pred gradom. I stekao je dio polja gdje je postavio svoj šator od Emmora, oca Šekema, za stotinu amnona. I postavio je tamo žrtvenik i prizvao Boga Izraela.

34

Izašla je Dina, kći Leje, koju je rodila Jakobu, da upozna kćeri mjesnih žitelja. I vidje je Sihem, sin Emora Hivijca, vladara zemlje, i uzevši je, spavao je s njom i ponizio je. I zavolio je dušu Dine, kćeri Jakovljeve, i zavolio je djevicu, i govorio je njoj prema srcu djevice. Sihem je rekao svom ocu Hamoru: Uzmi mi ovu djevojku za ženu. Jakov je čuo da je sin Emmorov oskvrnio Deinu, njegovu kćer, ali njegovi sinovi bili su sa njegovom stokom u polju, pa je Jakov šutio dok oni nisu došli. Izašao je Emmor, otac Sihema, prema Jakovu da govori s njim. Sinovi Jakova došli su s polja, a kada su čuli, muževi su bili duboko pogođeni i bilo im je vrlo bolno, jer je učinio sramotnu stvar u Izraelu, legavši s kćeri Jakova, i neće tako biti. I govorio je Hamor njima, govoreći: Sihem, sin moj, odabrao je dušom vašu kćer; dajte dakle nju njemu za ženu, i oženite se s nama; vaše kćeri dajte nama, i naše kćeri uzmite za vaše sinove. I među nama stanujte, i evo, zemlja je široka pred vama; stanujte, trgovajte na njoj i stječite u njoj. Rekao je pak Sihem njezinu ocu i njezinoj braći: Nađoh li milost pred vama, što god kažete, dat ćemo. Pomnožite miraz vrlo, i dat ću koliko god mi kažete, i dajte mi ovu djevojku za ženu. Odgovorili su sinovi Jakovljevi Sihemu i Hamoru, ocu njegovu, s prijevarom i govorili su im, jer su oskvrnuli Dinu, sestru njihovu. I Šimun i Levi, braća Dinina, rekli su im: Ne možemo učiniti ovu stvar, dati našu sestru čovjeku koji ima prednju kožicu, jer je to sramota za nas. Samo u ovom bit ćemo vama slični i nastanit ćemo među vama, ako postanete kao mi, da bude obrezan svaki vaš muškarac. I dat ćemo kćeri naše vama, i od kćeri vaših uzet ćemo sebi žene, i stanovati ćemo među vama, i bit ćemo kao jedan rod. Ako nas

pak ne poslušate da budete obrezani, uzet ćemo svoju kćer i otići ćemo. I riječi su se svidjele Emmoru i Syhemu, sinu Emmorovu. I mladi čovjek nije odgodio učiniti ovu riječ, jer je bio navaljan na kćer Jakova, a on je bio najslavniji od svih u kući svoga oca. Došli su Hamor i Sihem, sin njegov, prema vratima grada njihovog, i govorili su muškarcima grada njihovog, govoreći: Ljudi ovi miroljubivi su, s nama neka stanuju na zemlji, i neka trguju njome; a zemlja, evo, prostrana je pred njima; kćeri njihove uzet ćemo sebi za žene, i kćeri naše dat ćemo njima. Samo pod ovim uvjetom bit će nam slični ti ljudi da prebivaju s nama, tako da budemo jedan narod: ako se obreže svaki naš muškarac, kao što su i oni obrezani. Neće li njihova stoka, njihove četveronožne životinje i njihova imanja biti naša? Samo u ovome budimo učinjeni slični njima, i stanovati će s nama. I poslušali su Emmora i Sychema, sina njegova, svi koji su trgovali na vratima grada njihova, i obrezali su meso prepucija svoga svaki muškarac. Dogodilo se trećeg dana, kada su bili u bolovima, da su dva sina Jakovljeva, Šimun i Levi, braća Dinine, uzeli svaki svoj mač i ušli sigurno u grad te pobili sve muškarce. I Emmora i Sihema, sina njegova, ubili su oštricom mača, i uzeli su Deinu iz kuće Sihema, i izašli su. Sinovi pak Jakoba ušli su na ranjene i opljačkali grad u kojem su oskvrnuli Dejnu, njihovu sestru. I ovce njihove, i volove njihove, i magarce njihove, koliko god je bilo u gradu i koliko god je bilo u polju, uzeli su. I sva njihova tijela i svu njihovu prtljagu i njihove žene zarobili su, i opljačkali sve što je bilo u gradu i sve što je bilo u kućama. Rekao je Jakov Šimunu i Leviju: Mrzitim ste me učinili, tako da sam zao svima onima koji stanuju u zemlji, i Kanaancima i Perižanima. Ja sam

malobrojan, i ako se skupe protiv mene, udarit će me i bit ću uništen ja i moja kuća. Ali oni rekoše: Zar će postupati s našom sestrom kao s bludnicom?

35

Rekao je pak Bog Jakovu: Ustani, idi u mjesto Betel i stanuj ondje, i napravi ondje žrtvenik Bogu koji ti se pojavio kada si bježao od lica Ezava, brata svoga. Rekao je Jakov svojoj kući i svima onima koji su bili s njim: Uklonite strane bogove koji su među vama iz vaše sredine, očistite se i promijenite svoje haljine. I ustanimo te idimo u Betel i napravimo ondje žrtvenik Bogu koji me uslišao u dan nevolje, koji je bio sa mnom i spasio me na putu kojim sam išao. I dali su Jakovu strane bogove koji su bili u njihovim rukama i naušnice koje su bile u njihovim ušima, i Jakov ih je sakrio pod terebintom u Šekemu i uništio ih do današnjeg dana. I Izrael je krenuo iz Šekema, i strah Božji je pao na gradove oko njih, i nisu progonili sinove Izraelove. Došao je Jakov u Luz, koja je u zemlji Kanaan, koja je Betel, on sam i sav narod koji bijaše s njim. I sagradio je tamo žrtvenik i nazvao je ime mjesta Betel, jer mu se tamo pojavio Bog dok je bježao od lica Ezava, brata njegova. Umrla je Debora, dadilja Rebeke, i pokopana je niže Betela pod hrastom. Jakov je nazvao to mjesto Hrast žalovanja. Pojavio se Bog Jakovu još u Luzu, kada je došao iz Mezopotamije Sirijske, i blagoslovio ga je Bog. I reče mu Bog: Tvoje ime neće više biti Jakov, nego će tvoje ime biti Izrael, i nazva ga Izrael. Rekao mu je Bog: Ja sam tvoj Bog, povećavaj se i

umnožavaj, narodi i skupštine naroda bit će iz tebe, i kraljevi će izaći iz tvojih bedara. I zemlju koju sam dao Abrahamu i Isaaku, tebi sam je dao, tebi će pripasti, i tvome potomstvu nakon tebe dat ću ovu zemlju. Bog je otišao gore od njega s mjesta gdje je govorio s njim. I postavio je Jakov stup na mjestu o kojem je govorio s njim Bog, stup kameni, i izlio je na nj libaciju, i izlio je na nj ulje. I Jakov je nazvao ime mjesta u kojem je Bog tamo govorio s njim Betel. Otišavši pak Jakov iz Betela, postavio je svoj šator s one strane kule Gader. Dogodilo se pak kada se približio Chabrathi da dođe u Ephrathah, rodila je Rachel i imala teški porod pri porođaju. Dogodilo se da je teško rađala, pa joj je primalja rekla: Ohrabri se, jer i ovo ti je sin. Dogodilo se da je, dok je otpuštala svoju dušu, jer je umirala, nazvala njegovo ime Sin moje boli, ali otac je nazvao njegovo ime Benjamin. Umrla je Rahela i pokopana je na putu hipodroma Efrata, a to je Betlehem. I Jakov je postavio stup na njezinu grobu; to je stup na grobu Rahel do današnjega dana. Dogodilo se kada se Izrael nastanio u onoj zemlji da je Ruben otišao i spavao s Balom, naložnicom svoga oca Jakova, i Izrael je čuo i to se učinilo zlim pred njim. Sinovi Jakova bili su dvanaest. Sinovi Leje, prvorođenac Jakovljev Ruben, Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Zebulun. Sinovi Racheline: Joseph i Benjamin. Sinovi Bale, sluškinje Rahele: Dan i Naftali. Sinovi Zilpah, sluškinje Leah, Gad i Asher, ovi su sinovi Jakova koji su mu se rodili u Mezopotamiji Sirije. Jakov je došao k Izaku, svom ocu, u Mamre, u grad na ravnici, to jest Hebron u zemlji Kanaan, gdje su boravili Abraham i Izak. Izak je živio stotinu osamdeset godina. I slabašan Izak umro je i dodan je svome rodu, star i pun dana, i

pokopali su ga Ezav i Jakov, sinovi njegovi.

36

Ovo su pak potomci Ezava, on je Edom. Esau je uzeo sebi žene od kćeri Kanaanaca: Adu, kćer Ailoma Hetita, i Olibemu, kćer Ana, sina Sebegona Hivita. I Basematu, kćer Išmaela, sestru Nabajota. Rodila je pak njemu Ada Elifaza, i Basemat je rodila Raguela. I Olibema rodi Ieusa, i Iegloma, i Korea; ovi su sinovi Ezava koji su mu se rodili u zemlji Kanaan. Ezav je uzeo svoje žene, svoje sinove, svoje kćeri, sve ukućane svoje kuće, svu svoju imovinu, svu stoku i sve što je stekao, i sve što je pribavio u zemlji Kanaanu, te je otišao iz zemlje Kanaana od svoga brata Jakova. Bila su njihova imanja premnoga da stanuju zajedno, i nije mogla zemlja njihovog privremenog boravka izdržati ih zbog množine njihovih imanja. Nastanio se Ezav u planini Seir; Ezav je Edom. Ovo su pak generacije Ezava, oca Edoma, u planini Seir. I ovo su imena sinova Ezava: Elifas, sin Ade, žene Ezava, i Raguel, sin Basemate, žene Ezava. Postali su pak sinovi Elifaza: Taiman, Omar, Sofar, Gotom i Kenez. Thamna je bila suložnica Elifaza, sina Ezava, i rodila je Elifazu Amaleka; ovi su sinovi Ade, žene Ezava. Ovi su pak sinovi Raguela: Nahoth, Zare, Some i Moze; ovi su bili sinovi Basemath, žene Esauove. Ovi su sinovi Olibeme, kćeri Ane sina Sebegona, žene Esaua; rodila je Esavu Ieousa, Iegloma i Korea. Ovi su vođe sinova Ezava; sinovi Elifaza prvorođenog Ezava; vođa Teman, vođa Omar, vođa Sofar, vođa Kenez, vođa Kore, vođa Gotom, vođa Amalek; ovi su vođe Elifaza

u zemlji Idumeji; ovi su sinovi Ade. I ovi su sinovi Raguela, sina Esauova: vođa Nahoth, vođa Zare, vođa Some, vođa Moze. Ovi su vođe Raguelovi u zemlji edomskoj. Ovi su sinovi Basemath, žene Esauove. Ovi su sinovi Olibemas, žene Ezava: vođa Ieous, vođa Ieglom, vođa Kore. Ovi su vođe Olibemas, kćeri Anine, žene Ezava. Ovo su sinovi Ezava i ovo su njihove vođe; ovo su sinovi Edoma. Ovi su sinovi Seira Horejca, koji je stanovao u zemlji: Lotan, Šobal, Sibeon, Ana i Dišon i Eser i Dišan; ovi su poglavari Horejca, sina Seira, u zemlji Edom. Sinovi Lotana bili su Chorri i Heman, a sestra Lotana bila je Thamna. Ovi su sinovi Shobala: Golam, Manahath, Gaibel, Zophar i Omar. I ovi su sinovi Sebeona: Aje i Ana; ovaj je Ana koji je našao Jamina u pustinji kada je čuvao tovarnu stoku Sebeona, oca svoga. Ovi su pak sinovi Anini: Dišon i Olibema, kći Anina. Ovi su sinovi Dešona: Amada, Asban, Itran i Haran. Ovi su sinovi Asara: Balaam, Zoukam i Ioukam. Ovi su sinovi Risona: As i Aran. Ovi su vođe Horija: vođa Lotan, vođa Šobal, vođa Sibeon, vođa Ana, vođa Dišon, vođa Eser, vođa Dišan; ovi su vođe Horija u njihovim vladarstvima u zemlji Edomu. I ovi su kraljevi koji su vladali u Edomu, prije nego što je kralj zavladao u Izraelu. I kraljevao je u Edomu Balak, sin Beorov, a ime njegova grada bilo je Dennaba. Umro je Balak, i zavladao je umjesto njega Jobab, sin Zarin iz Bosorre. Umro je pak Jobab, i zavladao je umjesto njega Asom iz zemlje Thaimana. Umro je Asom, i umjesto njega je vladao Adad, sin Barada, koji je porazio Midijan u ravnici Moaba, a ime njegova grada bilo je Gethaim. Umro je Adad, i umjesto njega zavladao je Samlah iz Masrekaha. Umro je Samada, i zakraljio umjesto njega Saul iz Rooboth koji je pored rijeke. Umro je Saul,

i umjesto njega je vladao Ballenon, sin Achobora. Umro je Ballenon, sin Achoborov, i zavladao je umjesto njega Arad, sin Baradov, a ime gradu njegovu bilo je Fogor, a ime ženi njegovoj Metebeel, kći Matraitha, sina Maizoobova. Ovo su imena vođa Ezava, u njihovim plemenima, prema njihovom mjestu, u njihovim zemljama, i u njihovim narodima: vođa Tamna, vođa Gola, vođa Jeter, vođa Oholibama, vođa Ela, vođa Pinon, vođa Kenaz, vođa Teman, vođa Mazar, vođa Magdijel, vođa Zafoin; ovi su vođe Edoma, u naseljima u zemlji njihovog posjeda; ovaj Ezav je otac Edoma.

37

Jakov je živio u zemlji u kojoj je boravio njegov otac, u zemlji Kanaan, a ovo su pokoljenja Jakova. Josip je imao sedamnaest godina i čuvao je ovce svoga oca sa svojom braćom, budući mlad, sa sinovima Balle i sa sinovima Zelfe, žena svoga oca. A Josip je donio zlu osudu Izraelu, njihovu ocu. Jakov je volio Josipa više od svih svojih sinova, jer mu je bio sin starosti, i napravio mu je šarenkastu tuniku. Vidjevši pak braća njegova da ga otac voli više od svih sinova njegovih, zamrzili su ga i nisu mu mogli govoriti ništa miroljubivo. Sanjao je pak Josip san i javio ga svojoj braći. I rekao im je: Čujte ovaj san koji sam sanjao. Mislio sam da vi vežete snopove usred ravnice, i ustao je moj snop i uspravio se, a vaši snopovi, okrenuvši se, poklonili su se mom snopu. Rekli su mu njegova braća: Zar ćeš ti vladati nad nama, ili ćeš gospodariti nad nama? I nastavili su ga još više

mrziti zbog njegovih snova i zbog njegovih riječi. Vidio je drugi san i ispričao ga svome ocu i svojoj braći, i rekao: Evo, sanjao sam drugi san: sunce, mjesec i jedanaest zvijezda klanjali su mi se. I ukori ga njegov otac i reče mu: Što je ovaj san koji si sanjao? Hoćemo li dakle doista doći, ja i tvoja majka i tvoja braća, da ti se poklonimo do zemlje? Zavidila su mu pak njegova braća, a njegov otac sačuvao je tu riječ. Otišla su pak njegova braća pasti ovce njihova oca u Sihem. I reče Izrael Josipu: Zar tvoja braća ne čuvaju stado u Šekemu? Ovdje ću te poslati k njima; a on mu reče: Evo me. Izrael mu reče: Idi i vidi jesu li dobro tvoja braća i ovce, pa mi javi. I posla ga iz doline Hebrona, i on dođe u Sihem. I čovjek ga je našao kako luta po ravnici, pa ga je čovjek upitao govoreći: Što tražiš? On reče: Braću svoju tražim. Reci mi gdje pasu. Rekao mu je čovjek: Otišli su odavde, jer sam ih čuo kako govore: Idimo u Dothaim. I Josip je otišao za svojom braćom i našao ih u Dothaimu. Vidjeli su ga unaprijed izdaleka prije nego što im se približio, i snovali su zlo da ga ubiju. Rekao je svaki svome bratu: Evo, onaj sanjač dolazi. Sada, dakle, dođite da ga ubijemo i bacimo ga u jednu od jama, i reći ćemo da ga je proždrijela zla zvijer, i vidjet ćemo što će biti od njegovih snova. Čuvši to, Ruben ga je izbavio iz njihovih ruku i rekao: Ne udarimo ga u dušu. Rekao im je pak Ruben: Ne prolijevajte krv, bacite ga u jednu od ovih jama u pustinji, ali ruku ne dižite na njega, kako bi ga izbavio iz njihovih ruku i vratio ga njegovu ocu. Dogodilo se, kada je Josip došao k svojoj braći, da su svukli Josipa s njegove šarene tunike. I uzevši ga, bacili su ga u jamu, a jama je bila prazna i nije imala vode. Sjeli su jesti kruh, i podigavši oči vidjeli su, i evo, putnici Išmaelci dolazili su iz

Gileada, i njihove deve bile su pune tamjana i smole i smirne. Išli su da ga odvedu u Egipat. Rekao je Juda svojoj braći: Kakva korist, ako ubijemo našeg brata i sakrijemo njegovu krv? Hajde, prodajmo ga ovim Išmaelitima; ali naše ruke neka ne budu na njemu, jer je on naš brat i naše tijelo. Čula su pak njegova braća. I prolazili su ljudi Midijanci trgovci, i izvukli su i izveli Josipa iz jame; i prodali su Josipa Išmaelcima za dvadeset zlatnika. I doveli su Josipa u Egipat. Vratio se Ruben na jamu i ne vidi Josipa u jami, te poderao je svoju odjeću. I vratio se svojoj braći i rekao: Djeteta nema; a ja, kamo da sada idem? Uzevši tuniku Josipa, zaklali su jare i okaljali tuniku krvlju. I poslaše šarenu tuniku i donesoše je njihovu ocu, i rekoše: Ovo smo našli, prepoznaj je li tunika tvoga sina ili nije. I prepoznao ga je i rekao: Tunika moga sina jest. Zla zvijer ga je proždrijela, zvijer je zgrabila Josipa. Jakov je poderao svoju odjeću, stavio kostrijet na svoja bedra i tugovao za svojim sinom mnoge dane. Skupili su se svi njegovi sinovi i kćeri i došli su ga utješiti, ali on nije htio biti utješen, govoreći: Sići ću k svome sinu žaleći u Had. I plakao je za njim njegov otac. A Midjanci su prodali Josipa u Egipat Petefreju, faraonovu eunuhu, glavnom kuharu.

38

Dogodilo se u to vrijeme da je Juda sišao od svoje braće i stigao do nekog Adulamca po imenu Hira. I Juda vidje ondje kćer jednoga Kanaanca, kojemu je ime bilo Šua, i uzeo ju je i ušao k njoj. I zatrudnjevši, rodila je sina i nazvala mu ime Er. I

zatrudnjevši, rodila je još sina i nazvao je njegovo ime Onan. I dodavši, rodila je sina i nazvala je ime njegovo Šilom. Ona pak bijaše u Hasbi kada ih je rodila. I Judah je uzeo ženu Eru, svom prvorođencu, kojoj je ime bilo Tamar. Dogodilo se da je Er, prvorođeni sin Jude, bio zao pred Gospodinom, i Bog ga je ubio. Rekao je Juda Onanu: Uđi k ženi svoga brata, oženi se njome i podaj potomstvo svome bratu. Znajući pak Onan da sjeme neće biti njegovo, događalo se kad god bi ulazio k ženi svoga brata da je izlijevao na zemlju, kako ne bi dao sjeme svome bratu. Zlo se pojavilo pred Bogom jer je učinio ovo, pa je usmrtio i ovog. Rekao je Juda Tamari, nevjesti svojoj: Sjedi kao udovica u kući oca svoga, dok ne odraste Šela, sin moj. Rekao je to jer je mislio: Da ne umre i ovaj, baš kao i braća njegova. Otišavši pak, Tamar je sjedila u kući svoga oca. Umnožili se dani i umrla je Šua, žena Judina, i pošto se Juda utješio, uzašao je k onima koji su strizali ovce njegove, on i Hira, pastir njegov, Adulamac, u Tamnu. I nevjesti njegovoj Tamar javljeno je riječima: Evo, tvoj svekar uzlazi u Tamnu strići svoje ovce. I skidavši odjeću udovištva sa sebe, obukla je ljetnu haljinu i ukrasila se, i sjela je prema vratima Enana, koja su u prolazu Tamne, jer je vidjela da je Šilo postao velik, a on joj ga nije dao za muža. I vidjevši ju, Juda je pomislio da je prostitutka, jer je pokrila svoje lice i nije ju prepoznao. Okrenuo se prema njoj s puta i rekao joj: Dopusti mi da uđem k tebi, jer nije znao da je ona njegova nevjesta. A ona reče: Što ćeš mi dati ako uđeš k meni? A on je rekao: Ja ću ti poslati jare koza iz mojih ovaca. A ona je rekla: Ako mi daš zalog dok ga ne pošalješ. A on reče: Koji ti jamac ću dati? A ona reče: Tvoj prsten, i tvoju ogrlicu, i štap koji je u tvojoj ruci. I dao ju je

njoj, i ušao je k njoj, i ona je zatrudnjela od njega. I ustavši otišla je, skinula je svoj ljetni ogrtač sa sebe i obukla je odjeću svoga udovištva. Poslao je pak Juda jare preko svoga pastira Adulamejca da primi natrag zalog od žene, ali je nije našao. Upitao je ljude iz tog mjesta: Gdje je bludnica koja je bila u Enanu na putu? I rekli su: Ovdje nije bilo bludnice. I okrenuo se prema Judi i rekao: Nisam je našao, a ljudi iz tog mjesta kažu da ovdje nema bludnice. Rekao je Juda: Neka ih zadrži, ali da nas nikada ne ismijavaju. Ja sam doista poslao ovog jarca, a ti ga nisi pronašao. Dogodilo se da je nakon tri mjeseca bilo javljeno Judi: Bludničila je Tamar, tvoja nevjesta, i evo, u utrobi nosi dijete iz bludništva. Rekao je Juda: Izvedite je i neka bude spaljena. Dok je bila vođena, ona je poslala svome svekru govoreći: Od čovjeka kojemu pripadaju ove stvari ja sam trudna. Prepoznaj čiji je prsten, ogrlica i ovaj štap. Prepoznao je Juda i rekao: Pravedna je Tamar više nego ja, jer je nisam dao Šilomu, sinu svome. I nije je više poznao. Dogodilo se da su, kada je rađala, u njezinoj utrobi bili blizanci. Dogodilo se da je dok je ona rađala, jedno dijete ispružilo ruku, a babica ju je uzela i vezala grimiznu nit na njegovu ruku govoreći: Ovaj će izaći prvi. A kako je povukla ruku, odmah je izašao njegov brat; a ona je rekla: Što je probijeno zbog tebe ograda? I nazvao ga je Peres. I nakon ovoga izašao je njegov brat, na čijoj ruci je bio grimiz, i nazvao mu je ime Zara.

39

Josip je bio doveden u Egipat, i stekao ga je Petefre, eunuh faraona, glavni kuhar, Egipćanin, iz ruku Išmaelaca koji su ga doveli onamo. I Gospodin bijaše s Josipom, i bijaše čovjek koji je uspijevao, i živio je u kući kod svoga gospodara Egipćanina. Njegov je gospodar znao da je Gospodin bio s njim i da Gospodin čini uspješnim u njegovim rukama sve što on čini. I Josip je našao milost pred svojim gospodarom i ugodio mu je. I postavio ga nad svojom kućom i sve što mu je bilo dao u Josipove ruke. Dogodilo se nakon što je on postavljen nad njegovom kućom i nad svime što je bilo njegovo, da je Gospodin blagoslovio kuću Egipćanina zbog Josipa, i blagoslov Gospodnji bio je u svemu što je posjedovao u kući i na njegovu polju. I povjerio je sve što je bilo njegovo u ruke Josipu; i nije znao ništa o svojim stvarima, osim kruha koji je jeo on sam. I Josip je bio lijep oblikom i vrlo lijep na pogled. I dogodilo se nakon ovih riječi, i žena njegova gospodara bacila je svoje oči na Josipa, i rekla: Lezi sa mnom. Ali on nije htio; i rekao je ženi svoga gospodara: Ako moj gospodar ne zna zbog mene ništa u svojoj kući, i sve što je njegovo dao je u moje ruke, i ništa u ovoj kući ne nadmašuje mene, niti mi je ništa uskraćeno osim tebe, zato što si ti njegova žena, kako ću učiniti ovu zlu stvar i zgriješiti pred Bogom? Kada je pak govorila Josipu dan za danom, on je nije slušao da spava s njom, da leži s njom. Dogodio se takav neki dan, i Josip je ušao u kuću da obavi svoje poslove, a nikoga od onih u kući nije bilo unutra. I privukla ga je za odjeću govoreći: Legni sa mnom, a on je ostavio svoju odjeću u njezinim rukama, pobjegao i izašao van. I dogodilo se kad je vidjela da je, ostavivši svoju odjeću u njezinim rukama, pobjegao i izašao van, pozvala je one koji su bili u kući i

rekla im govoreći: Vidite, doveo nam je hebrejskog slugu da se ruga nama; ušao je k meni govoreći: Legni sa mnom, i povikala sam velikim glasom. A kad je on čuo da sam podigla glas i viknula, ostavivši svoju odjeću kod mene, pobjegao je i izašao van. I ona ostavlja odjeću kod sebe dok gospodar nije došao u svoju kuću. I govorila mu je prema ovim riječima, govoreći: Ušao je k meni hebrejski sluga kojeg si doveo k nama da mi se ruga, i rekao mi je: Spavat ću s tobom. Kada je čuo da sam podigla glas i viknula, ostavio je svoju odjeću kod mene, pobjegao je i izašao van. I dogodilo se, kada je gospodar čuo riječi svoje žene koje je govorila prema njemu, govoreći, ovako mi je učinio tvoj sin, razljutio se gnjevom. I uzevši gospodar Josipa, ubacio ga je u tvrđavu, na mjesto gdje su zatvorenici kralja držani u utvrdi. I Gospodin bijaše s Josipom, i izlio je na njega svoju milost, i dao mu je milost pred glavnim tamničarem. I glavni tamničar predao je zatvor u ruke Josipa, i sve zatvorenike koji su bili u zatvoru, i sve što su tamo činili, on je činio. Glavni tamničar zatvora nije znao ništa o tome, jer je sve bilo u rukama Josipa, zato što je Gospodin bio s njim, i što god je on činio, Gospodin je činio uspješnim u njegovim rukama.

40

Dogodilo se nakon ovih riječi da je sagriješio glavni peharnik kralja Egipta i glavni pekar svome gospodaru, kralju Egipta. I faraon se razljutio na svoja dva dvoranina, na glavnog peharnika i na glavnog pekara. I stavio ih je u zatvor u tamnicu,

na mjesto gdje je Josip bio zatvoren. I glavni tamničar je povjerio Josipu njih, i on im je služio, a bili su dane u zatvoru. I obojica su vidjeli san u jednoj noći; a viđenje sna glavnog peharnika i glavnog pekara, koji su pripadali kralju Egipta i koji su bili u tamnici, bilo je ovo. Josip je ujutro ušao k njima i vidio ih, i bili su uznemireni. I pitao je eunuhe Faraona, koji su bili s njim u zatvoru kod njegova gospodara, govoreći: Zašto su vaša lica mračna danas? Oni su mu rekli: Sanjali smo san, a nema nikoga tko bi ga protumačio. A Josip im reče: Nije li tumačenje od Boga? Ispričajte dakle meni. I glavni peharnik je ispričao svoj san Josipu i rekao: U mom snu bila je loza vinova preda mnom. U lozi su tri korjena, i ona cvjeta, iznijevši izdanke; zreli su grozdovi grožđa. I faraonova čaša bila je u mojoj ruci, i uzeo sam grožđe, i iscijedih ga u čašu, i dao sam čašu u faraonovu ruku. I reče mu Josip: Ovo je njegovo tumačenje: tri grane su tri dana. Još tri dana, i Faraon će se sjetiti tvog položaja, i vratit će te na tvoju službu glavnog peharnika, i dat ćeš pehar Faraonu u njegovu ruku prema tvom prvobitnom položaju, kao što si bio peharnik. Ali sjeti me se sam od sebe, kada ti bude dobro, i učini mi milost, i spomeni me Faraonu, i izvedi me iz ovog zatvora. Zato što sam krađom ukraden iz zemlje Hebreja, i ovdje nisam učinio ništa, ali su me bacili u ovu jamu. I glavni pekar je vidio da je ispravno protumačio i rekao Josipu, i ja sam vidio san i mislio sam da nosim tri košare kruha na svojoj glavi. A u gornjoj košari bile su sve vrste koje faraon jede, djelo pekara, i ptice nebeske jele su ih iz košare iznad moje glave. Odgovorivši, Josip mu reče: Ovo je njegovo tumačenje: tri košare su tri dana. Za još tri dana faraon će ti skinuti glavu s tebe, i objesit će te na drvo, i

ptice nebeske će jesti tvoje meso s tebe. Dogodilo se pak trećeg dana, bio je dan rođenja faraonov, i priredio je gozbu svim slugama svojim; i sjetio se položaja peharnika i položaja pekara među slugama svojim. I vratio je glavnog peharnika na njegov položaj i dao je pehar u ruku faraonu. Glavnog pekara je objesio, kao što im je protumačio Josip. I glavni peharnik se nije sjećao Josipa, nego ga je zaboravio.

41

Dogodilo se nakon dvije godine dana da je faraon vidio san: mislio je da stoji na rijeci. I evo, kao iz rijeke izlazilo je sedam krava, lijepih obličjem i odabrana mesa, i pasle su u Aheju. Drugih sedam krava izlazilo je nakon ovih iz rijeke, ružne na izgled i mršave na tijelu, i pasle su pored krava na obali rijeke. I proždrijele su sedam ružnih i mršavih krava sedam lijepih i odabranih krava, a tada se probudio Faraon. I sanjao je drugi put, i evo sedam odabranih i lijepih klasova nicalo je na jednoj stabljici. I evo, sedam tankih i vjetrom uništenih klasova nicalo je s njima. I proždrijeli su sedam tankih i vjetrom uništenih klasova sedam odabranih i punih klasova, a Faraon se probudio, i to bijaše san. Dogodilo se ujutro da je duša njegova bila uznemirena, i poslavši je pozvao sve tumače Egipta i sve njezine mudrace, i faraon im je ispričao svoj san, ali nije bilo nikoga tko bi ga mogao protumačiti faraonu. I glavni peharnik govorio je Faraonu, rekavši: Sjećam se danas svoga grijeha. Faraon se razljutio na svoju djecu i stavio nas u zatvor, u kuću glavnog

kuhara, mene i glavnog pekara. I obojica smo vidjeli san u jednoj noći, ja i on, svaki smo vidjeli prema svom sanu. Bio je tamo s nama mladi čovjek, sin Hebreja glavnog kuhara, i ispričali smo mu, i protumačio nam je. Dogodilo se pak, kao što nam je protumačio, tako se i zbilo: ja sam bio vraćen na svoj položaj, a onaj je bio obješen. Poslavši, faraon je pozvao Josipa, i izveli su ga iz zatvora, i obrijali su ga, i promijenili su mu odjeću, i došao je k faraonu. Rekao je Faraon Josipu: San sam vidio, i nema nikoga tko ga tumači. Ja sam pak čuo o tebi kako govore da ti, kada čuješ snove, umiješ ih tumačiti. Odgovarajući, Josip reče Faraonu: Bez Boga neće biti odgovora za spasenje Faraona. Govorio je Faraon Josipu, rekavši: U snu mom mislio sam da stojim kraj obale rijeke. I kao što su iz rijeke izlazilo sedam krava, lijepih obličjem i odabranog mesa, i pasle su u Ahei. I evo, sedam drugih krava izlazilo je iza njih iz rijeke, zle i ružne po izgledu, i mršave po mesu, kakve nisam vidio u cijeloj zemlji Egipta, ružnije od takvih. I sedam ružnih i mršavih krava proždrijelo je prvih sedam lijepih i odabranih krava. I ušli su u njihov trbuh, i nisu postali razlikovni jer su ušli u njihov trbuh, i njihov izgled je bio ružan kao i na početku, a probudivši se, zaspao sam. I vidio sam opet u svom snu, i kao sedam klasova išlo je gore na jednoj stabljici, punih i lijepih; A drugih sedam klasova, tankih i vjetrom uništenih, nicalo je držeći se njih. I proždriješe sedam tankih i vjetrom uništenih klasova sedam dobrih i punih klasova, rekoh dakle tumačima, i ne bijaše onoga koji bi mi to objasnio. I rekao je Josip faraonu: San faraona jedan je; što god Bog čini, pokazao je faraonu. Sedam dobrih krava je sedam godina, i sedam dobrih klasova je sedam godina, san

faraonov je jedan. I sedam mršavih krava koje uzlaze iza njih jest sedam godina, i sedam mršavih i vjetrom uništenih klasova jest sedam godina, bit će sedam godina gladi. A riječ koju sam rekao faraonu: što god Bog čini, pokazao je faraonu. Evo, dolazi sedam godina velikog obilja u cijeloj zemlji Egipta. Doći će sedam godina gladi nakon ovoga, i zaboravit će se punina koja je bila u cijelom Egiptu, i glad će uništiti zemlju. I obilje neće biti poznato na zemlji zbog gladi koja će doći nakon toga, jer će biti veoma jaka. A što se tiče toga da je san Faraonu dvaput ponovljen, to znači da će riječ od Boga biti istinita i Bog će požuriti da to učini. Sada dakle razmotri mudrog i razumnog čovjeka i postavi ga nad zemljom Egipta. I neka Faraon učini i neka postavi upravitelje nad zemljom; i neka sakupe petinu svih plodova zemlje Egipta sedam godina obilja, i neka sakupe svu hranu sedam godina dobrih koje dolaze; i neka se sakupi žito pod Faraonovom rukom; hrana u gradovima neka se čuva. I hrana koja je bila čuvana u zemlji bit će za sedam godina gladi koje će biti u zemlji Egipta, i zemlja neće biti uništena u gladi. Svidjela se riječ faraonu i svoj njegovoj djeci. I faraon reče svim svojim slugama: Nećemo li naći takvog čovjeka koji ima Božji duh u sebi? Rekao je pak Faraon Josipu: Budući da ti je Bog pokazao sve ovo, nema čovjeka mudrijeg i razumnijeg od tebe. Ti ćeš biti nad mojom kućom i tvoja će usta slušati sav moj narod, osim što ću ja po prijestolju biti veći od tebe. Rekao je Farao Josipu: Evo, postavljam te danas nad cijelom zemljom Egipta. I skinuvši Faraon prsten sa svoje ruke, stavio ga je na ruku Josipa, i obukao ga je u lanenu haljinu, i stavio zlatnu ogrlicu oko njegova vrata. I priveo ga je na njegova druga kola, i

glasnik je proglasio pred njim, te ga je postavio nad cijelom zemljom Egipta. Rekao je pak faraon Josipu: Ja sam faraon; bez tebe neće nitko podignuti ruku svoju u cijeloj zemlji Egipta. I faraon je nazvao Josipa imenom Psonthomphanech i dao mu Aseneth, kćer svećenika Petefrēa iz Heliopolisa, za ženu. Josip je bio trideset godina kada je stao pred faraona, kralja Egipta. Josip je zatim izašao od faraona i prošao svu zemlju Egipta. I zemlja je u sedam godina prosperiteta donosila snopove. I prikupio je svu hranu sedam godina u kojima je bilo obilje u zemlji Egipta i stavio je hranu u gradove; hranu s ravnica oko svakog grada stavio je u njega. I skupio je Josip žito kao pijesak mora, vrlo mnogo, dok se nije moglo brojiti, jer nije bilo broja. A Josipu postadoše dva sina prije nego što je došlo sedam godina gladi, koje mu je rodila Aseneta, kći Petefera, svećenika Heliopolisa. Josip je nazvao prvorođenog Manase, jer me je Bog učinio da zaboravim sve muke moje i sve od oca moga. A drugog je nazvao Efrajim, jer me je Bog učinio da rastem u zemlji poniženja moga. Prošlo je sedam godina blagostanja koje su bile u zemlji Egipta. I sedam godina gladi počelo je dolaziti, kao što je rekao Josip, i nastala je glad u svim zemljama, ali u cijeloj zemlji Egipta bilo je kruha. I gladovala je sva zemlja Egipta, a narod je zavapijo Faraonu za kruh. Faraon je pak rekao svim Egipćanima: Idite Josipu, i što god vam kaže, učinite. I glad bijaše na licu sve zemlje, a Josip otvori sve žitnice i prodavaše svim Egipćanima. I sve su zemlje došle u Egipat kupovati od Josipa, jer je glad prevladala u cijeloj zemlji.

42

Vidjevši da ima prodaje u Egiptu, Jakov reče svojim sinovima: Zašto besposlite? Evo, čuo sam da ima žita u Egiptu; siđite tamo i kupite nam malo hrane da preživimo i ne umremo. Otišlo je dolje deset Josipove braće da kupe žito iz Egipta; A Benjamina, brata Josipova, nije poslao s njegovom braćom; jer je rekao, da mu se ne dogodi kakva nesreća. Došli su sinovi Izraela kupovati s onima koji su dolazili, jer je bila glad u zemlji Kanaanu. Josip je bio vladar zemlje, on je prodavao svakom narodu zemlje, a braća Josipova, došavši, poklonila su mu se licem na zemlju. Vidjevši pak Josip svoju braću, prepoznao ih je; i ponašao se kao stranac prema njima, i govorio im je oštro; i rekao im je: Odakle ste došli? Oni su rekli: Iz zemlje Kanaan kupiti hranu. Josip je prepoznao svoju braću; ali oni ga nisu prepoznali. I Josip se sjetio svojih snova koje je vidio; i rekao im je: Uhode ste, došli ste razumjeti tragove zemlje. Oni su rekli: Ne, gospodaru; mi, tvoje sluge, došli smo kupiti hranu. Svi smo sinovi jednog čovjeka; miroljubivi smo, tvoja djeca nisu uhode. Rekao im je: Ne, nego ste došli vidjeti slabosti zemlje. A oni rekoše: Nas je dvanaest, tvoji sinovi, braća u zemlji Kanaan; i evo, najmlađi je danas s našim ocem; a drugi ne postoji. Josip im je rekao: Ovo je ono što sam vam rekao govoreći da ste uhode. Ovime ćete biti dokazani: tako mi zdravlja faraonova, nećete izaći odavde ako vaš mlađi brat ne dođe ovamo. Pošaljite jednog od vas i uzmite vašeg brata, a vi ćete biti odvedeni dok vaše riječi ne postanu jasne, govorite li istinu ili ne; ako ne, tako mi zdravlja faraona, doista

ste uhode. I postavio ih u tamnicu na tri dana. Rekao im je trećeg dana: Učinite ovo i živjet ćete, jer ja se bojim Boga. Ako ste miroljubivi, neka jedan vaš brat bude zadržan u tamnici, a vi idite i odnesite kupljeno žito za vašu opskrbu. I vašeg mlađeg brata dovedite k meni, i bit će vjerovane vaše riječi; ako pak ne, umrijet ćete. I tako su učinili. I reče svaki svome bratu: Da, jer jesmo u grijesima o bratu našem, jer smo previdjeli nevolju duše njegove kada nas je molio, i nismo ga poslušali, i zbog ovoga je došla na nas ova nevolja. Odgovarajući, Ruben im je rekao: Nisam li vam govorio: Ne učinite nepravdu djetetu, a niste me poslušali? I evo, njegova krv se traži. Oni sami pak nisu znali da Josip čuje, jer tumač je bio između njih. Okrenuvši se pak od njih, zaplakao je Josip, i opet je pristupio k njima i govorio im, i uzeo je Šimuna od njih i vezao ga pred njima. Josip je pak zapovjedio napuniti njihove posude žitom, vratiti njihovo srebro svakomu u njegovu vreću i dati im hranu za put, i tako im se dogodilo. I stavivši žito na svoje magarce, otišli su odatle. Otpustivši pak jedan svoju vreću da bi dao hranu svojim magaradima gdje su prenoćili, vidio je svezu svog srebra koja je bila odozgo na ustima vreće. I reče svojoj braći: Vraćeno mi je srebro, i evo ga u mojoj vreći. I zapanjila se njihova srca, i uznemirili su se gledajući jedan drugoga, govoreći: Što nam je to Bog učinio? Došli su k Jakovu, ocu njihovu, u zemlju Kanaan, i javili su mu sve što im se dogodilo, govoreći: Čovjek, gospodar zemlje, govorio je s nama oštro i stavio nas je u zatvor kao uhode zemlje. Rekli smo mu, miroljubivi smo, nismo uhode. Dvanaest smo braće, sinovi našega oca; jedan ne postoji, a najmlađi je danas s našim ocem u zemlji Kanaanu. Rekao nam je

čovjek, gospodar zemlje: Po ovome ću znati da ste miroljubivi - jednog brata ostavite ovdje sa mnom, a kupovinu žitne opskrbe za vašu kuću uzmite i odite. I dovedite k meni vašeg mlađeg brata, i znat ću da niste uhode, nego da ste miroljubivi, i vratit ću vam vašeg brata, i moći ćete trgovati zemljom. I dogodilo se dok su praznili svoje vreće, da je svezak srebra svakog od njih bio u njegovoj vreći; i vidjeli su svoje sveske srebra oni sami i njihov otac, i uplašili su se. Rekao im je Jakov, njihov otac: Mene ste lišili djece; Josipa nema, Šimuna nema, a Benjamina ćete uzeti? Sve ove stvari dogodile su se meni. Ruben je rekao njihovom ocu govoreći: Ubij moja dva sina ako ti ga ne dovedem. Predaj ga u moju ruku, i ja ću ti ga dovesti. Ali on reče: Neće sići sin moj s vama, jer brat njegov umro je, i on sam preostao je, i dogodit će mu se da bude oslabljen na putu kojim idete, i spustit ćete moju starost s tugom u Had.

43

Ali glad je ojačala na zemlji. Dogodilo se, kada su završili jesti žito koje su donijeli iz Egipta, da im je otac rekao: Opet idite i kupite nam malo hrane. Rekao mu je Juda govoreći: Svečano nam je posvjedočio čovjek, gospodar zemlje, govoreći: Nećete vidjeti moje lice ako vaš mlađi brat ne bude s vama. Ako doista pošalješ našeg brata s nama, sići ćemo i kupiti ćemo ti hranu. Ako ne pošalješ našeg brata s nama, nećemo ići, jer je čovjek rekao nama govoreći: Nećete vidjeti moje lice ako vaš mlađi brat ne bude s vama. Rekao je Izrael: Zašto ste mi nanijeli zlo rekavši

tom čovjeku da imate brata? Oni su pak rekli: Čovjek nas je ispitivao o nama i našem porijeklu, govoreći: Živi li još vaš otac, i imate li brata? I mi smo mu izvijestili prema tom ispitivanju. Nismo znali da će nam reći: Dovedite svog brata. Rekao je Juda Izraelu, ocu svom: Pošalji dijete sa mnom, pa ćemo ustati i ići, da živimo i ne umremo, i mi, i ti, i naša prtljaga. Ja ću čekati na njega, iz moje ruke traži ga, ako ga ne dovedem k tebi i ne postavim ga pred tebe, bit ću kriv prema tebi sve dane. Jer da nismo odgađali, već bismo se vratili dvaput. Rekao im je pak Izrael, otac njihov: Ako je tako, ovo učinite: uzmite od plodova zemlje u svoje posude i donesite čovjeku darove smole i meda, tamjan i smirnu, terpentin i orahe. I uzmite dvostruko srebro u svoje ruke, srebro koje je vraćeno u vaše vreće vratite sa sobom, možda je to bila greška. I uzmite svog brata, ustanite i siđite k tom čovjeku. A moj Bog neka vam dade milost pred tim čovjekom i neka pošalje vašeg brata, onog jednog, i Benjamina; ja sam doista, kao što sam lišen djece, lišen djece. Uzevši pak muškarci ove darove i dvostruko srebro u svoje ruke, i Benjamina, ustali su, sišli u Egipat i stali pred Josipom. Vidio je pak Josip njih i Benjamina, brata svoga istomajčnog, i rekao onome nad svojom kućom: Uvedi ljude u kuću, zakolji žrtve i pripremi, jer će ljudi sa mnom jesti kruh u podne. Učinio je čovjek kao što je rekao Josip i uveo je ljude u Josipovu kuću. Vidjevši pak ljudi da su bili uvedeni u kuću Josipa, rekli su: Zbog srebra vraćenog u našim vrećama na početku, mi smo dovođeni, da nas lažno optuži i napadne, da nas uzme u robove, i naše magarce. Pristulivši prema čovjeku nad Josipovom kućom, govorili su mu na ulazu kuće, govoreći: Molimo, gospodaru, sišli

smo prvi put kupiti hranu. Dogodilo se da kada smo došli da prenoćimo i otvorili smo naše vreće, i evo srebra svakog u njegovoj vreći, naše srebro pune težine vratili smo sada u našim rukama. I drugo srebro donijeli smo sa sobom da kupimo hranu; ne znamo tko je bacio srebro u naše vreće. Rekao im je: Milost vama, ne bojte se. Bog vaš i Bog vaših otaca dao vam je blaga u vašim vrećama, a vaše srebro cijenjeno sam primio. I izveo je k njima Šimuna. I donio je vodu da opere njihova stopala i dao je krmu njihovim magarcima. Pripremili su darove dok nije trebao doći Josip u podne, jer su čuli da će tamo blagovati. Josip je ušao u kuću, a oni su mu donijeli darove koje su imali u svojim rukama, i poklonili su mu se licem do zemlje. Pitao ih je: Kako ste? I reče im: Je li zdrav vaš otac, onaj starac o kojemu ste govorili? Još živi? Oni su rekli: Tvoj sin, naš otac, zdrav je i još živi. I rekao je: Blagoslovljen neka je taj čovjek od Boga. I sagnuvši se, poklonili su mu se. Podigavši oči, Josip je vidio Benjamina, svoga brata od iste majke, i rekao je: Je li ovo vaš mlađi brat kojeg ste rekli da ćete mi dovesti? I reče, neka Bog ima milost prema tebi, dijete. Bio je uznemiren Josip, jer su mu se uzburkale unutrašnjosti zbog njegova brata, i tražio je da zaplače, pa ušavši u odaju, plakao je tamo. I opravši lice, izašao je, savladao se i rekao: Postavite kruhove. I postavili su njemu samome, i njima zasebno, i Egipćanima koji večeraju s njim zasebno, jer Egipćani nisu mogli jesti zajedno s Hebrejima kruh, jer je to gnušanje Egipćanima. Sjeli su pred njega, prvorođeni prema svojim privilegijama, a mlađi prema svojoj mladosti, a ljudi su bili zapanjeni, svaki prema svome bratu. Podigli su obroke od njega za sebe, a Benjaminov obrok bio je uvećan u

odnosu na obroke svih ostalih pet puta, i pili su i bili veseli s njim.

44

I Josip zapovjedi onomu koji bijaše nad njegovom kućom govoreći: Napunite vreće tih ljudi hranom koliko god mogu ponijeti i stavite svakomu srebro na otvor vreće. I moj srebrni pehar stavite u vreću mlađega i cijenu njegova žita. Dogodilo se pak prema Josipovoj riječi, kako reče. Jutro je osvanulo i ljudi su bili poslani, oni i njihovi magarci. Pošto su izašli iz grada, nisu otišli daleko, i Josip reče onomu nad svojom kućom: Ustani, progoni ljude, i kad ih sustigneš, reci im: Zašto ste uzvratili zlom umjesto dobra? Zašto ste ukrali moju srebrnu čašu? Nije li ovo ono iz čega pije moj gospodar? A on sam gatanjem gata u njemu. Potpuno ste izvršili zla koja ste učinili. Pronašavši ih, rekao im je prema ovim riječima. Oni su mu rekli: Zašto gospodar govori takve riječi? Neka tvoja djeca ne učine prema ovoj riječi. Ako smo doista srebro koje smo našli u našim vrećama vratili k tebi iz zemlje Kanaan, kako bismo ukrali iz kuće tvoga gospodara srebro ili zlato? Kod koga bi našao čašu djece tvoje, neka umre; i mi također bit ćemo djeca našemu gospodaru. A on reče: I sada, kako kažete, tako će biti; kod koga bude nađena čaša, bit će moj rob, a vi ćete biti čisti. I požurili su i spustio je svaki svoju vreću na zemlju i otvorio je svaki svoju vreću. Pretraživao je, počevši od starijeg, dok nije došao do mlađeg. I pronašao je čašu u Benjaminovoj vreći. I podriješe svoju odjeću, i svaki stavi svoju

vreću na svoga magarca, i vratiše se u grad. Ušao je Juda i njegova braća k Josipu dok je on još bio ondje, i pali su pred njim na zemlju. Rekao je pak njima Josip: Što je ova stvar koju ste učinili? Ne znate li da čovjek kakav sam ja gata gatanjem? Rekao je Juda: Što ćemo odgovoriti gospodaru, ili što ćemo govoriti, ili kako ćemo biti opravdani? Bog je pronašao nepravdu tvoje djece; evo, mi smo sluge našeg gospodara, i mi, i onaj kod kojeg je pronađen pehar. Rekao je Josip: Ne daj Bože da učinim ovu stvar; čovjek kod kojeg je nađena čaša, on će biti moj rob; vi pak idite na sigurno k vašem ocu. Približivši se njemu, Juda reče: Molim te, gospodaru, neka tvoj sluga progovori pred tobom, i ne ljuti se na svog slugu, jer ti si kao Faraon. Gospodine, ti si upitao svoju djecu, govoreći, imate li oca ili brata. I rekli smo gospodaru: Imamo starog oca i mlađe dijete njegove starosti, a njegov brat je umro, pa je on jedini ostao svojoj majci, a otac ga voli. A ti si rekao svojim slugama: Dovedite ga k meni, i ja ću se pobrinuti za njega. I rekli smo gospodaru: Dijete neće moći ostaviti svog oca; ako ga pak ostavi, umrijet će. Ti si rekao svojoj djeci: ako vaš mlađi brat ne dođe s vama, nećete više vidjeti moje lice. Dogodilo se, a kada smo otišli gore k tvom sinu, ocu našem, javili smo mu riječi gospodara našeg. Rekao je naš otac: Idite opet i kupite nam malo hrane. Mi smo pak rekli: Nećemo moći sići, ali ako naš mlađi brat ide s nama, sići ćemo, jer nećemo moći vidjeti lice toga čovjeka ako naš mlađi brat ne bude s nama. Rekao je tvoj sin, naš otac, nama: Vi znate da mi je žena rodila dvojicu, i jedan je otišao od mene; i rekli ste da je proždran od zvijeri, i nisam ga vidio do sada. Ako dakle uzmete i ovoga ispred mog lica, i dogodi mu se slabost na putu, spustit

ćete moju starost s tugom u Had. Sada dakle ako uđem k tvom sinu, našem ocu, a dijete ne bude s nama, a njegova duša visi od duše ovoga, i bit će kad vidi da djeteta nema s nama, umrijet će, i tvoji sinovi će spustiti starost tvog sina, našeg oca, s tugom u Had. Jer tvoj sin je od oca primio dijete, govoreći: Ako ga ne dovedem k tebi i ne postavim ga pred tebe, bit ću sagriješio prema ocu sve dane. Sada dakle ostat ću s tobom kao sin umjesto djeteta, sluga gospodara; a dijete neka ide gore sa svojom braćom. Kako ću jer otići k ocu, ako dijete ne bude s nama? Da ne vidim zla koja će naći moga oca.

45

I Josip nije bio u stanju podnositi sve one koji su stajali pokraj njega, pa je rekao: Pošaljite sve od mene. I nitko nije stajao pokraj Josipa kada se otkrivao svojoj braći. I pustio je glas s plačem, čuli su svi Egipćani, i čulo se u kući faraona. Josip je rekao svojoj braći: Ja sam Josip; je li moj otac još živ? I braća mu nisu mogla odgovoriti; jer su bili uznemireni. Rekao je Josip svojoj braći: Približite mi se. I približili su se, a on reče: Ja sam Josip, vaš brat, kojeg ste prodali u Egipat. Sada dakle ne tugujte, niti neka vam se čini teškim to što ste me prodali ovdje, jer me je Bog poslao prije vas radi života. Ovo je jer druga godina gladi na zemlji, i još preostaje pet godina, u kojima neće biti oranja, niti žetve; Jer me je Bog poslao prije vas, da ostane vaš ostatak na zemlji, i da odgoji vaš veliki ostatak. Sada dakle ne vi ste me poslali ovdje, nego Bog, i učinio me je ocem Faraonu i

gospodarom cijele njegove kuće i vladarom cijele zemlje Egipta. Požurivši dakle idite gore k mom ocu, i recite mu, ovo govori tvoj sin Josip; učinio me je Bog gospodarom sve zemlje Egipta; siđi dakle k meni, i ne ostaj; I nastanit ćeš se u zemlji Gošen Arabije; i bit ćeš blizu mene ti, i tvoji sinovi, i sinovi tvojih sinova, tvoje ovce, i tvoji volovi, i sve što je tvoje. I ja ću te tamo nahraniti, jer još pet godina će biti glad, da ne budeš uništen ti i sinovi tvoji i sva tvoja imanja. Evo, vaše oči vide, i oči Benjamina, brata moga, da moja usta govore vama. Izvijestite dakle mome ocu svu moju slavu onu u Egiptu i sve što ste vidjeli, te požurite i dovedite moga oca ovamo. I pao je na vrat Benjamina, brata svoga, i zaplakao na njemu, a Benjamin je zaplakao na njegovu vratu. I poljubivši svu svoju braću, plakao je nad njima, i nakon toga njegova su braća razgovarala s njim. I glas se široko pročuo u kući Faraona, govoreći: Došla su braća Josipa. Obradovao se pak Farao i njegova služba. Farao je rekao Josifu: Reci svojoj braći, ovo učinite: napunite svoje vreće i idite u zemlju Kanaan. I uzevši svoga oca i svoja imanja, dođite k meni, i dat ću vam od svih dobara Egipta, i jest ćete sržu zemlje. A ti naredi ovo: uzeti njima kola iz zemlje Egipta za vašu djecu i za vaše žene, i uzevši vašeg oca dođite. I ne žalite za vašom imovinom, jer sva dobra Egipta bit će vaša. Učinili su tako sinovi Izraela; Josip im je dao kola prema onome što je rekao faraon kralj; i dao im je zalihe za put; I svima je dao po dvije haljine; a Benjaminu je dao tristo zlatnika i pet promjena haljina. I svome ocu poslao je prema tome deset magaraca koji su nosili od svih dobara Egipta i deset mazgi koje su nosile kruhove njegovu ocu za put. Poslao je svoju braću i oni su otišli, a rekao im je: Ne

svađajte se na putu. I otišli su iz Egipta i došli u zemlju Kanaan k Jakovu, ocu svojemu. I oni su mu izvijestili govoreći da tvoj sin Josip živi i da on vlada svom zemljom Egipta, i Jakov je bio zapanjen u umu, jer im nije vjerovao. Govorili su mu sve stvari koje je izgovorio Josip, sve što im je rekao. Vidjevši pak kola koja je poslao Josip da ga uzme, oživio je duh njihovog oca Jakova. Rekao je Izrael: Veliko mi je to ako još Josip, sin moj, živi. Otišavši ću ga vidjeti prije nego umrem.

46

Otišavši pak Izrael, on sam i sve njegovo, došao je na Bunar zakletve i žrtvovao je žrtvu Bogu oca svoga Izaka. Bog je rekao Izraelu u viđenju noći, govoreći: Jakove, Jakove! A on je rekao: Što je? Ali on mu kaže: Ja sam Bog tvojih otaca, ne boj se sići u Egipat, jer ću te tamo učiniti velikim narodom. I ja ću sići s tobom u Egipat, i ja ću te dovesti natrag na kraju, i Josip će položiti ruke na tvoje oči. Ustao je Jakov od studenca zakletve, i sinovi Izraela uzeli su svoga oca i prtljag i svoje žene na kola koja je poslao Josip da ga ponesu. I podigavši svoja imanja i svu stečevinu koju su stekli u zemlji Kanaanu, ušli su u Egipat, Jakov i sve njegovo potomstvo s njim. Sinovi i sinovi sinova njegovih s njim; kćeri i kćeri kćeri njegovih; i sve sjeme njegovo odveo je u Egipat. Ova pak su imena sinova Izraelovih koji su ušli u Egipat zajedno s Jakovom, ocem njihovim. Jakov i njegovi sinovi; Jakova prvorođeni, Ruben. Sinovi pak Rubena: Enoh, i Falos, Asron i Harmi. Sinovi Simeonovi: Jemuel, Jamin, Ehud, Jachin,

Zohar i Saul, sin Kanaanke. Sinovi Levija: Geršon, Kat i Merari. Sinovi Jude: Er, Onan, Shiloh, Phares i Zerah, ali Er i Onan umrli su u zemlji Canaan, a sinovi Pharesa bili su Hezron i Jemuel. Sinovi Issachara: Tola, Phua, Hashum i Shimron. Sinovi Zebulunovi: Sered, Allon i Achoel. Ovi su sinovi Leje koje je rodila Jakovu u Mesopotamiji Sirije, i Dina, kćer njegova; sve duše, sinovi i kćeri, trideset i tri. Sinovi Gadovi: Safon, Angis, Sanis, Tasoban, Aedeis, Aroedeis i Areeleis. Sinovi Ašerovi: Jemna, Ješua, Jeul i Baria, te Sara, njihova sestra. Sinovi Beriaha: Chobor i Melchiil. Ovi su sinovi Zilpah, koju je Laban dao svojoj kćeri Lei, a ona je rodila ove Jakobu, šesnaest duša. Sinovi Rachel, žene Jakova: Josip i Benjamin. Postali su sinovi Josipa u zemlji Egipta, koje mu je rodila Aseneta, kći Petefrija, svećenika Heliopolisa: Manase i Efraim. Postali su sinovi Manasea, koje mu je rodila sirijska inoča: Makir. Makir je rodio Gileada. Sinovi Efraima, brata Manaseova: Sutalaam i Taam. Sinovi Sutalaama: Edom. Sinovi Benjamina: Bala i Bohor i Asbel. A sinovi Bale bili su Gera i Noeman i Anchis i Rosh i Mamphim; a Gera je rodio Arada. Ovi su sinovi Racheline koje je rodila Jakobu, svih duša osamnaest. Sinovi Danovi bili su Asom. I sinovi Neftalija: Asiel, Goni, Isaar i Sollem. Ovo su sinovi Balle, koju je Laban dao Raheli, kćeri svojoj, a ona je rodila ove Jakobu, svih duša sedam. Sve duše koje su ušle s Jakovom u Egipat, oni koji su izašli iz njegovih bedara, osim žena sinova Jakovljevih, sve duše, šezdeset šest; a sinovi Josipovi koji su mu se rodili u zemlji Egiptu, devet duša. Sve duše kuće Jakova, one koje su ušle s Jakovom u Egipat, sedamdeset pet duša. A Judu posla pred sobom k Josipu, da ga sretne kod grada Heroja, u zemlju

Rameses. Zapregavši pak Josip svoja kola, otišao je gore u susret svome ocu Izraelu, prema gradu Heroonu, i pojavivši mu se, pao mu je oko vrata i plakao obilnim plačem. I reče Izrael Josipu: Sada mogu umrijeti, budući da sam vidio tvoje lice, jer ti još živiš. Rekao je Josip svojoj braći: Otići ću gore i objaviti faraonu, i reći ću mu: Moja braća i kuća moga oca, koji su bili u zemlji Kanaan, došli su k meni. A ljudi su pastiri; jer ljudi su bili stočari; i doveli su stoku, i volove, i sve njihovo. Ako vas dakle pozove Faraon i kaže vama: Što je vaš posao? Reći ćete, ljudi stočari smo mi tvoja djeca od djetinjstva do sada, i mi i naši očevi; da biste stanovali u zemlji Gošen Arabije; jer svaki pastir ovaca je gad Egipćanima.

47

Došavši pak, Josip javi Faraonu govoreći: Otac moj i braća moja, i stoka i volovi njihovi, i sve njihovo, došli su iz zemlje Kanaan, i evo, nalaze se u zemlji Gesem. A od svoje braće uzeo je pet ljudi i postavio ih pred faraona. I reče faraon Josipovoj braći: Kakav je vaš posao? I oni rekoše faraonu: Tvoja djeca su pastiri ovaca, i mi i naši očevi. Rekli su Faraonu: Da privremeno boravimo u zemlji došli smo, jer nema ispaše za stoku tvoje djece, jer je ojačala glad u zemlji Kanaan; sada dakle stanovati ćemo u zemlji Gošen. Rekao je Faraon Josipu: Neka stanuju u zemlji Gošen; ako pak znaš da su među njima sposobni ljudi, postavi ih za nadglednike nad mojom stokom. Došli su i u Egipat k Josipu Jakov i njegovi sinovi, i čuo je faraon, kralj Egipta. I reče faraon

Josifu: Otac tvoj i braća tvoja došli su k tebi. Evo, zemlja Egipta pred tobom je; u najboljoj zemlji naseli svoga oca i svoju braću. Josip je uveo svoga oca Jakova i postavio ga pred faraona, a Jakov je blagoslovio faraona. Rekao je Faraon Jakovu: Koliko je godina dana tvoga života? I reče Jakov faraonu: Dani godina života moga, koje provodim kao stranac, jest sto trideset godina. Mali i zli bili su dani godina života moga; nisu dosegnuli dane godina života mojih otaca, koje su proveli kao stranci. I pošto je Jakov blagoslovio faraona, izašao je od njega. I Josip je nastanio svoga oca i svoju braću, i dao im je posjed u zemlji Egiptu, u najboljoj zemlji, u zemlji Rameses, kao što je zapovjedio faraon. I dodijeljivaše žito Josip svome ocu i braći i svemu domu svoga oca prema broju osoba. Žita nije bilo u cijeloj zemlji, jer je glad veoma ojačala, a zemlja Egipta i zemlja Kanaan su klonule od gladi. Sakupio je Josip sav srebrenik pronađen u zemlji Egipta i u zemlji Kanaan od žita koje su kupovali, odmjeravao im je žito, i donio je Josip sav srebrenik u kuću faraonovu. I sav je srebrnik nestao iz zemlje Egipta i iz zemlje Kanaana; došli su svi Egipćani k Josipu govoreći: Daj nam kruha, i zašto umiremo pred tobom? Jer je naše srebro nestalo. Rekao je Josip njima: Donosite svoju stoku i dat ću vam kruha umjesto vaše stoke, ako vam je nestalo srebra. Doveli su svoju stoku Josipu, i Josip im je dao kruh umjesto konja, i umjesto ovaca, i umjesto volova, i umjesto magaraca, i nahranio ih je kruhom umjesto sve njihove stoke u onoj godini. Prošla je ali ta godina, i došli su k njemu u drugoj godini, i rekli su mu: Hoćemo li ikad biti uništeni od našeg gospodara? Jer ako je nestalo naše srebro, i imanja i stoka su otišli k tebi gospodaru, i nije nam ostalo ništa pred našim

gospodarom, osim vlastitog tijela i naše zemlje, da dakle ne umremo pred tobom, i da zemlja ne opustje, kupi nas i našu zemlju za kruh, i bit ćemo mi i naša zemlja robovi faraonu; daj sjeme, da posijemo i živimo i ne umremo, i zemlja neće opustjeti. I stekao je Josip svu zemlju Egipćana za faraona, jer su Egipćani prodali svoju zemlju faraonu, jer ih je nadvladala glad, i zemlja je postala faraonova. I narod je porobio njemu u robove, od krajnjih granica Egipta do krajnjih, osim samo zemlje svećenika; nije stekao ovu Josip; jer je faraon darivanjem dao dar svećenicima, i jeli su dar koji im je dao faraon; zbog ovoga nisu prodali svoju zemlju. Rekao je Josip svim Egipćanima: Evo, stekao sam vas i vašu zemlju danas za Faraona. Uzmite sebi sjeme i sijte zemlju. I bit će plodovi njezini, i dat ćete peti dio faraonu, a četiri dijela bit će vama u sjeme za zemlju i u hranu vama i svima onima u kućama vašim. I rekli su: Spasio si nas; našli smo milost pred našim gospodarom, i bit ćemo sluge faraonu. I Josip im je postavio zapovijed do ovoga dana, na zemlji Egipta, da Faraonu odvajaju, osim samo zemlje svećenika, koja nije bila Faraonova. Nastanio se je Izrael u zemlji egipatskoj, u zemlji Gesem, naslijedili su je, porasli su i silno se umnožili. Jakov je pak živio u zemlji egipatskoj sedamnaest godina, i dani života njegova iznosili su sto četrdeset sedam godina. Približili su se dani Izraelu da umre; i pozvao je sina svoga Josipa, i rekao mu, ako sam našao milost pred tobom, stavi ruku svoju pod bedro moje, i učinit ćeš prema meni milosrđe i istinu, da me ne pokopaš u Egiptu; Ali spavat ću s ocima mojim; i podići ćeš me iz Egipta, i pokopat ćeš me u njihovu grobu; a on je rekao, ja ću učiniti prema tvojoj riječi. Rekao je: Zakuni mi se, i

zakleo mu se, i Izrael se poklonio na vrhu svoga štapa.

48

Dogodilo se nakon tih riječi da je Josipu bilo javljeno da je njegov otac bolestan, pa je uzeo svoja dva sina, Manasea i Efraima, i došao k Jakovu. Bilo je izvješteno Jakovu: Evo, tvoj sin Josip dolazi k tebi. I ojačavši se, Izrael je sjeo na krevet. I reče Jakov Josipu: Bog moj pojavio mi se u Luzu u zemlji Kanaanu i blagoslovio me, i rekao mi: Evo, ja ću te povećati i umnožiti te, i učinit ću te u skupove naroda, i dat ću ti ovu zemlju i tvome potomstvu nakon tebe, u vječni posjed. Sada dakle tvoja dva sina, koji su ti se rodili u zemlji egipatskoj prije nego što sam ja došao k tebi u Egipat, moji su; Efraim i Manase bit će moji kao Ruben i Simeon. Potomstvo koje rodiš nakon ovoga bit će na ime njihove braće i bit će nazvano prema njihovim nasljedstvima. Ja ali kada sam išao iz Mezopotamije Sirije, umrla je Rahela, tvoja majka, u zemlji Kanaan, dok sam se približavao hipodromu Habratha te zemlje prije dolaska u Efratu, i pokopao sam je na putu hipodroma, a to je Betlehem. Vidjevši pak Izrael sinove Josipa, rekao je: Tko su ti ovi? Josip je rekao svom ocu: Moji su sinovi, koje mi je Bog dao ovdje. I Jakov reče: Dovedi mi ih da ih blagoslovim. Oči Izraela bile su zamračene od starosti i nije bio sposoban gledati, pa ih je približio sebi, poljubio ih i zagrlio ih. I rekel je Izrael Josipu: Evo, tvoga lica nisam bio lišen, i evo, pokazao mi je Bog i tvoje sjeme. I Josip ih izvede s koljena svojih, i pokloniše mu se licem do zemlje. Uzevši pak Josip svoja dva

sina, Efraima s desne strane, s Izraelove lijeve, a Manasea s lijeve strane, s Izraelove desne, približio ih njemu. Ispruživši desnu ruku, Izrael ju je položio na glavu Efraima, koji je bio mlađi, a lijevu na glavu Manasea, ukrštajući ruke. I blagoslovio ih je i rekao: Bog, kojem su ugađali moji očevi pred njim, Abraham i Izak, Bog koji me hrani od mladosti do ovog dana, Glasnik koji me izbavlja od svih zala, neka blagoslovi ovu djecu; i bit će pozvano u njima moje ime i ime mojih očeva Abrahama i Izaka; i neka seumnože u veliko mnoštvo na zemlji. Vidjevši da je njegov otac položio svoju desnu ruku na glavu Efrajima, Josipu se to učinilo teškim, pa je Josip uhvatio ruku svoga oca da je ukloni s glave Efrajima na glavu Manašeovu. Rekao je Josip svome ocu: Ne tako, oče, jer ovaj je prvorođenac, stavi svoju desnicu na njegovu glavu. I nije htio, ali je rekao: Znam, dijete, znam, i ovaj će postati narod, i ovaj će biti uzdignut, ali njegov mlađi brat će biti veći od njega, i njegovo sjeme će postati mnoštvo naroda. I blagoslovio ih je u onaj dan, govoreći: U vama će biti blagoslovljen Izrael, govoreći: Neka te Bog učini kao Efrajima i kao Manašea. I postavio je Efrajima prije Manašea. Rekao je Izrael Josipu: Evo, ja umirem, ali Bog će biti s vama i vratit će vas u zemlju vaših otaca. Ja pak dajem tebi Šekem kao izuzetan dio nad tvojom braćom, koji sam uzeo iz ruke Amorejaca svojim mačem i lukom.

49

Pozvao je pak Jakov sinove svoje i rekao im: Skupite se da vam

objavim što će vam se dogoditi u posljednjim danima. Skupite se i čujte me, sinovi Jakovljevi, čujte Izraele, čujte svoga oca. Reubene, prvorođeni moj, ti si moja snaga i početak moje djece, težak za podnošenje i tvrdoglav. Postupao si oholo kao voda, ne ključaj preko; jer si otišao gore na krevet oca svoga, tada si oskvrnuo postelju na koju si se popeo. Šimun i Levi, braća, dovršili su nepravdu svog uklanjanja; U njihovo vijeće neka ne dođe moja duša, i pri njihovom sastavu neka se ne svađaju moje utrobe; jer su u svojoj srdžbi ubili ljude, i u svojoj želji onesposobili bika. Proklet njihov gnjev, jer je tvrdoglav, i njihova srdžba, jer se otvrdnula. Podijelit ću ih u Jakovu i rasijat ću ih u Izraelu. Judo, tebe su pohvalila braća tvoja, ruke tvoje na leđima neprijatelja tvojih, poklonit će ti se sinovi oca tvoga. Mladunče lava Juda, iz izdanka, sine moj, uzašao si; pošto si legao, zaspao si kao lav i kao mladunče - tko će ga podignuti? Neće nestati vladar iz Jude, ni vođa iz njegovih bedara, dok ne dođu stvari koje su mu pripremljene, i on je iščekivanje naroda. Vezujući svoje ždrebe za vinovu lozu i ždrebe svoje magarice za uzicu, prat će svoju haljinu u vinu i svoju odjeću u krvi grožđa. Blistave su oči njegove od vina, a zubi njegovi bjelji od mlijeka. Zebulun će stanovati uz obalu i on će biti kod luka brodova, i protezat će se do Sidona. Issachar je poželio dobro, odmarajući se između udjela. I vidjevši da je počinak dobar i da je zemlja plodna, podvrgao je svoje rame mučenju i postao je čovjek zemljoradnik. Dan će suditi svoj narod, kao bilo koje pleme u Izraelu. I neka Dan postane zmija na putu, koja sjedi na stazi i grize petu konja; i konjanik će pasti unatrag, čekajući spasenje Gospodnje. Gad, razbojnička četa će ga napasti, ali on će ih napasti za petama.

Asher, njegov kruh je bogat, i on će pružiti slastice vladarima. Naftali je opušteno deblo koje daje ljepotu u potomstvu. Sine uzrastao Josipe, sine moj uzrastao i ljubljen, sine moj najmlađi, vrati se k meni. Protiv kojeg su se dogovarajući rugali i zamjerali su mu gospodari strijela. I slomljeni su sa snagom njihovi lukovi, i iscrpljene su tetive mišića njihove ruke, kroz ruku vladara Jakova, odande Moćni Izraela od Boga tvoga oca. I pomogao ti je Bog moj, i blagoslovio te blagoslovom neba odozgo, i blagoslovom zemlje koja ima sve, zbog blagoslova grudi i utrobe, blagoslova oca tvoga i majke tvoje; nadvladao je nad blagoslovom gora trajnih, i nad blagoslovima brežuljaka vječnih; bit će na glavu Josipa, i na tjeme onoga koji je vodio braću. Benjamin je grabežljiv vuk, ujutro će još jesti, i navečer daje hranu. Svih ovih dvanaest Jakovljevih sinova - i ove im je riječi govorio njihov otac i blagoslovio ih je, svakog prema njegovu blagoslovu blagoslovio ih je. I reče im: Ja sam pridodan mom narodu; ukopajte me s mojim ocima u pećini koja je u polju Efrona Hetita, u dvostrukoj pećini koja je nasuprot Mamri, u zemlji Kanaanu, koju je Abraham stekao od Efrona Hetita kao posjed za grob. Tamo su pokopali Abrahama i Saru, ženu njegovu; tamo su pokopali Izaka i Rebeku, ženu njegovu; tamo su pokopali Leju; u posjedu polja i špilje koja je u njemu, od sinova Hetovih. I prestao je Jakov zapovijedati sinovima svojim, i podigavši noge svoje na krevet, preminuo je i pridružio se narodu svojem.

50

I pao je Josip na lice svoga oca, plakao nad njim i poljubio ga. I Josip je naredio svojim slugama balzamatorima da balzamiraju njegovog oca, i balzamatori su balzamirali Izraela. I ispunili su njegovih četrdeset dana, jer se tako broje dani pokopa, i oplakivao ga je Egipat sedamdeset dana. Pošto su prošli dani žalovanja, Josip je govorio vladarima faraona, govoreći: Ako sam našao milost pred vama, govorite o meni faraonu, govoreći: Moj otac me zakleo, govoreći: U grobu koji sam iskopao sebi u zemlji Kanaanu, tamo ćeš me pokopati. Sada dakle, otišavši gore, pokopaću svoga oca i vratit ću se. I farao je rekao Josipu: Idi gore, pokopaj svoga oca, baš kao što te zakleo. I Josip je otišao pokopati svog oca; i otišli su s njim svi sluge faraona, i starješine njegove kuće, i sve starješine zemlje Egipta, i cijelo kućanstvo Josipovo, i njegova braća, i cijela njegova očinska kuća, i njegova rodbina; a ovce i volove ostavili su u zemlji Gošen. I došli su gore s njim i bojne kola i konjanici, i logor je bio vrlo velik. I došli su na gumno Atad, koje je s one strane Jordana, i naricali su nad njim veliko i jako naricanje, i žalovao je za svojim ocem sedam dana. I stanovnici zemlje Kanaan vidjeli su žalovanje na gumnu Atad i rekli su: Veliko je ovo žalovanje za Egipćane. Zbog toga je nazvao njegovo ime Žalovanje Egipta, koje je s one strane Jordana. I učiniše mu tako njegovi sinovi. I sinovi njegovi uzeli su ga u zemlju Kanaan i pokopali su ga u dvostruku špilju koju je Abraham stekao u posjed grobnice od Efrona Hetita, nasuprot Mamre. I Josip se vratio u Egipat, on i njegova braća, i oni koji su s njima otišli pokopati njegova oca. Vidjevši da je umro njihov otac, braća Josipa rekli su: Ne bi li ikad Josip zamjerio nama i uzvratio nam za sva zla koja smo mu nanijeli. I došavši k Josipu

rekli su: Tvoj otac je zakleo prije nego što je umro, govoreći: Ovako recite Josipu: Oprosti im njihovu nepravdu i njihov grijeh, jer su ti učinili zlo; i sada primi nepravdu slugu Boga tvoga oca. I Josip je zaplakao dok su mu oni govorili. I došavši k njemu, rekli su: Mi smo tvoje sluge. I reče im Josip: Ne bojte se, jer ja pripadam Bogu. Vi ste planirali zlo protiv mene, ali Bog je planirao dobro za mene, tako da se dogodi kao što je danas, i da se nahrani velik narod. I reče im: Ne bojte se, ja ću hraniti vas i vaše kuće. I tješio ih je i govorio im u srce. I nastanio se Josip u Egiptu, on i njegova braća, i cijelo kućanstvo njegova oca, i Josip je živio stotinu deset godina. I Josip je vidio Efrajimovu djecu do trećeg naraštaja, i sinovi Makira, sina Manaseova, rodili su se na Josipovim bedrima. I reče Josip braći svojoj govoreći: Ja umirem, ali pohodom će Bog posjetiti vas i izvest će vas iz ove zemlje u zemlju koju se zakleo Bog ocima našim Abrahamu, Isaku i Jakovu. I Josip zakle sinove Izraela govoreći: Kada Bog pohodi vas, ponesit ćete moje kosti odavde sa sobom. I umro je Josip u dobi od sto deset godina, i pokopali su ga, i stavili su ga u kovčeg u Egiptu.

Izlazak

1

Ovo su imena sinova Izraelovih koji su ušli u Egipat zajedno s Jakovom, njihovim ocem; svaki je ušao sa cijelim svojim kućanstvom. Ruben, Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Zebulun, Benjamin, Dan i Naftali, Gad i Ašer. Josip je bio u Egiptu, a svih duša iz Jakova bilo je sedamdeset i pet. Umro je Josip i sva njegova braća i cijela ona generacija. Sinovi Izraela rasli su i umnožili se, postali su brojni i ojačali veoma, a zemlja ih je umnožila. Ustao je drugi kralj nad Egiptom, koji nije poznavao Josipa. Rekao je svom narodu: Evo, rod sinova Izraelovih veliko je mnoštvo i jači je od nas. Dođite dakle, postupimo lukavo s njima, da se ne bi umnožili, i kada bi nam se dogodio rat, da se ne bi pridružili i oni neprijateljima, i zaratili protiv nas, te izišli iz zemlje. I postavio je nad njima nadglednike radova, da bi ih tlačili u radovima. I sagradili su utvrđene gradove za faraona, Peitho i Rameses i On, koji je Grad Sunca. Što su ih više ponižavali, to su postajali brojniji i jačali veoma, veoma, i Egipćani su se gnušali sinova Izraela. I Egipćani su tlačili sinove

Izraela silom. I mučeći njihov život teškim radovima: glinom i opekom, i svim radovima u poljima – prema svim radovima kojima su ih porobljivali silom. I reče kralj Egipta babicama Hebreja, jednoj od njih ime Sefora, a ime druge Pua. I reče, kada porađate Hebrejke i budu pri porođaju, ako bude muško, ubijte ga, a ako bude žensko, sačuvajte ga. Bojale su se pak babice Boga i nisu učinile kako im je zapovjedio kralj Egipta, nego su ostavljale na životu mušku djecu. Pozvao je kralj Egipta babice i rekao im: Zašto ste učinile ovu stvar i ostavljate na životu mušku djecu? Rekle su pak babice faraonu: Hebrejke nisu kao egipatske žene, jer rađaju prije nego babice dođu k njima, i rodile su. Bog je dobro činio babicama, i narod se umnožio, i postao veoma jak. Budući da su se babice bojale Boga, sagradile su sebi kuće. Farao je pak zapovjedio svemu svome narodu govoreći: Svako muško koje se rodi Hebrejima bacite u rijeku, a svako žensko čuvajte živim.

2

Bio je netko iz plemena Levi koji je uzeo jednu od kćeri Levijevih. I zanijela je u utrobi i rodila muško dijete, a videvši da je lijepo, sakrili su ga tri mjeseca. Budući da ga nisu mogli više skrivati, uzela je njegova majka košaru, i premazala ju smolom i katranom, i ubacila dijete u nju, i stavila ju u močvaru pokraj rijeke. I njegova je sestra promatrala izdaleka da sazna što će mu se dogoditi. Sišla je kći faraonova kupati se na rijeku, a njezine sluge prolazile su pokraj rijeke, i vidjevši košaru u

močvari, poslala je slugu i uzela ju. Otvorivši, vidi dijete kako plače u košari; i kći faraona ga je poštedjela, i rekla: Ovo je od djece Hebreja. I njegova sestra reče kćeri faraona: Želiš li da ti pozovem ženu dojilju od Hebreja, i ona će ti dojiti dijete? A kći faraona reče: Idi. A mlada žena, pošto je došla, pozvala je majku djeteta. Rekla je a prema njoj kći faraona: Čuvaj mi ovo dijete i doji mi ga, a ja ću ti dati plaću. Uzela je a žena dijete i dojila ga. Kad je dijete odraslo, ona ga je dovela faraonovu kćeri, i postalo joj je za sina; i nazvala je njegovo ime Mojsije, govoreći: Iz vode sam ga izvukla. Dogodilo se u onim mnogim danima da je Mojsije, postavši velik, izašao prema svojoj braći, sinovima Izraela, i opazivši njihov trud, vidi Egipćanina kako udara nekog Hebreja, od svoje braće, sinova Izraela. Pogledavši okolo, ovamo i onamo, ne vidi nikoga, i udarivši Egipćanina, sakrio ga je u pijesak. Izašavši drugog dana, vidi dva Hebreja kako se tuku i govori onome koji čini nepravdu: Zašto udaraš bližnjega? A on reče: Tko te postavio vladarom i sucem nad nama? Zar me ne želiš ubiti na način na koji si jučer ubio onog Egipćanina? Mojsije se bojao i rekao: Ako je ovako vidljiva postala ova stvar. Faraon je čuo ovu riječ i tražio je ubiti Mojsija. Mojsije se povukao od lica faraona i nastanio se u zemlji Madijama; a došavši u zemlju Madijam, sjeo je na bunaru. Svećenik Midiana imao je sedam kćeri koje su pasle ovce svoga oca Jetra, a kada su došle, crpile su vodu dok nisu napunile pojila da napoje ovce svoga oca Jetra. Kada su pastiri došli, tjerali su ih, ali Mojsije je ustao, spasio ih je, izvukao im vodu i napojio njihove ovce. Došle su k Raguelu, ocu svojemu, a on im reče: Zašto ste požurile doći danas? One su rekle: Egipatski čovjek spasio nas je od pastira,

izvukao je vodu za nas i napojio naše ovce. A on reče svojim kćerima: I gdje je? I zašto ste ostavili čovjeka? Pozovite ga dakle, da jede kruh. Mojsije je bio naseljen kod čovjeka, i dao mu je Siporu, svoju kćer, Mojsiju za ženu. Zatrudnjevši, žena je rodila sina, i Mojsije je nazvao njegovo ime Geršom, govoreći da je stranac u stranoj zemlji. Nakon mnogo onih dana umro je kralj Egipta, i sinovi Izraela su zastenjali od poslova i povikali su, i njihov vapaj se uzdigao prema Bogu od poslova. I Bog je čuo njihov jauk, i Bog se sjetio svoga zavjeta s Abrahamom, Izakom i Jakovom. I Bog pogleda sinove Izraela i postade im poznat.

3

I Mojsije je pasao ovce Jotora, svog tasta, svećenika Madijana, i odveo je ovce u pustinju, i došao je na goru Horeb. Pojavio mu se Gospodnji glasnik u plamenu vatre iz grma, i vidi da grm gori u vatri, ali grm nije izgorio. Rekao je Mojsije: Priđi ću i vidjeti ovo veliko viđenje, zašto se grm ne sagorijeva. Kao što je Gospodin vidio da pristupa vidjeti, pozvao ga je Gospodin iz grma govoreći: Mojsije, Mojsije, a on je rekao: Što je? A on reče: Ne približavaj se ovdje; skini sandalu sa svojih nogu, jer mjesto. Zemlja na kojoj stojiš je sveta. I rekao je: Ja sam Bog tvoga oca, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev. Mojsije je okrenuo svoje lice jer se bojao gledati izravno pred Bogom. Rekao je Gospodin Mojsiju, vidio sam patnju moga naroda u Egiptu, i čuo sam njihov vapaj od nadglednika, jer znam njihovu bol, i sišao sam izbaviti ih iz ruke Egipćana, i izvesti ih iz te zemlje, i uvesti

ih u dobru i veliku zemlju, u zemlju koja teče mlijekom i medom, u mjesto Kanaanaca, i Hetita, i Amorejaca, i Perižana, i Girgašana, i Hivijaca, i Jebusejaca. I sada, evo, vapaj sinova Izraela došao je k meni, i ja sam vidio tlačenje kojim ih Egipćani tlače. I sada dođi, poslat ću te k faraonu, kralju Egipta, i izvest ćeš moj narod, sinove Izraela, iz zemlje Egipta. I reče Mojsije Bogu: Tko sam ja da idem faraonu, kralju Egipta, i da izvedem sinove Izraela iz zemlje egipatske? Rekao je Bog Mojsiju govoreći: Ja ću biti s tobom, i ovo će ti biti znak da sam te ja poslao: kada izvedeš moj narod iz Egipta, služit ćete Bogu na ovoj planini. I reče Mojsije Bogu: Evo, ja ću izaći k sinovima Izraela i reći ću im: Bog naših otaca poslao me je k vama. Upitat će me: Kakvo je ime njemu? Što ću im reći? I reče Bog Mojsiju govoreći: Ja jesam Onaj Koji Jest. I reče: Ovako ćeš reći sinovima Izraela: Onaj Koji Jest poslao me k vama. I reče Bog opet Mojsiju: Ovako ćeš reći sinovima Izraela: Gospodin, Bog očeva naših, Bog Abrahama i Bog Isaaka i Bog Jakova, poslao me je k vama. Ovo je moje vječno ime i spomen od pokoljenja do pokoljenja. Došavši dakle, skupi vijeće staraca sinova Izraela i reći ćeš im: Gospodin, Bog otaca naših, ukazao mi se, Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova, govoreći: obilaskom sam vas obišao i vidio sve što vam se dogodilo u Egiptu. I reći ću: Izvest ću vas iz patnje Egipćana u zemlju Kanaanaca i Hetita i Amorejaca i Perizejaca i Girgašejaca i Hivijaca i Jebusejaca, u zemlju koja teče mlijekom i medom. I bit će čut tvoj glas, i ući ćeš ti i vijeće starješina Izraela k faraonu, kralju Egipta, i reći ćeš mu: Bog Hebreja pozvao nas je; ići ćemo dakle put od tri dana u pustinju da žrtvujemo Bogu našemu. Ja ali znam da vas Faraon, kralj Egipta, neće pustiti da

odete, osim silom moćne ruke. I pruživši ruku, udarit ću Egipćane svim svojim čudesima koja ću učiniti među njima, i nakon toga poslat će vas. I dat ću milost ovom narodu pred Egipćanima; kada pak odlazite, nećete otići prazni. Ali će žena tražiti od svoje susjede i sustanarke srebrne i zlatne posude i odjeću; i stavit ćete ih na svoje sinove i na svoje kćeri, i opljačkat ćete Egipćane.

4

Odgovorio je Mojsije i rekao: Ako mi ne vjeruju niti slušaju moj glas, jer će reći da ti se nije pojavio Bog, što ću im reći? I reče mu Gospodin: Što je ovo u tvojoj ruci? A on reče: Štap. I reče: Baci je na zemlju, i bacio je na zemlju, i postade zmija, i Mojsije pobježe od nje. I reče Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku i uhvati rep. Ispruživši dakle ruku, uhvatio je rep, i postade štap u njegovoj ruci. Tako da ti vjeruju da ti se pojavio Bog njihovih otaca, Bog Abrahama i Bog Izaka i Bog Jakova. Gospodin mu je opet rekao: Unesi svoju ruku u svoja nedra, i unio je svoju ruku u svoja nedra, i iznio je svoju ruku iz svojih nedara, i njegova ruka je postala kao snijeg. I reče opet: Unesi ruku svoju u nedra svoja. I unese ruku u nedra svoja, i iznese je iz nedara svojih, i opet se vratila u boju mesa svoga. Ako ti ali ne vjeruju, niti slušaju glas prvog znaka, vjerovat će ti glasu drugog znaka. I bit će, ako ti ne vjeruju ova dva znaka niti slušaju glas tvoj, uzet ćeš od vode rijeke i izlit ćeš na suho, i bit će voda koju uzmeš od rijeke krv na suhu. Rekao je Mojsije Gospodinu: Molim te, Gospode, nisam

sposoban ni od jučer ni od prekjučer, niti otkad si počeo govoriti svome sluzi; slabog sam glasa i sporog jezika. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Tko je dao usta čovjeku? I tko je napravio nagluva i nijema, videćeg i slijepca? Nisam li ja Bog? I sada idi, i ja ću otvoriti tvoja usta i poučit ću te ono što namjeravaš govoriti. I reče Mojsije: Molim te, Gospode, odredi nekoga drugog tko je sposoban, kojega ćeš poslati. I razljutivši se gnjevom, Gospodin je na Mojsija rekao: Nije li evo Aron, tvoj brat, Levit? Znam da će on govoreći govoriti tebi; i evo on će izaći u susret tebi, i vidjevši te radovat će se u sebi. I reći ćeš mu, i stavit ćeš moje riječi u njegova usta, i ja ću otvoriti tvoja usta i njegova usta, i poučit ću vas što ćete učiniti. I on će tebi govoriti narodu, i on će biti tvoja usta, a ti ćeš njemu biti posrednik prema Bogu. I ovaj štap, koji se pretvorio u zmiju, uzet ćeš u svoju ruku, kojom ćeš činiti znakove. Otišao je Mojsije i vratio se k Jetru, puncu svome, i kaže: Ići ću i vratiti ću se k braći mojoj koja je u Egiptu i vidjet ću jesu li još živi. I rekao je Jetro Mojsiju: Idi zdrav. A nakon onih mnogih dana umro je kralj Egipta. Rekao je Gospodin Mojsiju u Madijamu: Idi, odi u Egipat, jer umrli su svi oni koji su tražili tvoju dušu. Uzevši Mojsije ženu i djecu, doveo ih je na tovarne životinje i vratio se u Egipat; a Mojsije je uzeo štap od Boga u svoju ruku. Rekao je Gospodin Mojsiju: Dok budeš išao i vraćao se u Egipat, vidi sva čudesa koja sam dao u tvoje ruke - učinit ćeš ih pred Faraonom, ali ja ću otvrdnuti njegovo srce i on neće poslati narod. Ti pak reći ćeš Faraonu: Ovo govori Gospodin: Sin moj prvorođeni je Izrael. Rekao sam ti: pošalji moj narod da mi služi. Ako doista ne želiš poslati ih, evo, ja ću ubiti tvog sina prvorođenca. Dogodilo se na putu, u

prenoćištu, da ga je susreo Anđeo Gospodnji i htio ga ubiti. I uzevši Sefora kamen, obrezala je krajnju kožicu svoga sina; i pala je k njegovim nogama, i rekla, stala je krv obrezanja moga djeteta. I ona ode od njega, jer je rekla: Stala je krv obrezanja moga djeteta. Rekao je Gospodin Aronu: Idi u susret Mojsiju u pustinju. I otišao je i susreo ga na planini Božjoj, te su se poljubili. I Mojsije je izvijestio Aronu sve riječi Gospodina koje je poslao i sve riječi koje mu je zapovjedio. Otišao je Mojsije i Aron te su skupili vijeće starješina sinova Izraela. I govorio je Aron sve te riječi koje je Bog govorio Mojsiju, i učinio je te znakove pred narodom. I narod je vjerovao i radovao se, jer je Bog posjetio sinove Izraela i jer je vidio njihovu nevolju, a narod se, sagnuvši se, poklonio.

5

I nakon ovih stvari ušli su Mojsije i Aron k Faraonu i rekli su mu: Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: Pošalji moj narod da mi slave u pustinji. I faraon reče: Tko je taj čiji glas trebam poslušati, da pustim sinove Izraela? Ne znam Gospodina i Izrael neću poslati. I rekoše mu: Bog Hebreja pozvao nas je, zato ćemo ići put od tri dana u pustinju da žrtvujemo Gospodinu, Bogu našemu, kako nas ne bi zadesila smrt ili pokolj. I rekao im je kralj Egipta: Zašto, Mojsije i Arone, odvraćate narod od poslova? Neka ode svaki od vas svojim poslovima. I reče Faraon: Gle, sada je narod mnogobrojan, zato ih ne zaustavimo od poslova. A Faraon je zapovjedio nadglednicima naroda i pisarima govoreći: Nećete

više davati slamu narodu za pravljenje cigle kao jučer i prekjučer, nego neka oni sami idu i sakupe sebi slamu. I raspored izrade opeke koju oni čine svakog dana stavit ćeš na njih, nećeš oduzeti ništa, jer besposleni su, zbog toga su vikali govoreći: Ustanimo i žrtvujmo našem Bogu. Neka budu opterećeni radovi ovih ljudi i neka brinu o tome, a ne o praznim riječima. Požurivali su ih nadzornici i pisari, i govorili su narodu, govoreći: Ovo govori Faraon: Ne dajem vam više slamu. Sami idite i skupljajte sebi slamu odakle god nađete, jer se od vašeg zadatka ništa ne oduzima. I narod se raspršio po cijeloj zemlji Egipta da skuplja slamu za slamu. Nadzornici su ih požurivali govoreći: Dovršite dnevne radove kako dolikuje, baš kao i kada vam je slama bila davana. I bičevani su bili zapisničari roda sinova Izraela, oni koji su postavljeni nad njima od strane nadzornika Faraona, koji su govorili: Zašto niste dovršili vaše zadatke izrade opeke kao jučer i prekjučer, tako i danas? Ušavši, pisari sinova Izraela povikali su Faraonu govoreći: Zašto ovako postupaš sa svojim slugama? Slama se ne daje tvojim slugama, a kažu nam da pravimo cigle. I evo, tvoja djeca su bičevana, zato ćeš učiniti nepravdu svom narodu. I reče im: Vi ste besposleni, besposleni ste. Zbog toga govorite: Idimo, žrtvujmo našem Bogu. Sada dakle idite i radite, jer vam slama neće biti dana, a morate ispuniti normu ciglanja. Pisari sinova Izraela vidjeli su sebe u nevolji, govoreći: Nećete ostaviti propisanu količinu izrade cigle za dan. Sreli su Mojsija i Arona koji su dolazili u susret njima, kada su oni izlazili od faraona. I rekli su im: Neka Bog vidi vas i sudi, jer ste učinili odvratnim naš miris pred faraonom i pred njegovim slugama, da date mač u

njegove ruke da nas ubije. Mojsije se vratio Gospodinu i rekao: Molim te, Gospodine, zašto si zlostavljao ovaj narod? I zašto si me poslao? I otkad sam otišao Faraonu da govorim u tvoje ime, nanio je zlo ovom narodu, a ti nisi spasio svoj narod.

6

I reče Gospodin Mojsiju: Već ćeš vidjeti što ću učiniti faraonu, jer će ih moćnom rukom poslati, i visokom mišicom će ih izbaciti iz svoje zemlje. Bog je govorio Mojsiju i rekao mu: Ja sam Gospodin. I pojavio sam se Abrahamu i Isaku i Jakovu kao njihov Bog, a ime moje Gospodin nisam im objasnio. I uspostavio sam svoj savez s njima, tako da im dam zemlju Kanaanaca, zemlju u kojoj su privremeno boravili i u kojoj su se nastanili. I ja sam čuo jauk sinova Izraela koje Egipćani porobljuju, i sjetio sam se vašeg zavjeta. Idi, rekao sam sinovima Izraela, govoreći: ja sam Gospodin i izvest ću vas od vlasti Egipćana, i izbavit ću vas iz ropstva, i otkupit ću vas rukom visokom i sudom velikim. I uzet ću vas sebi za narod, i bit ću vaš Bog, i znat ćete da sam ja Gospodin, Bog vaš, koji sam izveo vas od tlačenja Egipćana. I uvest ću vas u zemlju za koju sam ispružio svoju ruku da je dam Abrahamu, Izaku i Jakovu, i dat ću vam je u baštinu, ja Gospod. Govorio je Mojsije tako sinovima Izraela, ali ga nisu slušali zbog malodušnosti i zbog teških poslova. A Gospodin je rekao Mojsiju govoreći: Uđi, govori faraonu, kralju Egipta, da pošalje sinove Izraela iz njegove zemlje. Govorio je a Mojsije pred Gospodinom, govoreći, evo

sinovi Izraela nisu me slušali, i kako će me Faraon slušati? Ali ja sam nerazuman. Gospodin je rekao Mojsiju i Aronu i zapovjedio im da odu faraonu, kralju Egipta, kako bi poslali sinove Izraelove iz zemlje egipatske. I ovi su vođe kuća njihovih očeva, sinovi Rubena, prvorođenca Izraela: Enoh i Falu, Asron i Karmi; ovo je rodbina Rubenova. I sinovi Šimuna: Jemuel i Jamin i Ehud i Jakin i Sohar i Šaul, sin kanaanske žene. Ovo su obitelji sinova Šimunovih. I ovo su imena sinova Levija prema njihovu srodstvu: Geršon, Kahat i Merari, a godine života Levija bile su stotinu trideset i sedam. I ovi su sinovi Gedsonovi: Lobenei i Semeei, po kućama obitelji njihovih. I sinovi Kaata: Ambram, Isaar, Hebron i Ozeiēl, a godine života Kaata bile su sto trideset tri godine. I sinovi Merarija: Mahli i Muši. Ovo su kuće očeva Levija prema njihovim obiteljima. I uzeo je Amram Jokabedu, kćer brata oca svoga, sebi za ženu, i rodila mu je Arona i Mojsija, i Marijam, sestru njihovu. A godine života Amramova bile su stotinu trideset i dvije godine. I sinovi Issachara: Korah, Naphek i Zechri. I sinovi Ozeiela: Misael, Elisafan i Segrei. Aron je uzeo Elizabetu, kćer Aminadaba, sestru Naasona, sebi za ženu, i ona mu je rodila Nadaba, Abiuda, Eleazara i Itamara. Sinovi Koraha: Asir, Elkanah i Abiasar; ovo su generacije Koraha. I Eleazar, sin Aronov, uzeo je jednu od kćeri Phutielovih sebi za ženu, i ona mu je rodila Phinehasa. Ovo su poglavari obitelji levitskih prema njihovim pokoljenjima. Ovo su Aaron i Mojsije, kojima je Bog rekao da izvedu sinove Izraela iz zemlje egipatske s njihovom snagom. Ovi su oni koji su razgovarali s faraonom, kraljem Egipta, i izveli su sinove Izraela iz zemlje Egipta, sam Aron i Mojsije, onog dana kada je Gospodin govorio Mojsiju u

zemlji Egiptu. I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Ja sam Gospodin, govori Faraonu, kralju Egipta, sve što ja govorim tebi. I reče Mojsije pred Gospodinom: Evo, ja sam slaba glasa, i kako će me čuti Faraon?

7

I rekao je Gospodin Mojsiju govoreći: Evo, dao sam te bogom Faraonu, i Aron, brat tvoj, bit će tvoj prorok. Ti ćeš mu govoriti sve što ti zapovijedam, a Aron, tvoj brat, govorit će Faraonu, tako da pošalje sinove Izraela iz njegove zemlje. Ja ću pak otvrdnuti srce faraonovo i umnožiti svoje znakove i čudesa u zemlji egipatskoj. I neće vas čuti faraon, i položit ću svoju ruku na Egipat, i izvest ću svojom snagom svoj narod, sinove Izraela, iz zemlje egipatske s velikom osvetom. I saznat će svi Egipćani da sam ja Gospodin, protežući svoju ruku na Egipat, i izvest ću sinove Izraela iz njihove sredine. Mojsije i Aron učinili su baš kako im je Gospodin zapovjedio, tako su učinili. Mojsije je bio osamdeset godina, a Aron, njegov brat, osamdeset tri godine, kada je govorio Faraonu. I Gospodin reče Mojsiju i Aronu: Ako vam Faraon progovori govoreći: Dajte nam znak ili čudo, ti ćeš reći Aronu, bratu svom: Uzmi štap i baci ga na zemlju pred Faraonom i pred njegovim slugama, i bit će zmaj. Ušao je pak Mojsije i Aron pred faraona i njegove sluge, i učinili su tako, baš kao što im je zapovjedio Gospodin, i Aron baci štap pred faraona i pred njegove sluge, i štap postade zmaj. Faraon je sazvao sofiste Egipta i čarobnjake, a učinili su i začarači Egipćana

svojim čarobnjaštvima isto tako. I bacili su svaki svoj štap, i postali su zmajevi, i Aaronov štap je progutao njihove štapove. I srce faraonovo otvrdnulo je, i nije ih slušao, baš kao što je Gospodin zapovjedio. Rekao je Gospodin Mojsiju: Otvrdnulo je srce faraonovo da ne otpusti narod. Idi prema Faraonu ujutro, evo on izlazi na vodu, i bit ćeš susrećući ga na obali rijeke, i štap okrenuti u zmiju uzet ćeš u svojoj ruci. I reći ćeš njemu: Gospodin, Bog Hebreja, poslao me je k tebi govoreći: Pošalji moj narod da mi služi u pustinji, i evo, nisi slušao do sada. Ovo govori Gospodin: po ovome ćeš znati da sam ja Gospodin. Evo, ja udarim štapom koji je u mojoj ruci po vodi koja je u rijeci, i promijenit će se u krv. I ribe u rijeci će umrijeti, i rijeka će zaudarati, i Egipćani neće moći piti vodu iz rijeke. Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci svome bratu Aronu: uzmi svoj štap u ruku i ispruži svoju ruku na vode Egipta, na njihove rijeke, na njihove kanale, na njihove močvare i na svaku njihovu sakupljenu vodu, i postat će krv. I postala je krv po svoj zemlji Egipta, u drvu i u kamenju. I učiniše tako Mojsije i Aron, baš kao što im zapovjedi Gospodin, i podigavši svoj štap udari vodu u rijeci pred Faraonom i pred njegovim slugama, i pretvori svu vodu u rijeci u krv. I ribe u rijeci umrle su, i rijeka je zaudarala, i Egipćani nisu bili u mogućnosti piti vodu iz rijeke, i krv je bila u cijeloj zemlji Egipta. Učinili su isto i čarobnjaci Egipćana svojim čarolijama, i otvrdnulo je srce faraonovo, i nije ih slušao, baš kao što je rekao Gospodin. Okrenuvši se, Faraon je ušao u svoju kuću i nije obratio pozornost ni na ovo. Kopali su pak svi Egipćani uokolo rijeke kako bi pili vodu, i nisu mogli piti vodu iz rijeke. I sedam dana je bilo ispunjeno nakon što je Gospodin

udario rijeku. Rekao je Gospodin Mojsiju: Uđi k Faraonu i reci mu: Ovo govori Gospodin: Pusti moj narod da mi služi. Ako pak ne želiš poslati, evo ja udarim sve tvoje granice žabama. I rijeka će izbljuvati žabe, i popevši se uć će u tvoje kuće, i u skladišta tvojih spavaćih odaja, i na tvoje krevete, i u kuće tvojih slugu i tvoga naroda, i u tvoje naćve, i u tvoje pećnice. I na tebe, i na tvoje sluge, i na tvoj narod popet će se žabe.

8

Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci Aronu, bratu svome: ispruži rukom štap svoj na rijeke, na kanale i na močvare, i izvedi žabe. I Aron je ispružio ruku na vode Egipta i izveo žabe, i žaba se podigla i pokrila zemlju Egipta. Učinili su isto i čarobnjaci Egipćana svojim čarolijama, i izveli su žabe na zemlju Egipta. I pozva Faraon Mojsija i Arona, i reče: Pomolite se za mene Gospodinu, i neka ukloni žabe od mene i od moga naroda, i poslat ću ih, i neka žrtvuju Gospodinu. Rekao je pak Mojsije Faraonu: Odredi mi kada ću se moliti za tebe, za tvoje sluge i za tvoj narod, da uništim žabe od tebe, od tvoga naroda i iz vaših kuća, osim onih koje će ostati u rijeci. A on reče: Za sutra. Reče dakle: Kao što si rekao, da znaš da nema drugoga osim Gospodina. I bit će uklonjene žabe od tebe i od vaših kuća i od imanja i od tvojih slugu i od tvoga naroda, osim u rijeci gdje će ostati. Izašli su Mojsije i Aron od Faraona, i povikao je Mojsije prema Gospodinu o dogovoru žaba, kao što je postavio Faraon. Gospodin je učinio baš kao što je rekao Mojsije, i žabe su umrle

iz kuća, iz dvorišta i iz polja. I skupili su ih na gomile i gomile, i zemlja je smrdjela. Vidjevši da je nastalo olakšanje, otežalo je srce Faraonovo i nije ih poslušao, baš kao što je govorio Gospodin. Rekao je Gospodin Mojsiju: Reci Aronu: Ispruži ruku sa svojim štapom i udari prašinu zemlje, i bit će komarci među ljudima, među četveronošcima i po svoj zemlji egipatskoj. Ispružio je dakle Aron rukom štap i udario prah zemlje, te su postali komarci na ljudima i na četveronošcima, i u svemu prahu zemlje postali su komarci. Učinili su isto i čarobnjaci svojim čarolijama da izvedu komarce, ali nisu bili u stanju, i komarci su postali i na ljudima i na četveronošcima. Rekli su dakle čarobnjaci Faraonu: Prst Boga je ovo, i otvrdnulo je srce Faraona, i nije ih slušao, baš kao što je govorio Gospodin. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ustani rano ujutro i stani pred faraona, i evo, on će izaći na vodu, i reći ćeš mu: Ovo govori Gospodin: Pošalji van moj narod, da mi služi u pustinji. Ako pak ne želiš pustiti moj narod, evo ja šaljem na tebe i na tvoje sluge i na tvoj narod i na vaše kuće pseće muhe, i bit će ispunjene kuće Egipćana psećim muhama, i zemlja na kojoj se nalaze. I proslavit ću u dan onaj zemlju Gesem, na kojoj moj narod boravi, na kojoj neće biti psećih muha, da znaš da sam ja Gospodin, Bog sve zemlje. I dat ću razliku između moga naroda i tvoga naroda, a sutra će ovo biti na zemlji. Učinio je tako Gospodin, i došlo je mnoštvo psećih muha u kuće faraona i u kuće njegovih slugu, i u svu zemlju Egipta, i zemlja je bila uništena od psećih muha. Faraon je pozvao Mojsija i Arona govoreći: Dođite i žrtvujte Gospodinu, Bogu svome, u zemlji. I reče Mojsije: Nije moguće da bude tako, jer mrzosti Egipćana žrtvovat ćemo Gospodinu, Bogu

našemu. Ako žrtvujemo mrzosti Egipćana pred njima, bit ćemo kamenovani. Putom od tri dana ići ćemo u pustinju i žrtvovat ćemo našem Bogu, baš kao što nam je rekao Gospod. I reče Faraon: Ja vas šaljem i žrtvujte svome Bogu u pustinji, ali nemojte ići predaleko. Molite dakle za mene Gospodinu. Rekao je Mojsije: Ja ću otići od tebe i molit ću se Bogu, i pasja muha će otići i od tvojih slugu i od tvoga naroda sutra. Nemoj više, Faraone, varati da ne pošalješ narod žrtvovati Gospodinu. Izašao je Mojsije od faraona i molio se Bogu. Učinio je Gospodin baš kao što je rekao Mojsije, i uklonio je psomuhu od faraona i od njegovih sluga i od njegova naroda, i nije ostala nijedna. I učinio je Faraon teškim svoje srce i u ovo vrijeme, i nije htio poslati narod.

9

Gospodin reče Mojsiju: Uđi k faraonu i reci mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Pusti moj narod da mi može služiti. Ako dakle ne želiš poslati moj narod, nego ga još uvijek držiš, evo, ruka Gospodnja bit će na tvojoj stoci onoj na poljima, na konjima, na tovarnim životinjama, na devama, na volovima i na ovcama, smrt vrlo velika. I ja ću učiniti čudesno u ono vrijeme između stoke Egipćana i stoke sinova Izraela; neće umrijeti ništa od svega što pripada sinovima Izraela. I dao je Bog granicu govoreći: Sutra će Gospodin učiniti ovu riječ na zemlji. I učinio je Gospodin ovu riječ sljedećeg dana, i umrla je sva stoka Egipćana, a od stoke sinova Izraela nije umrlo ništa. Vidjevši da

nije umrlo ništa od sve stoke sinova Izraela, otežalo je srce faraonovo, i nije poslao narod. Rekao je Gospodin Mojsiju i Aronu govoreći: Uzmite pune šake čađe iz peći, i neka Mojsije pospe u nebo pred Faraonom i pred njegovim slugama. I neka bude prašina na cijeloj zemlji Egipta, i bit će na ljudima i na četveronožnim životinjama rane, mjehuri koji izbijaju na ljudima i na četveronošcima, u cijeloj zemlji Egipta. I uzeo je čađ peći pred Faraonom, i rasuo ju je Mojsije u nebo, i postale su rane, plikovi koji su izbijali, i u ljudi i u četveronožaca. I čarobnjaci nisu bili sposobni stati pred Mojsijem zbog čireva, jer su se čirevi pojavili na čarobnjacima i u cijeloj zemlji Egipta. Gospodin je otvrdnuo srce faraona i on ih nije poslušao, kao što je Gospodin zapovjedio. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Ustani rano ujutro i stani pred faraona, i reći ćeš mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Pošalji moj narod da mi služi. U sadašnjem vremenu ja šaljem sve kuge moje u tvoje srce, i tvojih slugu, i tvoga naroda, tako da znaš da nema drugoga kao ja u svoj zemlji. Jer sada sam poslao ruku, udarit ću te i tvoj narod usmrtit ću, i bit ćeš uništen sa zemlje. I zbog ovoga si bio sačuvan, da bih pokazao u tebi svoju snagu i da bi moje ime bilo objavljeno po svoj zemlji. Još dakle ti zadržavaš moj narod da ih ne otpustiš? Evo, ja kišim sutra u ovo doba tuču vrlo obilnu, kakva nije bila u Egiptu od dana kada je stvoren, do ovog dana. Sada dakle požuri skupiti svoju stoku i sve što je tvoje u polju; jer svi ljudi i stoka koji budu nađeni u poljima i ne uđu u kuću, nego na njih padne tuča, umrijet će. Onaj koji se bojao Gospodnje riječi od faraonovih slugu, sakupio je svoju stoku u kuće. Tko pak nije pazio pažnjom uma na riječ Gospodina,

ostavio je stoku u poljima. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku svoju prema nebu, i bit će tuča na svu zemlju Egipta, na ljude, na stoku i na svu travu na zemlji. Ispružio je pak Mojsije ruku u nebo, i Gospodin je dao glasove i tuču, i vatra je protrčala po zemlji, i Gospodin je pustio tuču kao kišu po svoj zemlji Egipta. Bila je tuča i vatra koja je plamtjela u tuči, a tuča je bila vrlo obilna, kakva nije bila u Egiptu od dana kada je na njemu postao narod. Tuča je udarila po svoj zemlji Egipta, od čovjeka do stoke, tuča je udarila sve bilje na polju i smrvila sva stabla na poljima. Osim u zemlji Gesemu, gdje su bili sinovi Izraelovi, nije bilo tuče. Poslavši, Faraon pozva Mojsija i Arona i reče im: Sagriješio sam sada. Gospodin je pravedan, a ja i moj narod bezbožni. Molite dakle za mene Gospodinu, i neka prestanu glasovi Boga, i tuča, i vatra, i poslat ću vas, i nećete više ostati. Rekao mu je Mojsije: Čim izađem iz grada, razapet ću svoje ruke prema Gospodinu, i glasovi će prestati, i tuče i kiše više neće biti, da znaš da je zemlja Gospodinova. I ti i tvoje sluge, znam da se još niste pobojali Gospoda. Lan i ječam bili su udareni, jer je ječam stajao uspravno, a lan je sjemenio. Ali pšenica i pir nisu bili udareni, jer su bili kasni. Mojsije je izašao od faraona izvan grada i ispružio ruke prema Gospodinu, i glasovi su prestali, i tuča i kiša više nisu padali na zemlju. Vidjevši da je prestala kiša i tuča i gromovi, faraon je nastavio griješiti i stvrdnuo je svoje srce i srca svojih slugu. I srce faraonovo bilo je otvrdnuto i nije poslao sinove Izraelove, baš kao što je govorio Gospodin Mojsiju.

10

Rekao je i Gospodin Mojsiju, govoreći: Uđi k Faraonu, jer ja sam otvrdnuo njegovo srce i srca njegovih slugu, da ovi znakovi dođu na njih; da ispričate na uši vaše djece i djeci vaše djece koliko sam se poigravao s Egipćanima, i moje znakove koje sam učinio među njima; i znat ćete da sam ja Gospodin. Ušli su Mojsije i Aron pred faraona i rekli su mu: Ovo govori Gospodin, Bog Hebreja: Do kada nećeš htjeti biti ponižen preda mnom? Pošalji van moj narod, da mi mogu služiti. Ako pak ne želiš ti poslati moj narod, evo ja sutra u ovaj sat dovodim mnogo skakavaca na sve tvoje granice. I prekriti će pogled na zemlju, i nećeš moći vidjeti zemlju, i proždrijet će sve suvišno sa zemlje što je preostalo, koje vam je ostavila tuča, i proždrijet će sve drvo koje vam raste na zemlji. I tvoje će kuće biti ispunjene, i kuće tvojih slugu, i sve kuće u cijeloj zemlji Egipćana, koje nikada nisu vidjeli tvoji očevi, niti njihovi pradjedovi, od dana kada su postali na zemlji do ovog dana. I okrenuvši se, Mojsije je izašao od faraona. I sluge faraona mu kažu: Do kada će ovo nama biti zamka? Pošalji ljude, da mogu služiti njihovom Bogu; ili želiš znati da je Egipat propao? I vratili su Mojsija i Arona faraonu, i rekao im je: Idite i služite Gospodinu, Bogu vašem, ali koji su oni koji idu? I kaže Mojsije: S mladićima i starcima ići ćemo, sa sinovima i kćerima, i ovcama, i govedima našim, jer je svetkovina Gospodnja. I reče im: Neka tako Gospodin bude s vama! Kao što vas šaljem, zar ne i vašu prtljagu? Vidite da vam prijeti zloća. Ne tako, neka idu muškarci i neka služe Bogu, jer to sami tražite. Ali njih su izbacili od lica faraona. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku na zemlju Egipta, i neka uzađe skakavac na zemlju, i proždrijet će svaku travu zemlje i sav plod

drveća koji je ostavio tuča. I Mojsije podiže štap u nebo, i Gospodin donese južni vjetar na zemlju, cijeli taj dan i cijelu noć; ujutro se dogodi, i južni vjetar podiže skakavce i dovede ih na svu zemlju Egipta; i spustiše se na sve granice Egipta vrlo silno; prije njih nije bilo takvog skakavca, i nakon ovoga neće biti tako. I pokrio je izgled zemlje, i zemlja je bila uništena, i progutao je svu travu zemlje i sav plod drveća koji je ostao od tuče; nije ostalo ništa zeleno na drveću ni na jednoj travi polja u cijeloj zemlji Egipta. Požurio je Faraon pozvati Mojsija i Arona, govoreći: Sagriješio sam pred Gospodom, Bogom vašim, i protiv vas. Prihvatite dakle moj grijeh još sada, i molite se Gospodinu Bogu vašemu, i neka ukloni od mene ovu smrt. Izašao je Mojsije od faraona i molio se Bogu. I Gospodin je promijenio vjetar s mora u jak vjetar, podigao je skakavce i bacio ih u Crveno more, i nije ostao nijedan skakavac u cijeloj zemlji Egipta. I Gospodin otvrdnu srce faraona i ne posla sinove Izraela. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži ruku svoju prema nebu, i neka bude tama nad zemljom Egipta, opipljiva tama. Ispružio je Mojsije ruku u nebo, i nastala je tama, mrak, oluja na cijeloj zemlji Egipta tri dana. I nitko nije vidio svoga brata tri dana, i nitko nije ustao iz svoga kreveta tri dana. Ali svim sinovima Izraela bilo je svjetlo u svim mjestima u kojima su boravili. I Faraon pozva Mojsija i Arona govoreći: Idite, služite Gospodinu, Bogu svome, osim ovaca i volova ostavite, a prtljaga vaša neka ide s vama. I reče Mojsije: Ali i ti ćeš nam dati paljenice i žrtve koje ćemo prinijeti Gospodinu, Bogu našemu. I naša stada ići će s nama i nećemo ostaviti ni kopita, jer od njih ćemo uzeti da služimo Gospodinu, Bogu našemu. Mi pak ne znamo što ćemo služiti

Gospodinu, Bogu našemu, dok ne dođemo tamo. Otvrdnuo je Gospodin srce faraona i nije htio da ih pošalje. I kaže Faraon: Odi od mene, pazi na sebe da više ne vidiš moje lice, jer kojeg god dana mi se pojaviš, umrijet ćeš. Mojsije pak kaže: Rekao si da se više neću pojaviti tebi u lice.

11

Rekao je Gospodin Mojsiju: Još jednu pošast ja ću donijeti na faraona i na Egipat, i nakon toga poslat će vas odavde. Kada vas bude slao sa svime, potpuno će vas istjerati. Govori dakle tajno narodu na uho, i neka svatko zatraži od svoga susjeda srebrno i zlatno posuđe i odjeću. Gospodin je dao milost svome narodu pred Egipćanima i posudili su im, a čovjek Mojsije postao je vrlo velik pred Egipćanima i pred faraonom i pred njegovim slugama. I rekao je Mojsije: Ovo govori Gospodin: Oko ponoći ja ulazim u sredinu Egipta. I umrijet će svaki prvorođenac u zemlji Egipta, od prvorođenca faraona koji sjedi na prijestolju, pa do prvorođenca sluškinje koja je kod mlina, i do prvorođenca svake životinje. I bit će veliki vapaj po svoj zemlji Egipta, kakav nije bio, i kakav više neće biti. I među svim sinovima Izraela neće zarežati pas svojim jezikom, od čovjeka do stoke, tako da znaš koliko će Gospodin napraviti razliku između Egipćana i Izraela. I svi ovi tvoji sluge će sići dolje k meni i poklonit će mi se govoreći: Izađi ti i sav tvoj narod kojim vodiš. I nakon toga izaći ću. A Mojsije je izašao od faraona s gnjevom. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Neće vas poslušati Faraon, tako da umnožim

svoje znakove i čudesa u zemlji egipatskoj. Mojsije i Aron učinili su sve znakove i čudesa u zemlji egipatskoj pred faraonom, ali Gospodin otvrdnu srce faraonovo i on ne htjede poslušati da otpusti sinove Izraelove iz zemlje egipatske.

12

Rekao je Gospodin Mojsiju i Aronu u zemlji Egipta: Ovaj mjesec neka vam bude početak mjeseci; prvi je vama među mjesecima godine. Govori prema svemu skupu sinova Izraela, govoreći: Desetog dana ovog mjeseca neka uzmu svaki po ovcu prema kućama očeva, svaki po ovcu prema kući. Ako pak bude malo ljudi u kući, tako da ne budu dovoljni za ovcu, uzet će sa sobom svog susjednog susjeda, prema broju duša, svaki prema tome što mu je dovoljno bit će brojan u ovcu. Savršena ovca, muška, godinu dana stara, bit će vama; od janjadi i jaradi uzimat ćete je. I bit će vama čuvano do četrnaestog dana ovog mjeseca, i zaklat će ga sve mnoštvo skupštine sinova Izraela navečer. I uzet će od krvi i postavit će na dva dovratnika i na nadvratnik u kućama u kojima budu to jeli. I jest će meso te noći pečeno vatrom, i beskvasni kruh na gorkom bilju jest će. Ne smijete jesti od njih sirovo, niti kuhano u vodi, nego pečeno na vatri, glavu s nogama i crevima. Ništa od njega nećete ostaviti do jutra, i kost mu nećete slomiti, a ono što ostane od njega do jutra spalit ćete u vatri. Tako ćete to jesti: bedra vaša neka budu opasana, sandale na nogama vašim, štapovi u rukama vašim, i jedite to na brzinu - to je Pasha Gospodnja. I proći ću kroz zemlju Egipta u ovu noć, i

udarit ću sve prvorođeno u zemlji Egipta od čovjeka do stoke, i nad svim bogovima Egipćana izvršit ću osvetu, ja Gospodin. I krv će vam biti znak na kućama u kojima budete, i vidjet ću krv i zaštitit ću vas, i neće biti među vama kuge koja uništava kada udarim zemlju Egipta. I bit će vam ovaj dan spomen, i slavit ćete ga kao svetkovinu Gospodinu kroz sve vaše naraštaje, kao vječni zakon slavit ćete ga. Sedam dana jest ćete beskvasno, a od prvog dana uklonit ćete kvasac iz vaših kuća. Tko god jede kvasac, ta će duša biti uništena iz Izraela, od prvog dana do sedmog dana. I prvi dan bit će nazvan svetim, i sedmi dan bit će vam nazvan svetim, nikakav ropski posao nećete činiti u njima, osim onoga što će biti učinjeno za svaku dušu, samo to će vam biti učinjeno. I vi ćete čuvati ovu zapovijed; jer u ovaj dan ja ću izvesti snagu vašu iz zemlje Egipta, i vi ćete činiti ovaj dan za naraštaje vaše zakonom vječnim, počinjući četrnaestog dana prvog mjeseca, od večeri ćete jesti beskvasno, do dvadeset prvog dana mjeseca, do večeri. Sedam dana kvasac neće biti pronađen u vašim kućama. Svaki koji bi jeo ukvasano, ta duša će biti uništena iz zajednice Izraela, i među strancima i među domorocima zemlje. Nikakav ukvasani kruh ne smijete jesti; u svakom svom stanovalištu jedite beskvasni kruh. Pozvao je pak Mojsije svo vijeće starješina sinova Izraelovih i rekao im: Pođite, uzmite sebi ovcu prema svojim obiteljima i žrtvujte pashu. Uzet ćete svežanj izopa i, umočivši ga u krv koja je kod vrata, premažete nadvratnik i oba dovratnika krvlju koja je kod vrata, a vi nećete izaći, nitko od vas, kroz vrata svoje kuće do jutra. I Gospodin će proći mimo da udari Egipćane, i vidjet će krv na gornjem dovratniku i na oba dovratnika, i Gospodin će proći mimo vrata, i neće dopustiti

uništavaču da uđe u vaše kuće da udari. I čuvajte ovu riječ kao zakon za sebe i za svoje sinove dovijeka. Ako pak uđete u zemlju koju vam Gospodin dade, kao što je govorio, čuvajte ovu službu. I bit će ako vam vaši sinovi kažu: Što je ova služba? I reći ćete im: Ova pasha je žrtva Gospodinu, jer je pokrio kuće sinova Izraelovih u Egiptu kada je udario Egipćane, a naše kuće je izbavio. I narod se, sagnuvši se, poklonio. I sinovi Izraela, otišavši, učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu; tako su učinili. Dogodilo se usred noći, i Gospodin udari sve prvorođeno u zemlji egipatskoj, od prvorođenog Faraona koji sjedi na prijestolju, do prvorođenog zarobljene žene koja je u jami, i do prvorođenog sve stoke. I ustavši Faraon noću i sluge njegove i svi Egipćani, postalo je veliko naricanje u svoj zemlji Egiptu, jer nije bilo kuće u kojoj nije bilo mrtvog. I Faraon pozva Mojsija i Arona noću i reče im: Ustanite i izađite od moga naroda, i vi i sinovi Izraelovi, idite i služite Gospodinu, Bogu vašemu, kao što govorite. Uzmite svoje ovce i volove pa idite, i mene doista blagoslovite. I Egipćani su silom pritiskali narod da ih žurno istjeraju iz zemlje, jer su rekli: Svi mi umiremo. Narod je uzeo svoje tijesto prije nego što se ukvasalo, svezano u njihovoj odjeći na ramenima. A sinovi Izraela učiniše kako im je zapovjedio Mojsije i zatražiše od Egipćana posude srebrne i zlatne i odjeću. I dao je Gospodin milost svome narodu pred Egipćanima, i posudili su im, i opljačkali su Egipćane. Otišavši pak sinovi Izraelovi iz Ramesesa u Sukot, šest stotina tisuća pješaka, muškarci, osim prtljage. I veliko miješano mnoštvo otišlo je gore s njima, i ovce, i volovi, i stoka veoma mnogo. I ispekli su tijesto koje su iznijeli iz Egipta, beskvasne pogače, jer

nije bilo ukvaseno, jer su ih Egipćani istjerali, i nisu mogli ostati, niti su sebi pripremili zalihe za put. A boravak sinova Izraelovih, koji su nastanjivali zemlju Egipta i zemlju Kanaana, bio je četiri stotine trideset godina. I dogodilo se nakon četiristo trideset godina da je sva snaga Gospodina izašla iz zemlje Egipta noću. Straža je Gospodinu, tako da ih izvede iz zemlje Egipta; ona noć, ova straža Gospodinu, da bude svim sinovima Izraela u njihove naraštaje. Rekao je Gospodin Mojsiju i Aronu: ovo je zakon Pashe, nijedan stranac neće jesti od nje. A svakog slugu ili onoga kupljenog srebrom obrezat ćeš, i tada će jesti od nje. Pridošlica ili najamni radnik neće jesti od njega. U jednoj kući bit će pojeden, i nećete iznijeti mesa iz kuće van, i kost nećete slomiti od njega. Sva zajednica sinova Izraela učinit će to. Ako li netko stranac pristupi k vama da učini pashu Gospodinu, obrezat ćeš sve njegove muškarce, i tada će pristupiti da je učini, i bit će kao i domorodac zemlje; nijedan neobrezani neće jesti od nje. Zakon jedan bit će za domorodca i za došlog stranca među vama. I sinovi Izraela učinili su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu prema njima, tako su učinili. I dogodilo se u onaj dan da je Gospodin izveo sinove Izraela iz zemlje egipatske s njihovom snagom.

13

Rekao je Gospodin Mojsiju, govoreći: Posveti mi svako prvorođenče koje otvara svaku maternicu među sinovima Izraela, od čovjeka do zvijeri, moje je. Rekao je pak Mojsije

narodu: Sjećajte se ovoga dana u koji ste izašli iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva, jer vas je Gospodin moćnom rukom izveo odavde, i neće se jesti kvasac. Jer danas vi izlazite u mjesecu mladih. I bit će kada te Gospodin, Bog tvoj, dovede u zemlju Kanaanaca i Hetita i Amorejaca i Hivijaca i Jebusejaca i Girgašejaca i Perizejaca, koju je zakleo ocima tvojim dati tebi, zemlju koja teče mlijekom i medom, i učinit ćeš ovu službu u ovom mjesecu. Šest dana jedite beskvasni kruh, a sedmog dana svetkovina Gospodina. Beskvasni kruh jest ćete sedam dana, neće ti se vidjeti kvašeni kruh, niti će ti biti kvasca u svim tvojim granicama. I objavit ćeš svome sinu u onaj dan, govoreći: Zbog ovoga je učinio Gospodin Bog meni, kada sam izlazio iz Egipta. I bit će ti znak na ruci tvojoj i spomen pred očima tvojim, tako da zakon Gospodnji bude u ustima tvojim, jer te moćnom rukom izveo Gospodin Bog iz Egipta. I čuvajte ovaj zakon prema određenim vremenima, iz dana u dan. I kada te uvede Gospodin, Bog tvoj, u zemlju Kanaanaca, kao što se zakleo ocima tvojim, i dat će ti je. I odvojit ćeš sve što otvara maternicu, mužjake Gospodinu, sve što otvara maternicu iz stada ili u tvojoj stoci, koliko god ih ti bude, mužjake ćeš posvetiti Gospodinu. Svako što otvara maternicu magarca zamijeniti ćeš ovcom, ako pak ne zamijeniš, otkupiti ćeš ga; svako prvorođeno čovjeka od sinova tvojih otkupiti ćeš. Ako pak te upita tvoj sin nakon ovoga, govoreći, što je ovo? I reći ćeš mu da nas je Gospodin moćnom rukom izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. Kada je Faraon otvrdnuo da nas pošalje, ubio je sve prvorođeno u zemlji Egiptu, od prvorođenih ljudi do prvorođene stoke. Zbog toga ja žrtvujem sve što otvara maternicu, mušku djecu Gospodinu, i sve

prvorođeno od mojih sinova otkupit ću. I bit će za znak na ruci tvojoj i nepokolebljivo pred očima tvojim, jer te moćnom rukom izveo Gospodin iz Egipta. Kada je Faraon poslao narod, Bog ih nije vodio putem zemlje Filistejaca, jer je bio blizu, jer je Bog rekao, da se narod ne pokaje vidjevši rat i vrati se u Egipat. I Bog okruži narod putem kroz pustinju prema Crvenom moru, a u petoj generaciji uzađoše sinovi Izraela iz zemlje egipatske. I uzeo je Mojsije kosti Josipove sa sobom, jer zakletvom bijaše zakleo sinove Izraelove govoreći: Posjetom će vas posjetiti Gospodin, i ponesete moje kosti odavde sa sobom. Podigavši se pak, sinovi Izraela iz Sokota utaborili su se u Etamu kod pustinje. A Bog ih je vodio, danju u stupu od oblaka da im pokaže put, a noću u stupu od vatre. Nije prestao stup oblaka danju, ni stup vatre noću, pred svim narodom.

14

I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela, i okrenuvši se neka se utabore nasuprot selu, između Migdola i mora, nasuprot Baal Sefonu; pred njima ćeš se utaboriti na moru. I reći će Faraon svom narodu: Sinovi Izraela lutaju u zemlji, pustinja ih je zatvorila. Ja ću otvrdnuti srce faraona i on će krenuti u progon za njima, i bit ću proslavljen kroz faraona i kroz svu njegovu vojsku, i svi Egipćani će spoznati da sam ja Gospodin, i oni su tako učinili. I bilo je javljeno kralju Egipćana da je narod pobjegao, i srce faraona i njegovih slugu okrenulo se protiv naroda, i rekli su: Što smo to učinili, da smo otpustili

sinove Izraela da nam ne služe? Upregnuo je dakle faraon svoja kola i sve svoje ljude poveo sa sobom, i uzevši šest stotina odabranih kola i sve konje Egipćana i časnike na svima. I Gospodin otvrdnu srce faraona, kralja Egipta, i njegovih slugu, te je progonio sinove Izraela, a sinovi Izraela izlazili su s podignutom rukom. I progonili su Egipćani za njima, i pronašli su ih utaborene pokraj mora, i sva konjica i kola faraonova, i konjanici, i vojska njegova nasuprot naselja, nasuprot Beelsephona. I Faraon se približavao, i sinovi Izraela podigavši pogled vide, i Egipćani su se utaborili iza njih, i bojali su se veoma, a sinovi Izraela zavapili su Gospodinu. I rekli su Mojsiju: Zar zato što nije bilo grobova u zemlji egipatskoj, izveo si nas da umremo u pustinji? Što si nam to učinio, izvevši nas iz Egipta? Nije li ovo bila riječ koju smo ti govorili u Egiptu, govoreći: Pusti nas da služimo Egipćanima? Bolje je za nas služiti Egipćanima nego umrijeti u ovoj pustinji. Rekao je Mojsije narodu: Ohrabrite se, stanite i vidite spasenje od Gospodina koje će nam dati danas; jer kako ste vidjeli Egipćane danas, nećete ih više vidjeti zauvijek; Gospodin će se boriti za vas, a vi ćete šutjeti. I rekao je Gospodin Mojsiju: Zašto vičeš prema meni? Govori sinovima Izraela i neka polome logor. A ti podigni svoj štap i ispruži svoju ruku na more te ga razdijeli, i neka sinovi Izraela uđu u sredinu mora po suhom. I evo, ja ću otvrdnuti srce faraona i svih Egipćana, i ući će za njima, i proslavit ću se kroz faraona i kroz svu njegovu vojsku i kroz kola i kroz njegove konje. I saznat će svi Egipćani da sam ja Gospodin, kada budem proslavljen kroz Faraona i njegova kola i konje. Anđeo Božji koji je išao pred taborom sinova Izraelovih uklonio se i otišao iza njih, a i stup od

oblaka uklonio se s njihova čela i stao iza njih. I ušao je između logora Egipćana i između logora Egipćana i između logora Izraela, i stao je, i nastala je tama i mrak, i noć je prošla, i nisu se miješali jedni s drugima cijelu noć. Ispružio je pak Mojsije ruku na more, i Gospodin je odagnao more nasilnim južnim vjetrom cijelu noć, i učinio je more suhim, i voda se razdijelila. I sinovi Izraela ušli su u sredinu mora po suhom, a voda mu je bila zid s desne strane i zid s lijeve strane. I Egipćani su ih progonili i ušli su za njima, i svi konji Faraonovi, i kola, i jahači, u sredinu mora. Dogodilo se u jutarnjoj straži da je Gospodin pogledao na logor Egipćana u stupu vatre i oblaka i bacio u zbrku logor Egipćana i svezao osovine njihovih kola i vodio ih sa silom; i Egipćani su rekli: Bježimo od lica Izraela, jer Gospodin ratuje protiv Egipćana za njih. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ispruži svoju ruku na more i neka se vrati voda i neka pokrije Egipćane, njihova bojna kola i jahače. Ispružio je pak Mojsije ruku na more i vratila se voda prema danu na zemlju, a Egipćani pobjegoše pod vodu, i otresao je Gospodin Egipćane usred mora. I voda, okrenuvši se natrag, pokrila je kola i jahače i svu vojsku faraonovu, one koji su ušli za njima u more, i nije ostao od njih nitko, ni jedan jedini. A sinovi Izraela išli su kroz suho usred mora, a voda im je bila zid s desne strane i zid s lijeve strane. I Gospodin je izbavio Izrael toga dana iz ruke Egipćana, i Izrael je vidio Egipćane mrtve na obali mora. Izrael je vidio veliku ruku koju je Gospodin učinio Egipćanima, a narod se bojao Gospodina i vjerovali su Bogu i Mojsiju, njegovu sluzi.

15

Tada su Mojsije i sinovi Izraela pjevali ovu pjesmu Bogu i rekli govoreći: Pjevajmo Gospodinu, jer je slavno proslavljen, konja i jahača bacio je u more. Pomoćnik i zaštitnik postao mi je za spasenje, ovaj je moj Bog i proslavit ću ga, Bog oca mojega i uzvisit ću ga. Gospodin koji lomi ratove, Gospodin mu je ime. Kola Faraona i njegovu snagu bacio je u more, odabrane jahače trećeg ranga; progutani su u Crvenom moru; more ih je pokrilo; potonuli su u dubinu kao kamen. Desnica tvoja, Gospode, proslavljena je u snazi; desnica tvoja, Gospode, razbila je neprijatelje. I u mnoštvu slave tvoje slomio si protivnike, poslao si gnjev svoj koji ih je progutao kao slamu. I kroz duh tvoga gnjeva razdijelila se voda, vode su se zaledjele kao zid, valovi su se zaledjeli usred mora. Rekao je neprijatelj: Progonit ću i uhvatiti, podijelit ću plijen, napunit ću svoju dušu, ubiti ću svojim mačem, vladati će moja ruka. Poslao si svoj duh, more ih je pokrilo, potonuli su kao olovo u snažnoj vodi. Tko je sličan tebi među bogovima, Gospodine? Tko je sličan tebi? Proslavljen među svetima, divan u slavi, čineći čudesa. Ispružio si svoju desnicu, progutala ih je zemlja. Vodio si u svojoj pravednosti ovaj svoj narod koji si otkupio, utješio si ga svojom snagom u svoje sveto boravište. Narodi su čuli i razgnjevili se, bolovi su obuzeli stanovnike Filisteje. Tada su požurili vođe Edoma, i vladari Moabita, obuzelo ih je drhtanje, rastopili su se svi stanovnici Kanaana. Neka padne na njih drhtanje i strah, veličinom kraka tvoga neka okamene, dok ne prođe narod tvoj,

Gospodine, dok ne prođe narod tvoj ovaj, kojeg si stekao. Uvevši ih, zasadi ih na gori svoga nasljedstva, u gotovo boravište svoje koje si pripremio, Gospode, u svetište, Gospode, koje su pripremile tvoje ruke. Gospodin vlada u vijeke vijekova i još. Zato što je konj faraona s kolima i jahačima ušao u more, Gospodin je doveo na njih vodu mora, a sinovi Izraela išli su kroz suho usred mora. Uzevši pak Marija, profetica, sestra Aronova, bubanj u svoju ruku, izašle su sve žene za njom s bubnjima i plesovima. Započinjala je pak Marija pred njima, govoreći: Pjevajmo Gospodinu, jer je slavno proslavljen; konja i jahača bacio je u more. Odveo je Mojsije sinove Izraela od Crvenog mora i vodio ih u pustinju Šur, i išli su tri dana po pustinji i nisu nalazili vodu da piju. Došli su u Maru, ali nisu mogli piti iz Mare, jer je bila gorka; zbog toga je nazvao ime toga mjesta Gorčina. I narod je gunđao na Mojsija govoreći: Što ćemo piti? Zavapao je Mojsije prema Gospodinu, i pokazao mu je Gospodin drvo, i bacio ga je u vodu, i postala je slatka voda. Tamo mu je postavio uredbe i sudove, i tamo ga je iskušao, i rekao je: ako slušanjem čuješ glas Gospodina Boga tvoga, i učiniš ugodne stvari pred njim, i poslušaš zapovijedi njegove, i čuvaš sve uredbe njegove, svaku bolest koju sam donio Egipćanima neću donijeti na tebe, jer ja jesam Gospodin Bog tvoj koji te liječi. I došli su u Elim, i bilo je tamo dvanaest izvora voda i sedamdeset stabala palmi, a utaborili su se tamo kod vode.

16

Otišli su iz Elima, i došla je sva skupština sinova Izraela u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja. I petnaestog dana, u drugom mjesecu, nakon što su oni izašli iz zemlje Egipta, gunđala je sva skupština sinova Izraela na Mojsija i Arona. I rekli su sinovi Izraela njima: Kad bismo bar umrli udareni od Gospodina u zemlji Egiptu, kada smo sjedili nad loncima mesa i jeli kruhove do sitosti, jer ste nas izveli u ovu pustinju da ubijete svu ovu skupštinu glađu. Rekao je i Gospodin Mojsiju: Evo, ja kišim vama kruhove s neba; i izaći će narod i sakupljat će ono za dan u dan, da bih ih iskušao hoće li hodati po mom zakonu ili ne. I bit će u šestom danu, i pripremit će ono što unesu; i bit će dvostruko ono što sakupe prema danu u dan. I rekoše Mojsije i Aron prema svoj skupštini sinova Izraelovih: Navečer ćete znati da vas je Gospodin izveo iz zemlje Egipta, i ujutro ćete vidjeti slavu Gospodnju jer je čuo vaše роптanje protiv Boga; a mi što smo da роптate protiv nas? I reče Mojsije: Kada Gospodin daje vama navečer mesa za jesti i kruhove ujutro do sitosti, zato što je Gospodin čuo vaše роптanje koje роптате protiv nas - a što smo mi? Jer vaše gunđanje nije protiv nas, nego protiv Boga. Rekao je pak Mojsije Aronu: Reci svoj skupštini sinova Izraela: Priđite pred Boga, jer je čuo vaše gunđanje. Kada je Aaron govorio svoj skupštini sinova Izraela, okrenuli su se prema pustinji, i slava Gospodina pojavila se u oblaku. I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći: Čuo sam роптanje sinova Izraela; govori njima, govoreći: Navečer ćete jesti meso, i ujutro ćete biti nasićeni kruhom; i znat ćete da sam ja Gospod, Bog vaš. Dogodila se večer i prepelice su se podigle te pokrile tabor; ujutro, kada je rosa prestala padati, oko tabora. I evo na licu

pustinje nešto tanko kao korijander, bijelo, kao mraz na zemlji. Vidjevši to, sinovi Izraela rekli su jedan drugome: Što je ovo? Jer nisu znali što je to bilo; ali Mojsije im je rekao: Ovo je kruh koji vam je Gospodin dao da jedete. Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin: skupite od njega svaki u odgovarajuće gomere, prema glavi prema broju vaših duša, svaki sa stanovnicima vaših šatora neka skupi. Učinili su tako sinovi Izraela i skupili su jedni mnogo, a drugi manje. I izmjerivši gomer, nije imao višak onaj koji je skupio mnogo, i onaj koji je skupio manje nije imao manjak; svaki je skupio za one koji pripadaju njemu samom. Rekao je Mojsije njima: Neka nitko ne ostavlja ništa od toga za jutro. I ne slušaše Mojsija, ali neki ostaviše od njega do jutra, i prokipi crve, i zausmrda se, i Mojsije se ogorči na njih. I skupljali su to svako jutro, svaki propisanu količinu, a kada bi sunce zagrijavalo, topilo se. Dogodilo se šestog dana, skupili su potrebne stvari dvostruko, dva gomora po jednom; ušli su svi vladari skupštine i javili Mojsiju. A Mojsije je rekao njima: Nije li ovo ta riječ koju je govorio Gospodin? Subota je sveti odmor Gospodinu sutra; što god pečete, pecite; i što god kuhate, kuhajte; i sav višak ostavljajte u skladište do jutra. I ostaviše od njega do jutra, kao što je zapovjedio Mojsije njima, i nije zaudaralo, niti je crv nastao u njemu. Rekao je Mojsije: Jedite danas, jer je danas subota Gospodinu; neće biti nađeno u ravnici. Šest dana skupljat ćete, ali sedmog dana su subote jer ga neće biti. Dogodilo se da su se sedmoga dana neki od ljudi natjecali u skupljanju, ali nisu ništa našli. Rekao je pak Gospodin Mojsiju: Do kada nećete htjeti slušati zapovijedi moje i zakon moj? Vidite, jer Gospodin vam je dao subotu, ovaj dan, zbog toga

vam je on dao šestoga dana kruhove za dva dana, ostanite svaki u svojim kućama, nitko neka ne izlazi iz svoga mjesta sedmoga dana. I narod je počivao sedmoga dana. I sinovi Izraela nazvali su ga Mana; bilo je pak kao bijelo sjeme korijandera, a okus mu je bio kao kolač s medom. I rekao je Mojsije: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin: Napunite gomer mane za spremište za vaša pokoljenja, da vide kruh koji ste jeli u pustinji, kada vas je Gospodin izveo iz zemlje Egipta. I reče Mojsije Aronu, uzmi jedan zlatni vrč, i ubaci u njega pun gomer mane, i pohranit ćeš ga pred Bogom, za čuvanje za vaša pokoljenja, na način koji zapovjedi Gospodin Mojsiju; i pohrani Aron pred svjedočanstvom za čuvanje. A sinovi Izraela jeli su manu četrdeset godina, dok nisu došli u naseljeni svijet; jeli su manu dok nisu stigli u dio Fenicije. Gomor je bio desetina od tri mjere.

17

I sva zajednica sinova Izraela otišla je iz pustinje Sin prema njihovim logorima, po riječi Gospodina, i utaborili su se u Rafideinu, ali nije bilo vode da narod pije. I grumao se narod prema Mojsiju govoreći: Daj nam vodu da pijemo. I rekao im je Mojsije: Što se grdite na mene i što kušate Gospoda? I žeđao je tamo narod za vodom, i gunđao je tamo narod prema Mojsiju govoreći: Zašto ovo? Jesi li nas izveo iz Egipta da nas ubiješ i našu djecu i stoku žeđom? Mojsije je zavapao Gospodinu govoreći: Što ću učiniti ovom narodu? Još malo, i kamenovati će me. I reče Gospodin Mojsiju: Idi naprijed ovog naroda, uzmi sa

sobom starješine naroda i štap kojim si udario rijeku, uzmi ga u svoju ruku i idi. Evo, ja stojim tamo prije tebe na stijeni u Horebu, i ti ćeš udariti stijenu, i izaći će iz nje voda, i narod će piti. Učinio je pak Mojsije tako pred sinovima Izraela. I nazvao je ime toga mjesta Iskušenje i Prijekor, zbog prijekora sinova Izraela i zbog iskušavanja Gospodina, govoreći: Je li Gospodin među nama ili ne? Došao je Amalek i ratovao protiv Izraela u Rafidinu. Rekao je pak Mojsije Jošui: Odaberi sebi moćne muškarce i izašavši zarati protiv Amaleka sutra. Evo, ja stojim na vrhu brda, a štap Božji u mojoj ruci. I Jošua je učinio baš kao što mu je rekao Mojsije, i izašavši postrojio se u bitku protiv Amaleka, a Mojsije i Aron i Hur uzašli su na vrh brda. I dogodilo se kada je Mojsije podigao ruke, prevladavao je Izrael, a kada je spustio ruke, prevladavao je Amalek. Ruke Mojsija bile su teške, i uzevši kamen stavili su ga pod njega, i sjedio je na njemu, i Aron i Hur podupirali su njegove ruke s jedne strane jedan, i s druge strane jedan, i ruke Mojsija postale su čvrste do zalaska sunca. I potukao je Jošua Amaleka i sav njegov narod oštricom mača. Rekao je Gospodin Mojsiju: Zapiši ovo kao spomen u knjigu i daj Jošui da čuje, jer ću potpuno izbrisati spomen na Amaleka ispod neba. I Mojsije je sagradio žrtvenik Gospodinu i nazvao ga: Gospodin je moje utočište. Zato Gospodin tajnom rukom ratuje protiv Amaleka od naraštaja do naraštaja.

18

Čuo je pak Jotor, svećenik Madijama, tast Mojsijev, sve što je

učinio Gospodin Izraelu, svome narodu, jer je Gospodin izveo Izraela iz Egipta. Uzeo je Jothor, zet Mojsijev, Siporu, ženu Mojsijevu, nakon njezina otpuštanja, i njezina dva sina; ime jednomu od njih Geršam, govoreći: Pridošlica sam bio u stranoj zemlji; i ime drugomu Elizera, govoreći: Jer Bog oca mojega pomoćnik moj, i izbavio me iz ruke faraonove. I izašao je Jothor, Mojsijev punac, i sinovi i žena prema Mojsiju u pustinju, gdje se utaborio na planini Božjoj. Javljeno je Mojsiju: Evo, tvoj punac Jothor dolazi k tebi, i žena i tvoja dva sina s njim. Izašao je pak Mojsije u susret tastu, poklonio mu se, poljubio ga, pozdravili su jedan drugoga i uveo ih je u šator. I ispričao je Mojsije tastu sve što je učinio Gospodin Faraonu i svim Egipćanima zbog Izraela, i sav trud koji ih je zadesio na putu, i da ih je Gospodin izbavio iz ruke Faraona i iz ruke Egipćana. Bio je zapanjen Jothor nad svim dobrim što im je učinio Gospodin, jer ih je izbavio iz ruke Egipćana i iz ruke faraona. I reče Jothor: Blagoslovljen Gospodin, jer je izbavio njih iz ruke Egipćana i iz ruke faraona. Sada sam spoznao da je Gospodin velik iznad svih bogova zbog toga što su napali na njih. I Jothor, zet Mojsijev, uzeo je paljenice i žrtve Bogu; a došao je Aron i sve starješine Izraela jesti kruh sa zetom Mojsijevim, pred Bogom. I dogodilo se sljedećeg dana da je Mojsije sjeo suditi narodu, a sav narod stajao je kod Mojsija od jutra do večeri. I kad je Jetro vidio sve što čini narodu, kaže: Što je ovo što ti činiš narodu? Zašto ti sidiš sam, a svi ljudi stoje pokraj tebe od jutra do večeri? I Mojsije kaže svom tastu: Zato što narod dolazi k meni tražiti sud od Boga. Kad god nastane prepirka među njima i dođu k meni, sudim svakome i upoznajem ih sa zapovijedima Boga i njegovim zakonom. Rekao

je punac Mojsiju: Ne činiš ispravno ovu stvar. Uništenjem ćeš biti uništen nestrpljivošću i ti, i svi ovi ljudi koji su s tobom. Težak ti je ovaj posao, nećeš moći obavljati ga sam. Sada dakle poslušaj me, i savjetovat ću te, i Bog će biti s tobom, budi ti narodu posrednik prema Bogu, i prinosit ćeš njihove riječi Bogu. I ti ćeš ih svečano upozoriti na zapovijedi Boga i njegov zakon, i pokazat ćeš im putove kojima će hoditi, i djela koja će činiti. I ti za sebe razmotri između svega naroda moćne ljude, bogobojazne, pravedne ljude koji mrze oholost, i postavit ćeš nad njih zapovjednike nad tisućama i zapovjednike nad stotinama i zapovjednike nad pedesetinama i zapovjednike nad desetinama. I oni će suditi narod svaki čas, ali teške stvari će donositi k tebi, a mala pitanja presuda će suditi sami, i olakšat će ti teret, i pomoći će ti. Ako učiniš ovu riječ, Bog će te osnažiti, i moći ćeš ustrajati, i sav ovaj narod doći će na svoje mjesto s mirom. Mojsije je čuo glas svoga tasta i učinio je sve što mu je rekao. I Mojsije odabra moćne ljude iz svega Izraela i postavi ih zapovjednicima nad tisućama i zapovjednicima nad stotinama i zapovjednicima nad pedesetima i zapovjednicima nad desetima. I oni su sudili narod svaki sat, ali svaku tešku riječ donosili su Mojsiju, a svaku laku riječ sudili su sami. Mojsije je pak poslao svog vlastitog zeta, i otišao je u njegovu zemlju.

19

Ali trećeg mjeseca od izlaska sinova Izraela iz zemlje Egipta, na ovaj dan, došli su u pustinju Sinaja. I otišli su iz Rafideina i došli

su u pustinju Sinajsku, i Izrael se ondje utaborio nasuprot planine. I Mojsije je otišao na planinu Božju, i Bog ga je pozvao s planine govoreći: Ovo ćeš reći domu Jakovljevu i objavit ćeš sinovima Izraelovim. Sami ste vidjeli što sam učinio Egipćanima, i uzeo sam vas kao na krilima orlova i doveo sam vas k sebi. I sada, ako slušanjem čujete moj glas i čuvate moj zavjet, bit ćete mi poseban narod od svih naroda, jer moja je sva zemlja. Vi ćete pak biti meni kraljevsko svećenstvo i svet narod; ove riječi reći ćeš sinovima Izraela. Došao je Mojsije i pozvao starješine naroda te im iznio sve ove riječi koje im je Bog zapovjedio. Odgovorio je sav narod jednodušno i rekli su: Sve što je rekao Bog, učinit ćemo i slušat ćemo. A Mojsije je prinio ove riječi Bogu. Rekao je Gospodin Mojsiju: Evo, ja dolazim k tebi u stupu oblaka, da narod čuje kako govorim s tobom i da ti vjeruje zauvijek. Mojsije je javio riječi naroda Gospodinu. I rekao je Gospodin Mojsiju: Siđi i svečano upozori narod, i posveti ih danas i sutra, i neka operu odjeću, i neka budu spremni za treći dan; jer trećeg dana sići će Gospodin na goru Sinaj, pred svim narodom. I odvojit ćeš narod unaokolo, govoreći: Pazite se da se ne penjete na planinu i da ne dotaknete ništa od nje. Tko god dotakne planinu, smrću će umrijeti. Neće ga dodirnuti ruka, jer će biti kamenovana kamenjem ili ustrijeljena strijelom, bilo stoka bilo čovjek, neće živjeti; kada glasovi i trube i oblak odu od planine, oni će se popeti na planinu. Sišao je pak Mojsije s planine k narodu i posvetio ih, i oprali su svoju odjeću. I reći je ljudima: Budite spremni tri dana, ne pristupajte ženi. Dogodilo se trećeg dana prema zori, i nastali su glasovi i munje i mračan oblak na planini Sinaj, glas trube odzvanjao je snažno, i sav narod u

taboru bio je prestrašen. I Mojsije je izveo narod u susret Bogu iz tabora, i stali su pod planinom. Planina Sinaj cijela je dimila zbog toga što je Bog sišao na nju u vatri, i dizao se dim kao dim peći, i sav je narod bio veoma zapanjen. Glasovi trube su postajali sve jači kako su napredovali. Mojsije je govorio, a Bog mu je odgovorio glasom. Gospodin je sišao na planinu Sinaj, na vrh planine, i Gospodin je pozvao Mojsija na vrh planine, i Mojsije se popeo. I Bog reče Mojsiju, govoreći: Siđi i ozbiljno upozori narod, da nikad ne priđu Bogu da gledaju, i da ne padne mnoštvo od njih. I svećenici koji prilaze Gospodinu Bogu neka se posvete, da ih Gospodin ne uništi. I reče Mojsije Bogu: Narod neće moći uzaći prema planini Sinaj, jer si ti posvjedočio nama govoreći: Odijeli planinu i posveti je. Rekao mu je Gospodin: Idi, siđi dolje, a zatim se popni ti i Aron s tobom, ali svećenici i narod neka ne probijaju put silom da se popnu prema Bogu, da Gospodin ne uništi nekog od njih. Sišao je pak Mojsije k narodu i rekao im.

20

I Gospodin je govorio sve ove riječi, govoreći: Ja sam Gospodin, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. Neće ti biti drugih bogova osim mene. Ne ćeš sebi načiniti idol, niti bilo kakvu sličnost onoga što je na nebu gore, i onoga što je na zemlji dolje, i onoga što je u vodama ispod zemlje. Nećeš se klanjati njima, niti ćeš im služiti; jer ja jesam Gospodin, Bog tvoj, Bog revnitelj, vraćajući grijehe otaca na djecu, do trećeg i

četvrtog naraštaja onima koji me mrze, i čineći milost do tisuća onima koji me ljube i onima koji čuvaju moje zapovijedi. Nećeš uzeti ime Gospodina, Boga svoga, uzalud, jer Gospodin, Bog tvoj, neće ostaviti nekažnjenim onoga koji uzima ime njegovo uzalud. Sjeti se dana subote da ga svetiš. Šest dana radi i učinit ćeš sve svoje radove. A sedmoga dana, subota Gospodinu Bogu tvome; nećeš činiti u njemu nikakav posao ti, i sin tvoj, i kći tvoja, sluga tvoj, i sluškinja tvoja, vo tvoj, i tovarno živinče tvoje, i svaka stoka tvoja, i pridošlica koji boravi među tobom. Jer u šest dana napravio je Gospodin nebo i zemlju i more i sve što je u njima, i odmarao se sedmoga dana, zbog toga je Gospodin blagoslovio sedmi dan i posvetio ga. Poštuj oca svoga i majku svoju, tako da ti bude dobro i tako da dugovječan postaneš na dobroj zemlji koju ti Gospodin Bog tvoj daje. Ne ćeš počiniti preljub. Nećeš krasti. Nećeš ubiti. Ne ćeš svjedočiti lažno protiv bližnjega svoga. Ne ćeš poželjeti ženu bližnjega svoga; ne ćeš poželjeti kuću bližnjega svoga, niti polje njegovo, niti slugu njegova, niti sluškinju njegovu, niti vola njegova, niti magarca njegova, niti bilo kakvu stoku njegovu, niti što god pripada bližnjemu tvojemu. I sav narod vidio je glas i baklje i glas trube i planinu koja se dimila, a uplašivši se, sav narod stajao je izdaleka. I rekli su Mojsiju: Govori ti nama, a neka nam ne govori Bog, da ne umremo. I reče im Mojsije: Ohrabrite se, jer je Bog došao k vama da vas iskuša, kako bi strah njegov bio u vama, da ne griješite. Narod je stajao izdaleka, a Mojsije je ušao u mrak gdje je bio Bog. Rekao je Gospodin Mojsiju: Ove stvari reći ćeš kući Jakova i objavit ćeš sinovima Izraela: Vi ste vidjeli da sam s neba govorio vama. Ne ćete sebi činiti srebrne bogove, i zlatne bogove nećete

sebi činiti. Žrtvenik od zemlje učinit ćete meni, i žrtvovat ćete na njemu vaše paljenice i vaša spasenja i vaše ovce i vaše telad, na svakom mjestu gdje prouzročim da bude nazvano moje ime, i doći ću k tebi i blagoslovit ću te. Ako mi praviš žrtvenik od kamenja, nećeš ga sagraditi od tesanog kamena, jer si zamahnuo svojim bodežom na njega i oskvrnuo ga. Ne ćeš ići gore stepenicama na moj žrtvenik, tako da ne bi otkrio svoju golotinju na njemu.

21

I ovo su propisi koje ćeš postaviti pred njih. Ako stečeš hebrejsko dijete, šest godina će ti služiti; a sedme godine otići će slobodan bez naknade. Ako sam uđe, sam će i izaći; ako pak žena uđe s njim, izaći će i njegova žena. I ako gospodar da njemu ženu, i rodi mu sinove ili kćeri, žena i djeca bit će njegovom gospodaru, a on sam će izaći. Ako pak odgovarajući kaže sin: Volio sam gospodara svog, i ženu, i djecu, neću otići slobodan, dovest će ga gospodar njegov pred sud Božji, i tada će ga dovesti do vrata na dovratnik, i probušit će gospodar njegov uho šilom, i služit će mu zauvijek. Ako netko proda svoju kćer kao sluškinju, ona neće otići kao što odlaze robinje. Ako ne ugodi njezinom gospodaru, koji je pristao na nju, otkupit će je; stranom narodu nije gospodar da je proda, jer je prekršio prema njoj. Ako li je zaruči sinu, postupit će s njom prema pravu kćeri. Ako li uzme drugu za sebe, neće joj uskratiti potrebne stvari, odjeću i bračno zajedništvo. Ako li ovo troje ne učini njoj, izaći će besplatno bez

srebra. Ako netko udari nekoga i on umre, neka bude pogubljen smrću. Onaj koji nije voljno, ali Bog ga je predao u njegove ruke, dat ću ti mjesto kamo će pobjeći onaj koji je ubio. Ako li tko napadne susjeda da ga ubije prijevarom i potraži utočište, od moga žrtvenika uzet ćeš ga da bude usmrćen. Tko udara svoga oca ili svoju majku, neka bude kažnjen smrću. Onaj koji govori zlo o svom ocu ili svojoj majci umrijet će smrću. Tko ukrade nekoga od sinova Izraela, i porobivši ga proda, i bude uhvaćen, neka umre smrću. Ako se svađaju dva čovjeka, i udare bližnjeg kamenom ili pesnicom, i ne umre, ali legne na krevet, ako čovjek ustane i hoda vani oslanjajući se na štap, nevin će biti onaj koji je udario; osim za njegov nerad platit će i liječenje. Ako netko udari roba svog ili robinju svoju štapom, i umre pod rukama njegovim, pravdom će biti kažnjen. Ako pak preživi dan ili dva, neka ne bude kažnjen, jer je to njegovo srebro. Ako se bore dva muškarca i udare trudnu ženu i izađe njezino dijete neformirano, bit će kažnjen novčanom kaznom; prema onome što nametnuo muž te žene, dat će prema dostojanstvu. Ako je pak formiran, dat će dušu umjesto duše, oko umjesto oka, zub umjesto zuba, ruku umjesto ruke, nogu umjesto noge, opeklinu umjesto opekline, ranu umjesto rane, modricu umjesto modrice. Ako li tko udari oko svoga sluge ili oko svoje sluškinje i zaslijepi ga, pustit će ih na slobodu umjesto njihova oka. Ako li zub sluge ili zub svoje sluškinje izbije, slobodne će ih poslati umjesto njihova zuba. Ako i nabode bik čovjeka ili ženu i umre, kamenjem će biti kamenovan bik, i neće biti pojedno njegovo meso; a gospodar bika bit će nevin. Ako je bik bio bodeći prije jučer i prije trećeg dana, i svjedočili su njegovu gospodaru, a on

ga nije uklonio, pa je ubio muškarca ili ženu, bik će biti kamenovan, i njegov gospodar će biti pogubljen. Ako mu se nametne otkupnina, dat će otkupninu za svoju dušu koliko god mu nametnu. Ako pak nabode sina ili kćer, prema ovom pravilu neka mu učine. Ako pak bik nabode dijete ili sluškinju, dat će trideset srebrnika njihovom gospodaru, i bik će biti kamenovan. Ako netko otvori jamu ili iskopa jamu i ne pokrije je, i padne tamo tele ili magarac, vlasnik jame će platiti, dat će srebro njihovom vlasniku; a mrtvo će biti njegovo. Ako bik nekoga nabode bika bližnjega i umre, prodat će živog bika i podijelit će njegovo srebro, i mrtvog bika podijelit će. Ako li bude poznato da je bik bodeći prije jučer i prije trećeg dana, i da su svjedočili njegovu gospodaru, a on ga ne ukloni, platit će bika umjesto bika, ali umrli će njemu biti. Ako netko ukrade tele ili ovcu i zakolje je ili proda, platit će pet teladi umjesto teleta i četiri ovce umjesto ovce.

22

Ako je lopov pronađen pri provaljivanju i udaren umre, to nije ubojstvo. Ako sunce ustane nad njim, kriv je i mora umrijeti. Ako nema ništa, neka bude prodan zbog krađe. Ako li bude ostavljena i pronađena u njegovoj ruci ukradena stvar, od magarca do ovce živa, dvostruko će ih platiti. Ako tko pase polje ili vinograd i pusti svoju stoku da pase tuđe polje, platit će sa svoga polja prema njegovu rodu. Ako li ispase cijelo polje, platit će najbolje sa svoga polja i najbolje sa svoga vinograda. Ako

vatra, izašavši van, nađe trnje i zapali gumna ili klasje ili ravnicu, platit će onaj koji je zapalio vatru. Ako netko dade susjedu srebro ili posude na čuvanje, i bude ukradeno iz kuće tog čovjeka, ako se lopov pronađe, platit će dvostruko. Ako ali ne bude pronađen lopov, pristupit će gospodar kuće pred Boga, i zaklet će se doista da on nije postupio zlo nad cijelim depozitom bližnjega, prema svakoj izgovorenoj nepravdi, o teletu i tovarnoj životinji i ovci i odjeći i svakom gubitku onoga što se traži; što god dakle bilo, pred Boga doći će sud obojice, i onaj uhvaćen kroz Boga platit će dvostruko bližnjemu. Ako netko da bližnjemu tovara ili tele ili ovcu ili bilo koju životinju na čuvanje, i slomi se ili umre ili postane zarobljenik, i nitko ne zna, zakletva Boga će biti između njih obojice, doista da on nije postupio zlo uopće prema polagu bližnjega; i tako će prihvatiti njegov gospodar, i neće platiti. Ako bude ukraden od njega, platit će gospodaru. Ako bude rastrgan od zvijeri, dovest će ga na ulovljenu zvijer, i neće platiti. Ako li netko zatraži od susjeda, i slomi se ili umre ili postane zarobljenik, a gospodar ne bude s njim, platit će. Ako je gospodar s njim, neće platiti; ako je najamnik, to će mu biti umjesto njegove plaće. Ako li tko prevari nezaručenu djevicu i legne s njom, mirazom će je uzeti sebi za ženu. Ako li odbijajući odbije i ne želi njezin otac dati je njemu za ženu, srebro će platiti ocu prema tome koliko iznosi miraz djevica. Vračeve nećete održavati na životu. Svakoga tko spava sa životinjom smrću ćete ubiti. Onaj koji prinosi žrtvu bogovima bit će kažnjen smrću, osim Gospodinu jedinom. I stranoga nećete zlostavljati niti ćete ga tlačiti, jer ste bili stranci u zemlji egipatskoj. Nećete zlostavljati nikakvu udovicu ni sirotu. Ako li ih zlom zlostavljate,

i povikavši povikuju prema meni, slušanjem ću čuti njihov glas, i razgnjevit ću se gnjevom, i ubit ću vas mačem, i bit će vaše žene udovice, i vaša djeca siročad. Ako pak posudite srebro siromašnom bratu kod vas, nećete ga pritiskati, nećete mu staviti kamatu. Ako li u zalog uzmeš ogrtač bližnjega, prije zalaska sunca vratit ćeš mu ga; jer je to pokrivač njegov, samo to ogrtač golotinje njegove; u čemu će spavati? Ako dakle viče glasno prema meni, slušat ću ga; jer milostiv sam. Bogove nećeš zlo govoriti, i o vladaru naroda tvoga nećeš loše govoriti. Prvine svoga gumna i tijeska nećeš odgađati, prvorođence svojih sinova dat ćeš meni. Tako ćeš učiniti sa svojim teletom i svojom ovcom i svojom zapregom: sedam dana bit će kod majke, a osmog dana vratit ćeš mi ga. I bit ćete mi sveti ljudi, i meso koje su ubile divlje zvijeri nećete jesti, bacite ga psima.

23

Nećeš primiti isprazno svjedočanstvo, nećeš se složiti s nepravednim da postaneš nepravedan svjedok. Nećeš biti s većinom u zlu, nećeš biti pridodan mnoštvu da se okreneš s većinom kako bi izvrnuo sud. I nećeš imati milosti prema siromašnome na sudu. Ako pak sretneš vola svoga neprijatelja ili njegovu zaprežnu životinju kako lutaju, vratit ćeš ih njemu. Ako vidiš tegleću životinju svog neprijatelja palu pod njegov teret, nećeš proći mimo nje, nego ćeš je pomoći podići s njim. Nećeš izvrnuti sud siromašnog u njegovu sudu. Od svake nepravedne riječi klonit ćeš se, nevinog i pravednog nećeš ubiti, i nećeš

opravdati bezbožnika zbog darova. I darove nećeš uzimati, jer darovi zaslijepljuju oči onih koji vide i iskrivljuju pravedne riječi. I stranca nećete tlačiti, jer vi znate dušu stranca, sami ste jer bili stranci u zemlji egipatskoj. Šest godina sijat ćeš svoju zemlju i sakupljati njezine plodove. Sedme godine učinit ćeš oprost i pustit ćeš je, i jest će siromašni tvoga naroda, a preostalo će jesti divlje zvijeri. Tako ćeš učiniti sa svojim vinogradom i sa svojim maslinikom. Šest dana činit ćeš svoje radove, ali sedmog dana odmor, tako da tvoj vol i tvoja teretna životinja mogu odmarati, i tako da sin tvoje sluškinje i stranac mogu biti osvježeni. Sve što sam vam rekao čuvajte, i ime drugih bogova nećete spominjati, niti neka se čuje iz vaših usta. Tri puta godišnje svetkujte meni. Svetkovinu beskvasnog kruha čuvajte da je svetkujete, sedam dana jedite beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio prema vremenu mjeseca novih klasa, jer u njemu si izašao iz Egipta; nećeš se pojaviti preda mnom prazan. I svetkovinu žetve prvih plodova učinit ćeš od svojih djela koja posiješ u svome polju, i svetkovinu dovršetka pri izlasku godine u skupljanju svojih djela iz svoga polja. Tri puta godišnje bit će viđen svaki tvoj muškarac pred Gospodinom, Bogom tvojim. Kada izbacim narode ispred tebe i proširim tvoje granice, nećeš žrtvovati krv mog tamjana na kvascu, niti će mast moje svetkovine ostati do jutra. Prvine prvog uroda svoje zemlje unijet ćeš u kuću Gospodina, Boga svoga. Nećeš kuhati janje u mlijeku njegove majke. I evo, ja šaljem svog glasnika pred tvoje lice da te čuva na putu, kako bi te uveo u zemlju koju sam ti pripremio. Pazi na sebe i slušaj ga, i ne budi mu neposlušan, jer te neće poštedjeti, jer je moje ime na njemu. Ako slušanjem čujete moj glas i učiniš

sve koliko god ti zapovjedim, i čuvate moj zavjet, bit ćete mi poseban narod od svih naroda, jer moja je sva zemlja. Vi pak ćete mi biti kraljevsko svećenstvo i svet narod. Ove riječi reći ćeš sinovima Izraela. Ako slušanjem čujete moj glas i učinite sve koliko god ti kažem, neprijateljit ću tvojim neprijateljima i protivit ću se tvojim protivnicima. Jer moj glasnik će ići pred tobom kao vođa i uvest će te k Amorejcima i Hetejcima i Perizejcima i Kananejcima i Girgašejcima i Hivejcima i Jebusejcima, i ja ću ih uništiti. Nećeš se klanjati njihovim bogovima, niti ćeš im služiti, nećeš postupati prema njihovim djelima, nego ćeš ih potpuno srušiti i njihove stupove ćeš skrušiti. I služit ćeš Gospodinu, Bogu svojemu, i blagoslovit ću tvoj kruh i tvoje vino i tvoju vodu, i odvratit ću bolest od vas. Neće biti neplodne, niti jalove na tvojoj zemlji; broj tvojih dana ispunit ću ispunjavajući. I strah ću poslati pred tobom i zapanjit ću sve narode u koje ulaziš, i sve tvoje protivnike učinit ću bjeguncima. I poslat ću stršljene prije tebe, i ti ćeš istjerati Amorejce, Hivijce, Kanaance i Hetite od sebe. Neću ih istjerati u jednoj godini, tako da zemlja ne postane pusta i da se zvijeri zemlje ne namnože na tebe. Postupno ću ih izbaciti od tebe, dok ne porasteš i naslijediš zemlju. I ja ću postaviti tvoje granice od Crvenog mora do mora Filistejaca i od pustinje do velike rijeke Eufrata, i ja ću predati u vaše ruke stanovnike u zemlji i istjerati ću ih od tebe. Ne ćeš sklopiti savez s njima i s njihovim bogovima. I neće se naseliti u tvojoj zemlji, tako da te ne navedu na grijeh prema meni, jer ako budeš služio njihovim bogovima, oni će ti biti kamen spoticanja.

24

I rekao je Mojsiju: Popni se prema Gospodinu ti i Aron, i Nadab, i Abiud, i sedamdeset starješina Izraela, i poklonit će se Gospodinu izdaleka. I Mojsije će sam pristupiti Bogu, oni pak neće pristupiti, a narod neće uzaći zajedno s njima. Ušao je Mojsije i ispričao narodu sve riječi Boga i propise. Odgovorio je sav narod jednim glasom govoreći: Sve riječi koje je govorio Gospodin učinit ćemo i slušat ćemo. I Mojsije napisa sve riječi Gospodnje, a ustavši rano ujutro, Mojsije sagradi žrtvenik pod planinom i dvanaest kamena za dvanaest plemena Izraelovih. I poslao je mlade ljude od sinova Izraela, i prinesli su paljenice, i žrtvovali su žrtvu spasenja Bogu - telad. Uzevši pak Mojsije polovicu krvi, ulio ju je u zdjele, a polovicu krvi izlio je na žrtvenik. I uzevši knjigu zavjeta, pročitao je pred narodom, i rekli su: Sve što je govorio Gospodin, činit ćemo i slušati. Uzevši pak Mojsije krv, poškropio je narod i rekao: Evo krvi zavjeta koji je Gospodin sklopio s vama o svim ovim riječima. I Mojsije je otišao gore i Aron, i Nadab, i Abiud, i sedamdeset vijeća starješina Izraela. I vidjeli su mjesto gdje je stajao Bog Izraela; i ono pod njegovim nogama bilo je kao djelo cigle od safira i kao oblik svoda neba u čistoći. I od odabranih Izraela nije nestao niti jedan, i pojavili su se na mjestu Boga, te su jeli i pili. I reče Gospodin Mojsiju: Popni se k meni na goru i budi ondje, i dat ću ti kamene ploče, zakon i zapovijedi koje sam napisao da ih poučavaš. I ustavši Mojsije i Jošua koji je stajao pokraj njega, otišli su na planinu Božju. I starješinama rekoše: Budite tihi

ovdje dok se ne vratimo k vama, i evo, Aron i Hur su s vama; ako se nekome dogodi sud, neka im pristupi. I Mojsije i Jošua uziđoše na planinu, i oblak pokrije planinu. I slava Božja sišla je na planinu Sinaj, i pokrio ju je oblak šest dana, i pozvao je Gospodin Mojsija sedmoga dana iz sredine oblaka. Ali oblik slave Gospodnje bio je poput vatre koja gori na vrhu planine pred sinovima Izraela. I Mojsije uđe u sredinu oblaka i popne se na planinu, i bijaše ondje na planini četrdeset dana i četrdeset noći.

25

I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: Reci sinovima Izraela da uzmu prvine od svih kojima srce želi, i uzet ćete moje prvine. I to je prvi plod koji ćete primiti od njih: zlato, i srebro, i broncu, i hijacint, i purpur, i grimiz dvostruki, i laneno platno predeno, i dlake kozje, i kože ovnova obojene crveno, i kože plave, i drva nepropadljiva, i kamenje sardijsko, i kamenje za urezivanje za naramenik i dugu haljinu. I učinit ćeš mi svetište, i pojavit ću se među vama. I učinit ćeš mi prema svemu što ti pokazujem na planini - primjer šatora i primjer svih njegovih posuda - tako ćeš učiniti. I napravit ćeš kovčeg svjedočanstva od nepropadljivog drva, dva i pol lakta dužine, lakat i pol širine, i lakat i pol visine. I ti ćeš je prekriti čistim zlatom, iznutra i izvana ćeš je prekriti zlatom, i napravit ćeš joj zlatne uvijene obrube unaokolo. I napravi za nju četiri zlatna prstena i postavi ih na četiri strane: dva prstena na jednu stranu i dva prstena na drugu stranu.

Napravit ćeš motke od netruloga drva i prekriti ćeš ih zlatom. I umetnuti ćeš motke u prstenove na stranama kovčega da se nosi kovčeg s njima. U prstenovima kovčega bit će motke nepomične. I ti ćeš staviti u kovčeg svjedočanstva koja ću ti dati. I napravit ćeš poklopac za pomirenje od čistog zlata, dva i pol lakta dužine i lakat i pol širine. I napravit ćeš dva kerubina od kovanog zlata i stavit ćeš ih s obje strane prijestolja milosti. Bit će načinjen jedan kerub s ove strane, i jedan kerub s druge strane pomirilišta, i načinit ćeš dva kerubina na obje strane. Kerubimi će biti protežući krila odozgo, zasjenčujući svojim krilima pomirilište, a lica njihova okrenuta jedno prema drugome; prema pomirilištu bit će okrenuta lica kerubima. I stavit ćeš poklopac pomirenja na kovčeg odozgo, i u kovčeg ćeš staviti svjedočanstva koja ću ti dati. I dat ću se tebi poznat odatle, i govorit ću tebi odozgo s poklopca pomirenja između dva kerubina koji su na kovčegu svjedočanstva, i prema svemu što ti zapovjedim za sinove Izraelove. I napravit ćeš zlatni stol od čistog zlata, dva lakta dužine, i lakat širine, i lakat i pol visine. I napravi za nju uvijene zlatne ukrase unaokolo; i napravi za nju vijenac širine dlana unaokolo. I napravi uvijeni ukras za vijenac unaokolo. I napravit ćeš četiri zlatna prstena i stavit ćeš četiri prstena na četiri dijela njezinih nogu pod vijenac. I prstenovi će biti držači za motke, tako da se njima može nositi stol. I napravit ćeš motke od netrulih drva, i prekrit ćeš ih čistim zlatom, i stol će se nositi na njima. I napravit ćeš njezine zdjele i kadionice i posude za lijevanje i čaše u kojima ćeš lijevati, od čistog zlata ćeš ih napraviti. I ti ćeš staviti na stol kruhove prisutnosti preda mnom neprekidno. I napravit ćeš svijećnjak od čistog zlata, kovan ćeš

napraviti svijećnjak; njegovo stablo i grane i zdjelice i kvržice i ljiljani bit će iz njega. Šest grana izlazi sa strana: tri grane svijećnjaka s jedne njezine strane i tri grane svijećnjaka s druge strane. I tri čaše ugravirane u obliku badema na jednoj grani, kugla i ljiljan, tako na šest grana koje izlaze iz svijećnjaka. I na svijećnjaku četiri čaše ugravirane u obliku badema; u jednoj grani kvržice i njezini ljiljani. Okrugla kugla pod dvije stabljike iz nje, i okrugla kugla pod četiri stabljike iz nje, tako za šest stabljika koje izlaze iz svijećnjaka, a na svijećnjaku četiri čaše ugravirane u obliku badema. Kuglice i grane neka budu iz nje, cijela kovana od jednog čistog zlata. I naćinit ćeš njezine svjetiljke, sedam ih, i postavit ćeš svjetiljke, i svijetlit će s jedne strane. I njezinu kadionicu i njezina podnožja od čistoga zlata načinit ćeš. Sve ove posude bile su od talenta čistoga zlata. Vidi, učinit ćeš prema obliku koji ti je pokazan na planini.

26

I šator ćeš napraviti od deset zavjesa od prepredenog tankog platna, plave, grimizne i crvene prepredene s kerubimima, tkanim radom ćeš ih napraviti. Dužina jedne zavjese bit će dvadeset i osam lakata, i širina četiri lakta. Mjera će biti ista za sve zavjese. Pet zavjesa bit će spojeno jedna s drugom, i pet zavjesa bit će spojeno jedna s drugom. I napravit ćeš njima plave petlje na rubu jedne zavjese, od jednog dijela prema spajanju, i tako ćeš napraviti na rubu vanjske zavjese prema drugom spajanju. Pedeset petlji napravit ćeš na jednoj zavjesi, i pedeset

petlji napravit ćeš na dijelu zavjese prema spajanju druge, suprotne, padajuće jedna prema drugoj na svakoj. I naćinit ćeš pedeset zlatnih prstena i spojit ćeš zavjese jednu s drugom prstenima, i šator će biti jedan. I ti ćeš napraviti dlakave kože kao pokrivač na šator; jedanaest koža ćeš ih napraviti. Dužina jedne kože trideset lakata, i širina jedne kože četiri lakta, ista mjera bit će za jedanaest koža. I spojit ćeš pet koža zajedno, i šest koža zajedno, i presavit ćeš šestu kožu prema pročelju šatora. I učinit ćeš pedeset petlji na rubu jedne zavjese, one koja je između prema spajanju, i pedeset petlji učinit ćeš na rubu zavjese koja se spaja s drugom. I napravit ćeš pedeset bronćanih prstenova, i spojit ćeš prstenove iz petlji, i spojit ćeš kože, i bit će jedno. I podstavit ćeš višak u koži šatora; polovicu preostale kože pokriti ćeš prema viška koža šatora, pokriti ćeš iza šatora. Lakat s ove strane i lakat s one strane, od onog što nadvisuje od zavjesa, od duljine zavjesa šatora, bit će pokrivalo na stranama šatora s jedne i s druge strane, da bi pokrivalo. I napravit ćeš pokrivač za šator od koža ovnova obojenih crveno, i pokrivače od hijacintno plavih koža odozgo. I napravit ćeš stupove šatora od nepropadljivog drva. Deset lakata učinit ćeš jedan stup, i lakat i pol će biti širina jednog stupa. Dva tenona po jednom stupu, odgovarajući jedan drugom, tako ćeš učiniti za sve stupove šatora. I napravit ćeš stupove za šator, dvadeset stupova sa strane prema Sjeveru. I četrdeset srebrnih podnožja napravit ćeš za dvadeset stupova, dva podnožja za jedan stup za oba njegova dijela, i dva podnožja za jedan stup za oba njegova dijela. I druga strana prema jugu, dvadeset stupova, i četrdeset njihovih srebrnih baza; dvije baze za jedan stup na obje njegove

strane, i dvije baze za jedan stup na obje njegove strane. I od stražnje strane šatora, prema dijelu koji je okrenut prema moru, napravit ćeš šest stupova. I dva stupa načinit ćeš na kutovima šatora sa stražnje strane. I bit će jednako odozdo, prema tome isto će biti jednaki od glava u jedan sastanak, tako ćeš učiniti s objema kutovima, neka budu jednaki. I bit će osam stupova i njihove osnove srebrne, šesnaest, dvije osnove jednom stupu na oba njegova dijela, i dvije osnove jednom stupu. I napravit ćeš prečke od nepropadljivog drva: pet za jedan stup s jedne strane šatora, i pet prečki za stup na jednoj strani šatora, na drugoj, i pet prečki za stup na stražnjoj strani šatora, onoj prema moru. I srednja šipka između stupova neka se proteže od jedne strane do druge strane. I stupove ćeš prekriti zlatom, i prstene ćeš napraviti zlatne u koje ćeš umetnuti šipke, i šipke ćeš prekriti zlatom. I ti ćeš podignuti šator prema obliku koji ti je pokazan na planini. I napravit ćeš zavjesu od plave i grimiza i skerleta predivenoga i tankog platna tkanoga; napravit ćeš je kao tkano djelo s kerubinima. I stavit ćeš to na četiri nepropadljiva stupa prevučena zlatom, i njihovi kapiteli zlatni, i njihove četiri baze srebrne. I ti ćeš staviti zavjesu na stupove i unijeti tamo, unutar zavjese, kovčeg svjedočanstva, i zavjesa će vama odvojiti između svetoga i između svetoga svetih. I ti ćeš pokriti zastorom kovčeg svjedočanstva u Svetinji nad svetinjama. I stavit ćeš stol izvana zavjese, i svijećnjak nasuprot stola na dijelu šatora prema jugu, a stol ćeš staviti na dijelu šatora prema sjeveru. I naćinit ćeš pokrivalo za vrata šatora od plave, grimiza i crvene predene vune te tankog predenog platna, vezeno djelo. I učinit ćeš za zastorom pet stupova i prekriti ćeš ih zlatom, a glave njihove bit

će zlatne, i izliti ćeš za njih pet brončanih podnožja.

27

I napravit ćeš žrtvenik od nepropadljivog drva, pet lakata dužine i pet lakata širine, četvrtast će biti žrtvenik, i tri lakta visine. I načinit ćeš rogove na četiri ugla, iz njega će biti rogovi, i pokriti ćeš ih broncom. I napravit ćeš vijenac žrtveniku, i poklopac njegov, i zdjele njegove, i kuke za meso njegove, i kadionicu njegovu, i sve posude njegove napravit ćeš brončane. I napravit ćeš mu brončanu rešetku mrežastog rada, i napravit ćeš na rešetki četiri brončana prstena pod četiri strane. I ti ćeš ih staviti pod rešetku žrtvenika odozdo, a rešetka će biti do polovice žrtvenika. I učinit ćeš žrtveniku motke od netrunuloga drva i obložit ćeš ih broncom. I ti ćeš unijeti motke u prstenove, i neka motke budu uz strane žrtvenika pri njegovom podizanju. Šuplje i bešavno napravit ćeš to, prema onome što ti je pokazano na planini, tako ćeš to napraviti. I napravit ćeš dvorište za šator; na strani prema jugu zavjese dvorišta od finog uvrnutog platna, duljine stotinu lakata za jednu stranu. I njihovih dvadeset stupova i njihovih dvadeset brončanih baza, te njihovi prstenovi i srebrni držači. Tako na strani prema istoku zavjese stotinu lakata dužine, i njihovih stupova dvadeset, i njihovih podnožja dvadeset brončanih, i kuke i kopče stupova, i njihova podnožja obložena srebrom. A širina dvorišta prema moru: zavjese od pedeset lakata, njihovih stupova deset i njihovih podnožja deset. I širina dvorišta prema jugu: zavjese od pedeset lakata, njihovih

deset stupova i njihovih deset podnožja. I petnaest lakata visina zavjesa na jednoj strani, stupovi njihovi tri i podnožja njihova tri. I druga strana petnaest lakata zavjesa visine, stupovi njihovi tri, i baze njihove tri. I za vrata dvorišta pokrov, visine dvadeset lakata, od plave, grimiza i crvene predene vune te tankog predenog platna s raznobojnim vezom vezača, sa četiri stupa i četiri baze. Svi stupovi dvorišta unaokolo prevučeni srebrom, i glavice njihove srebrne, i podnožja njihova brončana. A duljina dvorišta stotinu na stotinu, i širina pedeset na pedeset, i visina pet lakata od sukane tanke lanene tkanine, i njihova podnožja brončana. I sva konstrukcija i svi alati i klinovi dvorišta bili su od bronze. I ti naredi sinovima Izraela, i neka ti uzmu ulje od maslina, čisto, tučeno za svjetlo da gori, kako bi gorjela svjetiljka neprestano u šatoru svjedočanstva; izvana zavjese koja je nad zavjetom paliće ga Aron i sinovi njegovi od večeri do jutra, pred Gospodinom, zakon vječni za vaše naraštaje od sinova Izraela.

28

I ti dovedi k sebi Arona, brata svoga, i sinove njegove iz sinova Izraela, da mi svećenički služe: Aron, Nadab, Abiud, Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi. I napravit ćeš svetu haljinu Aronu, bratu svome, za čast i slavu. I ti govori svima koji su mudri umom, koje sam ispunio duhom mudrosti i razumijevanja, i oni će napraviti svetu odeždu Aronu za svetište, u kojoj će mi služiti kao svećenik. I ovo su odežde koje će napraviti: naprsnik, rameni dio, dugu haljinu, tkanu tuniku, turban i pojas, i napravit

će svete odežde Aronu i njegovim sinovima za svećeničku službu meni. I oni će uzeti zlato, hijacint, purpur, grimiz i tanko platno. I oni će napraviti rameni komad od prepredenog tankog platna, tkani rad vezilaca. Dva ramena koja spajaju bit će njemu, jedno s drugim, na dva dijela pričvršćena. I tkanina ramenih komada koja je na njemu, prema izradi, bit će od čistog zlata, plave, grimiza, skarletne ispredene i tankog platna uvijenog. I uzet ćeš dva kamena, kamena od smaragda, i urezbat ćeš u njih imena sinova Izraela. Šest imena na jednom kamenu, i šest preostalih imena na drugom kamenu prema njihovim rođenjima. Djelo kameno-radničke umjetnosti, urezani pečat - urezat ćeš dva kamena s imenima sinova Izraela. I ti ćeš staviti dva kamena na ramena efoda, kameni spomena su sinovima Izraela, i Aron će ponijeti imena sinova Izraela pred Gospodinom na svoja dva ramena, kao spomen o njima. I napravit ćeš naramnice od čistog zlata. I napravi dva okićena lanca od čistog zlata, isprepletena u cvjetovima, djelo pletenice, i stavi okićene pletene lance na držače, prema njihovim ramenskim dijelovima s prednje strane. I naćinit ćeš naprsnik sudova, djelo vezeno, prema ritmu efoda naćinit ćeš ga od zlata i plavog i grimiza i crvenog predivanog i tankog platna predivanog. Načinit ćeš ga četvrtastim, bit će dvostruk, pedlja će mu biti dužina i pedlja širina. I utkat ćeš u njega tkaninu postavljenu kamenjem u četiri reda; red kamenja bit će: sardij, topaz i smaragd - prvi red. I drugi red: karbon, safir i jaspis. I treći red: ligurij, ahat, ametist. I četvrti red: krizolit, beril i oniks, obavijeni zlatom i povezani u zlatu, neka budu prema njihovu redu. I kamenje neka bude od imena sinova Izraela, dvanaest

prema njihovim imenima, urezivanja pečata; svaki prema imenu neka bude za dvanaest plemena. I učinit ćeš na orakulju ukrase isprepletene, djelo lančasto od čistog zlata. I uzet će Aron imena sinova Izraela na naprsnik suda na prsima, ulazeći u svetinju kao spomen pred Bogom. I stavit ćeš na naprsnik suda očitovanje i istinu, i bit će na prsima Arona kada ulazi u svetinju pred Gospodom, i nosit će Aron sudove sinova Izraela na prsima pred Gospodom neprestano. I napravit ćeš donju odjeću, dugu haljinu, cijelu plavu. I bit će otvor iz njegove sredine, s rubom okolo otvora, tkano djelo sa spojem tkanim zajedno iz njega, da ne pukne. I napravit ćeš pod rubom tunike odozdo, kao cvjetajućeg nara, male nare od plave, i grimiza, i skerleta predenog, i tankog lana upredenog, pod rubom tunike unaokolo; isti oblik, male nare zlatne, i zvončiće između njih unaokolo. Između nara zlatno zvono, i cvjetno na rubu tunike uokolo. I bit će Aron u služenju čujan njegov glas, kada ulazi u svetinju pred Gospodina, i kada izlazi, da ne umre. I ti ćeš napraviti čistu zlatnu ploču i ugravirati ćeš u nju gravuru pečata: Svetinja Gospodina. I stavit ćeš to na upredenu plavu tkaninu, i bit će na turbanu; bit će na prednjoj strani turbana. I bit će na čelu Arona, i Aron će podići grijehe svetih stvari, koliko god da bi posvetili sinovi Izraela od svakog dara njihovih svetih stvari, i bit će na čelu Arona neprestano, prihvatljivo njima pred Gospodom. I ukrasi tunika od tankog platna, i napravit ćeš turban od tankog platna, i napravit ćeš pojas, rad vezilja. I sinovima Aarona napravit ćeš tunike i pojaseve, i turbane ćeš im napraviti za čast i slavu. I obući ćeš u njih Arona, brata svoga, i sinove njegove s njim, i pomazat ćeš ih, i napuniti ćeš im ruke, i posvetiti ćeš ih,

da mi svećenstvuju. I napravit ćeš im lanene hlače da pokriju golotinju njihova tijela; od pojasa do bedara će biti. I imat će ih Aron i njegovi sinovi kada ulaze u šator svjedočanstva, ili kada prilaze služiti prema svetom žrtveniku, i neće donijeti na sebe grijeh da ne umru; vječan zakon njemu i njegovu sjemenu s njim.

29

I ovo je što ćeš učiniti njima: posvetit ćeš ih, tako da mi svećenički služe; uzet ćeš pak jedno tele od goveda, i dva ovna bez mane, i neukvasane kruhove zamiješane u ulju, i neukvasane kolače pomazane u ulju; od finog brašna od pšenice napravit ćeš ih. I stavit ćeš ih u jednu košaru i prinijet ćeš ih u košari, i tele, i dva ovna. I Arona i sinove njegove dovest ćeš na vrata šatora svjedočanstva i oprat ćeš ih u vodi. I uzevši odjeće, obući ćeš Arona, brata svoga, u tuniku, dugu haljinu, i naramenice, i naprsnik, i spojit ćeš mu naprsnik s naramenicama. I stavit ćeš turban na njegovu glavu, i stavit ćeš svetu ploču na turban. I uzet ćeš ulje pomazanja i izlit ćeš ga na njegovu glavu, i pomazat ćeš ga. I sinove njegove dovest ćeš i obući ćeš ih u haljine. I opasaš ih pojasevima i stavit ćeš im turbane, i bit će im svećeništvo meni zauvijek, i posvetit ćeš Arona, ruke njegove i ruke sinova njegovih. I ti ćeš dovesti tele na vrata Šatora svjedočanstva, i Aron i njegovi sinovi položit će svoje ruke na glavu teleta pred Gospodom, kod vrata Šatora svjedočanstva. I ti ćeš zaklati tele pred Gospodom, kod vrata

šatora svjedočanstva. I uzet ćeš od krvi teleta i stavit ćeš je na rogove žrtvenika svojim prstom, a svu preostalu krv izlit ćeš kod podnožja žrtvenika. I uzet ćeš svu mast koja je na trbuhu, i režanj jetre, i dva bubrega, i mast koja je na njima, i stavit ćeš ih na žrtvenik. A meso teleta, kožu i izmet spali ognjem izvan tabora, jer je to grijeh. I ovana jednog uzet ćeš, i Aron i sinovi njegovi položit će ruke svoje na glavu ovna. I zaklaćeš ga i, uzevši krv, izlit ćeš je na žrtvenik unaokolo. I ovna ćeš prerezati na dva dijela prema udovima, i oprat ćeš nutrine i noge vodom, i stavit ćeš ih na dijelove prerezane na dva zajedno s glavom. I cijelog ovna ćeš prinijeti na žrtvenik kao paljenicu Gospodinu, u miris ugodnosti; tamjan je Gospodinu. I ti ćeš uzeti drugog ovna, i Aron i njegovi sinovi stavit će svoje ruke na glavu ovna. I zaklat ćeš ga i uzeti od njegove krvi te staviti na resicu desnog uha Aronova i na vrh desne ruke i na vrh desne noge, i na resice desnih ušiju njeg I uzet ćeš od krvi sa žrtvenika i od ulja pomazanja, i pošćeš na Arona i na njegovu haljinu, i na njegove sinove i na haljine njegovih sinova s njim, i posvetit će se on i njegova haljina, i njegovi sinovi i haljine njegovih sinova s njim, a krv ovna izlijevat ćeš prema žrtveniku unaokolo. I ti ćeš uzeti od ovna njegovu mast, i mast koja pokriva trbuh, i režanj jetre, i dva bubrega, i mast na njima, i desno pleće, jer je ovo dovršenje. I jedan kruh s uljem i jedan kolač iz košare beskvasnih kruhova postavljenih pred Gospodom. I stavit ćeš sve na ruke Arona i na ruke sinova njegovih, i odvojit ćeš ih kao prinos pred Gospodinom. I uzet ćeš ih iz njihovih ruku i prinijeti ćeš ih na žrtvenik paljenice kao miris ugodnosti pred Gospodom; prinos je Gospodinu. I uzet ćeš grudi od ovna posvećenja, koji je Aronov, i

odvojit ćeš ih kao prilog pred Gospodom, i bit će ti u dijelu. I ti ćeš posvetiti grudi prinosa i ruku prinosa koji je odvojen i koji je uzet od ovna posvećenja Arona i sinova njegovih. I bit će Aronu i sinovima njegovim vječni zakon od sinova Izraela, jer je ovo prinos, i prinos će biti od sinova Izraela od žrtava spasenja sinova Izraela, prinos Gospodinu. I sveta odežda koja je Aronova bit će za njegove sinove nakon njega, da budu pomazani u njoj i da im se posvete ruke. Sedam dana obući će ih svećenik umjesto njega, od njegovih sinova, koji će ući u šator svjedočanstva da služi u svetinji. I ovog ovna posvetenja uzet ćeš i skuhati njegovo meso na svetom mjestu. I jest će Aron i sinovi njegovi meso ovna i kruhove iz košare kod vrata Šatora svjedočanstva. Jesti će ih u kojima su bili posvećeni, da bi se posvetile ruke njihove i posvetili oni, a stranac neće jesti od njih, jer su sveti. Ako pak ostane nešto od mesa žrtve posvećenja i od kruha do jutra, spališ preostalo vatrom; neće biti pojedno, jer je svetinja. I učinit ćeš Aronu i njegovim sinovima tako prema svemu što sam ti zapovjedio, sedam dana posvetit ćeš njihove ruke. I tele grijeha učinit ćeš na dan očišćenja, i očistit ćeš žrtvenik kada ga budeš posvećivao, i pomazat ćeš ga da bi ga posvetio. Sedam dana očistit ćeš žrtvenik i posvetit ćeš ga, i žrtvenik će biti svet svetoga; svaki onaj koji dodiruje žrtvenik bit će posvećen. I ovo je što ćeš činiti na oltaru: janjce godišnje, besprijekorne, dva dnevno na oltaru neprestano kao neprestani prinos. Jedno janje učinit ćeš ujutro, i drugo janje učinit ćeš navečer. I desetinu fine brašna miješanog u tučenom ulju, četvrtinu hina, i lijevanje četvrtine hina vina za jednoga janjca. I drugo jagnje prinosit ćeš navečer, prema jutarnjoj žrtvi i prema njegovu lijevanju,

prinosit ćeš kao miris ugodni prinos Gospodinu, trajnu žrtvu za vaše naraštaje, na vratima šatora svjedočanstva pred Gospodinom, gdje ću ti se dati poznat odatle, da ti govorim. I odredit ću tamo sinovima Izraela, i bit ću posvećen u svojoj slavi. I posvetit ću šator svjedočanstva i oltar, i Arona i njegove sinove posvetit ću da mi služe kao svećenici. I bit ću prizivan među sinovima Izraela i bit ću njihov Bog. I oni će znati da sam ja Gospodin, Bog njihov, koji sam ih izveo iz zemlje egipatske, da budem prizvan među njima i da budem njihov Bog.

30

I ti ćeš napraviti žrtvenik za tamjan od netruloga drva. I napravit ćeš to lakta dužinu i lakta širinu, četvrtasto će biti, i dva lakta visinu, iz njega će biti rogovi njegovi. I preplatio ćeš čistim zlatom njegovu rešetku, i njegove zidove unaokolo, i njegove rogove, i napravit ćeš mu upletenu zlatnu krunu unaokolo. I dva čista zlatna prstena napravit ćeš pod njegovom uvijenom krunom, na oba boka napravit ćeš ih na obje strane, i bit će držači za motke, tako da se može podizati njima. I napravit ćeš motke od nepropadljivog drva i prekrit ćeš ih zlatom. I ti ćeš ga staviti nasuprot zastora koji je na kovčegu svjedočanstava, u kojima ću ti se dati na znanje odande. I Aron će zapaliti na njemu fini složeni tamjan svako jutro kada održava svjetiljke. I kad Aron pali svjetiljke kasno, paliće tamjan na njemu. Tamjan stalan neprestano pred Gospodinom za njihove naraštaje. I neće prinijeti na njega drugi tamjan, prinošenje, žrtvu, i lijevanje

nećeš izliti na njega. I Aron će izvršiti pomirenje na njemu, na njegovim rogovima, jednom godišnje; krvlju pročišćenja očistit će ga za njihove naraštaje. Svetinja nad svetinjama jest Gospodinu. I govorio je Gospodin Mojsiju, govoreći: ako uzmeš popis sinova Izraela u njihovom posjetu, i dat će svaki otkup svoje duše Gospodinu, i neće biti među njima pada u njihovom posjetu. I to je ono što će dati svi koji prođu pregled: polovica didrahme, što je prema svetoj didrahmi, dvadeset obola po didrahmi, a polovica didrahme je prilog Gospodinu. Svatko tko prolazi kroz popis od dvadeset godina i naviše dat će prilog Gospodinu. Onaj koji je bogat neće dodati, i onaj koji je siromašan neće umanjiti od polovice didrahme u davanju priloga Gospodinu, da se pomiri za vaše duše. I ti ćeš uzeti srebro doprinosa od sinova Izraela i dat ćeš ga za službu Šatora svjedočanstva, i bit će sinovima Izraela spomen pred Gospodom za pomirenje za vaše duše. I Gospodin je govorio Mojsiju, rekavši: Napravi brončani umivaonik i brončano podnožje za njega, za pranje; i stavit ćeš ga između Šatora svjedočanstva i žrtvenika; i ulit ćeš u njega vodu. I oprat će Aron i sinovi njegovi iz njega ruke i stopala vodom. Kada ulaze u šator svjedočanstva, oprat će se vodom i neće umrijeti, kada prilaze žrtveniku da služe i prinose žrtve paljenice Gospodinu. Prat će ruke i noge vodom kada ulaze u šator svjedočanstva, prat će vodom tako da ne umru, i bit će njima vječan zakon, njemu i njegovim naraštajima s njim. I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: i ti uzmi začine, cvijet odabrane smirne petsto šekela, i mirisnog cimeta polovicu ovoga dvjesto pedeset, i mirisne trske dvjesto pedeset, i irisa petsto šekela svetoga, i ulje od maslina jedan hin.

I napravit ćeš od toga sveto ulje pomazanja, mirisno ulje prema umijeću mirisara, bit će sveto ulje pomazanja. I pomazat ćeš njime šator svjedočanstva, i kovčeg šatora svjedočanstva, i sve njegove posude, i svijećnjak i sve njegove posude, i žrtvenik tamjana, i žrtvenik paljenica i sve njegove posude, i stol i sve njegove posude, i umivaonik. I ti ćeš ih posvetiti, i bit će svetinja nad svetinjama, svaki onaj koji ih dodirne, bit će posvećen. I Arona i njegove sinove pomazat ćeš i posvetit ćeš ih da mi svećenički služe. I sinovima Izraela govorit ćeš: Ulje svetog pomazanja bit će vam ovo kroz vaše naraštaje. Na tijelo čovjeka neće biti pomazano, i prema ovom sastavu nećete napraviti sebi isto tako; sveto je i svetište će vam biti. Tko bi učinio isto tako i tko bi dao od toga strancu, bit će uništen iz svoga naroda. I reče Gospodin Mojsiju: Uzmi sebi začine: smirnu, onihu, galbanum slatkog mirisa i proziran tamjan, jednak jednakom neka bude. I oni će u njemu učiniti mirisarski tamjan, djelo mirisara, pomiješan, čist, sveto djelo. I istući ćeš od toga fino, i stavit ćeš pred svjedočanstva u šator svjedočanstva, odakle ću ti se ondje očitovati; sveto nad svetima bit će vam to tamjan. Prema ovom sastavu ne smijete napraviti za sebe; svetinja će vam biti za Gospodina; Tko god napravi slično da miriše na to, bit će uništen iz svog naroda.

31

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Evo, pozvao sam po imenu Besalela, sina Urija, sina Hura, iz plemena Jude. I ispunio

sam ga božanskim duhom mudrosti i razumijevanja i znanja, da razmišlja u svakom djelu, i da projektira, da radi sa zlatom, i sa srebrom, i sa broncom, i sa hijacintom, i sa purpurom, i sa predenim grimizom, i klesanje kamena, i u tesarskim radovima od drva, da radi prema svim radovima. I ja sam dao njega i Eliaba sina Ahisamaha iz plemena Dana; i svakom razumnom srcu dao sam razumijevanje; i radit će sve što sam ti zapovjedio: šator svjedočanstva, i kovčeg saveza, i pomirilište na njemu, i opremu šatora, i žrtvenike, i stol i sve njegove posude, i čisti svijećnjak i sve njegove posude, i umivaonik i njegovo podnožje, i haljine za službu Arona, i haljine njegovih sinova da mi svećenikuju, i ulje pomazanja, i tamjan svetog sastava; prema svemu što sam ti ja zapovjedio, učinit će. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: I ti zapovjedi sinovima Izraela, govoreći: Gledajte i čuvajte moje subote; to je znak između mene i vas za vaše naraštaje, da znate da sam ja Gospodin koji vas posvećuje. I vi ćete čuvati subote, jer je ovo sveto Gospodinu za vas; onaj koji ga skrnavi smrću će biti usmrćen. Svaki koji bude radio u njoj bit će istrijebljen, ta duša iz sredine njegova naroda. Šest dana činit ćeš djela, ali sedmoga dana subote, odmor sveti Gospodinu; tko god bude činio djelo sedmoga dana bit će pogubljen. I sinovi Izraela će čuvati subote, svetkovati ih kroz njihove generacije. Savez vječni između mene i sinova Izraela, znak je između mene vječan, jer šest dana napravio je Gospodin nebo i zemlju, i sedmog dana prestao je i odmarao se. I dao je Mojsiju, kada je prestao govoriti s njim na planini Sinaju, dvije ploče svjedočanstva, kamene ploče napisane prstom Božjim.

32

I vidjevši narod da je Mojsije zakasni sići s planine, sastavi se narod na Arona i govore mu: Ustani i napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer Mojsije, ovaj čovjek koji nas izvede iz zemlje Egipta, ne znamo što je postalo s njim. I kaže im Aron: Skinite zlatne naušnice koje su u ušima vaših žena i kćeri, i donesite ih k meni. I sav narod skinu zlatne naušnice što su bile u njihovim ušima i donesoše ih Aronu. I primio je iz njihovih ruku, i oblikovao ih gravirnicom, i napravio od njih liveno tele i rekao: Ovi su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje Egipta. I vidjevši to, Aaron je sagradio žrtvenik nasuprot njemu, i proglasio je Aaron govoreći: Svetkovina Gospodinova sutra. I ustao rano sljedećeg dana, prinio je paljenice i prinio žrtvu spasenja. Narod je sjeo jesti i piti, a zatim su ustali igrati. I govorio je Gospodin Mojsiju: Idi brzo, siđi odavde, jer je sagriješio tvoj narod koji si izveo iz zemlje egipatske. Brzo su prestupili s puta koji sam im zapovjedio, napravili su sebi tele, poklonili su mu se, žrtvovali su mu i rekli: Ovo su tvoji bogovi, Izraele, koji su te izveli iz zemlje egipatske. I sada dopusti mi, i razljućen gnjevom na njih, uništit ću ih, i učinit ću te velikim narodom. I molio se Mojsije pred Gospodom Bogom i rekao: Zašto se, Gospode, ljutiš gnjevom na narod svoj, koji si izveo iz zemlje egipatske velikom snagom i svojom uzvišenom rukom? Neka nikada ne kažu Egipćani: Sa zloćom ih je izveo da ih ubije u planinama i da ih potpuno uništi sa zemlje. Prestani od gnjeva i srdžbe svoje, i milostiv postani prema zloći svoga naroda,

sjetivši se Abrahama i Izaka i Jakova, svojih slugu, kojima si se zakleo po sebi samom, i govorio si im, govoreći: Umnožit ću vaše potomstvo kao zvijezde neba po mnoštvu; i svu ovu zemlju koju sam rekao dati im, posjedovat će je zauvijek. I Gospodin je bio umilostivljen da sačuva svoj narod. I okrenuvši se Mojsije, sišao je s planine; i dvije ploče svjedočanstva bile su u njegovim rukama, kamene ploče ispisane s obje njihove strane, s jedne i s druge strane bile su ispisane; i ploče su bile djelo Boga, i pisanje, pisanje Boga, bilo je ugravirano u pločama. I čuvši Isus glas naroda koji viče, kaže Mojsiju: Glas rata je u logoru. I kaže: Nije to glas onih koji vode u boju, niti glas onih koji vode u bijegu, već glas onih koji pjevaju uz vino ja čujem. I kada je prilazio taboru, vidi tele i plesove, i razgnjevivši se gnjevom Mojsije baci iz svojih ruku dvije kamene ploče i razbije ih pod planinom, i uzevši tele koje napraviše, spali ga u vatri i samlji ga fino i posija ga u vodu i napoji njome sinove Izraela. I reče Mojsije Aronu: Što ti je učinio ovaj narod, da si na njih doveo veliki grijeh? I reče Aron Mojsiju: Ne ljuti se, gospodaru, jer ti znaš bijes ovoga naroda. Oni mi kažu: Napravi nam bogove koji će ići pred nama, jer ovaj čovjek Mojsije, koji nas je izveo iz Egipta, ne znamo što mu se dogodilo. I rekao sam im: Ako netko ima zlatne ukrase, skinite ih, i dali su mi ih, i bacio sam ih u vatru, i izašlo je ovo tele. I vidjevši Mojsije narod da je raštrkani; jer raštrkao ih je Aron, predmet radosti protivnicima njihovim, stao je Mojsije na vratima logora i rekao: Tko prema Gospodinu? Neka ide k meni. Došli su zajedno, dakle, k njemu svi sinovi Levija. I kaže im: Ovo kaže Gospodin, Bog Izraela: Stavite svaki svoj mač na bedro i prođite i vratite se od vrata do vrata kroz tabor, i ubijte svaki

svoga brata, i svaki svoga susjeda, i svaki svoga najbližega. I sinovi Levija učiniše kako im je govorio Mojsije, i pade od naroda u onaj dan tri tisuće ljudi. I reče im Mojsije: Ispunili ste svoje ruke danas Gospodinu, svaki u svom sinu ili u svom bratu, da bi vam se dao blagoslov. I dogodilo se sutradan da je Mojsije rekao narodu: Vi ste počinili velik grijeh, a sada ću uzaći k Bogu da izmolim oprost za vaš grijeh. Vratio se Mojsije Gospodinu i rekao: Molim te, Gospodine, ovaj narod je sagriješio veliki grijeh i napravili su sebi zlatne bogove. I sada, ako doista oprostiš njima njihov grijeh, oprosti, ali ako ne, izbriši me iz tvoje knjige koju si napisao. I reče Gospodin Mojsiju: Ako je tko zgriješio preda mnom, izbrisat ću ga iz knjige svoje. Sada dakle idi, siđi dolje, i vodi ovaj narod na mjesto koje sam ti rekao; evo moj glasnik će ići pred tobom; ali koji dan posjetim, donijet ću na njih njihov grijeh. I udario je Gospodin narod zbog pravljenja teleta koje je napravio Aron.

33

I reče Gospodin Mojsiju: Idi naprijed, idi gore odavde, ti i tvoj narod, koji si izveo iz zemlje Egipta, u zemlju koju sam se zakleo Abrahamu, Izaku i Jakovu, govoreći: Vašem sjemenu dat ću je. I poslat ću svoga glasnika pred tvojim licem, i on će protjerati Amorejce, Hetite, Perizite, Girgašite, Hivite, Jebusejce i Kanaance. I uvest ću te u zemlju koja teče mlijekom i medom, jer neću uzaći s tobom, zbog toga što si narod tvrdovrat, da te ne istrošim na putu. I narod, čuvši ovu zlu vijest, zažalio je. I reče

Gospodin sinovima Izraela: Vi ste tvrdovrati narod, pazite da ne donesem drugi udarac na vas i da vas ne uništim. Sada dakle skinite haljine vaših mišljenja i ukras, i pokazat ću ti što ću ti učiniti. I sinovi Izraela skinuli su svoj ukras i odjeću od planine Horeb. I uzevši Mojsije svoj šator, razapeo ga je izvan tabora, daleko od tabora, i nazvan je Šator svjedočanstva, i dogodilo se da je svaki koji je tražio Gospodina izlazio u šator koji je bio izvan tabora. Kada bi ulazio Mojsije u šator izvan tabora, stajao je sav narod gledajući, svaki kod vrata svoga šatora, i promatrali su odlazećeg Mojsija dok on ne uđe u šator. Kad bi ušao Mojsije u šator, silazio je stup oblaka i stajao je na vratima šatora i govorio je Mojsiju. I sav narod je vidio stup oblaka kako stoji na vratima šatora, i sav narod je stajao i klanjao se, svaki od vrata svog šatora. I Gospodin je govorio Mojsiju licem u lice, kao što netko govori svome prijatelju, i vraćao se u tabor, a sluga Jošua, sin Navov, mladić, nije izlazio iz šatora. I reče Mojsije Gospodinu: Evo, ti mi kažeš: Izvedi ovaj narod gore, ali mi nisi pokazao koga ćeš poslati sa mnom. A ti si mi rekao: Znam te iznad svih i imaš milost kod mene. Ako sam dakle našao milost pred tobom, otkrij mi sebe jasno da te vidim, tako da budem onaj koji je našao milost pred tobom, i da znam da je tvoj narod ovaj veliki narod. I kaže: Ja ću ići pred tobom i dat ću ti počinak. I reći mu: Ako ne ideš sam ti sa mnom, ne izvodi me odavde. I kako će biti poznato uistinu da sam našao milost kod tebe, ja i tvoj narod, osim ako ideš s nama? I bit ću proslavljen ja i tvoj narod među svim narodima koliko ih ima na zemlji. I reče Gospodin Mojsiju: I ovu riječ koju si rekao učinit ću, jer si našao milost preda mnom i znam te između svih. I pokaži mi sebe. I reče: Ja ću proći prvi

pred tobom u svojoj slavi, i pozvat ću se svojim imenom, Gospodin, pred tobom, i smilovat ću se kome se smilujem, i sažalit ću se nad kim se sažalim. I reče: Nećeš moći vidjeti moje lice, jer čovjek ne može vidjeti moje lice i živjeti. I reče Gospodin: Evo mjesta kod mene, stat ćeš na stijeni. A kada prođe slava moja, stavit ću te u pukotinu stijene i pokriti ću te svojom rukom dok ne prođem. I uklonit ću ruku, i tada ćeš vidjeti ono što je iza mene, ali lice moje neće ti biti viđeno.

34

I reče Gospodin Mojsiju: Iskleši sebi dvije kamene ploče, kao i one prve, i uzađi k meni na brdo, i napisat ću na ploče riječi koje su bile na prvim pločama koje si slomio. I postani spreman ujutro i popet ćeš se na planinu Sinaj i stat ćeš preda mnom tamo na vrhu planine. I nitko neka ne ide gore s tobom niti neka se vidi na cijeloj planini, i ovce i volovi neka ne pasu blizu one planine. I isklesao je dvije kamene ploče, baš kao i prve, i ustavši rano, Mojsije je uzašao na goru Sinaj, kako mu je zapovjedio Gospodin, i Mojsije je uzeo dvije kamene ploče. I Gospodin siđe u oblaku i stao pored njega ondje, te je pozvao Gospodinovo ime. I Gospodin je prošao pred njegovim licem, i nazvao se Gospodin Bog samilosnim i milostivim, dugotrpljivim i obilnim u milosti i istinitim, i pravednost čuvajući i milost u tisuće, uklanjajući bezakonja i nepravde i grijehe, i neće očistiti krivca, donoseći bezakonja očeva na djecu i na djecu djece na treću i četvrtu generaciju. I požurivši, Mojsije se sagnuvši na zemlju pokloni, i

reče: Ako sam našao milost pred tobom, neka ide Gospodin moj s nama, jer narod je tvrdovrat, i ti ćeš ukloniti grijehe naše i bezakonja naša, i bit ćemo tvoji. I reče Gospodin Mojsiju: Evo, ja sklapam s tobom savez pred cijelim tvojim narodom, učinit ću slavne stvari koje nisu postale u cijeloj zemlji i ni u jednom narodu, i sav narod među kojima jesi ti vidjet će djela Gospodina, jer su divna ona koja ću ja učiniti tebi. Pazi na sve što ti zapovijedam, evo ja izgonim pred vašim licem Amorejca, i Kanaanca, i Perižanina, i Hetejca, i Hivijca, i Girgašanina, i Jebusejca. Pazi na sebe, da nikada ne sklopiš savez sa stanovnicima zemlje u koju ulaziš, da ti ne postane kamen spoticanja među vama. Oltare njihove porušit ćete i stupove njihove slomit ćete i gajeve njihove posjeći ćete i rezane likove bogova njihovih spalit ćete u vatri. Jer nećete se klanjati drugim bogovima, jer Gospodin Bog, čije je ime Ljubomorni, ljubomoran Bog jest. Nikada ne sklapaj savez s onima koji žive na zemlji, i da se ne bi bludu odali za njihovim bogovima, i da ne bi žrtvovali njihovim bogovima, i da te ne bi pozvali, i da ne bi jeo od njihovog, i da ne bi uzeo od njihovih kćeri za tvoje sinove, i od tvojih kćeri dao njihovim sinovima, i da se ne bi bludu odale tvoje kćeri za njihovim bogovima, i da se ne bi bludu odali tvoji sinovi za njihovim bogovima. I bogove livene nećeš praviti sebi. I blagdan beskvasnoga kruha čuvat ćeš sedam dana, jesti ćeš beskvasni kruh, kao što sam ti zapovjedio, u određeno vrijeme u mjesecu Abibu, jer si u mjesecu Abibu izašao iz Egipta. Svaki koji otvara maternicu pripada meni, svi mužjaci, svaki prvorođenac od teleta i prvorođenac od ovce. I prvorođenče tovarne životinje otkupit ćeš ovcom; ako pak ne otkupiš ga, cijenu ćeš dati.

Svakoga prvorođenca od sinova svojih otkupit ćeš; nećeš se pojaviti preda mnom prazan. Šest dana radiš, a sedmog počivat ćeš; sijanju i žetvi počinak. I blagdan tjedana učinit ćeš meni na početku žetve pšenice, i blagdan skupljanja usred godine. Tri puta godišnje bit će viđen svaki tvoj muškarac pred Gospodinom, Bogom Izraela. Jer kada izagnam narode pred tobom i proširim tvoje granice, nitko neće poželjeti tvoju zemlju kada budeš uzlazio da se pojaviš pred Gospodom, Bogom tvojim, tri puta godišnje. Nećeš klati na kvascu krv tamjana mojega, i neće ostati do jutra žrtve svetkovine pashe. Prvine zemlje svoje stavit ćeš u kuću Gospodina Boga svoga, nećeš skuhati janje u mlijeku majke njegove. I reče Gospodin Mojsiju: Napiši sebi ove riječi, jer na temelju ovih riječi sklopio sam savez s tobom i s Izraelom. I bio je tamo Mojsije pred Gospodom četrdeset dana i četrdeset noći, kruh nije jeo i vodu nije pio, i napisao je na pločama ove riječi zavjeta, deset riječi. Kao što je Mojsije silazio s planine, a dvije ploče bile su na rukama Mojsija, dok je on silazio s planine, Mojsije nije znao da je izgled boje njegova lica bio proslavljen dok je govorio s njim. I Aron i sve starješine Izraela vidjeli su Mojsija, i izgled boje njegova lica bio je proslavljen. I bojali su se približiti mu. I Mojsije ih pozva, i Aron i svi vladari zajednice vratili su se prema njemu, i Mojsije im je govorio. I nakon toga prišli su k njemu svi sinovi Izraela. I zapovjedio im je sve što mu je Gospodin zapovjedio na gori Sinaj. I budući da je prestao govoriti s njima, stavio je na svoje lice pokrivalo. Kada bi Mojsije ulazio pred Gospodom da govori s njim, skidao je pokrivalo do izlaska, i izašavši govorio je svim sinovima Izraela sve što mu je Gospodin zapovjedio. I sinovi Izraela su vidjeli lice

Mojsija, da je bilo proslavljeno, i Mojsije je stavio pokrivalo na svoje lice, dok ne bi ušao da govori s njim.

35

I Mojsije sakupi svu zajednicu sinova Izraelovih i reče: Ovo su riječi koje je Gospodin rekao da ih izvršite. Šest dana ćeš raditi poslove, ali sedmog dana je počinak, sveti, subota, odmor Gospodinu; tko god radi posao toga dana, neka umre. Nećete paliti vatru ni u jednom svom boravištu na dan subote, ja sam Gospodin. I reče Mojsije svemu skupu sinova Izraelovih govoreći: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin govoreći: Uzmite od sebe prinos Gospodinu; svatko tko prima srcem, neka donese prvine Gospodinu: zlato, srebro, broncu, hijacint, grimiz, skrlet dvostruko preden, i lan preden, i kozju dlaku, i kože ovnova obojene crveno, i plave kože, i drva nepropadljiva, i kamenje sardoniks, i kamenje za urezivanje za oplećak i dugu haljinu. I svi mudri srcem među vama, došavši neka rade sve što je zapovjedio Gospod: šator, i zavjese, i pokrivala, i zavjese, i prečke, i stupove, i kovčeg svjedočanstva, i njegove motke, i njegovo pomirilište, i zavjesu, i stol i sve njegove posude, i svijećnjak svjetla i sve njegove posude, i žrtvenik i sve njegove posude, i svete haljine svećenika Arona, i haljine u kojima će služiti, i tunike za sinove Aronove svećenstva, i ulje pomazanja, i tamjan sastava. I sva zajednica sinova Izraelovih izašla je od Mojsija. I donijeli su svaki ono što je donosilo njihovo srce, i koliko god se činilo njihovoj duši, prinos, i donijeli su prinos

Gospodinu za sve radove šatora svjedočanstva, i za sve njegove službe, i za sve haljine svetoga. I donijeli su muškarci od žena, svi kojima se činilo u srcu, donijeli su pečate i naušnice i prstenje i isprepletene lance i narukvice, sve zlatne predmete. I svi koji su donijeli prinose zlata Gospodinu, i kod koga je nađeno tanko platno, i kože hijacintno plave i kože ovnova obojene crveno, donijeli su ih. I svi oni koji su prinosili prinose donijeli su srebro i broncu kao prinose Gospodinu, a oni kod kojih je nađeno nepropadljivo drvo donijeli su ga za sve radove pripreme. I svaka žena mudra umom predoše rukama i doniješe predene stvari: hijacint, grimiz, skrlet i tanko platno. I sve žene kojima se činilo da u svom umu imaju mudrost predle su kozju dlaku. I vladari su donijeli kamenje od smaragda i kamenje za punjenje za naramenik i naprsnik i sastojke za ulje pomazanja i sastojak tamjana. I svaki muškarac i žena, čiji ih je um nosio da uđu i učine sva djela koja je Gospodin zapovjedio učiniti kroz Mojsija, donijeli su sinovi Izraela kao prinos Gospodinu. I Mojsije reče sinovima Izraela: Evo, Bog je pozvao po imenu Besalela, sina Urija, sina Hora, iz plemena Jude, i ispunio ga božanskim duhom mudrosti i razumijevanja i znanja svega, da izrađuje prema svim djelima umijeća, da radi sa zlatom i srebrom i broncom, i da reže kamen, i da obrađuje drvo, i da radi u svakom djelu mudrosti. I dao je unaprijediti u umu njemu i Elijabu, sinu Ahisamaka, iz plemena Dan. I ispunio ih je mudrošću, razumijevanjem i umom, da razumiju i naprave sva djela svetoga, i tkane i izvezene stvari, da tku grimizom i tankim platnom, da čine svaki posao graditeljstva i raznolikosti.

36

I napravio je Bezalel i Eliab, i svaki mudar umom, kome je dana mudrost i znanje, da razumiju činiti sva djela prema svetim dužnostima, prema svemu što je zapovjedio Gospodin. I pozvao je Mojsije Beselea i Eliaba, i sve one koji imaju mudrost, kojima je Bog dao znanje u srcu, i sve one koji voljno žele pristupiti djelima, tako da ih dovrše. I uzeli su od Mojsija sve prinose koje su donijeli sinovi Izraela za sve radove svetoga da ih izvrše, a oni su još primali ono što se donosilo od onih koji su donosili ujutro. I dolazili su svi mudraci koji su činili djela svetišta, svaki prema svom poslu koji su radili. I reče Mojsiju da narod donosi u obilju prema radovima koje je Gospodin zapovjedio činiti. I zapovjedio je Mojsije i proglasio u taboru govoreći: Muškarac i žena neka više ne rade za prvine svetoga. I narod je bio spriječen da još prinosi. I radovi su im bili dovoljni za izgradnju i još je ostalo. I svaki vješt čovjek među radnicima izradio je svete odjeće koje pripadaju svećeniku Aronu, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I napraviše naramenice od zlata, i plave, i grimiza, i crvena predena, i tankog lana upredena; i izrezaše listove zlata u niti, tako da se utku s plavom, i s grimizom, i s crvenom predenom, i s tankim lanom upredenim; tkano djelo napraviše ga; naramenice spojene s obje strane, tkano djelo jedno u drugo isprepletano samo po sebi. Od njega su napravili to prema njegovom načinu, od zlata, i plave, i grimiza, i skarletne upredene, i tankog lana upredenog, kao što je zapovjedio Gospod Mojsiju; i napravili su oba kamena od

smaragda pričvršćena i okružena zlatom, urezana i izrezana urezom pečata od imena sinova Izraela; i stavio ih je na ramena efoda, kamenje spomena sinova Izraela, kao što je zapovjedio Gospod Mojsiju. I napraviše naprsnik, tkani rad u raznolikosti prema radu efoda, od zlata, i plave, i grimiza, i skerleta predenog, i tankog lana upredenog; četvrtast i dvostruk napraviše naprsnik; pedlja je dužina, i pedlja je širina dvostruka. I tkano je na njemu tkanje od kamenja u četiri reda; red kamenja, sardij i topaz i smaragd, prvi red; i drugi red, karfunkul i safir i jaspis; i treći red, ligurij i ahat i ametist; i četvrti red, krizolit i beril i oniks, okruženi zlatom i povezani zlatom. I kamenje bijaše od imena sinova Izraela, dvanaest, od njihovih imena ugravirano u pečate, svaki od vlastitog imena za dvanaest plemena. I napraviše na naprsnik isprepletene resice, rad pletenice, od čistoga zlata. I načiniše dva zlatna naramka i dva zlatna prstena, i postaviše dva zlatna prstena na oba kraja naprsnika. I stavili su pletenice od zlata na prstenove na oba dijela naprsnika i u dva spoja dvije pletenice. I stavili su ih na dva mala štita i postavili su ih na ramena efoda sprijeda. I napraviše dva zlatna prstena i staviše ih na dva krila na kraju naprsnika i na stražnji kraj efoda iznutra. I napraviše dva zlatna prstena i staviše ih na oba ramena efoda odozdo, prema naprijed, prema spoju iznad tkane trake efoda. I stegnu naprsnik od prstenova koji su na njemu u prstene efoda, držane plavom vrpcom, isprepletane u tkaninu efoda, da se naprsnik ne otpušta od efoda, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I napraviše tuniku pod oplećkom, tkano djelo, cijelu plavu; a otvor tunike u sredini protkan isprepletano, imajući rub uokolo

otvor nerazrješiv; I napraviše na porub tunike odozdo kao cvjetajuće šipke male šipke, od plave, i grimizne, i crvene predene, i lana upredenog. I napraviše zlatna zvona, i staviše zvona na rub haljine unaokolo između šipaka; zlatno zvono i šipak na rubu haljine unaokolo, za služenje, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I napraviše tunike od tankog lana, tkani rad, za Arona i njegove sinove, i turbane od tankog lana, i turban od tankog lana, i donje odjeće od upredenog tankog lana, i njihove pojaseve od tankog lana i plave i grimizne i crvene predene, vezeni rad, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I napraviše zlatnu pločicu, odvojeni dio svetoga, od čistog zlata; i ispisao je na njoj slova urezana kao pečat: Svetinja Gospodinu; I stavili su je na plavi rub, tako da leži na turbanu odozgo, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju.

37

I napravili su za šator deset zavjesa; dvadeset i osam lakata bila je dužina jedne zavjese; isto je bilo za sve; i četiri lakta bila je širina jedne zavjese. I napraviše zavjesu od plave, grimiza i crvene predene te tankog lana upredenog, tkano djelo s kerubimima; i postaviše je na četiri nepropadljiva stupa presvučena zlatom; i njihove glavice zlatne, i njihova podnožja četiri srebrna. I napraviše zavjesu vrata šatora svjedočanstva od plave i grimiza i skarletne predene i tankog lana upredenog, rad tkani s kerubimima; i njihovih pet stupova i prstenove; i njihove glavice i njihove kuke pozlatiše zlatom; i njihovih pet podnožja

brončanih. I napravili su dvorište prema jugu, platna dvorišta od tankog platna upredenog stotinu na stotinu; i stupovi njihovi dvadeset, i podnožja njihova dvadeset. I strana prema sjeveru, stotinu na stotinu; i strana prema jugu, stotinu na stotinu; i stupovi njihovi dvadeset, i baze njihove dvadeset. I strana prema moru zavjese pedeset lakata; stupovi njihovi deset, i baze njihove deset. I strana prema istoku pedeset lakata zavjese, petnaest lakata ono prema stražnjoj strani; i stupovi njihovi tri, i baze njihove tri. I na stražnjoj strani drugoj s jedne i s druge strane prema vratima dvorišta, zavjese petnaest lakata; stupovi njihovi tri, i baze njihove tri; sve zavjese šatora od tankog lana upredenog. I baze njihovih stupova bile su tučane, i kuke njihove srebrne, i kapiteli njihovi obloženi srebrom, i stupovi obloženi srebrom, svi stupovi dvorišta; i zavjesa vrata dvorišta, djelo vezača, od plave i grimiza i crvene predene i tankog lana upredenog; dvadeset lakata dužina, i visina i širina pet lakata, odgovarajući platnima dvorišta; i stupovi njihovi četiri, i baze njihove četiri tučane, i kuke njihove srebrne, i kapiteli njihovi obloženi srebrom. I svi klinovi dvorišta uokolo brončani, a oni sami obloženi srebrom. I ovo je uređenje šatora svjedočanstva, kako je bilo naređeno Mojsiju, da služba bude Levita kroz Itamara, sina Arona svećenika. I Bezalel, sin Urija, iz plemena Juda, napravio je kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, i Eliab, sin Ahisamaha, iz plemena Dan, koji je bio glavni majstor tkanih stvari i izvezenih stvari i šarenih stvari, tkati grimizom i tankim platnom.

38

I Bezalel napravi kovčeg i obloži ga čistim zlatom iznutra i izvana; i izli za njega četiri zlatna prstena; dva na jednoj strani i dva na drugoj strani, široke za motke, tako da se može nositi njima. I napravio je pomirilište odozgo kovčega od čistog zlata, i dva zlatna kerubina; jednog kerubina na jedan kraj pomirilišta, i jednog kerubina na drugi kraj pomirilišta, koji su zasjenjavali svojim krilima pomirilište. I napravio je stol postavljeni od čistog zlata, i izlio je za njega četiri prstena, dva na jednoj strani i dva na drugoj strani, široke, tako da se može podizati motkama u njima. I motke kovčega i stola napravio je i obložio ih zlatom. I stvorio je posude za stol: zdjele, kadionice, čaše i posude za lijevanje u kojima će se lijevati, zlatne. I napravio je svijećnjak koji daje svjetlo, zlatni, čvrstu stabljiku, i grane s obje njegove strane; od njegovih grana izdanci, od njegovih grana izdanci koji strše; tri s jedne strane, i tri s druge strane, izjednačeni jedni s drugima. I njihove svjetiljke, koje su na vrhovima, u obliku badema od njih; i utori od njih, da bi svjetiljke bile na njima; i sedmi utor, onaj na vrhu svijećnjaka, na samom vrhu odozgo, čvrst, cijeli zlatni; I sedam svjetiljki na njemu zlatnih, i njegova kliješta zlatna, i njihove posude za pepeo zlatne. Ovaj je obložio stupove srebrom, izlio je za stup zlatne prstene, pozlatio je šipke zlatom, pozlatio je stupove zavjese zlatom i napravio je zlatne kuke. On je napravio i prstenove šatora zlatne, i prstenove dvorišta, i prstenove za rastezanje pokrivača odozgo brončane; On je izlio kapitele srebrne šatora, i kapitele brončane vrata

šatora, i vrata dvorišta; i kuke je napravio za stupove srebrne, na stupovima ih je on posrebrio; On je napravio kočiće šatora, i kočiće dvorišta brončane; On je napravio žrtvenik brončani od kadionika brončanih, koji su bili ljudima koji su se pobunili s Korahovom skupštinom; On je napravio sve posude žrtvenika, i kadionicu njegovu, i podnožje, i zdjele, i viljuške za meso brončane; On je napravio žrtveniku rešetku, djelo mrežasto odozdo kadionice pod njim do polovice njegove; i stavio je na njega četiri prstena od četiri dijela rešetke žrtvenika brončane, široke za motke, tako da se podiže njima žrtvenik; On je napravio ulje pomazanja sveto, i sastav tamjana čisti, djelo miomirisara; On je napravio umivaonik brončani, i podnožje njegovo brončano od zrcala žena koje su postile, koje su postile kod vrata šatora svjedočanstva, u koji dan ga je postavio. I napravio je umivaonik da bi se iz njega prali Mojsije i Aron i njegovi sinovi, svoje ruke i noge, kada bi ulazili u šator svjedočanstva ili kada bi pristupali žrtveniku da služe; prali su se iz njega, baš kao što je Gospod zapovjedio Mojsiju.

39

Sve zlato koje je bilo izrađeno za djela prema svemu radu svetih stvari bilo je zlato od prvina, dvadeset devet talenata i sedam stotina dvadeset šekela prema svetom šekelu; I srebro prinosa od prebrojanih ljudi skupštine, sto talenata i tisuću sedam stotina sedamdeset pet šekela; jedna drahma po glavi, pola šekela, prema svetom šekelu; Svaki koji je prolazio pregled od

dvadeset godina i više, šest stotina tisuća tri tisuće pet stotina pedeset. I stotinu talenata srebra postalo je za lijevanje stotinu podnožja šatora i za podnožja zavjese, stotinu podnožja za stotinu talenata, talent po podnožju. I od tisuću sedamsto sedamdeset pet šekela napravio je kuke za stupove i pozlatio njihova podnožja i ukrasio ih. I bronca prinosa bilo je sedamdeset talenata i tisuću pet stotina šekela. I napravili su od nje baze vrata šatora svjedočanstva, i baze dvorišta unaokolo, i baze vrata dvorišta, i kočiće šatora, i kočiće dvorišta unaokolo, i brončanu rešetku žrtvenika, i sve posude žrtvenika, i sve alate šatora svjedočanstva. I napravili su sinovi Izraelovi, kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su napravili. A od preostalog zlata prinosa napravili su posude za služenje u njima pred Gospodinom. I od preostale ljubičaste, i grimizne, i crvene napravili su haljine za služenje Aronu, da služi u njima u svetištu. I donijeli su haljine Mojsiju, i šator, i posude njegove, baze i prečke njegove, i stupove, i žrtvenik, i sve posude njegove. I ulje pomazanja, i tamjan sastava, i čisti svijećnjak, i njegove svjetiljke, svjetiljke za gorenje, i ulje za svjetlo; I stol namjenski, i sve njegove posude; i kruhove postavljene; I haljine svetoga, koje su Aronove, i haljine njegovih sinova, za svećeništvo; I platna dvorišta, i stupove; i zavjesu vrata šatora, i vrata dvorišta; I sve posude šatora, i sva njegova oruđa; i kože, kože ovnova obojene crveno, i plava pokrivala, i ostala pokrivala; i kočiće, i sva oruđa za radove šatora svjedočanstva; Koliko je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su sinovi Izraelovi učinili svu opremu; I Mojsije je vidio sve radove, i bili su ih napravili na način koji je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su ih napravili, i Mojsije ih je

blagoslovio.

40

I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Prvog dana prvog mjeseca, na mladi mjesec, podignut ćeš šator svjedočanstva. I stavit ćeš Kovčeg svjedočanstva i pokriti ćeš Kovčeg zastorom. I unijeti ćeš stol i postaviti njegove prinose, i unijeti ćeš svijećnjak i zapaliti njegove svjetiljke. I ti ćeš staviti zlatni oltar za paljenje tamjana pred kovčeg, i ti ćeš staviti pokrov zavjese na vrata šatora svjedočanstva. I stavit ćeš oltar prinosa pokraj vrata šatora svjedočanstva, i stavit ćeš oko šatora i posvetit ćeš sve njegove stvari unaokolo. I uzet ćeš ulje pomazanja i pomazat ćeš šator i sve što je u njemu, i posvetit ćeš ga i sve njegove posude, i bit će svet. I pomazat ćeš žrtvenik prinosa i sve njegove posude, i posvetit ćeš žrtvenik, i žrtvenik će biti svetinja nad svetinjama. I privest ćeš Arona i sinove njegove na vrata šatora svjedočanstva, i oprat ćeš ih vodom. I obući ćeš Arona u svete odežde, i pomazat ćeš ga, i posvetiti ćeš ga, i služit će mi kao svećenik. I dovest ćeš njegove sinove i obući ćeš ih u tunike. I pomazat ćeš ih na način na koji si pomazao njihova oca, i služit će mi kao svećenici, i bit će tako da im pomazanje svećenstva bude zauvijek, za njihova pokoljenja. I Mojsije je učinio sve što mu je Gospodin zapovjedio, tako je učinio. I dogodilo se u prvom mjesecu druge godine njihova izlaska iz Egipta, na mlađak, da je postavljen šator. I Mojsije postavi šator, položi kapitele, umetnu prečke i postavi stupove. I razapeo je zavjese na šator i stavio pokrivač šatora na

njega odozgo, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I uzevši svjedočanstva, ubacio ih je u kovčeg; i stavio je motke ispod kovčega, i unio je kovčeg u šator, i stavio je pokrivalo zavjese, i pokrio je kovčeg svjedočanstva, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju; I stavio je stol u šator svjedočanstva, prema sjeveru izvana od zavjese šatora. I dodao je na nju kruhove predlaganja pred Gospodina, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I postavio je svijećnjak u šator svjedočanstva, na stranu šatora koja je okrenuta prema jugu. I postavio je njezine svjetiljke pred Gospodom, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I postavio je zlatni oltar u šatoru svjedočanstva nasuprot zastora, i zapalio je na njemu tamjan od sastava, baš kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I stavio je žrtvenik prinosa pokraj vrata šatora. I postavio je dvorište oko Šatora i oltara, i Mojsije je završio sve poslove. I oblak pokrije Šator svjedočanstva, i slava Gospodnja napuni Šator. I Mojsije nije bio u stanju ući u Šator svjedočanstva, jer je oblak sjenjao nad njim, i Šator je bio ispunjen slavom Gospodnjom. Kada bi se oblak podigao od šatora, sinovi Izraelovi bi krenuli sa svojom prtljagom. Ako oblak nije otišao gore, nisu kretali na put do dana kada je oblak otišao gore. Jer oblak je bio nad šatorom danju, a vatra je bila na njemu noću pred cijelim Izraelom, pri svim njihovim odlascima.

Brojevi

1

I Gospodin je govorio Mojsiju u pustinji Sinaju, u šatoru svjedočanstva, prvog dana drugog mjeseca, druge godine nakon što su izašli iz zemlje Egipta, govoreći: Uzmite popis cijelog okupljanja Izraela prema rodbini, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovim glavama; svaki muškarac od dvadeset godina i više, svaki koji izlazi u vojsci Izraela, prebrojite ih s njihovim vojskama; ti i Aron prebrojite ih. I s vama će biti po jedan od svakog plemena, vladari prema domovima svojih predaka. I ovo su imena muškaraca koji će stajati uz vas: od Rubena, Elisur sin Šediurov; od Šimeuna, Šelumiel sin Surišadajev. Od Jude, Naason, sin Aminadaba. Od Jisakara, Natanael sin Suara; od Zebuluna, Eliab sin Helona; od sinova Josipa od Efrajima, Elišama sin Amiuda; od Manašea, Gamaliel sin Pedasura. Od Benjamina, Abidan, sin Gadeoni. Od Dana, Ahiezer, sin Amišadaja. Od Ašera, Fagaiel, sin Ekrana. Od Gada, Elisaf, sin Raguelov. Od Naftalija, Ahira, sin Enanov. Ovo su pozvani skupštine, vladari plemena prema

njihovim obiteljima, zapovjednici tisuća Izraela. I Mojsije i Aron uzeli su ove muškarce pozvane po imenu. I sav skup skupili su prvog dana mjeseca druge godine; i bili su registrirani prema njihovim porijeklima, prema njihovim obiteljima, prema broju njihovih imena, od dvadeset godina i više, svaki muškarac po glavi, na način koji je zapovjedio Gospodin Mojsiju; i bili su prebrojani u pustinji Sinaj. I sinovi Rubena, prvorođenca Izraela, bili su prema njihovoj rodbini, prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svaki koji izlazi u vojsku - njihov popis od plemena Rubena: četrdeset i šest tisuća i petsto. Sinovima Šimuna prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsci, njihov popis od plemena Šimuna, pedeset devet tisuća i tri stotine. Sinovima Jude prema njihovoj rodbini, prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsci, njihov popis od plemena Jude, sedamdeset i četiri tisuće i šest stotina. Sinovima Isakara prema njihovim obiteljima, prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih otaca, prema broju njihovih imena, prema njihovim glavama, svi muškarci od dvadeset godina starosti i više, svi koji izlaze u vojsku, njihov popis od plemena Isakara, pedeset četiri tisuće i četiri stotine. Sinovima Zebuluna prema njihovoj rodbini, prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više,

svaki onaj koji izlazi u vojsku, njihov popis od plemena Zebuluna, pedeset sedam tisuća četiri stotine. Sinovima Josipa, sinovima Efrajima, prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsci, njihov popis od plemena Efrajima, četrdeset tisuća i petsto. Sinovima Manaseovim prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci, od dvadeset godina i više, svaki koji izlazi u vojsku, njihov popis iz plemena Manaseova, trideset i dvije tisuće i dvjesto. Sinovima Benjamina prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svaki koji izlazi u vojsku, njihov popis od plemena Benjamina, trideset pet tisuća i četiri stotine. Sinovima Gada prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, prema njihovoj glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsku, njihov popis: od plemena Gada, četrdeset i pet tisuća i šest stotina i pedeset. Sinovima Dana prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsku, njihov popis od plemena Dana, šezdeset i dvije tisuće i sedam stotina. Sinovima Ašera prema njihovoj rodbini, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svaki koji izlazi u vojsku, njihov popis od plemena

Ašera, četrdeset i jedna tisuća i petsto. Sinovima Naftalijevim prema njihovoj rodbini, prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih očeva, prema broju njihovih imena, po glavi, svi muškarci od dvadeset godina i više, svi koji izlaze u vojsku, njihov popis od plemena Naftalijeva, pedeset tri tisuće i četiri stotine. Ovo je popis koji su popisali Mojsije i Aron i vladari Izraela, dvanaest muškaraca, po jedan muškarac za jedno pleme, prema plemenima očinskih kuća. I cijeli popis sinova Izraela s njihovom vojskom od dvadeset godina i više, svi koji izlaze da se postave u bojni red u Izraelu, šest stotina tisuća i tri tisuće i pet stotina i pedeset. Ali Leviti iz plemena njihovih obitelji nisu bili prebrojani među sinovima Izraela. I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Vidi, pleme Levija nećeš prebrojati, i broj njihov nećeš uzeti usred sinova Izraela. I ti postavi Levite nad šatorom svjedočanstva i nad svim njegovim posuđem i nad svime što je u njemu. Oni će nositi šator i sve njegovo posuđe, i oni će služiti u njemu, i oko šatora će se utaboriti. I prilikom uklanjanja šatora, razgradit će ga leviti, a prilikom postavljanja šatora, podignut će ga; stranac koji se približava neka umre. I sinovi Izraela će se utaboriti, svaki čovjek u svom vlastitom redu i svaki čovjek prema svom vlastitom vodstvu, sa svojom snagom. A Leviti neka se utabore unaokolo šatora svjedočanstva, i neće biti grijeha među sinovima Izraelovim. I leviti sami će čuvati stražu šatora svjedočanstva. I sinovi Izraela učinili su prema svemu što je Gospodin zapovjedio Mojsiju i Aronu, tako su učinili.

2

I Gospodin je govorio Mojsiju i Aronu govoreći: svaki čovjek držeći se svoga prema poretku, prema zastavama, prema kućama očeva njihovih, neka se utabore sinovi Izraelovi nasuprot; u krugu šatora svjedočanstva utaborit će se sinovi Izraelovi. I oni koji logoruju prvi prema istoku, red logora Juda s njihovom snagom, i vladar sinova Jude, Naasson sin Aminadabov. Njegova snaga, oni koji su pregledani: sedamdeset četiri tisuće i šest stotina. I kastavaju logor pokraj plemena Issachar, a vladar sinova Issachara je Nathanael, sin Sogara. Njegova pregledana vojska brojala je pedeset četiri tisuće i četiri stotine. I oni koji tabore uz pleme Zebulun, i vladar sinova Zebuluna, Eliab, sin Helonov. Njegova pregledana snaga: pedeset sedam tisuća i četiri stotine. Svi pregledani iz logora Jude, stotinu osamdeset tisuća i šest tisuća i četiri stotine, sa svojom vojskom prvi će krenuti. Legije tabora Rubena, prema jugu njihova snaga, i vladar sinova Rubena, Elizur, sin Šedeura. Njegova pregledana snaga: četrdeset i šest tisuća petsto. I oni koji tabore drže se pored njega, pleme Simeonovo, i vladar sinova Simeonovih, Salamiel, sin Surisadajev. Njegova pregledana vojska: pedeset i devet tisuća i tri stotine. I oni koji taboriraju pokraj njega, pleme Gad, i vladar sinova Gada, Elisaf, sin Raguelov. Njegova pregledana snaga: četrdeset i pet tisuća šest stotina pedeset. Svi pregledani iz logora Rubena, stotinu pedeset i jedna tisuća četiristo pedeset, sa svojom vojskom, krenut će kao drugi. I podići će se šator svjedočanstva i logor

Levita usred logora; kao što će tabore postaviti, tako će i krenuti, svaki držeći se prema vodstvu. Red logora Efraima od mora sa svojom snagom, i vladar sinova Efraima, Elišama, sin Amiudov. Njegova pregledana snaga, četrdeset tisuća i petsto. I oni koji logoruju pokraj plemena Manasseh, i vladar sinova Manasseh, Gamaliel sin Phadassura. Njegova pregledana snaga: trideset i dvije tisuće dvjesto. I oni koji tabore postavljaju držeći se plemena Benjamina, i vladar sinova Benjamina, Abidan, sin Gadeonija. Njegova pregledana vojska: trideset pet tisuća četiri stotine. Svi pregledani iz logora Efraima, stotinu tisuća i osam tisuća i stotinu, sa svojom vojskom, krenut će treći. Postrojba tabora Dana prema sjeveru sa svojom snagom, i vladar sinova Danovih, Ahiezer, sin Amišadajev. Njegova vojska, prebrojani, šezdeset dvije tisuće i sedam stotina. I oni koji logoruju pokraj njega, pleme Ašerovo, i vladar sinova Ašerovih, Fageel, sin Ekranov. Njegova pregledana snaga, četrdeset jedna tisuća i petsto. I oni koji se logoruju uz pleme Neftalija, i vladar sinova Neftalija, Ahire, sin Ainana. Njegova pregledana snaga, pedeset tri tisuće i četiri stotine. Svi prebrojani iz logora Dan, sto pedeset sedam tisuća šest stotina; posljednji će krenuti prema njihovom redu. Ovo je popis sinova Izraela prema kućama njihovih očeva, sav popis tabora s njihovim silama, šest stotina tisuća i tri tisuće pet stotina pedeset. Leviti pak nisu bili brojeni zajedno s njima, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I sinovi Izraela učinili su sve koliko je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su taborovali prema njihovu redu, i tako su kretali, svaki držeći se prema njihovim rodovima, prema kućama njihovih očeva.

3

I ovo su potomstva Arona i Mojsija, u dan kada je Gospodin govorio Mojsiju na gori Sinaj. I ovo su imena sinova Aronovih: prvorođeni Nadab, i Abiud, Eleazar i Itamar. Ova su imena sinova Aronovih, pomazanih svećenika, koje su posvetili da vrše svećeničku službu. I umrli su Nadab i Abihu pred Gospodom, kada su prinosili stranu vatru pred Gospodom, u pustinji Sinaj, i nisu imali djece; i svećeničili su Eleazar i Itamar s Aronom, ocem njihovim. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Uzmi pleme Levija i postavit ćeš ih pred Aronom svećenikom, i služit će mu, i čuvat će njegove straže i straže sinova Izraela pred šatorom svjedočanstva, da rade poslove šatora. I oni će čuvati sve posude Šatora svjedočanstva i straže sinova Izraelovih prema svim poslovima Šatora. I dat ćeš Levite Aronu i njegovim sinovima svećenicima; dani kao dar, oni su meni od sinova Izraela. I Arona i sinove njegove postavit ćeš nad šatorom svjedočanstva, i čuvat će svoje svećeništvo i sve što se tiče oltara i unutrašnjosti iza zavjese, a stranac koji dotakne umrijet će. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Evo, ja sam uzeo Levite iz sredine sinova Izraela umjesto svakog prvorođenog koji otvara maternicu od sinova Izraela; otkup njihov će biti, i Leviti će biti moji. Meni pripada svaki prvorođenac, jer u dan kada sam udario svakoga prvorođenca u zemlji Egipta, posvetio sam sebi svakoga prvorođenca u Izraelu, od čovjeka do stoke - meni će pripadati, ja Gospodin. I govorio je Gospodin Mojsiju u pustinji Sinaj govoreći: Prebroji sinove Levijeve prema kućama njihovih

otaca, prema njihovim klanovima; svaku mušku osobu od mjesec dana starosti i naviše prebrojite ih. I pregledali su ih Mojsije i Aron po glasu Gospodina, na način kako im je Gospodin zapovjedio. I ovi su bili sinovi Levijevi po njihovim imenima: Gedson, Kaat i Merari. I ovo su imena sinova Gedsonovih prema njihovim klanovima: Lobeni i Semei. I sinovi Kaata prema njihovim klanovima: Amram i Isaar, Hebron i Oziel. I sinovi Merari prema njihovim rodovima, Mooli i Musi, ovi su rodovi Levita prema kućama njihovih očeva. Geršonu pripadaju rod Lobenija i rod Šimeja; to su rodovi Geršona. Popis njih prema broju svih muškaraca od jednoga mjeseca i naviše, njihov popis: sedam tisuća i pet stotina. I sinovi Gershonovi će se utaboriti iza šatora prema moru. I vladar kuće obitelji naroda Gedsona, Elisaf sin Daela. I straža sinova Geršona u šatoru svjedočanstva: šator i pokrivalo, i pokrivalo vrata šatora svjedočanstva, i platna dvorišta, i zavjesa vrata dvorišta koje je na šatoru, i ostatci svih poslova njegovih. Kohatu pripadaju: narod Amramov jedan, i narod Izharov jedan, i narod Hebronov jedan, i narod Uzielov jedan; ovo su narodi Kohatovi prema broju. Svi muškarci od jednoga mjeseca starosti i više, osam tisuća šest stotina, čuvali su stražu svetišta. Narodi sinova Kaata taborirat će sa strane šatora prema jugu. I vladar kuće očeva naroda Kaata bio je Elizafan, sin Uziela. I njihova straža je kovčeg, i stol, i svijećnjak, i žrtvenici, i posuđe svetišta kojima služe u njima, i pokrivalo, i svi njihovi poslovi. I vladar nad vladarima Levita, Eleazar, sin svećenika Arona, postavljen da čuva straže svetih stvari. Merariju pripadaju narod Mooli i narod Mousi; ovi su narodi Merarija. Popis njih prema broju: svaki muškarac od jednoga

mjeseca i naviše, šest tisuća i pedeset. I vladar kuće očeva naroda Merarija, Suriel sin Abihailov, utaboriće se sa strane šatora prema sjeveru. Popis straže sinova Merarija: kapitele šatora, i njegove prečke, i njegove stupove, i njegove baze, i sve njihove posude, i njihove poslove, i stupove dvorišta uokolo, i njihove baze, i kočiće, i njihova užeta. Oni koji logoruju prema pročelju šatora svjedočanstva s istoka, Mojsije i Aron i njegovi sinovi, čuvajući straže svetoga za straže sinova Izraelovih, a stranac koji ga dodirne, umrijet će. Sav popis Levita koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu prema njihovim plemenima, sva muška djeca od jednoga mjeseca i više, dvadeset i dvije tisuće. I reče Gospodin Mojsiju govoreći: Prebroji sve prvorođene muškarce među sinovima Izraela od jednoga mjeseca starosti naviše i uzmi broj po imenu. I uzet ćeš Levite meni, ja Gospodin, umjesto svih prvorođenih sinova Izraela, i stoku Levita umjesto svih prvorođenih u stoci sinova Izraela. I Mojsije je posjetio sve prvorođene među sinovima Izraela na način kako je Gospodin zapovjedio. I bilo je svih prvorođenih muškaraca prema broju po imenu od jednoga mjeseca i naviše prema njihovu popisu dvadeset dvije tisuće dvjesto sedamdeset i tri. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Uzmi Levite umjesto svih prvorođenih sinova Izraela, i stoku Levita umjesto njihove stoke, i Leviti će biti moji; ja sam Gospodin. I otkupninu od dvjesto sedamdeset i tri, oni koji prelaze broj Levita od prvorođenih sinova Izraela. I uzet ćeš pet šekela po glavi, prema svetom didrahmu uzet ćeš dvadeset obola za šekel. I dat ćeš srebro Aronu i sinovima njegovim, otkupninu za prekobrojna među njima. I Mojsije uze srebro otkupnine prekobrojih za

otkupljenje levita. Od prvorođenih sinova Izraela uzeo je srebro, tisuću tristo šezdeset pet šekela, prema svetom šekelu. I dao je Mojsije otkupninu prekobrojih Aronu i njegovim sinovima, po glasu Gospodina, na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju.

4

I Gospodin je govorio Mojsiju i Aronu govoreći: uzmi glavni broj sinova Kaatovih iz sredine sinova Levijevih, prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih otaca, od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svaki koji ulazi da služi, da čini sva djela u šatoru svjedočanstva. I ovo su djela sinova Kaatovih u Šatoru svjedočanstva, Svetinja nad svetinjama. I Aron i njegovi sinovi će ući kada se digne logor, i skinuti će zastor koji zaklanja, i pokriti će njime kovčeg svjedočanstva, i staviti će na njega pokrivač od plave kože, i prebaciti će na njega cijelu plavu odjeću odozgo, i provući će motke. I na stol koji je postavljen stavit će svepurpurnu odjeću, zdjele, kadionice, čaše i posude za lijevanje u kojima se lijeva, a kruhovi će neprestano biti na njemu. I stavit će na nju grimiznu odjeću i pokriti je hijacintnim kožnim pokrivačem, i umetnuti kroz nju motke. I oni će uzeti plavu odjeću i pokriti svijećnjak koji daje svjetlo, i njegove svjetiljke, i njegove hvataljke, i njegove posude za izlijevanje, i sve posude ulja kojima služe. I ubacit će je i sve njezine posude u plavi kožni pokrivač i stavit će je na motke. I na zlatni žrtvenik stavit će plavo odijelo, i pokriti će ga plavetnim kožnim pokrivačem, i provući će njegove motke. I

uzet će sve posude za službu kojima služe u svetinji, stavit će ih u plavu odjeću, pokriti će ih pokrivačem od plave kože i staviti će ih na motke. I pokrov će staviti na žrtvenik i pokriti će ga odjećom svepurpurnom. I stavit će na to sve posude s kojima služe na njemu, i kadionice, i viljuške za meso, i zdjele, i poklopac, i sve posude žrtvenika; i stavit će na to kožni plavi pokrivač, i umetnuti će njegove motke; i uzet će grimiznu odjeću, i pokriti će umivaonik i njegovu podnožje, i stavit će to u kožni plavi pokrivač, i stavit će na motke, i završit će Aron i njegovi sinovi, pokrivajući svete stvari i sve svete posude, pri podizanju tabora; i nakon toga ući će sinovi Kaatovi nositi, i neće dodirnuti svetih stvari, da ne umru; to će nositi sinovi Kaatovi u šatoru svjedočanstva. Nadzornik Eleazar, sin Arona svećenika, ulje svjetla i tamjan sastava i žrtva svakodnevna i ulje pomazanja, nadzor nad cijelim šatorom i svime što jest u njemu u svetištu, u svim radovima. I Gospodin je govorio Mojsiju i Aronu govoreći: Nemojte uništiti narod plemena Kahat iz sredine Levita. Ovo učinite njima, i živjet će i neće umrijeti kada oni prilaze svetinji nad svetinjama; Aron i njegovi sinovi neka priđu i postavit će ih svakog prema njegovu zadatku, i neće ući da iznenada vide svete stvari i umrijet će. I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći: Uzmi popis sinova Geršonovih, i to prema kućama njihovih otaca, prema njihovim plemenima, od dvadeset i pet godina i više do pedeset godina, pregledi ih, svaki koji ulazi da služi, da obavlja svoj posao u šatoru svjedočanstva. Ovo je služba naroda Geršona, služiti i nositi. I podići će kože šatora, i šator svjedočanstva, i pokrivač njegova, i plavi pokrivač koji je na njemu odozgo, i pokrivač vrata šatora svjedočanstva, i

zavjese dvorišta koje su na šatoru svjedočanstva, i ostale stvari, i sve liturgijske posude kojima služe u njima. Prema riječima Aarona i njegovih sinova bit će služba sinova Gedsonovih prema svim njihovim službama i prema svim njihovim djelima, i nadzirati ćeš ih poimence sve što je pripremljeno po njima. Ovo je služba sinova Gedsonovih u šatoru svjedočanstva, i straža njihova u ruci Itamara, sina Aronova, svećenika. Sinove Merarija prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih očeva, prebrojite ih, od dvadeset i pet godina i više do pedeset godina prebrojite ih, svaki koji ulazi da služi poslove šatora svjedočanstva. I ovo su dužnosti stvari koje se nose od strane njih prema svim njihovim poslovima u šatoru svjedočanstva: kapitele šatora, i prečke, i stupove njegove, i podnožja njegova, i pokrivalo, i podnožja njihova, i stupove njihove, i pokrivalo vrata šatora, i stupove dvorišta unaokolo, i podnožja njihova, i stupove zavjese vrata dvorišta, i podnožja njihova, i kočiće njihove, i užad njihovu, i sve posude njihove, i sve službe njihove; po imenima prebrojite ih, i sve posude straže stvari koje se nose od strane njih. Ovo je služba naroda sinova Merarijevih u svim njihovim djelima u Šatoru svjedočanstva, pod rukom Itamara, sina Arona svećenika. I Mojsije i Aron i vladari Izraela popisali su sinove Kaatove prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih otaca, od dvadeset i pet godina i više do pedeset godina, svaki onaj koji ulazi da služi i radi u šatoru svjedočanstva. I zbilo se da je njihovo brojenje prema njihovim klanovima bilo dvije tisuće sedam stotina pedeset. Ovo je popis naroda Kaata, svi koji služe u šatoru svjedočanstva, kao što su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodina, po ruci Mojsijevoj. I

sinovi Geršona bili su prebrojani prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih otaca, od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svaki koji ulazi da služi i da radi poslove u Šatoru svjedočanstva. I popis njihov, prema njihovim klanovima, prema kućama njihovih očeva, iznosio je dvije tisuće šest stotina trideset. Ovo je popis naroda sinova Gedsonovih, svi koji su služili u šatoru svjedočanstva, koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu, po ruci Mojsijevoj. Bili su prebrojani i narod sinova Merarijevih prema njihovim plemenima, prema kućama njihovih otaca, od dvadeset i pet godina i naviše do pedeset godina, svaki koji je ulazio da služi za poslove šatora svjedočanstva. Njihov popis prema klanovima i kućama njihovih očeva iznosio je tri tisuće dvjesto. Ovo je popis ljudi sinova Merarijevih, koje su popisali Mojsije i Aron po glasu Gospodnjemu, po ruci Mojsijevoj. Svi oni popisani, koje su popisali Mojsije i Aron i poglavari Izraela, Leviti, prema rodovima i prema kućama njihovih očeva, od dvadeset i pet godina i više do pedeset godina, svaki koji ulazi na posao poslova i poslove koji se nose u šatoru svjedočanstva. I prebrojanih je bilo osam tisuća petsto osamdeset. Kroz glas Gospodnji posjetio ih je rukom Mojsijevom, čovjeka po čovjeka prema njihovim djelima i prema onome što oni podižu, i prebrojani su na način kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju.

5

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Naredi sinovima Izraela

da pošalju van iz logora sve gubave, i sve one s izljevom, i sve nečiste po duši. Od muškarca do žene, pošaljite ih van iz logora, i neće oskvrnuti njihove logore u kojima ja boravim među njima. I učiniše tako sinovi Izraela i poslali su ih van tabora, kao što je govorio Gospodin Mojsiju, tako učiniše sinovi Izraela. I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela govoreći: Čovjek ili žena, tko god bi učinio bilo koji od svih ljudskih grijeha, i namjerno ga zanemarivši zgriješi ta duša, ispovjedit će grijeh koji je učinio i nadoknadit će prijestup; glavnicu i petinu njegovu dodat će na to, i vratit će onome protiv koga je zgriješio. Ako čovjek nema osvetnika, tako da mu se vrati prijestup prema njemu, prijestup koji se vraća pripada Gospodinu i bit će svećenikov, osim ovna pomirenja kroz kojeg će se pomiriti za njega. I svi prvoplodovi prema svim stvarima koje se posvećuju među sinovima Izraela, koliko god da prinesu Gospodinu, bit će svećenikove; i svakog posvećene stvari bit će njegove; i što čovjek da svećeniku, bit će njegovo. I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im: ako žena bilo kojeg čovjeka prijestupa i prezrevši ga prezre, i netko legne s njom ležaj sjemena, i to se sakrije od očiju njenog muža, i ona se sakrije, a ona je oskvrnjenja, i svjedok nije bio s njom, i ona nije bila uhvaćena, i dođe na njega duh ljubomore i postane ljubomoran na svoju ženu, a ona je oskvrnjenja, ili dođe na njega duh ljubomore i postane ljubomoran na svoju ženu, a ona nije oskvrnjenja, tada će čovjek dovesti svoju ženu svećeniku i donijet će dar za nju, desetinu efe ječmenog brašna; neće izliti na to ulje, niti će staviti na to tamjan, jer je to žrtva ljubomore, žrtva sjećanja koja podsjeća na grijeh. I svećenik će je dovesti i

postavit će je pred Gospodom. I svećenik će uzeti čistu živu vodu u zemljanoj posudi, i od zemlje koja je na tlu šatora svjedočanstva, i uzevši je, svećenik će je baciti u vodu. I svećenik će postaviti ženu pred Gospodom i otkriti će glavu žene, i dat će na njezine ruke žrtvu sjećanja, žrtvu ljubomore, a u ruci svećenika bit će voda gorke vode ovoga prokletstva. I svećenik će je staviti pod zakletvu i reći će ženi: Ako nitko nije spavao s tobom, ako nisi prestupila da budeš okaljana pod svojim mužem, budi nevina od ove vode gorke proklinjanja. Ako si ti prekršila budući udata, ili si se oskvrnula, i dao je netko svoj ležaj s tobom, osim tvoga muža. I svećenik će zakleti ženu zakletvama ovog prokletstva, i svećenik će reći ženi, neka te Gospodin učini prokletstvom i zakletvom usred tvoga naroda, kada Gospodin učini da tvoje bedro otpadne i tvoj trbuh natekne. I ući će ova prokleta voda u tvoj trbuh da napuha stomak i da otpadne tvoje bedro, i žena će reći: Neka bude, neka bude. I svećenik će napisati ove kletve u knjigu i izbrisat će ih u gorku prokletu vodu. I napojit će ženu vodom gorke vode prokletstva, i ući će u nju prokleta voda gorke vode. I svećenik će uzeti iz ruke žene žrtvu ljubomore, stavit će žrtvu pred Gospodom i donijet će je k žrtveniku. I svećenik će uzeti šaku od žrtve, njezin spomen-dar, i će ga prinijeti na žrtvenik, i nakon toga. Ova voda će napojiti ženu. I bit će, ako je okaljena i zaboravom izmaklo njezina muža, da će u nju ući voda ukora, prokleta, i nabubriti će joj trbuh, i otpasti će joj bedro, i žena će biti prokletstvo svome narodu. Ako pak žena nije okaljana i čista je, bit će nevina i začet će sjeme. Ovo je zakon o ljubomori za slučaj kada bi žena, budući udata, prekršila i oskvrnula se. Ili

čovjek na kojega ako dođe duh ljubomore i bude ljubomoran na ženu svoju i postavi ženu svoju pred Gospodom, i učini njoj svećenik sav ovaj zakon, i nevin će biti čovjek od grijeha; i ona žena će primiti grijeh svoj.

6

I govoraše Gospodin Mojsiju, govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im: Muškarac ili žena koji bi uvelike zavjetovao zavjet da se posveti čistoćom Gospodinu, od vina i jakog pića bit će očišćen; i ocat od vina i ocat od jakog pića neće piti; i što god se proizvodi od grožđa neće piti; i svježe grožđe i suho grožđe neće jesti sve dane svoga zavjeta; od svega što postaje od vinove loze, vino od korica grožđa do koštice neće jesti sve dane posvećenja; britva neće doći na njegovu glavu dok se ne ispune dani koliko ih je zavjetovao Gospodinu; svet će biti puštajući kosu vlasi glave sve dane zavjeta Gospodinu; ni jednoj umrloj duši neće prići, ni ocu ni majci, ni bratu ni sestri, neće se oskvrnuti na njih kad umru, jer zavjet Boga njegova je na njemu, na njegovoj glavi; Sve dane svoga zavjeta svet će biti Gospodinu. Ako li netko umre na njega iznenada, odmah će biti okaljena glava njegova zavjeta i obrijat će svoju glavu na dan kada bude očišćen; sedmoga dana bit će obrijan. I osmoga dana donijet će dva grlica ili dva mlada goluba svećeniku, na vrata šatora svjedočanstva. I svećenik će učiniti jednu za grijeh, i jednu za paljenicu; i svećenik će izvršiti pomirenje za njega za ono što je sagriješio u vezi duše; i posvetit će njegovu glavu na onaj dan, kojim je bio posvećen Gospodinu,

dane zavjeta; i donijet će jednogodišnjeg janjca za prijestup; i prijašnji dani bit će bezvrijedni, jer je glava njegova zavjeta bila okaljana. I ovo je zakon onoga koji se zavjetovao: onoga dana kada ispuni dane svog zavjeta, donijet će sam kod vrata Šatora svjedočanstva. I on će prinijeti dar njegov Gospodinu: janje godišnje bez mane jedno za paljenicu, i ovcu godišnju jednu bez mane za grijeh, i ovna jednog bez mane za spasenje, i košaru beskvasnih od finog brašna hljebove miješane u ulju, i kolače beskvasne pomazane u ulju, i žrtvu njihovu, i ljevanicu njihovu. I svećenik će donijeti pred Gospodom i učinit će ono što se tiče njegova grijeha i njegovu paljenicu. I ovna će učiniti žrtvom spasenja Gospodinu na košari beskvasnih kruhova, i svećenik će prinijeti žrtvu njegovu i lijevanje njegovo. I ošišat će se onaj koji je zavjetovao kod vrata šatora svjedočanstva glavu svoga zavjeta, i stavit će dlake na vatru koja je pod žrtvom spasenja. I svećenik će uzeti kuhanu pleću od ovna, i jedan beskvasni kruh iz košare, i jedan beskvasni kolač, i stavit će ih na ruke onoga koji se zavjetovao nakon što se obrijao za svoj zavjet, i svećenik će ih prinijeti kao prinos pred Gospodom; svet će biti svećeniku na prsima prinosa i na pleći prinosa; i nakon toga onaj koji se zavjetovao će piti vino. Ovo je zakon onoga koji se zavjetovao, koji bi zavjetovao Gospodinu dar svoj Gospodinu o zavjetu, osim onoga što bi mogla pribaviti ruka njegova, prema snazi zavjeta njegova koji bi zavjetovao prema zakonu čistoće. I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: Govori Aronu i njegovim sinovima govoreći: Ovako ćete blagoslivljati sinove Izraela govoreći im: Neka te Gospodin blagoslovi i čuva te. Neka Gospodin obasja svoje lice na tebe i smiluje ti se. Neka Gospodin podigne svoje

lice na tebe i neka ti dâ mir. I oni će staviti moje ime na sinove Izraela, i ja, Gospodin, blagoslovit ću ih.

7

I dogodilo se na dan kada je Mojsije završio podizanje šatora, da ga je pomazao i posvetio, i sve njegove posude, i žrtvenik, i sve njegove posude, i pomazao ih je i posvetio ih. I donijeli su vladari Izraela, dvanaest vladara kuća njihovih očeva, ovi vladari plemena, ovi koji su stajali pri pregledu. I donijeli su svoj dar pred Gospodom: šest pokrivenih kola i dvanaest volova, po kola od dva poglavara i po tele od svakoga, i donijeli su ih pred šator. I reče Gospodin Mojsiju, govoreći, uzmi od njih, i bit će za radove službe šatora svjedočanstva; i dat ćeš ih Levitima, svakom prema njegovoj službi. I Mojsije, uzevši kola i volove, dao ih je Levitima. I dva kolica i četiri vola dao je sinovima Gedsonovim prema njihovim službama. I četiri kola i osam volova dao je sinovima Merarijevim prema njihovim službama, preko Itamara, sina Arona svećenika. I sinovima Kaata nije dao, jer imaju svete predmete za službu koje će nositi na ramenima. I donijeli su vladari darove za posvećenje žrtvenika u dan kada ga je pomazao, i donijeli su vladari svoje darove pred žrtvenik. I rekao je Gospodin Mojsiju: Jedan vladar po danu, vladar po danu, donijet će svoje darove za posvećenje žrtvenika. I bio je onaj koji je prinosio svoj dar prvoga dana Naason, sin Aminadabov, vladar plemena Judina. I dao je svoj dar: jednu srebrnu zdjelu, težine sto trideset šekela, jednu srebrnu čašu od

sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Nasona, sina Aminadabova. Drugoga dana donio je Natanael, sin Sogara, vladar plemena Isahara. I doneo je dar svoj: jednu srebrnu zdjelu, težine sto trideset šekela, jednu srebrnu čašu od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Natanaela, sina Sogarova. Trećeg dana vladar sinova Zebulunovih, Eliab sin Helonov. Njegov dar, jedna srebrna zdjela, stotinu i trideset težina njegova; jedna srebrna čaša, sedamdeset šekela prema svetom šekelu; oboje puno finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu; jedan kadionik od deset zlatnih, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jagnjica. To je dar Eliaba, sina Helonova. Četvrtog dana vladar sinova Rubenovih, Elizur sin Šedeura. Dar njegov, jedna srebrna zdjela, stotinu i trideset težina njegova; jedna srebrna čaša, sedamdeset šekela prema svetom šekelu; oboje puno finog brašna pomiješanog u ulju za žrtvu; jedan kadionik od deset zlatnih, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan,

janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Elisura, sina Sediurova. Petog dana vladar sinova Šimuna, Šelamiel, sin Surišadaja. Dar njegov: srebrna zdjela jedna, težine sto trideset šekela, srebrna čaša jedna od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Salamiela, sina Sourisadaijevog. Šestoga dana vladar sinova Gadovih, Eliasaf sin Raguelov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela, težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. Ovo je dar Elisafa, sina Raguelova. Sedmoga dana vladar sinova Efraima, Elišama sin Amiuda. Dar njegov: srebrna zdjela jedna, težine sto trideset šekela, srebrna čaša jedna od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I dva junica za žrtvu spasenja, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica; to je dar Elisame, sina

Amiudova. Osmoga dana vladar sinova Manasseha, Gamaliel sin Phadassura. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionicu jednu od deset zlatnika, punu tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno godišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh; I za žrtvu mira junice dvije, ovnova pet, jaraca pet, jaganjica godišnjih pet; ovo je dar Gamaliela sina Fadasurova. Deveti dan vladar sinova Benjaminovih, Abidan sin Gideonov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela, njezina težina stotinu trideset šekela; jedna srebrna čaša, sedamdeset šekela prema svetom šekelu; oboje puno finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu; jedan kadionik od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jagnjica. Ovo je dar Abidana, sina Gadeonija. Desetog dana vladar sinova Dana, Ahiezer sin Amišadaja. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jagnjica. Ovo je dar Ahiezera, sina Amišadajeva. Dana jedanaestog vladar sinova Ašera, Fagiel sin Ekrana. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje

pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovna jednog, jagnje jednogodišnje jedno za paljenicu, i jarca od koza jednog za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jaganjica. To je dar Fageela, sina Ekranova. Dvanaestog dana vladar sinova Neftalijevih, Ahira sin Enanov. Njegov dar: jedna srebrna zdjela težine sto trideset šekela, jedna srebrna čaša od sedamdeset šekela prema svetom šekelu, obje pune finog brašna pomiješanog s uljem za žrtvu. Kadionik jedan od deset zlatnika, pun tamjana. Tele jedno od goveda, ovan jedan, janje jedno jednogodišnje za paljenicu, i jarac od koza jedan za grijeh. I za žrtvu spasenja: dvije junice, pet ovnova, pet jaraca, pet jednogodišnjih jagnjica. Ovo je dar Ahira, sina Ainanova. Ovo je posvećenje žrtvenika na dan kada ga je pomazao, od vladara sinova Izraela: dvanaest srebrnih zdjela, dvanaest srebrnih čaša, dvanaest zlatnih kadilnica. Trideset i sto šekela bila je jedna zdjela, i sedamdeset šekela jedna posuda; sve srebro posuda iznosilo je dvije tisuće i četiri stotine šekela, prema svetom šekelu. Zlatne kadionice, dvanaest punih tamjana, sve zlato kadilnica iznosilo je sto dvadeset šekela. Sva goveda za paljenicu: dvanaest teladi, dvanaest ovnova, dvanaest jednogodišnjih janjaca, i njihove žrtve, i njihove ljevanice, i dvanaest jaraca od koza za grijeh. Sva goveda za žrtvu spasenja: junice dvadeset i četiri, ovnovi šezdeset, jarci šezdeset jednogodišnjih, janjci šezdeset jednogodišnjih besprijekornih. Ovo je posvećenje žrtvenika nakon ispunjenja njegovih ruku i nakon njegova pomazanja. Kada je Mojsije ulazio u šator svjedočanstva da govori s njim,

čuo je glas Gospodnji koji je govorio prema njemu odozgo s pomirilišta, koje je na kovčegu svjedočanstva, između dva kerubina, i govorio je prema njemu.

8

I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: Govori Aronu i reći ćeš mu: Kada postavljaš svjetiljke, prema prednjoj strani svijećnjaka će svijetliti sedam svjetiljki. I učinio je tako Aron: s jedne strane prema pročelju svijećnjaka zapalio je njegove svjetiljke, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I ovo je izrada svijećnjaka: čvrst, zlatan, njegova stabljika i njegovi ljiljani, sve čvrsto; prema obliku koji je Gospodin pokazao Mojsiju, tako je napravio svijećnjak. I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: Uzmi Levite iz sredine sinova Izraela i očistit ćeš ih. I tako ćeš učiniti njima pročišćenje njihovo, pošpricat ćeš ih vodom pročišćenja, i doći će brijač na sve tijelo njihovo, i oprat će odjeću svoju, i čisti će biti. I oni će uzeti jedno tele iz goveda, i za ovo žrtvu od finog brašna pomiješanog u ulju, a ti ćeš uzeti jednogodišnje tele iz goveda za grijeh. I privest ćeš Levite pred šator svjedočanstva i sakupit ćeš sav skup sinova Izraela. I privest ćeš Levite pred Gospoda i sinovi Izraela će položiti svoje ruke na Levite. I Aron će odvojiti Levite kao prinos pred Gospodom od sinova Izraela i oni će biti da rade poslove Gospoda. A leviti će položiti ruke na glave teladi, i učinit ćeš jednog za grijeh, a jednog za paljenicu Gospodinu, da se izvrši pomirenje za njih. I postavit ćeš Levite pred Gospodom i pred Aronom i pred sinovima njegovim, i dat

ćeš ih kao dar pred Gospodom. I odvojit ćeš Levite iz sredine sinova Izraela, i bit će moji. I nakon toga će ući leviti da obavljaju poslove u Šatoru svjedočanstva, i očistit ćeš ih, i predstavit ćeš ih pred Gospodinom. Jer kao dar dani, ovi su meni iz sredine sinova Izraela; umjesto svih prvorođenih koji otvaraju svaku utrobu sinova Izraela, uzeo sam ih sebi. Jer meni pripada svaki prvorođenac među sinovima Izraela, od ljudi do stoke; onog dana kada sam udario svakoga prvorođenca u zemlji Egipta, posvetio sam ih sebi, i uzeo sam Levite umjesto svakoga prvorođenca među sinovima Izraela. I dao sam levite kao dar Aronu i njegovim sinovima iz sredine sinova Izraelovih, da obavljaju poslove sinova Izraelovih u šatoru svjedočanstva i da čine pomirenje za sinove Izraelove, kako ne bi bilo među sinovima Izraelovim nikoga tko se približava svetim stvarima. I učiniše Mojsije i Aron i sva zajednica sinova Izraela levitima kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju o levitima, tako učiniše njima sinovi Izraela. I leviti su se pročistili i oprali svoju odjeću, i Aron ih je prikazao kao dar pred Gospodinom, i Aron je izvršio obred pomirenja za njih da bi ih posvetio. I nakon ovih stvari ušli su Leviti vršiti njihovu službu u šatoru svjedočanstva pred Aronom i pred njegovim sinovima, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju o Levitima, tako su im učinili. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: ovo je ono o Levitima: od dvadeset i pet godina starosti i više, oni će ući da rade u šatoru svjedočanstva. I od pedeset godina starosti on će se povući od službe, i neće više raditi. I služit će njegov brat u šatoru svjedočanstva čuvajući straže, ali djela neće raditi; tako ćeš učiniti Levitima u njihovim stražama.

9

I Gospodin je govorio Mojsiju u pustinji Sinaj u drugoj godini, nakon što su oni izašli iz zemlje Egipta, u prvom mjesecu, govoreći: Reci, i neka sinovi Izraela čine pashu u njezino vrijeme, četrnaestog dana prvog mjeseca prema večeri, učinit ćeš to u određena vremena; prema njegovu zakonu i prema njegovoj usporedbi učinit ćeš to. I govorio je Mojsije sinovima Izraela da slave Pashu četrnaestog dana mjeseca u pustinji Sinaja. Kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraela. I došli su muškarci koji su bili nečisti zbog duše čovjeka, i nisu mogli obaviti pashu u onaj dan; i prišli su pred Mojsija i Arona u onaj dan. I rekli su oni muškarci njemu: Mi smo nečisti zbog duše čovjeka; zar dakle trebamo biti uskraćeni da prinesemo dar Gospodinu u njegovo vrijeme usred sinova Izraela? I reče Mojsije njima: Stanite tu, i čut ću što će Gospodin zapovjediti o vama. I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela govoreći: Bilo koji čovjek koji postane nečist na duši čovjeka, ili bude na dalekom putu od vas, ili u vašim generacijama, i učinit će Pashu Gospodinu u drugom mjesecu u četrnaestom danu; prema večeri učinit će je, na beskvasnim kruhovima i gorkim travama jest će je. Neće ostaviti ništa od njega do jutra i neće slomiti kost od njega; prema zakonu Pashe će ga učiniti. I čovjek koji je čist i nije na dalekom putu, a zakasni obaviti pashu, bit će uništena ona duša iz svoga naroda, jer dar Gospodinu nije prinio u određeno vrijeme; taj će čovjek snositi svoj grijeh. Ako vam pristupi pridošlica u vašoj

zemlji i slavi Pashu Gospodinu prema zakonu Pashe i prema njegovoj uredbi, učinit će to. Jedan zakon bit će za vas, za pridošlicu i za domorodca zemlje. I na dan kada je bio postavljen šator, oblak je pokrio šator, kuću svjedočanstva, i navečer je na šatoru bio poput vatre do jutra. Tako je bilo neprestano: oblak ju je pokrivao danju, a oblik vatre noću. I kada bi se oblak podigao od šatora, nakon toga bi krenuli sinovi Izraela, i na mjestu gdje bi se oblak zaustavio, ondje bi se utaborili sinovi Izraela. Prema zapovijedi Gospodina taborirat će sinovi Izraela, i prema zapovijedi Gospodina polazit će. Sve dane u koje oblak zasjenjuje šator, taborirat će sinovi Izraela. I kad god oblak ostane nad šatorom više dana, sinovi Izraela će čuvati stražu Božju i neće krenuti. I bit će kada oblak pokriva šator određeni broj dana, na glas Gospodnji taborirat će, i na zapovijed Gospodnju odlazit će. I bit će kada se oblak spusti od večeri do jutra, i kada se oblak podigne ujutro, tada će krenuti bilo danju bilo noću. Mjesec dana, dok prevladavajući oblak zasjenjuje nad njim, utaborit će se sinovi Izraela i neće otići. Zato su prema zapovijedi Gospodnjoj kretali, stražu Gospodnju čuvali su prema zapovijedi Gospodnjoj u ruci Mojsijevoj.

10

I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Napravi sebi dvije srebrne trube; kovane ćeš ih napraviti; i bit će ti za sazivanje skupštine i za pokretanje tabora. I trubit ćeš u njima, i skupit će se sav skup na vrata šatora svjedočanstva. A ako zatrubit će u jednoj, doći će

k tebi svi vladari, vođe Izraela. I trubite ćete signal, i krenuće logori koji logoruju na istoku; i trubite ćete drugi signal, i krenuće logori koji logoruju na jugu; i trubite ćete treći signal, i krenuće logori koji logoruju kod mora; i trubite ćete četvrti signal, i krenuće logori koji logoruju prema sjeveru; sa signalom će trubiti pri njihovom kretanju. I kad god skupite zajednicu, zatrubite, ali ne sa posebnim znakom. I sinovi Aronovi, svećenici, trubiti će u trube, i to će vama biti vječan zakon za vaše naraštaje. Ako pak izađete u rat u vašoj zemlji protiv protivnika koji su vam se suprotstavili, i zatrubite u trube, bit ćete zapamćeni pred Gospodom i bit ćete spašeni od vaših neprijatelja. I u danima vaše radosti, i na vašim svetkovinama, i na vašim mladim mjesecima, trubit ćete trubama na paljenicama i na žrtvama vašeg spasenja, i bit će vama uspomena pred vašim Bogom, ja Gospodin, Bog vaš. I dogodilo se u drugoj godini, u drugom mjesecu, dvadesetog dana mjeseca, da se oblak podigao od šatora svjedočanstva. I sinovi Izraela krenuli su sa svojim zalihama u pustinji Sinaj, i oblak je stao u pustinji Faran. I kadigoše prvi po glasu Gospodnjemu preko Mojsija. I sinovi Judini podigoše tabor prvi sa svojom vojskom, i nad njihovom vojskom bio je Nason, sin Aminadabov. I nad vojskom plemena sinova Issachara, Natanael sin Sogara. I nad vojskom plemena sinova Zebulunovih, Eliab, sin Helonov. I srušit će šator, i krenut će sinovi Gedson i sinovi Merari koji nose šator. I krenula je divizija logora Rubena sa njihovom silom; i nad njihovom silom bio je Elizur, sin Šedeura. I nad silom plemena sinova Šimeuna bio je Šelumiel, sin Surišadaja. I nad vojskom plemena sinova Gadovih bio je Elisaf, sin Raguelov. I

sinovi Kaatovi će krenuti noseći svete stvari i podići će šator dok ne stignu. I krenut će red tabora Efraim sa svojom snagom, i nad njihovom snagom Elisama, sin Smiuda. I nad vojskom plemena sinova Manaseovih, Gamaliel sin Fadasurov. I nad vojskom plemena sinova Benjaminovih bio je Abidan, sin Gideonijev. I krenut će red tabora sinova Dana, posljednji od svih tabora, sa svojom snagom, i nad njihovom snagom, Ahiezer sin Amišadaja. I nad vojskom plemena sinova Ašera, Fagiel, sin Ekrana. I nad vojskom plemena sinova Neftalijevih, Ahira sin Enanov. Ove su vojske sinova Izraela, i krenuli su sa svojom snagom. I reče Mojsije Obabu, sinu Raguelu Madijancu, šogoru Mojsija: Odlazimo mi u mjesto koje reče Gospodin: Ovo ću dati vama. Dođi s nama i dobro ćemo ti učiniti, jer je Gospodin govorio dobro o Izraelu. I reče mu: Neću ići, nego u svoju zemlju i k svojem rodu. I reče: Ne napusti nas, zato što si bio s nama u pustinji, i bit ćeš među nama starješina. I bit će, ako pođeš s nama, da će dobra koja Gospodin učini nama, i mi tebi učiniti na dobro. I oni su krenuli s planine Gospodnje putem od tri dana, a kovčeg zavjeta Gospodnjeg išao je pred njima putem od tri dana da im izvidi počivalište. I dogodilo se pri podizanju kovčega da je Mojsije rekao: Probudi se, Gospodine, i neka budu raspršeni tvoji neprijatelji, neka pobjegnu svi koji te mrze. I kad je odmarao, reče: Vrati se, Gospodine, tisućama mnoštava u Izraelu. I oblak je zasjenjivao nad njima danju, kada su se podizali iz logora.

11

I narod je gunđao zlo pred Gospodom, i Gospod je čuo, i razgnjevio se gnjevom, i raspalila se među njima vatra od Gospoda, i proždrijela je neki dio logora. I narod je vikao Mojsiju, i Mojsije se molio Gospodinu, i oganj je prestao. I ime onoga mjesta nazvano je Požar, jer se među njima rasplamsao oganj od Gospodina. I miješani narod koji je bio među njima zaželio je želju, i sjedivši su plakali i sinovi Izraela, i rekli su: Tko će nas nahraniti mesom? Spomenuli smo ribe koje smo jeli u Egiptu besplatno. I tikvice, i dinje, i poriluk, i luk, i češnjak. Sada je naša duša sasvim suha, naše oči ne vide ništa osim mane. Mana je kao sjeme korijandra, a oblik njen je oblik kristala. I narod je putovao uokolo i skupljali su ga, i mleli su ga u mlinu, i tukli su ga u tari, i kuhali su ga u loncu, i činili su od njega kolače, i okus mu je bio kao okus kolača od ulja. I kad bi rosa pala na tabor noću, mana bi silazila na njega. I čuo je Mojsije kako plaču prema svojim rodovima, svaki na vratima svojim, i razgnjevio se Gospodin velikim gnjevom, i pred Mojsijem bijaše zlo. I reče Mojsije Gospodinu: Zašto si zlostavljao slugu svoga, i zašto nisam našao milost pred tobom, da si stavio poticaj ovoga naroda na mene? Nisam li ja začeo sav ovaj narod u utrobi, ili sam ga ja rodio? Zašto mi kažeš, uzmi ga u svoje krilo, kao što dojilja podiže dijete koje doji, u zemlju koju si zakleo njihovim ocima? Odakle meni meso da dam svemu ovom narodu? Zato što plaču preda mnom govoreći: Daj nam mesa da jedemo. Neću moći sam nositi ovaj narod, jer mi je ova stvar preteška. Ako pak tako postupaš sa mnom, ubij me smrću, ako sam našao milost kod tebe, da ne vidim svoju nevolju. I reče Gospodin Mojsiju: Skupi mi sedamdeset muškaraca od starješina Izraela koje sam

ti znaš, jer su oni starješine naroda i pisari, i dovest ćeš ih k šatoru svjedočanstva, i stat će ondje s tobom. I sići ću dolje i govorit ću tamo s tobom, i uzet ću od duha koji je na tebi i stavit ću ga na njih, i pomoći će ti s poticajem naroda, i nećeš nositi to sam ti sam. I narodu ćeš reći: Očistite se za sutra i jest ćete meso, jer ste plakali pred Gospodom govoreći: Tko će nas nahraniti mesom? Jer nama je bilo dobro u Egiptu; i Gospodin će vam dati mesa da jedete, i jest ćete meso. Nećete jesti jedan dan, niti dva, niti pet dana, niti deset dana, niti dvadeset dana, već mjesec dana ćete jesti, dok vam ne izađe na nosnice; i bit će vam za gađenje, jer ste bili neposlušni Gospodinu, koji je među vama, i plakali ste pred njim govoreći: Zašto smo uopće izašli iz Egipta? I rekao je Mojsije: Šest stotina tisuća pješaka je narod među kojima sam; a ti si rekao: Dat ću im mesa da jedu, i jest će mjesec dana. Neće li ovce i volovi biti zaklani za njih i biti im dovoljno? Ili će sve ribe mora biti skupljene za njih, i hoće li im biti dovoljno? I reče Gospodin Mojsiju: Zar ruka Gospodnja neće biti dovoljna? Već ćeš znati hoće li te sustići moja riječ ili ne. I izašao je Mojsije i govorio je narodu riječi Gospodnje, i sakupio je sedamdeset muškaraca od starješina naroda, i postavio ih je oko šatora. I siđe Gospodin u oblaku i progovori prema njemu, i uze od duha koji bijaše na njemu i stavi ga na sedamdeset starješina. A kada počinu duh na njima, prorokovaše, ali ne više. I dvojica muškaraca ostala su u logoru, ime jednomu Eldad, a ime drugomu Medad, i duh je počinuo na njima, i oni su bili među upisanima, ali nisu došli k šatoru, i prorokovali su u logoru. I pritrčavši, mladi čovjek izvijestio je Mojsiju i rekao: Eldad i Medad prorokuju u taboru. I odogovorivši, Isus, sin Nuna, koji je

stajao pokraj Mojsija, izabrani, reče: Gospodaru Mojsije, zaustavi ih. I Mojsije mu reče: Zar nisi ljubomoran zbog mene? I tko bi dao da svi ljudi Gospodnji budu proroci, kada bi Gospodin dao svoj duh na njih? I Mojsije je otišao u logor, on i starješine Izraela. I duh je izašao od Gospodina i donio prepelice od mora, te ih bacio na tabor put dana odavde i put dana odavde, okolo tabora, kao dva lakta od zemlje. I ustavši, narod je skupljao prepelice cijeli dan i cijelu noć i cijeli sljedeći dan, a onaj koji je skupio najmanje, skupio je deset mjera, i rashladili su ih za sebe okolo tabora. Meso je još bilo u njihovim zubima prije nego što je nestalo, i Gospodin se razljutio na narod, i Gospodin je udario narod vrlo velikim udarcem. I ime toga mjesta nazvano je Grobovi želje, jer su ondje pokopali narod koji je želio. Od Grobova želja krenuo je narod u Aserot, i narod je bio u Aserotu.

12

I Mirjam i Aron govorili su protiv Mojsija, zbog žene Etiopijanke koju je uzeo Mojsije, jer je ženu Etiopijanku uzeo, i rekli su: Zar nije samo Mojsiju govorio Gospod? Zar nije i nama govorio? I Gospodin je čuo. A čovjek Mojsije bio je vrlo krotak među svim ljudima koji su bili na zemlji. I reče Gospodin odmah Mojsiju i Aronu i Mariji: Izađite vas troje u šator svjedočanstva. I trojica iziđoše u Šator svjedočanstva, i siđe Gospodin u stupu oblaka, i stade na vratima Šatora svjedočanstva, i pozvaše se Aron i Marija, i iziđoše oboje. I reče im: Čujte moje riječi. Ako postane vaš prorok Gospodnji, u viđenju ću mu se otkriti i u snu ću mu

govoriti. Nije tako moj sluga Mojsije, u cijeloj mojoj kući vjeran je; Usta prema ustima govorit ću s njim, u obliku, a ne kroz zagonetke, i slavu Gospodnju vidio je; i zašto se niste bojali govoriti protiv moga sluge Mojsija? I gnjev Gospodnji planu na njih, i on ode. I oblak se odmaknuo od šatora, i gle, Marija gubava kao snijeg, i Aron pogleda na Mariju, i gle, gubava. I reče Aron Mojsiju: Molim te, gospodaru, nemoj staviti na nas grijeh, jer smo bili neznalice u onome što smo sagriješili. Neka ne postane kao smrt, kao pobačaj koji izlazi iz maternice majke i proždire polovicu njezina mesa. I Mojsije je vikao prema Gospodinu govoreći: O Bože, molim te, izliječi je. I reče Gospodin Mojsiju, ako bi njezin otac pljujući pljunuo u njezino lice, ne bi li bila posramljena sedam dana? Neka bude odvojen sedam dana izvan logora, i nakon toga će ući. I Marija je bila odvojena izvan tabora sedam dana, i narod nije krenuo dok Marija nije bila očišćena. I nakon toga narod je krenuo iz Aserota i utaborio se u pustinji Farana.

13

I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći: Pošalji za sebe ljude, i neka izviđaju zemlju Kanaanaca, koju ja dajem sinovima Izraela u posjed; poslat ćeš ih, jednog čovjeka po plemenu, po klanovima njihovih otaca, svakog vođu od njih. I Mojsije ih je poslao iz pustinje Paran po glasu Gospodina; svi oni muškarci bili su vođe sinova Izraela. I ovo su njihova imena, od plemena Rubena: Samuel, sin Zakurov. Iz plemena Šimeona, Šafat, sin

Sourija. Iz plemena Juda, Kaleb, sin Jefonin. Od plemena Issachar, Igal, sin Josepha. Od plemena Efraim, Hošea sin Nunov. Plemena Benjamina, Palti sin Rafua. Iz plemena Zebulun, Goudiel, sin Sudi. Od plemena Josipa, od sinova Manaseovih, Gadi, sin Susija. Od plemena Dan, Amiel sin Gamalija. Od plemena Ašer, Sathour, sin Mihaela. Iz plemena Neftalija, Nabi, sin Sabija. Od plemena Gad, Gudi'el, sin Machi. Ova su imena muškaraca koje je Mojsije poslao da uhode zemlju, i Mojsije je nazvao Hošeu, sina Nunova, Jošuom. I Mojsije ih je poslao izvidjeti zemlju Kanaan, i rekao im je: Idite gore ovom pustinjom, i ići ćete gore u planinu, i vidjet ćete kakva je zemlja, i narod koji živi na njoj, je li jak ili slab, ima li ih malo ili mnogo. I kakva je zemlja u koju su ovi nastanjeni na njoj, je li dobra ili zla, i kakvi su gradovi u kojima ovi stanuju, jesu li u utvrđenim ili neutvrđenim mjestima. I kakva je zemlja, plodna ili neplodna; ima li u njoj drveća ili ne; i ustrajte i uzet ćete od plodova zemlje. I ti dani, dani proljeća, glasnici grožđa. I odoše gore te istraživali zemlju od pustinje Sin do Rehoba, ulazećih u Hamath. I oni su otišli gore kroz pustinju i otišli su sve do Hebrona, a tamo su bili Ahiman i Sheshai i Talmai, potomci Anakovi, a Hebron je izgrađen sedam godina prije Tanisa u Egiptu. I došli su do doline grožđa i izviđali su je, te posekli odatle granu s jednim grozdom grožđa na njoj i podigli su ga na motke, kao i nešto nara i smokava. I to su mjesto nazvali Dolina grozda zbog grozda koji su sinovi Izraela odrezali odande. I vratili su se odatle, pošto su istražili zemlju nakon četrdeset dana. I otišavši, došli su k Mojsiju i Aronu i k cijelom skupu sinova Izraela, u pustinju Paran Kadeš; i odgovorili su im riječ i cijelom skupu, i pokazali

su plod zemlje, i ispričali su mu, i rekli su: Došli smo u zemlju u koju si nas poslao, zemlju koja teče mlijekom i medom; i ovo je njezin plod. Ali narod koji stanuje na njoj je smion, gradovi su utvrđeni, ograđeni zidinama i veoma veliki, a rod Enakov smo vidjeli tamo. I Amalek stanuje u zemlji prema jugu, a Hetit, i Hivit, i Jebusit, i Amorit stanuju u brdovitoj zemlji, a Kanaanac stanuje pokraj mora i pokraj rijeke Jordana. I Kaleb je utišao narod pred Mojsijem i rekao mu: Ne, nego ćemo poći gore i naslijediti ćemo tu zemlju, jer ćemo biti dovoljno moćni protiv njih. I ljudi koji su otišli gore zajedno s njim rekli su: Ne idemo gore, jer ne možemo otići gore prema tom narodu, jer je jači od nas. I oni iznesoše zaprepaštenje o zemlji koju su izvidjeli sinovima Izraela, govoreći: Zemlja koju smo prošli da je izvidimo jest zemlja koja proždire stanovnike na njoj, i sav narod kojeg smo vidjeli u njoj su ljudi velikog rasta. I tamo smo vidjeli divove i bili smo pred njima kao skakavci, ali tako smo i bili pred njima.

14

I podigavši se, sva je skupština zaridala, i narod je plakao cijelu onu noć. I svi sinovi Izraela gunđali su protiv Mojsija i Arona, i sva skupština im je rekla: Da smo umrli u zemlji Egiptu, ili da smo umrli u ovoj pustinji! I zašto nas Gospodin uvodi u ovu zemlju da padnemo u ratu? Naše žene i djeca bit će opljačkani; sada je dakle bolje vratiti se u Egipat. I rekli su jedan drugome: Postavimo vođu i vratimo se u Egipat. I Mojsije i Aron padoše

ničice pred cijelom zajednicom sinova Izraelovih. Jošua, sin Nuna, i Kaleb, sin Jefunea, od onih koji su izviđali zemlju, potrgali su svoju odjeću i rekli su cijelom skupu sinova Izraela govoreći: Zemlja koju smo izviđali, ona je vrlo, vrlo dobra. Ako nas Gospodin odabere, uvest će nas u ovu zemlju i dat će nam je, zemlju koja teče mlijekom i medom. Ali ne postajte pobunjenici protiv Gospoda, vi se pak ne bojte naroda zemlje, jer su oni hrana za vas, jer se njihovo vrijeme odmaknulo od njih, a Gospodin je s nama, ne bojte se njih. I sva skupština reče da ih treba kamenovat, i slava Gospodnja se pojavila u oblaku nad šatorom svjedočanstva svim sinovima Izraela. I reče Gospodin Mojsiju, dokle će me izazivati ovaj narod? I dokle neće mi vjerovati nakon svih znakova koje sam učinio među njima? Udarit ću ih smrću i uništit ću ih, i učinit ću te i kuću oca tvoga velikim narodom, mnogo većim nego ovaj. I reče Mojsije Gospodinu: Egipat će čuti da si svojom snagom izveo ovaj narod iz njihove sredine. Ali i svi koji stanuju na ovoj zemlji čuli su da si ti Gospod u ovom narodu, koji se vidiš oči u oči, Gospode, i tvoj oblak stoji nad njima, i ti ideš pred njima danju u stupu oblaka, a noću u stupu vatre. I ti ćeš uništiti ovaj narod kao jednog čovjeka; i reći će narodi koji su čuli tvoje ime, govoreći: Zato što Gospodin nije mogao uvesti ovaj narod u zemlju koju im je zakleo, pobio ih je u pustinji. I neka sada bude uzvišena snaga tvoja, Gospodine, na način na koji si rekao, govoreći: Gospodin dugotrpeljiv i obilan u milosti i istinit, uklanja bezakonja i nepravde i grijehe, i čišćenjem neće očistiti krivca, vraća grijehe očeva na djecu do trećeg i četvrtog naraštaja. Oprosti grijeh ovom narodu prema velikom milosrđu tvom, baš kao što si im

bio milostiv od Egipta do sada. I Gospod reče Mojsiju: Milostiv sam im prema tvojoj riječi. Ali živim ja i živi ime moje, i slava Gospodnja ispunit će svu zemlju. Zato što svi muškarci koji su vidjeli slavu moju i znakove koje sam učinio u Egiptu i u pustinji i iskušali su me ovaj deseti put i nisu slušali glasa mojeg, doista neće vidjeti zemlju koju sam se zakleo ocima njihovim; ali djeca njihova koja su sa mnom ovdje, koliko god ne znaju dobro niti zlo, svaki mlađi neiskusan, njima ću dati zemlju; svi pak koji su me razgnjevili, neće je vidjeti. A sin moj Kaleb, jer je drugi duh u njemu i slijedio me, uvest ću ga u zemlju u koju je ondje ušao, i sjeme njegovo naslijedit će je. Ali Amalek i Kanaanac stanuju u dolini; sutra se okrenite i krenite u pustinju, putem Crvenog mora. I reče Gospodin Mojsiju i Aronu govoreći: Do kada ovu zlu skupštinu? Čuo sam ono što oni sami gunđaju pred mnom, gunđanje sinova Izraela koje su gunđali o vama. Rekao sam im: Živim ja, kaže Gospodin, doista, onako kako ste govorili u moje uši, tako ću vam učiniti. U ovoj pustinji će pasti tijela vaša; i sav pregled vaš, i prebrojani vaši od dvadeset godina i naviše, koliko god su gunđali protiv mene; nećete vi ući u zemlju na koju sam ispružio ruku moju da stanujete na njoj; osim Kaleba sina Jefunejevog, i Jošue sina Nunovog. I djecu, za koju ste rekli da će biti u pljački, ja ću ih uvesti u zemlju; i oni će naslijediti zemlju od koje ste se vi odvratili. I vaši će udovi pasti u ovoj pustinji. A vaši sinovi će lutati u pustinji četrdeset godina; i nosit će vaše bludništvo, dok ne budu uništeni vaši udovi u pustinji, prema broju dana koliko ste izviđali zemlju, četrdeset dana, dan za godinu, snosit ćete vaše grijehe četrdeset godina; i znat ćete gnjev moje srdžbe. Ja Gospodin govorih, doista tako ću učiniti

ovoj zloj skupštini koja se skupila protiv mene: u ovoj pustinji bit će uništeni i ondje će umrijeti. I ljudi koje je poslao Mojsije da izvide zemlju, i koji su došavši gunđali protiv nje prema skupštini da iznesu zle riječi o zemlji, i umrli su ljudi koji su govorili zlo protiv zemlje u pošasti pred Gospodom. I Isus, sin Naunov, i Kaleb, sin Jefonein, preživjeli su od onih ljudi koji su otišli uhoditi zemlju. I Mojsije je govorio ove riječi svim sinovima Izraela, i narod je veoma tugovao. I rano ustajući ujutro, otišli su na vrh planine govoreći: Evo, mi ćemo ići na mjesto koje je rekao Gospodin, jer smo sagriješili. I reče Mojsije: Zašto vi kršite riječ Gospodnju? Neće biti uspješno za vas. Ne idite gore, jer Gospodin nije s vama, i past ćete pred licem vaših neprijatelja. Zato što su Amalek i Kanaanac tamo pred vama, i past ćete od mača, jer ste se okrenuli neposlušni Gospodinu, i Gospodin neće biti s vama. I prisilno su otišli gore na vrh planine, ali kovčeg zavjeta Gospodnjeg i Mojsije nisu se pomaknuli iz tabora. I siđe Amalek i Kanaanac koji je prebivao u onoj planini, i okrenuše ih, i posijekoše ih do Horma, i vratiše se u tabor.

15

I reče Gospodin Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im: Kada uđete u zemlju vašeg stanovanja koju ja dajem vama i budete prinosili paljenice Gospodinu, cjelopaljenu žrtvu ili žrtvu da ispunite zavjet ili dobrovoljnu ili na vašim svetkovinama da učinite miris ugodnosti Gospodinu, bilo od goveda ili od ovaca. I

onaj koji prinosi svoj dar Gospodinu donijet će žrtvu finog brašna, desetinu efe pomiješanu u ulju, u četvrtini hina. I vino za izlijevanje, četvrtinu hina, priložit ćete uz paljenicu ili uz žrtvu. Za jedno janje učinit ćeš toliko kao prinos, miris ugodnosti Gospodinu. I za ovna, kada ga prinosite kao paljenicu ili kao žrtvu, napravit ćete žrtvu od finog brašna, dvije desetine pomiješane s uljem, trećinu hina; I vino za ljevanicu, trećinu hina, ponijeti ćete kao ugodan miris Gospodinu. Ako li učinite od goveda paljenicu ili žrtvu da ispunite zavjet, ili žrtvu spasenja Gospodinu, i prinijet će uz tele žrtvu od finog brašna, tri desetine pomiješanog u ulju, pola hina. I vino za ljevanicu, polovinu hina, kao prinos ugodna mirisa Gospodinu. Tako ćeš učiniti za jedno tele, ili za jednog ovna, ili za jedno janje od ovaca ili od koza. Prema broju koliko ih budete učinili, tako ćete učiniti za svako, prema njihovom broju. Svaki domaći rođeni će ovako prinositi takve prinose za miris ugodnog mirisa Gospodinu. Ako li se stranac pridruži vama u vašoj zemlji, ili tko bi se našao među vama u vašim naraštajima, i prinese prinos na ugodan miris Gospodinu, na način kako činite vi, tako će učiniti zajednica Gospodinu. Jedan zakon bit će za vas i za pridošlice koje prebivaju među vama, zakon vječni za vaše naraštaje; kao što ste vi, tako će i pridošlica biti pred Gospodom. Zakon jedan će biti i pravo jedno će biti vama i strancu koji boravi među vama. I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im: Kada budete ulazili u zemlju u koju vas ja uvodim tamo, i bit će kada budete jeli od kruha te zemlje, odvojit ćete prilog, odvojeni dio Gospodinu, prvine vašeg tijesta. Kruh ćete odvojiti kao prinos; kao prinos s gumna, tako ćete ga

odvojiti, prvine vašeg tijesta, i dat ćete Gospodinu prinos za vaše naraštaje. Kada god vi sagriješite i ne učinite sve ove zapovijedi koje je govorio Gospodin Mojsiju, kao što je zapovjedio Gospodin vama po ruci Mojsija, od dana u kojem je zapovjedio Gospodin vama i dalje u vaša pokoljenja, i bit će ako iz očiju skupštine postane nenamjerno, i učinit će sva skupština tele jedno od goveda bez mane za paljenicu za miris ugodnosti Gospodinu, i žrtvu njegovu i ljevanicu njegovu prema uredbi, i jarca od koza jednog za grijeh. I svećenik će pomiriti za svu zajednicu sinova Izraela, i oprostit će im se, jer je nehotično, i oni su donijeli svoj dar kao prinos Gospodinu za svoj grijeh pred Gospodom, za svoja nehotična djela. I oprošteno će biti cijeloj zajednici sinova Izraela i strancu koji boravi među vama, jer je za sve ljude nenamjerno. Ako jedna duša sagriješi nenamjerno, prinijet će jednu jednogodišnju kozu za grijeh. I svećenik će izvršiti obred pomirenja za dušu koja je nenamjerno sagriješila, sagriješivši nenamjerno pred Gospodom, da izvrši obred pomirenja za nju. Za domoroca među sinovima Izraela i za stranca koji boravi među njima bit će jedan zakon za onoga tko učini nenamjerno. I duša koja učini rukom oholosti od domorodaca ili od obraćenika, ovaj izaziva Boga, bit će uništena ona duša iz njenog naroda, jer je prezrela riječ Gospodnju i razbacala njegove zapovijedi; uništit će se uništiti ona duša, grijeh njen u njoj. I sinovi Izraelovi bili su u pustinji i našli su čovjeka kako skuplja drva na dan subote. I doveli su ga oni koji su ga pronašli kako skuplja drva na dan subote prema Mojsiju i Aronu, i prema svoj zajednici sinova Izraela. I stavili su ga u zatvor, jer nisu odlučili što da učine s njim. I Gospodin je govorio Mojsiju rekavši: Smrću

neka bude usmrćen čovjek; neka ga kamenuje kamenjem sva zajednica. I sva zajednica izvela ga je van kampa, i sva zajednica kamenovala ga je kamenjem van kampa, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I reče Gospodin Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im, i neka naprave sebi rese na rubove svojih haljina za svoje naraštaje; i stavit ćete na rese rubova plavu nit. I bit će vama na resicama, i vidjet ćete ih, i sjetit ćete se svih zapovijedi Gospodinovih, i činit ćete ih, i nećete biti zavedeni za vašim mislima i vašim očima kojima bludničite za njima, tako da se sjetite i činite sve moje zapovijedi, i bit ćete sveti vašem Bogu. Ja sam Gospodin, Bog vaš, koji sam vas izveo iz zemlje egipatske da budem vaš Bog, ja Gospodin, Bog vaš.

16

I govorio je Korah sin Izhara, sina Kahata, sina Levija, i Datan i Abiram, sinovi Eliaba, i On sin Peleta, sina Rubena; i ustali su pred Mojsijem, i ljudi od sinova Izraela, pedeset i dvjesto, vođe skupštine, pozvani vijeća, i ljudi poznati. Sastavili su se protiv Mojsija i Arona i rekli su: Dosta vam je, jer sva zajednica, svi su sveti, i među njima je Gospodin, pa zašto se uzdižete nad zajednicom Gospodina? I kad je Mojsije to čuo, pao je ničice. I govorio je Kori i cijelom njegovu skupu, govoreći: Bog je posjetio i upoznao one koji su njegovi i svete, i približio ih je sebi, i one koje je izabrao za sebe, približio ih je sebi. Ovo učinite: uzmite sebi kadionice, Korahe i sav njegov skup, i stavite na njih vatru, i stavite na njih tamjan pred Gospodom sutra; i bit će čovjek kojeg

je izabrao Gospod, taj svet; neka vam bude dovoljno, sinovi Levijevi. I rekao je Mojsije Korahu: Slušajte me, sinovi Levijevi. Nije li vam ovo malo, da vas je Bog Izraela odvojio iz skupštine Izraela i privukao vas k sebi da služite službe šatora Gospodnjeg i da stojite pred šatorom da im služite? I pridonio je tebe i svu tvoju braću, sinove Levijeve, s tobom, a vi tražite i svećeničku službu? Tako ti i sva tvoja zajednica koja je sakupljena pred Bogom, a tko je Aron da mrmljate protiv njega? I Mojsije posla pozvati Datana i Abirona, sinove Eliabove, a oni rekoše: Ne idemo gore. Nije li malo to što si nas doveo u zemlju koja teče mlijekom i medom da nas ubiješ u pustinji, pa još vladaš nad nama? Vladaš li? I ti si nas doveo u zemlju koja teče mlijekom i medom, i dao si nam u baštinu polja i vinograde? Bi li ti iskopao oči onih ljudi? Ne idemo gore. I Mojsije bi veoma tužan i reče Gospodinu: Ne obrati pažnju na njihovu žrtvu, nisam uzeo ništa poželjno od njih, niti sam naudio ijednome od njih. I reče Mojsije Korahu: Posveti svoj skup i budite spremni pred Gospodom ti i Aron i oni sutra. I uzmite svatko svoj kadionik i stavite na njih tamjan i prinesite pred Gospodom svatko svoj kadionik, dvjesto i pedeset kadionika, i ti i Aron svatko svoj kadionik. I svaki je uzeo svoj kadionik, i stavili su na njih vatru, i položili su na njih tamjan, i stajali su kod vrata šatora svjedočanstva Mojsije i Aron. I Kore sakupi svu svoju skupštinu protiv njih kod vrata Šatora svjedočanstva, i slava Gospodnja pokaza se svoj skupštini. I Gospod je govorio Mojsiju i Aronu rekavši: Odvojite se iz sredine ovog skupa, i uništit ću ih odjednom. I pali su ničice, i rekli su: Bože, Bože duhova i svakoga tijela, ako je jedan čovjek sagriješio, hoće li srdžba Gospodnja biti na cijelu zajednicu? I Gospodin je

govorio Mojsiju govoreći: Govori zajednici govoreći: Povucite se unaokolo od zajednice Koraha. I ustao je Mojsije i otišao prema Datanu i Abironu, i otišli su zajedno s njim svi starješine Izraela. I govorio je prema skupštini, govoreći: Odvojite se od šatora ovih tvrdih ljudi i ne dodirujte ništa što je njihovo, da ne propadnete zajedno u svom njihovom grijehu. I oni odstupiše od šatora Kore unaokolo, a Datan i Abiron iziđoše i stajahu kod vrata svojih šatora, zajedno sa svojim ženama, svojom djecom i svojom prtljagom. I reče Mojsije: Po ovome ćete spoznati da me je Gospodin poslao da učinim sva ova djela, a ne od sebe samoga. Ako ovi umru prema smrti svih ljudi, ako i njihov pregled bude prema pregledu svih ljudi, nije me Gospodin poslao. Ali ili u viđenju će pokazati Gospodin, i otvorivši zemlja usta svoja progutati će ih, i kuće njihove, i šatore njihove, i sve što im pripada, i sići će živi u Had, i znat ćete da su ovi ljudi razgnjevili Gospodina. Kako je prestao govoriti sve te riječi, zemlja se pukla ispod njih. I otvorila se zemlja i progutala ih, i kuće njihove, i sve ljude koji su bili s Korahom, i stoku njihovu. I oni siđoše živi u Had sa svime što je njihovo, i zemlja ih pokrila, i propadoše iz sredine skupštine. I sav Izrael oko njih pobježe od njihova glasa, jer su govorili: Da nas zemlja ikad ne proguta. I vatra je izašla od Gospodina i proždrijela pedeset i dvjesto muškaraca koji su prinosili tamjan.

17

I Gospod reče Mojsiju i Eleazaru, sinu Arona svećenika: uzmite

brončane kadionice iz sredine spaljenih, i ovu stranu vatru raspi tamo, jer su posvetili kadionice ovih grešnika svojim dušama, i napravi ih u kovane ploče kao pokrivač za žrtvenik, jer su bile prinesene pred Gospodom i bile su posvećene, i postadoše znak sinovima Izraela. I Eleazar, sin Arona svećenika, uzeo je brončane kadionice koje su donijeli spaljeni, i dodali su ih kao pokrov žrtveniku, kao spomen sinovima Izraela, da ne bi pristupio nitko stranac koji nije od sjemena Arona da stavi tamjan pred Gospodom, i neće biti kao Korah i njegova pobuna, kao što je Gospod govorio preko Mojsija njemu. I sinovi Izraela rogoborili su sutradan protiv Mojsija i Arona govoreći: Vi ste ubili Gospodnji narod. I dogodilo se dok se skupština skupljala protiv Mojsija i Arona, da su navalili na šator svjedočanstva, i pokrio ga je oblak, i pojavila se slava Gospodnja. I Mojsije i Aron ušli su pred šator svjedočanstva. I Gospod je govorio Mojsiju i Aronu rekavši: Odmaknite se iz sredine ovog skupa, i uništit ću ih odjednom. I pali su ničice. I reče Mojsije Aronu: Uzmi kadionicu i stavi na nju vatru sa žrtvenika, i baci na nju tamjan, i odnesi brzo u tabor, i učini pomirenje za njih, jer je izišao gnjev od lica Gospodina, počeo je uništavati narod. I uzeo je Aron baš kao što mu je govorio Mojsije i otrčao je u skupštinu, i već je bila počela kuga u narodu, i bacio je tamjan i iskupio je za narod. I stao je između mrtvih i živih, i kuga je prestala. I mrtvih u pogibelji bilo je četrnaest tisuća i sedam stotina, osim mrtvih zbog Koraha. I Aron se vratio k Mojsiju na vrata Šatora svjedočanstva, i kuga je prestala. I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći: Govori sinovima Izraela i uzmi od njih po štap, štap po kućama očeva, od svih njihovih vladara, po kućama njihovih

očeva, dvanaest štapova, i ime svakoga napiši na štapu. I ime Aarona napiši na štap Levija, jer je jedan štap prema plemenu kuće njihovih očeva koji će dati. I stavit ćeš ih u šator svjedočanstva, nasuprot svjedočanstva, gdje ću se tebi dati poznati. I bit će čovjek kojeg odaberem, njegov štap će proklijati, i uklonit ću od sebe rogoborenje sinova Izraela koje oni rogoborite protiv vas. I Mojsije je govorio sinovima Izraela, i svi njihovi vladari dali su mu štap, po jedan štap svakom vladaru, prema kućama njihovih očeva, dvanaest štapova, i Aronov štap bio je između njihovih štapova. I Mojsije odloži štapove pred Gospodom u Šatoru svjedočanstva. I dogodilo se sljedećeg dana da su Mojsije i Aron ušli u šator svjedočanstva, i gle, proklijao je Aronov štap za kuću Levijevu, i iznio je izdanak, i procvjetao cvjetovima, i donio orašaste plodove. I Mojsije je iznio sve štapove ispred lica Gospodina k svim sinovima Izraela; i vidjeli su, i uzeli su svaki svoj štap. I rekao je Gospodin Mojsiju: Odloži Aronov štap pred svjedočanstva radi čuvanja, kao znak sinovima neposlušnih, i neka prestane njihovo roптanje protiv mene, i neće umrijeti. I učinili su Mojsije i Aron kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili. I rekli su sinovi Izraela Mojsiju: Evo, mi smo uništeni, mi smo propali, mi smo uništeni. Svatko tko dodiruje šator Gospodnji umire; hoćemo li svi do kraja umrijeti?

18

I reče Gospodin Aronu govoreći: Ti i sinovi tvoji i kuća oca tvoga

primit ćete grijehe svetih stvari, i ti i sinovi tvoji primit ćete grijehe svećeništva vašega. I braću svoju, pleme Levi, narod oca svoga, dovedi k sebi, i neka ti se pridruže, i neka ti služe, i ti i sinovi tvoji s tobom pred šatorom svjedočanstva. I oni će čuvati tvoje straže i straže šatora. Osim svetim posudama i žrtveniku neće pristupiti, i neće umrijeti ni ovi ni vi. I oni će biti pridruženi tebi i čuvat će straže šatora svjedočanstva prema svim službama šatora, a stranac neće pristupiti tebi. I čuvat ćete straže svetih stvari i straže žrtvenika, i neće biti srdžbe među sinovima Izraela. I ja sam uzeo vašu braću, Levite, iz sredine sinova Izraela kao dar dan Gospodinu, da služe službe u šatoru svjedočanstva. I ti i tvoji sinovi s tobom čuvat ćete vaše svećeništvo prema svemu načinu žrtvenika i ono što je iznutra zavjese, i služit ćete službe kao dar vašega svećeništva, a stranac koji se približava umrijet će. I Gospodin je govorio Aronu: Evo, ja sam vama dao čuvanje prvih plodova od svega što su mi posvetili sinovi Izraela; tebi sam ih dao u čast, i tvojim sinovima s tobom, kao vječni zakon. I ovo neka bude vama od posvećenih svetih stvari od prinosa, od svih njihovih darova, i od svih njihovih žrtava, i od svake njihove krivnje, i od svih njihovih grijeha, koliko god vraćaju meni od svih svetih stvari, tebi će biti i tvojim sinovima. U svetinji nad svetinjama jest ćete ih; svaki muškarac jest će ih, ti i tvoji sinovi; sveto će ti biti. I ovo će vam biti prvina njihovih darova, od svih prinosa sinova Izraela. Tebi sam ih dao, i tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom, vječna odredba. Svatko tko je čist u tvojoj kući jest će ih. Sve prvine ulja i sve prvine vina, prvine njihova žita, koliko god ih daju Gospodinu, tebi sam ih dao. Sve prvine što su u njihovoj zemlji,

što god donesu Gospodinu, bit će tvoje; svaki čist u tvojoj kući jest će ih. Sve što je posvećeno među sinovima Izraela, bit će tvoje. I svako otvaranje maternice od svega tijela, koliko god nude Gospodinu, od čovjeka do životinje, bit će tvoje, ali prvorođeno ljudi bit će otkupljeno otkupom, i prvorođeno nečiste stoke otkupit ćeš. I otkup njegov, od mjesečne starosti, procjena je pet šekela, prema svetom šekelu koji ima dvadeset obola. Osim prvorođene teladi i prvorođenih ovaca i prvorođenih koza nećeš otkupiti, sveta su, i krv njihovu ćeš izliti na žrtvenik, i mast ćeš prinijeti kao prinos u miris ugodnosti Gospodinu. I meso će biti tebi, kao i prsa od prinosa mahanja i kao desna pleća, tebi će biti. Svaki prinos od svetih stvari, koliko god ih sinovi Izraela oduzmu Gospodinu, dao sam tebi i tvojim sinovima i tvojim kćerima s tobom, vječni zakon; savez vječne soli jest pred Gospodinom, tebi i tvojem sjemenu s tobom. I Gospodin reče Aronu: U njihovoj zemlji nećeš naslijediti i neće ti pripasti dio među njima, jer sam ja tvoj dio i tvoja baština usred sinova Izraelovih. I sinovima Levija, evo, dao sam svaki deseti dio u Izraelu kao baštinu umjesto njihovih službi, koliko god oni služe službu u Šatoru svjedočanstva. I neće više sinovi Izraela pristupiti šatoru svjedočanstva da ne uzmu smrtonosan grijeh. I levit će sam služiti službu šatora svjedočanstva, i oni će snositi njihove grijehe, vječna uredba za njihove naraštaje, i usred sinova Izraelovih neće naslijediti nasljedstvo. Zato što desetine sinova Izraela, koliko god da odvojili Gospodinu kao prinos, dao sam Levitima u baštinu, zbog toga sam rekao njima: usred sinova Izraela neće naslijediti baštinu. I Gospodin je govorio Mojsiju govoreći, i Levitima ćeš govoriti i reći ćeš njima, ako

uzmete od sinova Izraela desetinu koju sam dao vama od njih u nasljedstvo, i odvojit ćete vi od toga prinos Gospodinu, desetinu od desetine. I vaši prinosi bit će vam računani kao žito s gumna i prinos iz tijeska. Tako ćete i vi odvojiti ih od svih prinosa Gospodinu, od svih vaših desetina, koliko god primite od sinova Izraela, i dat ćete od njih prinos Gospodinu, Aronu svećeniku. Od svih vaših darova odvojit ćete prinos Gospodinu, ili od svih prvina posvećeni dio od njih. I reći ćeš im: Kada uzmete prvine od njega, bit će vam uračunato levitima kao rod s gumna i kao rod iz tijeska. I jest ćete ga na svakom mjestu, vi i vaše kuće, jer je ovo vaša nagrada umjesto vaših službi u šatoru svjedočanstva. I nećete uzeti na sebe grijeh zbog toga, jer ćete odvojiti prvu žrtvu od njega, i svete stvari sinova Izraela nećete oskvrnuti, da ne umrete.

19

I govorio je Gospodin Mojsiju i Aronu, govoreći: ovo je odredba zakona koju je zapovjedio Gospodin, govoreći: govori sinovima Izraela i neka dovedu k tebi crvenu junicu bez mane, koja nema u sebi manu, i na koju nije stavljen jaram. I dat ćeš je Eleazaru svećeniku, i izvest će je izvan tabora na čisto mjesto, i zaklat će je pred njim. I Eleazar će uzeti od njezine krvi i poškropiti pred licem šatora svjedočanstva njezinom krvlju sedam puta. I oni će je spaliti pred njim, a njezina koža i meso i krv s njezinim izmetom bit će spaljeno. I svećenik će uzeti kedrovo drvo, isop i grimiz, i bacit će ih u sredinu spaljivanja junice. I svećenik će

oprati svoju odjeću i okupati svoje tijelo vodom, i nakon toga ući će u logor, i svećenik će biti nečist do večeri. I onaj koji je spaljuje oprat će svoju odjeću i okupati će svoje tijelo, i bit će nečist do večeri. I skupit će čist čovjek pepeo junice i pohranit će ga izvan tabora na čisto mjesto, i bit će zajednici sinova Izraelovih za čuvanje; voda poškropljenja – pročišćenje je. I onaj koji skuplja pepeo junice oprat će svoju odjeću i bit će nečist do večeri, i to će biti sinovima Izraela i došljacima koji prebivaju među njima vječna uredba. Onaj koji dodiruje mrtvog bilo kojeg čovjeka, bit će nečist sedam dana. Ovaj će biti pročišćen trećeg dana i sedmog dana, i bit će čist, ali ako ne bude pročišćen trećeg dana i sedmog dana, neće biti čist. Svatko tko dodiruje mrtvog od duše čovjeka, ako umre i ne bude očišćen, oskvrnio je šator Gospodnji; ta duša bit će uništena iz Izraela, jer voda poškropljenja nije bila poškropljena na njega; nečist je, još je nečistoća njegova u njemu. I ovo je zakon: ako čovjek umre u kući, svi koji ulaze u kuću i sve što je u kući bit će nečisto sedam dana. I svaka otvorena posuda koja nema poklopac vezan na sebi nečista je. I svatko tko bi dodirnuo na površini polja ranjenika ili mrtvaca ili ljudsku kost ili grob, bit će nečist sedam dana. I za nečistoga će uzeti pepela spaljenog žrtvenog očišćenja i izliti na nj žive vode u posudu. I čist će čovjek uzeti izop, umoćiti ga u vodu i poškropiti kuću, posude i duše, koliko god ih bilo tamo, i onoga koji se dotaknuo ljudske kosti ili ranjenika ili mrtvaca ili groba. I čisti će poškropiti nečistoga trećega dana i sedmoga dana, i bit će očišćen sedmoga dana, i oprat će svoju odjeću, i okupat će se vodom, i bit će nečist do večeri. I čovjek koji bi bio okaljan i ne bi bio očišćen, bit će uništena ona duša iz

sredine skupštine, jer je okaljao svete stvari Gospodnje, jer voda poškropljenja nije bila poškropljena na njega, nečist je. I bit će vama zakon vječan, i onaj koji prska vodu poškropljenja prat će svoju odjeću, i onaj koji dodiruje vodu poškropljenja bit će nečist do večeri. I sve čega se dotakne nečisti, bit će nečisto, i duša koja se dotakne bit će nečista do večeri.

20

I došli su sinovi Izraela, sva zajednica, u pustinju Sin, u prvom mjesecu, i narod je ostao u Kadešu, i tamo je umrla Marija, i tamo je pokopana. I nije bilo vode za zajednici, pa su se skupili protiv Mojsija i Arona. I narod je gunđao prema Mojsiju govoreći: Kamo sreće da smo umrli u uništenju naše braće pred Gospodom. I zašto ste doveli Gospodnju skupštinu u ovu pustinju da nas ubijete i našu stoku? I zašto ovo? Izveli ste nas iz Egipta da dođemo na ovo zlo mjesto; mjesto gdje se ne sije, nema smokava, nema vinograda, nema šipaka, niti ima vode za piće. I dođe Mojsije i Aron od lica skupštine na vrata šatora svjedočanstva, i padoše na lice, i ukaza se slava Gospodnja prema njima. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Uzmi svoj štap i skupi skupštinu, ti i tvoj brat Aron, i govorite stijeni pred njima, i ona će dati svoje vode, i iznijet ćete im vodu iz stijene, i napojit ćete skupštinu i njihovu stoku. I uzeo je Mojsije štap koji je bio pred Gospodinom, kao što je zapovjedio Gospodin. I skupio je Mojsije i Aron skupštinu pred stijenu, i rekao im: Čujte me, neposlušni, zar nećemo iz ove stijene izvesti vama vodu? I

podignuvši Mojsije svoju ruku, udario je stijenu štapom dvaput, i izašla je mnoga voda, te je pila zajednica i njihova stoka. I reče Gospodin Mojsiju i Aronu: Zato što niste vjerovali da me posvetite pred sinovima Izraela, zbog toga vi nećete uvesti ovu skupštinu u zemlju koju sam im dao. Ovo je voda Proturječja, jer su sinovi Izraela bili grdeni pred Gospodom, i on je bio posvećen među njima. I Mojsije posla glasnike iz Kadeša kralju Edomu govoreći: Ovo govori tvoj brat Izrael: Ti znaš svu nevolju koja nas je snašla. I naši oci sišli su u Egipat, i boravili smo u Egiptu mnogo dana, i Egipćani su zlo postupali prema nama i prema našim ocima. I zavapili smo prema Gospodinu, i Gospodin je čuo naš glas, i poslavši glasnika, izveo nas je iz Egipta, i sada smo u gradu Kadešu, na dijelu tvojih granica. Proći ćemo kroz tvoju zemlju, nećemo prolaziti kroz polja, niti kroz vinograde, niti ćemo piti vodu iz tvoje jame, kraljevskim putem ćemo ići, nećemo skretati ni desno ni lijevo, dok ne prođemo tvoje granice. I reče mu Edom: Nećeš proći kroz mene, a ako ne, izići ću ti u susret u ratu. I sinovi Izraela kažu mu: Pored planine ćemo proći. Ako pak popijemo od tvoje vode, ja i moja stoka, dat ću ti cijenu. Ali stvar nije ništa, pored planine ćemo proći. Ali on reče: Nećeš proći kroz mene. I Edom iziđe u susret njemu s velikim mnoštvom i jakom rukom. I Edom nije htio dati Izraelu da prođe kroz njegove granice, i Izrael se okrenuo od njega. I otputiše iz Kadeša, i dođoše sinovi Izraelovi, sva zajednica, na goru Hor. I reče Gospodin Mojsiju i Aronu na planini Hor na granicama zemlje Edom, govoreći: neka bude pridružen Aron svome narodu, jer nećete ući u zemlju koju sam dao sinovima Izraela, jer ste me razljutili kod vode svađe. Uzmi Arona i

Eleazara, sina njegova, i dovedi ih gore na brdo Hor pred cijelim skupom, i svuci s Arona haljinu njegovu i obuci Eleazara, sina njegova, i Aron, pridodan, neka umre tamo. I Mojsije je učinio kao što mu je Gospodin zapovjedio, i odveo ga je na planinu Hor pred cijelom skupštinom, i svukao je Arona s njegove odjeće, i obukao ju je u Eleazara, njegova sina; i Aron je umro na vrhu planine; i Mojsije i Eleazar sišli su s planine. I sav zbor vidje da je umro Aron, i plakali su za Aronom trideset dana sav dom Izraelov.

21

I čuo je kananejski kralj Arad, koji je prebivao prema pustinji, da je Izrael došao putem Atareina, i ratovao je protiv Izraela, i uzeo je od njih plijen u zarobljeništvo. I Izrael je položio zavjet Gospodinu i rekao: Ako mi predaš ovaj narod u ruke, potpuno ću uništiti njega i njegove gradove. I Gospodin je čuo glas Izraela i predao je Kanaanca pod njihovu vlast, i posvetio ga je uništenju, i njegove gradove, i nazvali su ime toga mjesta Prokletstvo. I pošavši s planine Hora putem prema Crvenom moru, okružili su zemlju Edom; i narod se obeshrabrio na putu. I narod je govorio protiv Boga i protiv Mojsija, govoreći: Zašto ovo? Izveo si nas iz Egipta da nas ubiješ u pustinji? Jer nema kruha, niti vode; a duša naša zgadila se na ovom praznom kruhu. I Gospodin je poslao smrtonosne zmije u narod, i ujedale su narod, i umro je velik broj sinova Izraela. I narod, došavši k Mojsiju, govorili su: Sagriješili smo, jer smo govorili protiv Gospodina i protiv tebe.

Pomoli se dakle Gospodinu, i neka ukloni od nas zmiju. I molio se Mojsije Gospodinu za narod, i rekao je Gospodin Mojsiju: Napravi sebi zmiju i stavi je na znak, i bit će da ako zmija ugrize čovjeka, svaki ugrizeni koji je vidi živjet će. I napravi Mojsije brončanu zmiju i postavi je na znak, i dogodilo se da kada bi zmija ugrizla čovjeka i on bi pogledao na brončanu zmiju, živio bi. I sinovi Izraela otišli su i utaborili se u Obotu. I nakon što su krenuli iz Obota, utaborili su se u Achalgi s one strane u pustinji koja je prema Moabu, na istoku. I odatle su otišli i utaborili su se u dolini Zared. I odatle su otišli i utaborili se s one strane Arnona u pustinji, koja strši od granica Amorejaca, jer je Arnon granica Moaba, između Moaba i Amorejca. Zbog ovoga se govori u knjizi: Rat Gospodnji zapalio je Zahab i bujice Arnona. I potoke je postavio da naseli Er, i pridodan je granicama Moaba. I odatle bunar, ovaj bunar o kojem je Gospodin rekao Mojsiju: Skupi narod, i dat ću im vode za piće. Tada je Izrael pjevao ovu pjesmu o bunaru: počnite njemu bunar, iskopali su ga vladari, isklesali su ga kraljevi naroda u njihovom kraljevstvu, u njihovom vladanju; i od bunara u Mattanah, i od Mattanah u Nahaliel, i od Nahaliel u Bamot, i od Bamot u Jahaz, koji je u ravnici Moaba, od vrha isklesanog, ono što gleda prema licu pustinje. I Mojsije posla starješine Sihonu, kralju Amorejaca, s miroljubivim riječima, govoreći: Proći ćemo kroz tvoju zemlju, putem ćemo ići; nećemo skrenuti ni u polje, ni u vinograd. Nećemo piti vodu iz tvoga bunara; kraljevskim putem ćemo proći, dok ne prijeđemo tvoje granice. I Sihon nije dao Izraelu da prođe kroz njegove granice, i Sihon je sakupio sav svoj narod, i izašao je u borbu protiv Izraela u pustinju, i došao je u Jahaz, i postrojio se

protiv Izraela. I Izrael ga je udario mačem i zauzeli su njegovu zemlju od Arnona do Jaboka, do sinova Amonovih, jer je Jazer granica sinova Amonovih. I uzeo je Izrael sve ove gradove, i nastanio se Izrael u svim gradovima Amorejaca, u Hešbonu, i u svim graničnim gradovima. Jer Hešbon je grad Sihona, kralja Amorejaca, i on je ratovao protiv kralja Moaba ranije, i uzeli su svu njegovu zemlju, od Aroera do Arnona. Zbog ovoga reći će govornici zagonetki: dođite u Hešbon, da bude sagrađen i pripremljen grad Sihon; jer vatra je izašla iz Hešbona, plamen iz grada Sihona, i proždrao do Moaba, i progutao stupove Arnona. Jao tebi Moabe, propao si narode Kemoša; predani su sinovi njihovi da se spase, i kćeri njihove zarobljene kralju Amorejaca Sihonu, i sjeme njihovo će propasti, Hešbon do Dibona; i žene još su raspirile vatru na Moab. Nastanio se pak Izrael u svim gradovima Amorejaca. I Mojsije je poslao da izviđa Jazer, i zauzeli su ga, i njegova sela, i istjerali su Amorejca koji je ondje prebivao. I okrenuvši se, otišli su gore putem u Basan, i izašao je Og, kralj Basana, u susret njima, i sav njegov narod u rat u Edrej. I reče Gospodin Mojsiju: Ne boj se njega, jer sam ga predao u tvoje ruke, i sav njegov narod, i svu njegovu zemlju, i učinit ćeš njemu kao što si učinio Sihonu, kralju Amorejaca, koji je stanovao u Hešbonu. I udariše ga i njegove sinove i sav njegov narod, tako da nisu ostavili nijednog preživjelog, i naslijediše njegovu zemlju.

22

I sinovi Izraela, pošto su krenuli, utaborili su se zapadno od Moaba, pored Jordana, prema Jerihonu. I Balak, sin Sipora, vidjevši sve što je učinio Izrael Amorejcu, i Moab se bojao naroda vrlo jer su bili mnogi, i Moab se zgadio od lica sinova Izraela. I rekao je Moab vijeću starješina Midiana: Sada će ova skupština polizati sve oko nas, kao što tele poliže zeleno s polja. A Balak, sin Siporov, bio je kralj Moaba u ono vrijeme. I poslao je poslanike k Balaamu, sinu Beorovu, u Fathuru, koji je na rijeci u zemlji sinova naroda njegova, da ga pozovu, govoreći: Evo, narod je izašao iz Egipta, i evo, pokrio je lice zemlje, i ovaj sjedi držeći se mene. I sada dođi ovamo i prokuni mi ovaj narod, jer je ovaj narod jak ili mi, ako budemo u stanju udariti ih, i izbacit ću ih iz zemlje, jer znam da su oni koje ti blagosloviš blagoslovljeni, i oni koje ti proklineš prokleti su. I vijeće staraca Moaba i vijeće staraca Madijama otišli su s proročanstvima u rukama, došli su k Balaamu i rekli mu riječi Balakove. I reče im: Prenoćite ovdje noć, i odgovorit ću vama o stvarima koje bi Gospodin govorio meni. I ostali su vladari Moaba kod Balaama. I Bog dođe k Balaamu i reče mu: Tko su ovi ljudi kod tebe? I Bileam reče Bogu: Balak, sin Siporov, kralj Moaba, poslao ih je k meni govoreći: Evo, narod je izašao iz Egipta i pokrio je lice zemlje, i ovaj sjedi pored mene, i sada dođi ovamo i prokuni mi ga, ako ću tada moći udariti ga i izbaciti ga iz zemlje. I reče Bog Balaamu: Ne idi s njima, niti prokuni taj narod, jer je blagoslovljen. I ustavši Balaam ujutro, rekao je vladarima Balaka: Odlazite k svome gospodaru, Bog me ne pušta da idem s vama. I podignuvši se poglavari Moaba, došli su k Balaku i rekli: Ne želi Balaam poći s nama. I Balak je još dodao poslati više vladara, i

časnijih od ovih. I došli su k Bileamu i rekli mu: Ovo poručuje Balak, sin Siporov: Molim te, ne oklijevaj doći k meni. Časno jer počastit ću te, i koliko god ako kažeš učinit ću tebi, i ovamo prokuni mi narod ov I odgovorio je Balaam i rekao vladarima Balaka: Ako mi Balak dade punu kuću svoju srebra i zlata, neću moći prijeći riječ Gospodina Boga, učiniti to malo ili veliko u umu mome. I sada ostanite ovdje i vi ovu noć, i znat ću što će mi Gospod još reći. I Bog je došao Balaamu noću i rekao mu: Ako su ovi ljudi došli pozvati te, ustani i slijedi ih, ali riječ koju ti budem govorio, to ćeš učiniti. I ustavši Balaam ujutro, osamarao je svoga magarca i otišao je s vladarima Moaba. I Bog se razljutio gnjevom jer je on otišao; i ustao je Božji glasnik da ga ogovara; i on je jahao na svojoj magarici, i njegova dva sluge s njim. I vidjevši Božjeg anđela kako stoji nasuprot na putu s izvučenim mačem u ruci, magarica je skrenula s puta i krenula u ravnicu, pa ju je udario svojim štapom da je usmjeri natrag na put. I glasnik Boga stao je u brazdama vinograda, ograda s jedne strane i ograda s druge strane. I vidjevši magarica glasnika Boga, pritisnula je sebe prema zidu, i zgnječila je nogu Balaama prema zidu, i on je nastavio još udarati je. I glasnik Božji je nastavio, i otišavši stao čvrsto na uskom mjestu na koje nije bilo moguće skrenuti ni desno ni lijevo. I vidjevši magarica anđela Božjeg, sjela je pod Bileamom, i razljutio se Bileam te je udario magaricu štapom. I Bog otvori usta magarice, i ona reče Balaamu: Što sam ti učinila, da si me udario treći put? I Bileam reče magarici: Zato što si me ismijala, i da sam imao mač u ruci, već bih te probio. I magarica kaže Balaamu: Nisam li ja tvoja magarica na koju si jahao od svoje mladosti do današnjeg dana? Nećeš li prezreti -

prezrevši sam ti učinila tako? A on reče: Ne. Otkrio je pak Bog oči Balaama, i on vidi glasnika Gospodina kako stoji protiv na putu, i mač izvučen u njegovoj ruci, i sagnuvši se poklonio se svojim licem. I reče mu Božji glasnik: Zašto si udario svoju magaricu ovaj treći put? I evo ja sam izašao protiv tebe, jer tvoj put nije pravedan preda mnom, i magarica me vidjela i skrenula je od mene treći put. I ako se ne bi okrenula u stranu, sada bih te ubio, a nju bih sačuvao. I reče Balaam anđelu Gospodnjemu: Sagriješio sam, jer nisam znao da si mi se ti suprotstavio na putu u susret, i sada, ako ti to neće biti dovoljno, vratit ću se. I glasnik Boga reče Balaamu: Idi zajedno s ljudima; osim riječi koju ti kažem, to moraš govoriti. I Bileam je otišao s vladarima Balaka. I kada je Balak čuo da je došao Balaam, izašao mu je u susret u grad Moab, koji se nalazi na granicama Arnona, a koji je na dijelu granica. I Balak reče Balaamu: Nisam li poslao po tebe da te pozovem? Zašto nisi dolazio k meni? Zar te uistinu neću moći počastiti? I Bileam reče Balaku: Evo, došao sam k tebi sada; hoću li uopće moći išta govoriti? Riječ koju Bog ubaci u moja usta, to ću govoriti. I Balaam je otišao s Balakom, i došli su u gradove seoskih naselja. I žrtvovao je Balak ovce i telad, i poslao je Balaamu i vladarima koji su bili s njim. I dogodilo se ujutro, i uzevši Balak Balaama, doveo ga je gore na stub Baalov, i pokazao mu je odande neki dio naroda.

23

I reče Balaam Balaku: Sagradi mi ovdje sedam žrtvenika i

pripremi mi ovdje sedam telaca i sedam ovnova. I učinio je Balak na način kako mu je rekao Balaam, i prinio je tele i ovna na oltar. I reče Balaam Balaku: Stani pri svojoj žrtvi, a ja ću poći ako mi se Bog pojavi u susretu, i riječ koju mi pokaže objavit ću tebi. I stao je Balak pri svojoj žrtvi. I Balaama je otišao upitati Boga, i otišao je ravno, i Bog se pojavio Balaamu, i Balaama je rekao njemu: Sedam žrtvenika sam pripremio, i prinio sam tele i ovna na žrtvenik. I Bog bacio riječ u usta Balaama i rekao, okrenuvši se prema Balaku: Ovako ćeš govoriti. I okrenuo se prema njemu, a on je stajao kod svojih paljenica, i svi vladari Moaba s njim, i duh Božji siđe na njega. I podigavši svoju prispodobu, rekao je: Iz Mezopotamije posla po mene Balak, kralj Moaba, s planina s istoka, govoreći: Dođi, prokuni mi Jakova, i dođi, prokuni mi Izraela. Kako ću prokleti onoga koga ne proklinje Gospodin? Ili što da proklinjem koga ne proklinje Bog? Jer s vrha planina vidjet ću ga i s brda promatrat ću ga; evo, narod sam će stanovati i među narodima neće biti ubrojan. Tko je točno prebrojao sjeme Jakova, i tko će prebrojati plemena Izraela? Neka umre duša moja među dušama pravednih, i neka postane sjeme moje kao sjeme ovih. I reče Balak Balaamu: Što si mi učinio? Pozvao sam te da prokune moje neprijatelje, a evo, ti si ih blagoslovio. I reče Balaam Balaku: Neću li govoriti samo ono što Bog stavi u moja usta? I reče Balak prema njemu: Dođi još sa mnom na drugo mjesto iz kojeg nećeš vidjeti njega odande, nego samo neki dio njegov ćeš vidjeti, a sve nećeš vidjeti, i prokuni mi ga odande. I uzeo ga je na poljsku stražarnicu na vrh isklesane stijene, i sagradio je tamo sedam žrtvenika, i prinio je tele i ovna na žrtvenik. I reče Balaam

Balaku: Stani kod svojih žrtava, a ja ću otići upitati Boga. I Bog je sreo Balaama i stavio mu riječ u usta te rekao: Vrati se Balaku i ovo ćeš govoriti. I okrenuo se prema njemu, a on je stajao nad svojom paljenicom, i svi knezovi Moaba s njim, i Balak mu reče: Što je govorio Gospodin? I podignuvši svoju prispodobu, rekao je: Ustani, Balak, i slušaj, prikloni uho, svjedoče, sine Seforov. Bog nije kao čovjek da bi lagao, niti kao sin čovjeka da bi prijetio; je li on sam rekao, pa neće učiniti? Hoće li govoriti, a neće li ostati? Evo, preuzeo sam da blagoslivljam, blagoslovit ću i neću to opozvati. Neće biti muke u Jakovu, niti će se vidjeti bol u Izraelu. Gospodin, Bog njegov, s njim je; slavne stvari vladara su u njemu. Bog koji ga je izveo iz Egipta ima slavu jednoroga. Jer nema proricanja u Jakovu, niti gatanja u Izraelu; u pravo vrijeme bit će rečeno Jakovu i Izraelu što će Bog izvršiti. Evo, narod će ustati kao lavić i uzdignuti se kao lav, neće spavati dok ne pojede plijen i ne popije krv ranjenika. I reče Balak Balaamu: Nemoj ga proklinjati prokletstvima, niti ga blagoslivljaj. I odgovarajući, Balaam je rekao Balaku: Nisam li ti govorio, rekavši: Riječ koju Bog govori, to ću učiniti? I reče Balak Balaamu: Dođi, odvest ću te na drugo mjesto, ako bude ugodno Bogu, i prokuni mi ga odande. I Balak je uzeo Balaama na vrh Fogora, koji se proteže u pustinju. I reče Balaam Balaku: Sagradi mi ovdje sedam žrtvenika i pripremi mi ovdje sedam teladi i sedam ovnova. I Balak učini baš kao što mu reče Balaam, i prinese tele i ovna na žrtvenik.

24

I vidjevši Balaam da je dobro pred Gospodom blagoslivljati Izraela, nije otišao prema svom običaju u susret znamenjima i okrenuo je svoje lice prema pustinji. I podigavši Balaam svoje oči, vidi Izrael utaboren prema plemenima, i dođe na njega Duh Božji. I uzevši njegovu prispodobu, rekao je: Kaže Balaam, sin Beorov, kaže čovjek koji istinski vidi, kaže slušajući riječi Jakog, koji je vidio viđenje Boga u snu, otkrivene su njegove oči. Kako su lijepe kuće tvoje, Jakove, šatori tvoji, Izraele; kao doline što zasjenjuju, i kao vrtovi na rijeci, i kao šatori koje je postavio Gospodin, i kao cedrovi pokraj vode. Izaći će čovjek iz njegova sjemena i vladati će mnogim narodima, i uzdignuti će se kraljevstvo Gog, i njegovo će se kraljevstvo povećati. Bog ga je izveo iz Egipta kao slava jednoroga, jest će narode svojih neprijatelja i isisati će moždinu iz njihovih debelih dijelova, i svojim strijelama prostrijelit će neprijatelja. Legavši se, odmarao se kao lav i kao lavić - tko će ga podignuti? Oni koji te blagoslivljaju, neka su blagoslovljeni, a oni koji te proklinju, neka su prokleti. I razljutio se Balak na Balaama i pljesnuo rukama svojim, i rekao je Balak Balaamu: Da proklineš neprijatelja moga pozvao sam te, a evo, blagoslivljajući blagoslovio si već treći put. Sada dakle bježi na svoje mjesto, rekao sam da ću te počastiti, ali sada te je Gospodin lišio slave. I Bileam reče Balaku: Nisam li i tvojim glasnicima koje si poslao k meni govorio, govoreći: Ako mi Balak da punu kuću svoju srebra i zlata, neću moći prijeći riječ Gospodnju da učinim dobro ili zlo od sebe samoga; što god kaže Bog, to ću reći? I sada, evo, odlazim u svoje mjesto; dođi, savjetovat ću te što će ovaj narod učiniti tvome narodu posljednjih dana. I uzevši njegovu

prispodobu, rekao je: Kaže Balaam, sin Beorov, kaže čovjek koji istinski vidi, slušajući riječi Božje, poznajući znanje od Najvišega, i viđenje Božje vidjevši u snu; otkrivene su oči njegove. Pokazat ću njemu, ali ne sada, blagoslovit ću, ali se ne približava. Uzići će zvijezda iz Jakova, ustat će čovjek iz Izraela, i razbiti će vođe Moaba, i opljačkati će sve sinove Seta. I Edom će biti baština, i baština će biti Ezav, neprijatelj njegov, a Izrael je djelovao snagom. I podignut će se iz Jakova i uništit će preživjelog iz grada. I vidjevši Amaleka i uzevši njegovu parabolu, rekao je: Početak naroda je Amalek, ali njihovo sjeme će propasti. I vidjevši Kenijca i uzevši njegovu prispodobu, rekao je: Jaka je nastamba tvoja; i ako staviš u stijeni gnijezdo tvoje, i ako postane Beoru gnijezdo lukavstva, Asirci će te zarobiti. I vidjevši Oga i uzevši njegovu parabolu, rekao je: O, o, tko će živjeti kada Bog postavi ove stvari? I izaći će iz ruke Kitiima, i zlostavljat će Asiriju, i zlostavljat će Hebreje, i oni će jednodušno propasti. I ustavši, Balaam je otišao, okrenuvši se u svoje mjesto, a i Balak je otišao svojem putu.

25

I Izrael se zaustavio u Satteinu, i narod je bio oskrnavljan bludničeći s kćerima Moaba. I pozvali su ih na žrtve njihovih idola, i narod je jeo od njihovih žrtava, i poklonili su se njihovim idolima. I Izrael je bio posvećen Baal Peoru, i Gospodin se razgnjevio gnjevom na Izrael. I reče Gospodin Mojsiju: Uzmi sve vođe naroda i pogubi ih pred Gospodinom nasuprot suncu, i

odvratit će se gnjev Gospodnji od Izraela. I reče Mojsije plemenima Izraela: Ubijte svaki svoj bližnji koji je bio posvećen Baal Peoru. I evo, čovjek od sinova Izraela, došavši, doveo je brata svoga k Midjanitki pred Mojsijem i pred svom zajednicom sinova Izraela, a oni su plakali kod vrata šatora svjedočanstva. I vidjevši Pinehas, sin Eleazara, sina Aronova svećenika, ustao je iz sredine skupštine, i uzevši koplje u ruku, ušao je za čovjekom Izraelcem u šator i probio je oboje, i čovjeka Izraelca i ženu kroz njezinu maternicu; i prestala je pošast od sinova Izraela. I mrtvih je u pošasti bilo dvadeset i četiri tisuće. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Pinehas, sin Eleazara, sina Arona svećenika, zaustavio je moj gnjev od sinova Izraela, revnujući mojom revnošću među njima, i nisam uništio sinove Izraela u svojoj revnosti. Tako rekoh, evo ja dajem njemu savez mira, i bit će njemu i njegovu sjemenu nakon njega savez svećeništva vječni, zauzvrat onoga što je bio revnosan svome Bogu, i učinio je pomirenje za sinove Izraela. Ime udarenog izraelskog čovjeka, koji je bio udaren s Madijankom, bilo je Zambri, sin Salmonov, vladar kuće obitelji Simeonove. I ime žene Midianitke koja je udarena bilo je Chasbi, kći Sura, vladara naroda Ommoth iz kuće obitelji Midiana. I Gospod je govorio Mojsiju govoreći: Govori sinovima Izraela govoreći: budite neprijateljski prema Midijancima i udarite ih, jer oni su neprijateljski prema vama u prijevari, koliko god da vas varaju zbog Peora i zbog Kozbi, kćeri vladara Midijana, sestre njihove, one koja je udarena u dan udarca zbog Peora.

26

I dogodilo se nakon udarca, i Gospodin je govorio Mojsiju i Eleazaru svećeniku, govoreći: uzmi popis cijele skupštine sinova Izraela od dvadeset godina starosti i naviše prema kućama njihovih otaca, svi koji izlaze da se postroe u boj u Izraelu. I govorili su Mojsije i Eleazar svećenik u Arabothu Moaba na Jordanu prema Jerihonu, govoreći, od dvadeset godina i više, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju; i sinovi Izraela koji su izašli iz Egipta, Ruben prvorođenac Izraela; a sinovi Rubenovi Enoh, i narod Enohov; Falluu, narod Falluijev. Asronu narod Asroneija, Charmiju narod Charmija. Ovi su narodi Rubena, i njihov popis iznosio je četrdeset tri tisuće sedam stotina trideset. I sinovi Pallua: Eliab. I sinovi Eliaba: Namuel i Dathan i Abiram. Ovi su bili pozvani zajednice, ovi su oni koji su ustali protiv Mojsija i Arona u zajednici Koraha, u ustanku protiv Gospodina. I otvorivši zemlja svoja usta, progutala ih je i Koraha, u smrti njegove skupštine, kada je vatra proždrijela dvjesto pedeset, i postali su znakom; ali sinovi Korahovi nisu umrli. I sinovi Šimuna, narod sinova Šimuna: Namuelu, narod Namuelita; Jaminu, narod Jaminita; Jahinu, narod Jahinita; Zerahu, narod Zerahita; Šaulu, narod Šaulita. Ovi su narodi Šimuna prema njihovu popisu: dvadeset dvije tisuće i dvjesto. Sinovi Judini bili su Er i Onan, a Er i Onan umrli su u zemlji Kanaanu. I sinovi Judini postali su prema njihovim rodovima: Šelom, rod Šelonski; Peres, rod Pereski; Zerah, rod Zerahski. I postali su sinovi Faresa: od Asrona narod Asronski, od Iamuna narod Iamunski.

Ovi narodi Jude prema njihovom pregledu: sedamdeset i šest tisuća petsto. I sinovi Isahara prema njihovim plemenima: od Tole, pleme Toline; od Pue, pleme Puine; od Jasuba, pleme Jasubine; od Samrama, pleme Samramine. Ovi su narodi Isakara prema njihovu popisu: šezdeset četiri tisuće i četiri stotine. Sinovi Zebulunovi prema njihovim klanovima: Saredu, klan Saredski; Allonu, klan Allonski; Allelu, klan Allelski. Ovi narodi Zebuluna iz njihovog popisa, šezdeset tisuća i petsto. Sinovi Gadovi prema njihovim plemenima: Sefonu, pleme Sefonijevaca; Hagiju, pleme Hagijevaca; Šuniju, pleme Šunijevaca; Ozniju, pleme Oznijevaca; Eriju, pleme Erijevaca; Arodiju, pleme Arodijevaca; Arielu, pleme Arielijevaca. Ovo su narodi sinova Gadovih prema njihovu popisu: četrdeset i četiri tisuće petsto. Sinovi Ašerovi prema njihovim klanovima: Jaminu, klan Jaminita; Jesou, klan Jesouita; Barii, klan Bariita. Koberu, narod Koberija; Melchielu, narod Melchielija. I ime kćeri Ašerove bilo je Sara. Ovi narodi Ašerovi prema njihovu popisu: četrdeset tri tisuće i četiri stotine. Sinovi Josipa prema njihovim klanovima, Manase i Efrajim. Sinovi Manašeovi. Machiru, narod Machiraca; i Machir je rodio Gileada; Gileadu, narod Gileadaca. I ovi sinovi Gileada: Ahiezer, narod Ahiezerita; Cheleg, narod Chelegita. Esrielu, narod Esrielski; Sihemu, narod Sihemski; Šemaeru, narod Šemaerski; i Oferu, narod Oferski. A Salpaadu, sinu Heferovu, nisu se rodili sinovi, nego kćeri, i ovo su imena kćeri Salphadovih: Mahla, Noa, Hogla, Milka i Tirsa. Ovi narodi Manaseovi iz njihovog popisa, pedeset dvije tisuće i sedam stotina. I ovo su sinovi Efraimovi: od Sutale narod Sutalanski; od Tanaha narod Tanahijski. Ovi su sinovi Suthale,

Edenu, narod Edenski. Ovi su narodi Efraima prema njihovu popisu: trideset dvije tisuće i pet stotina. Ovi su narodi sinova Josipovih prema njihovim narodima. Sinovi Benjaminovi prema njihovim klanovima: Baleu, klan Balijevaca; Asyberu, klan Asyberijevaca; Iachiranu, klan Iachiranijevaca. Sofanu, narod Sofanov. I sinovi Baleovi bili su Adar i Noeman; Adaru pripadao je narod Adarijevaca, a Noemanu narod Noemanijevaca. Ovi su sinovi Benjaminovi prema njihovim klanovima iz njihova popisa, trideset i pet tisuća i petsto. I sinovi Dana prema njihovim plemenima: Šamu, pleme Šamejsko, ovo su plemena Dana prema njihovim plemenima. Svi narodi Sameia prema njihovom popisu, šezdeset četiri tisuće i četiri stotine. Sinovi Neftalija prema njihovim rodovima: Asijelu, rod Asijelovaca; Gauniju, rod Gaunijevaca. Jeserovom narod Jeserijevski, Sellemovom narod Sellemijevski. Ovi su narodi Naftalijevi prema njihovu popisu: četrdeset tisuća i tri stotine. Ovo je popis sinova Izraela: šest stotina tisuća, tisuću sedam stotina i trideset. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: ovim će biti podijeljena zemlja, da se nasljeđuje prema broju imena. Brojnijima ćeš povećati baštinu, a manje brojnima ćeš umanjiti njihovu baštinu; svakome će, kako su bili prebrojani, biti dana njihova baština. Kroz žrebove će se zemlja podijeliti po imenima; prema plemenima njihovih očeva naslijedit će. Kockom ćeš podijeliti njihovu baštinu između mnogih i malobrojnih. I sinovi Levija prema njihovim rodovima: Geršonu rod Geršonski, Kehatu rod Kehatski, Merariju rod Merarski. Ovo su narodi sinova Levija: narod Lobeni, narod Hebroni, narod Kore i narod Mousi, a Kaat je rodio Amrama. Ime pak njegove žene bilo je Jokabeda, kći

Levija, koja je rodila ove Leviju u Egiptu, i rodila je Amramu Arona i Mojsija, i Mariju, sestru njihovu. I Aronu su rođeni Nadab, i Abihud, i Eleazar, i Itamar. I umro je Nadab i Abiud kada su prinosili stranu vatru pred Gospodinom u pustinji Sinaj. I bilo ih je od njihovog popisa dvadeset i tri tisuće, svaki muškarac od jednoga mjeseca i naviše, jer nisu bili prebrojani među sinovima Izraela, jer im se ne daje udio među sinovima Izraela. I ovo je popis Mojsija i Eleazara svećenika, koji su popisali sinove Izraela u Arabothu Moaba, na Jordanu prema Jerihonu. I među ovim nije bilo čovjeka od onih koje su pregledali Mojsije i Aron, kada su pregledali sinove Izraela u pustinji Sinaj. Jer Gospodin im je rekao: Smrću ćete umrijeti u pustinji, i nije ostao nitko od njih, osim Kaleba, sina Jefonina, i Jošue, sina Nunova.

27

I kćeri Salpada, sina Ofera, sina Galaada, sina Makira, od naroda Manasea, od sinova Josipa, i ova su njihova imena: Maala i Noua i Egla i Melha i Tersa, i stavši pred Mojsija i pred Eleazara svećenika i pred poglavare i pred sav skup na vratima šatora svjedočanstva, govore: Otac naš umro je u pustinji, i on nije bio usred skupa koji se skupio protiv Gospoda u skupu Korea, jer je umro zbog svog grijeha, i sinovi mu nisu postali; neka ne bude izbrisano ime oca našeg iz sredine njegova naroda, jer nema sina; dajte nam posjed usred braće oca našeg. I Mojsije je donio njihov sud pred Gospodina. I Gospod je govorio Mojsiju,

govoreći: Ispravno su govorile kćeri Salpaadove; dat ćeš im u posjed nasljedstvo među braćom njihova oca i prenijeti ćeš nasljedstvo njihova oca na njih. I sinovima Izraela govorit ćeš, govoreći: Ako čovjek umre i nema sina, predat ćete njegovo nasljedstvo njegovoj kćeri. Ako pak nema kćer, dat ćete nasljedstvo njegovu bratu. Ako pak nema braće, dat ćete nasljedstvo bratu njegova oca. Ako pak ne budu braća oca njegova, dat ćete baštinu najbližem srodniku njegovu iz plemena njegova, da naslijedi njegovu baštinu, i bit će ovo sinovima Izraelovim propis suda, kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I reče Gospodin Mojsiju: Popni se na planinu onu s one strane Jordana, tu planinu Nebo, i vidi zemlju Kanaan koju ja dajem sinovima Izraela u posjed. I ti ćeš je vidjeti, i bit ćeš pridodan svome narodu i ti, kao što je bio pridodan Aron, brat tvoj, na gori Hor. Jer ste prekoračili moju riječ u pustinji Sin, kada se skupština protivila, da me posvetite, niste me posvetili na vodi pred njima; ovo je voda prijepora u Kadešu u pustinji Sin. I reče Mojsije Gospodinu, neka postavi Gospodin Bog duhova i svega tijela čovjeka nad ovom zajednicom, koji će izlaziti pred njima, i koji će ulaziti pred njima, i koji će ih izvoditi, i koji će ih uvoditi, i neće zajednica Gospodnja biti kao ovce koje nemaju pastira. I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći, uzmi k sebi Jošuu sina Nuna, čovjeka koji ima duha u sebi, i položit ćeš svoje ruke na njega. I postavit ćeš ga pred Eleazara svećenika, i dat ćeš mu nalog pred cijelom skupštinom, i dat ćeš nalog o njemu pred njima. I dat ćeš od svoje slave na njega, tako da sinovi Izraela poslušaju njega. I pred svećenikom Eleazarom stat će, i pitati će ga za sud pokazivanja pred Gospodom. Na

njegovu riječ izići će, i na njegovu riječ ući će on i sinovi Izraela jednodušno, i sva skupština. I Mojsije učini kako mu zapovjedi Gospod; i uzevši Jošuu, postavi ga pred Eleazara svećenika i pred cijeli zbor, i položi svoje ruke na njega, i postavi ga kako zapovjedi Gospod Mojsiju.

28

I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Zapovjedi sinovima Izraela i reci ćeš im, govoreći: Moje darove, moje darove, moje prinose za miris ugodnosti, čuvat ćete da ih prinosite meni na mojim svetkovinama. I reći ćeš im: Ovo su prinosi koje ćete prinositi Gospodinu: janjce stare godinu dana, besprijekorne, dva na dan za paljenicu, neprestano. Jedno jagnje učinit ćeš ujutro, a drugo jagnje učinit ćeš navečer. I učinit ćeš desetinu efe finog brašna za žrtvu pomiješanu u ulju, u četvrtini hina. Trajna paljenica, koja je postala na gori Sinaj kao miris ugodnosti Gospodinu. I njegovu lijevnu žrtvu četvrtinu hina za jednog janjca; u svetom mjestu izlij lijevnu žrtvu jakog pića Gospodinu; i drugog janjca učinit ćeš navečer; prema njegovoj žrtvi i prema njegovoj lijevnoj žrtvi učinit ćete za miris ugodnosti Gospodinu. I na dan subota prinijet ćete dva janjca godišnja bez mane, i dva desetinka finog brašna pomiješanog u ulju za žrtvu i lijevanje, paljenica subota u subote uz stalnu paljenicu, i lijevanje njegovo. I na mlađake ćete prinijeti paljenicu Gospodinu, dva junca od goveda, i jednog ovna, sedam jednogodišnjih jaganjaca besprijekornih. Tri desetine finog brašna pomiješanog u ulju za

jedno junce, i dvije desetine finog brašna pomiješanog u ulju za jednog ovna. Desetinu desetinu finog brašna pomiješanog u ulju za jedno jagnje, žrtvu, miris ugodni, prinos Gospodinu. Njihova lijevna žrtva bit će polovica hina za jedno tele i trećina hina za jednog ovna. I četvrtina hina vina bit će za jedno janje; ova paljenica mjesec od mjeseca za mjesece godine. I jednog jarca iz koza za grijeh Gospodinu, uz trajnu paljenicu bit će prinesen, i njegova ljevanica. I u prvom mjesecu, četrnaestog dana mjeseca, pasha Gospodinu. I petnaestog dana ovog mjeseca bit će praznik; sedam dana jest ćete beskvasni kruh. I prvi dan bit će vam prozvan svetim, nećete činiti nikakav ropski posao. I prinesite paljenice kao prinos Gospodinu: dva teleta od goveda, jednog ovna i sedam jednogodišnjih jaganjaca; oni će vam biti bez mane. I njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine jednom teletu i dvije desetine jednom ovnu. Desetinu po desetinu učinit ćeš za jedno janje, za sedam jaganjaca. I jednog jarca od koza za grijeh, da se pomiri za vas; Osim stalne jutarnje paljenice, koja je paljenica trajnog prinošenja. Ove stvari učinit ćete svaki dan tijekom sedam dana, dar kao prinošenje na ugodan miris Gospodinu; uz neprestanu paljenicu učinit ćeš njegovu ljevanicu. I sedmi dan bit će vama zvan svetim, nikakav ropski posao nećete obavljati u njemu. I na dan mladih plodova, kada prinesete novu žrtvu Gospodinu tjedana, bit će vam sveti saziv, nikakav ropski posao nećete obavljati. I prinijeti ćete paljenice na ugodan miris Gospodinu: dva teleta od goveda, jednog ovna i sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. Njihova žrtva fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine jednom teletu i dvije desetine jednom ovnu. Desetinu po jagnjetu jednom, za

sedam janjaca; i jarca od koza jednog za grijeh, da se pomiri za vas; osim stalne paljenice; i žrtvu njihovu učinit ćete mi, bez mane će biti vama, i ljevanice njihove.

29

I u sedmom mjesecu, prvog dana mjeseca, sveti sabor bit će vama, nikakav ropski posao nećete činiti, dan značaja bit će vama. I učinit ćete paljenice na ugodan miris Gospodinu: jedno tele od goveda, jednog ovna, sedam jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Žrtva njihova fino brašno pomiješano u ulju: tri desetine za jednog teleta, i dvije desetine za jednog ovna; desetinu desetinu za jednog janjeta, za sedam janjaca; i jednog jarca od koza za grijeh, da se pomiri za vas; osim paljenica mladog mjeseca; i žrtve njihove, i ljevanice njihove, i stalna paljenica; i žrtve njihove i ljevanice njihove prema usporedbi njihovoj u miris ugodni Gospodinu. I desetog ovog mjeseca sveti sabor bit će vama, mučit ćete duše vaše i nikakav posao nećete obavljati. I vi ćete prinijeti paljenice za miris ugodnosti Gospodinu, prinose Gospodinu: tele od goveda jedno, ovna jednoga, sedam jednogodišnjih jaganjaca; oni će vam biti besprijekorni. Žrtva njihova je pšenično brašno pomiješano u ulju: tri desetine za jednog junca, i dvije desetine za jednog ovna; desetina po desetina za jednog janca, za sedam janaca; i jedan jarac od koza za grijeh, da se pomiri za vas; osim žrtve za grijeh pomirenja, i stalna paljenica; njezina žrtva, i njezina ljevanica prema propisu, u miris ugodnosti, prinos Gospodinu. I petnaestog dana

sedmog mjeseca, sveti sabor bit će vama; nikakav ropski posao nećete obavljati, i slavit ćete tu svetkovinu Gospodinu sedam dana. I vi ćete prinijeti paljenice kao prinos na ugodan miris Gospodinu: prvoga dana trinaest junadi, dva ovna i četrnaest jednogodišnjih jaganjaca; bit će bez mane. Njihove žrtve fino brašno pomiješano u ulju tri desetine po jednom juncu za trinaest junaca i dvije desetine po jednom ovnu za dva ovna desetina po jednom janjetu za četrnaest janjaca i jednog jarca od koza za grijeh osim stalne paljenice njihove žrtve i njihova lijevanja. I drugoga dana dvanaest teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjaca besprijekornih. Njihova žrtva i njihovo lijevanje za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jarca od koza, jednog za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Trećega dana jedanaest teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjaca besprijekornih. Njihova žrtva i njihovo lijevanje za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Četvrtog dana deset teladi, dva ovna, četrnaest jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Petog dana devet teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teladi i ovnovima i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Šestoga dana osam

teladi, dva ovna, četrnaest godišnjih janjadi bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teladi i ovnovima i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu tumačenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Sedmoga dana sedam teladi, dva ovna, četrnaest jednogodišnjih jaganjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja za telad i ovnove i janjiće prema njihovu broju, prema njihovu propisu. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. I osmoga dana bit će vam svečani skup, nikakav težački posao nećete obavljati toga dana. I vi ćete prinijeti paljenice na ugodan miris, prinose Gospodinu: jedno tele, jednog ovna, sedam jednogodišnjih janjaca bez mane. Njihove žrtve i njihova lijevanja teletu i ovnu i janjcima prema njihovu broju, prema njihovu uređenju. I jednog jarca od koza za grijeh, osim neprestane paljenice, njihove žrtve i njihove ljevanice. Ove stvari činit ćete Gospodinu na svojim svetkovinama, osim svojih molitava, i svojih dobrovoljnih prinosa, i svojih paljenica, i svojih žrtava, i svojih ljevanica, i svojih zahvalnica.

30

I govorio je Mojsije sinovima Izraela prema svemu što je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I govorio je Mojsije poglavarima plemena sinova Izraela govoreći: Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin. Čovjek koji bi zavjetovao zavjet Gospodinu, ili bi se zakleo zakletvu, ili bi se vezao obvezom o svojoj duši, neće

oskvrnuti svoju riječ; sve što bi izašlo iz njegovih usta, učinit će. Ako žena zavjetuje zavjet Gospodinu, ili veže obvezu u kući svoga oca u svojoj mladosti, i njezin otac čuje njezine zavjete i njezine obveze koje je vezala protiv svoje duše, i njezin otac šuti, tada će svi njezini zavjeti vrijediti, i sve obveze koje je vezala protiv svoje duše ostat će joj. Ako pak njezin otac odbije onoga dana kada čuje sve njezine zavjete i obveze koje je vezala protiv svoje duše, neće vrijediti. I Gospodin će je očistiti, jer ju je njezin otac odbio. Ako ali, postavši, postane mužu, i molitve njezine budu na njoj prema izgovaranju njezinih usana, koje je vezala protiv svoje duše, i čuje je njezin muž, i šuti joj onoga dana kada čuje, tada će stajati sve njezine molitve, i njezine obveze koje je vezala protiv svoje duše će stajati. Ako li odbije njezin muž onoga dana kada čuje, sve njezine molitve i njezine obveze koje je odredila prema svojoj duši neće ostati, jer je muž odbio od nje, i Gospodin će je očistiti. I zavjet udovice i one koja je izbačena, koliko god da zavjetuje prema svojoj duši, ostaju njoj. Ako li u kući muža njezina bude zavjet njezin, ili obveza prema duši njezinoj sa zakletvom, i čuje muž njezin, i šuti njoj, i ne zabrani njoj, i stat će svi zavjeti njezini, i sve obveze njezine koje je obvezala prema duši njezinoj, stat će prema njoj. Ako li njezin muž, uzevši, poništi u koji dan čuje, sve što izađe iz njezinih usana prema njezinim molitvama i prema obvezama njezinoj duši, neće joj ostati, njezin muž je poništio, i Gospodin će je očistiti. Svaki zavjet i svaku zakletvu veze da izmučiti dušu, njezin muž će postaviti njoj, i njezin muž će ukloniti. Ali ako šuteći prešuti prema njoj dan za danom, tada će postaviti njoj sve njezine zavjete, i obveze koje su na njoj postavit će njoj, jer

je šutio prema njoj onog dana kada je čuo. Ako li njezin muž, pošto je uklonio, ukloni nakon dana kada je čuo, uzet će na se svoj grijeh. Ovo su propisi koje je Gospodin zapovjedio Mojsiju, između muža i njegove žene, i između oca i kćeri u mladosti u očevoj kući.

31

I govorio je Gospodin Mojsiju, govoreći: Osveti osvetu sinova Izraela nad Midijancima, i nakon toga bit ćeš pridodan svome narodu. I govorio je Mojsije narodu govoreći: Naoružajte između vas ljude i postavite ih u bojni red pred Gospodinom protiv Madijana, da izvršite osvetu Gospodinovu nad Madijanom. Tisuću iz svakog plemena, tisuću iz svakog plemena, iz svih plemena sinova Izraela, pošaljite u borbu. I oni su izbrojali iz tisuća Izraela po tisuću iz svakog plemena, dvanaest tisuća naoružanih za boj. I poslao ih je Mojsije, tisuću iz svakog plemena, tisuću iz svakog plemena, sa svojom vojskom, i Pinehasa, sina Eleazara, sina Aronova, svećenika, i svete posude, i trube za signale u njihovim rukama. I nacrtali su se u borbeni red protiv Midijana, kao što je zapovjedio Gospodin Mojsiju, i ubili su sve muškarce. I kraljeve Midjana ubili su zajedno s njihovim ranjenicima, i Evija, i Rekema, i Sura, i Hura, i Rebu, pet kraljeva Midjana, i Bileama sina Beorova ubili su mačem zajedno s njihovim ranjenicima. I opljačkali su žene Midjana, i njihovu prtljagu, i njihovu stoku, i svu njihovu imovinu, i njihovu vojsku opljačkali su. I sve njihove gradove u njihovim

naseljima i njihova imanja spalili su ognjem. I uzeli su sav njihov plijen i svu njihovu pljačku, od čovjeka do stoke. I doveli su Mojsiju i Eleazaru svećeniku, i svim sinovima Izraela, zarobljenike i plijene i plijen u logor u Araboth Moab, koji je na Jordanu prema Jerihonu. I izašao je Mojsije i svećenik Eleazar i svi poglavari zajednice u susret njima izvan tabora. I Mojsije se razljutio na zapovjednike vojske, tisućnike i stotnike koji su se vraćali iz boja. I reče njima Mojsije: Zašto ste poštedjeli svaku ženku? Ove su jer bile sinovima Izraela prema riječi Balaama da odvrate i prezru riječ Gospodina zbog Peora, i dogodila se kuga u zajednici Gospodina. I sada ubijte sve muškarce među plijenom i sve žene koje su poznavale muškarca, ubijte. I sav plijen od žena koje ne poznaju muški krevet, poštedjeti ih žive. I vi ćete se utaboriti izvan logora sedam dana, svaki onaj koji je ubio i onaj koji se dotiče ubijenog bit će očišćen trećeg dana i sedmog dana, vi i vaši zarobljenici. I svaki pokrivač i svaku kožnu posudu, i svaki predmet od kozje kože, i svaku drvenu posudu očistit ćete. I rekao je svećenik Eleazar ljudima vojske koji su dolazili iz borbene linije rata: Ovo je propis zakona koji je Gospodin zapovjedio Mojsiju. Osim zlata i srebra i bronce i željeza i olova i kositra, svaka stvar koja će proći kroz vatru, bit će očišćena, ali vodom očišćenja bit će očišćena; i sve stvari koje ne prolaze kroz vatru, proći će kroz vodu. I oprat ćete odjeću sedmoga dana i bit ćete očišćeni, i nakon toga ući ćete u logor. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Uzmi glavni zbroj plijena zarobljeništva od čovjeka do zvijeri, ti i Eleazar svećenik i poglavari otaca skupštine. I podijelite plijen između ratnika koji su otišli u bitku i cijele zajednice. I odvajat ćete danak

Gospodinu od ljudi ratnika koji su izišli u bitku, jednu dušu od pet stotina, od ljudi, i od stoke, i od goveda, i od ovaca, i od magaraca; i od njihove polovine uzet ćete. I dat ćeš Eleazaru svećeniku prvine Gospodnje. I od polovice sinova Izraela uzet ćeš jednog od pedeset od ljudi, i od goveda, i od ovaca, i od magaraca, i od sve stoke, i dat ćeš ih levitima koji čuvaju straže u šatoru Gospodina. I učini Mojsije i Eleazar svećenik, kako zapovjedi Gospodin Mojsiju. I višak plijena koji su opljačkali ratnici, od ovaca, iznosio je šest stotina sedamdeset i pet tisuća; i goveda, sedamdeset i dvije tisuće; i magaraca, šezdeset i jedna tisuća; i duša ljudi od žena koje nisu poznavale postelju muškarca, svih duša, trideset i dvije tisuće. I dogodila se polovica, dio onih koji su izašli u rat, od broja ovaca: tristo trideset sedam tisuća i pet stotina. I dođe danak Gospodinu od ovaca, šest stotina sedamdeset pet; I volovi, trideset i šest tisuća, i danak Gospodinu, sedamdeset i dva; I magarci, trideset tisuća i pet stotina, i danak Gospodinu, šezdeset i jedan; I duše ljudi, šesnaest tisuća, i danak njihov Gospodinu, trideset i dvije duše. I Mojsije je dao prinošenje Gospodinu, prinošenje Bogu, Eleazaru svećeniku, kao što je Gospodin naredio Mojsiju; od polovice sinova Izraelovih, koju je Mojsije odvojio od ljudi ratnika. I polovica od skupštine od ovaca bila je tristo trideset sedam tisuća petsto; I goveda, trideset šest tisuća; Magarci, trideset tisuća petsto; I duše ljudi, šesnaest tisuća. I uzeo je Mojsije od polovice sinova Izraelovih jedno od pedeset, od ljudi i od stoke, i dao ih je Levitima koji čuvaju straže šatora Gospodnjeg, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju. I pristupiše Mojsiju svi postavljeni u tisućništva vojske, tisućnici i stotnici, i rekoše

Mojsiju: Tvoje sluge uzele su broj ljudi ratnika koji su kod nas, i nije nedostajao od njih niti jedan. I prinijeli smo dar Gospodinu, svaki čovjek što je našao: zlatne posude, narukvice, gležnjake, prstenje, narukvice i ogrlice, da se izmiri za nas pred Gospodinom. I uzeo je Mojsije i svećenik Eleazar zlato od njih, svaki izrađeni predmet. I sve zlato kao prinošenje koje su uzeli Gospodinu bilo je šesnaest tisuća sedamsto pedeset šekela od zapovjednika nad tisućama i od zapovjednika nad stotinama. I ratnici su pljačkali svaki za sebe. I uzeo je Mojsije i Eleazar svećenik zlato od zapovjednika tisuća i od zapovjednika stotina, i donio ga u šator svjedočanstva, kao spomen sinova Izraela pred Gospodom.

32

I stoka je bila mnoštvo sinova Rubena i sinova Gada, mnoštvo vrlo veliko; i vidjeli su zemlju Jazer i zemlju Gilead; i bilo je mjesto, mjesto za stoku. I prišavši sinovi Rubena i sinovi Gada, rekli su Mojsiju i Eleazaru svećeniku i poglavarima skupštine, govoreći: Atarot i Dibon i Jazer i Nimra i Hešbon i Eleale i Sebam i Nebo i Beon, zemlja koju je predao Gospodin pred sinovima Izraela, zemlja za uzgoj stoke jest, i tvojoj djeci stoka postoji. I govorili su: Ako smo našli milost pred tobom, neka bude dana ova zemlja tvojim slugama u posjed, i ne prelazi nas preko Jordana. I reče Mojsije sinovima Gada i sinovima Rubena: Braća vaša idu u rat, a vi ćete sjediti ovdje? I zašto iskrivljujete umove sinova Izraela da ne prijeđu u zemlju koju im Gospodin daje?

Nisu li tako postupili vaši očevi kada sam ih poslao iz Kadeš Barnee da razmotre zemlju? I oni su otišli gore u dolinu grozdova i promatrali su zemlju, i odvratili su srce sinova Izraela, tako da ne uđu u zemlju koju im je Gospod dao. I Gospod se razljutio gnjevom u onaj dan i zakleo se govoreći: Ako će vidjeti ovi ljudi koji su izašli iz Egipta od dvadeset godina i više, koji poznaju dobro i zlo, zemlju koju sam zakleo Abrahamu i Izaku i Jakovu, jer nisu slijedili za mnom; osim Kaleba sina Jefunejeva, odvojenog, i Jošue sina Nunova, jer je slijedio za Gospodom. I Gospodin se razgnjevio na Izrael i raspršio ih po pustinji četrdeset godina, dok nije nestala sva generacija koja je činila zlo pred Gospodinom. Evo, ustali ste umjesto vaših očeva, uništenje grešnih ljudi, da dodate još na srdžbu gnjeva Gospodnjeg prema Izraelu. Zato što ćete se okrenuti od njega i još ga ostaviti u pustinji, i počinit ćete bezakonje protiv cijele ove skupštine. I pristupiše mu i govorahu: Torove za ovce sagraditi ćemo ovdje za stoku našu i gradove za prtljag naš. I mi ćemo se naoružati kao predstraža ispred sinova Izraela, dok ih ne dovedemo na njihovo vlastito mjesto, a naša prtljaga će stanovati u utvrđenim gradovima zbog stanovnika zemlje. Nećemo se vratiti u naše kuće dok sinovi Izraela ne budu podijeljeni, svaki u svoju baštinu. I nećemo više naslijediti s njima s one strane Jordana i dalje, jer smo primili naše dijelove s one strane Jordana na istoku. I reče im Mojsije, ako učinite prema ovoj riječi, ako se naoružate pred Gospodom za rat, i ako svaki vaš naoružani vojnik prijeđe Jordan pred Gospodom, dok ne bude uništen njegov neprijatelj pred njegovim licem, i dok ne bude pokorena zemlja pred Gospodom, i nakon toga se vratite,

tada ćete biti nevini pred Gospodom i pred Izraelom; i bit će ova zemlja vaša u posjedu pred Gospodom. Ako pak ne učinite tako, sagriješit ćete pred Gospodinom i znat ćete svoj grijeh kada vas sustigne zlo. I graditi ćete sebi gradove za vašu prtljagu i farme za vašu stoku, i učinit ćete ono što izlazi iz vaših usta. I sinovi Rubena i sinovi Gada rekli su Mojsiju: Tvoja djeca učinit će kako naš Gospodin zapovijeda. Naša prtljaga, naše žene i sva naša stoka bit će u gradovima Gileada. A tvoja djeca će svi proći naoružani i poredani pred Gospodinom u rat, na način kako Gospodin govori. I sastavio im je Mojsije Eleazara svećenika, i Jošuu sina Navina, i poglavare obitelji plemena Izraela. I rekao je Mojsije njima: Ako prijeđu sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi s vama preko Jordana, svi naoružani za rat pred Gospodinom, i pokorite zemlju pred vama, tada ćete im dati zemlju Gilead u posjed. Ako li ne prijeđu naoružani s vama u rat pred Gospodinom, tada ćete prenijeti njihovu prtljagu, i njihove žene, i njihovu stoku prije vas u zemlju Kanaan, i oni će naslijediti zajedno s vama u zemlji Kanaan. I sinovi Rubena i sinovi Gada odgovorili su govoreći: Koliko Gospodin govori slugama, tako ćemo mi učiniti. Mi ćemo prijeći naoružani pred Gospodina u zemlju Kanaan, i vi ćete nam dati posjed s one strane Jordana. I dade njima Mojsije, sinovima Gada i sinovima Rubena i polovici plemena Manasea, sinova Josipa, kraljevstvo Sihona, kralja Amorejaca, i kraljevstvo Oga, kralja Basana, zemlju i gradove s granicama njezinim, gradove zemlje unaokolo. I sinovi Gadovi sagradili su Dibon i Atarot i Aroer i Sofar i Jazer i podigli su ih i Nimram i Bet Haran, utvrđene gradove i torove ovaca. I sinovi Rubenovi sagradili su Hešbon, i Eleale, i Kirijataim, i Baal Meon,

opasane, i Sibmu; i nazvali su prema njihovim imenima imena gradova koje su sagradili. I sin Makirov, sina Manaseova, otišao je u Gilead i zauzeo ga, i uništio je Amorejca koji je obitavao u njemu. I dao je Mojsije Gilead Makiru, sinu Manaseovu, i nastanio se tamo. I Jair, sin Manaseha, otišao je i uzeo njihova sela, i nazvao ih je sela Jairova. I Nabau je otišao i uzeo Kaat i njezina sela, i nazvao ih je Nabot prema svojem imenu.

33

I ovo su postaje sinova Izraela, kako su izišli iz zemlje Egipta sa svojom vojskom pod vodstvom Mojsija i Arona. I Mojsije je zapisao njihove polazke i njihove postaje po riječi Gospodnjoj, i ovo su postaje njihovog putovanja. Otišli su iz Ramesesa u prvom mjesecu, petnaestog dana prvog mjeseca, sljedećeg dana nakon Pashe izašli su sinovi Izraela uzdignute ruke pred svim Egipćanima. I Egipćani su sahranjivali svoje mrtve, sve koje je udario Gospodin, sve prvorođeno u zemlji egipatskoj, i nad njihovim bogovima je izvršio osvetu Gospodin. I sinovi Izraela, otišavši iz Ramesea, utaborili su se u Sokotu. I krenuli su iz Sokota, tabor postavili u Etamu, što je dio pustinje. I otišli su iz Etama, i tabor postavili kod ušća Irota, što je nasuprot Baal Sefonu, i tabor postavili nasuprot Migdolu. I oni su otišli nasuprot Eirothu i prijeđoše sredinom mora u pustinju, i išli su put od tri dana kroz pustinju, i utaborili su se u Pikriaisu. I otišli su iz Gorkih voda i došli su u Elim, a u Elimu je bilo dvanaest izvora vode i sedamdeset stabala palmi, pa su se utaborili ondje

kod vode. I oni su otišli iz Elima i utaborili su se kod Crvenog mora. I oni su otišli od Crvenog mora i utaborili su se u pustinji Sin. I odoše iz pustinje Sin i utaboriše se u Rafaki. I otišli su iz Rafake i utaborili se u Ailusu. I otišli su iz Ailousa i utaborili su se u Rafidinu, i nije bilo tamo vode da narod pije. I oni su otišli iz Rafidina i utaborili se u pustinji Sinaj. I otišli su iz pustinje Sinaj i utaborili se u Grobovima žudnje. I oni su otišli iz grobova želje i utaborili su se u Aserotu. I oni su otišli iz Aserota i utaborili su se u Ratami. I otišli su iz Ratame i utaborili se u Remon Faresu. I otišli su iz Remmon Pharesa i utaborili se u Leboni. I otišli su iz Lebona i utaborili se u Ressanu. I otišli su iz Ressana i utaborili se u Makellathu. I odiše iz Makellatha i utaboriše se u Sapharu. I oni odiđoše iz Safara i utaboriše se u Haradatu. I otišli su iz Haradatha i utaborili se u Makelotu. I odoše iz Makelota i utaboriše se u Kataatu. I otišli su iz Kataatha i utaborili se u Tarathu. I otišli su iz Taratha i utaborili se u Mathekki. I otišli su iz Mathekka i logorovali u Selmoni. I odbili su iz Selmona i utaborili su se u Masurut. I otišli su iz Masuruta i utaborili se u Banaii. I otišli su iz Banaia i utaborili se na planini Gadgad. I otišli su s planine Gadgad i utaborili se u Etebathi. I otišli su iz Etebatha i utaborili se u Ebroni. I otišli su iz Ebrona i utaborili se u Gesion Gaberu. I otišli su iz Ezion Gabera i utaborili se u pustinji Sin, i otišli su iz pustinje Sin i utaborili se u pustinji Paran, a to je Kadeš. I otišli su iz Kadeša i utaborili su se u planini Hor blizu zemlje Edom. I otišao je gore Aron svećenik po zapovijedi Gospodina i umro je tamo u četrdesetoj godini izlaska sinova Izraela iz zemlje Egipta, petog mjeseca, prvog dana mjeseca. I Aron je bio sto dvadeset i tri godine star kada je umro

na gori Hor. I kananejski kralj Arad, koji je stanovao u zemlji Kanaan, čuo je kada su ulazili sinovi Izraela; i otišli su s planine Hor, i utaborili su se u Selmoni. I otputovahu iz Selmona i utaboriše se u Phino. I otišli su iz Finona i utaborili se u Obotu. I otišli su iz Obota i utaborili se u Aju, s one strane na granicama Moaba. I otišli su iz Aja i utaborili se u Dibon Gadu. I oni su otišli iz Daibon Gada i utaborili su se u Gelmon Deblataimu. I otišli su iz Gelmona Deblathaima i utaborili su se na planinama Abarim, nasuprot Nabaua. I otišli su od planina Abarima i utaborili se na zapadu Moaba, na Jordanu prema Jerihonu. I tabori su se utaborili kraj Jordana između Esimota do Belse koja je prema zapadu Moaba. I Gospodin je govorio prije Mojsiju na zapadu Moaba pokraj Jordana prema Jerihonu, govoreći: Govori sinovima Izraela i reći ćeš im: Vi prelazite Jordan u zemlju Kanaan. I uništit ćete sve stanovnike u zemlji pred vašim licem, i uklonit ćete njihove stražarnice, i sve njihove livene kipove ćete uništiti, i sve njihove stupove ćete ukloniti. I vi ćete uništiti sve stanovnike zemlje i vi ćete stanovati u njoj, jer vama sam dao njihovu zemlju u baštinu. I naslijedit ćete njihovu zemlju ždrijebom prema vašim plemenima: brojnijima ćete umnožiti njihov posjed, a manje brojnima ćete umanjiti njihov posjed. Gdje god ispadne njegovo ime, ondje će biti njegovo. Prema plemenima vaših otaca naslijedit ćete. Ako pak ne uništite one koji stanuju na zemlji ispred vas, tada će oni koje ostavite od njih biti trnje u vašim očima i strijele u vašim stranama, i bit će vam neprijatelji na zemlji na kojoj ćete vi stanovati. I bit će kako sam odlučio učiniti njima, tako ću učiniti vama.

34

I govorio je Gospodin Mojsiju, govoreći, zapovjedi sinovima Izraela, i reći ćeš im, vi ulazite u zemlju Kanaan; ova će vam biti nasljedstvo, zemlja Kanaan sa njezinim granicama. I bit će vama strana prema jugu od pustinje Sin do Edoma, i bit će vama granice prema jugu od dijela slanog mora od istoka. I granice će vas okružiti od juga prema usponu Akrabin, i proći će Ennak, i izlaz njegov bit će prema jugu Kadeš Barnea, i izaći će u naselje Arad, i proći će Asemona. I granica će okružiti od Asemone do bujice Egipta, i izlaz će biti more. I granice mora bit će vama, veliko more će označiti granicu, ovo će vama biti granice mora. I ovo će vam biti granice prema sjeveru: od Velikog mora izmjerit ćete sebi od planine do planine. I od planine ćete izmjeriti planinu njima koji ulaze u Hamath, i izlaz njegov bit će granice Saradak. I izaći će granice Dephrona, i izlaz njegov bit će Arsenain, ovo će vama biti granice sa Sjevera. I granice će sići od Sefefamara do Bele s istoka prema izvorima, i granice će sići od Bele prema leđima mora Henereta s istoka. I granica će sići od Sefamara do Bele s istoka prema izvorima, i granica će sići od Bele na obronak mora Henereta s istoka. I granice će sići na Jordan, i izlaz će biti Slano more; ova će vama biti zemlja i njezine granice uokolo. I Mojsije zapovjedi sinovima Izraela govoreći: Ovo je zemlja koju ćete naslijediti ždrijebom, na način kako je zapovjedio Gospodin da je dade devetorici plemena i polovici plemena Manase. Zato je pleme sinova Rubenovih i pleme sinova Gadovih prema kućama njihovih očeva, i polovica

plemena Manaseova primila svoje ždrijebove. Dva plemena i pol plemena uzeli su svoje ždrijebove s one strane Jordana prema Jerihonu, od juga prema istoku. I Gospodin je govorio Mojsiju, govoreći: Ovo su imena muškaraca koji će vama podijeliti zemlju: Eleazar, svećenik, i Jošua, sin Nunov. I po jednog vladara iz svakog plemena uzet ćete da vam naslijedi zemlju. I ovo su imena muškaraca plemena Juda: Kaleb, sin Jefonin. Plemena Šimuna, Salamiel sin Semiuda. Iz plemena Benjamina, Eldad sin Chaslona; iz plemena Dana, vladar Bakchir sin Eglija. Od sinova Josipa, od plemena sinova Manasseha, vladar Aniel, sin Souphijev. Od plemena sinova Efraima, vladar Kamuel, sin Sabatana. Plemena Zebuluna, vladar Elizafan, sin Parnaha. Od plemena sinova Issachara vladar Phaltiel, sin Ozâ. Plemena sinova Ašera, vladar Akior, sin Selemi. Plemena Neftalija, vladar Fadael, sin Iamiuda. Ovim je Gospodin zapovjedio podijeliti sinovima Izraela u zemlji Kanaan.

35

I govorio je Gospodin Mojsiju na zapadu Moaba pokraj Jordana prema Jerihonu, govoreći: zapovjedi sinovima Izraela, i dat će Levitima od nasljedstva njihovih posjeda gradove za stanovanje; i predgrađa gradova oko njih dat će Levitima. I gradovi će im biti za stanovanje, a njihove ograde će biti za njihovu stoku i sve njihove četveronošce. I prileže će gradova koje ćete dati Levitima, od zida grada i izvana dvije tisuće lakata unaokolo. I izmjerit ćeš izvan grada stranu prema istoku dvije tisuće lakata,

i stranu prema jugu dvije tisuće lakata, i stranu prema moru dvije tisuće lakata, i stranu prema sjeveru dvije tisuće lakata, a grad će biti u sredini toga za vas, i to su granice gradova. I gradove ćete dati levitima: šest gradova utočišta koja ćete dati da onamo pobjegne ubojica, i uz ove četrdeset i dva grada. Sve gradove dat ćete Levitima, četrdeset i osam gradova, ove i njihova predgrađa. I gradove koje ćete dati od posjeda sinova Izraela - od onih koji imaju mnogo, mnogo, i od onih koji imaju manje, manje - svaki prema svom nasljedstvu koje će naslijediti, dat će od gradova Levitima. I Gospod je govorio Mojsiju, govoreći: Govori sinovima Izraela i reci im: Vi prelazite Jordan u zemlju Kanaan. I odvojit ćete sebi gradove, utočišta će vam biti da tamo pobjegne ubojica, svaki onaj koji je udario dušu nenamjerno. I bit će vam gradovi utočišta od osvetnika krvi, i neće umrijeti ubojica dok ne stane pred skupštinom na sud. I gradovi koje ćete dati, šest gradova, bit će vam utočišta. Tri grada dat ćete s one strane Jordana, i tri grada dat ćete u zemlji Kanaanu. Utočište će biti sinovima Izraela, i strancu, i pridošlici koji je među vama. Ovi gradovi će biti za utočište, da pobjegne tamo svaki tko je udario dušu nenamjerno. Ako li ga udari željeznim predmetom i on umre, ubojica je; ubojica neka se kazni smrću. Ako li ga udari kamenom iz ruke, od kojeg može umrijeti, i on umre, ubojica je; smrću neka bude usmrćen ubojica. Ako li ga drvenim predmetom iz ruke, od kojeg može umrijeti, udari i umre, ubojica je; smrću neka bude pogubljen ubojica. Osvjetnik krvi ubit će ubojicu kada ga sretne; on će ga ubiti. Ako ali kroz neprijateljstvo gurne njega, i baci na njega bilo kakvu posudu iz zasjede, i umre, ili zbog gnjeva udari njega

rukom, i umre, smrću neka bude usmrćen onaj koji je udario, ubojica je; smrću neka bude usmrćen ubojica; osvetnik krvi će ubiti ubojicu kad ga sretne. Ako li iznenada, ne iz neprijateljstva gurne njega, ili baci na njega bilo koji predmet, ne iz zasjede, ili bilo kojim kamenom od kojeg može umrijeti, ne znajući, i padne na njega, i umre, a on nije bio njegov neprijatelj, niti je tražio nauditi njemu; i sudit će skupština između onoga koji je udario i između osvetnika krvi, prema ovim presudama. I zajednica će izbaviti ubojicu od osvetnika krvi, i zajednica će ga vratiti u grad njegova utočišta, kamo je pobjegao, i stanovati će tamo dok ne umre veliki svećenik, kojega su pomazali svetim uljem. Ako pak odlaskom izađe ubojica iz granica grada u koji je pobjegao, i nađe ga osvetnik krvi izvan granica grada utočišta njegova, i ubije osvetnik krvi ubojicu, nije kriv. U gradu utočišta neka stanuje dok ne umre veliki svećenik, i nakon što umre veliki svećenik, vratit će se ubojica u zemlju svoga posjeda. I ovo će vam biti zakonska odredba suda za vaša pokoljenja u svim vašim naseljima. Svakoga tko je udario dušu, na temelju svjedoka ubiti ćeš ubojicu, ali jedan svjedok neće svjedočiti da duša umre. I nećete uzeti otkupninu za dušu od ubojice koji je kriv da bude ubijen, jer će smrću biti pogubljen. Nećete primiti otkupninu za bježanje u grad utočišta, da bi ponovno stanovao na zemlji, dok ne umre veliki svećenik. I nećete ubiti zemlju u kojoj vi prebivate, jer ova krv ubija zemlju, i zemlja neće biti okajana od krvi izlivene na nju, nego krvlju onoga koji je izlijeva. I nećete oskvrnuti zemlju na kojoj prebivate, na kojoj ja prebivam među vama, jer ja jesam Gospodin koji prebiva usred sinova Izraela.

36

I pristupiše poglavari plemena sinova Gileada, sina Makira, sina Manašeova, od plemena sinova Josipovih, i govoriše pred Mojsijem i pred Eleazarom svećenikom i pred poglavarima kuća otaca sinova Izraelovih, i rekoše: Gospodaru našemu zapovjedio je Gospodin dati zemlju nasljedstva ždrijebom sinovima Izraelovim; i gospodaru je zapovjedio Gospodin dati nasljedstvo Salpaada, brata našega, kćerima njegovim. I one će biti žene jednom od plemena sinova Izraela, i njihov ždrijeb bit će oduzet iz posjeda naših otaca i bit će dodan u baštinu plemena kojima postanu žene, i iz ždrijeba naše baštine bit će oduzet. Ako pak nastupi oslobođenje sinova Izraela, njihova baština bit će dodana baštini plemena kojima postanu žene, i od baštine plemena obitelji naše bit će oduzeta njihova baština. I naredio je Mojsije sinovima Izraela po zapovijedi Gospodina, govoreći: Tako pleme sinova Josipa govori. Ovo je riječ koju je zapovjedio Gospodin kćerima Salpaada, govoreći: kome ne ugađa pred njima, neka postanu žene, ali samo iz naroda oca njihova neka postanu žene. I baština sinova Izraela neće biti prenesena s plemena na pleme, jer će se sinovi Izraela držati svaki baštine plemena svoje obitelji. I svaka kći koja nasljeđuje nasljedstvo iz plemena sinova Izraela bit će žena jednomu iz naroda oca njezina, tako da sinovi Izraela mogu naslijediti svaki svoje očinsko nasljedstvo. A udio neće biti prenesen iz plemena na drugo pleme, nego će se sinovi Izraela svaki držati svoga nasljedstva. Na koji način je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako

su učinile kćeri Salpaada. I postale su Tirsa i Hogla i Milka i Noa i Mahla, kćeri Selofhada, ženama sinova braće od strica njihovih, iz naroda Manašeovog, sinova Josipovih; i postalo je nasljedstvo njihovo na plemenu naroda oca njihovog. Ovo su zapovijedi i uredbe i presude koje je Gospodin zapovjedio preko Mojsija na zapadu Moaba, kod Jordana, prema Jerihonu.

Ponovljeni zakon

1

Ovo su riječi koje je Mojsije govorio svemu Izraelu s one strane Jordana u pustinji prema zapadu, blizu Crvenog mora, između Parana, Tofola, Lobona, Aulona i Katahruzeje. Jedanaest dana iz Horeba put na planinu Seir do Kadeš Barnee. I desilo se u četrdesetoj godini u jedanaestom mjesecu prvog dana mjeseca, govorio je Mojsije svim sinovima Izraela, prema svemu što je zapovjedio Gospodin njemu za njih; nakon što je udario Sihona kralja Amorejaca koji je stanovao u Hešbonu, i Oga kralja Bašana koji je stanovao u Aštarotu i u Edreju, s one strane Jordana u zemlji Moaba, počeo je Mojsije objašnjavati ovaj zakon, govoreći: Gospodin Bog naš govorio je nama u Horebu, govoreći: neka vam bude dovoljno stanovati na ovoj gori. Okrenite se i krenite, te uđite u planinu Amorejaca i prema svim susjedima Arabe, u planinu i ravnicu, prema jugu i obali, zemlju Kanaanaca i Anti-Libanon, do velike rijeke, rijeke Eufrata. Vidite, predao je pred vama zemlju; ušavši, uzmite u posjed zemlju koju sam se zakleo ocima vašim, Abrahamu i Izaku i

Jakobu, dati njima i njihovu sjemenu s njima. I rekao sam vama u ono vrijeme: Neću moći sam nositi vas. Gospodin, Bog vaš, umnožio vas je, i evo vas danas kao zvijezde nebeske po množini. Gospodin, Bog vaših očeva, neka vam doda tisućostruko onoliko koliko vas ima, i neka vas blagoslovi kao što vam je govorio. Kako ću sam moći podnijeti vaš trud i vaše breme i vaše sporove? Dajte sebi mudre, znalačke i razumne muškarce u vaša plemena, i postavit ću ih za vaše vođe. I vi ste mi odgovorili i rekli: Dobro je ono što si govorio učiniti. I uzeo sam od vas mudre i znalačne i razumne ljude, i postavio sam ih da vode nad vama kao tisućnike, i stotnike, i pedesetnike, i desetnike, i pisare vašim sucima. I zapovjedio sam vašim sucima u ono vrijeme, govoreći: slušajte između vaše braće, i sudite pravedno između čovjeka, i između brata, i između njegove pridošlice. Nećeš gledati na lice u sudu, prema malom i prema velikom sudit ćeš, nećeš pokazivati pristranost prema čovjeku, jer sud Božji jest, i riječ koja ako teška bude, od vas, ponijet ćete je preda me, i čut ću je. I zapovjedio sam vam u to vrijeme sve što ćete činiti. I pošavši iz Horeba, išli smo kroz svu onu veliku i strašnu pustinju koju ste vidjeli, putem prema planini Amorejaca, kako nam je zapovjedio Gospodin, Bog naš, i došli smo do Kadeš Barnee. I rekao sam vama: Došli ste do planine Amorejaca koju Gospodin, Bog naš, daje vama. Vidite, Gospodin, Bog vaš, predao je vama pred vašim licem zemlju; pođite gore i uzmite je u posjed na način kako vam je rekao Gospodin, Bog vaših otaca. Ne bojte se niti se plašite. I vi ste svi došli k meni i rekli ste: Pošaljimo naše ljude prije nas, i neka izviđaju za nas zemlju, i neka nam donesu odgovor o putu kojim ćemo se uspeti

na nju, i o gradovima u koje ćemo ući. I ugodila mi je ta riječ, i uzeo sam iz vas dvanaest ljudi, po jednog čovjeka iz svakog plemena. I okrenuvši se, otišli su u planinu, došli do doline grozda i izviđali je. I uzeli su u svoje ruke od ploda zemlje i donijeli su vama, i govorili su: Dobra je zemlja koju nam Gospodin, Bog naš, daje. I niste htjeli ići gore, nego ste neposlušali riječ Gospodina, Boga našega. I gunđali ste u svojim šatorima i rekli ste: Zato što nas Gospodin mrzi, izveo nas je iz zemlje Egipta da nas preda u ruke Amorejaca i da nas uništi. Kamo mi idemo gore? Vaša braća su odvratila vaše srce govoreći: Narod velik i mnogobrojan i moćniji od nas, i gradovi veliki i utvrđeni do neba; ali smo tamo vidjeli i sinove divova. I rekao sam vama: ne bojte se niti se plašite njih. Gospodin Bog vaš koji ide ispred vas, on će se boriti zajedno s vama protiv njih prema svemu što je učinio za vas u zemlji Egiptu, i u ovoj pustinji koju ste vidjeli, na putu planine Amorejaca; kao što je nosio te Gospodin Bog tvoj, kao što čovjek nosi sina svoga, na svemu putu kojim ste išli dok niste došli na ovo mjesto. I u ovoj riječi niste vjerovali Gospodinu Bogu našem, koji ide prije vas na putu da vam izabere mjesto, vodeći vas u vatri noću, pokazujući vam put kojim idete po njemu, i u oblaku danju. I čuo je Gospodin glas vaših riječi, i razgnjevivši se zakleo se govoreći: Hoće li itko od ovih ljudi vidjeti ovu dobru zemlju koju sam zakleo njihovim ocima? Osim Kaleba sina Jefuneova, ovaj će je vidjeti, i njemu ću dati zemlju na koju je stupio i njegovim sinovima, zato što je on bio odan Gospodinu. I meni se razljutio Gospodin zbog vas, govoreći: Niti ti nećeš ući tamo. Jošua, sin Nun, koji stoji uz tebe, on će ući tamo; njega ojačaj, jer će on dati

tu zemlju kao baštinu Izraelu. I svako mlado dijete koje ne zna danas dobro ili zlo, oni će ući tamo, i njima ću je dati, i oni će je naslijediti. I vi ste se, okrenuvši se, utaborili u pustinji na putu prema Crvenom moru. I vi odgovoriste i rekli ste: Sagriješili smo pred Gospodom, Bogom našim. Mi ćemo poći gore i ratovati prema svemu što nam je zapovjedio Gospodin, Bog naš. I uzevši svaki svoje ratno oružje i skupivši se, pođoste gore u planinu. I reče Gospodin prema meni: Reci im: nećete ići gore niti ćete ratovati, jer nisam s vama, i nećete biti slomljeni pred vašim neprijateljima. I govorio sam vama, ali me niste slušali, i prestupili ste riječ Gospodnju, i nasilno postupajući pošli ste na planinu. I izašao je Amorejac koji je stanovao u onoj planini u susret vama, i progonio vas kao što to čine pčele, i ranjavali su vas od Seira do Horma. I sjedivši ste plakali pred Gospodom, Bogom našim, i Gospodin nije čuo vašeg glasa niti je pazio na vas. I sjedili ste u Kadešu mnogo dana, koliko god dana ste ikada sjedili.

2

I okrenuvši se, otišli smo u pustinju, putem Crvenog mora, na način kako je Gospodin govorio prema meni, i okruživali smo planinu Seir mnogo dana. I reče Gospodin meni: Neka vam bude dovoljno kružiti oko ove gore; okrenite se dakle prema sjeveru. I narodu zapovjedi govoreći: Vi prolazite kroz granice vaše braće, sinova Ezavovih, koji stanuju u Seiru, i bojat će se vas i bit će vrlo oprezni prema vama. Ne pridružujte se ratu protiv njih, jer

vam neću dati od njihove zemlje niti stope stopala, jer sam sinovima Ezava dao u nasljedstvo planinu Seir. Za srebro kupite hranu od njih i jedite je, i vodu za srebro uzet ćete od njih mjerom i piti ćete je. Jer Gospodin Bog naš blagoslovio te u svakom djelu ruku tvojih, zapamti kako si prošao kroz pustinju veliku i strašnu onu, evo četrdeset godina Gospodin Bog tvoj s tobom, nisi oskudijevao ni u čemu. I prošli smo pored naše braće, sinova Ezava, koji stanuju u Seiru, pored puta Arabe od Ailona i od Gesion Gabera, i okrenuvši se prošli smo putem kroz pustinju Moab. I rekao je Gospodin prema meni: Ne neprijateljujte s Moabitima i ne započinjite s njima rat, jer vam neću dati od njihove zemlje u nasljedstvo, jer sam sinovima Lotovim dao Aroer da ga naslijede. Ommini su se prije bili nastanili na njoj, narod velik i mnogobrojan i jak, baš kao Anakimi. Rephaim će biti smatrani i ovi, baš kao i Anakim, a Moabiti ih nazivaju Emim. I u Seiru je stanovao Horejac prije, i sinovi Ezava ih uništiše, i istrijebiše ih ispred njih. I oni su se nastanili umjesto njih, na način na koji je Izrael postupio sa zemljom svog nasljedstva, koju im je Gospodin dao. Sada dakle ustanite i krenite, te prijeđite dolinu Zaret. I dani koje smo putovali od Kadeš Barnee dok nismo prošli klisuru Zared bili su trideset i osam godina, dok nije nestala cijela generacija ljudi ratnika umirući iz logora, kao što im je zakleo Gospodin Bog. I ruka Boga bila je na njima da ih potpuno uništi iz sredine logora dok nisu izginuli. I dogodilo se kada su pali svi muškarci ratnici umirući iz sredine naroda, i Gospod je govorio prema meni, govoreći: Ti ćeš proći danas granice Moaba, Aroer, i približit ćete se sinovima Amona; ne budite neprijateljski prema njima, niti se

pridružite njima u rat; jer neću dati od zemlje sinova Amona tebi u nasljedstvo, jer sinovima Lota dao sam ju u nasljedstvo. Zemlja Refaima smatrat će se tako, jer su na njoj prije stanovale Refaime, a Amonci ih nazivaju Zohominima. Narod velik i mnogobrojan i jači od vas, baš kao i Enakeim, i uništio ih je Gospodin pred njihovim licem, i naslijedili su i nastanili se umjesto njih do ovoga dana. Baš kao što su učinili sinovima Ezava koji su prebivali u Seiru, na koji su način istrijebili Horite ispred njih, i naslijedili ih, i nastanili se umjesto njih do ovoga dana. I Euaioi koji su stanovali u Asedothu do Gaze, i Kapadočani koji su izašli iz Kapadokije, istrijebili su ih i naselili se umjesto njih. Sada dakle ustanite i krenite, i prijeđite dolinu Arnon. Evo, predao sam u tvoje ruke Sihona, kralja Hešbona, Amorejca, i njegovu zemlju. Počni je naslijediti, stupi s njim u rat ovoga dana. Počni širiti svoj strah i užas na sve narode pod nebom, koji će, čuvši tvoje ime, biti uznemireni i osjetit će bolove pred tobom. I poslao sam poslanike iz pustinje Kedemot prema Sihonu, kralju Hešbona, s miroljubivim riječima, govoreći: Proći ću kroz tvoju zemlju; putem ću ići, neću skrenuti ni desno ni lijevo. Hranu za srebro prodat ćeš mi, i jest ću; i vodu za srebro prodat ćeš mi, i pit ću; osim što proći ću nogama. Kao što učiniše mi sinovi Ezava koji stanuju u Seiru, i Moapci koji stanuju u Aroeru; dok ne prođem Jordan u zemlju koju Gospodin Bog naš daje nama. I nije htio Sihon, kralj Heshbona, da nas pusti da prođemo kroz njegovu zemlju, jer je Gospodin, Bog naš, otvrdnuo njegov duh i ojačao njegovo srce, da bi bio predan u tvoje ruke kao što je danas. I reče Gospodin prema meni: Evo, počeo sam predavati pred tvojim licem Sihona, kralja

Hešbona, Amorejca, i zemlju njegovu; počni naslijeđivati zemlju njegovu. I izašao je Sihon, kralj Hešbona, u susret nama, on i sav njegov narod, u rat u Jasu. I predao ga je Gospodin, Bog naš, pred nas, i udarili smo njega i njegove sinove i sav njegov narod. I zauzeli smo sve njegove gradove u ono vrijeme i potpuno uništili svaki grad redom, i njihove žene i njihovu djecu, nismo ostavili nikoga živog. Osim stoke opljakali smo i pljačku gradova uzeli smo od Aroera, koji je kod obale bujice Arnon, i grad koji je u klancu, i do planine Gileada; nije bilo grada koji nam je pobjegao. Sve ih je predao Gospodin, Bog naš, u naše ruke. Osim blizu sinova Amonovih nismo pristupili svim pridruženim bujicama Jaboka i gradovima u planinskoj zemlji, kao što nam je zapovjedio Gospodin, Bog naš.

3

I okrenuvši se, otišli smo gore putem u Bašan, i izašao je Og, kralj Bašana, u susret nama, on i sav njegov narod, u rat u Edraim. I reče Gospodin prema meni: Ne boj se njega, jer sam u tvoje ruke predao njega i sav njegov narod i svu njegovu zemlju, i učinit ćeš njemu kao što si učinio Sihonu, kralju Amorejaca, koji je stanovao u Hešbonu. I predao ga je Gospodin, Bog naš, u naše ruke, i Oga, kralja Basana, i sav njegov narod, i udarili smo ga dok nismo ostavili njegova sjemena. I zauzeli smo sve njegove gradove u ono vrijeme; nije bilo grada koji nismo uzeli od njih; šezdeset gradova, svi okolni krajevi Argoba kralja Oga u Bašanu; Svi gradovi utvrđeni, zidovi visoki, vrata i prijevornice; osim

gradova Perizejaca, vrlo mnogih. Potpuno smo uništili, baš kao što smo učinili Sihonu, kralju Hešbona, i potpuno smo uništili svaki grad redom, i žene, i djecu, i svu stoku; i plijen iz gradova uzeli smo za sebe. I uzeli smo u to vrijeme tu zemlju iz ruku dva kralja Amorejaca koji su bili s one strane Jordana, od potoka Arnona do Hermona. Feničani nazivaju Hermon Sanior, a Amorejac ga je nazvao Sanir. Svi gradovi Misora i sav Gilead i sav Bašan do Elche i Edraima, gradovi kraljevstva Oga u Bašanu. Jer osim Oga, kralj Bašana bio je ostavljen od Refaima; evo, njegov krevet, željezni krevet, evo, on je u tvrđavi sinova Amonovih; devet lakata njegova duljina i četiri lakta njegova širina u laktu čovjeka. I tu zemlju naslijedili smo u ono vrijeme od Aroera, koji je kod obale bujice Arnon, i polovicu planine Gilead, i njegove gradove dao sam Rubenu i Gadu. I ostatak Gileada i cijelo kraljevstvo Og u Bašanu dao sam polovici plemena Manaseova, i svu okolnu regiju Argob, cijeli onaj Bašan, zemlja Refaimaca bit će računana. I Jair, sin Manasseha, uzeo je svu okolnu regiju Argob do granica Gargasija i Machatija, nazvao ih je po svom imenu Bašan Thauoth Jaeir do ovog dana. I Makiru dao sam Gilead. I Rubenu i Gadu dao sam od Gileada do potoka Arnona, sredina potoka granica, i do Jaboka; potok je granica sinovima Amona. I Araba i Jordan granica Mahanareta, i do mora Arabe, mora slanog, pod Asedotom Pisgom na istoku. I naređivao sam vama u ono vrijeme, govoreći: Gospodin, Bog vaš, dao vam je ovu zemlju u nasljedstvo. Naoruživši se, idite pred vašom braćom, sinovima Izraela, svaki tko je sposoban. Osim vaše žene i vaša djeca i vaša stoka, znam da imate mnogo stoke, neka stanuju u vašim

gradovima koje sam vam dao, dok Gospodin vaš Bog ne da odmor vašoj braći, kao i vama, i dok i oni ne naslijede zemlju koju im Gospodin naš Bog daje s one strane Jordana; i vratit ćete se svaki u svoju baštinu koju sam vam dao. I Jošui sam zapovjedio u ono vrijeme, govoreći: Vaše oči vidjele su sve što je učinio Gospodin, Bog naš, ova dva kralja; tako će Gospodin, Bog naš, učiniti svim kraljevstvima na koja ti tamo prelaziš. Ne bojte se ih, jer će se Gospodin, Bog naš, sam boriti za vas. I molio sam Gospodina u to vrijeme, govoreći: Gospodine Bože, ti si počeo pokazivati svom sluzi svoju snagu i svoju moć i moćnu ruku i uzvišenu mišicu; jer tko je Bog u nebu ili na zemlji koji će učiniti kao što si učinio ti i prema tvojoj snazi? Prešavši dakle, vidjet ću ovu dobru zemlju koja je s one strane Jordana, ovu dobru planinu i Antiliban. I prezreo je Gospodin mene zbog vas, i nije me čuo, i rekao je Gospodin meni: Neka ti bude dovoljno, ne govori više tu riječ. Popni se na vrh tesane planine i podigni svoje oči prema moru i sjeveru i jugu i istoku, i vidi svojim očima, jer nećeš prijeći ovaj Jordan. I zapovjedi Jošui i ojačaj ga i ohrabri ga, jer on će prijeći pred licem ovoga naroda, i on će im dati u nasljedstvo svu zemlju koju si vidio. I sjedili smo u dolini blizu kuće Peora.

4

I sada, Izraele, slušaj uredbe i sudove koje vas danas učim činiti, da živite i umnožite se i da, ušavši, naslijedite zemlju koju vam Gospodin, Bog otaca vaših, daje. Ne ćete dodati k riječi koju ja

zapovijedam vama, i ne ćete oduzeti od nje; čuvajte zapovijedi Gospodina Boga našega, koliko ja zapovijedam vama danas. Vaše oči vidjele su sve što je učinio Gospodin, Bog naš, Baal Peoru, jer je svakoga čovjeka koji je išao za Baal Peorom uništio Gospodin, Bog vaš, iz vaše sredine. Vi koji prianjate uz Gospodina Boga vašega, svi ste živi danas. Vidite, pokazao sam vam uredbe i sudove kao što mi je Gospodin zapovjedio, da tako činite u zemlji u koju ulazite da je naslijedite. I čuvat ćete i činit ćete, jer je ovo vaša mudrost i razumijevanje pred svim narodima, koji god budu čuli sve ove uredbe, i reći će: Evo mudrog i znalačkog naroda, ovog velikog naroda. Jer koji je to velik narod kojem je Bog tako blizu kao što je Gospodin Bog naš u svemu kada ga prizovemo? I koji je velik narod kojem su uredbe i sudovi pravedni prema svemu ovom zakonu koji ja dajem pred vama danas? Pazi na sebe i čuvaj svoju dušu vrlo; ne zaboravi sve riječi koje su tvoje oči vidjele, i neka ne odu od tvog srca sve dane tvog života; i poučit ćeš svoje sinove i sinove svojih sinova o danu kada ste stajali pred Gospodom našim Bogom na Horebu na dan skupštine; kada je Gospodin rekao meni, skupi k meni narod, i neka čuju moje riječi, da nauče bojati se mene sve dane koje oni žive na zemlji, i oni će poučiti svoje sinove. I priđoste i stajaste pokraj planine, i planina je gorjela vatrom do neba - tama, mrak, oluja. I Gospodin je govorio vama iz sredine vatre glasom riječi koji ste čuli; i sličnost niste vidjeli, nego samo glas. I objavio vam je svoj savez koji vam je zapovjedio činiti, deset riječi, i napisao ih je na dvije kamene ploče. I meni je Gospodin zapovjedio u ono vrijeme da vas poučim uredbama i sudovima, da ih činite na zemlji u koju vi ulazite da je naslijedite. I čuvat

ćete veoma svoje duše, jer niste vidjeli nikakvu sličnost u dan kada je Gospodin govorio prema vama na Horebu, na planini iz sredine vatre. Ne postupajte bezakonički i ne napravite za sebe rezani lik, bilo kakvu sliku u obliku muškarca ili žene, u obliku bilo koje životinje koja je na zemlji, u obliku bilo koje krilate ptice koja leti pod nebom, u obliku bilo čega što puže po zemlji, u obliku bilo koje ribe koje ima u vodama ispod zemlje. I ne pogledavši gore u nebo i vidjevši sunce i mjesec i zvijezde i sav svijet neba, bivši zaveden, pokloniš se njima i služiš njima, koje je dodijelio Gospodin, Bog tvoj, njih svim narodima onima pod nebom. Vas je pak uzeo Bog i izveo vas iz zemlje Egipta, iz željezne peći, iz Egipta, da budete njemu narod u posjed, kao što je danas. I Gospodin Bog razljutio se na mene zbog stvari koje ste vi rekli, i zakleo se da neću prijeći ovaj Jordan i da neću ući u zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u nasljedstvo. Jer ja umirem u ovoj zemlji i ne prelazim ovaj Jordan, ali vi prelazite i naslijedit ćete ovu dobru zemlju. Pazite da ne zaboravite zavjet Gospodina Boga našega koji je sklopio s vama, i da ne postupite bezakonički i ne napravite sebi rezanu sliku ili sličnost svega što vam je zapovjedio Gospodin, Bog vaš. Jer Gospodin, Bog tvoj, vatra je koja proždire, Bog ljubomorni. Ako rodiš sinove i sinove sinova tvojih, i ostanete dugo na zemlji, i budete bezakonovali, i napravite rezani lik svega, i učinite zlo pred Gospodom Bogom vašim da ga razgnjevite, svjedočim vama danas i nebo i zemlju, da ćete uništenjem biti uništeni iz zemlje u koju vi prelazite preko Jordana da je tamo naslijedite; nećete živjeti dugo dana na njoj, nego ćete uništenjem biti potpuno uništeni. I Gospodin će vas raspršiti među svim narodima, i ostat ćete malobrojni među

svim narodima u koje će vas Gospodin onamo odvesti. I tamo ćete služiti drugim bogovima, djelima ljudskih ruku, drvu i kamenju, koji neće vidjeti, niti će čuti, niti će jesti, niti će mirisati. I tražit ćete tamo Gospodina Boga vašeg, i naći ćete ga kada ga potražite iz cijelog svog srca i iz cijele svoje duše u svojoj nevolji. I naći će te sve ove riječi na kraju dana, i vratit ćeš se Gospodinu Bogu svome, i čut ćeš njegov glas. Jer Gospodin Bog tvoj je milosrdan Bog, neće te napustiti, niti će te uništiti, neće zaboraviti savez tvojih otaca koji je zakleo njima Gospodin. Upitajte o danima prijašnjim koji su se dogodili prije tebe od dana kada je Bog stvorio čovjeka na zemlji, i od kraja neba do kraja neba, je li se dogodilo prema ovoj velikoj riječi, je li čuveno takvo što; je li čuo narod glas Boga živoga koji govori iz sredine vatre, na način kako si ti čuo i ostao živ; je li iskušao Bog ušavši da uzme sebi narod iz sredine naroda u iskušenju, i u znakovima, i u čudesima, i u ratu, i u ruci moćnoj, i u mišici uzdignutoj, i u velikim viđenjima, prema svemu što je učinio Gospodin Bog naš u Egiptu pred tobom dok si gledao; tako da znaš da je Gospodin Bog tvoj ovaj Bog, i nema drugoga osim njega. Iz neba čujan je postao njegov glas da te pouči, i na zemlji ti je pokazao svoju veliku vatru, i njegove riječi čuo si iz sredine vatre. Zbog toga što je ljubio tvoje očeve, i odabrao je njihovo potomstvo nakon njih vas, i izveo te je on u svojoj velikoj snazi iz Egipta, da potpuno uništi narode velike i jače od tebe pred tobom, da te uvede i da ti da njihovu zemlju da je naslijediš, kao što imaš danas. I znat ćeš danas i vratit ćeš se umom da je Gospodin, Bog tvoj, ovaj Bog u nebu gore i na zemlji dolje, i nema nikoga osim njega. I čuvajte njegove zapovijedi i njegove

uredbe, koliko ja zapovijedam tebi danas, da bi dobro tebi bilo i tvojim sinovima poslije tebe, da biste dugovječni postali na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje sve dane. Tada je Mojsije odvojio tri grada s one strane Jordana od istoka sunca, da tamo pobjegne ubojica koji bi ubio bližnjega ne znajući, i ovaj ga nije mrzio prije jučer i prekojučer, i pobjeći će u jedan od ovih gradova i živjet će: Bosor u pustinji u ravničarskoj zemlji Rubenovu, i Ramot u Gileadu Gadovu, i Gaulon u Bašanu Manaseovu. Ovo je zakon koji je Mojsije postavio pred sinove Izraela. Ova svjedočanstva i uredbe i presude koje je govorio Mojsije sinovima Izraela, nakon što su oni izašli iz zemlje Egipta, s one strane Jordana, u klancu, blizu kuće Peora, u zemlji Sihona kralja Amorejaca, koji je stanovao u Hešbonu, kojeg je udario Mojsije i sinovi Izraela, nakon što su oni izašli iz zemlje Egipta. I naslijedili su njegovu zemlju i zemlju Oga, kralja Bašana, dva kralja Amorejaca koji su bili s one strane Jordana prema izlasku sunca, od Aroera koji je na obali potoka Arnon, i na planini Sihon koja je Hermon, svu Arabu s one strane Jordana prema izlasku sunca pod Asedotom isklesanim.

5

I pozva Mojsije sav Izrael i reče im: Slušaj, Izraele, uredbe i sudove koje ja govorim danas u vaša uši, naučite ih i držite ih izvršavajući. Gospodin, Bog vaš, sklopio je s vama savez u Horebu. Gospodin nije sklopio ovaj zavjet s vašim ocima, nego s vama, sa svima vama koji ste danas ovdje živi. Lice prema licu

govorio je Gospodin s vama na planini iz sredine vatre. I ja sam stajao između Gospoda i vas u ono vrijeme da vam objavim riječi Gospodnje, jer ste se bojali vatre i niste se popeli na planinu, govoreći: Ja sam Gospod, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva. Neće ti biti drugih bogova prije moga lica. Ne ćeš sebi načiniti idol, niti bilo kakvu sličnost onoga što je na nebu gore, i onoga što je na zemlji dolje, i onoga što je u vodama ispod zemlje. Nećeš im se klanjati, niti ćeš im služiti, jer ja sam Gospodin, Bog tvoj, Bog revnitelj, vraćajući grijehe otaca na djecu do trećeg i četvrtog naraštaja onima koji me mrze, i činim milost do tisuća onima koji me ljube i koji čuvaju moje zapovijedi. Nećeš uzeti ime Gospodina, Boga tvoga, uzalud, jer Gospodin, Bog tvoj, neće ostaviti nekažnjenim onoga koji uzima ime njegovo uzalud. Čuvaj dan subote da ga posvetiš, na način koji ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj. Šest dana radit ćeš i činit ćeš sve svoje poslove; a sedmog dana subota Gospodinu Bogu tvome; nećeš činiti u njoj nikakav posao ti i sin tvoj i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, vo tvoj i tovarno živinče tvoje, i svaka životinja tvoja, i pridošlica koji boravi u tebi; da bi se odmarao sluga tvoj i sluškinja tvoja i tovarno živinče tvoje, kao i ti. I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji egipatskoj, i izveo te je Gospodin, Bog tvoj, odande moćnom rukom i uzdignutom mišicom. Zato ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, da čuvaš dan subotni i da ga svetkuješ. Poštuj oca svoga i majku svoju, na način kako ti je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, da bi ti dobro bilo i da bi dugo živio na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Nećeš ubiti. Ne ćeš počiniti preljub. Nećeš krasti. Nećeš svjedočiti lažno protiv svog bližnjega. Nećeš poželjeti ženu

bližnjega svoga; nećeš poželjeti kuću bližnjega svoga, niti polje njegovo, niti slugu njegova, niti sluškinju njegovu, niti vola njegova, niti magarca njegova, niti bilo koju stoku njegovu, niti sve što je bližnjega tvoga. Ove riječi govorio je Gospodin cijeloj vašoj skupštini na planini iz sredine vatre, tame, mraka i oluje, velikim glasom, i nije ništa dodao. Napisao ih je na dvije kamene ploče i dao ih je meni. I dogodilo se kad ste čuli glas iz sredine vatre, i planina je gorjela vatrom, i pristupili ste k meni svi vođe vaših plemena i vaše vijeće staraca, i rekli ste: evo, pokazao nam je Gospodin, Bog naš, svoju slavu, i čuli smo njegov glas iz sredine vatre; na ovaj dan vidjeli smo da Bog govori s čovjekom, i on će živjeti. I sada, da ne umremo, jer će nas progutati ova velika vatra ako mi još jednom čujemo glas Gospodina, Boga našega, i umrijet ćemo. Jer tko je od smrtnika čuo glas Boga živoga koji govori iz sredine vatre, kao mi, i ostao živ? Pristupi ti i čuj sve što bi rekao Gospodin, Bog naš, i ti ćeš nam govoriti sve što bi Gospodin, Bog naš, govorio tebi, i mi ćemo slušati i činiti. I čuo je Gospodin glas vaših riječi koje ste govorili prema meni, i rekao mi je Gospodin: Čuo sam glas riječi ovoga naroda, koliko god su govorili prema tebi; ispravno je sve koliko god su govorili. Tko će učiniti da njihovo srce bude takvo u njima, tako da se boje mene i čuvaju sve moje zapovijedi sve dane, da bude dobro njima i njihovim sinovima zauvijek? Idi, rekao sam njima, vratite se vi u svoje kuće; ti pak ovdje stani sa mnom, i govorit ću ti zapovijedi i uredbe i sudove koje ćeš ih učiti, i neka čine tako u zemlji koju ja dajem njima u baštinu. I čuvat ćete da činite na način koji vam je zapovjedio Gospodin, Bog vaš; nećete skrenuti ni desno ni lijevo, prema svemu putu koji vam je

zapovjedio Gospodin, Bog vaš, da hodate njime, kako bi vam dao odmor i kako bi vam bilo dobro i da dugo živite na zemlji koju ćete naslijediti.

6

I ovo su zapovijedi i uredbe i sudovi koje je zapovjedio Gospodin, Bog naš, da vas poučimo činiti u zemlji u koju vi ulazite da je naslijedite. Tako da se bojite Gospoda, Boga vašega, čuvajte sve njegove uredbe i njegove zapovijedi koje ja danas zapovijedam tebi, ti i sinovi tvoji i sinovi sinova tvojih, sve dane života tvoga, tako da dugo živite. I slušaj, Izraele, i čuvaj da činiš, kako bi ti bilo dobro i kako biste se umnožili veoma, baš kao što je govorio Gospodin Bog otaca tvojih da ti da zemlju koja teče mlijekom i medom; i ove uredbe i sudove, koliko ih je zapovjedio Gospodin sinovima Izraela u pustinji, kada su oni izišli iz zemlje Egipta. Slušaj, Izraele, Gospodin Bog naš, Gospodin je jedan. I ljubit ćeš Gospodina Boga svoga iz svega srca svoga, i iz sve duše svoje, i iz sve snage svoje. I bit će te riječi ove, koje ja zapovijedam tebi danas, u tvom srcu i u tvojoj duši. I poučavat ćeš ih svoje sinove, i govoriti ćeš o njima sjedeći u kući i idući putem, i ležeći i ustajući. I ti ćeš ih vezati kao znak na svojoj ruci, i bit će nepokolebljivo pred tvojim očima. I napisat ćete ih na dovratke vaših kuća i vaših vrata. I bit će kada te uvede Gospodin Bog tvoj u zemlju koju je zakleo ocima tvojim, Abrahamu i Izaku i Jakovu, da ti da gradove velike i dobre koje nisi sagradio, kuće pune svih dobrih stvari koje nisi napunio,

cisterne isklesane koje nisi isklesao, vinograde i maslinike koje nisi zasadio, i jedući i nasitivši se, pazi na sebe da ne zaboraviš Gospodina Boga tvoga koji te izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. Gospoda, Boga svoga, bojat ćeš se i njemu jedinom služiti, uz njega ćeš se držati i njegovim imenom zaklinjati se. Ne idite za drugim bogovima od bogova naroda koji su oko vas, jer je Bog revnitelj Gospodin Bog tvoj u tebi; da se ne razgnjevi gnjevom Gospodin Bog tvoj na tebe i uništi te s lica zemlje. Ne ćeš kušati Gospodina, Boga svoga, kao što ste ga iskušavali u kušnji. Čuvajući, čuvat ćeš zapovijedi Gospodina Boga tvoga, svjedočanstva i uredbe koje ti je zapovjedio. I činit ćeš ugodno i dobro pred Gospodom, Bogom tvojim, da bi ti dobro bilo, i da uđeš i naslijediš dobru zemlju koju je Gospodin zakleo ocima vašim, da istjera sve tvoje neprijatelje pred tvojim licem, kao što je govorio Gospodin. I bit će kada te sin tvoj sutra upita, govoreći: Što su svjedočanstva i uredbe i presude koje je Gospodin, Bog naš, nama zapovjedio? I reći ćeš svom sinu: Sluge smo bili faraonu u zemlji egipatskoj, i Gospodin nas je izveo odande moćnom rukom i uzvišenom mišicom. I dao je Gospodin znakove i velika i zla čudesa u Egiptu faraonu i u njegovoj kući pred nama, i nas je izveo odande da nam da ovu zemlju koju se zakleo dati našim ocima. I Gospod nam je zapovjedio činiti sve ove uredbe, bojati se Gospoda, Boga našega, da nam bude dobro sve dane, da živimo kao i danas. I milosrđe će biti nama, ako budemo čuvali činiti sve ove zapovijedi pred Gospodom, Bogom našim, kao što nam je zapovjedio.

7

Ako te uvede Gospodin Bog tvoj u zemlju u koju ulaziš da je naslijediš, i ukloni velike narode pred tobom, Hetite i Girgašite i Amorite i Kanaance i Perižane i Hivite i Jebusejce, sedam naroda brojnijih i jačih od vas; i preda ih Gospodin Bog tvoj u tvoje ruke, i pobijediš ih; potpuno ćeš ih uništiti; nećeš sklopiti savez s njima, niti ćete ih pomilovati, niti ćete sklapati brakove s njima; svoju kćer nećeš dati njegovu sinu, i njegovu kćer nećeš uzeti za svoga sina. Jer odvrátit će tvoga sina od mene, i služit će drugim bogovima, i Gospodin će se razgnjeviti gnjevom na vas i brzo će te uništiti. Ali tako ćete postupiti s njima: njihove oltare porušit ćete, njihove stupove razbiti ćete, njihove gajeve posjeći ćete i rezane likove njihovih bogova spaliti ćete ognjem. Jer ti si svet narod Gospodinu, Bogu svojemu, i tebe je odabrao Gospodin, Bog tvoj, da mu budeš dragocjen narod iznad svih naroda koji su na licu zemlje. Ne zato što ste brojni među svim narodima odabrao vas je Gospodin i izabrao vas je Gospodin, jer vi ste najmanji među svim narodima. Ali zbog toga što vas Gospodin ljubi i čuvajući zakletvu koju se zakleo vašim ocima, izveo vas je Gospodin moćnom rukom i otkupio vas je Gospodin iz kuće ropstva, iz ruke faraona, kralja Egipta. I znat ćeš da je Gospodin Bog tvoj ovaj Bog; Bog vjeran, koji čuva savez i milost onima koji ga ljube i onima koji čuvaju njegove zapovijedi u tisuću naraštaja, i koji vraća onima koji mrze licem u lice da ih potpuno uništi; i ne odgađa onima koji mrze; licem u lice vratit će im. I čuvat ćeš ove zapovijedi i uredbe i sudove, koliko ih ja

zapovijedam tebi danas činiti. I bit će kada čujete ove uredbe i budete ih čuvali i činili, Gospodin, Bog tvoj, čuvat će za tebe savez i milost koju je zakleo vašim ocima. I ljubit će te, i blagoslovit će te, i umnožit će te, i blagoslovit će potomke utrobe tvoje i plod zemlje tvoje, žito tvoje i vino tvoje i ulje tvoje, stada volova tvojih i stada ovaca tvojih na zemlji koju se Gospodin zakleo ocima tvojim dati tebi. Blagoslovljen ćeš biti među svim narodima, neće biti među vama neplodnih, niti jalovnih, ni u tvojoj stoci. I Gospodin, Bog tvoj, uklonit će od tebe svaku bolest i sve zle egipatske bolesti koje si vidio i koliko god si ih znao. Neće ih staviti na tebe, nego će ih staviti na sve one koji te mrze. I ti ćeš jesti sav plijen naroda koji Gospodin, Bog tvoj, daje tebi. Oko tvoje neće ih poštedjeti, i nećeš služiti njihovim bogovima, jer je ovo zapreka tebi. Ako pak kažeš u svom umu da je ovaj narod veći od mene, kako ću ga moći uništiti? Nećeš se bojati njih; dobro ćeš se sjetiti koliko je učinio Gospodin, Bog tvoj, Faraonu i svim Egipćanima; velikih kušnji koje su vidjele tvoje oči, znakova i onih velikih čudesa, moćne ruke i visoke mišice; kako te izveo Gospodin, Bog tvoj, tako će učiniti Gospodin, Bog vaš, svim narodima kojih se ti bojiš pred njihovim licem. I stršljene će poslati Gospodin Bog tvoj protiv njih, dok ne budu potpuno uništeni oni koji su ostali i oni koji su se sakrili od tebe. Nećeš biti ranjen od njih, jer je Gospodin Bog tvoj s tobom, Bog velik i moćan. I Gospodin, Bog tvoj, uništit će te narode pred tobom malo-pomalo. Nećeš ih moći uništiti brzo, da zemlja ne postane pusta i da se na tebe ne namnože divlje zvijeri. I Gospodin Bog tvoj će ih predati u tvoje ruke, i uništit ćeš ih velikim uništenjem, dok ih potpuno ne istrijebiš. I predat će njihove kraljeve u vaše

ruke, i uništit ćete njihovo ime s onog mjesta. Nitko se neće suprotstaviti pred tobom, dok ih potpuno ne istrijebiš. Rezane slike njihovih bogova spaljit ćete ognjem, nećeš poželjeti srebro, niti zlato s njih nećeš uzeti za sebe, da ne posrneš zbog toga, jer je to gnusoba Gospodinu, Bogu tvome. I nećeš unijeti gadost u svoju kuću, i bit ćeš prokletstvo kao i ovo; s gađenjem ćeš se gaditi i s odvratnošću ćeš se odvraćati, jer je to prokletstvo.

8

Sve zapovijedi koje vam ja danas zapovijedam čuvat ćete i izvršavati, da biste živjeli i umnožili se, i ušli i naslijedili zemlju koju je Gospodin, Bog vaš, zakleo ocima vašim. I ti ćeš se sjetiti svega puta kojim te vodio Gospodin, Bog tvoj, u pustinji, kako bi te ponizio i iskušao te, i kako bi se spoznalo što je u srcu tvom, hoćeš li čuvati zapovijedi njegove ili ne. I mučio te je, i izgladivao te je, i hranio te je manom koju nisu poznavali tvoji očevi, da bi ti objavio da neće čovjek živjeti samo o kruhu, nego o svakoj riječi koja izlazi kroz usta Božja živjet će čovjek. Tvoja odjeća nije ostarjela na tebi, tvoje sandale nisu se istrošile na tebi, tvoja stopala nisu se oguljila, evo četrdeset godina. I spoznat ćeš u srcu svome da kao što čovjek odgaja sina svoga, tako će te Gospodin, Bog tvoj, odgajati. I ti ćeš čuvati zapovijedi Gospodina Boga tvoga, hoditi njegovim putovima i bojati ga se. Jer Gospodin Bog tvoj će te uvesti u zemlju dobru i veliku, gdje su bujice voda i izvori dubina koji izviru kroz ravnice i kroz planine; zemlja pšenice i ječma, vinove loze, smokava,

mogranja; zemlja masline, ulja i meda; zemlja na kojoj nećeš s siromaštvom jesti svoj kruh i nećeš oskudijevati ništa na njoj; zemlja čije je kamenje željezo i iz čijih planina ćeš kopati broncu. I jest ćeš i nasitit ćeš se, i blagoslovit ćeš Gospodina Boga svoga na zemlji dobroj koju ti je dao. Pazi na sebe da ne zaboraviš Gospodina Boga svoga tako da ne čuvaš zapovijedi njegove, i sudove i uredbe njegove, koje ja zapovijedam tebi danas; Da ne, nakon što si jeo i nasitio se, i lijepe kuće sagradio i nastanio se u njima, i tvoja goveda i tvoje ovce umnožili su se tebi, srebro i zlato umnožilo se tebi, i sve što imaš umnožilo se tebi, uzviš se u srcu i zaboraviš Gospodina Boga svoga, koji je izveo tebe iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva; koji je vodio tebe kroz pustinju veliku i strašnu onu, gdje je zmija koja grize, i škorpion, i žeđ, gdje nije bilo vode; koji je izveo tebi iz stijene strme izvor vode; koji je hranio tebe manom u pustinji koju nisi znao ti, i nisu znali očevi tvoji, da bi ponizio tebe, i iskušao tebe, i dobro tebi učinio na kraju dana tvojih. Ne reci u svom srcu: Moja snaga i moć moje ruke stvorila mi je ovu veliku moć. I sjetit ćeš se Gospodina Boga svoga, jer on ti daje snagu da stekneš moć, i da bi uspostavio svoj savez koji je Gospodin zakleo ocima tvojim, kao što je danas. I bit će, ako zaboraviš Gospodina, Boga svoga, i pođeš za drugim bogovima, i budeš im služio, i klanjao im se, svjedočim vama danas nebom i zemljom da ćete sigurno propasti. Kao i preostale narode koje Gospodin Bog uništava pred vašim licem, tako ćete i vi propasti, jer niste slušali glas Gospodina Boga vašega.

9

Slušaj, Izraele! Ti danas prelaziš Jordan da uđeš i naslijediš narode velike i jače od vas, gradove velike i utvrđene do neba, narod velik i mnogobrojan i visok, sinove Anakove koje ti znaš, i ti si čuo: Tko će se suprotstaviti sinovima Anakovim? I znat ćeš danas da Gospodin Bog tvoj ovaj će ići pred licem tvojim, vatra koja proždire jest, ovaj će ih uništiti, i ovaj će ih odvratiti od lica tvoga, i uništit će ih brzo, baš kao što ti je rekao Gospodin. Ne reci u svom srcu kada Gospodin, Bog tvoj, uništi ove narode pred tobom, govoreći: Zbog moje pravednosti me je Gospodin uveo da naslijedim ovu dobru zemlju. Ne zbog tvoje pravednosti, niti zbog svetosti tvoga srca ti ulaziš da naslijediš njihovu zemlju, nego zbog bezbožnosti ovih naroda Gospodin će ih uništiti pred tobom, i da bi uspostavio savez koji je Gospodin zakleo našim ocima Abrahamu i Izaku i Jakovu. I znat ćeš danas da ti Gospodin, Bog tvoj, ne daje ovu dobru zemlju da je naslijediš zbog tvoje pravednosti, jer si narod tvrdovrata. Sjeti se, ne zaboravi koliko si izazvao Gospodina Boga tvoga u pustinji, od kojeg dana ste izašli iz Egipta i došli ste na ovo mjesto, neposlušni ste bili prema Gospodinu. I u Horebu razgnjevili ste Gospodina, i razljutio se Gospodin na vas da vas uništi, dok sam se ja penjao na planinu uzeti kamene ploče, ploče zavjeta koje je Gospodin sklopio s vama, i ostao sam na planini četrdeset dana i četrdeset noći, kruh nisam jeo i vodu nisam pio. I dao mi je Gospodin dvije kamene ploče napisane prstom Boga, i na njima su bile napisane sve riječi koje je

Gospodin govorio vama na planini na dan skupštine. I dogodilo se nakon četrdeset dana i četrdeset noći, Gospodin je dao meni dvije kamene ploče, ploče saveza. I reče Gospodin meni: Ustani, siđi brzo odavde, jer je bezakonički postupio tvoj narod koji si izveo iz egipatske zemlje. Brzo su zašli s puta koji sam im zapovjedio i napravili su sebi liven kip. I Gospodin mi reče, govoreći: Govorio sam ti jednom i dvaput, govoreći: vidio sam ovaj narod, i evo, narod je tvrdovrat. I sada dopusti mi da ih potpuno uništim, i izbrisat ću njihovo ime ispod neba, i učinit ću te narodom velikim i jakim i mnogo većim od ovoga. I okrenuvši se natrag, sišao sam s planine, a planina je gorjela ognjem do neba, i dvije ploče svjedočanstava bile su u mojim dvjema rukama. I vidjevši da ste sagriješili pred Gospodom, Bogom vašim, i napravili ste sebi liveni idol, i odstupili ste od puta koji vam je Gospodin zapovjedio da činite; i uzevši obje ploče, bacio sam ih iz obje svoje ruke i razbio sam ih pred vama. I molio sam se pred Gospodom drugi put, baš kao i prije, četrdeset dana i četrdeset noći; kruh nisam jeo i vodu nisam pio, zbog svih vaših grijeha koje ste počinili čineći zlo pred Gospodom Bogom da biste ga razgnjevili. I prestrašen sam zbog gnjeva i srdžbe, jer je Gospodin bio razgnjevan na vas da vas uništi, i Gospodin me je čuo i u ovo vrijeme. I na Arona bio je ljut da ga uništi, i molio sam se i za Arona u ono vrijeme. I vaš grijeh koji ste učinili, tele, uzeo sam ga i spalio sam ga u vatri, i samljeo sam ga zdrobivši ga veoma dok nije postalo sitno, i postalo je kao prašina, i bacio sam prašinu u bujicu koja se spuštala s planine. I u paljenju, i u kušnji, i u grobovima požude razgnjevili ste Gospodina. I kada vas je Gospodin poslao iz Kadeš Barnea govoreći: Idite gore i

uzmite u posjed zemlju koju vam dajem, vi ste neposlušali riječ Gospodina, Boga vašega, i niste mu vjerovali, i niste slušali njegov glas. Neposlušni ste bili prema Gospodinu od dana kada vam je bio poznat. I molio sam pred Gospodom četrdeset dana i četrdeset noći, koliko sam molio, jer je Gospodin rekao da će vas uništiti. I molio sam se Bogu i rekao sam: Gospodine, kralju bogova, ne uništi narod svoj i dio svoj koji si otkupio, koje si izveo iz zemlje Egipta u svojoj velikoj snazi, i u svojoj moćnoj ruci, i u svojoj uzvišenoj mišici. Sjeti se Abrahama i Isaka i Jakova, slugu svojih, kojima si se zakleo sam na sebe; ne pogledaj na tvrdoću ovoga naroda i na bezbožnosti i na grijehe njihove. Neka ne kažu oni koji stanuju u zemlji odakle si nas izveo, govoreći: Zato što Gospodin nije mogao uvesti ih u zemlju koju im je obećao i zato što ih je mrzio, izveo ih je u pustinju da ih ubije. I ovi su tvoj narod i tvoj ždrijeb, koje si izveo iz zemlje egipatske svojom velikom snagom, svojom moćnom rukom i svojim uzvišenim mišicom.

10

U ono vrijeme rekao mi je Gospodin: Iskleši sebi dvije kamene ploče kao one prve i uzađi k meni na goru, i napravit ćeš sebi drveni kovčeg. I napisat ćeš na pločice riječi koje su bile na prvim pločicama koje si slomio, i stavit ćeš ih u kovčeg. I napravio sam kovčeg od nepropadljivog drva i isklesao sam kamene ploče kao one prve, i popeo sam se na planinu s dvije ploče u mojim rukama. I napisao je na ploče prema prvom

pisanju deset riječi koje je Gospodin govorio vama na planini iz sredine vatre, i Gospodin ih je dao meni. I okrenuvši se sišao sam s planine, i stavio sam ploče u kovčeg koji sam napravio, i bile su tamo, kao što mi je zapovjedio Gospodin. I sinovi Izraela otišli su iz Beerota sinova Jakanovih u Moserahu. Tamo je umro Aron i pokopan je tamo, a svećeničku službu obavljao je Eleazar, sin njegov, umjesto njega. Odande su otišli u Gadgad, i od Gadgada u Etebathu, zemlju bujica voda. U ono vrijeme odredio je Gospodin pleme Levi da nosi kovčeg saveza Gospodnjeg, da stoji pred Gospodinom, da služi i da se moli na njegovo ime do ovoga dana. Zbog toga Leviti nemaju dio i ždrijeb među svojom braćom, Gospodin je sam njihov ždrijeb, kao što im je rekao. I ja sam stajao na planini četrdeset dana i četrdeset noći. I Gospodin me čuo i u ovo vrijeme, i Gospodin nije htio vas potpuno uništiti. I reče mi Gospodin: Idi, kreni pred ovaj narod, i neka uđu i zaposjednu zemlju koju sam se zakleo njihovim ocima dati im. I sada, Izraele, što Gospodin tvoj Bog traži od tebe, osim da se bojiš Gospodina tvoga Boga, i da hodiš svim putevima njegovim, i da ga ljubiš, i da služiš Gospodinu tvomu Bogu iz cijelog srca tvoga, i iz cijele duše tvoje, da čuvaš zapovijedi Gospodina tvoga Boga, i uredbe njegove, koliko ja ti zapovijedam danas, da bi ti bilo dobro? Evo, Gospodinu Bogu tvome pripada nebo i nebo nebesa, zemlja i sve što je u njoj. Osim što je vaše očeve odabrao Gospodin da ih ljubi, i odabrao je njihovo potomstvo s njima, vas, od svih naroda, do ovog dana. I obrezat ćete tvrdoću srca vašega, i vrat vaš nećete otvrdnuti. Jer Gospodin Bog vaš, ovaj je Bog bogova i gospodar gospodara, Bog veliki i jak i strašan, koji ne gleda na lice niti prima dar; čini pravdu pridošlici i siroti i

udovici, i ljubi pridošlicu da mu da kruh i odjeću. I ljubit ćete pridošlicu, jer ste bili pridošlice u zemlji egipatskoj. Gospodina Boga tvoga bojat ćeš se, i njemu ćeš služiti, i k njemu ćeš se priljubiti, i na njegovo ime ćeš se kuneti; Ovaj je ponos tvoj, i ovaj je Bog tvoj, koji je učinio u tebi ova velika i slavna djela, koja su vidjele tvoje oči. U sedamdeset duša sišli su tvoji oci u Egipat, a sada te je Gospodin, Bog tvoj, učinio brojnim kao zvijezde nebeske.

11

I ljubit ćeš Gospodina Boga svoga, i čuvat ćeš naredbe njegove, i uredbe njegove, i zapovijedi njegove, i sudove njegove sve dane. I znat ćete danas da ne vaša djeca, koja ne znaju niti su vidjela pouku Gospodina Boga tvoga, i velika djela njegova, i ruku snažnu, i mišicu visoku, i znakove njegove, i čudesa njegova, koja je učinio usred Egipta faraonu kralju Egipta i svoj njegovoj zemlji, i što je učinio snazi Egipćana, i kolima njihovim, i konjima njihovim, i snazi njihovoj, kako je voda Crvenog mora preplavila njihova lica dok su vas progonili odostraga, i Gospodin ih je uništio do današnjeg dana, i što je učinio nama u pustinji dok niste došli na ovo mjesto, i što je učinio Datanu i Abiramu, sinovima Eliaba sina Rubenova, koje je zemlja, otvorivši svoja usta, progutala njih i njihove kuće i njihove šatore i svu njihovu imovinu s njima usred svega Izraela. Jer vaše oči vidjele su sva velika djela Gospodina koja je učinio među vama danas. I vi ćete čuvati sve njegove zapovijedi koje ja

zapovijedam tebi danas, da biste živjeli i umnožili se i ušavši naslijedili zemlju u koju prelazite preko Jordana da je tamo naslijedite; Da biste dugo živjeli na zemlji koju je Gospodin zakleo vašim ocima dati njima i njihovom potomstvu s njima, zemlju koja teče mlijekom i medom. Jer zemlja u koju ulaziš da je tamo naslijediš nije kao zemlja Egipta odakle ste izišli, kada siju sjeme i zalijevaju nogama svojim kao vrt povrća. A zemlja u koju ulaziš da je tamo naslijediš je zemlja planinska i ravničarska, od kiše s neba pije vodu. Zemlja koju Gospodin, Bog tvoj, neprestano nadzire; oči Gospodina, Boga tvoga, na njoj su od početka godine do završetka godine. Ako slušanjem čujete sve zapovijedi koje ja zapovijedam tebi danas, da ljubite Gospodina Boga tvoga i da služite njemu iz cijelog srca tvoga i iz cijele duše tvoje, i dat će kišu zemlji tvojoj prema godišnjem dobu ranu i kasnu, i unijeti ćeš žito tvoje i vino tvoje i ulje tvoje, i dat će hranu na poljima tvojim stoci tvojoj; i jedavši i nasitivši se, pazi na sebe da se ne proširi srce tvoje i da ne prijeđete i ne poslužite bogovima drugim i ne poklonite im se, i razgnjevivši se gnjevom Gospodin na vas i zatvori nebo i neće biti kiše i zemlja neće dati plod svoj i propast ćete u brzini od zemlje dobre koju je Gospodin dao vama. I stavit ćete ove riječi u svoje srce i u svoju dušu, i vezat ćete ih kao znak na svoju ruku, i bit će nepokolebljivo pred vašim očima. I učit ćete svoju djecu govoriti o njima dok sjediš u kući, i dok ideš putem, i dok spavaš, i dok ustaješ. I napišite ih na dovratke vaših kuća i na vaša vrata, da produžite dane i da dani vaših sinova budu na zemlji koju je Gospodin zakleo vašim ocima dati im, kao što su dani neba na zemlji. I bit će ako slušanjem čujete sve ove zapovijedi koje ja

zapovijedam tebi danas da činite, da ljubite Gospodina Boga našeg, i da hodate svim njegovim putovima, i da prianjate uz njega, i Gospodin će izbaciti sve ove narode pred vama, i naslijedit ćete narode velike i jake više nego vi. Sva mjesta gdje stupa trag vašeg stopala bit će vaša, od pustinje i Antilibana, i od velike rijeke, rijeke Eufrata, i do mora na zapadu bit će vaše granice. Nitko se neće suprotstaviti vama, i strah vaš i drhtanje vaše stavit će Gospodin, Bog vaš, na cijelu zemlju na koju stupite, onako kako vam je govorio. Evo ja stavljam pred vas danas blagoslov i prokletstvo. Blagoslov, ako poslušate zapovijedi Gospodina Boga vašega, koliko ih ja zapovijedam vama danas; i prokletstvo, ako ne poslušate zapovijedi Gospodina Boga vašega, koliko ih ja zapovijedam vama danas, i zalutate od puta koji sam zapovjedio vama, otišavši služiti drugim bogovima, koje ne poznajete. I bit će kada te Gospodin, Bog tvoj, uvede u zemlju u koju tamo prelaziš da je naslijediš, dat ćeš blagoslov na goru Garizin, a prokletstvo na goru Ebal. Nisu li ove stvari s one strane Jordana, iza puta zapada sunca u zemlji Kanaanu, koje stanuje na zapadu uz Golgol, blizu visokog hrasta? Jer vi prelazite Jordan da uđete i naslijedite zemlju koju vam Gospodin, Bog naš, daje u nasljedstvo za sve dane, i stanovati ćete u njoj. I čuvat ćete se da činite sve njegove zapovijedi i ove sudove koje ja dajem pred vama danas.

12

I ovo su zapovijedi i presude koje ćete čuvati da ih izvršavate u

zemlji koju Gospodin, Bog očeva vaših, daje vama u nasljedstvo, sve dane koje budete živjeli na zemlji. Uništenjem ćete uništiti sva mjesta u kojima su tamo služili svojim bogovima, koje vi naslijeđujete, na visokim planinama, i na brežuljcima, i ispod gustog drveta. I srušit ćete njihove oltare, i razbiti ćete njihove stupove, i posjeći ćete njihove gajeve, i spaliti ćete ognjem rezane kipove njihovih bogova, i uništit ćete njihovo ime iz tog mjesta. Nećete činiti tako Gospodinu, Bogu vašem. Ali u mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, u jednom od vaših gradova da ondje nazove ime svoje i da bude prizvan, tražit ćete i doći ćete ondje. I donijeti ćete tamo paljenice vaše i žrtve vaše i prvine vaše i molitve vaše i dobrovoljne prinose vaše i zavjete vaše, prvorođeno od goveda vaših i od ovaca vaših. I ješćete tamo pred Gospodinom Bogom vašim, i veselićete se u svemu na što stavite ruku vi i vaše kuće, jer vas je blagoslovio Gospodin Bog vaš. Nećete činiti sve što mi činimo ovdje danas, svaki ono što je ugodno pred njim; jer niste došli do sada u počinak i u nasljedstvo koje vam Gospodin, Bog naš, daje. I vi ćete prijeći Jordan i vi ćete stanovati na zemlji koju Gospodin, Bog naš, daje kao nasljedstvo vama, i on će vam dati odmor od svih vaših neprijatelja okolo, i vi ćete stanovati u sigurnosti. I bit će mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude nazvano ime njegovo - ondje ćete donositi sve što vam ja danas zapovijedam: vaše paljenice i vaše žrtve, i vaše desetine, i prvine vaših ruku, i sve izabrano od vaših darova, koliko god zavjetujete Gospodinu, Bogu vašem. I radovat ćete se pred Gospodom, Bogom vašim, vi i vaši sinovi i vaše kćeri i vaša djeca i vaše sluškinje i Levit koji je na vašim vratima, jer on nema dio niti nasljedstvo s vama. Pazi

na sebe da ne prinosiš svoje paljenice na svakom mjestu koje vidiš. Ali u mjesto koje izabere Gospodin, Bog tvoj, u jednom od tvojih plemena, tamo ćete prinijeti svoje paljenice, i tamo ćeš učiniti sve što ti ja zapovijedam danas. Ali u svim željama svojim žrtvovat ćeš i jesti ćeš meso prema blagoslovu Gospodina Boga tvoga koji ti ga je dao u svakom gradu; nečisti i čisti zajedno će ga jesti, kao gazelu ili jelena. Osim krv nećete jesti; na zemlju je izlijte kao vodu. Nećeš moći jesti u svojim gradovima desetinu svoga žita, svoga vina i svoga ulja, prvence svoje stoke i svojih ovaca, niti sve zavjete koje zazavjetujete, niti svoje obećane prinose, niti prvine svojih ruku. Ali ti ćeš jesti to pred Gospodom Bogom svojim na mjestu koje Gospodin Bog tvoj izabere, ti i sin tvoj i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, i pridošlica koji je u vašim gradovima; i veselit ćeš se pred Gospodom Bogom svojim u svemu na što staviš svoju ruku. Pazi da ne napustiš levita sve vrijeme dok živiš na zemlji. Ako li proširi Gospodin, Bog tvoj, tvoje granice, baš kao što ti je govorio, i rekneš: Jest ću mesa, ako tvoja duša poželi jesti mesa, po svoj želji svoje duše jedi mesa. Ako je pak daleko od tebe mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude prizvano ime njegovo, žrtvovat ćeš od svojih goveda i od svojih ovaca koje ti je dao Bog, na način kako sam ti zapovjedio, i jest ćeš u svojim gradovima prema želji svoje duše. Kao što se jede gazela i jelen, tako ćeš jesti to; nečisti među vama i čisti jednako će jesti. Pazi pozorno da ne jedeš krv, jer krv je njegova duša; duša neće biti pojedena s mesom. Nećete ga jesti, izlit ćete ga na zemlju kao vodu. Nećeš ga jesti, kako bi dobro bilo tebi i tvojim sinovima poslije tebe, ako činiš dobro i ugodno pred Gospodom, Bogom svojim. Osim svetih stvari tvojih, ako ih

dobiješ, i uzevši molitve svoje, doći ćeš na mjesto koje bi izabrao Gospodin, Bog tvoj, da se ondje priziva ime njegovo. I činit ćeš paljenice svoje, meso ćeš prinijeti na žrtvenik Gospodina Boga svojega, a krv žrtava svojih ćeš izliti na podnožje žrtvenika Gospodina Boga svojega, a meso ćeš jesti. Čuvaj i slušaj, i izvršavat ćeš sve riječi koje ti ja zapovijedam, da bi dobro bilo tebi i tvojim sinovima zauvijek, ako činiš ugodno i dobro pred Gospodom, Bogom svojim. Ako li uništi Gospodin Bog tvoj narode u koje tamo ulaziš da naslijediš zemlju njihovu ispred tebe, i naslijediš je i nastaniš se u njihovoj zemlji, čuvaj se da ne istražuješ kako da ih slijediš nakon što budu uništeni ispred tebe, govoreći: Kako ovi narodi služe svojim bogovima? Učinit ću i ja. Nećeš činiti tako svome Bogu, jer su gadosti koje je Gospodin mrzio činili svojim bogovima, jer svoje sinove i svoje kćeri spaljuju u vatri svojim bogovima.

13

Svaku riječ koju vam danas zapovijedam, to ćete čuvati i činiti, nećete joj ništa dodati niti ćete od nje išta oduzeti. Ako se ustane među vama prorok ili onaj koji sanja san, i da vam znak ili čudo, i dođe znak ili čudo o kojem vam je govorio, govoreći: Idimo i služimo drugim bogovima koje ne poznajete, nećete slušati riječi tog proroka ili onog koji sanja taj san; jer Gospodin Bog vaš iskušava vas, da bi znao ljubite li Boga svoga iz cijelog srca svoga i iz cijele duše svoje. Za Gospodinom, Bogom vašim, idite i njega se bojte, glas njegov slušajte i njega se držite. I onaj prorok ili

onaj koji sanja san umrijet će, jer je govorio da te zavede od Gospodina Boga tvoga koji te je izveo iz zemlje Egipta, koji te je otkupio iz ropstva, da te istjera s puta kojim ti je Gospodin Bog tvoj zapovjedio da hodiš, i uništit ćeš zlo između vas. Ako te pozove tvoj brat od tvog oca ili od tvoje majke, ili tvoj sin, ili kći, ili tvoja žena u tvom krilu, ili prijatelj jednak tvojoj duši potajno, govoreći: Hajdemo i služimo drugim bogovima, koje nisi znao ti i tvoji očevi, od bogova naroda oko vas u krugu, koji se približavaju tebi ili daleko od tebe, od kraja zemlje do kraja zemlje, nećeš pristati s njim, i nećeš ga slušati, i tvoje oko ga neće poštedjeti, nećeš ga sažalijevati, niti ćeš ga pokriti; objavljujući ćeš objaviti o njemu, i tvoje ruke bit će na njemu prve da ga ubiju, i ruke svega naroda na kraju. I kamenovati će ga kamenjem i umrijet će, jer je tražio odvratiti te od Gospodina Boga tvoga koji te je izveo iz zemlje Egipta, iz kuće ropstva. I sav Izrael, čuvši to, bojaće se i neće više činiti takvo zlo djelo među vama. Ako pak čuješ u jednom od gradova tvojih, koje Gospodin Bog tvoj daje tebi da u njemu stanuješ, kako govore: izašli su ljudi bezakonici iz vas i odvratili su sve stanovnike zemlje njihove govoreći: hajdemo i služimo drugim bogovima koje niste znali, i ispitaš i upitaš i istražiš veoma, i evo, istinita je jasno riječ, dogodila se ova grozota u vama; ubijajući ubit ćeš sve stanovnike u onoj zemlji pokoljem mača, prokletstvom ćete je prokletи i sve što je u njoj. I sav plen njezin skupit ćeš na njezine ulice, i zapalit ćeš grad ognjem, i sav plen njezin sa svim narodom pred Gospodom, Bogom tvojim, i bit će nenaseljen zauvijek, neće se više obnoviti. I ništa od proklete stvari neće biti pridruženo tvojoj ruci, da se Gospodin odvrati od gnjeva

svoje srdžbe, i da ti da milost, i smiluje ti se, i umnoži te, na način kako je zakleo tvojim ocima, ako čuješ glas Gospodina Boga tvoga, da čuvaš njegove zapovijedi, koliko ih ja zapovijedam tebi danas, da činiš dobro i ugodno pred Gospodinom Bogom tvojim.

14

Sinovi ste Gospodina, Boga vašeg, nećete praviti ćelavu površinu između očiju vaših zbog mrtvaca. Jer ti si svet narod Gospodinu, Bogu svome, i tebe je izabrao Gospodin, Bog tvoj, da postaneš njegov dragocjeni narod između svih naroda koji su na licu zemlje. Nećete jesti ništa gadno. Ovo je stoka koju ćete jesti: tele od goveda, i janje od ovaca, i jarac od koza; jelena, i gazelu, i bijelostražnjašku antilopu, oriksa, i žirafu. Svaku životinju koja dijeli papak i cijepa dva papka kandžama, i koja preživa među stokom, te ćete jesti. I ove nećete jesti od onih koji prežvakuju i od onih koji dijele kopita i imaju razdvojene papke: devu, zeca i svisca, jer prežvakuju, ali kopito ne dijele - nečisti su oni za vas. I svinju, jer dijeli papak i cijepa razdvajače papka, ali ne preživa, nečista je vama; od njihova mesa nećete jesti, njihovih leševa nećete dirati. I ove stvari ćete jesti od svega što je u vodi: sve što ima peraje i ljuske, to ćete jesti. I sve što nema peraje i ljuske, nećete jesti, nečisto vam je. Svaku čistu pticu smijete jesti. I ove nećete jesti od njih: orla, i lešinara, i morskog orla, i strvinara, i lunju, i slične njemu, i noja, i sovu, i galeba, i čaplju, i labuda, i ibisa, i kormorana, i sokola, i slične njemu, i pupavca, i noćnog

gavrana, i pelikana, i zovoja, i slične njemu, i ljubičastu lišku, i šišmiša. Sve puzajuće stvari ptica nečiste su vam, nećete jesti od njih. Svaku čistu pticu ćete jesti. Svaku strvinu nećete jesti; pridošlici koji je u gradovima tvojim dat će se i jest će, ili prodat ćeš strancu, jer si narod svet Gospodinu Bogu tvome. Nećeš kuhati janje u mlijeku njegove majke. Desetinu ćeš davati od svega proizvoda sjemena tvoga, proizvod polja tvoga, godinu za godinom. I jest ćeš to na mjestu koje odabere Gospodin Bog tvoj da bude pozvano ime njegovo tamo, donijeti ćete desetine žita tvoga, i vina tvoga, i ulja tvoga, prvorođenčad volova tvojih i ovaca tvojih, da naučiš bojati se Gospodina Boga tvoga sve dane. Ako ali postane put daleko od tebe, i ne možeš ponijeti ih, jer je daleko od tebe mjesto koje bi izabrao Gospodin Bog tvoj da bude nazvano ime njegovo tamo, jer će te blagosloviti Gospodin Bog tvoj, i prodat ćeš ih za srebro, i uzet ćeš srebro u svoje ruke, i poći ćeš u mjesto koje bi izabrao Gospodin Bog tvoj. I dat ćeš srebro za sve što bi poželjela duša tvoja, za goveda ili za ovce, ili još za vino ili za jako piće, ili za jako piće, ili za sve što bi poželjela duša tvoja, i jesti ćeš tamo pred Gospodom Bogom tvojim, i radovat ćeš se ti i kuća tvoja, i Levit koji je u gradovima tvojim, jer nema on dijela niti baštine s tobom. Nakon tri godine iznijet ćeš sav deseti dio svojih proizvoda; u onoj godini stavit ćeš ga u svoje gradove. I doći će Levit, jer nema dio ni udio s tobom, i došljak i siroče i udovica u tvojim gradovima, i jest će i nasitit će se, da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima koja činiš.

15

Kroz sedam godina učinit ćeš otpust. I tako je zapovijed oslobođenja: oprostit ćeš svaki vlastiti dug koji ti duguje susjed, i od brata svoga nećeš zahtijevati, jer je nazvano oslobođenje Gospodinu, Bogu tvome. Od stranca ćeš tražiti koliko god ti duguje, ali svome bratu ćeš oprostiti dug. Zato neće biti u tebi siromašna, jer će te blagoslivljajući blagosloviti Gospodin Bog tvoj u zemlji koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u nasljedstvo da je naslijediš. Ako slušanjem poslušate glas Gospodina Boga vašeg da čuvate i činite sve ove zapovijedi koje ja zapovijedam tebi danas, jer Gospodin Bog tvoj te blagoslovio na način koji ti je govorio; i posuđivat ćeš mnogim narodima, ali ti nećeš posuđivati; i vladati ćeš mnogim narodima, ali oni neće vladati tobom. Ako postane među vama netko tko je u potrebi od vaše braće u jednom od vaših gradova u zemlji koju vam Gospodin, Bog vaš, daje, nećete otvrdnuti svoje srce niti ćete zatvoriti svoju ruku od svoga brata koji je u potrebi. Otvarajući, otvorit ćeš svoje ruke prema njemu i zajmit ćeš mu koliko mu treba, onoliko koliko mu nedostaje. Pazi na sebe da ne postane skrivena riječ u tvom srcu bezakonje, govoreći: Približava se sedma godina, godina otpuštanja, i da tvoje oko ne postane zlo prema tvom bratu u potrebi, i da mu ne daš, i on će povikati protiv tebe prema Gospodinu, i bit će u tebi velik grijeh. Dajući, dat ćeš njemu, i zajam ćeš mu zajmiti koliko treba, kako je u potrebi, i nećeš biti ožalošćen u srcu svome dajući mu, jer zbog ove riječi blagoslovit će te Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima i u

svemu na što staviš ruku svoju. Jer neće nedostajati siromaha u tvojoj zemlji, zato ti ja zapovijedam da činiš ovu riječ govoreći: otvorit ćeš svoje ruke svome bratu siromahu i onome u potrebi koji je u tvojoj zemlji. Ako ti bude prodan tvoj brat Hebrej ili Hebrejka, služit će ti šest godina, a sedme godine otpustit ćeš ga slobodnog od sebe. Kada ga šalješ slobodnog od sebe, nećeš ga poslati praznog. Opskrbu ćeš mu dati od svojih ovaca i od svoga žita i od svoga vina, kako te blagoslovio Gospodin, Bog tvoj, dat ćeš mu. I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji Egipta i da te je Gospodin, Bog tvoj, otkupio odande; zato ti ja zapovijedam da činiš ovu riječ. Ako li ti kaže: Neću otići od tebe, jer te je zavolio i tvoju kuću, jer mu je dobro kod tebe. I uzet ćeš šilo i probušit ćeš njegovo uho prema vratima, i bit će ti sluga zauvijek, i sa svojom sluškinjom učinit ćeš isto tako. Neće ti biti teško kad ih budeš otpuštao slobodne od sebe, jer ti je služio šest godina za godišnju plaću najamnika, i blagoslovit će te Gospodin, Bog tvoj, u svemu što budeš činio. Svakog prvorođenog koji bude rođen među tvojim govedima i među tvojim ovcama, mužjake ćeš posvetiti Gospodinu Bogu svome, nećeš raditi sa svojim prvorođenim teletom i nećeš strići prvorođene svojih ovaca. Pred Gospodom jesti ćeš to iz godine u godinu na mjestu koje odabere Gospodin, Bog tvoj, ti i kuća tvoja. Ako pak ima manu, ako je hromo ili slijepo, bilo kakvu zlu manu, nećeš ga žrtvovati Gospodinu, Bogu svome. U tvojim gradovima jest ćeš to; nečisti i čisti podjednako jest će ga kao gazelu ili jelena. Osim krv nećete jesti; na zemlju ćete je izliti kao vodu.

16

Čuvaj mjesec mladih i učinit ćeš Pashu Gospodinu, Bogu svome, jer si u mjesecu mladih izašao iz Egipta noću. I žrtvovat ćeš pashu Gospodinu, Bogu svojemu, ovce i volove, na mjestu koje Gospodin, Bog tvoj, odabere da bi bilo pozvano ime njegovo ondje. Ne jedite na njega kvasac, sedam dana jedite na njega beskvasno, kruh nevolje, jer ste u žurbi izašli iz Egipta, da se sjećate dana vašeg izlaska iz zemlje Egipta sve dane vašeg života. Neće ti se vidjeti kvasac u svim granicama tvojim sedam dana, i neće prenoćiti meso koje žrtvuješ navečer prvoga dana do jutra. Nećeš moći žrtvovati pashu ni u jednom od tvojih gradova koje ti Gospodin Bog tvoj daje, nego samo na mjestu koje izabere Gospodin Bog tvoj da tamo bude prizvano njegovo ime, žrtvovat ćeš pashu navečer prema zapadu sunca, u vrijeme kada si izašao iz Egipta. I kuhat ćeš i pećiću ćeš i jesti ćeš na mjestu koje odabere Gospodin, Bog tvoj, i vratit ćeš se ujutro i doći ćeš u svoje kuće. Šest dana jesti ćeš beskvasni kruh, i sedmoga dana završna svetkovina Gospodinu, Bogu tvome, nećeš činiti nikakav posao u taj dan, osim onoga što mora biti učinjeno za svaku dušu. Sedam tjedana izbrojat ćeš za sebe, od kada počneš stavljati srp na žetvu, počet ćeš brojati sedam tjedana. I svetkovat ćeš blagdan tjedana Gospodinu, Bogu svome, kako ti ruka dopušta, koliko god ti dadne Gospodin, Bog tvoj. I radovat ćeš se pred Gospodom, Bogom svojim, ti i sin tvoj, i kći tvoja, sluga tvoj i sluškinja tvoja, i levit, i pridošlica, i siroče, i udovica koja je među vama, na mjestu koje Gospodin, Bog tvoj, izabere

da bi se ime njegovo ondje prizivalo. I sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji Egiptu, i čuvat ćeš i izvršavat ćeš ove zapovijedi. Blagdan šatora učinit ćeš za sebe sedam dana kada budeš skupljao iz svoga gumna i od svoga tijeska. I ti ćeš se radovati na tvom prazniku, ti i tvoj sin, i tvoja kći, tvoj sluga, i tvoja sluškinja, i levit, i pridošlica, i siroče, i udovica koja je u tvojim gradovima. Sedam dana svetkovat ćeš Gospodinu, Bogu svome, na mjestu koje bi mogao izabrati Gospodin, Bog tvoj, sebi. Ako pak blagoslovi te Gospodin, Bog tvoj, u svim plodovima tvojim i u svakom djelu ruku tvojih, bit ćeš radostan. Tri puta godišnje pojavit će se svaki tvoj muškarac pred Gospodom, Bogom tvojim, na mjestu koje Gospodin odabere: na svetkovini beskvasnih kruhova, na svetkovini tjedana i na svetkovini sjenica. Nećeš se pojaviti pred Gospodom, Bogom svojim, praznih ruku. Svaki prema snazi svojih ruku, prema blagoslovu Gospodina Boga tvoga koji ti je dao. Suce i pisare postavit ćeš sebi u svojim gradovima koje ti Gospodin, Bog tvoj, daje prema plemenima, i oni će suditi narodu pravednim sudom. Ne okreću se od suda, niti će primiti dar, jer darovi zaslijepljuju oči mudrih i uklanjaju riječi pravednih. Pravedno slijedi pravdu, tako da živite i da, ušavši, naslijedite zemlju koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Nećeš zasaditi sebi gaj, nijedno drvo pokraj žrtvenika Boga svojega nećeš podići sebi. Nećeš sebi postaviti stup koji mrzi Gospodin, Bog tvoj.

17

Ne ćeš žrtvovati Gospodinu, Bogu svome, tele ili ovcu u kojoj je ikakva mana, bilo što loše, jer je to gnusoba Gospodinu, Bogu tvome. Ako bude pronađen u jednom od tvojih gradova koje ti Gospodin Bog tvoj daje muškarac ili žena koji učini zlo pred Gospodinom Bogom tvojim prijeđe li njegov savez i dođu li da služe drugim bogovima i klanjaju im se, suncu ili mjesecu ili bilo čemu od nebeskog svijeta što ti nije zapovjedio, i bude ti to javljeno i temeljito istražiš, i evo, istinito se dogodila ta stvar, počinjena je ta gnusoba u Izraelu, i izvest ćeš tog čovjeka ili tu ženu i kamenovat ćete ih kamenjem i umrijet će. Na temelju dva svjedoka ili tri svjedoka bit će pogubljen; neće biti pogubljen na temelju jednog svjedoka. I ruka svjedoka bit će na njemu prva da ga usmrti, a ruka naroda posljednja, i uklonit ćeš zlo iz vaše sredine. Ako ti bude nemoguća riječ u sudu između krvi i krvi, i između suda i suda, i između dodira i dodira, i između spora i spora, riječi suda u vašim gradovima, tada ćeš ustati i poći gore na mjesto koje izabere Gospodin Bog tvoj, i doći ćeš do svećenika Levita i do suca koji bude u onim danima, i oni će raspitavši objaviti tebi sud. I ti ćeš činiti prema stvari koju bi ti oni izvijestili iz mjesta koje odabere Gospodin, Bog tvoj, i čuvat ćeš da činiš sve što bi ti bilo propisano. Prema zakonu i prema sudu koji bi ti rekli, učinit ćeš; nećeš skrenuti od riječi koju ti objave ni desno ni lijevo. I čovjek koji čini u oholosti, tako da ne posluša svećenika koji stoji da služi u ime Gospodina, Boga tvoga, ili suca koji bi bio u one dane, taj će čovjek umrijeti, i uklonit ćeš zlo iz Izraela. I svi ljudi, čuvši to, bojaće se i neće više bezbožno postupati. Ako uđeš u zemlju koju ti Gospodin Bog tvoj daje, i naslijediš je, i nastaniš se u njoj, i kažeš, postavit ću nad sobom

vladara, kao i ostali narodi oko mene; postavljajući ćeš postaviti nad sobom vladara kojeg Gospodin Bog izabere; od svoje braće ćeš postaviti nad sobom vladara; nećeš moći postaviti nad sobom stranog čovjeka, jer nije tvoj brat. Zato neće umnožiti sebi konja, niti će odvratiti narod u Egipat, kako ne bi umnožio sebi konja, jer je Gospodin rekao: Nećete se više vraćati ovim putem. I neće sebi umnožiti žena, da mu se srce ne bi odvratilo, i neće sebi veoma umnožiti srebra i zlata. I kada sjedne na vlast svoju, napisat će sebi ovaj drugi zakon u knjigu od svećenika Levita, i bit će s njim, i čitat će ga sve dane života svoga, da nauči bojati se Gospodina Boga tvoga, i čuvati sve ove zapovijedi i činiti ove uredbe; da mu se ne uzvisi srce nad braćom njegovom, da ne odstupi od zapovijedi ni desno ni lijevo, kako bi produžio dane na vlasti svojoj, on i sinovi njegovi među sinovima Izraela.

18

Neće biti svećenicima Levitima, cijelom plemenu Levijevu, ni dio ni ždrijeb s Izraelom; prinosi Gospodnji su njihov ždrijeb, jest će ih. Udio ali neće biti njima među njihovom braćom; Gospodin je sam njegov udio, kao što mu je rekao. I ovo je pravo svećenika od naroda, od onih koji prinose žrtve, bilo tele bilo ovcu; i dat ćeš pleće svećeniku, i čeljusti, i želudac, i prvine žita tvoga, i vina tvoga, i ulja tvoga; i prvinu striženja ovaca tvojih dat ćeš njemu. Zato ga je Gospodin izabrao iz svih tvojih plemena da stoji pred Gospodinom Bogom, da služi i blagoslivlja u ime njegovo, on i sinovi njegovi među sinovima Izraela. Ako li

dođe levit iz jednog od gradova od svih sinova Izraela, gdje on boravi, prema tome što želi duša njegova, u mjesto koje bi izabrao, služit će u ime Gospodina Boga njegova, baš kao sva njegova braća leviti koji stoje tamo pred Gospodinom Bogom tvojim. Jest će podijeljeni dio, osim prodaje prema obitelji. Ako pak uđeš u zemlju koju ti daje Gospodin, Bog tvoj, nećeš se naučiti činiti prema gnusobama onih naroda. Neće se naći među vama onaj koji čisti vatrom sina svog i kćer svoju, koji prorokuje, tumači znakove i uzima znakove, pjeva čarolije nad otrovima, trbuhozborac i tumač čudesa, koji pita mrtve. Jer gnušanje je Gospodinu, Bogu tvome, svaki koji čini ove stvari; zbog ovih gnušanja Gospodin će ih uništiti pred tobom. Savršen ćeš biti pred Gospodom, Bogom svojim. Jer ovi narodi koje ti razbaštinjuješ, oni slušaju znakove i proricanja, ali tebi nije tako dao Gospodin, Bog tvoj. Proroka iz braće tvoje, kao mene, podići će ti Gospodin Bog tvoj; njega ćete slušati; Prema svemu što si tražio od Gospodina Boga tvoga u Horebu na dan skupštine, govoreći, nećemo više slušati glas Gospodina Boga tvoga, i ovu veliku vatru nećemo vidjeti više, da ne umremo. I rekao je Gospodin meni: Ispravno je sve što su ti govorili. Proroka ću im podići iz njihove braće, baš kao tebe, i dat ću riječi u njegova usta, i govorit će im prema svemu što mu zapovjedim. I čovjeka koji ne posluša što bi govorio onaj prorok u moje ime, ja ću kazniti. Osim, prorok koji bi bezbožno govorio u moje ime riječ koju nisam zapovjedio govoriti, i koji bi govorio u ime drugih bogova, umrijet će onaj prorok. Ako pak kažeš u svom srcu, kako ćemo znati riječ koju nije govorio Gospodin? Koliko god da govori taj prorok u ime Gospodina, a ne postane i ne dogodi se,

to je riječ koju Gospodin nije govorio; u bezbožnosti je govorio taj prorok, nećete ga se bojati.

19

Ako li uništi Gospodin Bog tvoj narode kojima Bog daje tebi zemlju, i naslijedite ih, i nastanite se u njihovim gradovima i u njihovim kućama, tri grada odvojit ćeš za sebe usred svoje zemlje koju ti Gospodin Bog tvoj daje. Razmotriti sebi put i podijeliti u tri dijela granice svoje zemlje koju ti raspodjeljuje Gospodin, Bog tvoj, i bit će utočište svakom ubojici. Ovo će biti zapovijed o ubojici koji bi pobjegao tamo i živjet će: onaj koji bi udario svog bližnjega ne znajući, a nije ga mrzio prije jučer i prekojučer. I tko god uđe sa svojim bližnjim u šumu da sakupi drva, pa mu ruka oklizne sjekirom dok siječe drvo, te željezo otpadne sa drveta i pogodi bližnjega, i on umre, taj će pobjeći u jedan od tih gradova i živjet će. Tako da osvetnik krvi ne progoni ubojicu, jer je bio zagrijan u srcu, i ne sustigne ga, ako je put duži, i ne udari njegovu dušu, a ovome nema suda smrti, jer ga nije mrzio prije jučerašnjeg dana, niti prije trećeg dana. Zbog ovoga ja ti zapovijedam ovu riječ, govoreći: tri grada odvojit ćeš za sebe. Ako li proširi Gospodin Bog tvoj tvoje granice, na način kako se zakleo tvojim ocima, i da ti Gospodin svu zemlju koju je rekao dati tvojim ocima, ako budeš slušao da činiš sve ove zapovijedi koje ja tebi zapovijedam danas, da ljubiš Gospodina Boga svoga, da hodiš svim njegovim putovima sve dane, dodat ćeš sebi još tri grada uz ova tri. I neće biti prolivena nevina krv u

zemlji koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi u nasljedstvo, i nećeš biti kriv za krv. Ako postane u tebi čovjek koji mrzi bližnjega, i čeka u zasjedi na njega, i ustane protiv njega, i udari njegovu dušu, i umre, i pobjegne u jedan od ovih gradova, i vijeće staraca njegova grada će poslati, i uzet će ga odande, i predat će ga u ruke osvetnika krvi, i umrijet će. Tvoje oko ga neće poštedjeti, i očistit ćeš nevinu krv iz Izraela, i bit će ti dobro. Nećeš pomicati granice susjeda koje su postavili tvoji očevi u nasljedstvu što si ga naslijedio u zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje u dijelu. Neće ostati jedan svjedok da svjedoči protiv čovjeka prema svakoj nepravdi, i prema svakom grijehu, i prema svakom grijehu koji bi počinio; na usta dva svjedoka i na usta tri svjedoka stat će svaka riječ. Ako se pak ustali nepravedni svjedok protiv čovjeka, nabrajajući njegovu bezbožnost, tada će stati dva čovjeka kojima je spor, pred Gospodom, i pred svećenicima, i pred sucima, koji budu u onim danima. I suci će ispitati točno, i evo, nepravedni svjedok je svjedočio nepravedno, ustao je protiv svoga brata. I učinit ćete njemu na način na koji je zlo naumio učiniti protiv svoga brata, i uklonit ćeš zlo iz vas samih. I preostali, čuvši to, bojaće se i neće više činiti prema ovoj zloj riječi među vama. Neće poštedjeti tvoje oko njega, dušu umjesto duše, oko umjesto oka, zub umjesto zuba, ruku umjesto ruke, nogu umjesto noge.

20

Ako pak izađeš u rat protiv svojih neprijatelja i vidiš konja i

jahača i narod brojniji od tebe, nećeš se bojati njih, jer je Gospodin, Bog tvoj, s tobom, onaj koji te je izveo iz zemlje egipatske. I bit će kada se približiš ratu, i približivši se svećenik govorit će narodu i reći će im: Slušaj, Izraele, vi idete danas u rat protiv neprijatelja vaših, neka ne klone srce vaše, ne bojte se, niti budite slomljeni, niti se okrećite od njihova lica. Zato što Gospodin Bog vaš, onaj koji ide pred vama, bori se zajedno s vama protiv neprijatelja vaših da vas spasi. I pisari će govoriti narodu, govoreći: Tko je čovjek koji je sagradio novu kuću i nije je posvetio? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, i drugi čovjek posveti je. I tko je čovjek koji je posadio vinograd i nije se radovao zbog njega? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, i drugi čovjek će se radovati zbog nje. I tko je čovjek koji je zaručen sa ženom i nije ju uzeo? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne umre u ratu, i drugi čovjek će je uzeti. I pisari će nastaviti govoriti narodu, i reći će: Tko je čovjek koji se boji i kukavičkog srca? Neka ide i neka se vrati u svoju kuću, da ne učini plašljivim srce svoga brata, baš kao što je njegovo. I bit će kada pisari prestanu govoriti narodu, i postavit će vojskovođe koji će predvoditi narod. Ako pristupiš gradu da ratuješ protiv njih, pozovi ih s mirom. Ako ti doista miroljubivo odgovore i otvore ti vrata, sav narod koji se nađe u njemu bit će ti porezni obveznici i tvoji podanici. Ako li te ne poslušaju i povodu rat protiv tebe, opsjedat ćeš ga dok ga Gospodin Bog tvoj ne preda u tvoje ruke, i udarit ćeš sve muškarce u njemu mačem na smrt, osim žena i prtljage; i svu stoku i sve što postoji u gradu i sav plijen oplijenit ćeš za sebe, i jest ćeš sav plijen svojih neprijatelja koje ti Gospodin Bog tvoj daje. Tako ćeš učiniti svim

gradovima koji su vrlo daleko od tebe, ne od gradova ovih naroda čiju ti zemlju Gospodin Bog tvoj daje naslijediti. Nećete uzeti živo nijedno dišuće biće, nego ćete ih potpuno uništiti prokletstvom, Hetite, i Amorejce, i Kanaance, i Perižane, i Hivijce, i Jebusejce, i Girgašane, na način koji ti je zapovjedio Gospodin Bog tvoj, kako vas ne bi naučili činiti sve njihove gnusobe koje su činili svojim bogovima, i zgriješili biste pred Gospodinom Bogom vašim. Ako opkoliš grad i opsjedaš ga više dana da bi ratovao protiv njega radi njegova zauzimanja, nećeš uništiti njegova stabla napadajući ih željezom, nego ćeš od njih jesti, ali ih nećeš posjeći. Zar je drvo na polju čovjek da bi ušlo pred tebe u utvrdu? Ali drvo za koje znaš da nije rodonosno, to ćeš uništiti i posjeći, i sagraditi opsadne radove protiv grada koji vodi rat protiv tebe, dok ne bude predan.

21

Ako bude nađen ranjen u zemlji koju ti Gospodin Bog tvoj daje da naslijediš, pao u polju, i ne znaju tko ga je udario, izaći će tvoje vijeće staraca i tvoji suci, i izmjerit će prema gradovima oko ranjenog. I bit će grad najbliži ranjenom, i vijeće staraca toga grada uzet će junicu od goveda, koja nije radila i koja nije vukla jaram. I vijeće staraca toga grada odvest će junicu u hrapav klanac, koji nije obrađivan niti se sije, i slomit će vrat junici u klancu. I doći će svećenici Leviti, jer ih je Gospodin Bog izabrao da stoje pred njim i da blagoslivljaju u njegovo ime, i po njihovim ustima bit će riješen svaki spor i svaki slučaj zaraze. I

sve starješine tog grada koji su blizu ranjenome čovjeku oprat će ruke nad glavom junice koja je zaklana u klancu; i odgovorivši, reći će: Naše ruke nisu prolile ovu krv, i naše oči nisu vidjele. Budi milostiv svom narodu Izraelu koji si otkupio, Gospodine, da ne bude nevine krvi u tvom narodu Izraelu, i krv će im biti otkupljena. Ti ćeš ukloniti nevinu krv iz vas, ako učiniš ono što je dobro i ugodno pred Gospodom, Bogom tvojim. Ako li pošavši u rat na tvoje neprijatelje, Gospodin Bog tvoj ih preda u tvoje ruke, i uzmeš njihov plijen, i vidiš u plijenu ženu lijepu po izgledu, i požudiš je, i uzmeš je sebi za ženu, i uvedeš je u tvoju kuću, i obriješ njezinu glavu, i podrezat ćeš joj nokte, i skineš s nje odjeću zarobljeništva, i sjedit će u tvojoj kući, i plakat će oca i majku mjesec dana, i nakon toga ući ćeš k njoj i živjet ćeš s njom, i bit će tvoja žena. I bit će, ako je ne želiš, poslat ćeš je slobodnu, i neće biti prodana za srebro, nećeš je odbaciti, zato što si je ponizio. Ako se dogodi da čovjek ima dvije žene, jedna od njih voljena, a jedna od njih mržena, i rode mu voljena i mržena, i postane sin prvorođenac od mržene; I bit će u dan kada dijeli nasljedstvo sinovima svojim svoja imanja, neće moći tretirati kao prvorođenca sina voljene, zanemarujući sina mržene koji je prvorođenac; Ali prvorođenca sina mržene priznat će i dat će mu dvostruko od svega što mu se nađe, jer je on početak djece njegove, i njemu pripada pravo prvorođenstva. Ako netko ima sina koji je neposlušan i buntovan, koji ne sluša glas oca i glas majke, i discipliniraju ga, a on ih ne sluša, tada će ga otac njegov i majka njegova uhvatiti i izvesti pred vijeće staraca njegova grada i na vrata mjesta. I reći će muškarcima njihovog grada: Ovaj naš sin ne sluša i provocira, ne sluša naš glas, proždrljiv je i

pijanac. I kamenovati će ga ljudi njegova grada kamenjem i umrijet će, i uklonit ćeš zlo između vas, a preostali, čuvši to, bojat će se. Ako se pak dogodi u nekome grijeh, presuda smrti, i umre, i objesite ga na drvo; neće spavati tijelo njegovo na drvu, nego pokopom pokopat ćete ga u onaj dan, jer proklet od Boga svaki viseći na drvu; i nećete oskvrnuti zemlju koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u nasljedstvo.

22

Ne vidjevši tele svoga brata, ili njegovu ovcu, kako lutaju putem, nemoj ih zanemariti; vratit ćeš ih svome bratu i vratit ćeš mu ih. Ako tvoj brat ne pristupa tebi, niti ga poznaješ, skupit ćeš ga u svoju kuću, i bit će s tobom dok ga tvoj brat ne bude tražio, i vratit ćeš mu. Tako ćeš učiniti s njegovim magarcem, i tako ćeš učiniti s njegovom odjećom, i tako ćeš učiniti sa svakom izgubljenom stvari tvoga brata koja mu propadne, a ti je nađeš - nećeš moći previdjeti. Nećeš vidjeti magarca brata svoga ili tele njegovo kako pada na putu pa ih zanemariti; svakako ćeš ih podići zajedno s njim. Žena neće nositi mušku odjeću, niti će muškarac obući žensku haljinu, jer je gnusoba Gospodinu, Bogu tvome, svaki tko čini takve stvari. Ako pak naiđeš na gnijezdo ptica pred sobom na putu ili na bilo kojem drvetu, ili na zemlji, s ptićima ili jajima, i majka grije ptićima ili jajima, nećeš uzeti majku zajedno s djecom. Slanjem ćeš poslati majku, a djecu ćeš uzeti za sebe, da bi ti dobro bilo i da bi dugovječan postao. Ako sagradiš novu kuću i napraviš ogradu na svom krovu, nećeš

počiniti ubojstvo u svojoj kući ako padne onaj koji pada s njega. Ne ćeš zasijati svoj vinograd različitim sjemenom, da ne bi bio posvećen rod i sjeme koje posiješ zajedno s rodom tvoga vinograda. Nećeš orati s teletom i magarcem zajedno. Nećeš nositi krivotvorenu tkaninu, vunu i lan zajedno. Uvijene ćeš napraviti sebi na četiri ruba svojih odjeća kojima se pokrivaš. Ako netko uzme ženu i živi s njom, i mrzi je, i stavi na nju lažne riječi, i donese protiv nje zlo ime, i kaže: Ovu ženu sam uzeo, i prišavši joj nisam našao njezino djevičanstvo. I uzevši otac djeteta i majka iznijet će djevičanstvo djeteta pred vijeće staraca na vrata. I reći će otac djevojke vijeću starješina: Ovu svoju kćer dao sam ovom čovjeku za ženu, i mrzivši je, sada ovaj stavlja na nju lažne optužbe, govoreći: Nisam našao djevičanstvo kod tvoje kćeri. A ovo je djevičanstvo moje kćeri. I oni će razastrijeti ogrtač pred vijećem staraca grada. I vijeće starješina tog grada će uzeti tog čovjeka i kaznit će ga i novčano će ga kazniti sa sto šekela i dat će ocu mlade žene, jer je iznio zlo ime na djevicu Izraelku, i ona će biti njegova žena; neće je moći otpustiti sve vrijeme. Ako ali postane istinita ova riječ, i ne nađe se djevičanstvo kod mlade žene, izvest će mladu ženu na vrata kuće njenog oca, i kamenovat će je kamenjem, i umrijet će, jer je učinila ludost među sinovima Izraela bludničeći u kući svog oca; i uklonit ćeš zlo između vas samih. Ako bude nađen čovjek koji spava sa ženom udanom za muškarca, ubit ćete oboje, muškarca koji spava sa ženom i ženu, i uklonit ćeš zlo iz Izraela. Ako se dogodi da djevojka djevica zaručena za muškarca, i nađe je čovjek u gradu i legne s njom, izvest ćete oboje na vrata njihovog grada, i bit će kamenovani kamenjem, i umrijet će; djevojku, jer

nije vikala u gradu; i čovjeka, jer je ponizio ženu bližnjega; i uklonit ćeš zlo iz vas samih. Ako ali u polju čovjek nađe zaručenu djevojku, i prisilivši je legne s njom, ubit ćete samo onoga koji je legao s njom. I mladoj ženi nije grijeh smrti; kao kad bi netko čovjek ustao protiv bližnjega i ubio njegovu dušu, tako je ova stvar, jer ju je našao u polju; vikala je mlada zaručena žena, i nije bilo nikoga da joj pomogne. Ako netko nađe djevojku djevicu koja nije zaručena, i prisiljavajući legne s njom, i bude otkriven, dat će čovjek koji je legao s njom ocu mlade žene pedeset srebrnih šekela, i ona će biti njegova žena zato što ju je ponizio; neće je moći otpustiti cijeli život.

23

Čovjek neće uzeti ženu svoga oca i neće otkriti pokrivalo svoga oca. Skopljenik niti odrezani neće ući u skupštinu Gospodnju. Neće ući iz bludnice u skupštinu Gospodnju. Neće ući Amonac i Moapac u skupštinu Gospodnju, i do desetog naraštaja neće ući u skupštinu Gospodnju, i dovijeka; zbog toga što vas nisu dočekali s kruhom i vodom na putu kad ste izlazili iz Egipta, i zato što su unajmili protiv tebe Bileama sina Beora iz Mezopotamije da te prokune. I nije htio Gospodin, Bog tvoj, slušati Balaama i preobratio je Gospodin, Bog tvoj, te kletve u blagoslov, jer te ljubio Gospodin, Bog tvoj. Nećeš im se obraćati miroljubivo i korisno sve dane svoga života dovijeka. Ne gadi se na Idumejca, jer je tvoj brat; ne gadi se na Egipćanina, jer si bio pridošlica u njegovoj zemlji. Sinovi, ako budu rođeni njima, u

trećoj generaciji ući će u skupštinu Gospodnju. Ako pak izađeš da postaviš tabor protiv svojih neprijatelja, čuvat ćeš se od svake zle riječi. Ako bude u tebi čovjek koji neće biti čist od svog noćnog istjecanja, izaći će izvan logora i neće ući u logor. I bit će da prema večeri okupa tijelo svoje vodom, i kad sunce zađe, ući će u logor. I mjesto će ti biti izvan logora, i izići ćeš tamo van. I kolac će biti tebi na pojasu tvom; i bit će kada sjedneš vani, i kopat ćeš njime, i okrenuvši pokrit ćeš nečistoću tvoju; Jer Gospodin Bog tvoj hoda u logoru tvom da te izbavi i preda neprijatelja tvog pred licem tvojim; i bit će logor tvoj svet, i neće se vidjeti u tebi nepristojnost stvari, i okrenut će se od tebe. Nećeš predati dijete njegovu gospodaru koje ti je dodano od njegova gospodara. S tobom će stanovati, među vama će stanovati gdje god mu se svidi, nećeš ga tlačiti. Neće biti prostitutke među kćerima Izraela i neće biti onoga koji se prostituira među sinovima Izraela; neće biti inicijatorice među kćerima Izraela i neće biti onoga koji je iniciran među sinovima Izraela. Nećeš donijeti plaću bludnice, niti razmjenu psa u kuću Gospodina Boga tvoga za bilo koji zavjet, jer su oboje gnušoba Gospodinu Bogu tvojemu. Ne ćeš naplaćivati kamatu svome bratu: kamatu na srebro, i kamatu na hranu, i kamatu na svaku stvar koju posudite. Strancu ćeš naplaćivati kamatu, ali bratu svome nećeš naplaćivati kamatu, da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima tvojim na zemlji u koju ulaziš da je naslijediš. Ako li zavjetuješ zavjet Gospodinu, Bogu svome, nećeš odgađati da ga ispuniš, jer će Gospodin, Bog tvoj, sigurno tražiti to od tebe, i bit će u tebi grijeh. Ako pak ne želiš moliti se, nije u tebi grijeha. Ono što izlazi kroz tvoje usne čuvat ćeš i činit ćeš na

način na koji si zavjetovao Gospodinu Bogu dar koji si govorio svojim ustima. Ako pak uđeš u žetvu svoga bližnjega i skupiš u svojim rukama klasje, srp nećeš staviti na žetvu svoga bližnjega. Ako pak uđeš u vinograd svoga bližnjega, jest ćeš grožđe koliko da nasitiš svoju dušu, ali u posudu nećeš staviti.

24

Ako netko uzme ženu i živi s njom, i bit će ako ne nađe milost pred njim, jer je našao u njoj sramnu stvar, i napisat će joj knjigu razvoda i dat će u njezine ruke i poslat će je iz svoje kuće, i otišavši postane drugom muškarcu, i posljednji muž je mrzi, i napiše joj knjigu razvoda i da u njezine ruke i pošalje je iz svoje kuće, i umre posljednji muž koji ju je uzeo sebi za ženu, neće moći prvi muž koji ju je poslao, vrativši se, uzeti je sebi za ženu, nakon što je bila okaljana, jer je grozota pred Gospodinom Bogom tvojim, i nećete okaljati zemlju koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u baštinu. Ako netko nedavno uzme ženu, neće izaći u rat i neće mu biti nametnuta nikakva obveza. Nevin će biti u svojoj kući jednu godinu i obradovati će svoju ženu koju je uzeo. Nećeš uzeti kao zalog mlinsku kamen, niti gornji mlinsku kamen, jer ovaj uzima dušu kao zalog. Ako li bude uhvaćen čovjek kako krade dušu iz svoje braće, sinova Izraela, i ugnjeteći ga proda, umrijet će onaj kradljivac, i uklonit ćeš zlo iz vas. Pazi na sebe kod dodira gube, čuvaj se veoma da postupaš prema svemu zakonu koji bi vam objavili svećenici Leviti, na način kako sam vam zapovjedio, čuvajte se da postupate. Sjeti se što je

učinio Gospodin, Bog tvoj, Miriam na putu, kada ste izlazili iz Egipta. Ako tvoj bližnji ima dug, bilo kakav dug, nećeš ući u njegovu kuću da uzmeš njegov zalog. Vani ćeš stati, i čovjek kojem si dao zajam iznijet će ti zalog van. Ako je čovjek siromašan, nećeš ležati u njegovu zalogu. Povratom ćeš vratiti njegov zalog prema zapadu sunca, i spavat će u svojoj odjeći, i blagoslovit će te, i bit će ti to milosrđe pred Gospodom, Bogom tvojim. Nećeš uskratiti plaću siromašnom i oskudnom od tvoje braće, ili od pridošlica u tvojim gradovima. Istog dana vratit ćeš mu plaću, neće sunce zađi nad njim, jer je siromašan i u tome ima nadu, i vikat će protiv tebe prema Gospodinu, i bit će u tebi grijeh. Neće umrijeti očevi za djecu, i sinovi neće umrijeti za očeve; svaki će umrijeti u svom vlastitom grijehu. Nećeš iskriviti sud pridošlice i sirote i udovice; nećeš uzeti u zalog odjeću udovice, i sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji Egiptu, i otkupio te je Gospodin Bog tvoj odande; zbog toga ja tebi zapovijedam da činiš ovu stvar. Ako žanješ žetvu u svom polju i zaboraviš snop u svom polju, nećeš se vratiti da ga uzmeš; strancu, siroti i udovici pripast će, tako da te blagoslovi Gospodin, Bog tvoj, u svim djelima tvojih ruku. Ako pak bereš masline, nećeš se vratiti da skupiš ono što ostane iza tebe - strancu i siročetu i udovici pripadat će, i sjetit ćeš se da si bio sluga u zemlji egipatskoj, zato ti ja zapovijedam da činiš ovu riječ. Ako i obereš vinograd svoj, nećeš brati opet iza sebe; došljaku i siročetu i udovici bit će; i sjetit ćeš se da si sluga bio u zemlji egipatskoj; zbog toga ja tebi zapovijedam činiti ovu riječ.

25

Ako se dogodi spor između ljudi, i dođu na sud, i sude, i opravdaju pravednoga, i osude bezbožnika; i bit će, ako je bezbožnik dostojan udaraca, položit ćeš ga pred suce, i bičevat će ga pred njima prema njegovoj bezbožnosti. Brojem četrdeset bičevat će ga, neće dodati; ako li dodaš bičevati više od ovih udaraca, bit će obeščašćen brat tvoj pred tobom. Ne ćeš namordati vola koji vrše. Ako braća stanuju zajedno i umre jedan od njih, a nije imao potomstva, žena umrlog neće biti dana muškarcu izvana koji nije srodnik. Brat njezina muža ući će k njoj i uzet će je sebi za ženu i stanovati će s njom. I dijete koje ona rodi bit će ustanovljeno po imenu umrlog, i njegovo ime neće biti izbrisano iz Izraela. Ako čovjek ne želi uzeti ženu svoga brata, žena će otići na vrata k vijeću staraca i reći će: Brat moga muža ne želi podignuti ime svoga brata u Izraelu, brat moga muža nije htio. I vijeće starješina njegova grada će ga pozvati i reći će mu; a on stojeći kaže: Ne želim je uzeti. I priđe žena njegova brata pred vijeće starješina i ona će skinuti njegovu sandalu, jednu s njegove noge, i pljunut će mu u lice, i odgovarajući reći će: Tako će učiniti čovjeku koji neće sagraditi kuću svoga brata u Izraelu. I njegovo će se ime u Izraelu zvati: kuća onoga koji je odriješio sandalu. Ako se tuku ljudi zajedno, čovjek sa svojim bratom, i pristupi žena jednog od njih da izbavi svog muža iz ruke onoga koji ga udara, i ispruživši ruku uhvati njegove muškarce, odrezat ćeš joj ruku, tvoje oko je neće poštedjeti. Neće ti biti u torbi dvije težine, velika ili mala. Neće

biti u tvojoj kući mjera i mjera, velika ili mala. Težina istinita i pravedna bit će tebi, i mjera istinita i pravedna bit će tebi, tako da dugovječan postaneš na zemlji koju Gospodin Bog tvoj daje tebi u nasljeđe. Jer gnusoba je Gospodinu, Bogu tvome, svaki koji čini ovo, svaki koji čini nepravedno. Sjeti se što je sve učinio tebi Amalek na putu, kada si izlazio iz zemlje Egipta, kako je stao protiv tebe na putu, i posjekao tvoju stražnju stražu, one koji su radili iza tebe, a ti si bio gladan i umoran; i nije se bojao Boga. I bit će kada te Gospodin, Bog tvoj, smiri od svih neprijatelja tvojih oko tebe u zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje da je naslijediš, izbrisat ćeš ime Amaleka ispod neba, i ne zaboravi.

26

I bit će ako uđeš u zemlju koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi da je naslijediš, i naslijediš je, i nastaniš se u njoj, i uzmeš od prvina plodova tvoje zemlje koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi, i staviš u košaru, i pođeš na mjesto koje izabere Gospodin, Bog tvoj, da ondje bude nazvano njegovo ime. I ti ćeš doći k svećeniku koji će biti u onim danima, i reći ćeš mu: Objavljujem danas Gospodinu, Bogu mom, da sam ušao u zemlju koju se Gospodin zakleo ocima našim dati nama. I svećenik će uzeti košaru iz tvojih ruku i postavit će je pred žrtvenik Gospodina, Boga tvoga. I odgovarajući, reći će pred Gospodom, Bogom tvojim: Siriju je odbacio otac moj i sišao u Egipat i boravio je tamo u malom broju, i postao je tamo veliki narod i veliko mnoštvo. I mučili su nas Egipćani, i ponizili su nas, i stavili su na nas teške poslove; I

zavapili smo Gospodinu Bogu našemu, i čuo je Gospodin glas naš, i vidio je poniženje naše, i trud naš, i tlačenje naše. I Gospod nas je izveo iz Egipta sam u svojoj velikoj snazi, moćnom rukom i uzdignutom mišicom, velikim viđenjima, znakovima i čudesima. I uveo nas je na ovo mjesto i dao nam ovu zemlju, zemlju kojom teče mlijeko i med. I sada evo donio sam prvine plodova zemlje koju si mi dao, Gospodine, zemlju koja teče mlijekom i medom; i ostavit ćeš to pred Gospodinom Bogom svojim, i poklonit ćeš se pred Gospodinom Bogom svojim, i veselit ćeš se u svim dobrim stvarima koje ti je dao Gospodin Bog tvoj, ti i kuća tvoja, i levit, i pridošlica koji je kod tebe. Ako dovršiš davanje desetine od svih prinosa svojih u trećoj godini, drugu desetinu dat ćeš levitu i došljaku i siročetu i udovici, i jest će u tvojim gradovima i radovat će se. I reći ćeš pred Gospodom, Bogom svojim: Uklonio sam svete stvari iz svoje kuće i dao sam ih levitu, došljaku, siročetu i udovici, prema svim zapovijedima koje si mi zapovjedio. Nisam prekršio tvoju zapovijed i nisam zaboravio. I nisam ih jeo u svojoj boli, nisam ih uzimao za nešto nečisto, nisam ih davao mrtvima, poslušao sam glas Gospodina Boga našega, učinio sam kako si mi zapovjedio. Pogledaj dolje iz svoje svete kuće s neba i blagoslovi svoj narod Izrael i zemlju koju si im dao, kao što si se zakleo našim ocima da ćeš nam dati zemlju koja teče mlijekom i medom. U ovaj dan Gospodin, Bog tvoj, zapovjedio ti je činiti sve uredbe i sudove, i čuvat ćete ih i činit ćete ih iz cijelog srca vašeg i iz cijele duše vaše. Boga si danas izabrao da bude tvoj Bog, i da hodiš svim njegovim putovima, i da čuvaš uredbe i sudove, i da slušaš njegov glas. I Gospodin te je danas izabrao da postaneš njemu narod

dragocjen, baš kao što je rekao, da čuvaš njegove zapovijedi, i da budeš iznad svih naroda, kao što te je učinio slavnim i pohvalom i veličanstvenim, da budeš narod svet Gospodinu Bogu tvome, baš kao što je govorio.

27

I zapovjedio je Mojsije i vijeće starješina Izraela, govoreći: Čuvajte sve ove zapovijedi koje vam ja zapovijedam danas. I bit će na dan kada prijeđeš Jordan u zemlju koju Gospodin, Bog tvoj, daje tebi, i postavit ćeš za sebe veliko kamenje i premazat ćeš ga vapnom. I napisat ćeš na ovim kamenima sve riječi ovog zakona, kada prijeđete preko Jordana, kada uđete u zemlju koju ti daje Gospodin, Bog tvojih otaca, zemlju u kojoj teče mlijeko i med, na način kako ti je rekao Gospodin, Bog tvojih otaca. I bit će, kada prijeđete Jordan, postavit ćete ovo kamenje koje vam danas zapovijedam na gori Ebalu i okrečit ćete ga krečom. I ti ćeš sagraditi tamo žrtvenik Gospodinu Bogu tvome, žrtvenik od kamenja; nećeš staviti na njega željezo; od cijelih kamena ćeš sagraditi žrtvenik Gospodinu Bogu tvome, i ti ćeš prinijeti na njega paljenice Gospodinu Bogu tvome. I žrtvovat ćeš ondje žrtvu spasenja, i jest ćeš, i nasitit ćeš se, i radovat ćeš se pred Gospodom, Bogom svojim. I napisat ćeš na kamenima sav ovaj zakon vrlo jasno. I Mojsije i svećenici Leviti govorili su svemu Izraelu, govoreći: Šuti i slušaj, Izraele! U ovaj dan postao si narod Gospodinu Bogu svome, i slušat ćeš glas Gospodina Boga svoga, i činit ćeš sve zapovijedi njegove i uredbe njegove, koliko

ja zapovijedam tebi danas. I Mojsije je zapovjedio narodu u onaj dan, govoreći: ovi će stati da blagoslivljaju narod na gori Garizin, prešavši Jordan: Šimun, Levi, Juda, Jisakar, Josip i Benjamin. I ovi će stati za prokletstvo na gori Ebal: Ruben, Gad i Ašer, Zebulun, Dan i Naftali. I odgovorivši, Leviti će reći svemu Izraelu glasom velikim: Proklet čovjek koji će napraviti rezani i ljeveni lik, grozotu Gospodinu, djelo ruku zanatlija, i stavit će ga na tajno mjesto. I odgovorivši, sav narod će reći: Neka bude. Proklet onaj koji beščasti oca svoga ili majku svoju, i sav će narod reći: Neka bude. Proklet onaj koji pomiče granice svoga susjeda, i svi ljudi će reći: Neka bude! Proklet onaj koji zavodi slijepca na putu, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet koji bi okrenuo sud pridošlice, sirote i udovice, i sav će narod reći: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa ženom oca svoga, jer je otkrio pokrivač oca svoga; i reći će sav narod: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa svakom životinjom, i reći će sav narod: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa sestrom od oca ili majke njegove. I sav narod će reći: Neka bude. Proklet onaj koji spava sa svojom nevjestom, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet onaj koji spava sa sestrom svoje žene, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet onaj koji udara susjeda prijevarom, i sav će narod reći: Neka bude! Proklet koji bi primio darove da udari dušu nevine krvi, i sav će narod reći: neka bude. Proklet svaki čovjek koji ne ostaje vjeran svim riječima ovoga zakona da ih izvršava, i sav narod će reći: Neka bude.

28

I bit će ako dobro slušaš glas Gospodina Boga tvoga, da čuvaš i činiš sve ove zapovijedi koje ja zapovijedam tebi danas, i Gospodin Bog tvoj će te postaviti iznad svih naroda zemlje, i svi ovi blagoslovi će doći na te i naći će te, ako slušaš glas Gospodina Boga tvoga, blagoslovljen ćeš biti u gradu i blagoslovljen ćeš biti u polju. Blagoslovljeno potomstvo utrobe tvoje i plodovi zemlje tvoje i stada goveda tvojih i stada ovaca tvojih. Blagoslovljena su tvoja skladišta i tvoji ostatci. Blagoslovljen si ti pri ulasku svojem i blagoslovljen si ti pri izlasku svojem. Gospodin, Bog tvoj, predat će ti neprijatelje tvoje koji su ti se suprotstavili, slomljene pred tvojim licem. Jednim će putem izaći prema tebi, a pobjeći će od tvoga lica na sedam putova. Gospodin će poslati na tebe blagoslov u tvojim spremištima i na sve na što staviš svoju ruku, na zemlji koju ti Gospodin, Bog tvoj, daje. Podići će te Gospodin sebi kao narod svet, na način kako se zakleo tvojim ocima; ako čuješ glas Gospodina Boga tvoga i hodiš svim putevima njegovim, i vidjet će te svi narodi zemlje, jer je ime Gospodinovo nazvano na tebi, i bojat će se te. I umnožit će te Gospodin, Bog tvoj, u dobre stvari u potomcima utrobe tvoje i na potomcima stoke tvoje i na plodovima zemlje tvoje, na zemlji tvojoj koju se Gospodin zakleo ocima tvojim dati tebi. Neka ti otvori Gospodin svoju dobru riznicu, nebo, da dade kišu tvojoj zemlji u pravo vrijeme; da blagoslovi sva djela tvojih ruku; i posuđivat ćeš mnogim narodima, a ti nećeš posuđivati. I ti ćeš vladati mnogim narodima, a oni neće vladati tobom. Gospodin, Bog tvoj, učinit će te glavom, a ne repom, i bit ćeš uvijek gore, a nećeš biti dolje, ako budeš slušao glas Gospodina, Boga svoga, i budeš čuvao sve što ti ja danas zapovijedam. Nećeš odstupiti od svih zapovijedi

koje ti ja danas zapovijedam ni desno ni lijevo, da bi išao za drugim bogovima i služio im. I bit će ako ne slušaš glasa Gospodina Boga tvoga, da čuvaš sve zapovijedi njegove koje ja zapovijedam tebi danas, i doći će na te sva ova prokletstva i sustići će te. Proklet ćeš biti u gradu i proklet ćeš biti u polju. Prokleta skladišta tvoja i ostatci tvoji. Prokleto potomstvo utrobe tvoje i plodovi zemlje tvoje, stada goveda tvojih i stada ovaca tvojih; Proklet ti u ulaženju tvom i proklet ti u izlaženju tvom. Gospodin će poslati na tebe nedostatak, propadanje i trošenje na sve na što staviš svoju ruku, dok te ne uništi i dok te ne uništi u brzini zbog tvojih zlih djela, jer si me napustio. Gospodin može učiniti da se smrt prilijepi uz tebe, dok te ne iscrpi sa zemlje u koju ulaziš da je naslijediš. Gospodin će te udariti nemoći, groznicom, drhtavicom, upalom, plamenicom i bljedilom, i progonit će te dok te ne unište. I nebo iznad tvoje glave bit će brončano, a zemlja ispod tebe gvozdena. Neka Gospodin, Bog tvoj, da kišu tvoje zemlje kao prašinu, i prašina će se spuštati s neba dok te ne uništi i dok te brzo ne zatare. Neka te Gospodin preda na poraz pred neprijateljima: jednim putem ćeš izići prema njima, a na sedam putova bježat ćeš od njihova lica, i bit ćeš rasut po svim kraljevstvima zemlje. I vaši mrtvi bit će hrana pticama nebeskim i zvijerima zemaljskim, i neće biti nikoga tko bi ih plašio. Gospodin će te udariti egipatskim čirom na stražnjicu, divljom šugom i svrabom, tako da nećeš moći biti izliječen. Gospodin će te udariti ludilom, sljepoćom i zanosom uma. I ti ćeš pipati usred podneva kao što slijepac pipa u tami, i neće ti uspjeti putovi tvoji, i ti ćeš tada biti onaj kome se čini nepravda i biti pljačkan sve dane, i neće biti nikoga tko pomaže.

Ženu ćeš uzeti, i drugi muškarac imat će nju, kuću ćeš sagraditi, i nećeš stanovati u njoj, vinograd ćeš posaditi, i nećeš ga brati. Tele tvoje zaklano pred tobom, i nećeš jesti od njega; magarac tvoj otet od tebe, i neće ti biti vraćen; ovce tvoje dane neprijateljima tvojim, i neće biti nikoga tko ti pomaže. Tvoji sinovi i tvoje kćeri bit će dane drugom narodu, i tvoje oči gledat će propadajući prema njima, a tvoja ruka neće moći ništa. Plodove zemlje tvoje i sve trudove tvoje pojest će narod koji ne poznaješ, i bit ćeš potlačivan i slomljen sve dane. I bit ćeš obezumljen zbog viđenja tvojih očiju koja ćeš vidjeti. Gospodin će te udariti zlim čirom na koljena i potkoljenice, tako da nećeš moći biti izliječen od stopala svojih nogu do vrha glave. Gospodin bi odveo tebe i tvoje vladare koje bi postavio nad sobom k narodu koji ne znaš ni ti ni tvoji oci, i tamo bi služio drugim bogovima, drvima i kamenima. I bit ćeš tamo u zagonetci i usporedbi i priči među svim narodima u koje te Gospodin odvede. Mnogo sjemena ćeš iznijeti u polje, i malo ćeš unijeti, jer će ga pojesti skakavac; Vinograd ćeš posaditi i obrađivati, i vino nećeš piti niti ćeš se radovati od njega, jer će ga pojesti crv. Imat ćeš masline po svim svojim granicama, ali se nećeš namazati uljem, jer će tvoje masline otpasti. Sinove i kćeri roditi ćeš, ali ih nećeš imati, jer će otići u ropstvo. Svu tvoju drvenu robu i plodove tvoje zemlje uništit će plamenjača. Stranac koji je među tobom poći će sve više gore, a ti ćeš silaziti sve niže dolje. Ovaj će ti posuditi, a ti nećeš posuditi njemu, ovaj će biti glava, a ti ćeš biti rep. I doći će na te sva ova prokletstva, i progonit će te, i sustići će te, dok te ne uništi, i dok te ne uništi, jer nisi slušao glasa Gospodina Boga svojega, da čuvaš njegove

zapovijedi i uredbe koje ti je zapovjedio. I bit će u tebi znakovi i čudesa u sjemenu tvom do vječnosti, zato što nisi služio Gospodinu Bogu svom u radosti i dobrom raspoloženju zbog mnoštva svega. I služit ćeš svojim neprijateljima koje će Gospodin poslati na tebe, u gladi i u žeđi i u golotinji i u nestašici svega, i stavit ćeš željezni jaram na svoj vrat dok te ne uništi. Dovest će na tebe Gospodin narod izdaleka s kraja zemlje kao napad orla, narod čiji glas nećeš čuti, narod bezobrazan licem, koji neće poštovati lice starca i neće se smilovati nad mladim. I će proždrijeti potomstvo tvoje stoke i plodove tvoje zemlje, tako da ti ne ostavi žito, vino, ulje, stada tvojih volova i stada tvojih ovaca, dok te ne uništi. I uništit će te u tvojim gradovima, dok ne budu porušeni visoki i tvrdi zidovi na koje si se pouzdao, u svoj tvojoj zemlji, i mučit će te u tvojim gradovima koje ti je dao. I jesti ćeš potomstvo svoje utrobe, meso svojih sinova i svojih kćeri, koliko ih ti je dao, u svojoj nevolji i u svojoj tjeskobi, kojom će te mučiti tvoj neprijatelj. Nježni u tebi i vrlo razmaženi zavidjeti će okom svojim bratu svome, i ženi u krilu svome, i preostaoj djeci koja bi mu bila ostavljena, tako da ne da nijednom od njih od mesa djece svoje koje bi jeo, jer mu ništa nije ostalo u nevolji tvojoj i u tjeskobi tvojoj koju bi ti nanijeli neprijatelji tvoji u svim gradovima tvojim. I nježna među vama i razmažena, čija noga nije iskusila hodanje po zemlji zbog razmaženosti i zbog nježnosti, zavidjeti će okom svom mužu svome u naručju svome, i sinu i kćeri svojoj, i posteljici svojoj onoj izašloj kroz bedra svoja, i djetetu svome koje rodi; proždrijet će ih jer zbog nedostatka svega potajno u nevolji tvojoj i u tjeskoboj tvojoj, kojom će te tjeskobiti neprijatelj tvoj u

gradovima tvojim, ako ne poslušaš činiti sve riječi ovoga zakona, one napisane u ovoj knjizi, da se bojiš časnoga i divnoga imena, GOSPODINA BOGA tvoga. I Gospod će učiniti čudesnim tvoje udarce i udarce tvoga potomstva, udarce velike i čudesne, i bolesti zle i trajne. I vratit će svu zlu bol Egipta koju si izbjegavao pred njihovim licem, i ona će se prilijepiti za tebe. I svu bolest i svaki udarac koji nije napisan, i sve što je napisano u knjizi ovoga zakona, dovest će Gospodin na tebe dok te ne uništi. I bit ćete ostavljeni mali po broju, umjesto da ste bili kao zvijezde nebeske po množini, jer niste slušali glas Gospodina Boga svoga. I bit će da na koji način se Gospodin radovao nad vama da vam čini dobro i da vas umnoži, tako će se Gospodin radovati nad vama da vas uništi, i bit ćete uzeti u brzini iz zemlje u koju tamo ulaziš da je naslijediš. I rasijat će te Gospodin, Bog tvoj, po svim narodima, od kraja zemlje do kraja zemlje, i služit ćeš ondje drugim bogovima, drvu i kamenju, kojima nisi vjerovao ti ni tvoji očevi. Ali ni u onim narodima nećeš odmoriti, niti će biti počivališta za stopalo tvoje noge, i Gospodin će ti tamo dati neposlušno srce, klonule oči i venuću dušu. I tvoj život bit će viseći pred tvojim očima, i bojat ćeš se danju i noću, i nećeš vjerovati svojem životu. Ujutro ćeš reći: Kako bi postala večer, a navečer ćeš reći: Kako bi postalo jutro, zbog straha tvoga srca kojega ćeš se bojati i zbog viđenja tvojih očiju koja ćeš vidjeti. I Gospod će te vratiti u Egipat u brodovima, na putu za koji sam rekao, nećeš ga više vidjeti; i bit ćete prodani tamo vašim neprijateljima kao robovi i robinje, i neće biti kupca. Ovo su riječi saveza koje je Gospodin zapovjedio Mojsiju da uspostavi sa sinovima Izraela u zemlji Moab, osim

saveza koji je sklopio s njima na Horebu.

29

I Mojsije je pozvao sve sinove Izraela i rekao im: Vi ste vidjeli sve što je učinio Gospodin u zemlji Egiptu pred vama Faraonu i slugama njegovim, i svoj zemlji njegovoj, velike kušnje koje su vidjele tvoje oči, znakove i ona velika čudesa. I nije vam dao Gospodin Bog srce da znate, i oči da gledate, i uši da slušate do ovoga dana. I vodio vas je četrdeset godina u pustinji, nije ostarjela vaša odjeća, i vaše sandale nisu se istrošile na vašim stopalima. Kruh niste jeli, vino i jako piće niste pili, da znate da sam ja Gospodin, Bog vaš. I vi dođoste do ovoga mjesta, i izašao je Sihon, kralj Hešbona, i Og, kralj Bašana, u susret nama u rat. I udarili smo ih, i uzeli smo njihovu zemlju, i dao sam je ždrijebom Rubenu, i Gadu, i polovici plemena Manaseova. I čuvat ćete da činite sve riječi ovoga zavjeta, da razumijete sve što činite. Vi stojite svi danas pred Gospodinom Bogom vašim, plemenski vođe vaši, i vijeće starješina vaših, i suci vaši, i pisari vaši, svaki čovjek Izraela, žene vaše, i potomci vaši i pridošlica u sredini tabora vašeg, od drvosjece vašeg i do nosioca vode vašeg, da uđete u savez Gospodina Boga vašeg, i u kletve njegove, koje Gospodin Bog tvoj sklapa s tobom danas; da te postavi sebi za narod, i on će biti tvoj Bog, na način kako ti je rekao, i na način kako se zakleo ocima tvojim Abrahamu i Izaku i Jakovu. I ne samo s vama ja sklapam ovaj savez i ovu kletvu, nego i s onima koji su ovdje s vama danas pred Gospodinom, Bogom vašim, i s

onima koji nisu s vama ovdje danas. Jer vi znate kako smo stanovali u zemlji Egiptu, kako smo prošli kroz sredinu naroda kroz koje ste vi prošli. I vidite njihove gadosti i njihove kipove od drva i kamena, srebra i zlata, koji su među njima. Ne postoji li među vama muškarac ili žena ili obitelj ili pleme čiji se um okrenuo od Gospodina Boga vašeg, otišavši služiti bogovima onih naroda; ne postoji li među vama korijen koji raste gore u žuči i gorčini; I bit će ako čuje riječi ove kletve, i blagoslovi sebe u srcu svom, govoreći, sveto mi neka bude, jer u zalutavanju srca mog ići ću, da grešnik ne uništi zajedno bezgrešnog; Neće htjeti Bog biti milostiv njemu, nego tada će se rasplamsati gnjev Gospodnji i revnost njegova u čovjeku onom; i priljubit će se uz njega sva prokletstva ovog saveza, napisana u knjizi ovoj; i izbrisat će Gospodin ime njegovo ispod neba. I Gospodin će ga odvojiti na zlo od svih sinova Izraela, prema svim prokletstvima zavjeta napisanim u knjizi ovoga zakona. I reći će drugi naraštaj, vaši sinovi koji će ustati poslije vas, i stranac koji će doći iz daleke zemlje, i vidjet će udarce te zemlje i njezine bolesti koje je Gospodin poslao na nju, sumpor i sol spaljeni; sva njezina zemlja neće biti posijana, niti će niknuti, niti će na njoj izrasti ništa zeleno. Baš kao što su bili uništeni Sodoma i Gomora, Adma i Seboim, koje je uništio Gospodin u gnjevu i srdžbi. I svi narodi će reći: zašto je Gospodin učinio ovako ovoj zemlji? Kakav je to veliki gnjev ljutnje? I reći će, zato što su napustili savez Gospodina Boga svojih očeva, koji je uspostavio s njihovim ocima kada ih je izveo iz zemlje Egipta, i otišavši su služili drugim bogovima koje nisu poznavali niti im ih je podijelio. I Gospodin se razgnjevio gnjevom na onu zemlju da donese na nju

sva prokletstva napisana u knjizi ovoga zakona. I izveo ih je Gospodin iz njihove zemlje u gnjevu i srdžbi i velikom bijesu, i izbacio ih je u drugu zemlju kao što je sada. Skrivene stvari pripadaju Gospodinu, Bogu našemu, a vidljive stvari nama i djeci našoj zauvijek, da činimo sve riječi ovoga zakona. Skrivene stvari pripadaju Gospodinu, Bogu našemu, a vidljive stvari nama i djeci našoj zauvijek, da činimo sve riječi ovoga zakona.

30

I bit će kada dođu na te sve ove riječi, blagoslov i prokletstvo koje sam stavio pred tvoje lice I ti ćeš primiti u srce svoje u svim narodima gdje te Gospodin rasprši, i vratit ćeš se Gospodinu Bogu svome, i slušat ćeš glas njegov prema svemu što ti ja zapovijedam danas, iz cijelog srca svoga i iz cijele duše svoje, i Gospodin će izliječiti grijehe tvoje, i smilovat će ti se, i opet će te skupiti iz svih naroda u koje te je Gospodin tamo raspršio. Ako bude tvoje raspršenje od kraja neba do kraja neba, odande će te skupiti Gospodin, Bog tvoj, i odande će te uzeti Gospodin, Bog tvoj. I Bog tvoj će te uvesti odatle u zemlju koju su naslijedili tvoji očevi, i naslijediti ćeš je, i učiniti će ti dobro, i učiniti će te brojnijim nego tvoje očeve. I Gospodin će temeljito očistiti tvoje srce i srce tvoga potomstva da ljubiš Gospodina, Boga svoga, iz svega srca svoga i iz sve duše svoje, da živiš. I dat će Gospodin, Bog tvoj, ova prokletstva na tvoje neprijatelje i na one koji te mrze, koji su te progonili. I ti ćeš se vratiti i čuti glas Gospodina Boga tvoga, i činit ćeš zapovijedi njegove koje ja zapovijedam

tebi danas. I blagoslovit će te Gospodin Bog tvoj u svakom djelu ruku tvojih, u potomcima utrobe tvoje, i u potomcima stoke tvoje, i u plodovima zemlje tvoje, jer će se Gospodin Bog tvoj vratiti da se raduje nad tobom u dobru, kao što se radovao nad ocima tvojim; Ako slušaš glas Gospodina Boga tvoga, da čuvaš zapovijedi njegove, i uredbe njegove, i sudove njegove napisane u knjizi zakona ovoga; ako se vratiš ka Gospodinu Bogu svome iz cijelog srca tvoga, i iz cijele duše tvoje. Jer ova zapovijed koju ti danas zapovijedam nije preteška, niti je daleka od tebe. Nije u nebu gore, govoreći: Tko će se uspeti za nas u nebo i uzeti je za nas, pa da je čujemo i učinimo? Niti je onkraj mora, govoreći: Tko će za nas prijeći onkraj mora i uzeti nam je, i učiniti je čujnom nama, da je činimo? Blizu tebe je riječ vrlo u tvojim ustima i u tvome srcu i u tvojim rukama da je činiš. Evo, danas sam stavio pred tebe život i smrt, dobro i zlo. Ako slušaš zapovijedi Gospodina Boga tvoga koje ti ja danas zapovijedam, da ljubiš Gospodina Boga tvoga, da hodiš svim njegovim putovima i da čuvaš njegove uredbe i njegove sudove, tada ćete živjeti i bit ćete brojni, i blagoslovit će te Gospodin Bog tvoj u svoj zemlji u koju ulaziš da je naslijediš. I ako se tvoje srce odvrati, i ne slušaš, i zalutavši se pokloniš drugim bogovima i služiš im, objavljujem ti danas da ćete propašću propasti, i nećete biti dugodnevni na zemlji u koju prelazite preko Jordana da je naslijedite. Svečano svjedočim vama danas i nebo i zemlju, život i smrt sam stavio pred vaše lice, blagoslov i prokletstvo; izaberi život, da živiš ti i sjeme tvoje, ljubiti Gospodina Boga tvoga, slušati glas njegov i držati se njega; jer ovo je tvoj život i duljina tvojih dana, stanovati na zemlji koju je Gospodin zakleo

tvojim ocima Abrahamu i Izaku i Jakovu da im je da.

31

I Mojsije završi govoriti sve ove riječi svim sinovima Izraela i reče im: Sto dvadeset godina imam danas, ne mogu više ulaziti i izlaziti. Gospodin mi je rekao: Nećeš prijeći ovaj Jordan. Gospodin, Bog tvoj, koji ide pred tobom, on će uništiti te narode pred tobom i ti ćeš ih naslijediti, a Jošua koji ide pred tobom, kao što je govorio Gospodin. I učinit će Gospodin, Bog tvoj, njima kao što je učinio Sihonu i Ogu, dvojici kraljeva Amorejaca, koji su bili s one strane Jordana, i zemlji njihovoj, kao što ih je potpuno uništio. I Gospodin ih je predao vama i učinit ćete s njima kako sam vam zapovjedio. Budi hrabar i jak, ne boj se, niti se plaši, niti se prepadaj pred njima, jer Gospodin, Bog tvoj, onaj koji ide pred vama, s vama je; neće te ostaviti niti će te napustiti. I Mojsije pozva Jošuu i reče mu pred svim Izraelom: Budi hrabar i budi jak, jer ti ćeš ući pred licem ovoga naroda u zemlju koju se Gospodin zakleo ocima vašim dati njima, i ti ćeš im je dati kao baštinu. I Gospodin koji putuje s tobom neće te pustiti niti će te napustiti; ne boj se i ne kukaj. I Mojsije napisa riječi ovoga zakona u knjigu i dade je svećenicima, sinovima Levijevim, koji nose Kovčeg saveza Gospodnjeg, i starješinama sinova Izraelovih. I Mojsije im je zapovjedio u onaj dan, govoreći: Nakon sedam godina, u vrijeme godine otpuštanja, u blagdan sjenica, kada sav Izrael putuje zajedno da se pojavi pred Gospodinom Bogom vašim, na mjestu koje Gospodin izabere,

čitat ćete ovaj zakon pred svim Izraelom u njihove uši, sastavivši narod, muškarce i žene i djecu i pridošlicu u vašim gradovima, da čuju i da nauče bojati se Gospodina Boga vašega, i oni će slušati da izvršavaju sve riječi ovoga zakona. I sinovi njihovi koji ne znaju, čut će i naučit će se bojati Gospodina, Boga tvoga, sve dane koliko oni žive na zemlji u koju vi prelazite preko Jordana da je naslijedite. I reče Gospodin Mojsiju: Evo, približili su se dani tvoje smrti. Pozovi Jošuu i stanite kod vrata šatora svjedočanstva, i zapovjedit ću mu. I otišao je Mojsije i Jošua u šator svjedočanstva i stali su kod vrata šatora svjedočanstva. I Gospodin je sišao u oblaku i stao kod vrata šatora svjedočanstva, i stup oblaka stao je kod vrata šatora svjedočanstva. I reče Gospodin Mojsiju: Evo, ti ćeš spavati sa svojim ocima, i ustavši, ovaj narod bludničit će za tuđim bogovima zemlje u koju ulazi, i ostavit će me, i razbiti će moj savez koji sam sklopio s njima. I ja ću se razgnjeviti gnjevom na njih u onaj dan, i ostavit ću ih, i odvratit ću svoje lice od njih, i bit će hrana, i naći će ga mnoga zla i nevolje, i reći će u onaj dan: Zato što Gospodin Bog moj nije u meni, našla su me ova zla. Ja ću pak potpuno okrenuti svoje lice od njih u onaj dan, zbog svih zloća koje učiniše, jer se okrenu prema stranim bogovima. I sada napišite riječi ove pjesme i naučite je sinove Izraela, i stavite je u njihova usta, da mi ova pjesma postane svjedočanstvo pred sinovima Izraela. Jer ja ću ih uvesti u dobru zemlju koju sam zakleo njihovim ocima da ću im dati, zemlju u kojoj teče mlijeko i med, i oni će jesti, i biti će nasićeni i zadovoljni, i okrenut će se stranim bogovima, i služit će im, i razgnjevit će me, i razbiti će moj zavjet. I ova pjesma će svjedočiti protiv njih, jer neće biti zaboravljena iz

njihovih usta, niti iz usta njihova potomstva, jer ja znam njihovu zloću, koliko čine ovdje danas, prije nego što ih dovedem u dobru zemlju koju sam se zakleo njihovim ocima. I Mojsije je napisao ovu pjesmu onoga dana i naučio joj sinove Izraela. I zapovjedio je Jošui i rekao: Budi hrabar i budi jak, jer ti ćeš uvesti sinove Izraela u zemlju koju je Gospodin zakleo njima, i on će biti s tobom. Kada je Mojsije završio pisanje svih riječi ovog zakona u knjigu do kraja, zapovjedio je Levitima koji nose kovčeg saveza Gospodnjeg, govoreći: Uzevši knjigu ovog zakona, stavit ćete je sa strane kovčega saveza Gospodina Boga vašeg, i bit će tamo u tebi za svjedočanstvo. Zato ja znam tvoju provokaciju i tvoj tvrdi vrat, jer još dok sam ja živ s vama danas, buntovali ste se protiv Boga, kako onda nećete i nakon moje smrti? Sastavite k meni vaše plemenske vođe i vaše starješine i vaše suce i vaše pisare, da govorim u njihove uši sve ove riječi i svjedočim im nebo i zemlju. Znam jer da nakon moje smrti bezakonjem bezakonje činiti ćete i odstupit ćete s puta koji sam vam zapovjedio, i susrest će vas zla u posljednjim danima, jer činit ćete zlo pred Gospodom da ga razgnjevite djelima svojih ruku. I Mojsije je govorio pred cijelom skupštinom riječi ove pjesme do kraja.

32

Pazi, nebo, i govorit ću, i neka zemlja čuje riječi iz mojih usta. Neka se očekuje kao kiša izreka moja, i neka siđu kao rosa riječi moje, kao pljusak na travu i kao snijeg na travu. Jer sam ime

Gospodnje pozvao, dajte veličinu Bogu našemu. Bog, istinita su djela njegova, i svi putovi njegovi su sudovi, Bog je vjeran, i nema nepravde, pravedan i svet je Gospodin. Sagriješili su, ali ne protiv njega - prijekorna djeca, iskrivljen i izopačen naraštaj. Ove stvari vraćate Gospodinu? Tako narod glup i ne mudar? Nije li on ovaj tvoj otac stekao te i napravio te i oblikovao te? Sjetite se dana vječnosti, razumijte godine od generacije do generacije. Pitaj svog oca i on će ti objaviti, tvoje starješine i oni će ti reći. Kada je Najviši dijelio narode, kao što je raspršio sinove Adamove, postavio je granice naroda prema broju anđela Božjih. I narod njegov Jakov postade dio Gospodnji, mjerena baština njegova Izrael. Zadovoljio ga u pustinji, u žeđi vrućine u zemlji bez vode; okružio ga i odgojio ga, i čuvao ga kao zjenicu oka; Kao što orao pokriva gnijezdo svoje, i nad mladima svojim lebdi, raširivši krila svoja primio ih je, i podigao ih na ramenima svojim. Gospodin ih je sam vodio, nije bilo s njima stranog boga. Uzdigao ih je na snagu zemlje, nahranio ih je plodovima polja, sisali su med iz stijene i ulje iz čvrste stijene. Maslac od goveda i mlijeko ovaca, s masnoćom janjadi i ovnova, sinova bikova i jaraca, s masnoćom srca pšenice, i krv grožđa - pio je vino. I Jakov je jeo i bio je sit, i voljeni je šutnuo, postao je masan, podebljao je, proširio se, i napustio je Boga koji ga je stvorio, i okrenuo se od Boga, svoga spasitelja. Razgnjevili su me stranim bogovima, gnusobama svojim razgorčili su me. Žrtvovali su demonima, a ne Bogu, bogovima koje nisu poznavali, novi i nedavni koji su došli, koje nisu poznavali njihovi očevi. Boga koji te rodio napustio si i zaboravio si Boga koji te hrani. I Gospodin je vidio i bio je ljubomoran, i bio je provociran zbog gnjeva

svojih sinova i kćeri, i rekao je: Okrenut ću svoje lice od njih i pokazat ću što će im biti u posljednjim danima; jer perverzna je generacija, sinovi u kojima nema vjere. Oni su me provokali na ljubomoru ne-bogom, razljutili su me svojim idolima, i ja ću njih provokati na ljubomoru ne-narodom, nerazumnim narodom ću ih razljutiti. Jer vatra je zapaljena iz moga gnjeva, gorit će do Hada dolje, proždrijet će zemlju i njezine proizvode, zapalit će temelje planina. Sakupit ću na njih zla i svoje strijele potrošit ću boreći se protiv njih. Propadajući od gladi i jedenja ptica, i neizlječivo natezanje leđa, zube zvijeri poslat ću na njih, s bijesom onih koji vuku po zemlji. Izvana će ih mač učiniti bez djece, a iz skladišta strah - mladića sa djevicom, dojenče sa ostarjelim starcem. Rekao sam: Raspršit ću ih, ukinut ću među ljudima spomen na njih. Ako ne zbog srdžbe neprijatelja, da ne produlje vrijeme, da se ne pridruže u napadu protivnici, da ne kažu: Naša uzvišena ruka, a ne Gospodin, učini sve ovo. Narod koji je izgubio vijeće, i nema znanja u njima. Nisu razmišljali da razumiju, neka prime ove stvari za nadolazeće vrijeme. Kako će jedan progoniti tisuću i dva pomaknuti mirijade, ako ih Bog nije prodao i Gospodin ih predao? Jer njihovi bogovi nisu kao naš Bog, a naši neprijatelji su nerazumni. Jer iz vinove loze Sodoma je njihova vinova loza, i njihova lozica iz Gomore; njihovo grožđe je grožđe žuči, grozd gorčine im je. Gnjev zmajeva njihovo je vino, i gnjev aspida neizlječiv. Nisu li ove stvari sakupljene kod mene i zapečaćene u mojim riznicama? U dan osvete uzvratit ću kada posrne njihovo stopalo, jer je blizu dan njihove propasti i spremno je za vas. Jer Gospodin će suditi svoj narod i nad svojim robovima bit će utješen; vidio je da su

oslabljeni i napušteni u ropstvu i iznemogli; I rekao je Gospodin: Gdje su njihovi bogovi u koje su se pouzdali, čiju mast od njihovih žrtava ste jeli i pili ste vino njihovih lijevanja? Neka ustanu i neka vam pomognu i neka vam postanu zaštitnici. Vidite, vidite da ja jesam, i nema Boga osim mene. Ja ubijem i učinim da se živi, udarim i ja izliječim, i nema nikoga tko će izbaviti iz mojih ruku. Jer podići ću u nebo ruku svoju, i zakleti ću se desnicom svojom; i reći ću, živim ja u vijek; Jer naoštrit ću kao munju mač svoj, i držat će se suda ruka moja, i vratit ću pravdu neprijateljima, i onima koji me mrze uzvratit ću. Opojit ću svoje strijele krvlju, i mač moj jest će meso od krvi ranjenih i zarobljenika, od glava neprijateljskih vladara. Radujte se, nebesa, zajedno s njim, i neka mu se poklone svi glasnici Boga; radujte se, narodi, s njegovim narodom, i neka se ojačaju u njemu svi sinovi Boga, jer se osvećuje krv njegovih sinova, i osvetit će i vratit će kaznu neprijateljima, i onima koji mrze vratit će, i Gospodin će očistiti zemlju svojeg naroda. I napisao je Mojsije ovu pjesmu u onaj dan i naučio ju sinove Izraela, i ušao je Mojsije i govorio sve riječi ovoga zakona u uši naroda, on i Jošua, sin Nuna. I Mojsije je dovršio govoriti svemu Izraelu. I reče im: Obratite pažnju srcem na sve ove riječi koje ja svjedočim vama danas, koje ćete zapovjediti svojim sinovima da čuvaju i izvršavaju sve riječi ovoga zakona. Jer ovo nije prazna riječ za vas, jer ovo je vaš život, i zbog ove riječi živjet ćete dugo na zemlji u koju vi prelazite preko Jordana da je naslijedite. I Gospodin je govorio Mojsiju toga dana, govoreći: Idi gore na planinu Abarim, tu planinu Nebo koja je u zemlji Moab prema Jerihonu, i vidi zemlju Kanaan koju ja dajem sinovima Izraela, i

umri na planini na koju ideš gore tamo, i bit ćeš pridodan svom narodu; na način kako je umro Aron, tvoj brat, na planini Hor, i bio je pridodan svom narodu. Zato što ste bili neposlušni mojoj riječi među sinovima Izraela kod vode spora u Kadešu, u pustinji Sin, jer me niste posvetili među sinovima Izraela. Nasuprot ćeš vidjeti zemlju, ali tamo nećeš ući.

33

I ovo je blagoslov kojim je blagoslovio Mojsije, čovjek Božji, sinove Izraelove prije svoje smrti. I reče: Gospodin je došao iz Sinaja i pojavio se nama iz Seeira, i požurio je s planine Farana, s mirijade iz Kadeša, s njegove desnice anđeli s njim. I poštedjeo je svoj narod, i svi posvećeni su pod tvojim rukama, i ovi su pod tobom, i primio je zakon od njegovih riječi, koji je Mojsije zapovjedio nama, baštinu skupova Jakova. I bit će u ljubljenome vladar, kada budu sakupljeni vladari naroda zajedno s plemenima Izraela. Neka živi Ruben i neka ne umre, i neka bude mnogobrojan. I ovo je Juda, čuj Gospodine glas Jude, i k narodu njegovu došao bi, ruke njegove razlikuju za njega, i pomoćnik od neprijatelja bit ćeš. I Leviju reče: Daj Leviju njegove jasne stvari i njegovu istinu svetom čovjeku, kojeg su iskušali u iskušenju; rugali su mu se na vodi spora. Onaj koji govori ocu i majci: Nisam te vidio, i svoju braću nije prepoznao, i svoje sinove je odbacio - čuvao je tvoje riječi i tvoj savez je sačuvao. Objavit će tvoje uredbe Jakovu i tvoj zakon Izraelu, položit će tamjan neprestano u tvom gnjevu na tvoj žrtvenik. Blagoslovi, Gospode,

snagu njegovu i djela ruku njegovih primi, razbij slabine neprijatelja koji su ustali protiv njega, i oni koji ga mrze neka ne ustanu. I Benjaminu je rekao: ljubljeni od Gospodina će stanovati pouzdano, i Bog ga zasjenjuje sve dane, i između njegovih ramena je počinuo. I Josipu reče: od blagoslova Gospodnjeg zemlja njegova, od darova neba i rose, i od dubina izvora odozdo, i prema godišnjem dobu plodova sunčevih putova, i od sastanaka mjeseci, od vrha drevnih planina, i od vrha vječnih brežuljaka, i prema godišnjem dobu ispunjenja zemlje; i milosti onoga koji se pojavio u grmu neka dođu na glavu Josipa, i na tjeme onoga proslavljenog među braćom. Ljepota prvorođenog bika je njegova, rogovi jednoroga su njegovi rogovi, njima će narode probosti zajedno, sve do kraja zemlje, ove su desetke tisuća Efraima, i ove su tisuće Manasea. I Zebulunu reče: Raduj se, Zebulune, u svom odlasku, i Issachare, u svojim šatorima. Narodi će uništiti, i pozivat ćete tamo, i žrtvovat ćete tamo žrtvu pravde, jer bogatstvo mora dojiće te i trgovina obalnih stanovnika. I Gadu reče: Blagoslovljen onaj koji proširuje Gada; kao lav počinu, slomivši ruku i vladara. I vidio je prvine njegove, jer je tamo bila podijeljena zemlja vladara skupljenih zajedno s vođama naroda; pravednost je Gospodin učinio i sud njegov s Izraelom. I Danu je rekao: Dan je lavić, i iskočit će iz Bašana. I Naftaliju reče: Naftali, punino prihvatljivih stvari, i neka bude ispunjen blagoslovom od Gospoda, more i Jug naslijediti će. I Ašeru reče: Blagoslovljen od djece Ašer, i bit će prihvatljiv svojoj braći, umoči u ulju svoju nogu. Željezo i bronca bit će njegova sandala, kao tvoji dani, tvoja snaga. Nema nikoga kao Bog voljena, koji korača nebom kao tvoj pomoćnik i

veličanstven na svodu. I Bog će te pokriti svojim početkom, i pod snagom vječnih ruku, i izbacit će neprijatelja ispred tvog lica govoreći: Propao bi! I Izrael će stanovati pouzdano, sam na zemlji Jakova, uz žito i vino, i nebo će ti biti oblačno rosom. Blažen si Izraele tko sličan tebi narod koji je spašavan od Gospoda Branit će te tvoj pomoćnik, i mač tvoja pohvala; i lagat će ti tvoji neprijatelji; i ti ćeš stupiti na njihov vrat.

34

I Mojsije se popeo od Arabota Moaba na goru Nebo, na vrh Fazge, koja je prema Jerihonu; i Gospodin mu je pokazao svu zemlju Gileada do Dana, i svu zemlju Naftalija, i svu zemlju Efraima i Manasea, i svu zemlju Jude do krajnjeg mora, i pustinju, i okolne krajeve Jerihona, grada palmi, do Segora. I reče Gospodin Mojsiju: Ova je zemlja koju sam se zakleo Abrahamu i Isaaku i Jakovu, govoreći: Tvome sjemenu dat ću je. Pokazao sam je tvojim očima, ali tamo nećeš ući. I umro je Mojsije, sluga Gospodnji, u zemlji Moabskoj po riječi Gospodnjoj. I pokopali su ga u Gaju blizu kuće Fogora, i nitko nije vidio njegov pokop do ovoga dana. Mojsije je imao sto dvadeset godina kada je umirao, oči njegove nisu potamnjele, niti su mu kornjače bile oslabljene. I sinovi Izraela oplakivali su Mojsija u Arabothu Moaba na Jordanu prema Jerihonu trideset dana, i tako su se navršili dani žalosti i plača za Mojsijem. I Jošua, sin Nuna, bio je ispunjen duhom razumijevanja, jer je Mojsije položio svoje ruke na njega, i sinovi Izraela su ga slušali, i učinili

su kako je Gospodin zapovjedio Mojsiju. I nije ustao još prorok u Izraelu kao Mojsije, kojega je poznavao Gospodin licem u lice u svim znakovima i čudesima, kojega je poslao Gospodin da ih učini u zemlji egipatskoj Faraonu, i slugama njegovim, i svoj njegovoj zemlji, velika čudesa, i moćnu ruku, koju je učinio Mojsije pred svim Izraelom.

Jošua

1

I dogodilo se nakon smrti Mojsija, Gospodin je rekao Jošui, sinu Nuna, slugi Mojsija, govoreći: Mojsije, sluga moj, umro je. Sada dakle ustani, prijeđi Jordan ti i sav ovaj narod u zemlju koju ja dajem njima. Svako mjesto na koje stupite stopalom svojih nogu, dat ću vam ga, na način kako sam rekao Mojsiju: Pustinju i Antiliban, do velike rijeke, rijeke Eufrata, i do krajnjeg mora; od zalaska sunca bit će vaše granice. Neće ustati čovjek pred vama sve dane života tvoga, i kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom, i neću te napustiti niti ću te zanemariti. Budi jak i hrabar, jer ćeš ti podijeliti ovome narodu zemlju koju sam se zakleo vašim ocima da ću im je dati. Budi jak dakle i budi hrabar, da se čuvaš i činiš prema onome što ti je zapovjedio Mojsije, sluga moj, i nećeš skrenuti od toga ni desno ni lijevo, da bi mogao uspjeti u svemu što činiš. I knjiga ovoga zakona neće se udaljiti iz tvojih usta, i razmišljat ćeš o njoj danju i noću, da bi znao činiti sve što je napisano; tada ćeš napredovati i učinit ćeš svoje putove uspješnima, i tada ćeš razumjeti. Evo, zapovjedio

sam ti: budi jak i budi hrabar, ne budi kukavica, niti se boj, jer je s tobom Gospodin, Bog tvoj, u sve kamo god ideš. I Jošua je zapovjedio pisarima naroda govoreći: Uđite u sredinu logora naroda i zapovjedite narodu govoreći: Pripremite zalihe, jer još tri dana i vi prelazite ovaj Jordan, ušavši da zauzmete zemlju koju Gospodin, Bog otaca vaših, daje vama. I Rubenu, i Gadu, i polovici plemena Manaseha rekao je Jošua: sjetite se riječi koju vam je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji, govoreći: Gospodin Bog vaš dao vam je odmor i dao vam je ovu zemlju. Vaše žene i vaša djeca i vaša stoka neka stanuju u zemlji koju vam je dao; vi pak prijeći ćete lako naoružani prvi ispred vaše braće, svaki tko je jak; i borit ćete se uz bok njima, dok Gospodin Bog naš ne da odmor vašoj braći, baš kao i vama, i dok i oni ne naslijede zemlju koju im Gospodin Bog naš daje; i vratit ćete se svaki u svoje nasljedstvo koje vam je dao Mojsije s one strane Jordana na istoku sunca. I odgovorivši Jošui rekli su: Sve što nam zapovijediš, učinit ćemo, i na svako mjesto kamo nas pošalješ, ići ćemo. Prema svemu što smo slušali Mojsija, slušat ćemo tebe, samo neka Gospodin, Bog naš, bude s tobom kao što je bio s Mojsijem. Čovjek koji ti se ne pokori i tko god ne posluša tvoje riječi, što god mu zapovijediš, neka umre, ali budi jak i hrabar.

2

I poslao je Isus, sin Nuna, iz Šitima dva mladića da uhode, govoreći: Idite gore i vidite zemlju i Jerihon. I otišavši, dva mladića ušla su u Jerihon i ušla su u kuću žene bludnice kojoj je

ime Rahaba, i odsjeli su tamo. I bilo je izvješteno kralju Jerihona: Ovdje su ušli ljudi od sinova Izraelovih da izvide zemlju. I poslao je kralj Jerihona i rekao Rahab: Izvedi muškarce koji su ušli u tvoju kuću noću, jer su došli uhoditi zemlju. I žena, uzevši dva čovjeka, sakrila ih; i rekla im, govoreći: Ušli su k meni ljudi, ali kako su se vrata zatvarala u tami, ljudi su izašli; ne znam gdje su otišli; progonite ih, ako ćete ih uhvatiti. Ova ih je dovela na krov i sakrila ih u lanenoj slami koja je bila nagomilana na krovu. I ljudi su progonili za njima putem koji vodi prema Jordanu, prema gazovima, i vrata su bila zatvorena. I dogodilo se kad su izašli oni koji su ih progonili, a prije nego što su oni legli, ona se popela k njima na krov i rekla im: Znam da vam je Gospodin dao zemlju, jer je strah od vas pao na nas. Čuli smo jer je Gospodin Bog isušio Crveno more pred vama kada ste izlazili iz zemlje egipatske, i što je učinio s dvojicom kraljeva Amorejaca koji su bili s one strane Jordana, Sihonom i Ogom, koje ste uništili. I pošto smo čuli, zapanjeni smo bili u srcu našem, i nije više ostao duh ni u kome od nas pred licem vašim, jer Gospodin, Bog vaš, jest Bog na nebu gore i na zemlji dolje. I sad mi se zakunite Gospodinom Bogom, jer činim vama milost, i učinite i vi milost u kući oca moga, i sačuvajte živima kuću oca moga, majku moju, i braću moju, i svu kuću moju, i sve što je njihovo, i izbavite dušu moju od smrti. I rekli su joj muškarci: Naša duša umjesto vaše u smrt. I ona reče: Kada Gospodin preda vama grad, učinit ćete mi milost i istinu. I spustila ih je kroz prozor i rekla im: Odite u planinsku regiju, da vas ne susretnu progonitelji, i sakrijte se tamo tri dana dok se progonitelji ne vrate natrag od vas, i nakon toga ćete otići na svoj put. I rekli su joj muškarci: Nevini smo od

ove tvoje zakletve. Evo, mi ulazimo u dio grada, i stavit ćeš znak - ovo grimizno uže spustit ćeš u prozor kroz koji si nas spustila, a svog oca i svoju majku i svoju braću i sav dom svoga oca sakupit ćeš k sebi u svoju kuću. I bit će da tko god izađe na vrata tvoje kuće van, kriv će biti sebi, a mi ćemo biti nevini prema ovoj tvojoj zakletvi, i koliko god ih bude s tobom u tvojoj kući, mi ćemo biti krivi. Ako nas netko naudi ili otkrije ove naše riječi, bit ćemo oslobođeni ove tvoje zakletve. I reče im: Prema vašoj riječi neka bude. I otpusti ih, i oni odoše. I došli su u planinsku krajinu i ostali su tamo tri dana, a progonitelji su tražili sve putove i nisu ih našli. I dvojica mladića vratili se i sišli s planine, prešli prema Jošui, sinu Nuna, i ispričali mu sve što im se dogodilo. I rekli su Jošui da je Gospodin predao svu zemlju u našu ruku i da se uplašio svaki stanovnik one zemlje od nas.

3

I Josua usta rano ujutro i otišao je iz Shittima, i došli su do Jordana i prenoćili su tamo prije nego što su prešli. I dogodilo se nakon tri dana da su pisari prošli kroz tabor i zapovjedili narodu govoreći: Kada vidite kovčeg saveza Gospodina Boga našega i svećenike naše i Levite kako ga nose, odići ćete sa svojih mjesta i ići ćete za njim. Ali neka bude daleko između vas i nje, oko dvije tisuće lakata ćete stajati, ne približavajte joj se, tako da znate put kojim ćete ići, jer niste išli tim putem od jučer i prekjučer. I reče Jošua narodu: Posvetite se za sutra, jer sutra će Gospodin učiniti među vama čudesna djela. I reče Jošua

svećenicima: Podignite kovčeg saveza Gospodnjeg i idite ispred naroda. I podigoše svećenici kovčeg saveza Gospodnjeg i iđahu ispred naroda. I reče Gospodin Jošui: U ovaj dan počinjem te uzdizati pred svim sinovima Izraela, da znaju da kao što sam bio s Mojsijem, tako ću biti i s tobom. I sada zapovjedi svećenicima koji nose kovčeg saveza, govoreći: Kada uđete u dio vode Jordana, zaustavit ćete se u Jordanu. I reče Jošua sinovima Izraela: Dođite ovamo i čujte riječ Gospodina, Boga našega. Po ovome ćete spoznati da živi Bog prebiva među vama i da će zacijelo uništiti pred nama Kanaance, Hetite, Perižane, Hivijce, Amorejce, Girgašane i Jebusejce. Evo, kovčeg zavjeta Gospodara cijele zemlje prelazi Jordan. Odaberite sebi dvanaest muškaraca od sinova Izraela, po jednog iz svakog plemena. I bit će, kada počinu stopala svećenika koji nose kovčeg saveza Gospodina sve zemlje u vodi Jordana, voda Jordana nestat će, a voda koja silazi stat će. I narod je otišao iz svojih šatora da prijeđe Jordan, a svećenici su nosili Kovčeg saveza Gospodnjeg ispred naroda. Kako su ulazili svećenici koji su nosili kovčeg saveza na Jordan, i noge svećenika koji su nosili kovčeg saveza Gospodnjeg bile su umočene u dio vode Jordana; a Jordan je bio ispunjen po cijeloj obali njegovoj, kao u dane žetve pšenice; I stale su vode koje su silazile odozgo, stala je jedna gomila stojeći daleko vrlo silno do dijela Karijatiarima; a ono što je silazilo sišlo je u more Araba, more soli, dok do kraja nije prestalo; i narod je stajao nasuprot Jerihonu. I svećenici koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg stajali su na suhom usred Jordana, i svi sinovi Izraelovi prelazili su preko suhog tla, dok sav narod nije završio prelazak preko Jordana.

4

I kad je sav narod završio prelaženje Jordana, rekao je Gospodin Jošui govoreći: Uzmi ljude od naroda, jednog od svakog plemena, zapovjedi im; i uzmite iz sredine Jordana dvanaest gotovih kamenova, i ove prenevši sa sobom, stavite ih u vašem logoru, gdje se utaborite tu za noć. I Isus, pozvavši dvanaest ljudi od slavnih od sinova Izraela, jednog od svakog plemena, rekao im: Donesite se pred mene, pred lice Gospodina, u sredinu Jordana; i uzevši odande svaki po kamen, neka ga ponese na svojim ramenima prema broju dvanaest plemena Izraela, da vama budu ovi za znak koji leži stalno; da kada te sutra pita tvoj sin govoreći: Što su nam ovi kameni? I ti ćeš pokazati svome sinu, govoreći da je Jordan rijeka prestala teći pred kovčegom zavjeta Gospodina sve zemlje, kada je prelazio preko nje, i bit će ovo kamenje vama na spomen sinovima Izraela dovijeka. I sinovi Izraela učiniše tako, kako zapovjedi Gospodin Jošui, i uzevši dvanaest kamenova iz sredine Jordana, kako zapovjedi Gospodin Jošui pri završetku prelaska sinova Izraela, prenesoše ih sa sobom u tabor i položiše ih ondje. Postavio je Jošua i drugih dvanaest kamena u samom Jordanu, na mjestu koje je bilo pod nogama svećenika koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg, i oni su tamo do današnjeg dana. Stajali su pak svećenici koji su nosili kovčeg saveza u Jordanu, dok Jošua nije dovršio sve što je Gospodin zapovjedio objaviti narodu, i narod je požurio i prešao. I dogodilo se kada su svi ljudi završili prelazak, da je prešao kovčeg zavjeta Gospodnjeg i kamenje pred njima. I sinovi

Rubena i sinovi Gada i polovica plemena Manasseha prešli su pripremljeni pred sinovima Izraela, baš kao što im je zapovjedio Mojsije. Četrdeset tisuća naoružanih prešlo je u bitku pred Gospodinom, u rat prema gradu Jerihonu. U onaj dan Gospodin je uzvisio Jošuu pred cijelim rodom Izraela i bojali su ga se, baš kao Mojsija, sve vrijeme koliko je živio. I reče Gospodin Jošui: Zapovjedi svećenicima koji nose kovčeg saveza svjedočanstva Gospodnjeg da izađu iz Jordana. I Jošua naredi svećenicima govoreći: Izađite iz Jordana. I dogodilo se kada su svećenici koji su nosili kovčeg zavjeta Gospodnjeg izišli iz Jordana i stavili stopala na zemlju, voda Jordana pojurila je prema svojem mjestu i tekla je kao jučer i prekjučer kroz cijelu obalu. I narod je izašao iz Jordana desetog dana prvog mjeseca, i sinovi Izraela utaborili su se u Gilgalu s istočne strane od Jerihona. I ovih dvanaest kamena koje je uzeo iz Jordana postavio je Jošua u Gilgalu govoreći: Kada vas budu pitali vaši sinovi govoreći: Što su ovi kameni? Objavite sinovima svojim da je Izrael prešao ovaj Jordan po suhom, pošto je Gospodin Bog naš osušio vodu Jordana pred njima dok nisu prešli; baš kao što je učinio Gospodin Bog naš s Crvenim morem, koje je Gospodin Bog naš osušio pred nama dok nismo prošli; da bi znali svi narodi zemlje da je moć Gospodina jaka, i da biste vi štovali Gospodina Boga našega u svakom djelu.

5

I dogodilo se kada su čuli kraljevi Amorejaca koji su bili s one

strane Jordana i kraljevi Fenicije koji su bili uz more da je Gospodin Bog isušio rijeku Jordan pred sinovima Izraela dok su je prelazili, da su im se umovi rastopili i bili su obuzeti strahom, i nije bilo u njima nikakve razboritosti pred sinovima Izraela. Po ovom vremenu rekao je Gospodin Jošui: Napravi sebi kamene mačeve od oštre stijene, i sevši obrezuj sinove Izraela po drugi put. I Jošua je napravio oštre kamene mačeve i obrezao sinove Izraela na mjestu zvanom Brdo prepucija. Na koji način je Jošua temeljito očistio sinove Izraela: koliko god ih je ikada bilo na putu, i koliko god ih je ikada bilo neobrezanih od onih koji su izašli iz Egipta, sve te je Jošua obrezao; jer četrdeset i dvije godine Izrael je lutao u pustinji Mabdaritidi. Stoga je većina ratnika koji su izašli iz zemlje Egipta bila neobrezana, oni koji su bili neposlušni zapovijedima Boga, kojima je i odredio da ne vide zemlju koju je Gospodin zakleo ocima njihovim dati, zemlju u kojoj teče mlijeko i med. Umjesto njih zamijenio je njihove sinove, koje je Jošua obrezao, jer su bili rođeni na putu neobrezani. Pošto su bili obrezani, imali su mir tamo sjedeći u logoru dok nisu ozdravili. I reče Gospodin Jošui, sinu Navina: U današnji dan uklonio sam sramotu Egipta od vas. I nazvao je ime toga mjesta Galgala. I sinovi Izraela slavili su Pashu četrnaestog dana mjeseca od večeri na zapadu Jerihona, s onu stranu Jordana, na ravnici. I jeli su beskvasni kruh i novo žito sa zemlje. Toga dana prestala je mana nakon što su jeli od žita zemlje, i više nije bilo mane sinovima Izraela, a žnjeli su zemlju palmovih stabala u onoj godini. I dogodilo se kad je Jošua bio u Jerihu, podigavši oči vidio je čovjeka kako stoji pred njim s izvučenim mačem u ruci, i prišavši mu, Jošua reče: Jesi li naš ili si od

neprijatelja? A on mu reče: Ja sam vrhovni zapovjednik vojske Gospodnje; sada sam došao. I Jošua pade licem na zemlju i reče mu: Gospodaru, što zapovijedaš svome slugi? I zapovjednik Gospodnji reče Jošui: Skini sandale sa svojih nogu, jer je mjesto na kojem sada stojiš sveto.

6

I Jerihon bijaše zatvorena i utvrđena, i nitko nije izlazio iz nje niti ulazio. I reče Gospodin Jošui: Evo, ja predajem pod tvoju vlast Jerihon i njegova kralja koji je u njemu, moćnike koji su jaki snagom. Ti pak postavi ratnike oko nje uokolo. I bit će da kada zatrubite u trubu, neka povikne sav narod zajedno, i kada oni poviknu, zidine grada pasti će same od sebe, i sav narod će ući pojurivši, svaki prema naprijed, u grad. I Jošua, sin Nunov, ušao je k svećenicima i rekao im: Zapovjedite narodu da obiđe i opkoli grad, i neka ratnici prolaze naoružani pred Gospodom. I sedam svećenika koji nose sedam svetih truba neka prođu isto tako pred Gospodinom, i neka trube snažno, i kovčeg zavjeta Gospodnjeg neka ih slijedi. Ratnici neka marširaju naprijed, a svećenici koji zatvaraju stražnju stranu iza Kovčega zavjeta Gospodnjeg neka trube. A narodu je zapovjedio Jošua, govoreći: Ne vičite, niti neka itko čuje vaš glas, dok on ne objavi dan da viknete, i tada ćete vikati. I pošto je kovčeg Božjeg zavjeta obišao oko, odmah je otišao u logor i ostao je ondje. I drugoga dana ustao je Jošua ujutro, i svećenici su podigli kovčeg zavjeta Gospodnjega. I sedmorica svećenika koji su nosili sedam truba

išli su naprijed pred Gospodom, i nakon toga ulazili su ratnici, i preostala gomila iza Kovčega zavjeta Gospodnjeg, i svećenici su svirali u trube, i sva preostala gomila okružila je grad šest puta izbliza, i otišla je opet u logor; tako je činila šest dana. I sedmoga dana ustali su u zoru i obilazili su grad toga dana sedam puta. I dogodilo se u sedmom obilaženju da su zatrubili svećenici, i rekao je Jošua sinovima Izraela: Povičite, jer je Gospodin predao vama grad. I grad će biti prokletstvo, on i sve što je u njemu, Gospodinu Sabaothu, osim Rahab bludnicu – poštedjeti je i sve što je u njezinoj kući. Ali vi se čuvajte veoma od posvećene stvari, da ne razmislite i vi sami uzmete od posvećene stvari, i učinite logor sinova Izraela prokletstvom, i uništite nas. I sve srebro ili zlato, ili bronca ili željezo, bit će sveto Gospodinu i bit će doneseno u riznicu Gospodina. I zatrubili su u trube svećenici, a kada je narod čuo trube, poviknuo je sav narod zajedno velikim i jakim povikom, i pao je sav zid unaokolo, i uzašao je sav narod u grad. I Jošua je posvetio uništenju grad i sve što je bilo u njemu, od muškarca do žene, od mladića do starca, pa do teleta i jarmene životinje, oštricom mača. I dvojici mladića koji su uhodili rekao je Jošua: Uđite u kuću te žene i izvedite je odatle, i sve što joj pripada. I dva mladića koji su uhodili grad ušli su u kuću žene i izveli Rahab bludnicu i oca njezina i majku njezinu i braću njezinu i srodstvo njezino i sve koliko je bilo njezino, i postavili su je izvan tabora Izraela. I grad je bio spaljen u vatri sa svime što je bilo u njemu, osim srebra i zlata i bronce i željeza koje su dali da bude uneseno u riznicu Gospodnju. I Rahab bludnicu i sav njezin očinski dom spasio je živa Jošua i nastanio ju je u Izraelu do današnjeg dana, jer je

sakrila uhode koje je poslao Jošua da uhode Jerihon. I Jošua je zakleo u onaj dan pred Gospodom, govoreći: Proklet čovjek koji će sagraditi onaj grad; na svom prvorođencu će ga utemeljiti, i na svom najmlađem će postaviti njegova vrata. I tako je učinio Hozan iz Betela; u Abironu, prvorođenome, utemeljio ju je, i u najmanjem sačuvanome postavio je vrata njezina. I Gospodin bijaše s Jošuom, i njegovo ime bijaše po svoj zemlji.

7

I sinovi Izraela počiniše veliki prijestup i prisvojiše od posvećenih stvari, i Ahar, sin Harmija, sina Zambrija, sina Zare iz plemena Judina, uze od posvećenih stvari, i Gospodin se razgnjevi gnjevom na sinove Izraela. I Jošua posla ljude u Aj, koji je kod Betela, govoreći: Izviđajte Aj. I ljudi odoše gore i izviđaše Aj. I vratiše se k Jošui i rekoše mu: Neka ne ide gore sav narod, nego kao dvije tisuće ili tri tisuće ljudi neka idu gore i neka osvoje grad; ne dovodi tamo sav narod, jer malo ih je. I otišlo je gore oko tri tisuće ljudi, i pobjegli su pred ljudima iz Aja. I ljudi iz Aja ubili su od njih trideset i šest ljudi, progonili su ih od vrata i razbili ih na spustu, te se srce naroda prestrašilo i postalo kao voda. I Jošua podrijera svoje odjeće i pade na zemlju ničice pred Gospodom do večeri, on i starješine Izraela, i staviše prašinu na svoje glave. I reče Jošua: Molim te, Gospodine, zašto je tvoj sluga prenio ovaj narod preko Jordana da ga preda Amorejcima da nas uništi? I ako smo ostali i nastanili se pored Jordana. I što ću reći budući da je Izrael okrenuo vrat pred svojim neprijateljem?

I čuvši to, Kanaanac i svi stanovnici zemlje okružit će nas i uništit će nas sa zemlje, i što ćeš učiniti sa svojim velikim imenom? I rekao je Gospodin Jošui: Ustani, zašto si pao na svoje lice? Narod je sagriješio i prekršio savez koji sam sklopio s njima; ukrali su od posvećenih stvari i bacili ih u svoje posude. I sinovi Izraela neće moći izdržati pred licem svojih neprijatelja, vrat će okrenuti pred svojim neprijateljima, jer su postali prokletstvo. Neću više biti s vama ako ne uklonite prokletstvo iz sebe samih. Ustavši, posveti narod i reci da se posvete sutra. Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: prokleta stvar je među vama, nećete moći oduprijeti se pred neprijateljima vašim dok ne uklonite prokletu stvar iz vas. I bit ćete svi skupljeni ujutro prema plemenima, i pleme koje pokaže Gospodin donijet ćete prema klanovima, i klan koji pokaže Gospodin donijet ćete prema kući, i kuću koju primi Gospodin donijet ćete prema čovjeku. I tko bude pokazan, bit će spaljen u vatri, i sve što mu pripada, jer je prekršio zavjet Gospodnji i učinio bezakonje u Izraelu. I Jošua ustade rano i dovede narod prema plemenima, i bi pokazano pleme Judino. I bio je doveden prema plemenima, i bilo je pokazano pleme Zerahita. I priveden je prema čovjeku, i pokazan je Ahar, sin Zambrija sina Zarina. I reče Jošua Aharu: Daj slavu danas Gospodinu, Bogu Izraela, i daj ispovijed, i javi mi što si učinio, i ne krij od mene. I odgovorio je Ahar Jošui i rekao: Uistinu sam zgriješio pred Gospodom, Bogom Izraela, ovako i ovako sam učinio. Vidio sam u pljački šareni ogrtač, i dvjesto srebrnih didrahmi, i jedan zlatni jezik od pedeset didrahmi, i razmislivši o njima uzeo sam ih; i evo, oni su skriveni u mom šatoru, a srebro je skriveno ispod njih. I poslao

je Jošua glasnike, i oni su otrčali u šator u logoru, i te stvari bile su skrivene u njegovu šatoru, a srebro ispod njih. I oni ih iznesoše iz šatora i donesoše Jošui i starješinama Izraela, te ih položiše pred Gospodom. I uzeo je Jošua Ahara, sina Zarina, i odveo ga u dolinu Ahor, i njegove sinove, i njegove kćeri, i njegovu telad, i njegove tegleće životinje, i sve njegove ovce, i njegov šator, i svu njegovu imovinu, i sav narod s njim, i odveo ih je u Emek Ahor. I Isus reče Aharu: Zašto si nas uništio? Gospodin te potpuno uništio baš kao i danas. I sav Izrael ga je kamenovali kamenjem, i postavili su nad njim veliku gomilu kamenja; i Gospodin je prestao s gnjevom srdžbe. Zbog ovoga nazvao ga je Emekahor do ovoga dana.

8

I reče Gospodin Jošui: Ne boj se niti se plaši, uzmi sa sobom sve ratnike i ustav idi u Aj. Evo, dao sam u tvoje ruke kralja Aja i njegovu zemlju. I učinit ćeš s Ajem onako kako si učinio s Jerihonom i njegovim kraljem, a stoku ćeš oplijeniti za sebe; postavi pak zasjedu gradu sa stražnje strane. I Jošua je ustao i svi ljudi ratnici da pođu gore u Gaj. Izabrao je pak Jošua trideset tisuća ljudi moćnih u snazi, i poslao ih noću. I zapovjedio im govoreći: Vi zasjedajte iza grada, ne budite daleko od grada, i svi ćete biti spremni. I ja i svi oni sa mnom približit ćemo se gradu, i bit će da kada izađu stanovnici Aja u susret nama, baš kao i nedavno, pobjeći ćemo pred njima. I kako bi izašli za nama, odvući ćemo ih od grada, i reći će: Bježe ovi pred nama, kao i

prije. Vi ćete ustati iz zasjede i ići ćete u grad. Prema ovoj riječi postupit ćete, evo, zapovjedio sam vama. I Jošua ih posla, i otiđoše u zasjedu te sjedoše između Betela i Aja, sa zapadne strane Aja. I ustavši rano ujutro, Jošua je obišao narod, i otišli su gore on i starješine pred narodom na Aj. I svi ratnici s njim krenuli su, i hodajući došli su nasuprot gradu s istoka. I zaseda grada od mora. I dogodilo se kad je kralj Aja vidio, požurio je i izašao u susret njima ravno u rat, on i sav narod koji je s njim. I on nije znao da je zaseda za njega iza grada. I vidio je, i povukli su se Jošua i Izrael pred njima. I progonili su sinove Izraela, i oni su odstupili od grada. Nije ostao nitko u Gaju koji nije progonio Izrael; ostavili su grad otvoren i progonili su Izrael. I Gospodin reče Jošui: Ispruži svoju ruku s kopljem koje je u tvojoj ruci prema gradu, jer sam ga predao u tvoje ruke; i zasjeda će brzo ustati sa svog mjesta. I Jošua je ispružio svoju ruku s kopljem prema gradu; i zasjednici su ustali brzo iz njihovog mjesta; i izašli su kada je ispružio ruku, i ušli su u grad, i zauzeli su ga; i požurivši zapalili su grad vatrom. I stanovnici Aja, osvrnuvši se iza sebe, ugledali su dim kako se uzdiže iz grada prema nebu, i više nisu imali kamo pobjeći ni ovamo ni onamo. I Jošua i sav Izrael vidjeli su da je zasjeda zauzela grad i da se dim grada digao u nebo, i okrenuvši se, udarili su ljude Aja. I ovi iziđoše iz grada u susret, i biše ispražnjeni između logora, ovi odavde i ovi odavde, i udariše ih dok ne bi ostavljen od njih spašeni i pobjegli. I kralja Aja uhvatiše živog i dovedoše ga k Jošui. I kada su sinovi Izraela prestali ubijati sve one u Gaju i one u poljima i na planini na silasku, gdje su ih progonili od nje do kraja, vratio se Jošua u Gaj i udario ga oštricom mača. I oni koji su pali toga

dana, od muškarca do žene, bilo je dvanaest tisuća – svi stanovnici Gaja. Osim plijena u gradu, sve što su opljačkali sinovi Izraela zadržali su za sebe prema zapovijedi Gospodina, onako kako je Gospodin zapovjedio Jošui. I Jošua je zapalio grad u vatri i učinio ga nenastanjenom gomilom zauvijek, do današnjeg dana. I kralja od Aja objesio je na razdvojeno drvo, i bio je na drvetu do večeri, i pri zalasku sunca zapovjedio je Jošua, te su skinuli njegovo tijelo s drveta i bacili ga u jamu, te su mu postavili gomilu kamenja do današnjeg dana.

9

Kako su čuli kraljevi Amorejaca oni s one strane Jordana, oni u brdovitoj regiji, i oni u nizini, i oni na svom obalom velikog mora, i oni prema Anti Libanonu, i Hetiti, i Kanaanci, i Perižani, i Hivijci, i Amorejci, i Girgašani, i Jebusejci, skupili su se na isto mjesto da ratuju protiv Jošue i Izraela svi zajedno. I oni koji stanuju u Gabaonu čuli su sve što je Gospodin učinio Jerihonu i Aju. I učinili su i doista oni sami s lukavstvom; i došavši opskrbili su se i pripremili se; i uzevši stare vreće na svoja ramena, i stare i poderane mijehove vina svezane, i šupljine svojih sandala, i svoje sandale stare i zakrpane na svojim nogama, i svoje haljine izlizane na sebi, i svoj kruh za opskrbu suhi i pljesnivi i izjeden. I došli su k Jošui u logor Izraela u Gilgal i rekli su Jošui i Izraelu: Iz daleke zemlje došli smo, i sada sklopite s nama savez. I sinovi Izraela rekli su Horejcu: Pazi, ne stanovaš li među nama, i kako da s tobom sklopim savez? I rekli

su Jošui: Tvoje sluge jesmo. I reče im Jošua: Odakle ste i odakle ste došli? I rekli su, iz zemlje izdaleka vrlo su došli sluge tvoje u ime Gospodina Boga tvoga; jer čuli smo ime njegovo, i sve što je učinio u Egiptu, i sve što je učinio kraljevima Amorejaca koji su bili s one strane Jordana, Sihonu kralju Amorejaca i Ogu kralju Bašana, koji je stanovao u Aštarotu i u Edreju. I čuvši to, rekli su nam naše starješine i svi stanovnici naše zemlje, govoreći: Uzmite sa sobom namirnice za put i idite u susret njima, i recite im: Sluge smo vaše, i sada sklopite s nama savez. Ovi kruhovi bili su topli kada smo se njima opskrbili na dan kada smo krenuli da dođemo k vama, ali sada su se osušili i postali truležni. I ovi mijehovi za vino koje smo napunili nove, i ovi su puknuli, i naša odjeća i naše sandale su se istrošile od vrlo dugog puta. I vladari su uzeli od njihovih zaliha, a Gospodina nisu upitali. I Jošua je sklopio mir s njima, i sklopili su s njima savez da ih spase, i zakleli su im se vladari skupštine. I dogodilo se nakon tri dana nakon što su sklopili savez s njima, čuli su da su blizu njih i da stanuju među njima. I sinovi Izraela otišli su i došli u njihove gradove. A njihovi gradovi bili su Gabaon i Kefira i Beerot i gradovi Jarina. I sinovi Izraela nisu se borili protiv njih, jer su im se svi vladari zakleli Gospodom, Bogom Izraela, i sva je zajednica gunđala protiv vladara. I rekaše vladari svemu skupu: Mi smo se zakleli njima Gospodinom, Bogom Izraela, i sada se nećemo moći dotaknuti njih. Ovo ćemo učiniti: uhvatit ćemo ih žive i sačuvat ćemo ih, i neće biti srdžbe protiv nas zbog zakletve koju smo im se zakleli. Živjet će i bit će drvosjece i nosači vode za cijelu zajednicu, baš kao što su im rekli vladari. I pozvao ih je zajedno Jošua i rekao im: Zašto ste me prevarili

govoreći: Vrlo smo daleko od vas, a vi ste susjedi onih koji stanuju među nama? I sada ste prokleti, neće prestati biti među vama robova, ni drvosjeca, ni vodonoša meni i mojem Bogu. I odgovorili su Jošui govoreći: Bilo nam je javljeno što je zapovjedio Gospodin, Bog tvoj, Mojsiju, sluzi svome, da vama da ovu zemlju i da potpuno uništi nas i sve stanovnike na njoj pred vama; i bojali smo se veoma za svoje duše pred vama, i učinili smo ovu stvar. I sada, evo, mi smo vam podložni; kako vam je ugodno i kako vam se čini dobrim, tako nam učinite. I učiniše im tako, i Jošua ih izbavi u onaj dan iz ruku sinova Izraela, i ne ubiše ih. I postavio ih je Jošua u onaj dan za drvosjece i vodonošce svoj skupštini i žrtveniku Boga. Zbog ovoga su stanovnici Gabaona postali drvosjece i vodonošce žrtvenika Boga do današnjega dana i za mjesto koje bi izabrao Gospodin.

10

Kao što je čuo Adonibezek kralj Jeruzalema da je Jošua uzeo Aj i potpuno ga uništio, na koji način su učinili Jerihonu i njenom kralju, tako su učinili i Aju i njenom kralju, i da su stanovnici Gibeona prebjegli Jošui i Izraelu, i bojali su se od njih veoma; znao je jer da je Gibeon veliki grad, kao jedan od glavnih gradova, i svi njegovi muškarci jaki. I poslao je Adoni-Bezek, kralj Jeruzalema, k Elamu, kralju Hebrona, i k Fidonu, kralju Jarmuta, i k Jefti, kralju Lakiša, i k Dabeinu, kralju Adulama, govoreći: Dođite, popnite se k meni i pomozite mi, i zaratujmo protiv Gibeona; jer su prebjegli k Jošui i k sinovima Izraela. I pet

kraljeva Jebusejaca su otišli gore: kralj Jeruzalema, i kralj Hebrona, i kralj Jarmuta, i kralj Lakiša, i kralj Adulama, oni i sav njihov narod. I opkolili su Gabeon i opsjedali su ga. I stanovnici Gabaona poslali su k Jošui u logor Izraela u Galgalu govoreći: Ne povlači ruke svoje od slugu svojih; dođi gore k nama brzo i pomozi nam i izbavi nas, jer skupljeni su protiv nas svi kraljevi Amorejaca koji stanuju u planinskoj regiji. I Jošua je otišao iz Gilgala, on i sav ratni narod s njim, svi jaki u snazi. I reče Gospodin Jošui: Ne boj se ih, jer sam ih predao u tvoje ruke; neće ostati nitko od njih pred vama. I budući da je Jošua došao na njih iznenada, cijelu noć je išao iz Gilgala. I Gospodin ih je zbunio pred sinovima Izraela i zdrobio ih je Gospodin velikim drobljenjem u Gabaonu, te su ih progonili putem uspona Bet Horona i siječli su ih sve do Azeke i do Makede. U njihovu bježanju od lica sinova Izraela na silasku kod Horonima, Gospodin je bacio na njih kamenje tuče s neba sve do Azeke, i bilo je više onih koji su umrli zbog kamenja tuče nego onih koje su sinovi Izraela ubili mačem u ratu. Tada je Jošua govorio Gospodinu, onoga dana kada je Bog predao Amorejca u ruke Izraela, kada ih je razbio u Gabaonu, i bili su razbijeni pred licima sinova Izraela, i rekao je Jošua: Neka stane sunce prema Gabaonu, i mjesec prema dolini Ajalon. I stalo je sunce i mjesec u zastoju, dok je Bog branio njihove neprijatelje, i stalo je sunce usred neba i nije išlo naprijed prema zapadu do kraja jednog dana. I nije bilo takvog dana ni prije ni poslije, tako da je Bog čuo čovjeka, jer je Gospodin ratovao zajedno s Izraelom. I ovih pet kraljeva pobjegoše i sakriše se u špilju u Makedi. I javljeno je Jošui: Nađeno je pet kraljeva skrivenih u pećini u Makedi. I reče

Jošua: Kotrljajte kamenje na usta špilje i postavite ljude da ih čuvaju. Vi pak ne stojte, progoneći neprijatelje vaše, i zauzmite njihovu stražnju stražu, i ne dopustite im ući u njihove gradove, jer ih je Gospodin, Bog naš, predao u naše ruke. I dogodilo se kada je Jošua prestao i svaki sin Izraela sjeckući ih velikom sječom veoma do kraja, i oni koji su preživjeli spašeni su u utvrđene gradove. I svi su se ljudi vratili k Jošui u Makedu zdravi, i nijedan od sinova Izraelovih nije zarežao jezikom. I rekao je Jošua: Otvorite špilju i izvedite ovih pet kraljeva iz špilje. I izveli su pet kraljeva iz špilje: kralja Jeruzalema, kralja Hebrona, kralja Jerimuta, kralja Lakiša i kralja Odolama. I budući da su ih izveli prema Jošui, Jošua je sazvao sav Izrael i one koji su započinjali rat i koji su ga pratili, govoreći im: Idite naprijed i stavite svoje noge na njihove vratove. I prišavši, stavili su svoje noge na njihove vratove. I reče Jošua prema njima: Ne bojte se ih, niti se uplašite, budite hrabri i budite jaki, jer tako će učiniti Gospodin svim neprijateljima vašim protiv kojih vi ratujete. I ubio ih je Jošua i objesio ih na pet drveta, i bili su obješeni na drvetima do večeri. I prema zalasku sunca zapovjedio je Jošua, te su ih skinuli s drveta i bacili ih u špilju u koju su ondje pobjegli, te su skotrljali kamenje na špilju do današnjega dana. I Makkedu su zauzeli toga dana i pobili ga oštricom mača, i potpuno uništili sve što je dišalo u njemu, i nije ostao nitko u njemu spašen niti pobjegao, i učinili su kralju Makkedaha na isti način kako su učinili kralju Jerihona. I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Makede u Lebnu i opsjedao je Lebnu. I predao ju je Gospodin u ruke Izraela, i zauzeli su je i njenog kralja, i pobili su je oštricom mača, i sve što diše u njoj, i

nije ostao u njoj nitko spašen ni pobjegli, i učinili su njenom kralju onako kako su učinili kralju Jerihona. I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Lebne u Lakiš, opsjedao ga je i opsjedao ga je. I Gospod je predao Lakiš u ruke Izraela. I zauzeo ga je drugog dana, i ubili su ga oštricom mača, i potpuno su ga uništili, na isti način na koji su učinili Libni. Tada je Elam, kralj Gazera, otišao gore pomoći Lakišu, i Jošua ga je udario oštricom mača, i narod njegov, tako da nije ostao nitko od njih preživio i pobjegao. I otišao je Jošua i sav Izrael s njim iz Lakiša u Odolam, i opsjedao ga i osvojio ga opsadom. I predao ju je Gospodin u ruke Izraela, i zauzeli su je toga dana, i pobili su je oštricom mača, i sve što je disalo u njoj pobili su, na isti način kako su učinili Lakišu. I otišao je Jošua i sav Izrael s njim u Hebron, i opsjedao ga. I udariše ga oštricom mača, i sve što diše koliko god bijaše u njemu, nije bilo preživjelih, na način kako učiniše s Odolamom, sasvim ga uništiše i sve što bijaše u njemu. I Jošua se vratio i sav Izrael u Debir; i opkolivši ga, uzeli su ga i kralja njegova i sela njegova; i udario ga je oštricom mača i potpuno ga uništili i sve što diše u njemu; i nisu mu ostavili nijednog preživjelog; na način kako su učinili Hebronu i njegovu kralju, tako su učinili Debiru i njegovu kralju. I Jošua udari svu zemlju planinskog kraja, i Negev, i ravnicu, i Ašdot, i kraljeve njihove; ne ostaviše od njih spašenog; i sve što diše životom potpuno uništi, na način koji zapovjedi Gospodin Bog Izraelov, od Kadeš Barnee do Gaze, svu zemlju Gošom do Gibeona. I sve njihove kraljeve i njihovu zemlju udario je Jošua odjednom, jer je Gospodin, Bog Izraela, ratovao za Izrael.

11

Kao što je čuo Jabis kralj Asora, poslao je prema Jababu kralju Marona, i prema kralju Simona, i prema kralju Azifa, i prema kraljevima onima kod Sidona velikog, u planinsku krajinu i u Arabu nasuprot Kenerotu, i u ravnicu, i u Fenaedor, i prema obalnim Kanaancima s istoka, i prema obalnim Amorejcima, i Hetitima, i Perižanima, i Jebusejcima onima u planini, i Hivijcima, i onima pod Hermonom u zemlju Massymu. I izašli su oni i kraljevi njihovi s njima, kao pijesak mora po množini, i konji i kola vrlo mnoga. I svi ti kraljevi skupili su se i došli zajedno, i utaborili su se kod vode Maron da ratuju protiv Izraela. I reče Gospodin Jošui: Ne boj se njih, jer sutra u ovaj sat ja predajem poražene pred Izraelom; njihovim konjima ćeš presjeći tetive, a njihova kola ćeš spaliti u vatri. I došao je Jošua i svi ratnici na njih kod vode Maron iznenada i napali su ih u brdovitom kraju. I predao ih je Gospodin pod vlast Izraela, i udarajući ih, progonili su ih do velikog Sidona i do Maserona i do ravnica Massocha prema istoku, i posjekaše ih tako da nije ostao nijedan njihov preživjeli. I učinio je njima Jošua onako kako mu je zapovjedio Gospodin: konjima njihovim presekao je tetive, a bojna kola njihova spalio je ognjem. I Jošua se vratio u to vrijeme i zauzeo Asor i njenog kralja. Asor je pak prije vladao svim tim kraljevstvima. I ubili su svako dišuće biće u njemu mačem i uništili su sve, i nije ostalo nijedno dišuće biće u njemu, i Asor su spalili ognjem. I sve gradove kraljevstava i njihove kraljeve uzeo je Jošua i ubio ih oštricom mača, i potpuno su ih

uništili, na način kako je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji. Ali sve utvrđene gradove nije spalio Izrael, osim Asora, samo ga je spalio Izrael, i sav njegov plijen opljačkali su za sebe sinovi Izraelovi; njih pak sve potpuno su uništili oštricom mača, dok ih nije uništio; nisu ostavili od njih ništa što diše. Na koji je način zapovjedio Gospodin Mojsiju, sinu svome, i Mojsije je isto tako zapovjedio Jošui, i tako je učinio Jošua, nije prestupao ništa od svega što mu je zapovjedio Mojsije. I Isus je uzeo svu brdovitu zemlju, i svu zemlju Negev, i svu zemlju Gošen, i ravnicu, i onu prema zapadu, i goru Izrael, i niske krajeve prema gori od gore Halak, i onu koja se uzdiže prema Seiru, i do Baal Gada, i ravnice Libanona pod gorom Hermon; i sve njihove kraljeve je uzeo, i ubio, i pobio. I Jošua je više dana vodio rat protiv ovih kraljeva. I nije bilo grada koji Izrael nije uzeo, sve su uzeli u ratu. Zato se kroz Gospodina dogodilo da se ojača njihovo srce kako bi susreli Izrael u ratu, tako da budu uništeni, kako im ne bi bila dana milost, nego da budu uništeni, na način kako je rekao Gospodin Mojsiju. I došao je Jošua u to vrijeme i uništio Anakime iz brdovitog kraja, iz Hebrona i iz Dabira i iz Anabota i iz cijelog Jude sa njihovim gradovima, i uništio ih je Jošua. Nitko od Anakima nije bio ostavljen od sinova Izraela, osim u Gazi, i u Gatu, i u Ašdodu. I Jošua je uzeo svu zemlju, kao što je Gospodin zapovjedio Mojsiju, i Jošua ju je dao u baštinu Izraelu u podjeli prema njihovim plemenima, i zemlja je prestala biti ratovana.

12

I ovi su kraljevi zemlje koje su ubili sinovi Izraela i naslijedili njihovu zemlju s one strane Jordana od istoka sunca, od doline Arnon do planine Hermon, i svu zemlju Arabu od istoka. Sihona, kralja Amorejaca, koji je živio u Hešbonu, vladajući od Arnona, koji je u dolini prema dijelu doline, i polovicu Gileada do Jaboka, granice sinova Amonovih. I Arabah do mora Chinnereth prema istoku, i do mora Arabah, more soli od istoka, put prema Beth jeshimothu, od Temana ono pod Asedoth Phasgom. I Og kralj Bašana bio je ostavljen od divova, koji je stanovao u Aštarotu i u Edreju, vladar od planine Hermona i od Salke, i cijelog Bašana do granica Geršuraca, i Maake, i polovice Gileada do granica Sihona kralja Hešbona. Mojsije, sluga Gospodnji, i sinovi Izraelovi udarili su ih; i Mojsije ju je dao u nasljedstvo Rubenu i Gadu i polovici plemena Manašeova. I ovi kraljevi Amorejaca, koje je ubio Jošua i sinovi Izraela s one strane Jordana kod mora Baal Gad u ravnici Libanona, i do gore Halak koji se uspinje u Seir; i dao ju je Jošua plemenima Izraela da naslijede prema njihovom udjelu, u gori, i u ravnici, i u Arabi, i u Ašdotu, i u pustinji, i u Negevu; Hetita, i Amorejca, i Kanaanca, i Perižanina, i Hivijca, i Jebusejca. Kralj Jerihona, i kralj Aja koji je blizu Betela, kralj Jeruzalema, kralj Hebrona, kralj Jarmuta, kralj Lakiša, kralj Elama, kralj Gezera, kralj Debira, kralj Gadera, kralj Horma, kralj Adera, kralj Lebne, kralj Adulama, kralj Elata, kralj Tapuaha, kralj Hefera, kralj Afeka Aroka, kralj Asoma, kralj Šimrona, kralj Madona, kralj Azifa, kralj Kadeša, kralj Zahaka, kralj Maredota, kralj Jekoma Karmela, kralj Adulama Fenneadora, kralj Geja Galileje, kralj Tirse; svi ovi kraljevi dvadeset i devet.

13

I Jošua bijaše star, uznapredovao u danima, i reče Gospodin Jošui: ti si uznapredovao u danima, a zemlja je ostala velika za baštinu. I ova zemlja je ostavljena; granice Filistejaca, Gešurit i Kanaanac, od nenaseljene one prema Egiptu do granica Ekrona s lijeve strane Kanaanaca, broji se pet satrapija Filistejaca, Gazaninu i Ašdođaninu i Aškeloncu i Gitejcu i Ekroncu i Avejcu, iz Temana i svoj zemlji Kanaan pred Gazom, i Sidonci do Afeka, do granica Amorejaca, i sva zemlja Galijat Filistejaca, i sav Libanon od istoka sunca od Gilgala pod planinom Hermon do ulaza Emata, sav onaj koji stanuje u brdovitoj od Libanona do Masereta Memfomajima. Sve Sidonijce, ja ću ih potpuno uništiti od lica Izraela; ali podijeli je ždrijebom Izraelu, na način kako sam ti zapovjedio. I sada podijeli ovu zemlju kao baštinu za devet plemena i za polovicu plemena Manasseova. Od Jordana do Velikog mora prema zapadu sunca dat ćeš je; Veliko more će biti granica. Dvama plemenima i polovici plemena Manasseha, Reubenu i Gadu, dao je Mojsije s one strane Jordana; prema istoku sunca dao je njemu Mojsije, sluga Gospodnji, od Aroera koji je na obali potoka Arnona, i grad koji je u sredini klanca, i sav Misor od Medebe; sve gradove Sihona, kralja Amorejaca, koji je vladao u Heshbonu do granica sinova Ammonovih; i Gilead, i granice Geshura, i Maacathite, svu goru Hermon, i sav Bashan do Salecaha; sve kraljevstvo Oga u Bashanu, koji je vladao u Ashtarothu i u Edreiu; ovaj je bio preostao od divova, i udario ga je Mojsije i uništio. I sinovi Izraela nisu uništili Gesirija, Mahatija

i Kanaanca, i stanovao je kralj Gesirija i Mahati među sinovima Izraela do današnjeg dana. Osim plemenu Levi nije bila dana baština, Gospodin Bog Izraela, on je njihova baština, kao što im je rekao Gospodin, i ovo je podjela koju je Mojsije podijelio sinovima Izraela u Arabothu Moabskom s one strane Jordana prema Jerihu. I dade Mojsije plemenu Rubena prema njihovim klanovima. I njihove granice postale su od Aroera, koji je prema licu klisure Arnona, i grad koji je u klisuri Arnona; i sav Misor, do Hešbona, i sve gradove koji su bili u Misoru, i Dibon, i Bamot Baal, i kuću Meelbota, i Bašan, i Bakedmot, i Mefaat, i Kirijataim, i Sibmu, i Seradu, i Sion u gori Enab, i Bet Peor, i Ašdot Pisgu, i Bet Ješimot, i sve gradove Misora, i sve kraljevstvo Sihona kralja Amorejaca, kojeg je udario Mojsije, njega i vođe Midijana, i Evija, i Rekema, i Sura, i Hura, i Rebu kneza plijena Siona, i stanovnike Siona. I Balaama, sina Beora, vidioca, ubili su u tom preokretu. Dogodile su se granice Rubena, Jordan granica. Ovo je nasljedstvo sinova Rubenovih prema njihovim klanovima, njihovi gradovi i njihova imanja. Mojsije je dao sinovima Gadovim prema njihovim plemenima. I granice njihove postadoše Jazer, svi gradovi Gileada, i polovica zemlje sinova Amonovih do Arabe, koja je prema Aradu. I od Hešbona do Arabota prema Mispi, i Botanim, i Maan do granica Dibona, i Enadom i Otargai i Baintanabra i Sukot i Šafan i preostalo kraljevstvo Sihona kralja Hešbona; i Jordan će biti granica do dijela mora Kineret s one strane Jordana od istoka. Ovo je nasljedstvo sinova Gada prema njihovim rodovima i prema njihovim gradovima. Prema njihovim rodovima vratit će se pred njihovim neprijateljima, jer su prema njihovim rodovima postali

njihovi gradovi i njihova imanja. I Mojsije je dao polovini plemena Manase prema njihovim klanovima. I njihove granice postale su od Maana, i sve kraljevstvo Basana, i sve kraljevstvo Oga, kralja Basana, i sva sela Jaira koja su u Basanitu, šezdeset gradova. I polovina Gileada, i u Aštarotu, i u Edreju, gradovi kraljevstva Oga u Bašanu, sinovima Makira, sinovima Manašea, i polovini sinova Makira, sinova Manašea, prema njihovim rodovima. Ovi su koje je Mojsije dao u baštinu s one strane Jordana u Arabothu Moaba s one strane Jordana prema Jerihonu od istoka.

14

I ovi su oni koji su raspodijelili baštinu sinovima Izraela u zemlji Kanaan, kojima su raspodijelili baštinu Eleazar svećenik, Isus sin Navin i poglavari obitelji plemena sinova Izraela. Prema ždrijebima naslijedili su, na način kako je zapovjedio Gospodin preko Jošue devetorici plemena i polovici plemena s one strane Jordana. I levitima nije dao baštinu među njima, jer su sinovi Josipa bila dva plemena, Manase i Efrajim, i nije dan dio u zemlji levitima, nego gradovi za stanovanje i njihove ispaše za stoku i njihova stoka. Na koji način je zapovjedio Gospodin Mojsiju, tako su učinili sinovi Izraela i podijelili su zemlju. I pristupiše sinovi Jude Jošui u Gilgalu, i reče mu Kaleb, sin Jefunejev Kenezejac: Ti znaš riječ koju je Gospodin govorio Mojsiju, čovjeku Božjem, o meni i tebi u Kadeš Barnei. Imao sam četrdeset godina kada me je Mojsije, sin Božji, poslao iz Kadeš Barnee da izvidim zemlju, i

odgovorio sam mu prema njegovu umu. Moja braća koja su otišla sa mnom promijenila su srce naroda, ali ja sam bio potpuno odlučan slijediti Gospodina, Boga svoga. I zakleo se Mojsije onoga dana govoreći: Zemlja na koju si stupio bit će tebi u nasljedstvo i tvojoj djeci zauvijek, jer si bio predan slijediti Gospodina, Boga našega. I sada me je Gospodin održao na način kako je rekao; ovo je četrdeset i peta godina otkad je Gospodin govorio ovu riječ Mojsiju; i Izrael je išao u pustinji; i sada evo ja sam danas star osamdeset i pet godina; Još sam danas jak, kao kad me je Mojsije poslao, isto tako sam jak sada da izađem i uđem u rat. I sada tražim od tebe ovu planinu, kao što je rekao Gospodin onoga dana, jer si ti čuo ovu riječ onoga dana. Sada su tamo Anakim, utvrđeni i veliki gradovi, ali ako Gospodin bude sa mnom, uništit ću ih, na način kako mi je rekao Gospodin. I Jošua ga je blagoslovio i dao je Hebron Kalebu, sinu Jefuneja, sina Kenezova, u baštinu. Zbog ovoga Hebron je pripao Kalebu, sinu Jefunejevu, Kenezejcu, u nasljedstvo do dana današnjega, jer je on slijedio zapovijed Gospodina, Boga Izraela. A ime Hebrona bilo je prije Grad Argob, glavno mjesto Anakima, i zemlja je prestala ratovati.

15

I granice plemena Juda prema njihovim rodovima bile su od granica Idumeje, od pustinje Sin do Kadeša prema jugu. I njihove granice išle su od juga do dijela slanog mora, od grebena koji vodi prema jugu. I prolazi nasuprot uspona Akrabima; i

obilazi Senu, i uzlazi od juga na Kadeš Barneju; i izlazi Asaron, i uzlazi u Saradu; i izlazi prema zapadu Kadeša, i izlazi na Selmonu, i proteže se do jaruge Egipta; i bit će njegov izlaz granica na more; to je njihova granica od juga. I granice s istoka sve slano more do Jordana. I njihove granice od Sjevera, i od grebena mora i od dijela Jordana. Penju se granice na Bethaglaam i prolaze od sjevera na Betharabu, i uzlaze granice na kamen Bohana sina Rubena. I uzlaze granice na četvrti klanca Ahora, i silaze na Gilgal, koji je nasuprot uspona Adummima, koji je prema jugu klanca, i proteže se na vodu izvora sunca, i bit će njegov izlaz izvor Rogel. I uzlaze granice u klanac Hinnoma, na leđa Jebusejca od juga; ovo je Jeruzalem; i proteže se granice na vrh planine, koji je prema licu klanca Hinnoma prema moru, koji je od dijela zemlje Refaima na sjeveru. I proteže se granica od vrha planine na izvor vode Naftoa, i proteže se u planinu Efron; i vodit će granicu u Baal; ovo je grad Jearim. I granica će ići okolo od Baala prema moru, i proći će u goru Assar na leđa grada Jarina sa Sjevera; ovo je Chaslon; i sići će na grad sunca, i proći će na Jug; I proteže se granica prema leđima Ekrona na sjever, i proteći će granice u Succoth, i proći će granice na Jug, i proteći će na Lebnu, i biti će izlaz granica na more; I granice njihove od mora, more veliko će označiti granicu. Ovo su granice sinova Jude unaokolo prema njihovim plemenima. I Kalebu, sinu Jefonejevu, dao je dio usred sinova Judinih po zapovijedi Božjoj, i dao mu je Jošua grad Arbok, glavni grad Enakov; to je Hebron. I Kaleb, sin Jefonin, uništio je odatle tri sina Enakova: Šešaja, Talmaja i Ahimana. I popeo se odatle Kaleb na stanovnike Dabira, a ime Dabiru bijaše

prije Grad pisama. I reče Kaleb: Tko uzme i osvoji grad Pisama i ovlada njime, dat ću mu svoju kćer Ahsu za ženu. I uzeo ju je Gotonijel, sin Keneza, brata Kalebova, i dao mu je Askan, kćer svoju, za ženu. I dogodilo se da je, dok je odlazila, savjetovala njemu govoreći: Zatražit ću od oca moga polje. I povikala je s magarca, i rekao joj je Kaleb: Što ti je? I rekla je njemu: Daj mi blagoslov, jer si me dao u zemlju Nageb, daj mi Bottanis. I dao je njoj Gonatlan gornju i Gonatlan donju. Ovo je baština plemena sinova Judinih. Postali su njihovi gradovi gradovi prema plemenu sinova Jude na granicama Edoma u pustinji, i Baiselehl, i Ara, i Asor, i Ikam, i Regma, i Arouel, i Kadeš, i Asorionain, i Mainam, i Balmainan, i njihova sela, i gradovi Aseron, to je Asor, i Sen, i Salmaa, i Molada, i Seri, i Baifalat, i Holaseola, i Beršeba; i njihova sela, i njihova imanja, Bala, i Bakok, i Asom, i Elboudad, i Betel, i Horma, i Sikelag, i Maharim, i Setennak, i Labos, i Sale, i Eromot; dvadeset devet gradova, i njihova sela. U ravnici Aštaol, Sora i Eštaol. I Ramen, i Tano, i Iluthoth, i Maiani, i Iermouth, i Odollam, i Membra, i Saocho, i Iazeka, i Sakarim, i Gadera, i seoska imanja njegova; četrnaest gradova, i sela njihova. Senna, i Adasan, i Magadalgad, i Dalad, i Masfa, i Iahareel, i Basedot, i Ideadalea, i Habra, i Mahes, i Maahos, i Gedor, i Bagadiel, i Noman, i Mahedan; šesnaest gradova i njihova sela; Lebna, i Itak, i Anoh, i Jana, i Nasib, i Keilam, i Akiezi, i Kezib, i Batesar, i Ailom; deset gradova i njihova sela; Ekron i njegova sela i njihovi zaselci, od Ekrona Gemna; i svi koji su blizu Asedota; i njihova sela, Asiedot i njegova sela i njegovi zaselci; Gaza i njegova sela i njegovi zaselci do potoka Egipta, i veliko more razgraničava. I u gorju Samir, i Jeter, i Soha, i Renna, i grad

Pisama, to je Dabir, i Anon, i Es, i Man, i Aisam, i Gosom, i Halu, i Hanna, i Gelom; jedanaest gradova, i njihova sela; Airem, i Remna, i Soma, i Jemain, i Baitahu, i Fakua, i Euma, i grad Arbok, to je Hebron, i Sorait; devet gradova, i njihovi zaselci; Maor, i Karmel, i Ozib, i Itan, i Jariel, i Arikam, i Zakanaim, i Gabaa, i Tamnata; devet gradova, i njihova sela; Ailua, i Betsur, i Gedon, i Magarot, i Baitanam, i Tekum; šest gradova, i njihova sela; Kariatbaal, to je grad Jarim, i Soteba; dva grada, i njihovi zaselci; i Badargeis, i Tarabaam, i Ainon, i Aiohioza, i Naflazon, i gradovi Sadona, i Arkade; sedam gradova, i njihova sela. I Jebusejac je živio u Jeruzalemu, i sinovi Jude nisu bili u stanju uništiti ih, i Jebusejci su živjeli u Jeruzalemu do ovog dana.

16

I postadoše granice sinova Josipa od Jordana prema Jerihonu s istoka, i uzlazit će od Jerihona u planinsku pustinju, u Betel Luzu. I izići će u Betel i proći će po granicama Ahatartija. I proći će preko mora do granica Aptalima do granica donjeg Bethorona, i njihov izlaz bit će prema moru. I nasljedili su sinovi Josipa, Efrajim i Manase. I tako su postavljene granice sinova Efraima prema njihovim plemenima, i granice njihove baštine bile su od istoka Atarot i Erok do gornjeg Bet Horona i Gazare. I granice će doći do mora u Ikasmon od Sjevernog Toplog; obići će na istok u Tenasu i Seles, i proći će s istoka u Ianoku i u Maho i Atarot i sela njihova; i doći će do Jerihona i izaći će do Jordana. I od Groba ići će granice prema moru do Chelkane, i njihov izlaz

bit će prema moru; ovo je nasljedstvo plemena Efraim prema njihovim rodovima. I gradovi odvojeni sinovima Efrajima između nasljedstva sinova Manaseovih, svi gradovi i njihova sela. I Efraim nije uništio Kanaanca koji je stanovao u Gazeru, i Kananac je stanovao u Efraimu do ovog dana, dok nije otišao Faraon, kralj Egipta, i uzeo ga, i spalio ga u vatri, i proboli Kanaance i Perizejce i one koji su stanovali u Gazeru, i dao ga je Faraon u mirazu svojoj kćeri.

17

I granice postadoše pleme sinova Manasseha, jer ovaj prvorođeni Josephu, Machiru prvorođenom Manasseha, ocu Gileada – jer čovjek ratnik bijaše – u Gileadu i u Bashanu. I dogodilo se preostalim sinovima Manaseovim prema njihovim klanovima: sinovima Iezijevim, i sinovima Kelezovim, i sinovima Iezielovim, i sinovima Syhemovim, i sinovima Symarimovim, i sinovima Oferovim; ovi su bili muškarci prema njihovim klanovima. A Salpaadu, sinu Ofera, nije bilo sinova nego kćeri, i ovo su imena kćeri Salpaada: Maala, Noua, Egla, Melha i Tersa. I stale su pred svećenikom Eleazarom i pred Jošuom i pred vladarima govoreći: Bog je zapovjedio preko ruke Mojsijeve dati nama baštinu usred naše braće, i dan im je po zapovijedi Gospodnjoj ždrijeb među braćom njihova oca. I pao je njihov udio od Anasse, i ravnica Labek iz zemlje Gileada, koja je s one strane Jordana. Jer kćeri sinova Manaseovih naslijedile su baštinu usred svoje braće. A zemlja Gilead pripala je preostalim

sinovima Manaseovim. I granice sinova Manasseha bile su Delehanath, koja je prema sinovima Anatha, i ide prema granicama prema Jaminu i Jassibu prema izvoru Taphthoth. Manaseju će pripasti, a Tafet na granicama Manasea sinovima Efraima. I granica će sići na klanac Karana prema jugu, prema klancu Jariel; terebint Efrajimov između grada Manašeova; i granica Manašeova na sjeveru do bujice; i bit će njegov izlaz more, od juga Efrajimu, a na sjeveru Manašeu; i bit će more granica njima; i s Ašerom će se spojiti na sjeveru, i s Jisakarom na istoku. I bit će Manaseju u Isakaru i u Ašeru Baitan i njihova sela, i stanovnici Dora i njegova sela, i stanovnici Megida i njegova sela, i trećina Mafete i njena sela. I sinovi Manasseha nisu bili u stanju uništiti te gradove, i Kanaanac je nastavio stanovati u toj zemlji. I dogodilo se da su, pošto su sinovi Izraela prevladali i učinili Kanaance podanicima, ali ih nisu potpuno uništili. A sinovi Josipa progovorili su protiv Jošui, govoreći: Zašto si nam dao u posjed jedan ždrijeb i jednu mjerenu dionicu? Ali ja sam velik narod, i Bog me blagoslovio. I Isus im reče: Ako si velik narod, idi gore u šumu i očisti za sebe ako te sužava planina Efraim. I rekli su: Ne ugađa nam planina Efraim, a Kanaanac koji stanuje u njoj, u Bet Šeanu i u njezinim selima, u dolini Jizreel, ima odabrane konje i željezo. I Jošua reče sinovima Josipovim: Ako si mnogobrojan narod i imaš veliku snagu, nećeš imati samo jedan udes. Jer šuma će biti tvoja, jer je šuma i očistit ćeš je, i bit će tvoja. I kad uništiš Kanaanca, jer odabrani konj je njegov, ti si jači od njega.

18

I skupila se sva zajednica sinova Izraelovih u Šilu, i ondje su postavili Šator svjedočanstva, a zemlja bijaše pokorena pred njima. I ostali su sinovi Izraela koji nisu primili baštinu, sedam plemena. I reče Jošua sinovima Izraela: Do kada ćete omalaksati da naslijedite zemlju koju je dao Gospodin, Bog naš? Dajte od vas tri muškarca po plemenu, i neka ustanu i prođu kroz zemlju, i neka je opišu preda mnom, kako će biti potrebno da je podijele. I oni prođoše k njemu, i on podijeli njima sedam dijelova. Juda će postaviti njima granicu od juga, i sinovi Josipa će se postaviti njima od sjevera. Vi pak podijelite zemlju na sedam dijelova i donesite ih ovamo k meni, a ja ću vam izvući ždrijeb pred Gospodinom, Bogom našim. Jer sinovi Levija nemaju dio među vama; jer je svećeništvo Gospodnje njihov dio; a Gad i Ruben i polovica plemena Manaseova primili su svoje nasljedstvo s one strane Jordana na istoku, koje im je dao Mojsije, sluga Gospodnji. I ustali su muškarci i otišli, i zapovjedio je Jošua muškarcima koji su išli izmjeriti zemlju, govoreći: Idite i izmjerite zemlju, i dođite k meni, i ovdje ću vam iznijeti ždrijeb pred Gospodom u Šilu. I otišli su i prošli su zemlju, i vidjeli su je, i opisali su je prema gradovima u sedam dijelova u knjigu, i donijeli su je Jošui. I bacio je Jošua ždrijeb za njih u Šilu pred Gospodom. I žrijeb plemena Benjamina izašao je prvi prema njihovim rodovima, i granice njihovog žrijeba izašle su između sinova Jude i sinova Josipa. I njihove granice od Sjevera, od Jordana će se granice uspinjati prema stražnjoj strani Jerihona od Sjevera, i

uspinjat će se na planinu prema moru, i njegov izlaz će biti pustinja Mabdaritis Bethon. I granica će proći odatle prema Luzi, na južnu stranu Luze, to jest Betela, i granica će sići prema Maatarot Orehu na planinsko područje koje je južno od donjeg Betorona. I granica će proći i nastaviti prema dijelu koji gleda prema moru s juga, od planine prema Beth Horonu na jugu, a njezin izlaz će biti u Kirjat Baal, to jest Kirjat Jearim, grad sinova Judinih; to je dio prema moru. I dio prema jugu od dijela Karijat Baala, i granice će proći u Gasin, na izvor vode Naftoa. I granica će se spustiti na dio, to jest prema dolini Sonnam, koja je iz dijela Emek Rafaim sa sjevera, i spustit će se Gehenna iza Jebusejaca s juga; spustit će se na izvor Rogel; I proći će do izvora Bet Šemeš; i proći će pored Galilota, koji je nasuprot usponu Adumim; i spustit će se na kamen Bohan sinova Rubena; i proći će iza Bet Arabe sa sjevera, i spustit će se na granice prema moru sa sjevera. I bit će izlaz granica na greben Slanog mora prema Sjeveru u dio Jordana od Juga, ovo su granice od Juga. Jordan će označiti granicu s istočne strane. Ovo je baština sinova Benjaminovih, njezine granice uokolo prema plemenima. I postale su gradovi sinova Benjaminovih prema njihovim plemenima: Jerihon, i Betegajo, i Amekasis, i Baitabara, i Sara, i Besana, i Ajein, i Fara, i Efrata, i Karafa, i Kefira, i Moni, i Gabaa, gradovi dvanaest; i sela njihova: Gabaon, i Rama, i Beerota, i Massema, i Miron, i Amoke, i Fira, i Kafan, i Nakan, i Zelekan, i Tareela, i Jebus; ovo je Jeruzalem; i Gabaot, Jarim, gradovi trinaest, i sela njihova; ovo je baština sinova Benjaminovih prema njihovim plemenima.

19

I izašao je drugi ždrijeb sinova Šimuna, i postala je njihova baština između ždrijebova sinova Jude. I njihov udio postao je Beršeba, i Samaa, i Kaladam, i Arsola, i Bola, i Jason, i Ertoula, i Boula, i Herma, i Sikelak, i Betmahereb, i Sarsousin, i Batarot, i njihova polja; trinaest gradova, i njihova sela. Eremmon, i Thalcha, i Jether, i Asan; četiri grada i njihova sela, oko njihovih gradova do Baleka, idući prema Bamethu na jug; ovo je nasljedstvo plemena sinova Simeonovih prema njihovim rodovima. Od dijela Jude došlo je nasljedstvo plemena sinova Šimunovih, jer je dio sinova Judinih postao veći od njihovog, pa su sinovi Šimunovi naslijedili usred njihovog dijela. I izašao je treći ždrijeb Zebulunu prema njihovim plemenima; granice njihove baštine bit će Esedekgola, njihove granice, more i Magelda, i spojit će se prema Baitharabi u klisuru koja je prema Iekmanu. I vratio se od Seddouka iz suprotnog smjera od istoka Bet Šemeša prema granicama Haselot Aita, i proći će prema Dabirotu i uzaći će prema Fangaju. I odatle će ići okolo iz suprotnog smjera prema istoku na Gebere, na grad Katasem, i proći će kroz Remmonu Matharaozu. I granica će ići okolo na sjever do Amota, i njihov izlaz će biti kod Gaifaela, i Katanata, i Nabaala, i Šimrona, i Jerihona, i Baitmana. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Zebulunovih prema njihovim rodovima, gradovi i njihova sela. I Isaharovu iziđe četvrti ždrijeb. I njihove granice postale su Jazel, i Kesalot, i Sunam, i Agin, i Siona, i Reerot, i Anakeret, i Dabiron, i Kišon, i Rebes, i Remas, i Jeon, i

Toman, i Aimarek, i Bersafes. I granice će se spojiti na Gathboru i na Salimu prema moru i Beth shemeshu, i izlaz njegovih granica bit će Jordan. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Issacharovih prema njihovim rodovima, gradovi i sela njihova. I izašao je peti ždrijeb Ašeru prema njihovim rodovima. I granice njihove postale su Ekseleket, i Alef, i Baitok, i Keaf, i Elimeleh, i Amiel, i Maasa; i pridružit će se Karmelu prema moru, i Sionu, i Labanatu. I okrenut će se od istoka sunca i Baithgenetha, i pridružit će se Zebulunu i Ekgaiu, i Phthaelu prema sjeveru, i ući će u granice Saphthaibethmea, i Inaela, i proći će u Chobamasomel, i Elbon, i Rahab, i Ememaon, i Kanthan do velikog Sidona. I granica će se vratiti u Ramu, i do izvora Masphassat, i Tiraca; i granica će se vratiti na Iasiph, i izlaz njegov će biti more, i Apoleb, i Echozob, i Archob, i Aphek, i Raau. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Ašerovih prema njihovim klanovima, gradovi i njihova sela. I Neftaliju je izašao šesti ždrijeb. I granice njihove postadoše Moolam, i Mola, i Besemiin, i Arme, i Nabok, i Iephtamai, do Dodama, i postadoše izlazi njegovi Jordan. I granice će se vratiti prema moru u Aththaboru, i odatle će proći Iakana, i spojit će se sa Zebulunom s juga, a Asher će se spojiti prema moru, i Jordan s istoka sunca. I utvrđeni gradovi Tiraca: Tir, i Omathadaketh, i Kenereth, i Armaith, i Arael, i Asor, i Kades, i Assari, i izvor Asor, i Keroe, i Megalaarim, i Baiththame, i Thessamys. Ovo je nasljedstvo plemena sinova Neftalijevih. I Danu je izašao sedmi ždrijeb. I postale su njihove granice Sarat, i Asa, i gradovi Samaus, i Salamin, i Amon, i Silata, i Elon, i Tamnata, i Ekron, i Alkata, i Begeton, i Gebelan, i Azor, i Banajbakat, i Getremon, i od mora

Jerakon granica blizu Jope. Ovo je baština plemena sinova Dana prema njihovim narodima, njihovi gradovi i njihova sela. I otišli su sinovi Dana i zaratili protiv Lakiša, i zauzeli su ga, i udarili su ga oštricom mača, i naselili su se u njemu i nazvali su ga Lasendan. I otišli su zaposjesti zemlju prema njihovoj granici, i dali su sinovi Izraela ždrijeb Jošui, sinu Nunovu, među njima po zapovijedi Boga, i dali su mu grad koji je zatražio, Tamnasarah, koji je u gori Efrajimovoj, i sagradio je grad, i stanovao je u njemu. Ovo su podjele koje su kao baštinu dodijelili svećenik Eleazar i Jošua, sin Nunov, i poglavari obitelji u plemenima Izraela prema ždrijebovima u Šilu pred Gospodom, kod vrata Šatora svjedočanstva, i otišli su zaposjesti zemlju.

20

I govorio je Gospodin Jošui, govoreći: Govori sinovima Izraela: Dajte gradove utočišta o kojima sam vam govorio preko Mojsija. Utočište ubojici koji je nenamjerno udario dušu, i bit će vama gradovi utočište, i neće umrijeti ubojica od osvetnika krvi, dok ne stane pred skupštinom na sud. I on je odredio Kadeš u Galileji na planini Neftalijevoj, i Sihem na planini Efrajimovoj, i grad Arbok, to jest Hebron, na planini Judinoj. I s one strane Jordana dao je Bosor u pustinji u ravnici od plemena Rubena, i Aremot u Gileadu iz plemena Gadova, i Gaulon u Bašanu iz plemena Manaseova. Ovi su gradovi određeni sinovima Izraela i strancu koji boravi među njima, da ondje pobjegne svaki tko udari dušu nenamjerno, kako ne bi umro rukom osvetnika krvi, dok ne

stane pred skupštinom na sud.

21

I pristupiše poglavari očeva sinova Levijevih Eleazaru svećeniku i Jošui, sinu Nunovu, i poglavarima očeva od plemena Izraelovih. I rekoše im u Šilu u zemlji kanaanskoj govoreći: Zapovjedio je Gospodin preko Mojsija dati nama gradove za stanovanje i pašnjake za stoku našu. I sinovi Izraela dali su Levitima pri dodjeljivanju nasljedstva, po zapovijedi Gospodina, gradove i njihove pašnjake. I ždrijeb je pripao narodu Kaatovu, i sinovima Aronovim, svećenicima levitskim, pripalo je ždrijebom od plemena Judina i od plemena Simeonova i od plemena Benjaminova trinaest gradova. I sinovima Kaata koji su preostali od plemena Efrajima i od plemena Dana i od polovice plemena Manašea ždrijebom deset gradova. I sinovima Gedsonovim od plemena Isaharova i od plemena Aserova i od plemena Neftalijeva i od polovice plemena Manaseova u Basanu, trinaest gradova. I sinovima Merari, prema njihovim rodovima, od plemena Rubena i od plemena Gada i od plemena Zabulona, ždrijebom dvanaest gradova. I sinovi Izraela dali su levitima gradove i njihove pašnjake, na način kako je zapovjedio Gospodin Mojsiju, ždrijebom. I dalo je pleme sinova Jude i pleme sinova Šimuna i od plemena sinova Benjamina ove gradove; i bili su dani sinovima Arona od naroda Kehata sinova Levija, jer njima je pripao ždrijeb. I dao im je Kirijat Arba, glavni grad Anakovih, to je Hebron u planini Jude, a pašnjake oko njega i

polja grada i njegova sela dao je Jošua sinovima Kaleba sina Jefuneova u posjed. I sinovima Aronovim dao je grad utočište za ubojicu, Hebron, i odvojene pašnjake uz njega; i Libnu, i odvojene pašnjake uz nju; i Ajlon, i odvojene pašnjake uz nju; i Temu, i odvojene pašnjake uz nju; i Gellu, i odvojene pašnjake uz nju; i Debir, i odvojene pašnjake uz nju; i Asu, i odvojene pašnjake uz nju; i Tanu, i odvojene pašnjake uz nju; i Bet Šemeš, i odvojene pašnjake uz nju; devet gradova od ova dva plemena. I od plemena Benjamina, Gibeon i njegova izdvojena zemljišta; i Gat i njegova izdvojena zemljišta; i Anatot i njegova izdvojena zemljišta; i Gamala i njegova izdvojena zemljišta; četiri grada. Svi gradovi sinova Aronovih, svećenika, trinaest. I sinovima Kaatovim, Levitima koji su preostali od sinova Kaatovih, grad svećenika njihovih postao je od plemena Efraima; i dali su im grad utočišta za ubojicu, Sihem, i pašnjake njegove; i Gazaru i njezine pašnjake; i Bet Horon, i njezine pašnjake; četiri grada. I iz plemena Dan, Helkothaim i pašnjake njezine; i Geth Dan i pašnjake njezine; i Aijalon i pašnjake njezine; i Getheremmon i pašnjake njezine; četiri grada. I od polovice plemena Manaseova Tanach i zemlju odvojenu za nj, i Iebathu i zemlju odvojenu za nju, dva grada. Svih deset gradova s njihovim pašnjacima, narodima sinova Kaatovih koji su preostali. I sinovima Gershona, Levitima iz polovice plemena Manasseha, gradove odvojene za one koji su ubili: Gaulon u Basanitidi s njezinom odvojenom zemljom i Bosoran s njezinom odvojenom zemljom, dva grada. I iz plemena Isakar: Kišon i njezina izdvojena zemljišta, i Daberat i njezina izdvojena zemljišta, i Ramot i njezina izdvojena zemljišta, i Izvor pisama i njezina izdvojena

zemljišta; četiri grada. I iz plemena Ašer: Baselan i izdvojena zemljišta uz nju, i Dabon i izdvojena zemljišta uz nju, i Helkat i izdvojena zemljišta uz nju, i Rahab i izdvojena zemljišta uz nju; četiri grada. I iz plemena Naftali, grad odvojen ubojici, Kadeš u Galileji, i njegova odvojena područja, i Nemat, i njegova odvojena područja, i Temon, i njegova odvojena područja, tri grada. Svi gradovi Geršona prema njihovim klanovima: trinaest gradova. I narodu sinova Merarijevih, levitima preostalima, iz plemena Zebulunova: Maan i njezine pašnjake, i Kadeš i njezine pašnjake, i Selu i njezine pašnjake, tri grada. I s one strane Jordana prema Jerihonu iz plemena Rubena, grad utočište ubojice, Bosor u pustinji; Miso i njezini pašnjaci; i Jazer i njezini pašnjaci; i Dekmon i njezini pašnjaci; i Mafa i njezini pašnjaci; četiri grada. I od plemena Gad, grad utočište ubojice, i Ramot u Gileadu i njegove pašnjake, Kamin i njegove pašnjake, i Hešbon i njegove pašnjake, i Jazer i njegove pašnjake, svih gradova četiri. Svi gradovi sinova Merarijevih prema njihovim rodovima, onih koji su preostali od Levijevog plemena, i granice su postale dvanaest gradova. Svi gradovi levita u sredini posjeda sinova Izraela, četrdeset osam gradova, i njihovi pašnjaci oko ovih gradova; grad i pašnjaci oko grada za sve ove gradove; I Gospodin je dao Izraelu svu zemlju koju se zakleo dati njihovim ocima; i zaposjeli su je i naselili su se u njoj. I smiri ih Gospodin uokolo, kako se zakle ocima njihovim. Ne ustade nitko pred njima od svih neprijatelja njihovih; sve njihove neprijatelje predade Gospodin u njihove ruke. Nije propala nijedna od svih dobrih riječi koje je Gospodin govorio sinovima Izraela; sve se ispunilo.

22

Tada je Jošua sazvao sinove Rubenove i sinove Gadove i polovicu plemena Manašeova i rekao im: Vi ste čuli sve što vam je zapovjedio Mojsije, sluga Gospodnji, i poslušali ste moj glas u svemu što vam je zapovjedio. Niste napustili svoju braću ovih mnogih dana, sve do današnjeg dana čuvali ste zapovijed Gospodina, Boga vašega. Sada je Gospodin Bog naš dao odmor našoj braći, na način kako im je rekao, sada dakle, okrenuvši se, odite u svoje kuće i u zemlju svoga posjeda, koju vam je dao Mojsije s one strane Jordana. Ali čuvajte se vrlo da činite zapovijedi i zakon, koji je zapovjedio nama da činimo Mojsije, sluga Gospodnji; da ljubite Gospodina Boga našeg, da hodate svim putovima njegovim, da čuvate zapovijedi njegove, i da budete privrženi njemu, i da služite njemu iz cijelog uma vašeg i iz cijele duše vaše. I Jošua ih je blagoslovio i poslao ih, i oni su otišli u svoje kuće. I polovici plemena Manasseh dao je Mojsije u Bašanu, a polovici je dao Jošua s njihovom braćom s one strane Jordana prema moru, i kada je Jošua poslao ih u njihove kuće, blagoslovio ih je. I s mnogo novca otišli su u svoje kuće, i s mnogo stoke, i srebrom, i zlatom, i željezom, i mnogo odjeće; podijelili su plijen neprijatelja sa svojom braćom. I sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovica plemena Manasseova otišli su od sinova Izraelovih u Šilu u zemlji Kanaanskoj da odu u Gilead, u zemlju njihova posjeda, koju su naslijedili po zapovijedi Gospodnjoj preko Mojsija. I došli su u Gilead kod Jordana, koji je u zemlji Kanaanu, i sagradili su sinovi Rubenovi

i sinovi Gadovi i polovica plemena Manaseova ondje žrtvenik na Jordanu, žrtvenik velik koji se mogao vidjeti. I čuli su sinovi Izraela kako govore: Gle, sagradili su sinovi Rubena i sinovi Gada i polovica plemena Manasea žrtvenik na granicama zemlje Kanaana, na Gileadu kod Jordana, s one strane sinova Izraela. I svi sinovi Izraela skupili su se u Šilu, tako da su, otišavši gore, mogli ratovati protiv njih. I sinovi Izraela poslali su k sinovima Rubena i k sinovima Gada i k sinovima polovice plemena Manasseha u zemlju Gilead Pineasa, sina Eleazara, sina Aarona velikog svećenika, i deset vladara s njim; po jedan vladar od kuće obitelji od svih plemena Izraela; vladari kuća obitelji su tisućnici Izraela. I došli su k sinovima Rubena i k sinovima Gada i k polovici plemena Manasea u zemlju Gilead i govorili su im govoreći, ovo govori sva skupština Gospodnja, što je ovaj prijestup koji ste počinili pred Bogom Izraela, da se danas okrenete od Gospoda sagradivši sebi žrtvenik, da postanete buntovnici protiv Gospoda? Nije li nam mali grijeh Peora, da nismo bili očišćeni od njega do ovog dana? I nastala je kuga u skupu Gospodina. I vi ste se danas okrenuli od Gospoda, i bit će, ako danas odstupite od Gospoda, da će sutra gnjev biti na sav Izrael. I sada, ako je mala zemlja vašeg posjeda, prijeđite u zemlju Gospodnjeg posjeda, gdje prebiva šator Gospodnji, i naslijedite među nama. Ne postanite buntovnici protiv Boga i ne odstupite od Gospodina time što gradite žrtvenik izvan žrtvenika Gospodina, Boga našega. Nije li evo Akar, sin Zerahov, prijestupom prijestupao protiv posvećene stvari, i na sav skup Izraela došao gnjev? I ovaj jedan je sam umro zbog svog vlastitog grijeha. I sinovi Rubena i sinovi Gada i polovica

plemena Manasseha odgovorili su i govorili zapovjednicima Izraela govoreći: Bog Bog Gospodin jest, i Bog Bog sam zna, i Izrael sam će znati; ako smo u otpadu sagriješili pred Gospodinom, neka nas ne spasi u ovaj dan. I ako sagradismo sebi oltar da odstupimo od Gospoda, Boga našega, da prinesemo na njega žrtvu paljenica, da učinimo na njemu žrtvu spasonosnu, Gospod će istražiti. Ali zbog opreznosti učinili smo ovo govoreći, da sutra vaša djeca ne kažu našoj djeci: Što vi imate s Gospodinom, Bogom Izraela? I Gospodin je postavio granicu između nas i vas - Jordan, i nemate dio u Gospodinu, i vaši sinovi će otuđiti naše sinove da ne štuju Gospodina. I rekli smo da učinimo tako, da sagradimo ovaj žrtvenik ne zbog prinosa niti zbog žrtava, nego da ovo bude svjedočanstvo između nas i vas, i između naših pokoljenja nakon nas, da služimo službu Gospodinu pred njim, u našim prinosima i u našim žrtvama i u našim žrtvama zahvalnicama; i neće reći vaša djeca našoj djeci sutra: nemate dio Gospodnji. I rekli smo: Ako ikada postane da govore prema nama ili našim generacijama sutra, i reknu: Vidite sličnost oltara Gospodina koji su napravili naši oci, ne radi prinosa niti radi žrtava, nego je svjedočanstvo između vas i nas, i između naših sinova. Neka se dakle ne dogodi da se mi okrenemo od Gospoda u današnji dan i odvojimo se od Gospoda, tako da sagradimo žrtvenik za voćne prinose i žrtve Salamina i žrtvu spasenja, osim žrtvenika Gospoda koji je pred njegovim šatorom. I čuvši Pinhas svećenik i svi vladari skupštine Izraela koji su bili s njim riječi koje su govorili sinovi Rubenovi i sinovi Gadovi i polovica plemena Manašeova, bilo im je ugodno. I reče Fineas svećenik sinovima Rubena i sinovima Gada i

polovici plemena Manašeova: Danas smo spoznali da je s nama Gospodin, jer niste počinili prijestup pred Gospodinom, i da ste izbavili sinove Izraelove iz ruke Gospodnje. I vratio se svećenik Finees i vladari od sinova Rubena i od sinova Gada i od polovice plemena Manaseova iz Gileada u zemlju Kanaansku k sinovima Izraelovim, i odgovorili su im. I to se svidjelo sinovima Izraela, i govorili su sinovima Izraela, i blagoslovili su Boga sinova Izraela, i rekli su da više ne idu protiv njih u rat da unište zemlju sinova Rubena i sinova Gada i polovice plemena Manasea, i naselili su se na njoj. I Jošua je nazvao oltar Rubena, Gada i polovice plemena Manašeova, te rekao da je to svjedočanstvo među njima da je Gospodin njihov Bog.

23

I dogodilo se nakon više dana, pošto je Gospodin dao odmor Izraelu od svih njegovih neprijatelja uokolo, a Jošua je bio star, napredovao u godinama. I Jošua je sazvao sve sinove Izraela i njihovo vijeće starješina i njihove poglavare i njihove suce i njihove pisare, i rekao im: Ja sam ostario i odmakao u danima. Vi ste pak vidjeli koliko je učinio Gospodin Bog naš svim ovim narodima pred nama, jer Gospodin, Bog vaš, je onaj koji je ratovao za vas. Vidite da sam vama dodijelio ove preostale narode kao nasljedstvo vašim plemenima, od Jordana sve narode koje sam uništio, i od velikog mora graničit će prema zapadu sunca. Gospodin, Bog naš, uništit će ih s našeg lica dok ne nestanu, i poslat će na njih divlje zvijeri dok ne uništi njih i

njihove kraljeve s vašeg lica, i naslijedit ćete njihovu zemlju, kao što vam je govorio Gospodin, Bog naš. Ojačajte se dakle da vrlo čuvate i činite sve napisano u knjizi zakona Mojsijeva, da ne skrenete ni desno ni lijevo, da ne uđete među narode koji su preostali; i imena njihovih bogova neće se spominjati među vama, niti ćete im služiti, niti ćete im se klanjati, nego ćete prianjati uz Gospodina Boga našega, kao što ste činili do ovoga dana. I Gospodin će uništiti pred vama velike i jake narode, i nitko nije stao protiv nas do ovog dana. Jedan od vas progonio je tisuću, jer Gospodin, Bog naš, ratovao je za vas, baš kao što nam je rekao. I vrlo čuvajte da ljubite Gospodina, Boga našega. Jer ako se vi okrenete natrag i pridružite se ovim preostalim narodima koji su s vama, i sklopite brakove s njima, i pomiješate se s njima i oni s vama, znajte da Gospodin neće nastaviti uništavati ove narode pred vama; i bit će vam zamke, i sablazni, i čavli u vašim petama, i strijele u vašim očima, dok ne nestanete iz ove dobre zemlje koju vam je dao Gospodin, Bog vaš. Ja pak odlazim put kao i svi oni na zemlji, i znat ćete u srcu vašem i u duši vašoj, jer nije pala nijedna riječ od svih riječi koje je rekao Gospodin Bog naš o svemu što nam pripada, nije propala nijedna od njih. I kao što su se ispunile sve dobre riječi koje je Gospodin govorio o vama, tako će Gospodin Bog donijeti na vas sve zle riječi dok vas ne uništi s ove dobre zemlje koju vam je dao Gospodin, kada prestupite savez Gospodina Boga našeg koji nam je zapovjedio, i otišavši služite drugim bogovima i poklonite im se.

24

I sakupio je Jošua sva plemena Izraela u Šilo i sazvao njihove starješine i njihove pisce i njihove suce, te ih postavio pred Boga. I reče Jošua svemu narodu: Ovo govori Gospodin, Bog Izraela: S one strane rijeke naselili su se vaši oci od početka, Terah, otac Abrahamov, i otac Nahorov, i služili su drugim bogovima. I uzeo sam vašeg oca Abrahama s one strane rijeke i vodio sam ga po svoj zemlji; i umnožio sam njegovo potomstvo i dao sam mu Izaka, a Izaku Jakova i Ezava; i dao sam Ezavu goru Seir da je nasljeđuje; i Jakov i njegovi sinovi sišli su u Egipat i postali su tamo narod velik i mnogobrojan i moćan; i tlačili su ih Egipćani. I udarih Egipat znakovima koje sam učinio među njima. I nakon toga izveo je naše očeve iz Egipta, i ušli ste u Crveno more, i Egipćani su progonili naše očeve u kolima i na konjima u Crveno more. I zaviknuli smo Gospodinu, i dao je oblak i tamu između nas i Egipćana, i doveo je na njih more i pokrio ih, i vaše su oči vidjele što je učinio Gospodin u zemlji egipatskoj, i bili ste u pustinji mnogo dana. I priveo nas u zemlju Amorejaca koji su stanovali s one strane Jordana, i Gospodin ih je predao u naše ruke, i naslijedili ste njihovu zemlju, i uništili ste ih pred sobom. I ustao je Balak, sin Sipora, kralj Moaba, i postrojio se u bitku protiv Izraela, i poslavši je pozvao Balaama da nas prokune. I Gospodin, Bog tvoj, nije htio te uništiti, i blagoslovima nas je blagoslovio, i izbavio nas je iz njihovih ruku, i predao ih je. I vi prijeđoste Jordan i dođoste u Jerihon, i ratovahu protiv nas stanovnici Jerihona: Amorejac i Kanaanac i Perizejac i Hivejac i

Jebusejac i Hetejac i Girgašejac, i predade ih Gospodin u naše ruke. I poslao je prije vas stršljena, i protjerao ih je ispred nas, dvanaest kraljeva Amorejaca, ne tvojim mačem niti tvojim lukom. I dao vam je zemlju na kojoj niste radili, i gradove koje niste sagradili, i nastanili ste se u njima, i jedete iz vinograda i maslinika koje niste posadili. I sada bojte se Gospoda i služite mu u pravosti i pravednosti, i uklonite strane bogove kojima su služili naši oci s one strane rijeke i u Egiptu, i služite Gospodu. Ako vam ne ugađa služiti Gospodinu, izaberite sebi danas kome ćete služiti, bilo bogovima vaših očeva, onima s one strane rijeke, bilo bogovima Amorejaca, na čijoj zemlji prebivate, ja i moja kuća služit ćemo Gospodinu, jer je svet. I odgovarajući, narod je rekao: Neka nam se ne dogodi da ostavimo Gospodina kako bismo služili drugim bogovima. Gospodin Bog naš, on je Bog, on je izveo nas i očeve naše iz Egipta, i čuvao nas na svemu putu kojim smo išli, i među svim narodima kroz koje smo prošli. I Gospodin je izbacio Amorejca i sve narode koji su nastanjivali zemlju ispred nas, ali i mi ćemo služiti Gospodinu, jer on je naš Bog. I Isus reče narodu: Nećete moći služiti Gospodinu, jer je Bog svet; i revnujući, on neće oprostiti vaše grijehe i vaša bezakonja, kada napustite Gospodina i budete služili drugim bogovima; i dolazeći će vam nauditi i uništit će vas zauzvrat što vam je dobro učinio. I narod reče Jošui: Ne, nego ćemo služiti Gospodinu. I reče Jošua narodu: Vi ste svjedoci protiv sebe da ste izabrali služiti Gospodinu. I sada uklonite strane bogove koji su među vama i usmjerite svoje srce prema Gospodinu, Bogu Izraela. I narod reče Jošui: Gospodinu ćemo služiti i glas njegov ćemo slušati. I Jošua je sklopio savez s narodom u onaj dan, i dao

mu je zakon i sud u Šilu pred šatorom Boga Izraela. I napisao je ove riječi u knjigu zakona Božjih, i uzeo je veliki kamen, i Jošua ga je postavio pod terebintom pred Gospodom. I reče Jošua narodu: Evo, ovaj kamen bit će među vama za svjedočanstvo, jer je on čuo sve što mu je rekao Gospodin, jer je govorio vama danas, i ovaj će biti među vama za svjedočanstvo u posljednje dane, kada budete postupali lažno prema Gospodinu, Bogu mom. I Isus posla narod, i otišli su svaki u svoje mjesto. I Izrael je služio Gospodinu sve dane Jošue i sve dane starješina koji su nastavili živjeti nakon Jošue, i koji su vidjeli sva djela Gospodina koja je učinio Izraelu. I dogodilo se nakon toga i umro je Jošua, sin Nunov, sluga Gospodnji, u dobi od sto deset godina. I pokopali su ga prema granicama njegova dijela u Tamnasarahu u planini Efrajim od sjevera planine Gilead; I kosti Josipa izveli su sinovi Izraela iz Egipta, i zakopali su ih u Sikemu, u dijelu polja koje je stekao Jakov od Amorejaca koji su stanovali u Sikemu za sto janjaca, i dao ju je Josip kao dio. I dogodilo se nakon ovih stvari da je Eleazar, sin Aronov, visoki svećenik, umro i bio pokopan u Gabai Pinehasa, sina njegova, koju mu je dao u planini efraimskoj.